Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Arbejdsmændenes fagblad
Udgiver: Dansk Arbejdsmands Forbund
Udgivelsesår: 1922-1923

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 1 | 12. April | 1922 | 27. Aarg.

Indkaldelse

til

Dansk Arbejdsmands Forbunds 14. Kongres.

I Henhold til den samlede Hovedbestyrelses derom trufne Vedtagelse meddeles herved i Fortsættelse af vore Cirkulærer Nr. 33 og 35, at vort Forbunds 14. Kongres vil blive afholdt

Søndag d. 6. August d. A. og følgende Dage i Idrætshuset paa Københavns Stadion.

Afdelingerne erindres om hurtigst muligt at indsende Navnene paa de valgte Delegerede, samt eventuelle Forslag til Kongressen og de udsendte Spørgeskemaer i udfyldt Stand.

Med solidarisk Hilsen

P. F. V.

Chr. Sørensen.

ARBEJDERBEVÆGELSENS ARKIV ROSENORNS ALLÉ 12 KØBENHAVN V.

Frivillig Arbejdskraft.

Da Dansk Arbejdsmands Forbund tilsluttede sig Forliget af 4. April var det som bekendt paa Betingelse af, at der indførtes visse for os gunstige Ændringer, og en af disse gik da ud paa: »Hvor Arbejdet for Tiden udføres med frivillig Arbejdskraft, fjernes denne hurtigst mulig, og i alle Tilfælde Onsdag den 26. ds.«

Da vore Medlemmer gik i Arbejde var det første, de saa efter naturligvis, om der endnu paa de forskellige Virksomheder gemte sig lyssky Personer, der havde gaaet Arbejdsgiverne til Haande under Lockouten, og det viste sig snart, at der baade her og der var Skruebrækkere, som ikke var fjernede. Klagerne strømmede nu ind til Forbundet, idet man gjorde opmærksom paa, at Forligets heromhandlende Paragraf ikke var sket Fyldest, og at det nu blev Forbundsledelsens Sag at tage Affære. Man henvendte sig naturligvis straks til Arbejdsgiverforeningen, og modtog her det forbløffende Svar: Ja, Frivillig Arbejdskraft skal vi naturligvis nok fjerne, men Skruebrækkere — aldrig! Og d'Hrr. lod meget forbavsede over, at man i det hele taget kunde tænke sig at stille slige Fordringer. Paa et direkte Spørgsmaal om, hvori Forskellen paa en »frivillig Arbejdskraft« og en Skruebrækker bestaar, svaredes der, at til frivillig Arbejdskraft henregnede man Tanter, Fætre og Kusiner og lignende, der under Lockouten havde givet en Haand med; men en Arbejder, der havde været paa Virksomheden før Konflikten og fortsat under denne, var ikke »frivillig«! — Gud ved for Resten, hvem der kan tvinge en Arbejder til at blive Klasseforræder og Skruebrækker. — Men nok herom. Vore Afdelinger vilde naturligvis ikke finde sig i denne Afgørelse, og allerede samme Dag, Arbejdet skulde genoptages, og før Forbundet fik Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret, nægtede bl. a. de københavnske Sukkerhusarbejdere at læsse til Smaakørere, der havde forrettet Judasgerning paa Raffinaderiet »Phønix«, og det blev nu ikke os, der rejste Sagen for Overenskomstbrud, men derimod Arbejdsgiverforeningen, der indklagede vor paagældende Afdeling for paastaaet ulovlig Arbejdsvægring. Og hvor utroligt det end lyder, blev Forbundet dømt og Arbejdsvægringen kendt ulovlig.

I Næstved og Frederikssund gjorde omtrent samme Forhold sig gældende, og med det Resultat, at ogsaa her gik Sagen til Rettens Afgørelse, der nu foreligger i efterfølgende Kendelse:

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. Maj 1922 i Sag Nr. 577 og 578: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmands-Forbunds og dettes Næstved og Frederikssunds Afdelingers Vegne.

Den langvarige og omfattende Arbejdsstandsning i indeværende Aar afsluttedes med et generelt Forlig af 4. April, i hvilket det til Slut hedder, at de løbende Lock-outer og Strejker ophæves, og at Arbejdet saa vidt muligt genoptages den 10. April og saa vidt muligt i samme Omfang og paa de samme Arbejdspladser som før Arbejdsstandsningen, samt at Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten ikke maa finde Sted. — Ved en særlig Overenskomst af 24. April mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund blev Overenskomsten af 4. April tiltraadt af Forbundet med nogle Tilføjelser, hvoraf den sidste, Punkt VI, lyder saaledes:

»Arbejdet genoptages straks i det Omfang, som Forholdene tillader. Hvor Arbejdet for Tiden udføres med frivillig Arbejdskraft, fjernes denne hurtigst muligt og i alle Tilfælde Onsdag den 26. ds., hvorefter Arbejdet genoptages af Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmer.«

Under nærværende Sag har nu Arbejsgiverforeningen rejst Klage over, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdelinger i Næstved og Frederikssund dels har nægtet at genoptage Arbejdet hos, dels paa anden Maade blokeret forskellige Arbejdsgivere under Paaberaabelse af, at disse i Strid med Punkt VI ikke har fjernet forskellige Mænd, der har arbejdet under Konflikten. For *Næstveds* Vedkommende er som saadanne Arbejdsgivere særlig fremhævet Vognmand Houmaae, Vognmand Ole Severinsen, Købmand Carl Severinsen og Vognmand Anders Jensen, for *Frederikssunds* Vedkommende Købmand Axel B. Lange, Købmand Chr. Christiansen og Firmaet L. N. Elsass' Sønner.

Arbejdsgiverforeningen har paastaaet

denne Adfærd kendt ulovlig og de Indklagede paa Dansk Arbejdsmands Forbunds og dettes Næstved- og Frederikssunds Afdelingers Vegne paalagt en Bod, der kan tjene dets Medlemmer til Erstatning for det dem paaførte betydelige Tab.

De Indklagede har dels paastaaet Frifindelse for Klagernes Tiltale, dels paa deres Side paastaaet Klagernes Undladelse af at fjerne de paagældende Personer kendt ulovlig og Klagernepaalagt Bod.

Sagens Afgørelse beror paa, hvorledes Udtrykket »frivillig Arbejdskraft« i Punkt VI skal forstas.

Dette i denne Sammenhæng noget ejendommelige Udtryk er i sig selv uklart, og dets Forstaaelse og Afgrænsning synes ikke at have været Genstand for nærmere Drøftelse inden Overenskomstens Underskrift, i alt Fald ikke for nogen Drøftelse, der har ført til Præcisering af, hvad derved skulde forstaas.

Naar nu de Indklagede har hævdet, at Udtrykket maa omfatte Alle, der under Konflikten har udført Arbejde, som ellers udførtes af de lock-outede eller strejkende Arbejdere, kan Retten ikke give dem Medhold i denne Forstaaelse. — Dels havde det jo, hvis dette havde været Meningen, været en let Sag at udtrykke det klart og tydeligt, dels er der ikke forelagt Retten Oplysninger, der kan gøre det rimeligt at antage, at man fra Arbejdsgivernes Side er gaaet ind paa et saadant Vilkaar.

Henset til de Forhold, der har bestaaet under Konflikten, kan Retten ikke finde anden Forklaring paa dette særlige Udtryk »frivillig Arbejdskraft«, end at man derved har haft for Øje Personer, der under Konflikten midlertidig i de standsede Arbejderes Sted har paataget sig Arbejde af en saadan Art, som de efter deres Livsstilling ellers ikke plejer at beskæftige sig med, eller som er optraadt som Medlemmer af Sammenslutninger, hvis Formaal netop er at udføre Arbejde under Konflikter i de sædvanlige Arbejderes Sted.

Da nu de Mænd, der i Næstved er forlangt fjernede, efter det oplyste alle er Folk, som under Konflikten paa egen Haand har arbejdet ved det Arbejde, der er deres Levebrød (Kuske-Arbejde), og som tilmed før Konflikten havde udført dette Arbejde for de samme Arbejdsgivere, for hvilke de har arbejdet under Konflikten, har Forbundets *Næstved*-Afdelings her paaklagede Optræden været uberettiget.

Hvad Forholdene i Frederikssund angaar, gælder det, der er sagt angaaende Næstved, paa tilsvarende Maade med Hensyn til en hos Købmand Axel B. Lange før og under Konfliktens Afslutning som Forvalter ansat Mand, og en hos L. N. Elsass' Sønner ligeledes kort før Konfliktens Afslutning ved Træsortering ansat ung Mand, da synes disse to ikke tidligere at have været beskæftiget ved Arbejde af den Art, som de nu udfører. — Imidlertid er det efter Proceduren ikke klart, hvorvidt det Arbejde, som de nu udfører, er Arbejde, der før Konflikten blev udført af de lock-outede eller strejkende Arbejdere, og Retten kan derfor kun udtale, at, for saa vidt dette er Tilfældet, bør de overensstemmende med Punkt VI uopholdelig fjernes fra saadant Arbejde.

Som Sagen saaledes foreligger, mener Retten, for saa vidt Forholdene i *Frederikssund* angaar, ikke at burde paalægge nogen Bod, hverken til den ene eller den anden Side. — Derimod vil der være at paalægge Dansk Arbejdsmands Forbund paa dets *Næstved*-Afdelings Vegne en Bod, efter Omstændighederne, af 500 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af Klagerne med ⅓ og af de Indklagede med ⅔.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmands Forbund bør paa dets Næstved-Afdelings Vegne til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod af 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening med 100 Kr. og De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmands Forbunds Vegne med 200 Kr.

Man vil heraf se, at Den faste Voldgiftsret i denne, den mærkeligste af alle dens Kendelser, giver Arbejdsgiverforeningen saa nogenlunde Ret i dens Definition af Begrebet »frivillig Arbejdskraft« kontra Skruebrækker, og at den enkelte Arbejdsgiver med Arme og Ben vil værne om Løjsere og Forrædere, blot de findes i Arbejdernes Rækker, behøver man vel næppe at drage i Tvivl, at de samme Herrer har en anderledes haardhændet Maade at optræde paa, naar der i deres egne Rækker findes Folk, der ser deres Fordel ved at staa udenfor, har den forløbne Tid bragt Eksempler nok paa.

Men for os allesammen er det en udmærket Lære; man havde i Tidens Løb fundet alt for mange Kælenavne for »Hædersmændene«, lad os for Fremtiden kalde Tingene ved det rette Navn, et Svin for et Svin og en Skruebrækker

for en Skruebrækker, selv om han pynter sig med aldrig saa fine Etiketter som Samfundshjælper, Stedfortræder o. s. v.

—o—

Arbejdsmændenes Fagblad.

Lock-out-Situationen i afvigte Foraar medførte, at »Arbejdsmændenes Fagblad« maatte dele Skæbne med alle de øvrige periodiske Blade og Tidsskrifter, nemlig den, at de ikke kunde udkomme planmæssigt. Denne Omstændighed beklager ingen mere end vi, og vore Afdelingsledelser vil vide, at Hovedkontoret gjorde alt, hvad der stod i dets Magt, for gennem Cirkulærer, Rundskrivelser, osv. at holde Afdelingerne a jour med Situationen, og paa denne Maade lykkedes det i nogen Grad at afhjælpe Savnet af Fagbladet.

Det er imidlertid givet, at vi vil reservere os mod, at en Standsning af Forbundsbladet under eventuelle fremtidige Arbejdsstridigheder gentager sig, og med de indvundne Erfaringer in mente er der under Overvejelse at træffe alle de Foranstaltninger, der er nødvendige i den Anledning.

Med nærværende Nummer paabegyndes nu 27. Aargang, idet vore Læsere vil se, at dette Nummer er dateret 12. April, og alle Numrene for April Kvartal vil nu følge Slag i Slag, saa vi forventelig inden Udgangen af denne Maaned vil være up to date.

Vi beder alle vore Læsere og Afdelinger tage disse Linier som en Undskyldning for, at de er snydt for Bladet i lang Tid og lover at gøre vort bedste i Retning af at bringe alt det Stof, det vil interessere at stifte Bekendtskab med, ligesom vi vil publicere alle de nye Overenskomster, der er afsluttede siden 26. April m. m.

Sluttelig skal vi erindre om, at Bladet staar aabent for Indlæg af faglig Interesse, og vi vilde sætte Pris paa om vore Læsere noget flittigere benyttede sig heraf.

Redaktionen.

Landsoverenskomsten
med Foreningen af danske Læderfabrikanter.

Foreningen af danske Læderfabrikanter opsagde i Januar Maaned den hidtil gældende Overenskomst til Ophør den 15. April, og samtidig fremsendte man et Forslag til ny Overenskomst. Vi ønskede ikke at indlade os paa Forhandlinger paa det Grundlag; thi Læderfabrikanterne krævede Reduktioner paa 42—47 Øre pr. Time, ligesom de foreslog Arbejdstiden forlænget til 9 Timer daglig.

Dette Forslag frafaldt Fabrikanterne dog, da Forligsmanden havde fremsat sit Forligsforslag af 4. April, og foreslog nu Forhandlinger optaget i Henhold hertil. Disse Forhandlinger er nu resulterede i nedenstaaende Overenskomst med Tillæg.

Vi skal ikke indlade os paa særlige Kommentarer, men henlede Opmærksomheden paa § 2, hvor det er lykkedes at faa Forskellen mellem Timelønnen i København og Provinsen reduceret til 2 Øre. Denne Forskel vil helt bortfalde ved en eventuel Lønregulering i Februar 1923 eller ved den første derefter kommende Overenskomstforhandling.

Overenskomsten er saalydende:

Landsoverenskomst angaaende Løn- og Arbejdsforhold mellem Foreningen af danske Læderfabrikanter og Dansk Arbejdsmandsforbund.

§ 1.

Den normale Arbejdstid er 8 Timer daglig. Arbejdstiden er effektiv. Den skal lægges indenfor Tiden mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 5 Aften.

Hvor der forekommer Arbejde, der af tekniske Grunde ikke kan tilendebringes indenfor den normale Arbejdstid, vil Organisationerne ikke hindre, at Arbejdstiden forskydes for enkelte Arbejdere, saaledes at disse møder 1 Time før eller senere end de øvrige Arbejdere og ophører 1 Time før eller senere.

Bestemmelsen om den normale Arbejdstid udelukker ikke, at en Fabrik af en eller anden Aarsag, f. Eks. Mangel paa tilstrækkeligt Arbejde, midlertidigt forkorter Arbejdstiden for samtlige Arbejdere eller for en Del af dem.

Naar Arbejdstiden i en Fabrik midlertidigt forkortes, skal dog saa vidt muligt de Arbejdere, der arbejder paa indskrænket Arbejdstid, anvendes i andre Afdelinger, og navnlig

saafremt der i disse Afdelinger maatte finde Overarbejde Sted i samme Tidsrum.

Det er Arbejdernes Pligt ikke uden gyldig Grund at forsømme den fastsatte Arbejdstid, ligesom ogsaa saa vidt muligt forud at anmelde Udeblivelse fra Arbejdet. Arbejderne er forpligtede til at møde præcist til de forskellige Arbejdstider, ligesom det kan forlanges, at de er omklædte ved Arbejdstidens Begyndelse.

§ 2.

Den normale Timeløn er 117 Øre i København og 115 Øre i Provinserne.

Ved en eventuel Lønregulering i Februar 1923 eller ved den første derefter kommende Overenskomstforhandling bliver den for København fastsatte Timeløn ogsaa gældende for Provinserne.

Til ældre og ikke fuldt arbejdsdygtige Arbejdere, der i længere Tid har været beskæftiget ved Garveriarbejde, kan der ved Forhandling mellem Organisationerne betales lavere Løn.

Det Fradrag af 18 Øre pr. Time, der hidtil er blevet gjort paa Akkordtimerne, omsættes til Procentfradrag paa Akkorderne. I de saaledes ændrede Akkordpriser fradrages 15 pCt. Forhandlingerne om Omsætning af Timefradraget føres lokalt. Kan Enighed ikke opnaas, træder Organisationerne til. Indtil Enighed er opnaaet, beregnes Fortjenesten paa Akkordarbejdet som hidtil, og i det samlede Resultat fradrages 15 pCt.

Ved disse Forhandlinger kan der efter Ønske fra en af Parterne ogsaa optages Spørgsmaal om yderligere Ændringer af særlig lave eller høje Akkordpriser. Disse sidste Ændringer kan dog ikke blive effektive, inden de lokalt er vedtaget af begge Parter.

§ 3.

Overarbejde betales med et Tillæg af 25 pCt. af Timelønnen for den første Klokketime efter den normale Arbejdstids Ophør, for den anden Time betales et Tillæg af 33⅓ pCt., og for den tredje Time et Tillæg af 50 pCt., og Overarbejde derudover med et Tillæg af 100 pCt. af Timelønnen.

Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 50 pCt. af Timelønnen for de første fire Timer og derefter med et Tillæg af 100 pCt.

Naar Akkordarbejde udføres udenfor den normale Arbejdstid, faar Arbejderne udenfor Akkorden udbetalt ovenanførte Procenttillæg af den overenskomstmæssige Timeløn.

§ 4.

Det er en Forudsætning, at man fra begge Organisationers Side ogsaa fremdeles vil bestræbe sig for i videst muligt Omfang at indføre Akkorder, hvor dette endnu ikke er sket. De fastsættes ved Forhandling mellem den paagældende Arbejdsgiver og de paagældende Arbejdere med eventuel Bistand af Organisationerne. Kan Enighed om Akkorder ikke opnaas, udføres Arbejdet i Timeløn.

Saafremt det drejer sig om Arbejde, der ellers almindeligvis betales i Akkord i Garverierne, og Arbejderne forgæves har forlangt Akkord, betales det paagældende Arbejde dog med et Tillæg af 6 Øre pr. Arbejdstime.

Alt nyt Arbejde, som fremkommer, medens den nuværende Overenskomst gælder, udføres foreløbig til Bedømmelse i Timeløn, men saa snart der foreligger tilstrækkeligt Grundlag til Fastsættelse af Akkord, skal der forhandles derom. Det samme gælder i saadanne Tilfælde, hvor et Arbejde udføres under ændrede Forhold, hvad enten disse skyldes nye Arbejdsmetoder eller andre Aarsager.

Baade hvor det drejer sig om Indførelse af Akkorder, hvor saadanne hidtil ikke har været anvendt, og hvor det drejer sig om nyt Arbejde eller Arbejde, der udføres under ændrede Forhold, maa Prøvetiden i hvert enkelt Tilfælde ikke overstige 6 Uger, forinden der er opnaaet Enighed om Akkorden. I denne Prøvetid er Arbejderne garanterede deres overenskomstmæssige Timeløn under Forudsætning af samme Arbejdsydelse, dog uden Tillæg af de ovenfor nævnte 6 Øre.

§ 5.

Arbejdere, der udfører Arbejde, for hvilket der er oprettet Overenskomst mellem andre Arbejdsgivere og andre Arbejderorganisationer, faar Betaling i Overensstemmelse med de mellem disse Parter paa det paagældende Sted gældende Lønningsbestemmelser, dog omfattes ikke saadant Arbejde heraf, der normalt henhører til Driften paa det paagældende Arbejdssted.

§ 6.

Udenfor Tilfælde af grov Forsømmelighed har Arbejderne, naar de har været beskæftiget mindst 6 Uger paa samme Arbejdssted, Krav paa en Opsigelsesfrist af 8 Dage.

§ 7.

Som Regler for Behandling af faglig Strid skal den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm være gældende mellem Organisationerne.

§ 8.

Denne Overenskomst tillige med de i Medfør heraf oprettede Prislister er bindende for undertegnede Organisationer indtil den af en af disse opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 15. April.

Saafremt Dansk Arbejdsmandsforbund eller Foreningen af danske Læderfabrikanter inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremsætter Forslag om at forlænge den

gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfalder Augustreguleringen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge, i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Hvis Foreningen af danske Læderfabrikanter ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse af Overenskomsten paa ovennævnte Vilkaar, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned, dog saaledes, at der intet tillægges eller fradrages for de første 6 Points, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Er det Dansk Arbejdsmandsforbund, der ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse, indtræder Augustreguleringen opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Hvis ingen af Parterne rejser Spørgsmaal om Forlængelse, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Har der fundet en Augustregulering Sted, finder der ingen yderligere Regulering Sted, men Parterne er frit stillet med Hensyn til den kommende Overenskomst.

København, den 22. April 1922.

For Foreningen af danske Læderfabrikanter:
(sign.) *Olaf Seligmann.*

For Dansk Arbejdsmands Forbund:
(sign.) *Axel Olsen.*

Tillæg.

I Forbindelse med den d. 22. April 1922 vedtagne Overenskomst mellem undertegnede Organisationer er der endvidere opnaaet Enighed om følgende Protokoltilførsler:

Vedrørende § 3, Betaling for Overarbejde.

Medens der er Enighed om at undgaa systematisk Overarbejde, kan paa den anden Side de enkelte Arbejdere ikke uden gyldig Grund, og naar der er fremsat Ønske om Overarbejde fra Fabrikens Side i god Tid, nægte at udføre saadant Overarbejde, som den daglige Drift maatte nødvendiggøre.

Lønforholdene angaaende kontinuerlig Drift er ikke fastsat i denne Overenskomst, og maa der som Følge deraf i mødende Tilfælde optages Forhandlinger vedrørende dette Punkt.

Vedrørende Udbetaling af Ugeløn.

Det er Meningen, at Lønnen ogsaa fremdeles skal udbetales umiddelbart ved Arbejdstidens Slutning.

Vedrørende Fællesakkorder.

Ved Fællesakkorder, hvor der saavel beskæftiges Arbejdsmænd som faglærte Arbejdere, skal hele Akkordbeløbet deles lige mellem samtlige Akkorddeltagere uden Hensyn til Timelønnen.

Naar uøvede Arbejdsmænd indsættes i Fællesakkorden paa Tovstuen yder Arbejdsgiveren i de første 10 Uger et Tilskud til Akkorden af 5 Øre pr. Time for en saadan Arbejdsmand.

Saafremt Lærlinge eller Arbejdsdrenge skal arbejde i Fællesakkord sammen med voksne Arbejdere, kan der optages særlig Forhandling om disses Andel i Overskudet.

Ved særlige Arbejder, hvor det er nødvendigt, udleveres der Arbejderne Skødeskind og eventuelt Træskostøvler eller Gamascher og Handsker. Arbejderen er Fabriken ansvarlig for disse og skal altid holde dem i forsvarlig Stand og aflevere dem saadan, naar de ikke mere har Brug for dem.

København, den 6. Maj 1922.

For Foreningen af danske Læderfabrikanter:
(sign.) *Olaf Seligmann.*

For Dansk Arbejdsmands Forbund:
(sign.) *Axel Olsen.*

Indbinding af Fagbladet.

Den 26. Aargang af *Arbejdsmændenes Fagblad* er afsluttet og færdig til Indbinding. Aargangen er en udmærket Haandbog over Forbundets Virksomhed i det forløbne Aar, den indeholder de afsluttede Overenskomster, bringer Voldgiftskendelser o. m. m., som vi ikke behøver at nævne, kort sagt — indbunden i Bogform er den en nyttig Raadgiver, som leverer Svar paa en Mængde Spørgsmaal.

Vi ligger inde med et begrænset Oplag af den forløbne Aargang, og de af vore ærede Afdelinger, der kunde ønske at erholde et komplet Eksemplar i indbunden Stand til Indlemmelse i deres Arkiver, kan faa et saadant tilsendt for en Pris af Kr. 6,50.

Denne Pris er lige Dækning for Indbindingen, der er smagfuldt udført med Skindryg, Skindhjørner og Guldtryk.

Vi anmoder de af Afdelingerne, der ønsker et Eksemplar, at indsende Bestillingerne omgaaende, da Oplaget er meget begrænset. For-

udbetaling ønskes ikke, vi opkræver Beløbet samtidig med Forsendelsen.

Den nationale Sammenslutning af ikke faglærte Arbejdere i England.

Betydning og Virksomhed.

De ikke faglærte Arbejderes organisationsmæssige Sammenslutning begyndte i England omkring ved Aarene 1888 til 89. I flere af de dengang dannede Forbund gik Medlemstallet imidlertid hurtigt ned igen, og enkelte af dem maatte i den efterfølgende Tid fuldstændig opgive deres Virksomhed. Andre Organisationer, saaledes først og fremmest Gasværksarbejdernes og de ikke faglærte Arbejderes Forbund (Gasworkers' and General Labourers' Union) samt »Dock Wharf, Riverside and General Workers' Union« kunde holde Stand og udvide deres Virkefelt. I Aaret 1907 bestod der allerede en halv Snes godt organiserede Forbund af ikke faglærte Arbejdere. I Aaret 1918 forandrede det ovennævnte Forbund af Gasværksarbejdere og ikke faglærte Arbejdere Navn og kom til at hedde »Arbejdsmændenes nationale Organisation« (National Federation of General Workers.)

Dermed var Grundlaget for en *national* Sammenslutning af de i de forskellige Industrier beskæftigede Arbejdsmænd lagt.

Af A. N. O.'s Exekutiv-Komite's Aarsberetning 1920—21, der nylig er fremkommen, fremgaar det, at Organisationen den 31. December 1920 bestod af 12 store Forbund med et samlet Medlemsantal af 1,293,793 (1919: 1,277,509, 1918: 992,809, 1917: 740,359). Blandt de største af de tilsluttede Forbund kan nævnes »De ikke faglærte Arbejderes Nationale Forbund«, (National Union of General Workers) med 422,382 Medlemmer, »Det forenede nationale Arbejderforbund« (National Amalgated Union of Labour) med 145,822 Medlemmer og »Arbejderforbundet« (Workers Union) med 495,162. De øvrige tilsluttede Organisationer omfatter Gasværksarbejdere, Kommunalarbejdere, Bygningsarbejdere, Elektrikere, Dok- og Havnearbejdere, Arbejdere i den kemiske Industri, Levnedsmiddelindustrien og Landarbejdere o. s. v. Antallet af Industrigrupper, hvis Arbejdere for Størstedelen er organiseret i Afdelinger under A. N. O., er 168.

Den Kendsgerning, at Medlemmerne i de forskellige tilsluttede Forbund kommer fra saa mange Industrier, bærer naturligvis den Fare i sig, at der let opstaar Grændsestridigheder mellem de enkelte Forbund.

Forretningsudvalgets fjerde Aars-Sammenkomst beskæftigede sig bl. a. indgaaende med dette Spørgsmaal, og Twomey foreslog, at der skulde gives Exekutiv-Komiteen Bemyndigelse til at kunne afgøre Grænsestridigheder. Hans Forslag blev dog forkastet. Der henvistes i Almindelighed til, at Usikkerheden derved vilde blive forøget. Exekutiv-Komiteen vilde i de færreste Tilfælde være kompetent til at afgøre saa vanskelige Spørgsmaal, hvis Afgørelse forudsætter nøje Kendskab til alle specielle Enkeltheder indenfor de forskellige Brancher; at undgaa at skulle afgøre Grænsestridigheder vilde være umuligt, ag den eneste Maade, man kunde komme Vanskelighederne til Livs, bestod netop i, at de omhandlede Organisationer kom sammen og i Fællesskab behandlede Uoverensstemmelserne. Denne Regel gjaldt ikke blot for dette enkelte Spørgsmaal, men ogsaa for alle andre Bestræbelser. Efter indgaande Diskussion blev Resolutionen da ogsaa trukket tilbage.

Naar det paa den ene Side maa indrømmes, at Grænsestridigheder paa Grund af Arbejdernes Fordeling i saa mange forskellige Industrier og som Følge deraf i saa mange Forbund er uundgaaelige, saa maa der paa den anden Side ogsaa henvises særligt til den store Fordel, at Organisationens Exekutiv-Komite specielt maa befatte sig med Spørgsmaal og Gennemførelse af Forholdsregler, i hvilke *hele Arbejderklassen* er interesseret.

Exekutiv-Komiteens Beretning over Virksomheden og Protokollen over Udvalgets Forhandlinger indeholder en Mængde Beretninger, der giver Oplysninger om en Række almene Problemer saasom Arbejdsløsheden, Ulykkesforsikring, Pensionering, Økonomiraadene (Industrial Counsils), Voldgifter (Trade Boards) Kvindernes Medvirkning i Økonomiraadene o. s. v.

Økonomiraadene og Voldgifterne.

I Aarsberetningen 1919—20 meddeltes det, at Exekutiv-Komiteen havde vedtaget at opfordre de tilsluttede Forbund til at fremkomme med visse nærmere Oplysninger angaaende »Industrial Counsils« Funktion. Spørgeskemaerne er imidlertid nu kommet ind og er blevet undersøgt. Dernæst fandt der i denne Anledning et Møde Sted i Komiteen og senere den 10. December 1920 en Konference mellem de tilsluttede Forbund, og her vedtoges paa Grundlag af de indkomne Svar en Resolution, som kræver følgende:

»Antallet af Repræsentanter i de større Raad skal reduceres. Det har vist sig, at der med en mindre Repræsentation ydes mere og nyttigere Arbejde. Desuden er finansielle Grunde at tage i Betragtning.

Selv i et nationalt Raad skal der ikke sidde mere end 12 Repræsentanter. I Distriktsraadene skal der ligeledes finde forholdsvis Indskrænkning Sted.

Konferencen er imod Ansættelse af fast betalte Sekretærer, men paa den anden Side skal der ansættes et passende Honorar.

Med Hensyn til Antallet af Raadets Møder findes det at være tilstrækkeligt, at disse finder Sted i det mindste hver 3. Maaned, og hvis det skulde være nødvendigt med endnu kortere Mellemrum.

Raadenes almindelige Funktioner skal omfatte Fastsættelsen af de sædvanlige Arbejdsbetingelser samt Lønningerne og Lønforandringer, Fabrikationspriserne og Fortjeneste.

Der kan ikke forelægges Raadene noget Forslag om Lønforandringer, førend vedkommende Forbund har givet dette sit Tilsagn.«

Exekutiv-Komiteen beskæftigede sig derpaa med disse Forslag og overdrog Undersøgelsen af Gennemførelsesmuligheden til en juridisk Ekspert. Denne Eksperts Udtalelser viser, at Gennemførelsen af saadanne Bestræbelser i England er vanskeliggjort ved »Census of Production Act« (Lov om Produktionen), som bl. a. bestemmer, at der paa Grundlag af personlige Svar paa de forskellige Spørgsmaal ikke kan foretages noget uden Arbejdsgiverens skriftlige Indvilgen som forhen, men kun kan opstilles almindelige Statistiker. Heller ikke den tidligere Lov fra Aaret 1919 (Industrial Courts Act — Industriloven) kan ændre noget ved dette. Forudsætningen for et hvilket som helst Resultat er altsaa Overholdelsen af de bestaaende Love.

Exekutiv-Komiteen gik slutteligt endnu et Skridt videre og satte sig direkte i Forbindelse med Sekretæren for »Arbejdernes nationale Fællesraad« (National Association of Joint Industrial Councils).

Denne meddelte, at der den 18. Marts paa en af dette Raad og Den foreløbige Genopbygnings-Komite afholdt Konference var godkendt en Resolution, som tidligere var blevet godkendt af 16 Økonomiraad (Bedriftsraad) og Komiteer, gaaende ud paa, at der heri fordredes, at »Fællesraadet« skulde arbejde hen paa, at Regeringen straks paabegyndte Udarbejdelsen af Love, som skulde give Arbejdsministeriet Fuldmagt til at erklære alle af »Fællesraadet« eller »Genopbygnings-Komiteen« fremsatte eller anerkendte Lønforslag eller Aftaler bindende for alle øvrige Industrier, saafremt de nævnte to Institutioner ønskede det.

Ligelydende Resolutioner blev vedtaget af Gummiindustrien og Industrien for elektriske Virksomheder. Men paa den anden Side gjorde den Mand, der havde anbefalet Ideen til »Fællesraadet«, den nuværende Formand i Underhuset paa en Forespørgsel fra Føderationens Exekutiv-Komite angaaende Gennemførelsen af de ovennævnte Punkter, gældende, at Fagforbundene dog stod i delvis Opposition til en tvungen Tiltrædelse fra Industriens Side, hvilket stod Indførelsen af lovbestemte Bestemmelser hindrende i Vejen. Han refererede til »Whitley Reprots«, som bl. a. siger:

> »Det forekommer os ønskeligt, at Staten senere ad Lovens Vej godkender Økonomiraadenes Bestemmelser, dog maa Initiativet hertil udgaa fra Raadene selv. — — — Naar der skal ske noget i denne Retning, maa der ubetinget være fuldstændig Enighed til Stede mellem begge Parter. Derpaa vil Regeringen sikkert sørge for det videre fornødne.«

Med den delvise Opposition fra visse Kredse af Fagenes Side for Øje og i Betragtning af den Kendsgerning, at Betingelserne for den absolutte, gensidige Forstaaelse naturligvis kun kan opfyldes i de sjældneste Tilfælde, er Udsigterne for Økonomiraadenes Trivsel snarest ugunstig.

I Bestræbelserne for Oprettelsen af Voldgifter maa først og fremmest omtales Dannelsen af et raadgivende Udvalg (National Trade Boards' Advisory Council), hvilken fandt Sted den 25. Februar som Følge af en Konference af Fagforeningsledere. Udvalget forfølger nedenstaaende Maal:

Der skal tilstræbes en enig Fagforeningspolitik m. H. t. Regeringens Femgangsmaade ved Oprettelsen af Voldgiftsretter. Der skal, naar det er nødvendigt, overfor Regeringen optrædes i Fællesskab for at sikre Indledelsen af fælles Raadslagninger, angaaende Lønninger etc., mellem de i Raadene repræsenterede Forbund. Der skal ogsaa i denne Henseende forelægges Forslag i Fællesskab.

Konferencen vedtog yderligere enstemmigt en Resolution, i hvilken en Del Arbejdsgiveres Optræden gaaende ud paa at ødelægge Voldgiftsretterne eller indskrænke deres Magt fordømtes. Resolutionen protesterer desuden mod et Anslag, som har til Hensigt at berøve 3 Millioner Arbejdere den Beskyttelse, som for Tiden ydes dem gennem Voldgiftsretterne. Da Voldgiftsretternes Kompetence er meget større end Økonomiraadenes, og mange Industrier sikres med Regeringens bestemmende Indflydelse for Øje, er Bestræbelserne i denne Retning af største Vighed.

Føderationen ligger derfor ogsaa for Tiden i Forhandling med Arbejdsministeriet om Oprettelse af Voldgiftsretter for Linoleum-, Hud-, Lim-, Ben- og Sækkelærredsindustrierne.

For Frø- og Oliemølleindustrierne blev der som Følge af frugtbare Forhandlinger oprettet Voldgiftsretter.

(Forts. i næste Nr.).

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1., N. Telf. Nora 141. Form. H. F. Augustinusen, prvt. Telf. Str. 1423 x. Kasserer Ch. Christensen, Jagtvej 102, 3. L.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Frode Friis, Bredegade 1, 1. F., Telf. Vester 2831 x. Kasserer A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2., L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Tlf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struenseg. 51, St.

Budenes Organisation: G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Kasserer: Jul. Sindt, Eskildsgade 38, 2. Kontor Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14,721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St., K. Telf. C. 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen. Kontor, Blaagaardsgade 4 A, N. Telf 3404. Kasserer H. E. Billung, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund: Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1., B. Kass. Poul Brandt, Ægirsgade 46 A, 4., L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3., F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund: Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1., K. Telf. 9961. Kasserer S. A. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Formand: Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40. K. Telf. Palæ 282. Privat Egilsgade 48, 4. Telf. Sundby 2507 y. Kasserer: Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3., B. Telf. Vester 6859. Kasserer M. Ferslev, Bustrupsgade 9, 4., V. Telf. Vester 1309 v.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Kristianshavns Voldgade 1, 1., C. Telf. Sundby 4103 x. Form. A. Jensen, Lyneborggade 20, 3., S. Kass. H. Rasmussen, Adr.: Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor Kapelvej 55, N. Telf. 3496. Kass. Jens P. Larsen, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. H. Petersen, Solitudevej 10, 4., N. Telf. Nora 2784 y. Kass. P. Jensen, Tycho Brahesalle 34, 2. S.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Kasserer: P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. t. v. F.

Kastrup: Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4, 1., Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. A. Christensen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18,1., V.

Københavns Banegaardes priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen, Oehlenschlægersgade 35, 5., B. Kasserer: Jens Hansen, Stormgade 19, B.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St., N. Telf. C. 10,147. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4., Ø. Kasserer: F. Andersen, Hejmdalsgade 13, 1., L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2., F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y., prvt. Telf. Str. 340 x. Kasserer C. Jensen, Tyrolsgade 13, 3., S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Allè 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1., V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Jægersborggade 16, 2.

Sandlossernes Fagforening. Form. H. Eriksen, Saxogade 27 A, 4. Kass. H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1., Ø.

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1., K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1., C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. L. Petersen, Gunløgsgade 60, 2., B. Telf. Sundby 2536 x. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpapparbejdernes Afdl. Form. C. Dannemann Jensen, Absalonsgade 40 A, 1. B. Telf. Vester 5747 u. Kass. C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Teglværksarb. Afdl. Ole Christensen, Jernbanevej 55, Gentofte.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød, Fischersgade 21, 1., S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St., Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen, Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. H. P. Lauritzen, Nygade 6, St., Valby. Kass. L. J. Valdemar, Rørholmsgade 18, Kld., K.

Vejerassistenternes Fagforening. Form. Carl Hansen, Ndr. Frihavnsgade 99, 3., Ø. Kass. N. A. Mogensen, Vardegade 27, 1. Ø.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Hans Henrichsen, Vestergade 14.

Aalborg A. Jens Olsen, Valdemarsgade 4. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Tlf. 1618.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2.

Aalborg K. J. Søndergaard, Istedgade 14, Aalborg. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Højbjerg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Tlf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen, Bylowsgade 7, 1.

Aarhus J. Hans Larsen, de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.
Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1.
Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.
Aarhus M. Ludvig Christensen, Fr. Alle 38—40, 3. tv. Telf. 4623.
Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.
Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G.
Aars. Oluf Hansen, Aars.
Agerbæk. Louis Hansen, Tofterup St.
Agersted. Paptækker Laurits Jensen, Agersted.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden: N. P. Nielsen, Kokhus pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Jensen, Arden pr. Arden St.
Asaa. Laurits Larsen, Asaa.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Karl Torp, Bjerringbro.
Blaahøj. Mads Madsen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense. Chr. Kristiansen, Adelgade 57, 1.
Brabrand. V. Loft, Brabrand.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge. Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst: Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Laurits Larsen, Vestergaardsvej 30.
Brørup. L. Gaarde, Brørup St.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. S. P. Larsen, Bælum St.
Daugaard. Jens Frandsen, Assendrup Mark pr. Daugaard St.
Durup. Kr. Pedersen, Glynge pr. Durup.
Dybvad. Harald Larsen, Dybvad.
Ebeltoft. O. Olsen, Nedergade.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen. Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 108. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Erik Pedersen, Sandegyde 67.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard,Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. N. Andreasen, Fyensgade 74, 2.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Prinsensgade 22.
Fredericia K. J. P. Stephansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 6.
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Chr. Verner, Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Søidergade, Give.
Gjern. S. P. Jensen, Hotel »Gjern«, Gjern St.
Gjesten. Marius S. Nissen, Øster Gjesten pr. G. St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By, Gjørding St.
Glamsbjerg. Anton Jørgensen, Køng pr. Glambjerg.
Glatved. Marius Mikkelsen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Th. Høeck-Andersen, Grindsted.
Grønbjerg. N. P. Sørensen, Vesterled, Filskov.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg.
Hampen. Anders Rasmussen, Arritskov pr. Hampen.
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Egebjerg pr. Horsens.
Harboøre. Johs. Madsen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus.
Haslund-Ølst. Martinus Jensen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Niels Godsk, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen Hjerm.
Hjørring. Otto Thomsen, Nr. Torv 4. Telf. 848.
Hobro. M. N. Lynnerup, Adelgade 73.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holtebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro St. Aksel Petersen, Sønderlandsgade 1.
Holsted. Hans P. Jensen, Holsted St.
Hornslet. J. Laursen, Hornslet Mark, Hornslet.
Horsens A. Jens Jensen, Karolinelundsvej 5. Telf. 459.
Horsens H. Niels Anton Iversen, Søndergade 43.
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Eiby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Poulsen, Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast. St.
Juelsminde. Anton Nielsen, Teglværket, Juelsminde.
Karup. Simon Petersen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen, Søndergade 56.
Kjellerup. Marius Nielsen, Søndergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Stejlbjergvej 30, Kolding. Telf. 305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1., Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Morten Riis, Enkehuset.
Kvissel. Peter Sørensen, Nr. Broens Hus, Kvissel St.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. N. Jensen Nørgaard, Gyldendal, Lihme pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Søren Nielsen, Østergade.
Lysbro. Jesper Jensen, Lysbro pr. Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løgumkloster. Ingvert Nissen, Møllegade, Løgumkloster.
Løkken. A. Andersen, Løkken.
Løsning. Anton Andersen, Rimmerslund Mk. pr. Hedensted.
Mariager. Chr. Mikkelsen, Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Karl Jensen, Julianehede, Engesvang.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Mønsted. Anders P. Stilling, Mønsted pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nimtofte. Niels Sancko, Nimtofte St.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. J. C. Christensen, Refshammer pr. Nykøbing.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørager. Ejner Nielsen, Mejlby pr. Arden.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1 og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Th. Jensen, Vestergade 1, Nørre Sundby.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb. Søren Rasmussen, Tillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.

Odense C. Jacob Hansen, Vesterbro 99.
Odense F. C. Mathiesen, Frederiksgade 46, 1. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.
Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.
Odense K. P. Jensen, Jens Bentsensgade 10, 1.
Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3 Sal tv.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51, 1. Telf. 3379.
Onsild. C. Nørgaard, Kongsvaddalen pr. Onsild.
Ormslev. Erik Pedersen, Ormslev By pr. Ormslev St.
Oue. Vald. Mikkelsen, Oue pr. Hobro.
Over Jerstal. Carl Enevoldsen, O. Jerstal, Sdr. Jyll.
Pandrup. C. M. Pedersen, Bleggrav pr. Kaas St.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørrebrogade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Nordostvej 10. Randers.
Ranum. Jakob Larsen, Ranum.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, Ribe.
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Jens Johansen, Bellevue, Rudkøbing.
Ry. Søren Sørensen, Højnes pr. Ry St.
Ryomgaard. Søren S. Jensen, Kaarupskov pr. Ryomgaard St.
Rødding, Nørrejylland. Søren Kr. Kristiansen, Rødding Hede pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. P. M. Skou, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Chr. Davidsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. Carl Jensen, Valdemarsgade 33.
Silkeborg St. Mads Madsen, Skolegade 40.
Sindal. Vald. Rasmussen, Nørregade 65.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. N. P. Christensen, Vesterby, Skagen.
Skanderborg. Høier Maltesen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Kristian Sørensen, Ejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Anders Laursen, Ellensminde pr. Skelund St.
Skive A. Johannes Mortensen, Thinggade 20. Tlf. 107.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46.
Skjød. Jens Olesen, Sønderskov pr. Hammel.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup, Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Lauritz Nielsen, Otruphuse pr. Skørping.
Sorring. N. M. Sørensen, Sorring pr. Toustrup.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup. S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Anton Pedersen, Kirkeby pr. Kirkeby St.
Stenvad. C. M. Jokumsen, Ørbæk pr. Ramten.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund.
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Harald Nielsen, Stilling St.
Stoholm, Peder J. Pedersen, Stoholm.
Struer. N. P. Iversen, Vestergade 57
Støvring. Laurids Larsen, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 51. Tlf. 457.
Svendstrup. Jens F. Jensen, »Stærkærsminde«, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. M. Truust, Sall pr. Sall.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard, Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Sdr. Stenderup. Sofus M. Due, Sdr. Stenderup, Varmark.
Taars. Chr. Risberg, Taars St.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. Antonius Caspersen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Alfred Bendiksen, Thorsager pr. Thorsager St.
Thorsø. Jens Jensen, Apdrup pr. Thorsø.
Tilst. Nikolaj Lajer, True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Michael Christensen, Villa »Daheim«, Grønnevej Tinglev.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. Johannes Thomsen, Gaarde pr. Tistrup.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen, Trustrup.
Tylstrup. Julius Petersen, Toften, Tylstrup.
Tyregod. Søren Lund, Tyregod.
Tønder. H. L. Jensen, Markgade, Tønder.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup. L. Blom, Tværgade.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. Jens Chr. Jensen, Banegaardsvej.
Vejle A. Mads Madsen, Gl. Havn 20.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Skottenborg 1.
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Rasmus Jørgensen, Bredbjerg pr. Langesø.
Vildbjerg. Mads Madsen, Vildbjerg.
Vinderup. Karl Jeppesen, Nørregaardsvej, Vinderup.
Vojens. Peter Damm, Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Kristian Hansen, Aarslev, Randers.
Volstrup. Chr. Jensen, Volstrup Hede pr. Sæby.
Vorbasse. Poul Christensen, Sønderhede pr. Vorbasse St.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Værum-Ørum. Kr. Lykke, Værum pr. Randers.
Ølgod. S. Axelsen, Ølgod St.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck, Grønbjerg.
Ørting. Jens Joh. Jensen, Ørting Mose pr. Odder.
Øster Vraa. Niels Kristensen, Øster Vraa.

SJÆLLAND OG ØERNE:

Aakirkeby. Harald Køhlert, Aaker pr. Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm, Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. Banearb. Chr. Petersen, Asnæs Næsdal, Asnæs.
Ballerup. Niels Lindsøe, Skovvejen.
Birkerød. Fr. Nielsen, Skovgaarden, Birkerød.
Bloustrød. Carl Hansen, Allerød pr. Lillerød St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Nydamshus pr. Aakirkeby.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Chr. Johannsen, Rønnedevej.
Faxe Ladeplads. Ole Olsen Høgsholt, Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Fensmark Forsamlingshus pr. Olstrup St.
Fredensborg. Hans Rasmussen, Langerød, Fredensborg.
Frederikssund. Martin Jørgensen, Frederiksborgg. 9.
Frederiksværk. P. Larsen, Parallelvej. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstemark, Glumsø.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.

Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Lars Nielsen, Haarlev pr. Haarlev St.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.
Helsingør A. Chr. Thelin, Klostergade 2.
Helsingør F. C. C. Petersen, Nygade 1.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Hans Madsen, Svansbjerg pr. Køge. Telf. Herf. 65.
Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Tlf. 312.
Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.
Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Thorvald Andersen, Dronningevej 20, 2.
Hørve. Jens Zachariasen, Hørve Lillevang pr. Hørve.
Ivigtut. Jørgen Willumsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Baggraven 3, 2.
Karise. Jens Kristensen, Karise Overdrev, Karise St.
Knabstrup. Jørgen Marcussen, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Rud. Nielsen, Svenderup pr. Rønnede.
Korsør. Alfred Sørensen, Baggade 18.
Køge A. Chr. Møller, Ø. Sandmarksvej 33, Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Peter Chr. Skov, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev pr. Storehedinge.
Lyngby. Hans J. Sonberg, Jernbanevej 5.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Hjalmar Hudeberg, Maarum.
Maribo. Chr. Larsen, Birgittevej 6. Telf. 136.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Mørdrup. P. Schack, Kongevej 28, Helsingør.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Fr. Petersen, Algade 74. Nykøbing Sj.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Tlf. 880. (Privat 813.).
Nørre Alslev. Johannes Rasmussen, Eskildstrup.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Niels Nielsen, Gulbæk, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Refsnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby
Rødby. Aage Mogensen, Vestergade 47, Rødby.
Rødvig. J. F. Hansen, Havnlev pr. Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens Albrechtsen, Thorup Mark pr. Tranebjerg.
Sierslev Jakob Jakobsen, Ringe pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Oluf Pedersen, Skibby pr. Skibby.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J. P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Rengegade 109.
Strøby. P. Frandsen, Holtug pr. Storehedinge. Tlf. Holtug 65.
Stubbekøbing. H. Bille, Lindevej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Taarnborg. K. Petersen, Svendstrup Forsamlingshus pr. Korsør.
Taastrup. Laurits Christensen, Strøhusene pr. Taastrup.
Thoreby. S. Hansen, Thoreby pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Ejnar Jensen, Thorkildstrup Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Chr. Petersen, Risby pr. Saunte.
Tingsted. Fr. Rasmussen, Thingsted St.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-ibirke. Laurits Petersen, Vejby pr. Helsinge.
Vemmelev. Georg Jørgensen, Forlev Mark, Forlev St.
Vemmetofte. A. P. Petersen, St. Thorshøje pr. Fakse.
Viby. Christian Hansen, Viby Dal, Viby Sj.
Viskinge. William Nielsen, Skovbakkerne, Værslev St.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDBESTYRELSESMEDLEMMER & SEKRETÆRER.

Valgt af den samlede Kongres.

Formand: M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Hovedkasserer Johs. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Sekretær Chr. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Tlf. 2140.
Forretningsfører Hans Nielsen, Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515.
Forretningsfører Axel Olsen, N. Fasanvej 251, L. Tlf. Taga 1137 x.
Forretningsfører Valdemar Petersen, Ivar Hvidtfeldsgade 8, 1. Aarhus. Tlf. 1948.

København og Omegn:

Forretningsfører Sophus Mortensen, Kontor: H. C. Andersensgade 14, 1., K., Telf. 2140 (privat Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K., Telf. Byen 700. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Tlf. 5170. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3., B. — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Jylland og Fyen:

Forretningsfører Carl Drejer, Nyelandsvej 37, 2., Kbh. F. Telf. 11,240. J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. H. P. M. Brumvig, Sct. Jørgensgade 190, Odense Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 51, Tlf. 361, Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Tlf. 2073, Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Sjælland og Øerne:

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14, Telf. 209, Næstved. Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød, Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr. Nielsen, Paradisgade 10, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5, Telf. 813, Roskilde.

Sekretærer:

Georg Hansen, Niels P. Hansen, Otto Jespersen, Peter Johansen, N. C. Christensen og L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, St. Telf. 2140.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen, Næstformand J. P. Johannessen, Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 2 | 26. April | 1922 | 27. Aarg.

En salomonisk Dom.

Den store Sag for „Den faste Voldgiftsret". — D. s F. havde Ret, men Arbejdsgiverne skal ikke betale de 15 %.

I de foregaaende Numre af »Arbejdsmændenes Fagblad« har vi redegjort for vor Stilling under Stor-Lockoutens Afslutning og berørt Fortolkningen af det seneste Forligs Bestemmelse om »frivillig Arbejdskraft«, der for denne Sags vedkommende blev afgjort af Den faste Voldgiftsret. Retten har nu igen afsagt en eller rettere to Kendelser, som det er værd at hæfte sig lidt ved.

Det vil erindres, at da De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling havde vedtaget Forligsgrundlaget af 4. April, slog Arbejdsgiverforeningen og dens Presse, for Resten rigelig sekunderet af Social-Demokraten her i København, dette op til, at nu var Sagen grundig ordnet, og de, der ikke vilde bøje sig for Kendsgerningerne, var vildførte Desperados og magtsyge Personer. Paa Generalforsamlingen havde Næstformanden, Alfred Christiansen, jo nok sagt, at de Fag, der ønskede det, kunde fortsætte Kampen, de var paa ingen Maade bundet af Forliget, men den Tale fejedes bort som uvederhæftig; og i en lang, harmfnysende Skrivelse — der forøvrigt gik igen i alle Aviserne — protesterede Arbejdsgiverne særlig mod Arbejdsmændenes ulovlige Fortsættelse af Kampen o. s. v. og bebudede Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret til Paakendelse, Dom og Erstatning m. m.

Men, man foretog sig ogsaa andet, idet Arbejdsgiverforeningen lod udgaa Paabud om, at ifølge Forliget vilde samtlige Lønninger fra og med 10. April være at nedsætte med 15 pCt.; Protest fra de paagældende Arbejdere toges ikke til Følge! — Nu var det naturligvis vor Forbundsledelses Sag at protestere, og Klagen blev øjeblikkelig indbragt over Arbejdsgivernes egenmægtige Fremfærd.

Som vi ogsaa meddelte i sidste Fagblad, saa det en Tid ud, som om de to Sager næppe vilde blive afgjort, da man Gang paa Gang vedtog Udsættelse af Retsmøderne desangaaende. Men Velanstændigheden bød vel, at man maatte gaa til at faa konstateret, hvem der havde Ret i sin Paastand, og her viste det sig heldigvis, at hvad der var fremført af De samvirkende Fagforbunds Næstformand var korrekt. Forbeholdet, der var taget med Hensyn til de Fag, der ikke ønskede at tilslutte sig 4. April Forslaget, kunde holde, og Arbejdsgivernes Paastand om, at dette ikke var Tilfældet, visen sig altsaa, med et mildt Udtryk, at være urigtig; man maa formode, at d'Hrr. ved Vestervold maa have endda en meget bedsk Smag i Munden.

Efter dette skulde man jo næsten mene, at der var gode Udsigter for Tilbagebetalingen af de 15 pCt. fra 10. til 29. April, som vort Forbunds Kontraklage gik ud paa, men Dommen, som vi offentliggør i det efterfølgende, er af salomonisk Natur: Parterne bør for hinandens Tiltale fri at være!

UDSKRIFT
af
Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Maj 1922 i Sag Nr. 573: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund.

Den 14. Februar 1922 traadte en af Dansk

Arbejdsgiverforening lovlig varslet Lock-out af stort Omfang i Kraft.

Forligsmandsinstitutionen, der under 3. Februar forgæves havde søgt at afværge Lockoutens Ikrafttræden ved et Mæglingsforslag, som blev vedtaget af Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling, medens De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling nægtede at anbefale det, rettede den 9. Marts en Henstilling til de to Hovedorganisationer om at afslutte Konflikten ved Tiltrædelse af Forslaget af 3. Februar med visse Modifikationer.

Denne Henstilling blev tiltraadt af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i den Form, at man anbefalede Organisationerne at slutte Overenskomst med deres Arbejdsgivere paa de deri indeholdte Vilkaar; men Henstillingen forkastedes af Arbejdsgiverforeningen, og den 11. Marts varslede denne en Udvidelse af Lock-outen.

Paa Foranledning af en Skrivelse af 15. Marts fra De samvirkende Fagforbund til Arbejdsgiverforeningen begyndtes der imidlertid den 27. Marts paa et dertil berammet Møde fornyede Forhandlinger mellem de to Hovedorganisationer. — Før Realitetsforhandlingerne tog deres Begyndelse, ønskede Arbejdsgiverforeningen dog at faa fastslaaet, at hvad der maatte opnaas Enighed om, skulde forelægges Parternes Generalforsamlinger til Vedtagelse eller Forkastelse. — Under disse Vilkaar vilde Arbejdsgiverforeningen hæve Lock-outen, saafremt begge Hovedorganisationerne tiltraadte dette eventuelle Forlig. — Og med Tilslutning fra De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg fortsattes Forhandlingerne paa denne Basis. —

Disse Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen førte ikke direkte til noget Resultat; men ved Forligsinstitutionens Indgriben førtes Forhandlingerne videre ved Møder hos Forligsmændene, først mellem en enkelt Repræsentant for hver af Hovedorganisationerne og senere under Medvirken af Medlemmer af Forretningsudvalgene. —

Den 31. Marts tilskrev Forligsinstitutionen Hovedorganisationerne saaledes:

»Da Forligsmændene maa mene, at der under de Forhandlinger, der er ført de sidste Dage, er tilvejebragt et Grundlag for en Afslutning af Konflikten, men da det vil være nødvendigt, at dette Grundlag bliver nærmere drøftet indenfor Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, før det forelægges paa Generalforsamlingerne, henstiller Forligsmændene, at de varslede Lockouter og Strejker udsættes, dog saaledes, at de kan iværksættes med 24 Timers Varsel, og henstiller, at Forretningsudvalgene tager Stilling til det foreliggende Grundlag senest i Løbet af Tirsdag den 4. April, og at Generalforsamlingerne eventuelt afholdes Fredag den 7. April.«

I Henhold hertil udsattes de varslede Lockouter og Strejker, og Forhandlingerne i Forligsinstitutionen førtes videre, indtil man den 4. April naaede saa vidt, at De samvirkende Fagforbunds og Arbejdsgiverforeningens Formand underskrev saalydende Overenskomst:

(Her gengives hele »Forligsgrundlaget« af 4. April.)

Den 7. April afholdt de to Hovedorganisationer Generalforsamling, og paa begge disse Generalforsamlinger vedtoges den af de to Formænd undertegnede Overenskomst af 4. April med stort Flertal.

I Overensstemmelse med Overenskomstens Indhold og en i Henhold dertil af Forligsinstitutionen fremsat Opfordring til at forberede Arbejdets Genoptagelse til Mandag den 10. April for de under De samvirkende Fagforbund hørende Fag, tilskrev Arbejdsgiverforeningen den 8. April Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, at man hævede de løbende Lock-outer og aflyste de til 1. April varslede Lock-outer, altsaa fra Mandag den 10. April, og samtidig udsendte Arbejdsgiverforeningen til samtlige Organisationer og Enkeltvirksomheder en Rundskrivelse, hvori man meddelte, at de løbende Lock-outer og Strejker overfor Fag, der stod under De samvirkende Fagforbund, var hævet, og at Arbejdet Mandag den 10. April genoptoges i Overensstemmelse med Overenskomsten af 4. April.

Imidlertid viste det sig, at en Række Forbund og deriblandt Dansk Arbejdsmands Forbund i Stedet for at træffe Forberedelser til Arbejdets Genoptagelse, hvor der havde været Lock-out eller Strejke, traf Foranstaltninger til at sende Overenskomsten ud til Urafstemning, og Følgen heraf blev, at Arbejdet ikke nogetsteds blev genoptaget af Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund Mandag den 10. April. — Paa de Steder, hvor Arbejdsgiverforeningens Medlemmer efter den fra Arbejdsgiverforeningen modtagne Instruktion havde reduceret Arbejderes Lønninger, medførte dette yderligere, at samtlige Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund nægtede at modtage de reducerede Lønninger og forlod deres Arbejde efter Ordre fra Forbundet.

Mod dette protesterede Arbejdsgiverforeningen i en Skrivelse af 12. April til Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund.

Under 15. April svarede imidlertid De samvirkende Fagforbund med en Skrivelse, hvori det hedder:

»Vi maa paa det bestemteste protestere imod og bestride Rigtigheden af den Paastand, hvorpaa hele Skrivelsen er opbygget, nemlig at vort Forretningsudvalg eller dettes Repræsentanter er indgaaet paa, at den vedtagne Overenskomst skulde være absolut forbindende for alle Overenskomster, der var udløbne til og med den 1. April d. A., forsaavidt de ikke alt var fornye-

de. — Det er Gang paa Gang foreholdt Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter, saavel ved Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen som ved de senest førte i Forligsinstitutionen, at De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling nu som tidligere ikke kunde binde de enkelte Organisationer til at underkaste sig en Overenskomst, hvis Grundlag og Indhold de ikke selv vilde eller kunde akceptere. — Dette er sagt saa tidt og saa tydeligt, at det ikke var til at misforstaa, og naar man nu alligevel taler om Brud paa eller Bortforklaring af givne Løfter, maa vi tilbagevise denne Paastand som aldeles ubegrundet, og efter vor Opfattelse kun fremsat for at forvanske det virkelige Forhold.

Det, som er krævet af os, for at Arbejdsgiverforeningen skulde ophæve Lock-outen, er, at vi skulde søge Overenskomsten vedtaget paa vor Generalforsamling, og saafremt Vedtagelsen fandt Sted paa begge Generalforsamlinger, skulde vi betragte Konflikten sluttet som samlet Konflikt, og for vort Vedkommende inddrage den økonomiske Understøttelse, der hidtil blev ydet de konfliktberørte Forbund. — Denne Forpligtelse har vi loyalt opfyldt, og vi agter ej heller at understøtte de Fag økonomisk, for hvilke der var givet Lock-outvarsel, men som mulig nu kommer i Konflikt som Følge af, at de ikke vil akceptere Overenskomsten af 4. April.

Paa flere af disse Forbunds Vegne maa vi imidlertid protestere imod, at Arbejdsgiverforeningen fortolker Overenskomsten af 4. April derhen, at de paagældende Arbejdsgivere er berettiget til at nedsætte Lønningerne fra den 10. April, selv om Forbundene, med hvem disse kontraherer om Overenskomstforholdene, ikke har akcepteret Overenskomsten. — Vi maa kræve, at Arbejdsgiverne betaler de hidtidige Lønninger, indtil der er iværksat Arbejdsstandsning til Frigørelse for den nuværende Overenskomst, eller der er opnaaet Enighed om Betingelserne for Fornyelse af Overenskomsten — jfr. Den faste Voldgiftsrets Kendelse Nr. 564.«

Arbejdsgiverforeningen har derefter ved Klage af 19. April rejst nærværende Sag, under hvilken den har fastholdt, at Overenskomsten af 4. April, efter at den er vedtaget af De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningens Generalforsamlinger, danner en endelig Overenskomst mellem de to Hovedorganisationer og alle dertil sluttede Underorganisationer. — Arbejdsgiverforeningen har derhos i den skriftlige Klage nedlagt Paastand om, at der idømmes De samvirkende Fagforbund paa egne og Dansk Arbejdsmands Forbunds Vegne en klækkelig Bod, der kan tjene som Erstatning for det Foreningens Medlemmer ved Konfliktens Fortsættelse foraarsagede Tab.

Den 24. April gav De samvirkende Fagforbund skriftligt Tilsvar i Sagen, hvori de paastod Frifindelse for Hovedklagen og samtidig rejste en Kontraklage i Anledning af den af Arbejdsgiverforeningen den 10. April iværksatte Reduktion af Lønninger overfor Medlemmer af Forbund, hvis Medlemmer ikke omfattedes af den løbende Lock-out, men omfattedes af Overenskomster, der udløb til og med den 1. April og ikke var fornyede ved særskilt Overenskomst. — Idet Kontraklagerne nærmere har anført, at saadanne Medlemmer fandtes indenfor Dansk Arbejdsmandsforbund, Bogbinderforbundet i Danmark, Dansk Glasarbejderforbund, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Dansk litografisk Forbund, hvilke Forbund ikke havde tiltraadt Overenskomsten af 4. April, har de paastaaet disse Forbund kendt berettiget til at kræve de hidtidige Overenskomster respekterede, indtil Arbejdsgiverne har frigjort sig ved en Lock-out eller Afslutning af en ny Overenskomst, og Arbejdsgiverforeningen paa de paagældende Medlemmers Vegne tilpligtet at efterbetale den med Urette fradragne Løn.

Efter Parternes Ønske blev den mundtlige Procedure af nærværende Sag udsat i nogen Tid, og imidlertid var der under 24. April afsluttet Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvorved Overenskomsten af 4. April tiltraadtes med nogle Tilføjelser, hvoriblandt den, at Arbejdsgiverforeningen forpligtede sig til under nærværende Sag at frafalde Tiltale mod Dansk Arbejdsmands Forbund. — I Overensstemmelse hermed frafaldt Arbejdsgiverforeningen, da nærværende Sag blev mundtlig procederet den 18. Maj, sin Klage, forsaavidt Dansk Arbejdsmands Forbund angaar.

De Indklagede paa deres Side har frafaldet deres Kontraklage, forsaavidt Dansk Glasarbejderforbund og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund angaar.

Hvis denne Sag kunde bedømmes alene paa Grundlag af selve Indholdet af Forliget af 4. April d. A. i Forbindelse med den i Septemberforligets Pkt. 3 indeholdte Regel, hvorefter »Overenskomster, der maatte blive afsluttede imellem de to Hovedorganisationer, skulle respekteres og efterkommes af alle under dem hørende Organisationer under vedkommende Hovedorganisations Ansvar«, maatte Retten give Arbejdsgiverforeningen Medhold i det af den hævdede Standpunkt. — Imidlertid er det under Sagen oplyst, at der under de umiddelbart forud for Underskriften paa Forligsforslaget gaaende Forhandlinger er taget Forbehold, som Retten ved Sagens Paadømmelse ikke kan se bort fra, selv om Rækkevidden af disse Forbehold til en vis Grad kan være tvivlsom.

Saa meget maa nu i hvert Fald anses givet, at man inden Underskriften fra begge Sider har regnet med den Mulighed, at der af nogle

Organisationer, og da særlig af Dansk Arbejdsmands Forbund, vilde blive rejst Modstand mod at anerkende og efterkomme Forliget, og De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter findes efter de i den Anledning saavel fra deres egen Side som fra Arbejdsgiversiden faldne Udtalelser at have haft Føje til at gaa ud fra, at der, naar Forliget anbefaledes til Vedtagelse paa Generalforsamlingen, og der efter dets Vedtagelse nægtedes de Organisationer, som til Trods for Vedtagelsen fortsatte Kampen, Understøttelse, ikke af Arbejdsgiverforeningen vilde blive gjort retsligt Ansvar gældende mod De samvirkende Fagforbund i Anledning af de paagældende Organisationers Særstilling. — Arbejdsgiverforeningen maa derfor for saa vidt antages at have frafaldet Retten til at gøre Ansvar gældende mod De samvirkende Fagforbund, og disse vil derfor være at frifinde for den under denne Sag rejste Hovedklage.

Noget mere tvivlsomt er det, hvorvidt de af De samvirkende Fagforbund tagne Forbehold ogsaa udelukker Arbejdsgiverforeningen fra at drage selv de Organisationer, der ikke efterkom Forliget, til Ansvar for Overenskomstbrud. — Ogsaa dette findes imidlertid at maatte antages, idet det øjensynligt under Forhandlingerne har været ment og hævdet af De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter, at ogsaa saadan Forfølgning skulde være udelukket, medens Arbejdsgiverforeningen paa sin Side ikke synes at have taget udtrykkelig Afstand derfra, hvortil kommer, at Arbejdsgiverforeningen ved senere at træffe den ovennævnte mindelige Ordning af 24. April med Dansk Arbejdsmands Forbund fremfor at søge den paabegyndte Aktion mod dette Forbund gennemført, faktisk har givet denne Opfattelse af Forligets Forudsætninger en vis efterfølgende Sanktion.

Tilbage bliver saa kun det for Kontraklagen afgørende Spørgsmaal, hvorvidt Arbejdsgiverforeningen har været berettiget til uden yderligere Lock-out-Varsel fra den 10. April at fradrage 15 pCt. i Lønningerne til de arbejdende Medlemmer af Organisationerne, der vægrede sig ved at respektere Forliget.

I saa Henseende bemærkes, at der vel foreligger Omstændigheder, der tyder i Retning af, at det tillige har været en Forudsæning for Forliget, at Arbejdsgiverforeningen først efter et nyt 24 Timers Varsel, der sluttede sig til de alt givne Varsler for den paa Forligsmændenes Foranledning udsatte Lock-out-Udvidelse, kunde sætte Lønredukionen i Kraft overfor de heromhandlede Organisationer. — Imidlertid er det, der i saa Henseende foreligger, ikke af en saadan Bestemthed, at Retten tør statuere, at Arbejdsgiverforeningen ogsaa skulde have fraskrevet sig Retten til at gennemføre Forliget i Overensstemmelse med dets Ordlyd sammenholdt med Septemberforligets Prk. 3 i det Omfang, hvor saadant kunde ske direkte ved Foranstaltninger fra Arbejdsgiverforeningen selv. — Som Følge heraf vil Arbejdsgiverforeningen være at frifinde i Kontrasagen.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse.

Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 200 Kr.

Den nationale Sammenslutning af ikke faglærte Arbejdere i England.

(Fortsat).

De kvindelige Arbejderes Stilling i Føderationen.

Procenttallet af kvindelige Arbejdere, der er organiseret i de Føderationen tilsluttede Forbund, er betydeligt. Af de 1.293.793 Medlemmer er 142.035 Kvinder. Workers Union har 83.322 kvindelige Medlemmer, National Union of General Workers har 30.000 og Dock-, Wharf-, Riverside- and General Workers Union har 10.712.

Alle Forbund med kvindelige Medlemmer repræsenteres af en Delegeret i »Kvindernes raadgivende Komite« (»Womens Committee«). Indtil nu har denne Komite afholdt 10 Møder. De vedtagne Resolutioner blev straks forelagt Føderationens Exekutivkomite. De i Kvindernes Komite repræsenterede Forbund er repræsenteret af de samme Kvinder i de forskellige Voldgifter.

For at skabe et praktisk Grundlag for Komiteens Bestræbelser fandt der da den 28. April 1921 et Møde Sted sammen med Exekutiv-Komiteen, paa hvilket Møde der blev udarbejdet Forslag m. H. t. Maal og Muligheder for Opnaaelsen af disse. Disse Forslag blev støttet af Exekutiv-Komiteen paa et Møde den 24. Juni, hvor man vedtog følgende Beslutninger:

1. Exekutiv-Komiteen vil raadspørge Kvindernes Raad i alle Spørgsmaal, hvor de kvindelige Arbejderes Interesser kommer i Betragtning.
2. Hele Spørgsmaalet skal afgøres i alle Enkeltheder paa næste Aars-Forsamling (Kongres?).
3. Alle de tilsluttede Forbund, hvorom der kan være Tale, skal indbydes til at sende 2 kvindelige Delegerede til alle Føderationens Specialkonferencer.

4. Formanden og Sekretæren for Kvindernes Raad skal indbydes til at overvære alle Føderationens Kongresser.

Den økonomiske Situation, Lønspørgsmaal og Arbejdsløshed.

Aaret 1920/21 var naturligvis for Føderationen en Periode, hvor der arbejdedes paa at forhindre Tilbagegangen i Lønningerne. Da Føderationens Medlemmer for en stor Dels vedkommende bestaar af tilfældige Arbejdere, er der ogsaa indtraadt en Nedgang i Medlemstallet, hvilke Tal dog grundet paa, at Bidragenes Betalingstermin foreligger senere, endnu ikke er blevet opgjort. Alt i alt kan man dog sige, at de enkelte Forbund indtil nu er gaaet godt ud af den økonomiske Krise, særlig naar man tager i Betragtning, at enkelte Organisationer under Bjergværkslockouten maatte udbetale Arbejdsløshedsunderstøttelser, der beløb sig til et samlet Beløb af Kr. 500.000,00 pr. Uge. Ogsaa Føderationens financielle Stilling er god. Balancen udviser en Aktivsaldo paa ca. Kr. 240.000,00.

Til de af Arbejdsgiverne i alle Industrier tilstræbte Nedsættelser af Lønningerne tog Exekutiv-Komiteen særligt i et Møde den 25. Marts Stilling. Samtidig blev en Beslutning enstemmigt vedtaget gaaende ud paa, at en Opsigelsesfrist paa 6 Maaneder for Overenskomsterne var det rigtigste for saavel Arbejdsgiverne som for Arbejderne.

Desuden traadte en den 22. April afholdt Konference energisk i Skranken for, at Lønreduktioner skulde gennemføres under Iagttagelse af de for hver enkelt Industri gældende Interesser og paa nationalt Basis.

Blandt de af Føderationens Forbund, der har lidt mest under Lønnedsættelser, er Arbejderne indenfor den kemiske Industri. I April blev Lønningerne nedsat med fra 20—40 Øre pr. Time, og den 1. Juli fulgte en ny Lønnedsættelse paa ca. 20 Øre.

Gentagne Forhandlinger forblev resultatløse. Arbejdsgivernes Optræden maa fordømmes saa meget kraftigere, som Arbejderne fra Begyndelsen stillede sig meget imødekommende og desuden fordi netop denne Industri under Krigen gav saa god Fortjeneste for Arbejdsgiverne. Paa Kongressen omtalte Fleming Eccles f. Eks. et Firma, som i Aaret 1914 arbejdede med en Kapital af 5 Millioner, og nu raader over en Kapital af 15 Millioner. Der udbetaltes indtil 27½ pCt. Dividende. Tilsammen blev der i de sidste 6 Aar udbetalt 89 pCt. Dividende.

Den Lønnedsættelse, som Arbejderne indenfor den kemiske Industri indtil nu har maattet gaa med til, beløber sig til ialt 33 pCt. I ingen anden Industri kan der noteres saa højt et Procenttal.

En stor Del af Kongressens Taler drejede sig om Arbejdsløshedsspørgsmaalet. De to Hovedtalere, Parlamentsmedlem J. J. Jones og W. Godfrey, var enige om, at Arbejdsløsheden blev opretholdt ad kunstig Vej for at fremme Lønreduktionerne.

Denne Antagelse bevises jo ved den Omstændighed, at Regeringen ikke gør noget for at regulere Arbejdsløsheden, endskønt der har været Lejlighed nok dertil. Allerede i Aaret 1862 er der vedtaget en Lovbestemmelse, som gav Ministeriet for Handel og Industri Ret til at opdyrke hele Landets Kyststrækninger. I Omegnen af Wash henligger f. Eks. store Arealer ubenyttet, som kunde gøres nyttebringende. Andre Arbejder kunde ligeledes foretages, f. Eks. Udvidelse af Fabriker, hvis Bygninger havde vist sig altfor smaa og derfor ikke mere opfyldte de hygiejniske Krav.

Godfrey sagde i denne Sammenhæng bl. a.:

> »Dog lader det til, at Regeringen ikke ønsker at faa udført nyttigt Arbejde. Jeg er derfor fuldstændig enig med Jones, naar han siger, at Regeringen tragter efter at bringe Arbejderne i den daarligst mulige Situation.«

Alderdomsforsørgelse (Pension) og Ulykkesforsikring.

Kongressen udtalte sig ogsaa afgjort for Betalingen af passende ugentlige Understøttelser til Pension. Naar der paa dette Omraade skal indtræde en virkelig Bedring, maa den vedkommende Lovparagraf ændres i en overordentlig væsentlig Grad.

Jones henviste særligt til de Vanskeligheder, som viser sig, saa snart en eller anden Lovbestemmelse, som allerede er vedtaget af Regeringen, skal forandres. Da der i Underhuset blev fremsat et Forslag under Behandlingen af Pensionsspørgsmaalet, hvori der ønskedes en Ekstra-Kredit paa 13 Millioner engelske Pund (ca. 270 Millioner Kr. aarligt), blev det vist tilbage under Henvisning til det indledede Sparesystem. De selv samme Mennesker stemte et Par Dage senere uden videre for et Laan paa 13 Millioner engelske Pund (ca. 270 Millioner Kr.) til Bygning af Slagskibe.

Da der senere taltes om Formandens (Speaker) Pension, protesterede Arbejderrepræsentanterne imod, at han skulde have Krav paa en Pension beløbende sig til 4000 Pund (ca. 85,000 Kr.). Det var uretfærdigt, naar man tog i Betragtning, at Formanden kun havde beklædt sit Embede i 15 Aar, medens en Arbejder, der maaske havde arbejdet i 50 Aar, skulde leve af en Pension paa ca. 8 Kr. om Ugen. Det var en Skandale, at man til Krigen i Mesopotamien bevilgede ca. 570 Millioner

Kr. og til Tantième til Direktørerne og Aktionærerne ved Jernbanerne udbetalte ca. 1260 Millioner Kr., naar man samtidig afslog det retfærdige Krav om en Forhøjelse af Alderdomspensionen.

Det samme gælder m. H. t. Ulykkesforsikringen. Ogsaa paa dette Omraade forlangte Kongressen en Forandring af Loven. Den dadlede Regeringen for, at den ikke efterkom den nedsatte Komites Forslag, der fremkom som Følge af den sidste Tids Undersøgelser af dette Spørgsmaal.

Ferier med Betaling af fuld Løn.

Af de tilsluttede Forbunds Meddelelser fremgaar det, at der indenfor 31 Industrigrene bestaar almindelige Aftaler om Betaling af fuld Løn under Ferier. Nogle af de vigtigste af disse Industrier er: Asbestindustrien, Gadetransport, Jernbaner, Sporvogne, Gasværker, Trykkerier, Bogbinderier, Vandværker, Skotøjsindustrien, Cementindustrien, Papir, Cacao-, Chokolade- og Sukkervareindustrien, Oliemølleindustrien o. s. v.

National Sammenslutning og international Forbindelse.

I en paa et af Exekutiv-Komiteen forelagt Resolution, som blev enstemmigt vedtaget, hedder det, at den eneste sunde Form for industriel Organisation var Sammenslutning af alle Arbejdere i *een* Organisation.

W. Thorne, der talte om dette Emne, sagde bl. a., at det sikkert vilde være meget vanskeligt at skabe en Organisation, som omfattede alle Arbejdere uden Undtagelse. Derimod mente han, det var muligt, at alle ikke faglærte Arbejdere kunde blive organiseret i *et* Forbund. Alle maatte det staa klart, at Sammensmeltningsprocessen paa dette Omraade maatte gøre hurtige Fremskridt. I de forløbne tolv Maaneder havde da ogsaa væsentlig forskellige Forbund indenfor Maskinbygningsindustrien sluttet sig sammen.

Ogsaa Fleming Eccles udtalte sig for denne Resolution. Han fremførte bl. a.:

> »Vor Exekutiv-Komite og vor Bestyrelse ved meget vel, at den Tid endnu ikke er kommet, hvor man kan sige, at alle Arbejdere, uanset deres Erhverv, skal slutte sig sammen i et Forbund, dog tror vi, at Bestræbelser i denne Retning vil føre til gunstige Resultater. Der maa bestaa større Enighed blandt Arbejderne. Dette Maal kan kun naas, ved at Antallet af Forbund reduceres, og især de, der tæller ikke faglærte Arbejdere. Disse skal paa alle Omraader samles i eet Forbund; indenfor dette kan der dog naturligvis oprettes separate Afdelinger. Det nuværende System splitter vore Kræfter, hvilket virker ødelæggende for os.«

Exekutiv-Komiteens Beretning peger paa, at Føderationens Forbund har tilsluttet sig det internationale Grov- og Fabrikarbejderforbund, hvorved Virksomhedsomraadet er blevet mægtigt udvidet. Der var allerede samlet et stort Materiale til Belysning af Kontinentets (d. v. s. Fastlandet i Modsætning til England) Arbejderes Lønninger, Arbejdstid og øvrige Arbejdsforhold, hvilket Materiale staar til Medlemmernes og Offentlighedens Raadighed, og som desuden tjener til at imødegaa Arbejdsgivernes Udsagn naar de paastaar, at det britiske Marked paa Kontinentet er gaaet tabt, fordi de engelske Arbejdere kræver for høje Lønninger i Forhold til de Lønninger, der oppebæres paa Kontinentet.

Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne.

Vi gengiver her den nye Overenskomst med Murermestrenes Centralforening. Selv om den naturligvis, som alle de nye Overenskomster, indeholder Reduktioner, er det opnaaede Resultat dog langt fra de Krav, som Arbejdsgiverne oprindelig stillede, nemlig Halvering af Overarbejdsbetalingen, Forlængelse af Arbejdstiden og Krav om Bortfald af forskellige Tillæg.

Overenskomsten er saalydende:

Ved et i Dag i Henhold til Overenskomsten af 24. April 1922 mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Arbejdsgiverforening afholdt Møde mellem Repræsentanter for Centralforeningen for Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund enedes man om følgende

OVERENSKOMST

mellem

Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne

og

Dansk Arbejdsmandsforbund

om

Arbejdstid, Timebetaling og Regler for Behandling af faglig Strid.

§ 1.

Den normale Arbejdstid er:

I Marts, April, Maj, Juni, Juli, August, Septbr. og Oktober fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Tftm. med Frokost fra Kl. 8½—9, Middag fra Kl. 12—1½, ialt 8 Timer.

I Februar og November fra Kl. 7½ Morgen til Kl. 5 Eftm. med Frokost fra Kl. 8½—9, Middag fra Kl. 12—1, ialt 8 Timer.

I Januar fra Kl. 8½ Morgen til Kl. 4½ Eftm., Middag fra Kl. 12—1, ialt 7 Timer.

I December fra Kl. 8 Morgen til Kl. 4 Eftm. med Middag fra Kl. 12—1, ialt 7 Timer.

Ovennævnte Arbejdstider skal være effektive og maa ikke omlægges; dog kan, naar Nødvendigheden kræver det, f. Eks. hvor Vejen til Arbejdspladsen er afhængig af Jernbaneforbindelse el. l., for saa vidt der mellem de lokale Mester- Svende- og Arbejdsmandsorganisationer er Enighed derom, Arbejdstiden omlægges, naar Timetallet bibeholdes paa Arbejdspladsen.

§ 2.

Timeløn og Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsbetaling m. v.

For Arbejde indenfor ovennævnte normale Arbejdstid betales der en Timeløn af 112 Øre pr. Time.

Overarbejde regnes fra den normale Arbejdstids Ophør til Kl. 8 Aften og betales for den første Time efter normal Arbejdstids Ophør med et Tillæg af 25 pCt. til Timelønnen, for den anden Time med et Tillæg af 33⅓ pCt., og derefter indtil Kl. 8 Aften med et Tillæg af 50 pCt.

Natarbejde regnes fra Kl. 8 Aften til den normale Arbejdstids Begyndelse og betales ligesom Søn- og Helligdagsarbejde med et Tillæg af 100 pCt. til Timelønnen.

Under Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde tilstaas der Arbejdsmændene ½ Times Spisetid for hver fulde 4 Timers Arbejde uden Fradrag i Betalingen.

Ved Opgørelsen af Akkordarbejder fradrages kun den almindelige Timebetaling, men ikke det Tillæg, der betales for Over-, Søn-, Helligdags- og Natarbejde, om saadant har fundet Sted.

Søn- og Helligdags- samt Over- og Natarbejde skal Arbejdsmændene, dog uden Ansvar for Organisationen, være villige til at udføre, naar det kræves og det er nødvendigt.

Som nødvendigt regnes:

Udstillingsarbejde, Reparation af Møller, Butiks-, Værksteds- og Fabrikslokaler, der, saafremt Arbejdet blev udført i den normale Arbejdstid, vilde forhindre andre Arbejdere i at kunne arbejde.

Arbejder ved Brønd- og Kloakanlæg, Broer og lignende, der, saafremt Arbejdet blev udført i den normale Arbejdstid, vilde lægge Hindringer i Vejen for den almindelige Samfærdsel.

Arbejde ved Afstivning af Bygninger, fremkaldt ved Udgravning af Nabogrunden, eller lignende Arbejder, der nødvendigvis maa udføres for at hindre Ulykkestilfælde.

§ 3.

For Arbejde ved Jernbeton betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, et Tillæg af 13 Øre pr. Time.

Til Jernbeton henregnes alt Beton, der er forstærket med Jernindlæg, dogmed følgende Undtagelser:

1) Betonkonstruktioner, i hvilke der kun indgaar Jernbjælker og andre Profiljern eller andre enkelte løse Stykker Jern.
2) Konstruktioner, der ikke støbes, men fremstilles ved Udkastning. Pudsarbejder og Aflæsningsarbejder henregnes ikke til Arbejde ved Jernbeton.

For Tjæring, Asfaltering o. l. betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, et Tillæg af 17 Øre pr. Time. Arbejdet ved Betonblandemaskine betales, hvor Betonstøbning udføres i Akkord, efter den københavnske Priskurant med Fradrag af 10 pCt., med mindre der ved lokal Priskurant er fastsat en særlig Pris for dette Arbejde.

Den eller de Arbejdere, der passer Mørtelblandemaskinen, faar ved Akkordopgørelsen, udover sin Timeløn, et Overskud, der svarer til det Overskud, de andre Arbejdsmænd i Akkorden har tjent for saa vidt angaar Opmuringsarbejde.

Nedbrydning af hele Bygninger og større Dele af saadanne, Dampskorstene, Tegl- og Bagerovne og lignende Ovne samt Ophugning af Cement betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg af 13 Øre pr. Time.

§ 4.

Regnskabsmæssigt afsluttes Ugen Torsdag Aften.

Udbetaling af samtlige Timelønninger m. m. skal finde Sted for hver Uge og foretages om Fredagen paa Arbejdspladsen forinden Arbejdstidens Ophør. Er Fredag en Helligdag, foretages Udbetalingen den nærmest forudgaaende Søgnedag.

Naar en Arbejdsmand uden egen Skyld afskediges midt paa Dagen eller inden den normale Arbejdstids Ophør, skal han have Dagløn for hele Dagen, og dersom en Arbejdsmand selv forlader Arbejdet uden gyldig Grund, har han ingen Krav paa Betaling for den Dag.

Antages en Arbejdsmand efter Middag, kan han ikke afregnes med mindre end Betaling for den fulde halve Dag.

Den en Arbejdsmand tilkommende Timeløn udbetales ved Afskedigelsen.

Opgørelser af Akkorder og Udbetaling af Overskud foregaar i Henhold til de til enhver Tid bestaaende Prisfortegnelser.

Opstaar der Strid mellem Parterne om Akkordens Opgørelse eller Overskudets Størrelse, udbetales dog den Del af Oveskudet, hvorom der ikke er Uenighed.

Paa enhver Byggeplads, hvor ingen passende Plads kan anvises, opføres et Skur til midlertidigt Opholdssted for Arbejderne. Skuret skal være forsynet med Gulv af Træ eller Sten, Dør og Vinduer samt tæt Tag, saa det beskytter mod Regn. Ovn opsættes fra Midten af November til Midten af Marts.

Brændsel tillægges af Arbejdsgiverne.

Endvidere opføres en Retirade.

Naar Arbejdet udføres i Akkord, betales det efter de til enhver Tid gældende Priskuranter og øvrige Bestemmelser for de respektive Byer og Landsdele.

§ 5.

For Arbejder, der udføres udenfor en Afstand af 3 km fra Bygrænsen betales et Tillæg af 4 Øre pr. Time saa vel til Timeløn som Akkord, med et yderligere Tillæg af 2 Øre pr. Time pr. km for hver km udover 4 og indtil 11 km. Herudover akkorderes særligt i hvert enkelt Tilfælde.

§ 6.

Naar Arbejdet udføres i Akkord, gælder Priskuranten af 19. Maj 1919 med følgende Ændringer: Post I:

Kr. 4,50 forhøjes til Kr. 5,00, og 1,2 Øre forhøjes til 2 Øre.

Desuden tilføjes:

»Hvor Sten bæres paa Brædt, betales Tillæg som for Post II.«

Tagarbejde. Satserne Kr. 5,50 — 6,60 — 7,70 og 8,80 forhøjes med Kr. 1,00 pr. Sats.

Betonarbejde. Priserne 46 — 11 — 14 Øre samt Kr. 3,90 forhøjes til henholdsvis 50 — 12 — 18 Øre og Kr. 4,25.

For det over 0,60 m liggende Beton forhøjes Satserne 3 — 4 og 5 Øre til henholdsvis 4 — 6 og 8 Øre. Eksemplet under Punkt 18 rettes i Overensstemmelse med Ændringerne.

Satsen for Slaaning af Murstensskærver Kr. 3,30 forhøjes til Kr. 4,50.

§ 7.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den af Hovedorganisationerne senest vedtagne »Norm«; dog saaledes, at hvor Striden drejer sig om Forstaaelsen af Overenskomster eller Aftaler mellem Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund, vælges henholdsvis Mæglings- og Voldgiftsmænd af disse Parter, og hvor Striden drejer sig om Forstaaelsen af lokale Aftaler eller Priskuranter, derunder ogsaa lokale Tillæg til den centrale Priskurant, vælges Mæglings- og Voldgiftsmændene af de modstaaende lokale Organisationer.

§ 8.

Samtlige Lønninger reguleres i Overensstemmelse med det i Overenskomsten af 4. April 1922 mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening anført (næstsidste Afsnit).

§ 9.

Denne Overenskomst træder i Kraft fra og med den 24. April d. A. og gælder, indetil den med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til Ophør en 1. Februar.

København, den 11. Maj 1922.

For Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne:

N. N. Fiil. Rasmus Hansen. S. Langkjær.

For Dansk Arbejdsmandsforbund:

J. C. Larsen. H. P. Jensen. C. Drejer. Axel Olsen.

Siden sidst.

Aalborg F. Aalborg Oliemølle: Driftsbestyreren afskedigede den 17. December 1921 Tillidsmanden. Som Grund anførtes, at Tillidsmanden havde været grov i sin Mund overfor ham. Paa Mæglingsmødet den 13. Februar afsluttedes Sagen med, at Afskedigelsen opretholdtes og Fabrikken betalte den afskedigede Tillidsmand 1 Uges Løn (Kr. 68,16.)

Nykøbing F. Sukkerfabrikken »Nykøbing«: Fabrikken aflønnede 1 Nattevagt, der er 52 Aar gammel og havde Vagttjeneste 8 Timer daglig paa alle Ugens 7 Dage, med 50 Kr. pr. Uge. Paa Mæglingsmødet den 15. Februar opnaaedes Enighed om, at Vægterens Ugeløn fastsattes til 46 Gange Timelønnen og Fridøgn hver 3die Søndag«. Desuden fik Vagten efterbetalt 145 Kr.

Fredericia F. Erritsø Kommune: Kommunen lod udføre en Del Vejarbejde, uden forud at træffe Aftale med Arbejderne om Betalingen herfor; men da paagældende Arbejdere blev nægtet Understøttelse af Hjælpekassen, saafremt de ikke udførte Arbejdet, Kommunen aflønnede Arbejderne med 5 Kr. pr. Dag og tilbageholdt Kr. 2,40 pr. Dag pr. Mand, som indgik i Hjælpekassen og først kunde udbetales som Understøttelse til de paagældende Arbejdere, naar de atter blev arbejdsløse.

Kommunen indgik den 24. Februar paa at udbetale de tilbageholdte Beløb til Arbejderne.

Aalborg A. Aalborg Privatbaner: Direktionen krævede Akkordprisen for Aflæsning af Kul fra Banevogn til Plads nedsat 33 pCt. Efter at noget fra Landet indhentet Mandskab var fjernet, oprettedes en midlertidig Overenskomst gældende for 2 Skibslaster. Der skal snarest optages Forhandling om en ny Overenskomst.

Frederiksværk. Murermestrene Rietzel & J. Jørgensen: Mestrene havde fradraget 18 Øre pr. Time (Aug. Regl. 1921) ogsaa for Akkordtimerne. Da Overenskomsten ikke var lovlig opsagt til Udløb den 1. Februar 1922, krævede Afdelingen de tilbageholdte Beløb efterbetalt. Ved det forberedende Møde i Arbgf. den 22 Februar 1922, forinden Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret, enedes Parterne om:

1) At Murermester Jørgensen afregner alt i Nykøbing Sj. udført Akkordarbejde efter Nykøbings Priskurant. — For Akkordarbejde udenfor Frederiksværks Omraade efterbetales indtil 1. Februar de fradragne 18 Øre pr. Time.

Aalborg A. De danske Statsbaner: Statsbanerne vægrede sig ved at betale Akkord-Afsavnstillæg for et Sporanlæg i Aalborg, hvortil anvendtes gamle Skinner. I Skrivelse af 6. Marts meddeltes, at Akkord-Afsavnstillægget blev efterbetalt.

Lunderskov. De danske Statsbaner: Ekstra-Arbejderne havde i Tiden 30. September til 30. November 1920 og 29. Juni til 23 Juli 1921 været beskæftiget i Grusgraven i Lunderskov, uden derfor at erholde Udearbejdstillæg a 15 Øre pr. Time. I Skrivelse af 16. Marts 1922 med-

deler Statsbanerne, at de efterbetaler det begærede Udearbejdstillæg.

Frederikshavn A. A/S Skagensbanen: (ang. Mergellæsning). Der var mellem Stationsforstanderen og Arbejderne afsluttet Overenskomst om 15 Kr. pr. Kb.favn for Losning af Mergel. Da Driftsbestyreren kom hjem fra en Rejse, annullerede han Akkorden, hvorved Arbejderne fik Kr. 412.50 tilgode.

Ved det forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret den 17. Februar 1922 indgik Akts. paa at betale det krævede Beløb.

Ballerup. Ledøje—Smørum Sogneraad: Overenskomst oprettet. Timeløn 147 Øre. Arbejdstid 8 Timer, Overarb. 50 a 100 pCt. Tillg. Arbejdet udføres saavidt muligt i Akkord. Arbejderne er ulykkesforsikrede i H. t. Loven. Samme Regulering 1922, som bliver vedtaget mellem Arbgf. og D. A. F. Traadt i Kraft 17. Februar og gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Febzruar.

Næstved. Enreprenør Carl Nielsen, Hellerup: Arbejdere, der tippede Vogne i 9 Timer daglig med flere kortere Spisetider, aflønnedes med 9 Timers Løn a 132 Øre, men krævede Overtidsbetaling for Tiden udover 8 Timer daglig. Paa et Møde i Næstved den 14. Januar opnaaedes Enighed om, at der for de Uger, for hvilke der var forskudt og indskrænket Spisetid er betalt 132 Øre pr. Timer efterbetales 16 Øre pr. Dag og for de Dage, for hvilke der er betalt 66 Øre pr. Dag efterbetales 50 Øre pr. Dag.

Svendborg. Sydfynske Jernbane. Sydfynske Jernbaner aflønnede en Remisearbejder med en Timeløn af 119 (jvfr. Jern- og Metalindustriens Minimaltimeløn.) Paa et Mæglingsmøde den 28. Januar i Svendborg forhøjedes Timelønnen til 125 Øre.

Viby, Jyll. Entrepr. J. Petersen: Entreprenører havde udført et Kloakeringsarbejde for Kommunen. Ved Opgørelsen fik 3 Mand Kr. 139,69 tilgode. Pengene blev efterbetalt.

Aabenraa. De danske Statsbaner: Ekstra-Arbejderne fra Aabenraa og Paddeborg fik efterbetalt en Dags Dagløn for Genforeningsdagen.

Blaahøj. Blaahøj—Filskov Kommune: Trods gældende Overenskomst nedsatte Sogneraadet Betalingen af Sten til 1½ " Skærver til Kr. 6.50 og stoppede Understøttelsen fra 1. Januar 1922 til de Arbejdere, der ikke paatog sig Arbejde til de nedsatte Priser. Desuden nedsatte Sogneraadet ligeledes fra 1. Januar Understøttelsen fra Hjælpekassen til Kr. 6,00 pr. Husstand plus 3 Kr. pr. ukonfirmeret Barn pr. Uge. Sogneraadet tilbød endvidere kun at ville betale 15 Øre pr. løbende Meter Vejrabat; men efterat Arbejdet i nogen Tid var udført, vilde kun betale 7½ Øre pr. løbende Meter. — Paa et Møde den 7. Januar gik Sagen i Orden, idet Sogneraadet anerkendte Overenskomstens Gyldighed, Vejarbejdet betaltes med 15 Øre pr. løbende Meter Vejrabat, Hjælpekassen genaabnedes og den tilbageholdne Understøttelse blev efterbetalt.

Jord- og Betonarb., Kbhvn. Terrazzo- og Linitolfabrikant Munch-Christensen: Fabrikanten havde den 26. Februar 1921 antaget et 16½ Aar gml. Menneske som Lærling og aflønnet ham med det første Aar med 20 Kr. pr. Uge, og det andet Aar med 26 Kr. pr. Uge. Paa det forberedende Møde i Arbgf. den 28. April i Den faste Voldgiftsret indgik Fabrikanten paa fra samme Dato at betale Manden i H. t. Overenskomsten: der pr. 1. Januar var 180 a 190 Øre pr. Time plus 2 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg.

Aarhus M. Terrazzofabrikant H. J. Jørgensen, Aarhus Fabrikanten havde 1. Juli 1920 antaget et 18⅓ Aar gml. Menneske som Lærlig og aflønnet ham med 1 Kr. i Timen det 1ste Aar og Kr. 1,25 det andet Aar. Paa det forberedende Møde 10. Marts i Den faste Voldgiftsret indgik Fabrikanten paa at aflønne Manden med den overenskomstmæssige Løn fra 1. Marts og betale 600 Kr. til Aarhus M.

Nørre Aaby. Odense Amtsraad: Amtsraadet indgik paa at udbetale de Arbejdere, der er beskæftiget med Vejarbejde og Skærveslagning Løn hver Uge i Stedet for som hidtil hver 14 Dag.

Allinge, Sandvig. Byraadets Gasværksudvalg: Overenskomsten fornyet. 4 Mand. Ugelønnen nedsat fra Kr. 70,00 til Kr. 62,50, gælder til 1. April 1923.

Odense G. Odense Gasværk (D. D. G. C.: Overenskomsten fornyet. 53 Mand. Dyrtidstillæget, der var Kr. 14,20 pr. Uge, nedsattes 15 pCt. til Kr. 12.07. Dyrtidstillæget kan forøges eller formindskes efter Aug. 1922 i H. t de for Statens Funktionærer gældende Regler. Arbejderne i Ammoniakværket 175 Øre pr. Time, Pladsarbejdere og Lygtetændere 170 Øre pr. Time.

Løkken. Kommunen: Hjælpekassen tvang, under Trusel om at fratage de paagældende Arbejdere Hjælp af Hjælpekassen, 6 Arbejdere til at udføre Vejarbejde som Pligtarbejde for Arbejderne protesterede, da de ved Antagelsen ikke blev gjort bekendt med, hvilken Betaling, der skulde ydes dem for Arbejdet; de krævede den gængse Betaling — 132 Øre pr. Time — for Arbejdet. Sagen overdroges, efterat resultatløse Forhandlinger var ført med Sogneraadet, til en Sagfører, der ordnede Spørgsmaalet derhen, at Arbejderne fik udbetalt deres Tilgodehavende Kr. 54,04 for det udførte Arbejde.

Aalborg F. Hasseris Kommunes Gas- og Elektricitetsværk: Overenskomst afsluttet. 4 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn i 2 Holds Drift. Kr. 77,00, i 3 Holds Drift Kr. 74,00. Overarb. 2 Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Lønregulering som for Statens Tjeneste-

mænd. 14 Dages Ferie i Forbindelse med 2 Søndage. Ekstra-Betaling efter Aftale for Rensning af Vasker og Køler. Ved Ulykkestilfælde under Arbejdet og i Sygdomstilfælde erholder Arb. fuld Løn minus 2 Kr. pr. Dag i 2 Uger, derefter fuld Løn minus 4 Kr. pr. Dag i samme Tidsrum som Understøttelsesreglerne gælder for anerkendte Sygekasser. Arb. skal være Medlemmer af en anerkendt Sygekasse. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. April og gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. April.

Samme Afdeling. Nr. Tranders Kommunes Gasværk: Overenskomst afsluttet. 5 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Overarb. 2 Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Retorthusarb. og Bestyrernes Hjælper lønnes med 74 Kr. pr. Uge (64,00 plus 10,00) 30 hl Koks aarlig, Regulering som Statens Tjenestemænd. Ved Rengøring af Vasker gives 30 Kr. pr. Mand i Ekstratillæg. I Ulykkes- og Sygdomstilfælde erholdes fuld Løn i 3 Uger og derefter 4 Kr. pr. Dag i samme Tidsrum som anerkendte Sygekasser. Normen for fagl. Strid, Ikrafttræden, Opsigelse og Udløbstid som ovenfor.

Aalborg A. Nr. Tranders Kommune: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 126 Øre (106 plus 20), Overarb. 2 Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg til normal Timeløn. Søn- og Helligdagsarb. 100 pCt. Tillæg. For Tørveaflæsning Timeløn plus 15 Øre pr. 1000 Stk. Tørv. Kulaflæsning paa Gasværket 60 Hold. Regulering af Dyrtidstillæget = Murarbejdsm. hos Centralforen. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Taastrup. Dræningsmestrene J. P. Nielsen og Chr. Nielsen, Kildebrønde: Overenskomsten af 23 Oktober 1921 med Dræningsmestrene J. P. Nielsen og Th. Jacobsen fornyet med Ændringer og Tilføjelser. Til de ny Akkordpriser betales et Dyrtidstillæg af 55 pCt. Aug. Regl. 1922 1 pCt. for hver 5 Point Pristallet falder eller stiger. Traadt i Kraft 7. Marts og gælder til 1. Februar 1923.

Jernbanearb. Afdlg. B. Amagerbanen: Timelønnen reduceret 15 pCt. fra 172 til 146 Øre pr. Time, 22 Mand. Banebestyrelsen erklærer, at den kun foreløbig vil gaa med til at betale i H. t. Overenskomsten af 14. Juli 1919.

Præstø. Entreprenørfirmaet Kastrup Nilscn og C. Petersen: Midlertidig Overenskomst oprettet den 4. April. Timeløn 116 Øre. Aug. Regl. 1922 1 pCt. for hver 1 pCt. Pristallet er lavere end 206 eller højere end 218. Gælder til Arbejdsforholdene er i Orden.

Aarhus M. Terrazzofabrikanterne: 25 Mand. Overenskomsten fornyet med et Fradrag af 12 pCt. paa Akkordpriserne og iøvrigt nogle gode Ændringer. Traadt i Kraft den 1. Maj og gælder til 1. April 1923.

Hillerød. Byraadets Gasværksudvalg: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Retorthusarb. Ugeløn Kr. 70,00 plus 13,24 = Kr. 83,24. Afløsere i Retorthuset 175 Øre, paa Søn- og Helligdage samt fra Kl. 10—6 Nat 210 Øre pr. Time. Pladsarb. 140 Øre pr .Time. Under Sygdom erholdes ½ Løn i indtil 150 Dage. Arb. skal være Medl. af en anerkendt Sygekasse. 3 Maaneders gensidig Opsigelsesfrist. Pr. 1. September 1922 og 1. Marts 1923 stiger eller falder Lønnen med 1 pCt. for hver 1 pCt. Pristallet for henholdsvis Aug. 1922 og Februar 1923 er større eller mindre end det nærmest forudgaaende Pristal. Fridag hver anden Søndag. Efter 1 Aars Arbejde 12 Dages Ferie med Løn. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Skelskør. Byraadet: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Midlertidig Timeløn 116 Øre. (85 plus 21), for Arbejde indtil 4 Timer 136 Øre. For Opgravning og Fyldning af Grøfter: Ny Render for indtil 3 Timers Arbejde 146 Øre, varer Arbejdet over 3 Timer betales 126 Øre pr. Time. Gamle Render for indtil 3 Timer 156 Øre, varer 3 Timer betales 136 Øre pr. Time. Overarb. 3 Timer 50 pCt., derefter 75 pCt. Tillæg. Søndag til Kl. 12 50 pCt., derefter 75 pCt. Tillæg. Aflæsning af Kul 35 Øre pr. Ton pr. Mand. Afløsning paa Gasværket paa Hverdage 12 Kr. pr. Vagt a 8 Timer for de første 7 Vagter, derefter 11 Kr. pr. Vagt. Den faste Søndagsafløsning paa Gasværket — fra Kl. 6 Morgen til Kl. 2 Eft. 16 Kr. pr. Vagt. Skærveslagning pr. m^3 Kr. 11,50, for Sporsten dog Kr. 13,50. Ulykkesforsikret efter 3 Dages Forløb med 3 Kr. pr. Dag. Fortrinsvis skal organ. Arbejdere benyttes. Timelønnen og Overarbejdsbetaling ændres i Overensstemmelse med Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne. Aug. Regul. 1922 = Hovedorganisationens Overenskomst. Traadt i Kraft 20. Marts og gælder til 31. Januar 1923.

Skanderborg. Kommunens Gasværk: Overenskomst oprettet. 7 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Retorthusarb. Begyndelsesløn 2400 Kr. aarlig, stigende hvert 3. Aar med 100 Kr. til 2600 Kr. De faste Pladsarb. 2300 Kr. stigende hvert 3. Aar med 100 Kr. til 2500 Kr. For anden Pladsarb. 2100 Kr. stigende hvert 3. Aar med 100 Kr. til 2300 Kr. plus for alle Arbejderne Dyrtidstillæg og Konjunkturtillæg lig Statens 30 hl Koks aarlig. Fuld Løn under Sygdom i 13 Uger, 1 Uges Sommerferie med fuld Løn. Traadte i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Skaade. Gartner Chr. Salomonsen: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 105 Øre. Paa Arbejdspladsen, hvor D. A. F. har Overenskomst om højere Løn, skal den betales. Overarb. 3 Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Aug. Regl 1922 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger over 218 eller falder under 206 Point. Erstatning for eget Værktøj 2 Øre

pr. Time. Kun organiseret Arbejdskraft maa benyttes. Traadt i Kraft 9. April og gælder til 1. Februar 1923.

Samme Afdeling. Gartneren Rasmussen & Caspersen: Overenskomst oprettet. 4 Mand. Samme Lønforhold m. m. Udløbstid og Aug. Regul. som i forrige Sag. Traadt i Kraft 4. April.

Stilling-Hovedgaard. Skanderborg Amts Vejudvalg: Den 22. November 1920 fastsattes Betalingen for Slagning af Skærver for Regnskabsaaret 1920—21 til: For 4,5 cm Skærver 11 Kr. pr. m³ og for 3,5 cm Skærver 15 Kr. pr. m³. Hvis Prisfaldet pr. August 1920 var steget 10 pCt. var Betalingen for 4,5 cm Skærver Kr. 11,50 pr. m³ for 1ste Halvaar og ligeledes Kr. 11,50, hvis Pristallet for Januar 1921 viste 10 pCt. Stigning.

Den 23. August. 1921 besluttede Amtsraadet at lade en Del Skærver slaa til 8 Kr. pr. m³. Arbejderne udførte en Del Arbejde og krævede derefter den fastsatte Betaling Kr. 11,50 pr. m³, hvilket Amtsraadet modsatte sig. Sagen indankedes for Den faste Voldgiftsret, der afsagde en Kendelse gaaende ud paa, at under de særlige Forhold (Afhjælpning af Arbejdsløsheden) havde Arbejderne kun Krav paa Kr. 8,00 pr. m³.

Ballerup, Glostrup, Taastrup og Værløse, Københavns Vandforsyning: Timelønnen, der hidtil har været 10 Øre over den med Entreprenørerne gældende, nedsattes med disse 10 Øre, dog ikke for Fyldningsarbejde, for hvilket Betalingen kun nedsattes med 15 pCt. Timelønnen er herefter 127 Øre, udtagen for Værløse, hvor den er 144 Øre.

Kalundborg. Kalundborg Handelstands Arbejdsg.. Angaaende Ventepenge ved Kulaflæsning til Statsbanerne i Kalundborg forligtes Sage i det forberedende Møde den 10. Maj i Den faste Voldgiftsret, idet Kalundborg Handelsstands Arbgf. Overenskomst ikke danner Betalingsgrundlag for dette Arbejde, men derimod den mellem D. D. S. B. og D. A. F. trufne Aftaler.

Ringe. Foreningen af Dræningsmestre og Entreprenører paa Landet i Fyns Stift. Overenskomsten fornyet 20 a 25 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Midlertidig Timeløn 100 Øre. Naar Lønordningen med Centralforeningen af Murermestre er tilendebragt, optages Forhandling om den endelige Timeløn og Dyrtidstillæg, det eventuelt resterende af Timeløn efterbetales. Traadt i Kraft 5. April og gælder til 1. April 1923.

Redaktionen af dette Nummer er sluttet 22. Juni.

Til alle organiserede Arbejdere i alle Virksomheder Byen over.

GIV OS EN HAANDSRÆKNING.

Der findes endnu mange uorganiserede Forretningsbude her i Byen, som trods ihærdige Anstrengelser fra Organisationens Side ikke har faaet Øjnene op for Nødvendigheden af at tilknytte sig denne.

Det siger sig selv, at disse Mennesker, der er ganske udelukket fra at nyde den Hjælp og Bistand, som organiserede Arbejdere kan gøre Krav paa, fuldstændig er overladt til sig selv, og derfor er henviste til at søge deres Erhverv gennem de borgerlige Blades Annoncer. Og det er haarrejsende at høre, at voksne, kraftige Mennesker paatager sig Budarbejde til 25—30 Kr. om Ugen, og med en Arbejdstid, der ligger langt over de 8 Timer. Det er indlysende, at saadanne uorganiserede Bude er en Fare for Organisationen — saavel som for alle organiserede Arbejdere, idet de ikke alene arbejder som Løntrykkere, men underkaster sig den enkelte Arbejdsgivers Vilje, idet Arbejdsgiveren jo snart skal vide at benytte sig af den uorganiseredes Magtløshed.

Mange vil sikkert forbavset spørge om, hvad Grunden vel kan være, at Budene ikke nærer den Interesse for deres Organisation, som andre Branchers Arbejdere nærer for deres. — Ja, der kan nævnes flere Grunde, dels den, at den Nedgangsperiode, vi for Tiden er inde i, vel nok bevirker, at mange sløves og bliver ligegyldige, dels den, at Budene for Størsteparten er ganske unge Mennesker, der ikke har den rette Forstaaelse af Organisationsspørgsmaalet, og her er vi ved Kernepunktet i Sagen.

Thi hvor meget end Organisationen lægger sig i Selen for gennem sin Agitation at søge at bibringe de uorganiserede Bude Forstaaelse og Interesse for Organisationen, saa er det dog ganske uoverkommeligt ved egen Hjælp at paavirke dem alle, idet vort Arbejdsfelt er saa stort og omfattende, at det er os umuligt at faa den enkelte i Tale.

Men da der i alle Virksomheder Byen over foruden Budene beskæftiges mange organiserede Arbejdere, det være sig Chauffører — Kuske — Lagerarbejdere o. s. v., skal vi ved nærværende appellere til disses Solidaritetsfølelse ved at anmode dem om at give os en

Haandsrækning med at drage Omsorg for, at de Bude, der er beskæftiget i Virksomheden, maatte faa lidt Oplysning om Organisationsspørgsmaalet, saaledes at Interessen maatte blive vakt. Paa nævnte Maade kunde der i Løbet af kort Tid udføres et virkelig frugtbringende Arbejde, og det er jo de ældre Arbejdere, der skal foregaa de yngre med et godt Eksempel. Det burde jo være enhver organiseret Arbejders Pligt at sørge for, at alle Arbejdere i en Virksomhed — gamle som unge — stod tilknyttet deres respektive Organisationer.

Vi henstiller ligeledes til Forældrene i alle Hjem, der maatte have Sønner, der har sit Erhverv som Forretningsbude, at de drager Omsorg for, idet vi gaar ud fra, at i det mindste Fædrene er organiserede, at ogsaa deres Sønner bliver det.

Saafremt denne vor Henstilling maatte blive taget velvilligt op af Byens Tusinder af Arbejdere i alle Virksomheder og i alle de Brancher, hvor der er beskæftiget Bude, saa er Formaalet med nærværende naaet.

En saadan Haandsrækning vilde medføre, at mange uorganiserede københavnske Forretningsbude vilde indmelde sig i Organisationen. Det vilde simpelthen være ganske umuligt at være — eller søge Beskæftigelse i en Virksomhed, om de ikke var organiserede, naar der blev ført en passende Kontrol med dem.

Det vil sikkert ogsaa staar klart for alle, at det er Ungdommen, man skal have fat i, for er den først ved ældre Fagfællers Hjælp blevet begejstret for en Sag, saa vær forvisset om, at den med Begejstringens unge Varme nok skal vide at arbejde videre for vor fælles Sag, til Gavn for dem selv og for hele vor Klasse.

Vi optager Medlemmer fra 14 Aar, de staar i deres egen Afdeling til deres 18. Aar, saa overgaar de som Medlemmer i Dansk Arbejdsmands Forbund.

For Budenes Organisation, Dannebrogsg. 36.
Telf. 14,721.

G. Madsen.

Ikke Raad.

Med Amtsunderstøttelse har enhver Raad til at tage paa Esbjerg Arbejderhøjskole.

Ansøgning skal indgives nu.

Før Hr. Langkjærs Garde fik Lønnen drevet ned for hele Arbejderklassen under et, gjorde den et meget energisk, men forgæves Forsøg paa at drive den ned for de unge Arbejderes Vedkommende. De unge tjener for meget, hed det, og de bruger den Løn, de faar, for meget til Fornøjelser og Værtshuse.

Sandheden er, at ingen Arbejder i Danmark tjener for meget. Der er Tusinder, der tjener for lidt. En gammel Sandhed og Selvfølgelighed er det endvidere, at den Mand, der ikke har Familie, klarer sig bedre end den, der er gift og har en stor Børneflok. De

unge ugifte Arbejdere

har nu som altid den samme Løn som de gifte, vel at mærke for det samme Arbejde. De har naturligvis i Forhold til de gifte — dog mest i Teorien — større Mulighed for at kunne spare sig noget op eller bruge et vist Beløb til Ting udover Føden, f. Eks. til Møbler, som de dog en Gang skal bruge, til Bøger, som de kan have Glæde af, eller de kan tage Undervisning, som de baade kan have Glæde og stor Nytte af senere i Livet.

Talen om Fornøjelserne og Værtshuset rammer mere daarlige Arbejderungdom, som i Krigsaarene gjorde sig store Anstrengelser for at

efterabe Gullasch-Bourgeoisiet

og det demoraliserede Kapitalistpublikum, der levede og endnu lever sit Liv paa Restaurationer med Æden og Drikken, Dans mellem Bordene og andre Udskejelser. Arbejderungdommens store Gros kommer der ikke, holder sig for god dertil, er ogsaa forlængst gaaet bag af Dansen. Men den Opfordring er ikke overflødig: Benyt det lidet, I kan faa fra, paa en fornuftig Maade!

Lær, hvor I kan,

lær af Modstanderne og af Overklassen, men lær af de dygtige! Lær Kundskab og Energi af de fortrinlige Teknikere, Videnskabsmænd, Forretningsledere, der findes. Men ab ikke Overklassekrapylet efter. Lær Sprog! Det har I Nytte af i Fremtiden. Sæt Jer ind i Samfundets Forhold, I der dog engang skal tage Del i dets Styrelse! I der tilhører

den Arbejderklasse, som skal tage Magten

og gennemføre et nyt, retfærdigt Samfund.

Det er kun lidt der kan faas fra om Sommeren, naar Vinterens Arbejdsløshed opspiser alle Forraad, udtørres alle Kilder. Men med det lidet kan der naas langt, naar det lægges sammen med den Støtte, Staten yder Fremdriften. Gennem Amterne uddeles Tusinder af Kroner til Hjælp til Ophold paa Højskolerne, og dem bør de unge Arbejdere søge deres Part af, saa de ubekymret af økonomiske Vanskeligheder kan tilbringe 5 Maaneder fra November til April paa Esbjerg Arbejderhøjskole,

fem indholdsrige og lærerige Vintermaaneder.

Husk blot at søge om Amtsunderstøttelsen i Tide. Ansøgninger skal indgives paa Landet til Sogneraadsformanden, i Byerne paa Kommunekomtoret inden 1. Juli. Skemaer kan afhentes samme Sted, og gør det straks! Lad ikke en god Ide gaa i Glemmebogen.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 3 | 10. Maj | 1922 | 27. Aarg.

Staten og dens Skovarbejdere.

Madsen-Mygdals skammelige Overfald paa Statsskovarbejderne.

Ludvig XIV: L'état ç'ést moi.

Et af de grelleste Eksempler paa det Tyranni, det nuværende Bonderegimente stadig udviser overfor de fattigste Arbejdere i Samfundet, er vel nok det, som Statsskovvæsenet in casu Landbrugsministeren Madsen-Mygdal har præsteret overfor Skovarbejderne. Den 1. Maj d. A. nedsattes Timelønningerne paa et Magtbud af den arbejderædende Excellence fra 93 til 75 Øre og Akkordsatserne reduceredes med 20 pCt.

Dette skammelige Overfald paa Arbejderne er, trods alt — og Gud ske Lov for det — ganske uden Sidestykke paa noget Arbejdsomraade i dette Land. Ikke nogen almindelig Arbejdsgiver vilde have vovet at byde sine Arbejdere noget lignende, nemlig uden noget forudgaaende Varsel og uden nogen som helst Forhandling med de paagældende Arbejdere eller deres Organisationer at nedsætte Lønningerne langt ud over det, der er gennemført for andre Arbejdere. Siden 1. September 1921 og til 1. Maj i Aar er Skovarbejdernes Timeløn reduceres med 63½ Øre.

Enhvert rettænkende Menneske maa fyldes med retfærdig Harme over dette brutale Overgreb, og det er naturligt, at vore paagældende Afdelinger krævede, at vi skulde skride ind herimod. Er det lovligt, spørger man. Har Staten Ret til at foretage sig det, den gør?

At tale om Ret i det foreliggende Tilfælde, er at benytte et Udtryk, der slet ikke dækker Handlingen. Det er en brutal Demonstration af den Magtbrynde, som fylder Sjæl og Sind paa adskillige af Medlemmerne af den reaktionære Regering, som hærger Landet og dets Arbejderklasse. Ved enhver Lejlighed griber man med Begærlighed ind for at vise: Vi er ikke bange! Og hvorfor skulde vi være det? De, det gaar ud over, er jo ikke vore Folk, de stemmer ikke paa os, i de fleste Tilfælde er det vel endda Arbejdere, der slet ikke stemmer ved Valgene — saa bare ned i Skidtet med dem! Havde de samme Herrer blot en Smule Formening om, at de kom til at staa til Regnskab overfor Skovarbejderne selv, naar de begik en saadan Streg, saa vilde de maaske nære Betænkeligheder — men de føler sig sikre.

Men Staten da! vil man saa sige, har Staten da Ret til at foretage sig noget, der strider mod de mest elementære Retsbegreber paa Overenskomstomraadet. Efter almindelig Opfattelse maatte dette besvares med Nej. Staten det er dig og mig, det er Samfundet, vi lever i; Staten og de Personer, der leder dens Funktioner, burde være den og de sidste, der foretager sig Handlinger, som er egnet til at forvirre Borgernes Opfattelse af Ret og Rigtigt; Staten burde være den Førende paa alle Omrader, ikke alene paa de, hvor det drejer sig om Samfundsborgernes Sikring af det daglige Brød til deres Familie og dem selv, men ogsaa naar det drejer sig om Beskyttelse mod skændig Uret. Saadan vilde Staten optræde, hvis de Ledende, Regeringen, var Personer, der opfattede deres Stilling rigtigt. Men nej! Madsen- Mygdal opfatter Begrebet Staten paa samme Maade som Ludvig den Fjortende: Staten, det er mig. Punktum.

Thi dette er jo Sandheden. Efter at vi havde faaet Indberetningerne fra Afdelingerne om

den stedfundne Reduktion, sendte vi Direktoratet for Statsskovbruget følgende Skrivelse:

Dansk Arbejdsmands Forbund
Hovedkontoret.

København, d. 22. Maj 1922.

Til
Direktoratet for Statsskovbruget,
Hr. Kammerherre H. J. v. Buchwald, R., Dm. p. p.

Fra de af vore Afdelinger, hvis Medlemmer beskæftiges i Statsskovene, har vi modtaget en Række Indberetninger gaaende ud paa, at Statsskovbruget fra 1. d. M. at regne har reduceret baade den Timeløn, der hidtil er blevet betalt i Skovene, og de Akkordsatser, hvorefter der har været arbejdet.

Reduktionen gaar, efter hvad der meddeles os, ud paa, at Timelønnen er nedsat fra 93 Øre til 75 Øre, og for Akkordernes Vedkommende, at Akkordsatserne er nedsat med 20 pCt.

Herover for maa vi paa vore paagældende Medlemmers Vegne protestere, og vi maa minde om, at det, der er sket her, er, at Skovbrugsdirektoratet i Løbet af 8 Maaneder, nemlig fra 1. September 1921 til 1. Maj 1922, har nedsat Timelønnen fra 138½ Øre til 75 Øre og derved gennemført en samlet Reduktion i dette korte Spand af Tid **paa ikke mindre end 63½ Øre i Timen.**

Ikke een eneste Arbejdsgiver i vort Land har gennemført noget tilsvarende overfor Arbejdsmændene, og det forekommer os ganske uhørt, at den danske Stat paa den Maade gaar i Spidsen for Løntrykkeriet overfor Samfundets daarligst lønnede.

Med Hensyn til Akkorderne da har man altsaa fra Direktoratets Side nedsat de Akkordpriser, der ved Forhandling mellem Skovbrugets Repræsentanter og vor Organisations Repræsentanter opnaaedes Enighed om i afvigte Efteraar, og som Forbundet i Brev af 8. Oktober 1921 paa Skovarbejdernes Vegne accepterede, med 20 pCt., medens det Forligsforslag, som Statens Forligsmænd stillede, og som afsluttede den store Arbejdskamp i indeværende Foraar kun fastsatte en Reduktion paa **højest 15 pCt.**

Her har Statsskovbruget altsaa taget 5 pCt. mere af de fattige Skovarbejderes Fortjeneste, end nogen anden Arbejdsgiver i vor Land har faaet Adgang til ved Forligsgrundlaget.

I denne Forbindelse skal vi gøre opmærksom paa, at Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug ved den Forhandling om Forligets Praktisering paa dette Omraade, der har fundet Sted mellem Arbejdsgivernes og vore Repræsentanter, har nøjedes med en Reduktion paa ca. 14 pCt. paa Akkordpriserne, saaledes at Staten altsaa har taget 6 pCt. mere.

Dernæst maa vi protestere imod, at Stasskovbruget, hvad heller ingen anden Arbejdsgiver i vort Land har gjort overfor vor Organisation eller dens Medlemmer, ganske ensidigt og egenmægtigt uden Forhandling med vor Organisation, ja, uden endog at søge Forhandling derom, har gennemført sin Lønreduktion.

En saadan Optræden vilde, dersom Staten havde været Medlem af Arbejdsgiverforeningen, have indbragt Staten en Dom ved Den faste Voldgiftsret for Overtrædelse af Septemberforligets Bestemmelser.

Vi henstiller til det ærede Skovbrugsdirektorat, om man ikke, efter at have modtaget denne vor Protest og gjort sig bekendt med de heri anførte Kendsgerninger, vil frafalde denne egenmægtig gennemførte Lønreduktion, og vi imødeser i hvert Fald gerne det ærede Direktorats Svar herpaa snarest belejlig.

Med særdeles Agtelse
P. F. V.
s. **Lyngsie.**
s. **Chr. Sørensen.**

Langt om længe kom Svaret. Det var jo fattige Arbejdere, det drejede sig om, saa det hastede ikke. De kunde saamænd tidsnok faa at vide, at den foreliggende Sag var der intet mere at gøre ved, den var i Orden, færdig! Saaledes lød nemlig Svaret.

Direktoratet for Statsskovbruget meddelte, at de foretagne Reduktioner var sket efter højere Ordre, altsaa Madsen Mygdal, og at man — ligeledes efter højere Ordre — ikke turde indlade sig i nogen som helst Forhandling med Organisationen om Sagen.

Saadan er Stillingen. Vore Repræsentanter i Finansudvalget Jacob Christensen og Rasmussen, Fredericia, er sat nøje ind i hele Sagen, og vi venter, at den vil blive gjort til Genstand for Behandling baade i Folketinget og Finansudvalg. Det kunde dog være, at Tingets Medlemmer fandt Anledning til at ændre Ministerens Overfald paa Skovarbejderne, saa der kom et mere retfærdigt Resultat ud af det. Skulde det ved samme Lejlighed lykkes at gøre den stærke Mand begribeligt, at han fremtidig træder samme Vej og Sti, som Landets øvrige Borgere, vilde meget være vundet. Men det tør man næppe haabe. Vi maa vente til Valget og Regnskabets Dag kommer. Skovarbejdere, lad os da huske at sige den sorte Reaktion et eftertrykkeligt Tak for sidst.

+

Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

Den 10. Maj blev Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen underskrevet. Timelønningerne reduceredes med 15 pCt., og de nye Satser er 97, 99½ og 102 Øre pr. Time. For Kalkværker, Kalkbrud, Kridtbrud,

Mørtelværker o. lign. dog 99, 101½ og 104 Øre, i København 108 Øre.

Overenskomsten er iøvrigt saalydende:

OVERENSKOMST
mellem
Kalk- og Teglværksforeningen af 1893
og
Dansk Arbejdsmandsforbund.

§ 1.

Den normale effektive Arbejdstid er 8 Timer daglig.

Hvor der mellem en Arbejdsgiver og hans Arbejdere i Forbindelse med den lokale Fagforenings Bestyrelse er Enighed her om, kan Arbejdstiden i Sammermaanederne udstrækkes udover 8 Timer, mod at den forkortes tilsvarende paa en anden Tid af Aaret, saaledes at den gennemsnitlige Arbejdstid Aaret rundt ikke bliver over 8 Timer.

Den daglige Arbejdstid lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften efter lokal Aftale.

Bestemmelsen om den normale Arbejdstids Længde udelukker ikke, at en Fabrik udenfor Sæsonen (der regnes fra 15. April til 15. September) f. Eks. af Mangel paa tilstrækkeligt Arbejde manglende Dagslys eller anden gyldig Grund, midlertidig forkorter Arbejdstiden for samtlige Arbejdere eller for en Del af dem.

For Ovnsfolk gælder dog den af disse Arbejderes specielle Arbejde følgende Arbejdstid som normal Arbejdstid.

Brændernes Arbejdstid ordnes i Overensstemmelse med de til enhver Tid gældende Lovbestemmelser angaaende Arbejdstiden i kontinuerlig Drift.

I Tilfæle af Mangel paa Banevogne kan, om nødvendigt, Stenlæssernes normale Arbejdstid forskydes med en Time, naar der gives Varsel herom senest Dagen forud.

§ 2.

Overarbejde udenfor den normale Arbejdstid betales paa Søgnedage med et Tillæg af 25 pCt. af Timelønnen for den første Time. 33⅓ pCt. for den anden Time, 50 pCt. for den tredie Time og derefter 100 pCt. Paa Søn- og Helligdage betales et Tillæg af 50 pCt. til Kl. 12 Middag og derefter 100 pCt.

Som »Helligdage« regnes Nytaarsdag, Skærtorsdag, Langfredag, 2. Paaskedag, 2. Pinsedag, Store Bededag, Christi Himmelfartsdag, 1. og 2. Juledag, Grundlovdagen fra Kl. 12 samt endelig, hvor Arbejderne ønsker det og en Uge før har givet Meddelelse til Værket herom, første Maj fra Kl. 12.

§ 3.

Akkordpriserne fastsættes for hvert enkelt Værk efter forudgaaende lokal Forhandling. Bestemmelserne herom vedlægges, saafremt de er godkendt af Organisationerne, denne Overenskomst, og kan kun opsiges til Ophør sammen med den, for saavidt der ikke lokalt er aftalt en kortere Varighed.

Alt nyt Arbejde, som egner sig til Akkord, og som fremkommer, medens nærværende Overenskomst gælder, udføres foreløbig til Bedømmelse i Timeløn. Det samme gælder i saadanne Tilfælde, hvor et Arbejde udføres efter ny Arbejdsmetode eller under andre, ændrede Forhold, dog skal Akkord snarest søges indført ved lokal Forhandling. De saaledes fastsatte Akkordpriser faar tilbagevirkende Kraft, dog ikke udover den paagældende Sæson. Den Efterbetaling, der ifølge foranstaaende skal ydes, skal dog mindst være 20 pCt. og udbetales, naar Enighed om Akkord er opnaaet. Stridsspørgsmaal af denne Art kan gøres til Genstand for Mægling og Forhandling mellem Organisationerne.

§ 4.

Mindre arbejdsdygtige, ældre eller svagelige Arbejdere samt Arbejdsmænd, hvis Arbejdsydelse paa Grund af Tilskadekomst er forringet, kan uhindret arbejde for en lavere Løn end Timelønnen efter Overenskomst mellem Arbejdsgiveren og vedkommende Arbejdsmand.

Saadanne Arbejdere maa som Regel ikke sættes i Fællesakkord sammen med fuldt arbejdsdygtige Arbejdere, undtagen paa saadanne Pladser, hvor de kan gøre samme Fyldest som en fuldt arbejdsdygtig.

Dansk Arbejdsmands Forbund har Paataleret overfor Misbrug af disse Bestemmelser.

§ 5.

Enhver Arbejder, saavel i Akkord som paa Timeløn, skal uden særligt Vederlag renholde og smøre de Maskiner, han betjener, samt holde ryddeligt paa sin egen Arbejdsplads, medmindre der paa det enkelte Værk er truffet særlig Overenskomst om disse Forhold.

Ved større Maskinstandsninger, der varer udover ½ Time betales Ventetiden med Timeløn til de Arbejdere, der berøres af Standsningen, medmindre de sættes til andet Akkordarbejde eller faar Lov til at forlade Værket.

§ 6.

Arbejderne holder sig selv med Skovl og Spade.

§ 7.

Arbejderne skal saavidt muligt være Medlemmer af en statsanerkendt Sygekasse.

§ 8.

Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den af Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

§ 9.

Nærværende Overenskomst almindelige Bestemmelser er gældende for samtlige Medlemmer af Kalk- og Teglværksforeningen af 1893, baade Teglværker, Kalkbrud, Kalkværker, Mørtelværker, Kalksandstensfabrikker, Gødningskridtfabriker m. m.

For Virksomheder af disse Arter, der fremtidig optages i Kalk- og Teglværksforeningen af 1893, eller ved saadanne Virksomheder indenfor Foreningen, hvor Arbejderne fremtidig indmelder sig i Dansk Arbejdsmands Forbund, er nærværende Overenskomsts almindelige Bestemmelser ogsaa gældende; dog skal der snarest optages Forhandlinger mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 om Lønvilkaarene.

§ 10.

De hidtil gældende Timelønninger og Akkordpriser samt det hidtil ydede Dyrtidstillæg af 17 Øre pr. Time bliver, indtil anden Ordning er truffet, staaende ved Magt med et Fradrag af 15 pCt.

Der optages lokal Forhandling om en Regulering af Akkordsatserne, hvorunder ogsaa skal søges opnaaet, at det hidtidige Dyrtidstillæg af 17 Øre pr. Time bortfalder, saaledes at der ved Reduktionen opnaas en ren Akkordpris, der i Almindelighed skal give en Fortjeneste, der er 15 pCt. lavere end hidtil. I Tilfælde, hvor Akkordfortjenesten incl. Dyrtidstillæg i Sæsonen 1921 bevislig ikke har oversteget den for det paagældende Værk gældende Timeløn inkl. Dyrtidstillæg, maa Reduktionen dog i saadanne Tilfælde højst være 12 Procent.

Hvor der opnaaes Enighed om Akkordpriserne, bliver de 3 almindelige Timelønssatser for Teglværker og Kalksandstensfabrikker henholdsvis 97, 99½ og 102 Øre; for Kalkværker, Kalkbrud, Kridtbrud, Mørtelværker o. lign. 99, 101½ og 104 Øre, i København dog 108 Øre. For Værker, der nu har andre Timelønninger end de almindelige, nedsættes disse med 15 pCt.

Hvis Enighed ikke opnaaes, kan Sagen dog ikke indbringes for Organisationerne, men Lønningerne beregnes som ovenfor anført med et Fradrag af 15 pCt., respektive 12 pCt.

§ 11.

Arbejdsmænd, der udfører Arbejde, for hvilket der er opnaaet Overenskomst mellem andre Arbejdsgivere og andre Arbejdsmandsorganisationer, faar Betaling i Overensstemmelse med de mellem disse Parter paa det paagældende Sted gældende Lønningsbestemmelser.

Disse Bestemmelser gælder dog kun for større, afgrænsede Arbejder, ved hvilke den samlede Arbejdsmandstid udgør mindst 50 Timer.

§ 12.

Denne Overenskomst gælder, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør en 1. Februar.

Saafremt Dansk ArbejdsmandsForbund eller Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremsætter Forslag om at forlænge den gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfalder Augustreguleringen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Hvis Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse af Overenskomsten paa ovennævnte Vilkaar, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned, dog saaledes at der intet tillægges eller fradrages for de første 6 Points Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Er det Dansk Arbejdsmands Forbund, der ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse, indtræder Augustreguleringen opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Hvis ingen af Parterne rejser Spørgsmaal om Forlængelse, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Har der fundet en Augustregulering Sted, finder der ingen yderligere Regulering Sted, men Parterne er frit stillede med Hensyn til den kommende Overenskomst.

København, den 10. Maj 1922.

For Kalk- og Teglværksforeningen af 1893:
(s.) *Laurits Laursen.*

For Dansk Arbejdsmands Forbund:
(s.) *C. Drejer.*

Prisniveauet stiger.

Hvorledes bliver Pristallet? Gaar det op eller ned? Dette Spørgsmaal er af en ganske særlig Interesse for Lønarbejderne, hvis Fortjeneste reguleres af det famøse Tal. Det kommende Pristal pr. 15. August er allerede nu Genstand for en Forhaands-Vurdering, idet de

kontraherende Parter, Arbejdsgivere og Arbejdere, opmærksomt følger Prissvingningerne for ud fra dette at tage Stilling til Spørgsmaalet, om man inden 1. August skal forlænge de bestaaende Overenskomster yderligere et Aar eller tage Augustreguleringen.

Det Materiale, man skal bygge sine Overvejelser paa, er selvsagt ret ufuldkomment, kun de specielt Sagkyndige kan ud fra Svingningerne paa Verdensmarkedet danne sig et nogenlunde rimeligt Skøn over Vareprisernes op- eller nedadgaaende Tendens paa vort hjemlige Marked. Imidlertid kan det dog konstateres, at den almindelige Nedgang er forbi, og Varepriserne er i langsom Stigning.

Fra Marts til April steg det amerikanske Prisniveau fra 32 til 34 pCt. over Fredspriserne, og paa det franske Marked steg Priserne fra 208 til 215 pCt.

Den engelske »Economist«s Indextal har siden Nytaar svinget med smaa Udslag omkring 195. Prisniveauet laa altsaa 95 pCt. over Niveauet i Aarene 1901—05, hvilket er Udgangspunktet for Beregningerne, eller 67 pCt. over Priserne i Juli 1914. Fra April til Maj er der imidlertid en konstateret Bevægelse opad, Indextallet er steget fra 194,8 til 198,7, og Varepriserne er saaledes nu gennemsnitlig 70 pCt. højere end før Krigen.

Opgangen skyldes Prisstigning paa Korn og Kød; Tallet var i April 1008½, i Maj er det gaaet op til 1040½. Tekstilvarer er steget fra 1010 til 1079, hvilket er en forholdsmæssig høj Stigning, medens Kolonialvarer og andre Fødemidler, naar lige undtages førnævnte Korn og Kød, er dalet fra 667 til 657.

Vor egen »Finanstidende«s en gros Pris-Index viser en Stigning i Maj Maaned fra 177 til 179. Tallet var i Aarets Begyndelse 178, og den Nedgang, der saa smaat var begyndt, er altsaa brat standset, og Priserne gaar nu den anden Vej. De danske en gros Priser er i Øjeblikket knapt halvt saa høje som i Efteraaret 1920, men dog 79 pCt. højere end før Krigen.

Til Afdelingsformændene.

Af den i de 2 foregaaende Numre omtalte Indbinding af Fagbladets sidste Aargang har vi endnu ca. 20 Ekspl. til Rest. Prisen er kun Kr. 6,50 pr. Ekspl.

Sommer —

og nogle Tanker om Vinteren, der følger efter.

Sommer er det, rigtig Sommer — i Jylland, paa Fyn og Sjælland og de øvrige danske Øer — fra Mark, fra Skov og Haver kalder Sommeren paa Arbejderne. Vi bryder det Panser, som Vinterens og det saakaldte Foraars Jætter har frosset om Hjerterne, og drager ud fra de kvalmfulde Mure til Marken saa huld, til Badestranden, til Pinseskoven, ud at svinge den lyse Hat og leve og glædes i Nuet.

Men efter Regn kommer Solskin — eller rettere: efter Solskin kommer Regn. Efter Sommer kommer — i Naturen — en Vinter.

Det gaar vel mangen ung saaledes, at han — eller hun — glemmer denne Naturens Orden.

Det burde — for den unges egen Skyld — ikke glemmes; thi hvad følger i mange Tilfælde med Vinteren, særlig for Sæsonarbejderen? Arbejdsløshed.

Hvordan den kommende Vinter vil forløbe med Hensyn til Arbejde, er der vel ikke ret mange, der har Anelse om. Et kan man vel nok gaa ud fra som givet: ret megen Forandring fra de tidligere Vintre kan der vist ikke blive Tale om. Men skænk dette Spørgsmaal en Tanke et Øjeblik Hvad har du tænkt at slaa Tiden ihjel med en hel Vinter?

En og anden ung Mand vil have Svaret paa rede Haand: Ja, hvad véd jeg! Kommer Tid, kommer Raad!

Men den unge Mand — eller Kvinde — der sætter Idealet højt og kender Betydningen af sit eget Værd, trænger dybere til Bunds i det stillede Spørgsmaal og tager sin Beslutning. Først bliver han enig med sig selv om, at han ikke vil gaa og forsumpe paa Brostenene uden Beskæftigelse — og saa sætter han sig hen — og læser:

For at faa Tilskud til et Vinterkursus paa Arbejderhøjskolen i Esbjerg, maa der søges inden 1. Juli (i København inden 1. August). Ansøgningsskemaer faas paa Landet hos Sogneraadsformanden, i Byerne paa Kommunekontoret. Iøvrigt henvises til den nye Arbejdsløshedslov. Læs den omhyggeligt igennem.

Den unge, der læser ovenstaaende, henvender sig straks paa et af de nævnte Kontorer og faar udleveret et Skema, som skal indsendes til Amtsskoleraadet inden den 1. Juli. Den Fa'r og Mo'r, der har unge Sønner, som de ønsker noget godt i Fremtiden, gør disse en Velgerning ved at gøre dem opmærksom herpaa.

Vel har Skoleundervisningen i de senere Aar gjort store Fremskridt; men selv om man er aldrig saa dygtig, kan man altid lære noget nyt, og Tiden, vi lever i, er jo af en saadan Beskaffenhed, at der kun er Grund til at udvide sine Kundskaber.

— Det er Sommer nu, Æble- og Pæretræerne staar i Blomst, gule Ællinger »vakker« ved Dammen, og paa Marken hopper de smaa Gimmerlam omkring. Vi vil alle glæde os ved Sommeren — men de kloge husker, at der følger en Vinter paa.

Overenskomstforholdene for Skovarbejderne.

Ved den almindelige Overenskomst af 24. April mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund blev Skovarbejdernes Løn- og Arbejdsforhold holdt udenfor den almindelige Ordning. Aarsagen hertil var, at der den 20. April var afholdt et Møde med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug, i hvilket Møde bl. a. havde deltaget Skovarbejdernes 5 Mands Forhandlingsudvalg, og selv om der ikke var opnaaet Enighed, havde man dog det Indtryk, at det var muligt ved direkte Forhandling at faa en Ordning, der var noget bedre end den almindelige.

I Tilslutning til Forliget af 24. April blev der underskrevet en Protokol, der lyder saaledes:

»For Skovbrugets Vedkommende føres de paabegyndte Forhandlinger til Ende, idet Arbejdsgiverforeningen tilsiger, at hvad Parterne var inde paa ved sidste Forhandling ikke derved forrykkes, og opnaas ikke Enighed, undtages de fra den generelle Ordning ved ovennævnte Overenskomst af D. D.

København, den 24. April 1922.

Dansk Arbejdsmandsforbund:
s. Lyngsie.

Dansk Arbejdsgiverforening:
s. Einar Jørgensen.«

I Overensstemmelse hermed afholdtes der, den 27 April et nyt Møde ved de samme Repræsentanter, og dette resulterede i en Overenskomst, som omgaaende blev udsendt til de vedrørende Afdelingers Vedtagelse eller Forkastelse.

De væsentligste Ændringer i Overenskomsten gaar ud paa, at den 93 Øres Timeløn nedsættes til 75 Øre, Overarbejdsbetalingen for de første 3 Timer fastsættes til 97 Øre pr. Time, hvilket svarer til et Tillæg af 30 pCt. til Timelønnen, medens Overarbejde herudover saavel som Helligdagsarbejde stadig betales med 100 pCt. Tillæg. De særlige Tillæg for forskelligt Arbejde f. Eks. Udskibning, Jagtpatrouillering og Vagttjeneste, Affiskning af Fiskedamme og Læsning af Kævler m. v. bliver som Helhed taget de gamle Procenttillæg (regnet paa den nye, formindskede Timeløn), og samtlige Akkordpriser i Prislisten af 21. Juni 1919 reduceres med 10 pCt., det nu bestaaende Dyrtidstillæg paa 4 pCt. til Akkordpriserne bortfalder.

Endvidere skal der ikke finde nogen Augustregulering Sted. Den første Regulering i opad eller nedadgaaende Retning finder først Sted i Februar 1923. Overenskomsten træder i Kraft 1. Maj og gælder, indtil den opsiges med 3 Mdrs. Varsel, dog tidligst til Ophør 1. Maj 1923.

Ved den foretagne Afstemning vedtoges den trufne Aftale, og vi gengiver den her:

Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark enedes man om følgende Ændringer i Overenskomsten af 21. Juni 1919 om Løn- og Arbejdsforhold for Skovarbejdere.

§ 2.

3. Stk, 3. Linie, Ordene »i Henhold til Overenskomsten af 13. Februar d. A. for Landbrugsarbejdere« udgaar og i Stedet indsættes »i Henhold til den for Landbruget til enhver Tid gældende Overenskomst.«

5. Stk., 2. Linie, Ordene »Huslejegodtgørelse af 4 Kr. pr. Uge« udgaar og i Stedet indsættes »Huslejegodtgørelse af fra 2 til 4 Kr. pr. Uge.«

§ 7.

Satsen i 2. Linie (6½ Kr.) nedsættes til 5 Kr.

§ 11.

1. Punktum udgaar og i Stedet indsættes: »De i § 2 nævnte faste Arbejdere erholder en Dagløn svarende til den i Landbruget gældende Dagløn for faste Arbejdere.«

Side 3 om Dagløn ændres saaledes:

Mand.	Betalingsenhed	Pris pr. Enhed
Fuldt arbejdsdygtig	Arbejdstime	Kr. 0,75.
Overarbejde de første 3 Timer	pr. do.	» 0,97.
do. derudover og Helligdagsarbejde ..	pr. do.	» 1.50.
Snekastning paa offentlige Veje (½ eller 1/1 Snekastdag.)	Tidløn	
Tophugning af store Træer ..	pr. do.	» 0,94.
Udskibning: Arbejde i Land og paa Bro	Tidløn	
do. » i Baad, ved Sejlads og hvor der vades	Tidløn +	25 %
I Tiden fra 1. Oktober til 30 April betales for Vadning	Tidløn +	50 %

Jagtpatrouillering og Vagttjeneste, Hverdage		Tidløn
do. do. Helligdage		Tidløn + 100 %
do. do. Nat		Tidløn + 100 %
Klappertjeneste	Jagt	Kr. 6,00
do.	for Møde paa Samlingsplads uden Jagt Afholdelse	pr. Jagt » 3,00
Affiskning af Fiskedamme og Oprensning af Damme og Voldgrave		Tidløn + 25 %
For Læsning af Løvtrækævler og.. Naaletræsstammer paa Hestekøretøj betales, naar der anvendes mindre end ½ Dag		Tidløn + 25 %
For Læsning paa Banevogn kan lokalt træffes Akkordaftale.		
Kuske		pr. Uge Kr. 35,00
Som Vederlag for Staldtjeneste, for at møde paa Arbejdsstedet om Morgenen ved normal Arbejdstids Begyndelse samt for at hjemkøre efter Arbejdstidens Slutning betales for et Tidsrum af indtil 1½ Time pr. Dag i Tidsrummet fra 1. November til 28. Februar og 1¼ Time pr. Dag i Resten af Aaret		pr. Uge Kr. 6,00
(Enten frit Hus eller fra 2 til 4 Kr. i Huslejegodtgørelse pr. Uge)		
For at passe Heste om Søndagen		Kr. 4,00

Kvinde:

Fuldt arbejdsdygtig (over 16 Aar) Arbejdstime Kr. 0,50
Børn over 14 Aar ..... Arbejdstime efter Aftale

Marchpenge:

Mand ved Arbejde i Naboskovpart Arbejdst. Kr. 0,75
Kvinde ..... Arbejdst. Kr. 0,50

Samtlige Akkorpriser i Prislisten af 21. Juni 1919 reduceres med 10 pCt.

Paa Overenskomstens Side 11 rettes i 1. Stk. »2 samtidige Sorteringer« til »2 samtidige Sortementer«, og i 2. Stk. ændres »mere end 1 Sortering« til »mere end et Sortiment«.

Akkordtaksterne for Stødbrænde bortfalder og betales fremtidig efter Aftale.

Saa snart den af Det statistiske Departement foretagne Prisopgørelse for Februar 1923 foreligger, foretages en Regulering af samtlige de i denne Overenskomst fastsatte Lønninger, saaledes at de reduceres eller forhøjes med ½ pCt. for hver Point, Prisopgørelsen viser Fald eller Stigning i Forhold til Prisopgørelsen i August 1922.

Denne Regulering træder i Kraft fra den 16. Februar 1923.

Ovenstaaende Overenskomst træder i Kraft den 1. Maj 1922 og gælder indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Maj.

Ovenstaaende Overenskomst tiltrædes under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion. Meddelelse om, hvorvidt Dansk Arbejdsmandsforbund tiltræder Overenskomsten skal foreligge senest Mandag den 8. Maj d. A.

Den varslede Lockout udsættes indtil Resultatet af Afstemningen foreligger, og den bortfalder, dersom Overenskomsten vedtages, i modsat Fald forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig at iværksætte Lockouten med 24 Timers forudgaaende Varsel.

København, den 27. April 1922.

(s.) **W. Elmquist.**

For Dansk Arbejdsmands Forbund:

Lars Hansen. Søren Rasmussen. Magnus Stobberup. Jens Mortensen. Jens Olesen. J. C. Larsen. C. Drejer. N. C. Christensen.

For Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark:

O. Reedtz Thott. T. W. Bornebusch. V. Ipsen. Lykke-Meyer.

Hykleri.

Naar et Menneske, der i Kraft af sin Stilling, Livsvilkaar osv. tilhører det sociale Lag i Samfundet, Arbejderklassen, under en Arbejdskamp falder de strejkende Arbejdere i Ryggen, agerer Haandlanger for vor Modpart, saa kalder vi ham Skruebrækker og tager ham ikke mere i Haanden. Han er en død Mand for os og kan ikke vente, at man fra vor Side skal betraget ham for andet end det, han er: en Forræder.

Organisationerne frigør sig naturligvis for den Slags Individer, Organisationernes Medlemmer nægter at arbejde sammen med en saadan Judas — og saa begynder den arbejderfjendtlige Presse at udgyde Krokodilletaarer over, hvor skammeligt de modbydelige Fagforeninger behandler disse stakkels Mennesker. Og Domstolene sættes i Bevægelse for at skaffe disse »Stakler« deres Ret!

Det er nu ganske interessant at konstatere, hvorledes den samme Presse tager paa Spørgsmaalet: Boykotning ved alle til Raadighed staaende Midler, naar det er Arbejdsgiverne, som anvender dette overfor andre Arbejdsgivere, der under en Konfliktsituation ikke vil gøre fælles Sag med de stormægtige Herrer i Vestervoldgade i deres Overfald paa Arbejderne. I Hovedstadspressen cirkulerede der fornylig en Meddelelse, betitlet: »Sorte Lister for Arbejdsgivere. Stor-Lockoutens Efterdønninger«, der var enslydende og antagelig er redigeret fra Hovedkvarteret i Vestervold. Vi piller én ud og præsenterer den her:

Under den store Arbejdskonflikt i Foraaret viste det sig, at enkelte Arbejdsgivere rundt omkring holdt sig borte fra Organisationerne for at pleje deres egne Interesser og af yderste Evne pekuniært søgte at udnytte den vanskelige Situation, Fagets andre Udøvere befandt sig i, da de maatte standse deres Virksomhed for at fremskaffe rimelige Løn- og Arbejdsvilkaar. Der har under Konflikten været Firmaer, der bevidst har benyttet sig af den Omstændighed, at Arbejdsgiverforeningens Medlemmer i vidt Omfang har været afskaaret fra at deltage i Konkurrencen, saaledes at de under Konflikten har kunnet glæde sig ved en blomstrende Omsætning paa Bekostning af de Arbejdsgivere, der førte Kampen til Ende.

Disse Arbejdsgivere vil naturligvis nu efter Konflikten trods deres Stilling under den søge at opnaa alle de overenskomstmæssige Fordele, som Organisationerne ved deres Kamp har gennemført — men Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse har besluttet, at deres ukollegiale Optræden under Konflikten ikke skal gaa upaaagtet hen, og der er derfor nu i »Arbejdsgiveren« offentliggjort en sort Liste over de Firmaer, der har stillet sig særlig ukollegialt, og samtidig paalægges det alle Medlemmerne i Arbejdsgiverforeningen i Henhold til Lovenes Bestemmelse vedrørende saadanne Forhold indtil videre »at undlade at købe hos eller lade udføre Arbejde af disse Firmaer samt i videst muligt Omfang overfor de paagældende Arbejdsgivere at agitere for fremtidig kollegial Optræden.

Ikke i et eneste Blad af den arbejderfjendske Retning har vi fundet en eneste Kommentar til ovenstaaende. Den finder det øjensynligt ganske paa sin Plads, at Arbejdsgiverne boykotter »ukollegiale« Udbyttere, ved under Bødestraf at paalægge Foreningens Medlemmer at afbryde Forbindelsen med de Paagældende, altsaa en regulær økonomisk Krig paa Kniven.

Anderledes naar det er os, der boykotter vore sorte Faar, saa har Piben en anden Lyd. Det maa være rart at have en saa letbenet Moral, som den disse Arbejdsgivere og deres Presse med Tids Mellemrum lufter til Forbavselse for Borgerskabet. Men lad os huske dette ved Lejlighed.

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær.

Czekoslovakiet.

I Bøhmen udbrød der i Begyndelsen af Maj Maaned en Konflikt i Jernindustrien som Følge af, at Arbejdsgiverne krævede Lønreduktioner paa 10 pCt. og derover. Konflikten, der omfattede ca. 32,000 Mand, er nu sluttet med en foreløbig Overenskomst, som indeholder Reduktioner paa gennemsnitlig 8 pCt., dog er der i visse Tilfælde Tale om Reduktioner paa 10 pCt.

Jernbanestrejke i Chicago?

Jernbanernes Arbejdsdepartement i Chicago har egenmægtigt nedsat Arbejdernes Lønninger 7 a 9 Cents i Timen. Paa en Konference af Fagforbundenes Ledelser vedtoges det at udsende Spørgsmaalet om Strejke til Urafstemning blandt Medlemmerne.

* * *

De norske Voldgiftsdomme.

Efter Afgørelsen i Jernindustrien er der nu faldet Dom i en Række andre Fag, og de norske Arbejdere faar nu den tvungne Voldgifts Velsignelser at føle. Bygningsarbejderne har faaet en Reduktion paa 50 Øre i Timen, Møbelindustriens Arbejdere en Reduktion paa 60 Øre i Timen. Transportarbejderne, der omfatter Kuske, Chauffører og Lagerarbejdere, har vedtaget Mæglingsforslag, som indeholder Reduktioner af Lønningerne paa indtil 20 Kr. pr. Uge.

* * *

Arbejdsforholdene i England.

Eksekutivraadet for den nationale Sammenslutning af Tekstilfagforeninger, repræsenterende ¼ Million Arbejdere, har enstemmigt besluttet at vedtage den nye Lønoverenskomst, der er bleven anbefalet af Industriraadet, der har fungeret som Voldgiftsdomstol mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Overenskomsten medfører Lønreduktioner, der varierer fra 3 Sh. til 22 d. pr. Uge. Overenskomsten gælder i 12 Maaneder.

* * *

Samling af de amerikanske Arbejdere.

Den amerikanske Arbejderklasse har hidtil staaet ret magtesløs overfor den hensynsløse Udbytning, som den mere end noget andet Lands Arbejderklasse er Genstand for. Dette skyldes ikke blot, at Kapitalismen er stærkere i Amerika end noget andet Sted i Verden; men det hænger først og fremmest sammen med, at Arbejderbevægelsen er forholdsvis svag, de amerikanske Arbejdere har ikke forstaaet Sammenholdets Betydning saa godt som Størstedelen af deres europæiske Klassefæller. Der er ikke blot Masser af Arbejdere, som staar udenfor Organisationen, men de, som er organiserede staar splittet baade fagligt og politisk i forskellige Fraktioner og Partier, der, hvis de ikke ligefrem bekæmper hinanden, i hvert Fald ikke har det indbyrdes Samarbejde, som er en Livsbetingelse for Arbejderklassens Fremmarsch. Nu er der glædeligvis Tegn til, at der kan ske en Forandring i dette Forhold.

Nordamerikas socialistiske Parti — den vigtigste socialdemokratiske Organisation i De forenede Stater — har nylig afholdt Kongres i Cleveland, Ohio, og har drøftet en Plan, der blev fremsat af den kendte Arbejderfører, Morris Hillquit, om at samle de hidtil splittede Kræfter i den amerikanske Arbejderbevægelse til et eneste stort Arbejderparti.

Man paatænker efter engelsk Mønster at sammenslutte Fagorganisationerne, de mindre Landbrugeres Landsforbund og det socialistiske Parti til en Organisation, som skal drive en fuldstændig uafhængig politisk

Virksomhed ved Siden af de kapitalistiske Partier, Republikanerne og Demokraterne.

* * *

10-Timers Arbejdsdag i Holland.

Indenfor den hollandske Cigarindustri er Arbejdstiden forlænget til 10 Timer daglig. Motiveringen er ret ejendommelig: For at afhjælpe Arbejdsløsheden!

* * *

Tysk Fagforenings Kongres.

Den 19. Juni aabnedes de tyske Fagforeningers 11. Kongres i Leipzig under Forsæde af Formanden for det almindelige tyske Fagforbund, Th. Leipart.

Rigsregeringen var repræsenteret ved Rigsøkonomiminister Schmidt og Arbejdsminister Dr. Brauns. Førstnævnte holdt en Tale, hvori han bl. a. fremhævede Fagforeningsbevægelsens store Betydning for Statslivet. Ministeren haabede, at Fagforeningsbevægelsen paa en heldig Maade vilde medvirke til Løsningen af den nuværende slette Situation til Gavn for hele Folket.

Dr. Brauns holdt derefter en Tale, der hilstes med stærkt Bifald. Han betonede Nødvendigheden af, at der ikke blev rokket ved 8-Timers Arbejdsdagen. Man maatte ikke tillægge Regeringen Skylden for den uhyre Prisstigning paa alle Omraader. Aarsagen hertil maatte søges i Tysklands ugunstige Stilling i Verdensøkonomien. Nye store Vanskeligheder vilde opstaa hvis man ikke fik standset den store Prisbevægelse. Reaktionen lurede stadig paa at ødelægge det Værk, Arbejderne selv havde opbygget; men i Tilfælde af Kamp, vilde Arbejderne med sluttet Front vide at værge det, de havde vundet. De tyske Fagforeninger er det sikreste Værn for Republiken.

Arbejdsløsheden i April 1922.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i April Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

April 1921.	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet 7. Apr.	14. Apr.	21. Apr.	28. Apr.
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt
Hovedstaden:					
Bygningsindustri	11864	56,8	54,3	52,4	47,5
Anden Industri	61451	28,4	29,0	28,3	26,1
Handel	9174	15,8	15,9	15,5	15,6
Arbejdsmænd	31303	17,6	13,1	16,8	20,8
Ialt . . .	113792	27,4	26,2	26,6	26,0
Provinserne:					
Bygningsindustri	20302	53,5	51,7	45,6	37,2
Anden Industri	56296	25,7	25,5	25,3	22,5
Handel	10874	7,7	7,8	7,8	7,7
Arbejdsmænd	76841	25,9	26,1	23,2	20,8
Ialt . . .	164313	28,0	27,8	25,6	22,5
Hele Landet . . .	278105	27,7	27,2	26,0	24,0

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920	13,2	pCt.
Februar	—	—	9,6	—
Marts	—	—	6,7	—
April	—	—	3,5	—
Maj	—	—	2,8	—
Juni	—	—	2,1	—
Juli	—	—	2,1	—
August	—	—	2,4	—
Septemb.	—	—	2,7	—
Oktober	—	—	3,6	—
Novemb.	—	—	6,1	—
Decemb.	—	—	15,1	—
Januar	—	1921	19,7	—
Februar	—	—	23,2	—
Marts	—	—	23,6	—
April	—	—	21,7	—
Maj	—	—	18,6	—
Juni	—	—	16,8	—
Juli	—	—	16,7	—
August	—	—	17,7	—
Septemb.	—	—	16,6	—
Oktober	—	—	18,3	—
Novemb.	—	—	20,8	—
Decemb.	—	—	25,2	—
Januar	—	1922	28,9	—
Februar	—	—	33,1	—
Marts	—	—	27,9	—
April	—	—	24,0	—

I Løbet af April, og særlig i Maanedens sidste Halvdel, er Ledigheden aftaget i ikke ubetydelig Grad. Dette gælder saavel Størsteparten af de Fag, som efter endt Konflikt paany er gaaet i Arbejde, som de, der ikke har været berørt af Strejke eller Lockout. Nedgangen er størst for Byggefagene, og blandt disse mindre i Hovedstaden, hvor der ved Maanedens Slutning endnu ikke var afsluttet Overenskomst for flere af de største Organisationer, end i Provinserne, hvor Forholdene paa dette Tidspunkt var bragt i Orden.

For alle Faggrupper er Arbejdsløshedsprocenten dog stadig større end i den tilsvarende Maaned i noget af de foregaaende 12 Aar.

Siden sidst.

Holeby, Tingsted m. fl. Afdelinger. Maribo Amts Vejudvalg: Overenskomsten af 1. April 1921 fornyet til at gælde til 1. April 1923. Timelønnen reduceret fra 132 til 112 Øre. Akkordpriserne reduceret 10 pCt. Ingen August-Regulering i Overenskomstperioden.

Kolding A. Havneudvalget: Overenskomst oprettet vedrørende Eksportmarkedet. Timeløn 167 Øre indtil 1. April 1922, derefter 149 Øre. Arbejdstid 8 Timer dog paa Markedsdage 10 Timer inkl. Spisetider, der betales. For Aften- og Nattimer mellem Kl. 5 Eftm. og Kl. 5 Morgen betales Kr. 2,58 uden Fradrag for Spisetiden. For Kreaturledsagelse til København betales 45 Kr. pr. Tur. Regulering Februar 1922 og August 1922 med 2 Øre pr. Time for hver 3 Points Pristallet i Henhold til Det statistiske Departements offentliggjorte Pristal stiger eller falder. Traadt i Kraft 4. Februar og gælder til en 1. Februar.

Birkerød. Gasværket: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. 4 Mand. Ugelønnen reduceret fra 92 Kr. til 78 Kr. August-Regulering 1922 dog ikke for de første 8 Point stiger eller falder. Sommerferie og andre hidtil opnaaede Goder forbliver uforandrede. Traadt i Kraft 8. April og gælder til 1. April 1923.

Kolding A. Byraadet: Overenskomst oprettet. 137 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn for Retorthusarb. 142 Øre, fra Kl. 6 til 10 Aften 167 Øre og fra Kl. 10 Aften til 6 Morgen 202 Øre, hvilke Lønninger fra 1. April 1922 reduceres til henholdsvis: 124 — 149 og 184 Øre. Pladsarb. 142 Øre pr. Time, der fra 1. April nedsættes til 124 Øre. Overarb. de 2 første Timer 60 Øre Tillæg pr. Time og derefter 120 Øre Tillæg pr. Time. For snavset Arbejde betales 10 Øre Tillæg pr. Time. Akkord paa Udtrilning, Læsning og Bortkørsel af Jord. Regul. Februar og Aug. 1922 med 2 Øre pr. 3 Point Pristallet stiger eller falder. Efter 225 Dages Arbejde erholdes 8 Dage Sommerferie med fuld Løn. Traadt i Kraft 1. Februar og gælder til 1. Februar 1923.

Samtlige Afdelinger der har Medlemmer beskæftiget som Ekstra-Arbejdere hos D. D. S. B. De danske Statsbaner: Ca. 3000 Mand. Timelønnen for Ekstraarb. er i København og Omegn reduceret fra 172 til 146 Øre og i Provinserne fra 132 til 112 Øre. (= 15 pCt). Det til Akkordpriserne for Brændselsaflæsning ydede Tillæg af 40 pCt. nedsattes til 10 pCt. For Trilning af Brændsel indtil 15 Meters Afters Afstand fra Vognkant nedsattes Priserne til at være: for Kul 17 Øre pr. Ton, for Koks 21 Øre pr. Ton, for Trilning udover 15 Meter indtil 25 Meter betales yderligere 13 Øre pr. Ton. Alle andre Akkordpriser nedsættes 15 pCt. Overarb. den 1. Time 25 pCt., den anden Time 33⅓ pCt. Tillæg.

Rønbjerg. Tørvefabrikanterne: Overenskomst afsluttet gældende for Sæsonen 1922. 70 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen reduceredes fra 132 til 100 Øre. Overarb. 50 pCt. Tillæg. Akkordpriserne, der i 1921 gav en Dag fortjeneste af 15 Kr. reduceret med fra 22 til 33 pCt. Kun organ. Arbejdere maa antages.

Moselund. Tørvefabrikanterne J. E. Ernst, Engesvang og Fr Henriksen, Moselund Tørvefabrik: Overenskomsterne (tidligere 2) fornyet. 205 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen reduceret fra 117 til 94 Øre. Alt Overarb.: 50 pCt. Tillæg. Akkordpriserne, der i 1921 gav en Dagfortjeneste af 13 Kr., reduceret 28 pCt. Ingen Aug.-Regulering for Akkordprisernes Vedkommende. Aug. Regulering af Timeløn, men 5 pCt. af den nu stedfundne er Forskud paa Aug. Regulering. Traadt i Kraft 12. Maj og gælder til 1. April 1923.

Ringkøbing, Ribe og Holstebro. Vestjyllands Mergelforsyning: Overenskomst oprettet. 70 Mand. Arbejdstid fra 1. April — 31 August: 10 Timer, Marts og Oktober 9 Timer og fra 1. November til 21. Februar: 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 132 til 112 Øre. Overarb.: de første 2 Timer 35 pCt., derefter 2 Timer 50 pCt., Nat- og Helligdagsarb. 100 pCt. Tillæg. Ved Over- og Natarbejde fradrages ikke for Spisetiderne. Ulykkesforsik.: 3 Kr. pr. Dag fra første Dags Tilskadekomst, og Sygeforsikr. 3 Kr. pr. Dag i indtil 200 Dage. August-Regulering i Henhold til Forligsmandens Forslag af 4. April. Traadt i Kraft. 8. Maj og gælder til en 1ste Marts.

Pindstrup. A/S Nordisk Mosebrug: Overenskomsten fornyet. 45 Mand. Arbejdstid. 9 Timer. Timelønnen reduceret fra 117 til 94 Øre. Akkordpriserne reduceret 28 pCt. 5 pCt. af Reduktionerne er Forskud paa den kommende August-Regulering, der finder Sted i Henhold til Forligsmandens Forslag af 4. April. Ældre og svagelige Arbejdere lønnes med Timeløn ÷ 10 pCt. Traadt i Kraft 17. April og gælder til 1. Marts 1923.

D. A. F. Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug: Overenskomst fornyet. 1599 Mand Timelønnen reduceret fra 93 til 75 Øre. Arbejdstid 9 a 8 Timer. Akkordpriserne reduceret 14 pCt. Ingen August-Regulering 1922. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til 1. Maj 1923

Grænge. Gaardejer L. Bruun: Overenskomst oprettet 6 Mand. Arbejdstid 9 Timer. Timelønnen reduceret fra 114 Øre til 97 Øre. Strygning af Tørv pr. 1000 Stk. 200 Øre. Stabling og Kantning pr. 1000 Stk. 50 Øre. Akkordprisen, der i 1921 var Kr 11,20 pr. Dag reduceredes til Kr. 10,00. Traadt i Kraft 1. April og gælder til en 1. April.

Fensmark. Holmegaards Mose: Overenskomst oprettet. 80 Mand. Arbejdstid 9 Timer. Timelønnen bliver den samme som paa Gas-

værket: 112 Øre (var 132 Øre). Akkordpriserne reduceret 12½ pCt. Nuværende Dagfortjeneste Kr. 15,75. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 29. April og gælder til en 1. April.

Karise. Bregentved Skovdistrikt: Skovdistriktet lod »Skæring af Kævler« udføre for en Betaling af Kr. 2,25 pr. m³. Arbejderne krævede i Henhold til Overenskomsten Kr. 2,75. Paa Mæglingsmøde den 28. April opnaaedes Enighed, at Arbejderne (8 Mand) fik efterbetalt 20 Øre pr. m³.

Arden. Tørvefabrikant N. L. Larsen, Vejrholt Tørvefabrik: Overenskomst oprettet. 11 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen, der var 116 Øre forblev uforandret. Overarb. 50 pCt. Søn- og Helligdagsarb.: 100 pCt. Tillæg til Timeløn og Akkordsatser. Akkordpriserne for Fabrikation af Maskintørv reduceredes 33 pCt., for Aflæsning i Banevogn 35 pCt. og for Paalæsning i Mosen 33 pCt. Nuværende Akkordfortjeneste pr. Dag ca. 10 Kr. Normen, kun organiseret Arbejdskraft maa anvendes. Gælder for Sæsonen.

Samme Afdeling. Forpagter Laursen. Gandrupgaard Tørvefabrik: Overenskomst oprettet 8 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timeløn og Overarbejdsbetaling som ovenfor. Akkordpriserne for Fabrikation af Maskintørv reduceret 35 pCt. Normen kun organiseret Arbejdskraft maa anvendes. Gælder for Sæsonen.

Odder Skovarb. Rathlousdal Skovdistrikt: Arbejderne krævede 50 Øre pr. Bunke for Udbæring og Sammenbæring af Bøgetop i Bunker. Skovdistriktet mente, at Kravet var uberettiget. Paa et Mæglingsmøde 28. Marts var der Enighed om, at den af Arbejderne krævede Betaling maatte kaldes rimelig, hvor det drejer sig om Arbejde henhørende under Overenskomstens Bestemmelse (Side 8), og Skovdistriktet indgik paa at betale et Tillæg paa 12 Kr.

Fabrikarb., Kbhvn. Københavns Rogeriforening: Overenskomst oprettet. 42 Mand. Arbejdstiden var 9 Timer og blev 8 Timer. Ugelønnen, der var Kr. 75,36 det første Aar og derefter Kr. 87,36, reduceredes til henholdsvis Kr. 58,00 og Kr. 68,00. For Staldtjenesten paa Søndagen betales 2 Kr. Overarbejde: 2 Timer a 33 pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde 50 pCt. Arbejdere, der har været beskæftiget 6 Maaneder i Tiden 1. September til efterfølgende 1. Juli, erholder 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage med fuld Løn. Tillidsmandssystemet bibeholdtes Normen, August-Regulering 1922 i H. t. Forligsmandens Forslag. Traadt i Kraft 24. April og gælder til en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1923.

Samme Afdeling. A/S Thors kem. Fabrik: Overenskomst oprettet. 7 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen var 169 Øre. Ugelønnen fastsattes til: Det første halve Aar: 65 Kr., fra halvt til et helt Aar 68 Kr., derefter 70 Kr. Overarbejde: for 1. Time 25 pCt., for 2. Time 33⅓ pCt., derefter 100 pCt., Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Fra 1. September 1922 Augustregulering med 1 pCt. pr. 1 pCt., Pristallet er steget eller faldet pr. August 1922. Arbejdere, som er antaget efter 1. Januar, erholder 6 Dages Ferie med Løn, Normen. Traadt i Kraft 28. April og gælder til 1. Maj 1923.

Samme Afdeling. Kaffesurrogatfobr. »Skandia«: Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn 58 Kr., for Brændere dog 61 Kr. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Efter et halvt Aars Arbejde erholdes 6 Dages Ferie i Forbindelse med 2 Søndage og med fuld Løn. Ulykkesforsikret de første 13 Uger. Normen. Tillidsmandssystemet. Traadt i Kraft 14. April og udløber med Sæsonens Ophør.

Stenlille. Ørebro Teglværk: Overenskomst oprettet. 16 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 100 Øre. Brændere 45 Kr. ugtl. Akkordreduktion ? pCt. Augustregulering 1922 lig Teglværksforeningen af 1893. Normen. Traadt i Kraft 14. April og udløber med Sæsonens Ophør.

Grenaa. Kerial Kalkbrud: Overenskomst oprettet. 12 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen som i Grenaa: 112 Øre. Akkordpriserne reduceret 22 a 35 pCt. Augustregulering 1922 i H. t. Forligsmandens Forslag af 4. April. Traadt Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Samme Afdeling. Holmegaards Kalkbrud: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre (Byens). Akkordpriser fastsatte for Gravning af Kalk og for Kampesten. Augustregulering 1922 som ovenfor. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Horsens A. A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik: Overenskomst oprettet den 14. Marts, i Følge hvilken Fabrikken indgik paa at betale den hidtidige Løn (132 Øre), indtil der opnaaedes Enighed med Horsens Arbejdsgiverforening om den nye Løn, derefter betaler Fabrikken et Tillæg af 4 Øre pr. Time (2 Kr. pr. Uge) udover Overenskomsten med Horsens Arbejdsgiverforening, altsaa 116 Øre pr. Time.

Belysningsarbejderne, Kbhvn. A/S Nordisk Auer Komp.: Overenskomsten af 22. September 1921 forlængedes i Overensstemmelse med Forligsmandens Forslag af 4. April mod en Reduktion af 12 pCt. 3 a 5 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen var Kr. 67,68 og blev Kr. 59,56. Overarbejde: Jern- og Metalindustrien. Faste Montører erholder 6 Dages Sommerferie og Sæson-Montører 2 Dages Sommerferie som hidtil. Traadt i Kraft 3. Maj og gælder til 1. Maj 1923.

Fredericia F. C. Loehrs Fabrikker: Overenskomst oprettet. 42 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen reduceredes fra Kr. 76,00 til Kr. 63,50. Overarbejde: 4 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Augustregulering 1922 i H. t. Forligsmandens Forslag. Efter 1 Aars Arbejde erholder Arbejderne 40 Kr. pr. Uge for de første 6 Uger under Sygdom. Lægeattest skal forelægges. Traadt i Kraft 8. Maj og gælder til 1. April 1923.

Aalborg A. Aalborg Nattevagtselskab: Overenskomst oprettet. 30 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Maanedsløn Kr. 255,00. Reservevægtere 126 Øre pr. Time, paa Fest- og Sportspladsen dog 146 Øre pr. Time. Overarbejde 50 pCt. Tillæg. Augustregulering 1922 lig Hovedorgan. Halv Løn i 2 Maaneder under Sygdom. 1 ugtl. Frinat. 4 Dages Sommerferie. Uniform. Ulykkesforsikret fra 1. Dags Tilskadekomst. Normen. Kun organiserede Arbejdere antages. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til en1. Maj.

Odense F. A/S De forenede Oliemøller og Sæbefabrikker: Mæglingsmøde afholdt den 23. Februar angaaende Krav fra Arbejderne om Julegratiale. Efter at Arbejderne erkendte, at de ikke har overenskomstmæssigt Krav paa Julegratiale, udbetalte Fabrikken Gratialet.

Tinning m.fl. Lyngaa Mergelselskab: Overenskomst oprettet. Arbejdstid: 10—8 a 7 Timer pr. Dag for Arbejde ved Maskineriet, Sporudlægning og Mergeltransport. For alt andet Arbejde 8 Timer. Timeløn for Mergelarbejde 95 Øre, for Losning og Læsning paa Stationerne 112 Øre. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Ulykkesforsikret for 6 Kr. pr. Dag de første 13 Uger mod Betaling af 18 Øre pr. Dag. Værktøj (undtagen Skovl) leveres af Arbejdsgiveren. Normen. Augustregulering efter nærmere Aftale. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til 1. Maj 1923.

Kuske, Chauffører og Lager- og Pakhusarb., Kbhvn. A/S Sækkeleje Kompagniet: Overenskomst afsluttet. 7 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønningerne reduceredes 10½ pCt., saaledes Chaufførernes fra Kr. 82,00 til 79,39. Kuskenes fra Kr. 82,00 til 73,39, og Lager- og Pakhusarbejdernes fra Kr. 72,00 til 64,44. Alle hidtidige Arbejdsforhold forbliver uforandret. Normen. Traadt i Kraft 11. Februar og gælder til 18. August 1922.

Brændselsafbørerne. A/S Christiansholms Fabrikker: Overenskomsten fornyet med nogle Ændringer. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 133 Øre. Overarbejde til Kl. 9 Aften 40 pCt., derefter 80 pCt. Tillæg. Fra Kl 5 til 7 Morgen 50 pCt. Tillæg. Augustregulering 1922 i H. t. Forligsmandens Forslag. Traadt i Kraft 8. Maj og gælder til en 1. April.

Samme Afdeling. Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn: Overenskomst oprettet. 168 Mand. Arbejdstid 8 Timer (fra Kl. 7 til 4½ Eftm.). For Ventetid i Byen udover 1 Time betales 108 Øre pr. Time. Mindste Dagbetaling 350 Øre. Detaillerede Akkordpriser for Afbæring af Brændsel. Akkordpriserne erduceret 15 pCt. Normen. Augustregulering 22 i H. t. Forligsmandens Forslag. Gælder til 1. Februar 1923.

Assens, Fyn. Foreningen af Arbejdsgivere ved Assens Havn: 100 Mand. Lokaloverenskomstens Akkordpriser reviderede, hvorved en Del Akkordpriser har faaet et mindre Afdrag end 15 pCt. Ugelønnede Arbejdere erholder 4 Dages Sommerferie med fuld Løn.

Budene, Kbhvn. Kioskerne paa Københavns Banegaarde: Overenskomst oprettet. 6 Mand. Ugentlig Arbejdstid 54 Timer. Maanedsløn 250 Kr. Arbejdstiden paa de 3 Søndage, der skal gøres Tjeneste, maa ikke overstige 6 Timer. For Helligdage udover Søndage betales et Tillæg af 8 Kr. Bude, som er antaget før 1. Januar, erholder 6 Dages Ferie i Forbindelse med 2 Søndage. Under Sygdom erholdes Løn i en Maaned. Ulykkesforsikret i H. t. Loven. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Redaktionen af dette Nummer er sluttet 27. Juni.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 4 | 24. Maj | 1922 | 27. Aarg.

Forligsmændenes Beretning om Lockouten.

Indenrigsministeren har fra Forligsmændene modtaget følgende Beretning om deres Virksomhed under den nu afsluttede Arbejdskonflikt:

Da Fornyelsen af Overenskomsterne mellem Arbejdere og Arbejdsgivere nu i alt væsentligt kan betragtes som afsluttet for dette Aar, skal Forligsinstitutionen herved tillade sig i Overensstemmelse med § 2 i Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder foreløbig at afgive følgende Beretning om sin Virksomhed i den forløbne Del af Aaret.

Allerede ved vor Udnævnelse til Forligsmænd den 13. Januar var Konfliktssituationen saa vidt i Udvikling, at vi nogle faa Dage efter satte os i Forbindelse med de to Hovedorganisationer og aftalte Møder med dem til foreløbig Orientering; disse Møder fandt Sted den 24. med et Udvalg for *De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg* og den 26. med et Udvalg fra *Arbejdsgiverforeningen*.

Dagen før havde *Arbejdsgiverforeningen* udsendt 2. Varsel om Lockout fra den 3. Februar overfor alle de Fag, hvis Overenskomster udløb pr. 1. Februar, samt overfor Typografaget i København, hvis Overenskomst var udløbet pr. 31. December, men hvor man ikke var blevet enig om en ny Overenskomst. Overhovedet havde de Forhandlinger, der var blevet ført i Fagene om Overenskomsternes Fornyelse, saa godt som ikke ført til noget som helst Resultat. I Hovedsagen skyldtes dette, at der for adskillige Fags Vedkommende blev stillet Krav fra Arbejdsgiverne om en Forlængelse af Arbejdstiden, hvorom det maatte forudses, at man her vilde møde en meget bestemt Modstand fra Arbejdernes Side; et Forsøg paa en almindelig Forhandling om dette Spørgsmaal var allerede strandet. Endvidere stilledes Krav om Nedsættelse af Tillægene for Over- og Natarbejde med ca. Halvdelen, om betydelige Nedsættelser af Lønningerne ved Overenskomsternes Fornyelse foruden en Februar- og en Augustregulering efter Pristallet samt om Ændringer og Omredigeringer af saadanne Punkter i Overenskomsterne, som man fra et Arbejdsgiversynspunkt kunde ønske anderledes affattede, end de navnlig i Krigsaarene var blevet det. Stillet overfor alle disse Krav indtog Arbejderne en meget passiv Holdning i Forhandlingerne og vilde kun gaa med til, naar Pristallet for Februar og for August forelaa, da at regulere Lønningerne i Forhold hertil. For Arbejdsgivere maatte det derimod — som naturligt er under nedadgaaende Pris- og Lønforhold — være om at gøre at fremskynde Afslutningen af de nye Overenskomster.

Det Stof, der skulde behandles, var meget stort, — Lockoutvarslet omfattede en halv Snes af vore største Industrier samt Havne- og Købmandsorganisationerne m. fl. — og Tiden til Forhandlingerne var i Forhold hertil meget knap, hvorfor vi allerede indkaldte Hovedorganisationerne til Forligsmøde Lørdag den 28. Januar, idet vi meddelte, at Mæglingen i den foreliggende Arbejdsstrid, der efter vort Skøn var af vidtrækkende samfundsmæssig Betydning, vilde blive udført af alle tre Forligsmænd i Forening. Den særlige Form, hvorunder det offentliges Mægling i Arbejdsstridigheder efter Loven af 21. December 1921 kan foregaa, kom saaledes allerede nu til Anvendelse og har været fulgt under hele den forløbne Storkonflikt, undtagen i de fleste af de med enkelte Fag førte Særforhandlinger, hvori kun en af Forligsmændene har deltaget.

Efter at der paa Mødet den 28. af Parterne var gjort udførlig Rede for hele Stillingen, og de havde begrundet deres Standpunkter, henstillede vi, at Forhandlingsstoffet tilrettelagdes saaledes, at man i de enkelte Fag uopholdelig genoptog Forhandlingerne om Fagenes Særspørgsmaal, men paa Møder i Forligsinstitutionen de følgende Dage behandlede følgende Hovedspørgsmaal: 1) Arbejdstiden, 2) Overarbejdsbetaling o. lign., 3) Lønningerne.

Dette Program blev fulgt, og i mange Fag kom man under de følgende Dages Forhandlinger til Rette om de saakaldte almindelige Bestemmelser samtidig med, at man paa Forligsmøder med Hovedorganisationernes Repræsentanter i Dagene 30. Januar—3. Februar behandlede de fornævnte Hovedspørgsmaal. Paa det sidste af disse Møder, hvor det desuden var lykkedes at bringe Særforhandlingerne i forskellige Fag til Afslutning, stillede vi et *Mæglingsforslag*, som der skulde afgives Svar paa den 11. Februar, og vi fik samtidig den varslede Lockout udsat. Til det sidste Møde forelaa Pristallet for Februar fra *Statistisk Departement* — det viste som bekendt en Nedgang fra 237 til 212 — og man kom derved ud over Spørgsmaalet om en kommende Februarregulering, idet der allerede nu kunde tages Hensyn til Prisnedgangen.

Vort Mæglingsforslag gik i Korthed ud paa, at Overenskomsten om 8 Timers Arbejdsdagen skulde opretholdes, at Lønningerne skulde nedsættes med 15 pCt., at der for de første 2 Timers Overarbejde ikke skulde betales mere end 25 pCt.s Tillæg, og at Lønningerne til August skulde reguleres efter Pristallet. Til disse Hovedbestemmelser var der i Forslaget knyttet visse Modifikationer med Hensyn til Arbejdstiden (for Sæsonfag og Vagttjeneste kunde der ved Nævnsafgørelse gives Særregler) og med Hensyn til Lønningerne (visse Minimallønninger skulde ikke nedsættes, og der kunde forhandles om Lønnedsættelsens Form, hvorved bl. a. særlig lave Kvindelønninger kunde faa en mindre Nedsættelse). De Forhandlinger, der endnu stod tilbage i enkelte Fag (bl. a. Havneorganisationerne), henstillede vi til Parterne at søge afsluttet, inden Svaret skulde afgives paa Mæglingsforslaget.

Efter Fremsættelsen lod vi Forslaget offentliggøre saaledes, som Loven nu tillader det, og det tør bl. a. efter Pressens Udtalelser siges at have været den almindelige Forventning, at Forslaget vilde blive vedtaget af begge Parter.

Arbejdsgiverforeningens Svar gik imidlertid ud paa, at man, om end med store Betænkeligheder, vilde have tiltraadt Mæglingsforslaget, hvis Forhandlingerne i de enkelte Fag havde været bragt til Afslutning. Men der var forskellige Forhandlinger, som ikke kunde betragtes som afsluttet, og som *Dansk Arbejdsmandsforbund* vægrede sig ved at gaa med til, og først naar de var ført til en tilfredsstillende Afslutning, vilde man tiltræde Forslaget og hæve Lockouten.

Paa *De samvirkende Fagforbunds* Generalforsamling den 6.—7. Februar blev der fra enkelte Sider rettet stærke Angreb mod Forslaget, der var tiltraadt af hele Forretningsudvalget med Undtagelse af Formanden for *Dansk Arbejdsmandsforbund*, og Resultatet blev, at man med 233 Stemmer mod 221 Stemmer vedtog ikke at anbefale Forslaget til Organisationernes Vedtagelse. Hvorledes de forskellige Fagforbund ellers vilde have stillet sig til Forslaget, er det naturligvis vanskeligt at udtale sig om, men nu var dets Skæbne afgjort; det blev saa godt som overalt nedstemt, og paa samme Maade gik det som Regel i Forbund og Foreninger udenfor *De samvirkende Fagforbund*, som vi havde opfordret til at optage Forhandlingen med Arbejdgiverne paa Mæglingsforslagets Grundlag.

Lockouten traadte derefter i Kraft fra den 15. Februar derunder ogsaa Typograffaget i København, hvorfra dog Bladtrykkerierne var undtaget.

Det maatte nu være vor Opgave at søge de Hindringer fjernet, der havde vist sig at ligge i Vejen for Forliget. Paa den ene Side gjaldt det at faa de Forhandlinger i visse Arbejdsmandsfag sat i Gang, der efter Arbejdsgivernes Formening ikke var afsluttet; herom blev der holdt et Møde den 16. Februar, hvor der blev nedsat to Udvalg til at behandle de forskellige Uoverensstemmelser. Paa den anden Side maatte vi søge at finde en Løsning, der dog laa indenfor Mæglingsforslagets Rammer, af et Punkt, der fra Arbejdernes Side særlig var kritiseret, nemlig Sæsonfagenes Arbejdstid. Hertil bød der sig en Lejlighed ved at optage Forhandlinger med de københavnske Byggefag, for hvem dette Spørgsmaal var af særlig Interesse. Begge disse Forsøg strandede, idet

Udvalget om Havneoverenskomsterne kørte ganske fast, og Byggefagenes Fagforeninger forkastede det stillede Mæglingsforslag til Trods for, at Fagforeningsformændene overfor os var indgaaet paa at anbefale det.

Konflikten fortsattes og udvidedes ved Sympatistrejke og ved Lockouter i visse Fag, hvis Overenskomster udløb pr. 1. Marts. Vi holdt os stadig i Føling med de ledende paa begge Sider, fik et Møde bragt i Stand om Spørgsmaalet om Arbejdstiden, hvorved der indlededes nye Konferencer med Hovedorganisationernes Formænd, ligesom vi fik Forhandlingerne om Havneoverenskomsterne bragt i Gang igen og afsluttet med et af os udarbejdet Udkast til en Ordning. Derefter indkaldte vi Parterne til nyt Forligsmøde den 8. Marts, hvilket fortsattes den følgende Dag og afsluttedes med en *Henstilling* fra os om, »da en Fortsættelse og en mulig Udvidelse af Striden ikke bør kunne begrundes med de Uoverensstemmelser, som endnu er Parterne imellem, og da Hensynet til de store Samfundsinteresser, der staar paa Spil, gør en Afslutning af Striden paakrævet«, at forny de udløbne Overenskomster paa Grundlag af Mæglingsforslaget af 3. Februar med visse Ændringer. I Forhold til Mæglingsforslagets Hovedbestemmelser var disse Ændringer ret periferiske. Bl. a. var Spørgsmaalet om Sæsonfagenes Arbejdstid gaaet ud, og der foresloges en vis Modifikation af Augustreguleringen, hvorefter Lønniveauet efter 15. August vilde komme til at ligge indtil 2,8 pCt. højere end efter Mæglingsforslagets oprindelige Affattelse. Procenttillægget for Overarbejde var derhos for den 2. Time forhøjet fra 25 til 33 pCt., og den endelige Afgørelse af, hvilke Lønninger der som »smaa« skulde undtages fra den almindelige Reduktion, blev overladt et Nævn. En Tanke, der under Forhandlingerne med Hovedorganisationernes Formænd var drøftet meget indgaaende: at gaa over til 2 aarige Overenskomster, blev afvist fra Arbejdernes Side, fordi man var ængstelig ved at følge Pristallet i nedadgaaende Retning, og blev derfor opgivet.

Vor Henstilling blev af *Arbejdsgiverforeningen* forkastet paa en Generalforsamling den 10. Marts, men af *De samvirkende Fagforbunds* Generalforsamling, der afholdtes den 13.—14. s. M., vedtaget med 328 Semmer mod 270. Umiddelbart efter *Arbejdsgiverforeningens* Forkastelse af Henstillingen udstedte den Lockoutvarsler for de Fag, hvis Overenskomster udløb til og med Udgangen af April. Storkonflikten vilde saaledes, jo længere den løb, trække stadig flere Fag med sig.

De samvirkende Fagforbund havde i en Meddelelse til *Arbejdsgiverforeningen* henstillet, at man skulde lade Organisationerne træde i Forhandling enkeltvis og, at Hovedorganisationerne skulde optage en Forhandling om Arbejdstiden. Der udvekledes forskellige Skrivelser herom, der bar Præg af, at Konflikten var ved at antage en skarpere Karakter, men som dog resulterede i Fællesmøder mellem Hovedorganisationerne den 27. og 28. Marts. Vi havde gjort vort til, at disse Møder kom i Stand, og da de blev afbrudt uden, at noget Resultat blev naaet, søgte vi straks at faa nye Forhandlinger i Gang gennem Konferencer med Hovedorganisationernes Formænd. Efterhaanden var der ogsaa forskellige Fag, i hvilke Parterne kom til Rette indbyrdes, men i Forhold til Konfliktens hele Omfang betød disse partielle Udløsninger fra Konflikten ikke stort.

Den 30. Marts holdt vi et Møde med Hovedorganisationerne Formænd, sammen med hvem vi udarbejdede et *Udkast til en Overenskomst;* da dette forelaa, blev de til den 1. April varslede Lockouter udsat. Paa et nyt Møde den 4. April blev dette Udkast indgaaende behandlet med Forhandlingsudvalg for de to Parter og derefter med nogle enkelte Ændringer tiltraadt og underskrevet af Hovedorganisationernes Formænd. Paa Generalforsamlinger, der afholdtes den 7. April samtidig af *Arbejdsgiverforeningen* og *De samvirkende Fagforbund*, blev Overenskomsten vedtaget af de to Hovedorganisationer. Flere Fagforbund og særlig *Dansk Arbejdsmandsforbund* betragtede dog ikke denne Vedtagelse som bindende for sig, men fortsatte Arbejdsstandsningen. *Dansk Arbejdsmandsforbund* fortsatte Koflikten i 14 Dage, men tiltraadte derefter ved en Overenskomst af 24. April Hovedoverenskomsten. Med forskellige andre Fag indenfor og med Forbund udenfor *De samvirkende Fagforbund* sluttedes nu *Overenskomster* svarende til Hovedoverenskomsten, og der er ligeledes sluttet med saa godt som alle Fag, hvis Overenskomster udløber pr. 1. Maj.

En Sammenligning mellem den nu vedtagne

Overenskomst og Mæglingsforslaget af 3. Februar eller vor Henstilling af 9. Marts vil vise, at Forskellen ligger i den nærmere Udformning af Hovedbestemmeserne. Disse er i sig selv de samme. Lønningerne reduceres med 15 pCt., men i Særbestemmelserne om en mindre Reduktion af lave Lønninger er der foretaget en Del Ændringer. Tillæggene for Overarbejde nedsættes. De bliver 25 pCt. for den første, 33⅓ pCt. for den anden Time, medmindre Parterne enes om en anden Beregningsmaade, hvadl der sket i visse Tilfælde, hvor en Forskel i Tillæggene for de enkelte Timer vilde være mindre praktisk.

Overenskomsten af 17. Maj 1919 om 8 Timers Arbejdsdagen fornyes, kun at Vagt- og Opsynstjeneste undtages. Muligheden for en Omlægning af Arbejdstiden i Sæsonfagene saaledes, at disse i en vis Periodle kunde faa 8 Timers Arbejdstid, er dog udgaaet. I Bestemmelserne om en Augustregulering er der sket en mere betydningsfuld Ændring, hvortil Forslag blev stillet af *Arbejdsgiverforeningens* Formand; der er her foretaget en Kombination af Reglerne om Regulering rent efter Pristallet og af Reglerne om en modificeret Regulering samt en Kombination med Bestemmelser, der muliggør, at Overenskomsten kan løbe videre. Parterne kan inden 1. August give Afkald paa en Augustregulering, men fornyer dermed Overenskomsten for et Aar med de Ændringer, man kan enes om, samt med en Februarregulering. Kræver Arbejdsgiverne Overenskomsten opsagt, indtræder den i vor Henstilling af 9. Marts foreslaaede modificerede Augustregulering, og hvis Arbejderne gør det, indtræder Augustreguleringen fuldt ud. *Det er i høj Grad at ønske, at der hos begge Parter maa være Forstaaelse af den Betydning, det vil have, at Arbejdsfreden ikke skal udsættes for Forstyrrelser til næste Aar, og at man derfor vil undgaa at opsige Overenskomsterne.*

Der staar i indeværende Aar kun et Faatal af Overenskomster tilbage til Fornyelse, men Forligsinstitutionen har derimod givet sin Tilslutning til at deltage i et Udvalg, som Hovedorganisationerne nedsætter til Gennemgang af foreliggende faktiske Oplysninger med Hensyn til Arbejdstiden her og i andre Lande, samt til at fungere som Opmænd i Nævn, der skal træffe Afgørelse i Spørgsmaalene 1) om Nedsættelse af Lønninger, der maa betragtes som særlig lave, 2) om tilbagestaaende Uoverensstemmelser, om almindelige Bestemmelser m. v. og 3) om Vilkaar for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift.

København, den 3. Maj 1922.

J. Dalhoff. Michael Koefoed. Adolph Jensen.

Overenskomsten med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker.

Den 10. Juni blev Overenskomstforholdet med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker bragt i Orden, og vi gengiver her den nye Aftale. Den er i alt væsentligt bygget paa den hidtil gældende Overenskomst med de Ændringer, der er en Følge af Forliget, men vi henleder dog Opmærksomheden paa Overenskomstens § 4, hvori det fastsættes, at der optages lokal Forhandling om en Regulering af Akkorderne, hvorunder ogsaa skal søges opnaaet, at det hidtidige Tillæg af 17 Øre pr. Time bortfalder, saaledes at der ved Reduktionen opnaaes en ren Akkordpris, der i Almindelighed skal give en Fortjeneste, der er 15 pCt. lavere end hidtil.

Overenskomst
mellem
Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker
og
Dansk Arbejdsmands Forbund.

§ 1.

Den normale effektive Arbejdstid er 8 Timer daglig.

Den daglige Arbejdstid lægges mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften efter lokal Aftale.

Paa Dage, hvor Vejrforholdet forhindrer Arbejdets forsvarlige Udførelse, indskrænkes dette efter Arbejdslederens Bestemmelse. Saafremt denne forlanger, at Arbejderne alligevel skal blive paa Arbejdspladsen, betales den Tid, disse venter udover 1 Time pr. Dag, med almindelig Timeløn.

§ 2.

Timelønnen er paa Værkerne ved Hedehusene og hos Korsør Stenforretning 108 Øre, hos Foreningens øvrige Medlemmer 112 Øre.

Mindre arbejdsdygtige Arbejdere betales efter særlig Overenskomst mellem Arbejdsgiveren og den eller de paagældende Arbejdere.

Dansk Arbejdsmands Forbund har Paataleret overfor Misbrug af denne Bestemmelse.

Lønningsugen regnes fra Fredag Morgen til Torsdag Aften. Lønnen udbetales om Fredagen.

§ 3.

Overarbejde udenfor den normale Arbejdstid betales paa Søgnedage med et Tillæg af 25 pCt. af Timelønnen for den første Time, 33⅓ pCt. for den anden Time, 50 pCt. for den tredje Time og derefter 100 pCt. Paa Søn- og Helligdage betales et Tillæg af 50 pCt. til Kl. 12 Middag og derefter 100 pCt.

Som »Helligdage« regnes Nytaarsdag, Skærtorsdag, Langfredag, 2. Paaskedag, 2. Pinsedag. Store Bededag, Kristi Himmelfartsdag, 1. og 2. Juledag, Grundlovsdag fra Kl. 12 samt endelig, hvor Arbejderne ønsker det og en Uge før har givet Meddelelse til Værket herom, 1. Maj fra Kl. 12.

Den Tid, der for Kuskenes vedkommende anvendes udover den normale Arbejdstid til Vanding, Fodring og Strigling af Heste, betales med Kuskenes almindelige Timeløn.

§ 4.

De hidtil gældende Timelønninger og Akkordpriser samt det hidtil ydede Dyrtidstillæg af 17 Øre pr. Time bliver, indtil anden Ordning er truffen, staaende ved Magt med et Fradrag af 15 pCt.

Der optages lokal Forhandling om en Regulering af Akkordsatserne, hvorunder ogsaa skal søges opnaaet, at det hidtidige Dyrtidstillæg af 17 Øre pr. Time bortfalder, saaledes at der ved Reduktionen opnaaes en ren Akkordpris, der i Almindelighed skal give en Fortjeneste, der er 15 pCt. lavere end hidtil. I Tilfælde, hvor Akkordfortjenesten inkl. Dyrtidstillæg i Sæsonen 1921 bevislig ikke har oversteget den for det paagældende Værk gældende Timeløn inkl. Dyrtidstillæg, maa Reduktionen dog i saadanne Tilfælde højst være 12 pCt.

Hvis Enighed ikke opnaaes, kan Sagen dog ikke indbringes for Organisationerne, men Lønningerne beregnes som ovenfor anført med et Fradrag af 15 pCt., respektive 12 pCt.

§ 5.

Arbejderne skal saavel paa Arbejdspladsen som i Spiserummet overholde god Orden. Enhver er ansvarlig for, at udleverede Redskaber og Materiel behandles forsvarligt. Udviser Arbejdere Ligegyldighed og Uefterrettelighed mod Arbejdsledernes Anvisninger, eller der foretages forsætlige Beskadigelser eller skødesløs Behandling af Redskaber og Materiel, kan vedkommende Arbejder bortvises fra Arbejdet uden forudgaaende Varsel. Arbejdernes Organisation har Paataleret overfor Misbrug af denne Bestemmelse.

Arbejderne holder sig selv med Skovl og Spade, om saadant er fornødent.

§ 6.

Arbejdsmænd, der udfører Arbejde, for hvilket der er opnaaet Overenskomst mellem andre Arbejdsgivere og andre Arbejdsmandsorganisationer, faar Betaling i Overensstemmelse med de mellem disse Parter paa det paagældende Sted gældende Lønningsbestemmelser.

Disse Bestemmelser gælder dog kun for større afgrænsede Arbejder, ved hvilke den samlede Arbejdsmandstid udgør mindst 50 Timer.

§ 7.

Som Regler for Behandling af faglig Strid skal den mellem Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm være gældende mellem Organisationerne.

§ 8.

Denne Overenskomst gælder, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør en 1. Februar.

Saafremt Dansk Arbejdsmands Forbund eller Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremsætter Forslag om at forlænge den gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfalder Augustregulerингen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge, i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Hvis Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse af Overenskomsten paa ovennævnte Vilkaar, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned, dog saaledes, at der intet tillægges eller fradrages for de første 6 Points, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Er det Dansk Arbejdsmands Forbund, der ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse, indtræder Augustregulerингen opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Hvis ingen af Parterne rejser Spørgsmaal om Forlængelse, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Har der fundet en Augustregulering Sted,

finder der ingen yderligere Regulering Sted, men Parterne er frit stillede med Hensyn til den kommende Overenskomst.

København, den 10. Juni 1922.

For Foreningen af Grusgrave og Skærvefabr.
s. *Hermann M. Jensen.*

For Dansk Arbejdsmands Forbund.
s. *J. C. Larsen.*

Den tyske Arbejders Livsvilkaar.

I.

Varepriser. Lønstigning. Arbejdsløsheden.

—o—

Den almindelige jævne danske Avislæser vil i det store og hele have vanskeligt ved at danne sig et paalideligt Billede af den tyske Arbejders Eksistensvilkaar i vore Dages Tyskland. Følger man selv nok saa opmærksomt med i vor hjemlige Presse, vil den Forestilling i de allerfleste Tilfælde danne sig, at Arbejdsløshedsprocenten er meget ringe, Industri, Handel osv. arbejder med feberagtig Hast, de tyske Frembringelser oversvømmer Verden og trykker Varepriserne ned paa de udenlandske Markeder, Tyskland er altsaa et Sted, hvor det flyder med Mælk og Honning, den tyske Arbejder kan sagtens, han er vor vigtigste Konkurrent og den egentlige Aarsag til, at vor egen Industri ikke kan svare sig. Vi gaar videre og deltager i Kravene om Foranstaltninger til at modvirke denne ødelæggende Konkurrence, vi sammenligner vore egne Arbejds- og Livsvilkaar med Tyskernes og kommer til det Resultat, at det er os, der er til at beklage.

Dette er saa langt fra Virkeligheden, som noget vel kan være. Den tyske Arbejder lever under et frygteligt Tryk af Følgerne af Tysklands Sammenbrud. Den stadige Nedgang i de tyske Penges Værdi forringer hans Løns Købeevne og hans Levestandard. Landets økonomiske Liv lider under de evindelige Lønkampe, som føres for at opnaa Lønforhøjelser, der kan udligne Nedgangen i Pengenes Værdi; men Leveomkostningerne stiger endnu hurtigere end Lønningerne, enhver Lønforhøjelse er omgaaende lig Nul, og der bliver stedse kun lige det nødtørftigste til Livets Ophold. Priserne paa Levnedsmidler er steget til omkring det 50-dobbelte, ja derover, i Forhold til Priserne før Krigen. Det rationerede Brød er fordyret 27 Gange, Kartofler 60—70 Gange, Bælgfrugter ca. 30 Gange, Kød, Fedt og Kul er ca. 40 Gange dyrere. Det samme er Tilfældet med Priserne paa Klæder, Fodtøj og Vask. Huslejen er ved Indførelse af en Boligskat, hvorved der skal skaffes Midler til Bygning af nye Lejligheder, forhøjet til det tredobbelte af Fredsprisen.

Af en Statistik fra April i Aar, udgivet af »Statistischen Amtes der Stadt Berlin«, viser det sig, at Priserne fra Marts til April er steget med 27 pCt. Det rationerede Brød er saaledes fra Marts til April steget fra 6,74 Mark til 7,60 Mark pr. Kilo, og for andre Næringsmidlers Vedkommende er Stigningen denne: Margarine fra 56 Mark til 70 Mark pr. Kilo, Sukker fra 18 til 22 Mark, Risengryn fra 21 til 24 Mark, Kartofler fra 4,80 til 6,20 Mark, udenlandsk Hvedemel fra 16 til 22 Mark, Havregryn fra 12 til 17 Mark, Bælgfrugter fra 14 til 17 Mark, Sild fra 16 til 20 Mark og Oksekød fra 48 til 72 Mark.

En statistisk Oversigt over Stigningen i Leveomkostningerne, og her tales kun om det yderste Eksistensminimum, som tænkes kan, viser at Priserne i April 1922 er 2½ Gang saa høje som i April 1920.

	April 1920	December 1921	April 1922
Mand alene	3,714	4,815	7,852
Barnløst Ægtepar	6.305	8,341	14,899
Ægtepar med 1 Barn (7 12 Aar	7,195	9,952	16,746

De her anførte Tal er altsaa Gennemsnitsudgiften pr. Aar for henholdsvis en enlig Person, et barnløst Ægtepar og et Ægtepar med et Barn alene til Indkøb af Næringsmidler. Der er ikke medregnet Udgifterne til Bolig, Lys, Varme, Beklædning eller Skatter, Kontingenter af forskellig Art og andre ganske nødvendige Ting. Regner man, at Udgiften til Fødemidler andrager ca. 50 pCt. af en Families Aarsforbrug, vil det med andre Ord sige, at en Familie paa 3 Personer i April 1922 skal have en Aarsindtægt paa mindst 40,230 Mark for akkurat lige at kunne leve og eksistere (i Marts var Tallet 31,650 Mark).

Denne kolossale Stigning af Livsfornødenhe-

derne har Arbejderne paa langt nær faaet Dækning for. Selv i Virksomheder, hvor der arbejdes paa fuld Kraft, og hvor der med en Smule Held fra Arbejdernes Side kan øves et Tryk paa Arbejdsgiverne, er Lønnen knapt steget til det 15-dobbelte, og paa mange Steder har man ikke en Gang opnaaet det. Naar Varepriserne altsaa er 50 Gange saa høje som før Krigen, og Arbejderne kun har faaet indtil 15 Gange Dækning, er det klart, at Lønningernes Købeevne — trods Forhøjelserne — er sunket omtrent til det halve. Arbejderen maa arbejde dobbelt saa mange Timer nu for at skaffe sig et Sæt Tøj eller et Par Støvler. Selv om den tyske Arbejder før Krigen havde kæmpet sig frem til nogenlunde anstændige Levevilkaar, var der dog en Række Lande, hvor Arbejderne levede under endnu bedre Vilkaar. Nu er Tyskernes Levevilkaar langt, langt de daarligste, og har tvunget ham til meget haardhændede Indskrænkninger i sit eget og sin Families Forbrug.

Er saaledes den arbejdende slet stillet, er Forholdet for de erhvervsløse endnu — og naturligvis — slettere. Det er rigtigt, at Arbejdsløsheden i Sammenligning med Udlandet er relativt ringe, men de arbejdsløses Antal anslaas dog til mellem 350,000—450,000 Mand. Det nøjagtige Tal er vanskeligt at fastslaa — der udbetales Understøttelse f. T. til 200,000, — men da det offentlige kun udbetaler Understøttelse for de første 26 Uger (kun i særlige Tilfælde i 52 Uger), er mangfoldige udelukket fra Understøttelsen og henvist til Fattigvæsenet. Hertil kommer endvidere alle de, der arbejder paa indskrænket Tid, hvis Antal ikke kan opgives, men de gaar ogsaa op i Hundredtusinder, og endvidere er der ved Nødarbejder beskæftiget et stort Antal arbejdsløse, delvis til smaa Lønninger og paa indskrænket Arbejdstid. Arbejdsløsheden er altsaa paa ingen Maade ringe, og den er tilmed ofte langvarig. Af dem, der understøttes af det offentlige, har omtrent ⅓ været ledige i over 6 Maaneder, og af samtlige Arbejdsløse er dette Tilfældet med langt over en Tredjedel.

Understøttelsen er gentagne Gange blevet forhøjet og er i Øjeblikket i Berlin for en gift Arbejder 18,50 Mark pr. Dag, hertil 8,75 Mark for hans Kone og 7,50 Mark for hvert Barn pr. Dag. En arbejdsløs Familiefader med 2 Børn oppebærer altsaa i Understøttelse 253½ Mark pr. Uge, vel at mærke i Storbyerne, i de mindre Byer kommer han ikke over 174 Mark pr. Uge. Men hvad betyder disse tilsyneladende store Beløb, naar vi tager foranstaaende Varepriser for os og ser, at et Pund Brød koster 3,80 Mark, et Pund Sukker 11 Mark, et Pund Kartofler 3,10 Mark og et Pund Kød 72 Mark. Det er den rene Elendighed for Arbejderklassen, og det er naturligt, at der føres stadige Kampe paa Arbejdsmarkedet, stadige Strejker, ofte ledsagede af alvorlige Uroligheder; thi man kæmper jo for at skaffe det daglige Brød til sig selv og sin Familie, der endnu lever og lider efter Krigsperiodens dybe Savn og Nød. I en senere Artikel skal vi nærmere omtale de tyske Fagforbunds Stilling til Ophjælpning af den tyske Arbejders Livsvilkaar og dens Forslag til Rekonstruering af hele det økonomiske Liv.

+

Vore hjemlige Kapitalist-Patrioter.

I Krigens gyldne Aar skovlede Rederne kolossale Summer ind. Skibsaktierne gik op i fantastiske Højder, og Selskaberne vadede i Guld. Man havde store Spekulationer ved at finde Maader paa at faa udbetalt de store Dividender til Bestyrelse og Aktionærer, saa de enorme Overskud ikke stak alt for meget i Øjnene. Mange Millioner blev iøvrigt henlagt, d. v. s. baandlagt af den daværende Regering, til det Formaal at skaffe nye Skibe, naar Fredens Dage atter kom.

Vor nuværende Regering har for ikke saa lang Tid siden udbetalt Rederne alle disse Millioner, og det er nu ganske karakteristisk at konstatere, at Flertallet af disse Kapitalist-Patrioter, der altid savler op om Nationalfølelse, Danskhed, Dansk Arbejde, og med »Stolthed« peger paa det danske »Flag, der vajer paa Verdenshavene«, hurtigst muligt anvender de udbetalte Beløb til Nyanskaffelser og Reparationer af deres Flaade — fra tyske Værfter.

Et meget stort Tal af danske Skibsværfter ligger fuldstændig stille, mange arbejder med betydeligt indskrænket Arbejdskraft — og alle tyske Værfter gaar for fuld Kraft, alle Beddinger er optaget af Nybygninger eller Reparationer af danske Skibe.

Talrige danske Skibe er i al Hemmelighed blevet sendt til Tyskland, og vore Redere har tjent nogle Skillinger.

Efter hvad der meddeles fra fuldt paalidelig Kilde, har danske Rederier alene til Værfterne i Kiel, Lybæk og Hamborg betalt over 50 Millioner Mark for Reparationer i sidste Aar.

Masser af Arbejde er paa denne Maade berøvet de danske Skibsværfter, mange danske Arbejdere er derved bleven ledige og store Summer er medgaaet til Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Det er nogle kønne »Patrioter«, disse danske Redere, og en net Moral de demonstrerer, navnlig i disse Tider, hvor det altid overfor Arbejderne hedder, at de maa hjælpe til at faa Gang i Industrien, vise deres Samfundsfølelse ved at tage uforholdsmæssige store Lønreduktioner, saa vi »alle« kan leve og eksistere. Ikke sandt, denne Svada kender vi.

Mon ikke Foreningen »Dansk Arbejde« vilde have Fornøjelse af at kigge sin Medlemsprotokol efter — det skulde ikke undre os, om adskillige af disse »Patrioter« oven i Købet var at finde der som ivrige og begejstrede Medlemmer.

Brugsforeningerne og Arbejdsgiverforeningen.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, der som bekendt er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, afholdt den 8. Juni Generalforsamling i Odd Fellow-Palæet i København. Pressen havde ikke Adgang til Generalforsamlingen, men i »Andelsbladet« er nu offentliggjort et officielt Referat, hvoraf det fremgaar, at Forholdet til Arbejdsgiverforeningen var Genstand for en indgaaende Drøftelse, og forskellige Brugsforeninger, hvis Medlemmer er Arbejdere Landet over, stillede Forslag om, at Fællesforeningen skulde udmelde sig af Arbejdsgiverforeningen.

Under den Debat, som Forslaget affødte, udtalte Formanden, at »Fællesforeningen kun havde indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen tvunget dertil af Omstændighederne«, og hvis der kunde findes andre Former, hvorunder Fællesforeningens Stilling **i Tilfælde af Arbejdsstridigheder kunde anses for tilstrækkelig betrygget, uden at den behøvede at være Medlem af Arbejdsgiverforeningen, skulde Bestyrelse og Repræsentantskab ikke have noget imod at gaa med til Udmeldelse.** .

Forslagene om, at Fællesforeningen snarest skulde tilstille Arbejdsgiverforeningen sin Opsigelse af Medlemsforholdet, blev imidlertid forkastet, hvorimod man vedtog følgende Resolution:

»I Erkendelse af, at F. D. B. under Arbejdsstridigheder uundgaaeligt kommer ud i Forhold, der strider saavel mod Andelssagens Idé som de enkelte Medlemmers Tarv, paalægger Generalforsamlingen Bestyrelsen at tage et indgaaende Arbejde op, for at disse Stridigheder fremtidig kan undgaas.«

Forhandlingerne om Arbejdstiden.

Udvalgets første Møde.

Det ifølge Forliget nedsatte Udvalg angaaende Arbejdstidsspørgsmaalet holdt den 22. Juni konstituerende Møde.

Udvalget bestaar af følgende: For Arbejdsgiverforeningen: Formanden, Bogtrykker Langkjær, Ingeniør Ejnar Jørgensen, Ingeniør Otto Meyer, Revisor Petersen og Tømrermester Silius Johansen. For De samv. Fagforbund: Formanden Carl F. Madsen, I. A. Hansen, M. C. Lyngsie, Martin Petersen og V. S. Petersen. Forligsinstitutionen ved Forligsmand Departementschef Adolf Jensen, og som Sekretær for Udvalget fungerer Fuldmægtig Dreyer fra Indenrigsministeriet.

Paa Mødet var man hurtig enig om, at det vilde være umuligt at overholde Fristen for Afgivelse af Betænkning, nemlig 1. Juli d. A., og man vedtog at anmode Hovedorganisationerne om at indsende alle de Oplysninger, de ligger inde med, til Forligsinstitutionen. Endvidere skal man gennem Udenrigsministeriet søge Oplysninger om Arbejdstiden i Udlandet, og naar disse Oplysninger foreligger, skal de bearbejdes af Udvalgets Sekretær og til stilles Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, hvorefter Forhandlingerne vil blive genoptagne.

Det norske Arbejdsmarked.

Lønningerne i den norske Jernindustri.

Den første Voldgiftsdom i Nedgangsperioden.

Den norske Lov af 19. Juli 1919 om tvungen Voldgift blev vedtaget under en stor Arbejdsstandsning og skulde kun gælde for Arbejdskonflikter, som maatte opstaa under den

evropæiske Krig, for saavidt de udsatte betydelige Samfundsinteresser for Fare. Da Arbejds- og Levevilkaarene efter Krigen vedvarende var usikre, blev der vedtaget en ny Lov (af 4. April 1919) gældende for Aaret 1. April 1919 til 1. April 1920, og ved Lov af 29. Marts 1920 forlængedes denne Lovs Gyldighed endnu et Aar, til 1. April 1921. I Henhold til Socialdepartementets Indstilling af 22. Februar 1921 gav den norske Regering Odelstinget Meddelelse om, at Regeringen ikke vilde fremsætte Forslag om Forlængelse af Lovens Gyldighed udover 1. April 1921. Der blev saa af Gunnar Knudsen fremsat Forslag — hvis Indhold var i Overensstemmelse med Loven af 4. April 1919 — til Lov om tvungen Voldgift som *varig Institution*, men ved Sagens Behandling i Odelstinget blev det med 45 Stemmer mod 40 besluttet at nægte Forslaget Fremme.

Voldgiftsloven har været bragt i Anvendelse først i 1916 overfor en Række af de Arbejdskonflikter, der gav Stødet til dens Vedtagelse, og senere 2 Gange i 1920; den sidste Gang omfattede Konflikterne ca. 60,000 Mand. De Krav fra Arbejdernes Side, der gav Anledning til denne sidste Konflikt drejede sig, foruden om Løntillæg og forandrede Feriebestemmelser, tillige om Anerkendelse af Arbejdernes Ret til Andel i Bedriftsledelsen, hvilket sidste Spørgsmaal imidlertid blev undtaget fra Voldgiftsrettens Behandling.

De ved Voldgiftsdommene i 1920 fastsatte Tariffer udløber alle i Marts og April 1922 og er opsagte af Norsk Arbejdsgiverforening tilligemed en Række andre Tariffer; det samlede Antal af Arbejdere, for hvem Overenskomster udløber i 1922, udgør op imod 100,000 Mand.

Under Hensyn til, at saa omfattende Arbejdskonflikter, som heraf kunne opstaa, vil kunne medføre Fare for Samfundet, blev der efter Socialdepartementets Indstilling fremsat Forslag til en midlertidig Lov om tvungen Voldgift i Arbejdskonflikter. Forslaget blev den 18. Marts d. A. vedtaget af Odelstinget.

Hvad *Arbejdernes* Stilling til Voldgiftsloven angaar, kan anføres, at Landsorganisationens Repræsentantskab har udtalt, at Fagorganisationerne aldrig kan anerkende tvungen Voldgift som et Middel til at trykke Arbejderklassens Kaar og skabe social Fred, og at Landsorganisationen, saa længe den privat-kapitalistiske Produktionsordning bestaar, ikke vil kunne anerkende tvungen Voldgift som en *varig Ordning*. Ud fra en taktisk Bedømmelse af Situationen har Repræsentantskabet imidlertid henstillet til Arbejderrepræsentanterne i Stortinget ikke at stemme imod en betinget *midlertidig* Voldgiftslov.

Den første Sag, som kom til Behandling i Retten, var Jernindustriens Overenskomstforhold, hvorom der er blevet holdt en lang Række Retsmøder, paa hvilke Parterne har kæmpet for aabent Tæppe, Arbejdernes Repræsentanter for at bevare en saa stor Del som muligt af de høje Krigslønninger, de fik ved Voldgiftsdommene i 1920, Arbejdsgiverne for at komme saa langt som muligt ned med Lønnen.

Dommen i Jernindustrien var imødeset med den mest levende Interesse, ikke alene fordi Jernindustrien er et saa stort økonomisk set vigtig Fag, men ogsaa og fornemmeligst, fordi man gaar ud fra, at den første Dom i ret stor Udstrækning vil skabe Præcedens for de følgende Domme og dermed for de Arbejdskaar, hele det norske Bedriftsliv i det kommende Aars Tid vil faa at virke under.

Den 4. ds. faldt Dommen. Den fastslaar, at de pr. 1. April gældende individuelle Timelønninger nedsættes med 55 Øre for Fagarbejdere, 50 Øre for Hjælpearbejdere og 30 Øre for Kvinder. Arbejdsgivernes Paastand gik ud paa en Nedsættelse af 90 Øre for Fagarbejdere, Arbejdernes paa 30 Øre. Dommen blev altsaa staaende ved 5 Øre under Middeltallet.

Timelønnen var efter Voldgiftsdommen af 1920 for voksne mandlige Arbejdere 210 Øre. Lønreduktionen er altsaa 26 pCt. Mindstelønnen er fastsat til 125 Øre pr. Time for Fagarbejdere og 110 Øre pr. Time for Hjælpearbejdere. Hidtil var den 150 og 130 Øre. Arbejdsgivernes Paastand gik her ud paa Fastsættelsen af Tallene 80 og 70 Øre, Arbejderne krævede 140 og 120 Øre.

For Elektrikere udenfor Værkstederne er Mindstelønnen 10 Øre højere.

For Kvinder er Lønnen sat til 70 Øre, naar de er under, og 85 Øre, naar de er over 18 Aar, med en yderligere Stigning af 5 Øre for hvert Tjenestehalvaar indtil 105 pr. Time.

Overtidsbetalingen er for de to første Timer paa Ugens 5 første Arbejdsdage nedsat til 25 pCt. Flertallet har gennemført denne Nedsæt-

telse under Henvisning til Forholdet i andre Lande, med hvilke den norske Jernindustri konkurrerer.

De ved Dommen fastsatte Lønninger kan af hver af Parterne forlanges optaget til Revision, hvis Det statistiske Centralbureaus Indekstal for Leveomkostningerne for Oktober Md. d. A. er steget eller faldet med mere end 6 Points sammenlignet med Apriltallet.

Et stort Spørgsmaal var Arbejdernes Ferie, som de ved Voldgiftsdommen i 1920 fik fastsat til 12 Arbejdsdage. Under Hensyn til Tidens Depression krævede Arbejdsgiverne Ferieretten afskaffet, medens Arbejderne krævede de 12 Feriedage bibeholdt. Dommen gaar ud paa, at Arbejderne skal have 8 Arbejdsdages Ferie efter 12 Ugers Tjenestetid hos samme Arbejdsgiver.

Arbejdes der paa indskrænket Tid, reduceres Lønnen i Ferietiden forholdsmæssigt. Man gaar ud fra, at Ferien som Regel vil kunne lægges saaledes, at den falder i Forbindelse med 2 Søndage, hvorved Arbejderne vil faa en samlet Hviletid af 10 Dage.

Dommen har Gyldighed til 31. Marts 1923. Arbejdsgiverne forlangte, at den kun skulde gælde til Nytaar.

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær.

Kommunalarbejderlønnen i Berlin.

De kommunale Arbejdere i Stor-Berlin fik fornylig deres Lønninger forhøjede. Timelønnen er nu for Arbejdere over 24 Aar 20,95 Mark for ikke faglærte og 21,55—22,60 Mark for faglærte. Arbejdere, der ikke er fyldt de 24 Aar, oppebærer en Timeløn, der varierer fra 40 — 99 pCt. af de fornævnte Satser.

Arbejdsløsheden i England.

Ifølge en af det engelske Arbejdsministerium offentliggjort Statistik, var Antallet af de understøttede Arbejdsløse i Storbritanien den 18. Juni ialt 1,443,100. Heri er ikke medregnet de delvis Arbejdsløse, eller saadanne, som ikke har Adgang til at oppebære Understøttelse. Lloyd George modtog den 20. Juni en Deputation fra 226 Kommuner, der forlangte af Regeringen, at den skulde lette de store Byrder, der hvilede paa Kommunekasserne ved de Understøttelser, som den stigende Arbejdsløshed krævede. Premierministeren lovede at forebringe Finansministeren Spørgsmaalet, som derefter vil blive taget op til Overvejelse.

8-Timers Dagen i Tyskland.

Den tyske Lov om 8-Timers Dagen skal underkastes en Revision. Et af Rigsøkonomiraadet nedsat Arbejdsudvalg har beskæftiget sig med et nyt Lovudkast til Arbejdstid for Industriarbejderne, og Resultatet af Udvalgets Undersøgelser og Arbejde blev, at man fastholder Princippet om 8-Timers Arbejdsdagen. Ganske vist vil der dog blive Tale om en Række af Undtagelser fra Princippet men Reglerne for disse Undtagelser vil blive lovfæstede, og deres Udførelse i det praktiske Liv vil blive overladt til Aftale mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer. Regeringens Repræsentant var meget betænkelig ved at gaa med til dette, men det synes, som om de interesserede Parter, Arbejdere og Arbejdsgivere, er blevet enige om Grundtanken i Lovudkastet og mener, at man let kan komme til Forstaaelse om Enkelthederne.

Arbejdstiden i Bjergværkerne.

I de engelske Kulgruber er Arbejdstiden 7 Timer daglig. Hertil kommer dog Ned- og Opfarten, som er beregnet til 37 Minutter pr. Dag. I Belgien og Tysk Østrig er Arbejdstiden 8 Timer eller 48 Timer pr. Uge. I Holland, Polen og Czeckoslovakiet arbejder man 8 Timer, om Lørdagen dog kun 6, eller ialt 46 Timer pr. Uge. I Amerika er Grubearbejderne frit stillede, idet Ejerne holder Gruberne aabne i en vis bestemt Tid, og man kan saa frit vælge, om man vil tage en Tørn paa 8,9 eller 10 Timer. Den tyske Arbejder har en Arbejdstid paa 7 Timer daglig, og heri er medregnet Tiden til Ned- og Opfarten fra Gruberne.

Landarbejderne i Danmark.

»Landarbejderbladet« giver i sit Nummer for 24. Juni en lille Oversigt over Virksomheden indenfor Landarbejderforbundet i Danmark. Det fremgaar heraf, at omtrent Halvdelen af Organisationens Medlemmer har været ude i Arbejdsløsheden i den forløbne Vinter, og disse har tabt ialt 280,111 kontrollerede Arbejdsdage. I Understøttelse er der udbetalt ialt 644,973 Kr. Forbundets Aarsregnskab balancerer med 1,605,247 Kr.

Leveomkostningerne i England.

Det engelske Arbejdsministeriums Beregninger viser, at Leveomkostningerne i Begyndelsen af Juni var 80 pCt. højere end i Juli 1914. For en Maaned siden var de 81 pCt. højere og for et Aar siden 119 Procent.

Strejkefølger.

Som Følge af den spanske Metalarbejderstrejke ligger der i Bilbanas Havn 67 Skibe paa ialt 170,000 Tons ledige.

Abonnement paa „Arbejdsmændenes Fagblad"

kan tegnes hos Afdelingskassererne, paa alle Postkontorer hele Landet over eller ved skriftlig Anmeldelse direkte til Hovedkontoret, H. C. Andersensgade 14 St., København K.

Prisen er 1 Kr. pr. Kvartal frit tilsendt.

Siden sidst.

Budene, Kbhvn. Firmaet Børre Lorentzen & Co.: Overenskomst oprettet. 3 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Bude fra 18 til 20 Aar Kr. 57,20, fra 20 til 24 Aar Kr. 62,00 og over 24 Aar Kr. 72,00. Overarbejde: 3 Timer 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Sommerferie som ovenfor. Under Sygdom suppleres Sygehjælpen til fuld Løn i 3 Uger. Budene skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse og være sikret en Pengehjælp af 3 Kr. pr. Dag. Ulykkesforsikret i H. t. Loven. Firmaet maa kun anvende organiseret Arbejdskraft. Forhandling i August 1922 ang. Regulering. Traadt i Kraft 25. April og gælder til 1. April 1923.

Københavns Banegaards private Arbejdere. Teglværkernes Centralkontor: Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Priskurant for Læsning af Sten. Akkordpriserne reduceret 18 a 20 pCt. Nuværende Akkordfortjeneste ca. 13 Kr. pr. Dag. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter 50 a 100 pCt. Tillæg. Hvor der anvendes Sættevogn betales 30 Øre pr. Læs udover de i Priskuranten fastsatte Priser. Arbejderne er garanteret 10 Kr. pr. Dag i Akkord. Normen. Augustregulering i Overensstemmelse med Teglværksoverenskomsten.

Ivigtut. A/S Kryolit-, Mine- og Handelsselskabet: Overenskomsten af 21. Februar 1920 med senere Tillæg fornyet til første Foraarsbaads Ankomst til Ivigtut 1923. 120 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Tillægget af 1921 (10 Øre pr. Time) bortfalder. Samtlige i Overenskomsten af 21. Februar 1920 fastsatte Lønsatser reduceredes 10 pCt. gældende fra 1. Skibs Ankomst til Ivigtut (Foraaret 1922), saaledes at Daglønnen, der var Kr. 9,60 reduceredes til Kr. 7,92. Grundsatsen i den lokalt oprettede Overenskomst af 17. Juni 1921 fastsattes til Kr. 10,00 pr. 0,7 m³. Augustregulering 1 pCt. for hver Procent, Pristallet stiger eller falder, træder i Kraft fra sidste Skibs Afgang fra Ivigtut 1922.

Nykøbing, Jylland, A. Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Mors: Overenskomst oprettet. 200 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 132 til 112 Øre, Akkordpriserne reduceret 8—15 pCt. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 40 pCt., derefter samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Ventetid betales med almindelig Timeløn som Ventepenge, naar Ventetiden udgør over 1 Time, eller naar Akkord-Dagfortjenesten samme Dag ikke udgør Kr. 8,96. Ulykkesforsikret fra 1. Dags Tilskadekomst. Normen. Gælder til 1. Februar 1923.

Ekstraarbejderne ved Post- og Toldvæsen: Overtoldinspektoratet. Ved Forhandling den 4. April opnaaedes Enighed om at Ugelønnen for »fungerende Toldbetjente« reduceredes fra 81 Kr. til 71 Kr. fra 1. April at regne. Vedrører 17 Mand.

Rudkøbing. Langelands Frøavls Kompagni: Overenskomst afsluttet. Lønningerne reduceret 10½ pCt. Overarbejde: 50 a 100 pCt. Tillæg. Arbejdstid 8 Timer. Augustregulering 1922 og Regulering Februar 1923 med 1 pCt. pr. pCt., Pristallet stiger eller falder, dog intet for de første 6 pCt. til hver Side. Gælder til 1. April 1923.

Stubbekøbing. Stubbekøbing Savværk: Overenskomst oprettet. 6 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn og Overarbejdsbetaling lig Købmændenes. Fyrbøderen 5 Kr. ekstra pr. Uge. Arbejdet skal saa vidt muligt udføres i Akkord. Priserne fastsættes ved Forhandling med Arbejder og Arbejdsgiver. Voldgiftsbestemmelser. Traadt i Kraft 25. April og gælder til 1. Marts 1923.

Skelskør. Bryggeriet »Sydvestsjælland«: Overenskomst oprettet. 15 Mand. Nuværende Ugelønninger: 75 Kr. nedsættes med 10½ pCt. til 67 Kr. fra 24. Marts at regne. Efter 1. Maj 1922 bliver Reduktionen den samme som paa Landets øvrige Bryggerier, for saa vidt den er over 10½ pCt.

Ry. Skovrider Lorentzen, Ry. Nørskov Distrikt: Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 8 a 9 Timer. Timelønnen reduceret fra 90 til 75 Øre. Overarbejde: 3 Timer a 97 Øre, derefter 150 Øre. Akkordpriserne reduceret 18 a 20 pCt. Regulering Febr. 1923 med ½ pCt. pr. Point, Dyrtiden stiger eller falder efter August 1922, og træder i Kraft 1. Marts 1923. Overenskomsten traadt i Kraft 8. Maj og gælder til 1. Maj 1923.

Sparkær. Fabrikant K. A. Bækgaard, Vestergaards Mosebrug: Overenskomst oprettet. 30 Mand. Arbejdstid 10 Timer. Timelønnen reduceret fra 122 til 100 Øre. Overarbejde: 3 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Akkordpriserne reduceret 25 a 30 pCt. Traadt i Kraft 18. Maj og gælder til 1. April 1923.

Afdelinger,

der kunde ønske at faa tilsendt Prøvenumre af sidste Kvartal af Fagbladet til Uddeling blandt Medlemmerne, kan herom tilskrive os, og de vil da omgaaende blive tilstillet.

Vi erindrer om, at Betingelserne for Tegning af Abonnement er de samme som i forrige Kvartal, og vi anmoder om at agitere for, at Bladet kommer ud til saa mange som muligt.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 16 Kr.

Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 10 Kr.

Den mindste er paa 55 Sider. Pris 6 Kr.

Kassebøger: 5 Kr. pr. Stk.

Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. 50 Øre pr. Stk.

Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.

Medlemsbøger med Hylstre: 1 Kr. pr. Stk.

Medlemsbøger uden Hylstre: 75 Øre pr. Stk.

Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale) med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format. samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelfuldt ekspederet. gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Redaktionen af dette Nummer er sluttet 30. Juni.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 5 | 14. Juni | 1922 | 27. Aarg.

Statsbanerne opsiger Akkordafsavns Overenskomsten til Udløb 1. Oktbr.

Som det vil være de ærede Afdelinger, der har Medlemmer beskæftiget som Ekstraarbejdere ved De danske Statsbaner, bekendt, blev der mellem Statsbanerne og Dansk Arbejdsmandsforbund den 4. Juni 1920 oprettet en Overenskomst, i hvilken der for visse Arbejder saasom Jordarbejde, Sporarbejde, alm. Betonstøbning, Vejarbejde, Hegnsarbejde, nye Plantningsanlæg, for saa vidt det ikke blev udført i Akkord, blev betalt et Akkordafsavnstillæg paa 35 pCt. til Timelønnen.

Der har senere været ført nogle Forhandlinger med Generaldirektoratet, idet Statsbanerne har krævet følgende Ændringer i den oprindelige Overenskomst:

1) Akkordafsavnstillæg vil, som allerede meddelt Forbundet i Skrivelse herfra af 28. Februar d. A., J. Nr. L. 1032, ikke være at yde ved Arbejder med Lægning af sammensatte Sporkonstruktioner og ved Sporløftning samt ved Justering, herfra dog undtaget Ballaststens Læsning og Aflæsning, da saadanne Arbejder af en privat Entreprenør sædvanlig ikke vilde blive bortgivet i Akkord.
2) Det i ovennævnte Skrivelse af 4. Juni 1920 fastsatte Akkordafsavnstillæg af 35 pCt., beregnet af Timelønnen plus det ordinære Dyrtidstillæg, nedsættes til 25 pCt.
3) Akkordafsavnstillæg ydes kun paa de i oftnævnte Skrivelse af 4. Juni 1920 fastsatte Betingelser, altsaa kun i Tilfælde, hvor det af Grunde, der alene vedrører Statsbanernes Forhold, maatte vise sig ugørligt at anvende Akkord ved Udførelse af saadanne Arbejder, som i det private Erhverv normalt gives i Akkord, og naturligvis kun for de i Skrivelsen nærmere angivne Arbejder.

Saafremt der ved de lokale Forhandlinger om Fastsættelse af Akkord for de i Skrivelsen af 4. Juni 1920 omhandlede Arbejder ikke opnaas Enighed mellem Parterne, kan Sagen indankes for Generaldirektoratet, der derefter snarest vil føre Forhandling om Spørgsmaalet med Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund, og skulde der heller ikke ved en saadan Forhandling opnaas Enighed, fastsætter Generaldirektoratet, hvilke Akkordpriser, der i hvert enkelt forekommende Tilfælde vil være at yde. Kan Arbejdsforbundets Repræsentanter ikke godkende de saaledes fastsatte Akkordpriser, udføres Arbejdet efter den til enhver Tid fastsatte Timeløn, altsaa uden Akkordafsavnstillæg.

Det tilføjes, at det fra Statsbanernes Side er en Forudsætning for Akkordens Fastsættelse, at den ved en rimelig Arbejdsydelse giver et Overskud paa mindst 35 pCt. af Timelønnen, dog saaledes at Fortjenesten ikke overstiger, hvad Akkordarbejdere ved lignende Arbejde vilde kunne opnaa hos private Arbejdsgivere paa Stedet.

Medens Forbundets Repræsentanter jo nok kunde have tænkt sig at gaa med til en Reduktion af Procenterne, saa kunde Forbundet naturligvis ikke tiltræde den Bestemmelse, som Statsbanerne krævede indført, nemlig, at hvis der dels ved de lokale Forhandlinger og dels ved Forhandling i Generaldirektoratet ikke kunde opnaas Enighed om en Akkordpris, saa skulde Arbejdet udføres efter den til enhver Tid fastsatte Timeløn, men uden Akkordafsavnstillæg, det vilde jo med andre Ord sige, at hvis denne Bestemmelse blev vedtaget, saa var det Statsbanerne, der til enhver Tid og uden Indgriben fra Forbundets Side kunde bestemme, ikke alene naar et Arbejde skulde gives i Akkord, men ogsaa Akkordprisen, og derfor sprængtes Forhandlingerne.

Statsbanerne har nu i Dag sendt os en Opsigelse af Overenskomsten, saaledes at den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør ved Udgangen af September Maaned, altsaa til 1. Oktober. Der vil antagelig nok komme en ny Forhandling i Gang om Spørgsmaalet,

og Resultatet af denne Forhandling skal de ærede Afdelinger nok blive holdt a jour med.

G. H.

Glostrup Kommune

dømt ved den faste Voldgiftsret for at have foretaget ulovlige Lønreduktioner.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Under 21. Juni f. A. afsluttedes der en Overenskomst mellem Glostrup Sogneraad og Dansk Arbejdsmandsforbunds københavnske Belysningsarbejder-Afdeling.

I denne Overenskomst var fastsat, at Ugelønnen var Kr. 90,00 indtil 1. Oktober 1921, til hvilken Tid Lønnen reguleres efter Det statistiske Departements Pristal paa samme Maade, som Reguleringen finder Sted mellem andre Arbejdsgivere og Arbejdere i Virksomheder med Døgndrift. — Iøvrigt var Overenskomsten gældende fra 1. Maj 1921 og kan først opsiges til 1. Oktober i Aar med 3 Maaneders Varsel.

I Henhold til denne Overenskomst-Bestemmelse reduceredes Lønnen pr. 1. Oktober 1921 til Kr. 82,36 ugentlig, men den 10. Februar foretog Sogneraadet en ny Lønnedsættelse og afkortede Ugelønnen med et Beløb svarende til 17 Øre pr. Time.

Heroverfor protesterede vi naturligvis og henviste til, at dette var i Strid med Overenskomstens Ordlyd, hvorefter der kun skulde foretages Regulering pr. Oktober 1921, medens Lønnen og Overenskomsten saa iøvrigt skulde være gældende til Oktober 1922. Kommunen mente sig imidlertid berettiget til for Fremtiden at regulere Lønnen hver Gang, der forelaa et officielt Pristal.

En saadan Fortolkning af den foreliggende ganske klare og tydelige Overenskomst kunde vi naturligvis ikke anerkende, og da Forhandling om en Ordning af Forholdet har været resultatløst, blev Sagen indbragt til Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret.

I sit Gensvar til Den faste Voldgiftsret fremhæver Sogneraadsformanden for Glostrup Kommune, Sagfører Johs. Graff, bl. a., *at da Kommunens Repræsentanter ikke paa Forhaand havde særligt Kendskab til Overenskomstforhold*, gik de ud fra, at den i de daværende Overenskomster mellem Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer indeholdte Bestemmelse om Regulering ogsaa efter Overenskomstens Ordlyd kunde bringes i Anvendelse her, og han fremlagde en Erklæring, der ikke er uden Interesse, f. Eks. ved de kommende Valg til Sogneraadet, og derfor gengives den her in extenso:

»Vi Undertegnede, der som Repræsentanter for Glostrup og Højetaastrup Sogneraad have deltaget i Forhandlingerne og været med til at afslutte Overenskomst af Juni f. A. mellem de nævnte Sogneraad paa den ene Side og Belysningsarbejdernes Forbund paa den anden Side vedrørende Arbejdsforholdene paa de nævnte Kommuners Gasværker, **erklærer herved paa Tro og Love, at det efter vor Opfattelse ved den nævnte Overenskomsts Indgaaelse fra alle Sider betragtedes som en Selvfølgelighed, at Arbejdernes Lønforhold stadig under Overenskomstens Gyldighed skulde** reguleres efter det skiftende Pristal, **og at en modsat Opfattelse ikke fra nogen Side blev gjort gældende under de forudgaaende Forhandlinger.** At den første Regulering først skulde finde Sted pr. 1. Oktober f. A. og ikke straks ved Augustpristallets Fremkomst, skyldtes alene, at man fra Arbejdernes Side hævdede, at Lønforhøjelser under Dyrtiden var sket for langsomt, da der ikke tidligere eksisterede nogen Overenskomst, hvorfor Kommunernes Repræsentanter gik med til, at Arbejderne skulde have en Fordel ved, at det lavere Pristal, som vi alle ventede, først skulde virke fra 1. Oktober f. A.

Den 15. April 1922.

A. Justesen. **Carl A. Petersen.**
Axel Larsen. **Johs. Graff.**

Under Sagens Behandling ved et forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret henstillede Retsformanden til Parterne endnu en Gang at prøve paa at forhandle sig til Rette om det foreliggende Stridspunkt, i Forbindelse med en Forlængelse af Overenskomsten paa 1 Aar; og denne Henstilling vedtoges, men førte ikke til noget Resultat, da de interesserede Sogneraad fastholdt deres engang tagne Standpunkt, og Sagen kom saa igen for Retten den 14. Juni, og det kan ikke nægtes, at de 2 Sogneraad, Glostrup og Høje Taastrup, fik sig en forsvarlig Dukkert, thi Kendelsen ikke alene fastslaar, at de foretagne Lønreguleringer i Foraaret var ulovlige, men Sagens Omkostninger, 300 Kr., skal Glostrup Sogneraad ogsaa betale.

G. H.

Arbejdsmarkedet i Holland.

Forlængelse af Arbejdstiden.

Allerede i November 1919, før Arbejdskonferencen i Washington blev afholdt, blev Arbejdstiden i Holland ved Lov fastsat til 45 Timer pr. Uge. Undtaget herfra var dog enkelte Industribrancher, f. Eks. Metalindustrien, Tekstilindustrien og Skibsbygningsindustrien, i hvilke det i de 2 første Aar var tilladt at arbejde i 48 Timer pr. Uge.

Adgang til Overarbejde var i Følge Loven meget begrænset. Dispensation hertil skulde indhentes hos Arbejdsinspektøren, hvis Kompetence til at give Tilladelse til Overarbejde ikke strakte sig længere end til en Dispensation i 6 paa hinanden følgende Dage med et Maksimum paa ialt 10 Timer. Yderligere Tilladelse skulde indhentes hos Arbejdsgeneraldirektøren, der dog kun i meget sjældne Undtagelser dispenserede.

Arbejdsgiverorganisationerne har stadig opponeret meget stærkt mod den 45-Timers Arbejdsuge og krævet indført, ikke alene en 48 Timers Uge, men at det skulde staa Arbejdsgiverne frit, »naar de skønnede det nødvendigt«, at udvide Arbejdstiden til 56—60 Timer pr. Uge ved en simpel Henvendelse til Arbejdsinspektøren.

Da Trykket paa Regeringen i denne Retning stadig voksede, og da »Revolutionsfaren«, der i 1919 stod for de europæiske Regeringer som et uhyggeligt Spøgelse, man helst saa længe som muligt holdt udenfor sin Dør, nu ikke mere staar truende i Baggrunden, gav Regeringen efter og indbragte et Lovforslag i Parlamentet om Ændringer i Arbejdsloven af 1919.

I Tiden 11.—18. Maj vedtoges dette Lovforslag. Grundlaget er ganske vist en 48-Timers Arbejdsdag, men Arbejderorganisationerne hævder, at det i Realiteten betyder en 8½ Times Arbejdsdag. Ministeriet kan nemlig give Tilladelse til Afvigelse fra de lovfæstede 48 Timer pr. Uge, »i saadanne Tilfælde, hvor der herom er opnaaet Enighed mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne«. I saadanne Tilfælde maa den samlede Arbejdstid pr. Aar dog ikke andrage mere end ialt 2500 Timer, men Bestemmelsen i sig selv forrykker jo ganske det hidtil gældende Princip.

Den nye Lov betyder afgjort et Tilbageskridt. At det lykkedes at gennemføre den, skyldes dette, at de reaktionære Elementer nu atter føler sig stærke nok til at fravriste Arbejderne de opnaaede Goder. Arbejdsgiverne er dog paa langt nær tilfredse med dette »Fremskridt«, som de kalder det; men mere næste Gang. Deres Ordfører i Parlamentet krævede saaledes som et Kompromis for deres oprindelige Fordringer, at Regeringskontrollen med Overarbejde skulde tages ud af Loven, at specielle Industrier skulde have særlige Begunstigelser med Hensyn til kontinuerlig Drift, og at den maksimale Arbejdstid pr. Aar, inklusive Overtid, skulde være mindst 2800 Timer. Dette vovede man altsaa ikke, men det er dog ikke uinteressant at notere, at Angrebene paa 8-Timers Dagen forskellige Steder krones med Held, og at dette naturligvis giver vore egne »betrængte« Storkapitalister Blod paa Tanden, er givet.

Den tyske Arbejders Livsvilkaar.

II.

De tyske Fagforbunds Maal og Politik.

—o—

I forrige Artikel med samme Titel paabegyndte vi en i store Træk gjort Redegørelse for Stillingen for Arbejderklassen i vore Dages Tyskland, og med efterfølgende Linier afsluttes denne.

Vi omtalte de ustandselige Prisstigninger paa de nødvendige Forbrugsartikler og de stadige Skatter, der tynger Befolkningens brede Lag. Ikke alene direkte Skatter, men indirekte Skatter paa alt, hvad tænkes kan. Aarsagen til dette er selvforstaaelig. Dels indrepolitiske Omstændigheder, Landenes og Kommunernes Finansmisère, men i endnu højere Grad Rigets fortvivlede Stilling. Krigens Udgang medførte, at der skal udredes kæmpemæssige Erstatninger til den sejrende Modpart, og disse Summer skal skaffes tilveje ved alle til Raadighed staaende Midler. Lommerne tappes, Kriser afløses af nye Kriser, Lønningernes stadig nedadgaaende Købeevne, alt skaber en Uligevægt i Tysklands økonomiske Liv. Arbejderen kæmper for at vinde sin tidligere Levestandard tilbage, og det er naturligt, at han ogsaa søger at drage en økonomisk Fordel af Magtforskyd-

ningen paa det politiske Omraade. Det kan ikke siges, at noget af dette lykkes ham. Enhver Lønforhøjelse bliver omgaaende gjort ganske illusorisk. Nye Prisstigninger følger i Kølvandet paa hver lille procentvise Lønforhøjelse, man giver 1 Mark med den ene Haand og tager 2 med den anden. Hertil er baade de ydre som de indre politiske Forhold medvirkende. Maksimalpriser er kun gældende for Kul, Husleje og tildels Brød; alle andre Livsfornødenheder er prisgivet den frie Konkurrense, d. v. s. Priserne gaar i Vejret, indenlandske Produkter er paa Højde med Verdensmarkedets Priser, hvilket for en stor Del skyldes Afhængigheden af Import paa Levnedsmiddelomraadet.

De tyske Fagforeninger kæmper for Landets indre Sundhed. For nogle Maaneder siden opstillede de et detailleret økonomisk-politisk Kampprogram, gennem hvilket der skulde gives Riget Midler i Hænde til at forebygge Faldet i den tyske Valuta, og Programmets Gennemførelse skulde beskytte mod yderligere Inflation og gøre det muligt at opfylde Ententens Skadeserstatningskrav. Programmets Fordringer gik ud paa, at de store Indkomster skulde beskattes meget stærkt, Valutagevinsten, som Pengenes synkende Værdi skaffer Eksportørerne, skal konfiskeres, og Kulminerne skal socialiseres. Endvidere skal Riget have Medejendomsret til alle faktiske Værdier, saaledes at en Del af Ejendomsretten til de private, Industri-, Haandværks-, Handels- og Landbrugsforetagender overdrages til Riget, f. Eks. paa den Maade, at Aktieselskaberne overfører 25 pCt. af Aktiekapitalen til Riget. Disse Fordringer er blevet modtaget med Begejstring af Arbejderklassen, som derigennem venter sig et Grundlag for en sundere Lønpolitik, og de har siden deres Fremkomst præget den politiske Kamp.

Den saksiske Regering støtter saaledes disse Fordringer i alt væsentligt. I Midten af Juni Maaned har den tilstillet Rigsregeringen et Memorandum, hvori den tilraader omfattende Socialiseringsplaner. Dette gælder ikke alene Kulproduktionen, af hvilken der kræves høje Eksportafgifter og Overførelse af Merindtægterne til Almenheden, men den foreslaar ogsaa Statens Kontrol med vigtige Industrier, Lovforanstaltninger vedrørende Sikringen af Befolkningens Forsyning med Korn og Kartofler, og Genindførelse af offentlig Sukkerproduktion.

Ikke alene fra denne Enhed i det tyske Statsrige, men overalt hvor Frisind og Forstaaelse hersker, kræves der højlydt Tilslutning til Programmets Hovedpunkter. Og det er en Nødvendighed, at det gennemføres. De store økonomiske Spørgsmaal er afgørende for Arbejderklassens Fremtid, for Opnaaelsen af bedre Levevilkaar. Og uden gennemgribende Ændring af det gamle økonomiske System, uden at Staten faar større Andel i Produktionen, og Arbejderne vægtig Indflydelse paa Riget og Regeringsmagten, er dette Maal uopnaaeligt. Thi, overalt møder Omformningen en velorganiseret Modstand fra det gamle kapitalistiske System. Kapitalen giver ikke uden voldsom Modstand Slip paa sin »hævdvundne Ret« til at udbytte Masserne, og en Række af Aar vil sikkert gaa, før Arbejderne naar Maalet: Overtagelse af Produktionen fuldt og helt.

Men den tyske Arbejder er skolet i Kampene før Krigen. Socialismen har haft større Indflydelse paa hans Tankegang end paa noget andet Lands Arbejderklasse, og under sejg Modstand har han bygget sine stærke Organisationer op. Han har lagt Sten paa Sten til den stolte Bygning, som Fagforbundene udgør, og han er ikke tilsinds at indlade sig med de kommunistiske Spektakelmagere, hvis Eksperimenter er ude i det blaa. Han stoler paa, at Organisationerne, saavel de faglige som de politiske, skal bane Vejen. Og dog er alt dette ikke nok.

Den sejrrige Entente paalægger det tyske Folk uhyre Byrder og Forpligtelser. Saa længe Chauvinismen, som søger sit Maal i Tysklands Ødelæggelse, ikke bliver overvundet, saa længe hele Verden vedbliver med at straffe Folket, den tyske Arbejderklasse, for de Forbrydelser, de store Militære øvede under Krigen, og for de Fejlgreb, de politiske Magthavere begik baade før og under denne, saa længe vil den tyske Arbejders Ofre og Kampe være forgæves. Konsolideringen af Evropas, ja hele Verdens økonomiske Liv, sker ikke paa Basis af den tyske Nations Sammenbrud, men først naar det er gaaet op for Statsmændene, at Tyskland skal have Lov til at leve, er Chancen for Helbredelse af Verdens-Finansmisèren til Stede.

Derfor bør den danske Arbejder ogsaa med

Forstaaelse følge de tyske Klassefællers Kamp for Eksistensen og med Varsomhed modtage Meddelelserne om, at den egentlige Aarsag til den elendige Stilling, Industrierne i de til Tyskland tilgrænsende Lande befinder sig i er, at den tyske Arbejder lader sig nøje med en meget ringe Løn, gaar paa Akkord med Hensyn til 8-Timers Dagen o. s. v. Disse Postulater er saa langt fra Sandheden, som noget vel kan være, og de tjener kun til et Formaal: Forsøg paa at skade den internationale Arbejderbevægelse, og ved i forvanskede Fremstillinger at søge et Basis for at forringe vore egne hjemlige Løn- og Arbejdsvilkaar.

+

Det norske Arbejdsmarked.

Voldgiftsdommen i Bygningsindustrien.

Den 18. Maj afsagde den nordiske Voldgiftsdomstol sin anden Dom, denne Gang i Bygningsindustrien. Selv om Dommen i Jernindustrien (offentliggjort i »Arbejdsmændenes Fagblad« Nr. 4) i nogen Grad har givet Norm for Dommen i Bygningsindustrien, adskiller den sidst fældede Dom sig dog væsentlig fra den første. Medens Jernindustriarbejderne fik deres 12 Dages Ferie nedsat til 8, fik Bygningsindustriarbejderne ingen Afkortning. De faar vedvarende Ferie i 2 Arbejdsuger, og Motiveringen er, at dette ikke vilde betyde samme økonomiske Vinding for Byggeriet og ikke i samme Grad hindre Virksomheden.

Normallønsatserne for Svende og Fagarbejdere nedsattes fra 2,10 Kr. til 1,60 Kr. pr. Time, hvilket vil sige 10 Øre mindre Nedsættelse end i Jernindustrien. For Byer, hvor Timelønningerne er højere end Normalsatserne, er der fastsat en gradvis Nedgang til det normale.

I de Fag, hvor man har Minimalløns-Systemet, er den individuelle Løn nedsat med 50 Øre pr. Time, og Minimallønnen nedsat fra 1,60 Kr. til 1,35 Kr. pr. Time. For Maskinsnedkerne i Kristiania er Nedsættelsen 60 Øre pr. Time. Cement-, Jord- og Stenarbejderne bibeholder Normallønnen, men den garanterede Timeløn som Forskud i Akkord er nu 20 pCt. under den normale Timeløn.

Normallønnen for Murerarbejdere, ufaglærte Malerarbejdere samt almindelige Jord-, Sten- og Cementarbejdere fastsattes til 1,50 Kr. pr. Time. Murarbejdsmændene havde fremsat Krav om samme Timeløn som Murersvendene, men dette toges altsaa ikke til Følge.

Med Hensyn til Overarbejdet blev dette som for Jernindustrien 25 pCt. for de første 2 Timer, derudover de gamle Bestemmelser.

Ved Udenbys-Arbejde, hvor Natteophold ikke er nødvendigt, fastsattes det, at Arbejderne skal have Timeløn for den Tid, der medgaar mellem Bygrænsen og Arbejdsstedet. Værktøjsgodtgørelsen blev uforandret 4 Øre pr. Time.

Arbejdsgiverne havde krævet nogle Normallønsfag, bl. a. Jord-, Sten- og Cementfagene, overført til Minimallønfagene, men dette Krav toges ikke til Følge.

Dommen gælder til 31. Marts 1923. Arbejdsgiverne indstillede 28. Februar.

De nordiske Arbejdsgivermøder.

Krav om yderligere Lønreduktioner.

De nordiske Arbejdsgiverforeningers permanente Udvalg afholdt i Dagene 15.—16. Juni et Møde i Stockholm. Der deltog Repræsentanter fra Danmark, Norge, Sverige og Finland. Da danske Repræsentanter var Bogtrykker Langkjær, Ingeniør Ejnar Jørgensen, Ingeniør Otto Meyer og Direktør Sophus Agerholm.

Blandt de Emner, Mødet beskæftigede sig med, skal vi nævne: I. En Redegørelse for de forskellige Arbejdsgiverforeningers Virksomhed siden det sidste almindelige Møde i Helsingfors. II. Den nye danske Lov om Foranstaltninger mod Arbejdsløsheden samt dens Virkninger under den sidste store Arbejdskonflikt i Foraaret. III. Om Arbejdsgiverforeningernes Taktik i Lønspørgsmaalet i Depressionstiden. IV. Et aktuelt Tilfælde af Stridsforanstaltninger fra Arbejdernes Side.

Af de uofficielle Referater, der er fremkommet af Forhandlingerne, fremgaar det, at disse i ganske særlig Grad har drejet sig om de afsluttede Stor-Konflikter i Skandinavien, og der er truffet Aftaler om ganske analoge Fremgangsmaader fra de respektive Arbejdsgiverorganisationers Side overfor Arbejderne. Naar

dette holder Stik — og det fejler næppe — faar en Udtalelse, som den svenske Arbejdsgiverforenings Formand, Viceherredshøvding Hj. von Sydow, straks efter Mødet fremsatte overfor svenske Blade, saa meget større Betydning.

Hr. von Sydow udtalte, at medens Finlands Prisniveau paa Grund af den lave Valuta endnu ikke er gaaet ret langt ned, og Lønningerne som Følge heraf ikke er reducerede ret meget, er der i de øvrige skandinaviske Lande gennemført betydelige Lønreduktioner. Men — *hvis Industri-Depressionen holder sig, vil det være nødvendigt at foretage yderligere Reduktioner.* De industrielle Virksomheder gaar med Tab, og man maa *sikre den (Industrien) saadanne Betingelser, at den kan bære sig.*

Her har man altsaa de Retningslinier, de skandinaviske Arbejdsgivere — ogsaa vore egne ved Vestervold — under det fornævnte Punkt III paa Mødets Dagsorden, har vedtaget. Lønningerne skal yderligere ned, den betrængte, overkapitaliserede Industri skal leve paa stadige, urimelige Nedslag i Arbejdernes Fortjeneste. Det er et smukt Maal Industribaronerne sætter sig, og den Trusel, de fremsatte Udtalelser indeholder overfor Arbejderklassen, er et alvorligt Memento om at ruste sig i Tide. Der er sikkert ikke langt til den næste Kamp.

Arbejdsmændene vil ikke gaa med til at danne Industriforbund.

Værksteds- og Remisearbejdernes 10. Delegeretmøde

afholdtes i Aarhus i Dagene 15., 16. og 17. Juni i Arbejdernes Forsamlingsbygning.

Inden det egentlige Delegeretmøde fandt Sted, havde Arbejdsmændene en Sammenkomst for sammen med Forbundets Repræsentant, Sekretær *Georg Hansen,* at drøfte navnlig et af de indkomne Forslag, der gik ud paa, at Arbejderne i Statsbanernes Remiser og Værksteder, der nu staar organiserede i deres respektive Forbund, skulde udmelde sig af disse og danne et Industriforbund.

Forslaget, der var stillet af Sadelmagerne og Trærarbejderne og stærkt støttet af Malerne, havde følgende Ordlyd:

»Der nedsættes et Udvalg til Undersøgelse af Betingelserne for en Omordning af vore nuværende Organisationsformer, med Dannelse af et Industriarbejderforbund som Maal, idet man dog erkender Nødvendigheden af en fredelig, men ikke derfor mindre energisk ført Afvikling med de gamle Forbund. Det nedsatte Udvalg afgiver en Betænkning paa et ekstra Delegeretmøde, der afholdes senest 6 Maaneder efter Dato.«

Arbejdsmændenes Stilling til dette Forslag var pure at afvise det.

Under Diskussionen om Spørgsmaalet, der blev drøftet i mange Timer, blev der fra forskellig Side gjort Forsøg paa at forplumre Sagen, men Arbejdsmændenes Repræsentanter stod fast og stillede sluttelig følgende

Resolution.

»Delegeretmødet mener, at den nuværende Organisationsform for Fællesorganisationer for timelønnede Arbejdere ved D. S. B. maa anses for den bedste og tager de faldne Udtalelser angaaende Industriforbund til Efterretning og gaar over til næste Sag paa Dagsordenen.

For Arbejdsmændene i Aarhus:
Hans Larsen.
For Remisearbejdernes Fællesafdeling:
Osvald Heintze.
For Jernbanearbejdernes Afd. M.:
H. P. Hansen.«

Ved den skriftlige Afstemning fik Arbejdsmændenes Standpunkt flest Stemmer; og formentlig kommer Splittelsesrøsterne saa ikke frem mere.

Vi skal ikke her i særlig Grad komme ind paa de Argumenter, Ordførerne for Forslaget fremkom med, men kun anføre, at skønt de gjorde dem uhyre Anstrengelse for at skjule det virkelige Motiv, skinnede det tydeligt igennem, at det var Kontingentet, som der var betalt til den store Konflikt, der var den egentlige Aarsag til Forslagets Fremkomst, og stillet heroverfor er det os en Glæde at kunne notere det Standpunkt, vore Delegerede indtog: at afvise Sagen; det tjener dem til Ære.

Og det er os ogsaa en Glæde at kunne anføre, at Forslaget ikke alene blev vedtaget af Arbejdsmændenes Stemmer, selv om de raa-

dede over det overvejende Antal, det beviser netop, at Industriforbundstanken, saaledes som den fremtræder snart i den ene Forsamling og snart i den anden, kun er en Døgnflue.

Delegeretmødet sluttede med en festlig Sammenkomst i Riis Skov, og her holdtes der en Række Taler, og alle gik de ud paa, at Sammenholdet maatte bevares, for kun ved Sammenhold og Samvirke var man i Stand til at vinde frem.

G. H.

Mundtlig eller skriftlig Overenskomst.

En Arbejdsgivers Ord er ikke nok.

Det er sikkert ofte sket for Fagforeningsrepræsentanter, at de under en Forhandling med Arbejdsgiverne har mødt en Udtalelse fra disse om, at denne Bestemmelse vil man ikke gaa med til at indføre i Overenskomsten, men »jeg giver Dem mit Ord paa, at jeg er indforstaaet med at gøre saadan eller saadan«. Naar der heroverfor er indvendt, at en skriftlig Aftale var bedre, skete det, at dette optoges som en Fornærmelse: Hvadbehager, regner De ikke et mundtligt Tilsagn fra mig for lige saa godt som min Underskrift!

At man altid bør sikre sig en Aftale med d'Hrr. Arbejdsgivere i skriftlig Form og ikke stole paa deres »Ord«, leveres der et eklatant Bevis paa i en Sag, som Landarbejderforbundet havde anlagt mod en »ordholdende« Proprietær Lind, Gersdorffslund.

Sagens Forhistorie var den, at Proprietær Lind havde antaget Folk paa overenskomstmæssige Vilkaar, men da Afdelingen den 17. Maj 1922 anmodede ham om at tiltræde den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og Landarbejderforbundet, nægtede han at underskrive, men han gav Forbundets Repræsentanter et mundtligt Løfte om, at han vilde respektere den organisationsmæssige Overenskomst.

Trods dette vidnefaste Løfte har Lind dog i Tiden fra 1. Maj 1921 paa forskellige Punkter misligholdt Aftalen og uden nogen som helst Opsigelse af denne ændret om paa Arbejdsforholdene. Landarbejderforbundet indklagede derefter gennem De samvirkende Fagforbund Lind for Den faste Voldgiftsret og krævede ham idømt Bod og Erstatning for Overenskomstbrud.

Proprietær Lind paastod Sagen afvist, idet han gjorde gældende, at hans Nægtelse af at tiltræde Overenskomsten netop var Udtryk for, at han ikke ønskede at træde ind i noget Retsforhold til Organisationerne. Han hævdede endvidere, at hans Udtalelser paa Mødet den 17. Maj 1920 med Forbundets Repræsentanter ikke gik ud paa andet og mere, end at han »indtil videre« var villig til at betale de samme Lønninger, som var fastsatte i den dagældende organisationsmæssige Overenskomst, og som han efter de dagældende Forhold fandt var rimelige.

Den faste Voldgiftsret afsagde den 17. Maj 1922 en Kendelse, hvori Sagen afvises.

Efter at Forhistorien er refereret hedder det:

> Efter Loven om Den faste Voldgiftsret, Nr. 536 af 4. Oktober 1919, Prg. 4, er Rettens Kompetence begrænset til Spørgsmaal om Overtrædelse af Overenskomster mellem paa den ene Side en Arbejdsgiverorganisation eller en Enkeltvirksomhed og paa den anden Side en Arbejderorganisation, og da det ved det Foreliggende ikke er godtgjort, at der er sluttet nogen Overenskomst mellem Indklagede og en Arbejderorganisation, vil Klagen være at afvise. Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne, efter Omstændighederne med 200 Kr.
>
> *Kendelse.*
>
> *Denne Sag afvises.*
>
> *Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmark's Vegne med 200 Kr.*

Den faste Voldgiftsret anerkender altsaa ikke den foreliggende mundtlige Aftale som god og gyldig Overenskomst, en saadan skal være skriftlig. Den gamle Sætning. Et Ord er et Ord og en Mand er en Mand, passer ikke paa visse Arbejdsgivertyper, og overfor disse maa vi da gardere os ved at kræve deres Navns Underskrift.

Nødhjælpsarbejde.

Rettelse til Listen over Dansk Arbejdsmandsforbunds Repræsentanter i Nødhjælpsarbejdsudvalgene.

Aalborg Amt: I Stedet for Th. Høpfner, der er overgaaet til anden Virksomhed, er valgt: Formanden for vor Afdeling A. i Aalborg, *Jens Olsen*, Valdemarsgade 4, Aalborg, Telf. 8361. *G. H.*

Til vore Medlemmer, der er beskæftiget hos Murermestre under Centralforeningerne i Jylland og Østifterne.

Fra nogle enkelte af vore Afdelinger er der rettet Forespørgsler til os angaaende Overenskomstforholdene med Centralforeningerne, nemlig, hvad der skulde betales for Oprøring af Mørtel ved Murerarbejde, og hvad der skulde betales for at passe Svende og Lærlinge ved Tagarbejde, og saaledes foranlediget skal vi gøre opmærksom paa, at de samme Forhold, der hidtil har været gældende vedrørende disse Arbejder, fortsat er gældende, saaledes som vi allerede i September 1919 har gjort de ærede Afdelinger bekendt med. —

Ved Udarbejdelsen af Akkordpriskuranten af 19. Maj 1919 blev der paa en eller anden mærkværdig Maade ikke fastsat Priser for Oprøring af Mørtel til Murerarbejde, ligesom der heller ikke blev fastsat Priser for at være Svendene behjælpelige med Oplægning af Tagsten paa Taget, naar disse var baaret op, men ved et Møde, som fandt Sted den 13. September, enedes man om følgende:

1) At der ved Oprøring af Mørtel ved Murerarbejde betales Kr. 1,40 pr. 1000 Sten, og at
2) naar Tagstenene er baaret op, betales der for at være Svendene behjælpelig 35 pCt. af de passede Svendes og Lærlinges samlede Fortjeneste,

og med Cirkulære Nr. 55/1919 har vi meddelt samtlige vore Afdelinger, der har Medlemmer beskæftiget hos Centralforeningerne i Jylland og Østifterne dette.

De ovennævnte Priser er selvfølgelig underkastede de samme Reduktioner, som Priskurantens øvrige Poster har været Genstand for.

G. H.

Til Murarbejdsmændene.

Ved et Møde den 6. Juli 1922 mellem Centralforeningerne for Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende Betaling for Oprøring af Mørtel ved Murerarbejde og Medhjælp til Svendene ved Oplægning af Tegsten enedes man om, at Priserne, som man den 13. September 1919 enedes om, fortsat var gældende, nemlig:

1) At der ved Oprøring af Mørtel ved Murerarbejde betales Kr. 1,40 pr. 1000 Sten, og at
2) Naar Tagstene er baaret op, betales der for at være Svendene behjælpelig 35 pCt. af de passede Svendes og Lærlinges samlede Fortjeneste.

G. H.

Invalideretten første Halvaar.

Lidt Statistik og en Redegørelse.

Af Retspræsident *K. K. Steincke*, M. L.

(Efter Tidsskriftet »Social Forsorg«).

—o—

I.

Som bekendt traadte den nye Lov om Invalideforsikring af 6. Maj 1921 i Kraft den 1. Oktober i Fjor og har saaledes nu virket et halvt Aar. Da der rundt i Landet er megen Interesse, men ogsaa megen Utilfredshed med og Misforstaaelse af Loven, vil det sikkert interessere at læse følgende kortfattede Vejledning og Redegørelse efter det første Halvaars Erfaringer.

Efter Loven er alle Sygekassemedlemmer fra det 14.—62. Aar forsikrede mod *Invaliditet*, hvorved dog kun i denne Lov forstaas Tab af to Tredjedele af Erhvervsevnen, en meget stor Nedsættelse, særlig da det er den almindelige Erhvervsevne og ikke den specielle Faginvaliditet, det kommer an paa. Man skal altsaa for at være Invalid i Lovens Forstand skønnes at være — forbigaaende eller vedvarende — ude af Stand til at erhverve ⅓ af, hvad ens normale Standsfæller kan tjene ved Arbejde.

For at være forsikret mod Invaliditet efter denne Lov maa ethvert Sygekassemedlem fra det 18. Aar foruden sit Kontingent betale en Invalidepræmie, der dog kun svarer til ca. Tredjedelen af de Goder, han opnaar ved Invaliditet; en anden Tredjedel betales af Arbejdsgiverne og Resten af Stat og Kommuner. Ydelsen er ved Tab af to Tredjedele af Erhvervsevnen fri Kur og Pleje samt (over hele Landet) 800 Kr. aarlig, saa længe Invalidi-

teten vedvarer (eventuelt paa Livstid), medens man ved ringere Invaliditet (under to Tredjedele) overhovedet intet faar.

Ansøgninger om Invaliderente, ledsaget af et udfyldt Lægeskema, afleveres til Sygekassen og tilstilles af denne *Invalideforsikringsfonden,* Raadhusplads 77. Dennes Direktion administrerer i det hele Loven, og det er ogsaa denne, der opgør det økonomiske Forhold til Sygekasser, Kommuner o. s. v. og foranlediger Renten udbetalt, Kur og Pleje afholdt, medens *Invalideforsikringsretten,* Tordenskjoldsgade 10, praktisk taget kun afgør Invalidespørgsmaalet, men dette er ganske vist til Gengæld det afgørende Spørgsmaal.

Invaliderettens Virksomhed.

Dette Skøn, som Invalideretten altsaa skal træffe, vedrørende to Tredjedele Tab af Erhvervsevnen eller ikke, er meget vanskeligt, da saa mange Forhold: lægelige, juridiske, sociale, erhvervsmæssige o. fl. griber ind, saaledes som Lovens § 3 er formet. Tilmed er Invaliderettens Kendelser endelige, og kan saaledes hverken indankes for Ministeriet eller Domstolene, hvilket selvfølgelig øger dens Ansvar og bevirker, at den ofte maa indhente nærmere Erklæringer fra Sygekasselægen, Specialister, kommunale Myndigheder, Ansøgeren selv, dennes Arbejdsgiver eller andre, før man virkelig kan og tør udtale det endelige Skøn over Erhvervsevnens Nedsættelse. Man maa jo nemlig huske paa, at Retten kun undtagelsesvis kan komme i personlig Forbindelse med Ansøgeren og derfor maa dømme ud fra Sagens Dokumenter.

Rettens Kendelser lyder i Reglen enten paa »Ikke-Invaliditet i Lovens Forstand«, paa »Forbigaaende Invaliditet« eller paa »Vedvarende Invaliditet«, i de 2 sidste Tilfælde som oftest »fra Begæringens Indgivelse«.

»*Ikke-Invaliditet*« betyder selvfølgelig ikke, at Ansøgeren ikke kan være Invalid efter dagligt Sprogbrug, men at hans Invaliditet ikke efter Loven er tilstrækkelig stor, til at han i Lovens Forstand har mistet to Tredjedele af sin almindelige Erhvervsevne (under Hensyn til sin Uddannelse, Alder, Virksomhed, Bopæl m. v.). Maa Retten herefter sige »Ikke-Invalid«, faar Ansøgeren altsaa *efter denne Lov* intet, hvor vanskeligt han iøvrigt kan være stillet, eller hvor sløj han end selv kan føle sig.

»*Forbigaaende Invaliditet*« lyder Rettens Kendelse paa, naar Erhvervsevnen vel skønnes nedsat til to Tredjedele, men naar Muligheden for Bedring enten i Helbredstilstand eller i Erhvervsevnen (Skiften Virksomhed, Tilvænnen, Brug af kunstige Lemmer o. s. v.) skønnes at kunne tænkes, selv om maaske først i en fjernere Fremtid. Indtil videre faar vedkommende »forbigaaende Invalid« altsaa (efter Ophør af eventuelle Sygekassepenge og Hjælp fra Kommunen efter Fattiglovens § 63) Invaliderente m. v. ganske som vedvarende Invalid, og sker der ingen Forandringer i hans Helbred eller Stilling, kan det altsaa forekomme, at den »forbigaaende Invalid« kan faa de 800 Kr. aarlig hele sin Levetid.

»*Vedvarende Invalid*« lyder Kendelsen paa, naar Erhvervsevnen skønnes nedsat til 1/3, og der ikke kan antages at ville ske Ændringer heri senere. Sker dette alligevel, kan Sagen (i Reglen ved Invalidefondens Foranstaltning) dog forelægges Retten paany.

Naar Kendelser om vedvarende eller forbigaaende Invaliditet i Reglen lyder »fra Begæringens Indgivelse«, skønt Ansøgeren maaske har været Invalid i 20 Aar, hvad adskillige baade Ansøgere og Læger senere i Forargelse over Rettens Ondskab eller Uduelighed oplyser om, er Grunden den simple, at Loven aldrig tillader at udbetale Renten fra et tidligere Tidspunkt end Begæringens Indgivelse. Rettens Kendelser er altsaa i saa Fald saa fordelagtige for Ansøgeren, som Loven overhovedet tillader.

Naar *Retten* har afsagt sin Kendelse, er Sagen normalt afsluttet for Rettens Vedkommende, og et Eksemplar af Kendelsen sendes da til Ansøgeren, Kommunen og Invalidefonden, til hvilken sidste altsaa eventuelle Henvendelser vedrørende Kur og Pleje, Rentens Udbetaling eller andre Spørgsmaal vedrørende den økonomiske Administration maa rettes. Ofte vil der gaa nogen Tid, før Fonden kan give Ordre til Rentens Udbetaling paa Grund af Opgørelse med Kommunen, Forhold til Arbejderforsikringsraadet m. v., men om disse Spørgsmaal kan det altsaa ikke nytte at rette Henvendelse til Retten, hvis Hverv foreløbig er endt med Kendelsens Udsendelse.

Hvorfor varer det saa længe?

Det er forstaaeligt, at den enkelte Ansøger, syg og daarligt stillet som han i Reglen er, bliver utaalmodig og ikke kan begribe, hvorfor han dog ikke hører noget, skønt der er gaaet over et halvt Aar, siden han indsendte sin Ansøgning. Det følgende vil forhaabentlig vise ham, at Grunden er forstaaelig nok. I det første Halvaar er der nemlig til Invalidefonden indgaaet ikke mindre end 8400 Sager med Ansøgning om Invaliderente. Af disse havde Fonden pr. 31 Marts ekspederet og oversendt til Retten 3455. Af de nævnte Sager var Rettens Kontor færdigt med de 1460, og Retskendelse forelaa i 1317, medens ca. 1400 var under Ekspedition. Det er klart, at en Administration, der den 1. Oktober 1921 begyndte paa bar Bund i tomme Lokaler, i den første Tid kun kommer langsomt frem; det hele skal tilrettelægges og i Hundredevis af Sager maa sættes i Gang, før selve Retten kan begynde

at afsige Kendelser. Men at Tempoet er sat stærkt op efterhaanden, vil dog fremgaa af følgende Tal paa afsagte Kendelser: I Oktober: 0, November: 133, December: 175, Januar 1922: 251, Februar: 213, og Marts: 446, og højere end til ca. 500 færdige Sager om Maaneden eller ca. 25 pr. Arbejdsdag, er det overhovedet næppe muligt at naa. Thi Retten skal afsige Kendelse og Retspræsidenten gennemgaa og afgive Indstilling i hver eneste Sag, og mange giver Anledning til saare tvivlsomme Spørgsmaal (eller Diskussioner) foruden til indgaaende Lægeundersøgelser.

Der kan derfor i *Overgangstiden*, hvor de Tusinder af Ansøgninger vælter ind, gaa Aar og Dag, før den Ansøger, der ikke hører til den første Halvdel, kan faa en Afgørelse; men det var man selvfølgelig fra Lovgivningsmagten ganske klar over. Derfor henviser Lovens § 25 Ansøgere, der er trængende, til at søge *Forskud paa Renten* hos Kommunalbestyrelsen (medens Hjælpekassen ikke maa yde Forskud), og selv om Ansøgningen afslaas, vil de af Kommunen udbetalte Beløb alligevel *ikke* medføre nogen som helst Fattighjælpsvirkning for Ansøgeren, med mindre han har meddelt bevidst urigtige Oplysninger om sine Forhold som Ansøger om Invaliderente.

(Sluttes).

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær

De engelske Havnearbejdere.

Havnearbejderforbundene i England staar tilsluttede Transportarbejderføderationen, der tæller ca. 40 forskellige Forbund. Indenfor Føderationen stod indtil for nylig 3 Havnearbejdersammenslutninger, nu har en fjerde, Havnearbejder-Forbundet, der ledes af Jim Sexton og har Sæde i Liverpool, indmeldt sig. Havnearbejdernes Løn blev i 1920 af den nationale Lønkommission fastsat til 16 Shilling pr. Dag; fra 1. Juli 1921 blev den nedsat til 13 Shilling pr. Dag. For kort Tid siden krævede Arbejdsgiverne en ny Nedsættelse til 10 Shilling, men Arbejderne udtalte sig saa kraftigt mod Nedsættelsen, at Arbejdsgiverne i første Omgang frafaldt deres Krav. Faren er dog ikke drevet over, og det befrygtes, at der atter skal udbryde en ny og stor Konflikt paa Transportomraadet.

De tyske Fagforbund.

havde ifølge en Statistik, der nu er offentliggjort i »Reichsarbeitsblatt«, ved Udgangen af Aaret 1920 et samlet Medlemsantal paa 12,530,238.

De svenske Fagforbund i 1921.

De svenske samvirkende Fagforbund har udsendt sin Beretning over Virksomheden i 1921. Aaret har staaet i den store Arbejdsløsheds Tegn, og efter en foreløbig Beregning udbetaltes der i Aarets Løb i Arbejdsløshedsunderstøttelse af de forskellige Forbund bejder-Forbundet de 5½ Million.

Arbejdsgiverne har i Aarets Løb krævet betydelige Lønreduktioner, og Arbejdsmarkedet har frembudt et Utal af Konflikter. De længste Kampe er ført i Glasindustrien, Skibsfarten og paa Transportomraadet. 12 af de vigtigste Grupper fik Lønnedsættelser fra 20 til 23 pCt.

Trods disse ugustige Omstændigheder gik Medlemstallet dog kun tilbage i ringe Grad, fra 280,029 til 260,167 fordelt i 32 forskellige Forbund. Tilbagegangen er altsaa 19,892 eller ca. 7 pCt., og heraf faldt alene de 7100 paa Svensk Grov- og Fabrikarbetarförbund, men det bør dog noteres, at de 1000 heraf er overflyttede til Papirarbejderforbundet, idet der mellem Fabrikarbejderforbundet og Papirindustriarbejderforbundet er oprettet en Overenskomst, hvorefter det sidstnævnte i Fremtiden alene repræsenterer alle Arbejderne indenfor Papirindustrien.

I Slutningen af Beretningsaaret sammensluttedes Bager- og Konditorforbundet, Slagteriarbejder- og Mølleriarbejderforbundet til et fælles Levnedsmiddelarbejderforbund. I Aarets Løb indtraadte endvidere Skovarbejderne i De samv. Fagforbund, og i Begyndelsen af 1922 kom ogsaa Papirindustriarbejderforbundet og Jernbanearbejderforbundet indenfor Rækkerne. Af større Forbund staar nu kun Tekstilarbejderne, Landarbejderne og Elektricitetsarbejderne udenfor Centralisationen.

De kinesiske Løntrykkere strejker.

De kinesiske Kulier har i mange Aar af Rederierne yæret anvendt som Løntrykkere paa Handelsskibene. De arbejdede for hvad Herren vilde give, de hvide Søfolk foragtede dem, og navnlig de engelske og amerikanske Sømandsorganisationer har gentagne Gange krævet, at Beskæftigelse af Kinesere paa disse to Nationers Skibe skulde forbydes ved Lov.

Nu kommer fra Hong-kong en Meddelelse om, at de kinesiske Søfolk er traadt ud i en Strejke, der foreløbig omfatter 120 Skibe. De fordrer mere Løn. Rederne har erklæret sig villige til at give en Forhøjelse paa fra 7½ til 25 pCt., men Søfolkene kræver 17½ til 35 pCt. Dette kan de stakkels Redere slet ikke forstaa; nu har Kineserne jo i saa mange Aar gaaet deres (Redernes) Ærinde, og nu skaber man sig pludselig balstyrige. Rederne krævede Myndighedernes Indgriben, Sømændenes Forbunds Kontor blev lukket og forseglet, og Guvernøren erklærede Forbundet for ulovligt, fordi det ved en Strejke havde lammet det økonomiske Liv. Derefter gik Havnearbejderne ud i Sympatistrejke, og nu ligger 180 Dampere stille i Havnen. Det synes altsaa, som de gule Søfolk og Havnearbejdere er fast besluttede paa gennem Udholdenhed at erobre Strejkeretten — og bedre Vilkaar.

Irland.

Transportarbejder- og de ikke faglærte Arbejderes Forbund i Irland er i stadig Vækst. Den sidste Statistik viser en Tilgang paa over 20,000, og Medlemstallet er nu oppe paa 102,823.

Arbejdsløsheden i Maj 1922.

Efterstaaende Oversigt over Arbejdsløsheden i Maj Maaned er beregnet paa Grundlag af de Oplysninger, der er tilvejebragt gennem Fagforbundene og den offentlige Arbejdsanvisning.

Maj 1922.	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		5. Maj	12. Maj	19. Maj	26. Maj
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hovedstaden:					
Bygningsindustri	11864	43,0	38,3	32,3	24,8
Anden Industri	61451	23,8	21,5	20,3	18,5
Handel	9174	14,3	13,8	13,3	13,1
Arbejdsmænd	31303	17,7	16,5	15,5	14,6
Ialt . . .	113792	23,4	21,3	19,6	17,7
Provinserne:					
Bygningsindustri	20302	30,0	24,2	20,0	16,5
Anden Industri	56296	20,6	19,3	17,8	16,7
Handel	10874	7,7	7,8	7,8	7,8
Arbejdsmænd	76841	25,5	17,2	15,4	14,3
Ialt . . .	164313	23,2	18,2	16,3	15,0
Hele Landet . . .	278105	23,3	19,4	17,7	16,1

I Løbet af Maj Maaned er Arbejdsløsheden aftaget ret stærkt og ligger nu noget lavere end i Maj Maaned 1921. Dette skyldes alene Byggefagene, hvor Nedgangen har været størst; i andre Industrifag er Beskæftigelsen trods Nedgangen ikke bedre end sidste Aar. Baade for Bygge- og Fabrikfag gælder det, at Arbejdsløsheden er over 4 Gange saa stor som paa samme Aarstid i de jævnt gode Aar før 1914.

Det internationale Arbejdsbureau.

Socialstatistikkens Standardisering.

Det internationale Arbejdsbureau har udsendt følgende Udtalelser:

Skønt det overalt indrømmes, at Verdens økonomiske Problemer fordrer en international Løsning, indser man ikke altid klart, at en saadan Løsning kun kan opnaas efter et forudgaaende grundigt internationalt Studium af Fakta. En af de største Vanskeligheder, som Folkenes Forbunds internationale Arbejdsbureau for Tiden har at kæmpe med, er Manglen paa ensartede Metoder i de forskellige Stater, som er Medlemmer af den internationale Arbejdsorganisation, ved Indhentning og Bearbejdning af Oplysninger vedrørende industrielle og sociale Spørgsmaal.

Saaledes er for Eksempel Betydningen af Udtrykket »arbejdsløs« forskellig i de forskellige Lande, og de Tal, som det ene Land offentliggør angaaende Lønsatser, kan ofte slet ikke sammenlignes med de tilsvarende Tal i et andet Land. Det er selvfølgelig ganske umuligt paa Grundlag af saadanne Oplysninger at udarbejde Forslag til en endelig Løsning af Spørgsmaalet, og en af det internationale Arbejdsbureaus Opgaver er derfor, saa vidt dette er muligt, at forsøge at indføre en Standardisering af Socialstatistiken. I dette Øjemed foretager Chefen for Arbejdsbureauets Undersøgelsesafdeling Dr. **Royal Meeker** en Rundrejse til Socialdepartementerne i Bern, Berlin, Warszawa og Prag. Han ledsages paa Rejsen af Chefen for Bureauets statistiske Afdeling. Fuldstændig Ensartethed kan selvfølgelig ikke straks opnaas, men Dr. Meeker haaber at kunne faa en Overenskomst i Stand vedrørende de almindelige Principper, som bør følges, for saa vidt som Forholdene i de forskellige Lande tillader det.

Paa denne Rejse vil alle Sider af Arbejdsstatistiken blive gjort til Genstand for et indgaaende Studium og ganske særlig Statistikken vedrørende Arbejdsløsheden, Arbejdstid, Løn, hvad det koster at leve, Detail- og Engros-Priser, Ulykkestilfælde under Arbejdet, industriel Hygiejne, Boligspørgsmaalet og Arbejdernes Velfærd.

Som bekendt er et af Spørgsmaalene paa Dagsordenen for den fjerde internationale Arbejdskonference, som træder sammen i Genève i Oktober d. A. Spørgsmaalet om Opnaaelsen af Ensartethed ved Samling og Bearbejdning af Oplysninger vedrørende Emigration og en regelmæssig Tilsendelse af saadanne Oplysninger til det internationale Arbejdsbureau.

Arbejdsbureauets Medarbejdere.

For Øjeblikket findes der 28 Nationaliteter blandt Arbejdsbureauets Funktionærer, og de fleste Lande er saaledes repræsenteret, og de respektive Repræsentanter kan give sagkyndige Oplysninger vedrørende de forskellige Arbejds- og industrielle Spørgsmaal, som kun den kan gøre, der er hjemmehørende i vedkommende Land.

Lige fra Oprettelsen af Arbejdsbureauet har Direktøren **M. Albert Thomas** stadig forsøgt at faa virkeliggjort dette Ideal. Ved Oprettelsen af Organisationen var det imidlertid uundgaaeligt, at hovedsagelig Franskmænd og Englændere, hvis Sprog i Fredstraktaten var udset til at være Folkenes Forbunds officielle Sprog, antoges i Bureauets Tjeneste. Nedenstaaende Liste viser, at et stort Antal Smaastater er repræsenteret blandt Bureauets Funktionærer. Allerede kort efter Oprettelsen af Kontoret blev der ansat en Funktionær fra Sverige og Danmark. For nogle Maaneder siden udnævntes en Nordmand til Chef for Bureauets store Bibliotek, og efter at ogsaa en Finne er blevet knyttet til Bureauet, er saaledes alle de nordiske Lande repræsenteret blandt Bureauets Funktionærer.

I Øjeblikket er følgende Nationer repræsenteret: Australien, Belgien, Brasilien, Chile, Danmark, Finland, Frankrig, Holland, Indien, Irland, Italien, Japan, Jugoslavien, Kanada, Litauen, Ny-Zealand, Norge, Polen, Rusland, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Ungarn, de Forenede Stater og Østrig.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 16 Kr.

Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 10 Kr.

Den mindste er paa 55 Sider. Pris 6 Kr.

Kassebøger: 5 Kr. pr. Stk.

Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. 50 Øre pr. Stk.

Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.

Medlemsbøger med Hylstre: 1 Kr. pr. Stk.

Medlemsbøger uden Hylstre: 75 Øre pr. Stk.

Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale) med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format. samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelfuldt ekspederet. gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Redaktionen af dette Nummer er sluttet 10. Juli.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 6 | 28. Juni | 1922 | 27. Aarg.

Skal vore Overenskomster forlænges.

Spørgsmaalet om Forlængelse af vore Overenskomster udsendes til Urafstemning.

—o—

Siden vi atter fik Arbejdsfred i Landet, er Spørgsmaalet om eventuel Forlængelse af Overenskomsterne til 1924 drøftet paa forskellig Maade. Fagforbundene har søgt at indhente alle de Oplysninger, det var muligt, for at kunne danne sig et Skøn over, om Prisbevægelsen var af en saadan Beskaffenhed, at det tjente Arbejdernes økonomiske Interesser bedst at søge Overenskomsterne forlænget yderligere et Aar. Vor Hovedbestyrelse har ogsaa underkastet Spørgsmaalet en indgaaende Drøftelse, og Resultatet af denne blev, at man vedtog at udsende det til Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer.

Den 11. Juni udsendtes herom følgende Cirkulære:

Cirkulære Nr. 45/1922.

København, den 11. Juni 1922.

Til

SAMTLIGE AFDELINGER!

Ærede Forbundsfæller!

I Forliget af 4. April d. A., hvis Bestemmelser i Hovedsagen blev tiltraadt af vort Forbund ved vor Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen af 24. April, og som vi baade har udsendt med Cirkulære og gengivet i vort Fagblad, indeholdes som bekendt en Bestemmelse, der tilbyder en Forlængelse af de nu gældende Overenskomster og i Forbindelse hermed Bortfald af Augustreguleringen.

Denne Bestemmelse gaar ud paa, at et Forbund eller en Arbejdsgiver-Organisation inden den 1. August d. A. kan fremsætte Forslag om at forlænge Overenskomsterne paa et Aar fra deres Udløbstid. Forsaavidt Forslaget tiltrædes af Modparten, bortfalder Augustreguleringen, og der indtræder i Stedet derfor en Regulering til Februar 1923 opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Februar Maaned i Aar.

Hvis en af Parterne ikke gaar med til Overenskomstforlængelsen, indtræder der Regulering til August i Aar.

Saafremt det er Arbejdsgiverne, der nægter at gaa med til at forlænge Overenskomsten, fradrages der dog intet for de første 6 Points, Pristallet maatte være lavere i August, end det var i Februar. — Er det derimod Arbejderne, der nægter at forlænge Overenskomsten, indtræder Augustreguleringen med sin fulde Størrelse: 1 pCt. for hver Procent, Pristallet maatte være højere eller lavere end i Februar.

Hvis Spørgsmaalet om Fornyelse ikke rejses fra nogen af Parternes Side, indtræder naturligvis Augustreguleringen ogsaa med Procent for Procent, og saa staar man frit med Hensyn til eventuel Opsigelse af Overenskomsterne til deres almindelige Udløbstid.

Herefter staar da ikke blot vi, men alle andre Arbejder-Organisationer overfor Spørgsmaalet, om vi skal benytte den her givne Adgang til at forny vore Overenskomster for et Aar og slippe for Augustreguleringen, saaledes at der først bliver eventuel Regulering til Februar næste Aar.

De samvirkende Fagforbund har søgt at indhente Oplysninger af forskellig Art og fra forskellig Side, og disse Oplysninger synes at pege paa, at der fra Februar til April i Aar har været en Nedgang i Pristallet, som maa have fundet Udtryk i de af Statistisk Departement dengang indsamlede Oplysninger. Selvom denne Nedgang nu ikke har fortsat sig i den aller seneste Tid, og selv om der paa visse Punkter kan paapeges en Opgang i de sidste 2 Maaneder, saa menes det ikke, at denne Opgang vil opveje Nedgangen, og det antages derfor, at der er Udsigt til, at Pristallet pr.

August vil ligge lavere (der gættes paa 5 a 10 pCt. lavere) end Pristallet i Februar.

Derimod mener Statistikere og Finansmænd, at Prisniveauet nu skulde ligge nogenlunde fast, eller maaske endog vise Tendens til Opgang, saaledes at der skulde være Udsigt til, at det kommende Februartal i hvert Fald ikke skulde være lavere end Augusttallet, — snarere maaske noget højere.

Paa et Møde af samtlige Forbunds Formænd har man drøftet disse Forhold, og Mødet har under de foreliggende Omstændigheder ment, at Forbundene maatte være interesserede i at faa Overenskomsterne forlænget, idet man saa derved i hvert Fald undgik at faa en Lønnedsættelse nu til August, under alle Omstændigheder fik denne udskudt til Februar og maaske endda havde Udsigt til, at den til den Tid vilde blive mindre, end den ellers nu vilde blive allerede pr. August.

Vor samlede Hovedbestyrelse har derefter ogsaa gjort Sagen til Genstand for Drøftelse, og herunder er der navnlig et Par Betragtninder, som har været bestemmende for Hovedbestyrelsens Stilling.

For det første mener Hovedbestyrelsen, at dersom Flertallet af de danske Fagorganisationer, saaledes som det efter Mødets Stilling maa formodes, fornyer Overenskomsterne nu, saa vil de daarlige Forhold paa Arbejdsmarkedet, de mange Arbejdsløse og Regeringens stadig strammere Forholdsregler overfor Arbejdsløsheden og Brugen af Loven om Nødhjælpsarbejde gøre det vanskeligt for os Arbejdsmænd alene at unddrage sig den Fornyelse, som de andre Fag tager.

Dernæst mener Hovedbestyrelsen, at de store Kampe, hvori vor Organisation har været ude baade i Fjor og i Aar, og som har tæret haardt paa vore Medlemmers Hjem, gør det ønskeligt at tilvejebringe Arbejdsfred i denne Omgang og dermed et Pusterum, saa vi overfor de mere usikre Forhold i 1924 kan have Kræfter i Behold til at værge os overfor Følgerne af de Prisbevægelser, der snarere til den Tid vil foreligge.

Hovedbestyrelsen har derfor samlet sine Overvejelser i, at det ikke kan formodes, at vi vil vinde noget væsentligt ved at undlade at forny og forsøge paa at komme til at staa frit til det kommende Foraar, men at de Hensyn, der taler for at forny, er de stærkeste og mest betydende for vore Medlemmer, og Hovedbestyrelsen har derfor vedtaget at foreslaa Afdelingerne og Medlemmerne *at give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at forny de til det kommende Foraar udløbende Overenskomster med Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen paa et Aar fra deres Udløbsdato* paa de i Forliget af 4. April indeholdte Vilkaar, som vi foran har gengivet.

De ærede Afdelinger bedes nu lade vore Medlemmer selv træffe Afgørelse om, hvorvidt de tiltræder Hovedbestyrelsens Forslag, ved straks at etablere en Urafstemning og indsende Resultatet til Forbundets Hovedkontor, saaledes at vi har det herinde

senest Mandag den 24. ds. om Morgenen.

Der stemmes saaledes, at de, der stemmer for at give Hovedbestyrelsen den foreslaaede Bemyndigelse, stemmer »*Ja*«, og de, der ikke vil gaa med til Overenskomstforlængelsen, stemmer »*Nej*«.

Afdelingernes Indberetninger maa indeholde nøjagtig Opgivelse af, hvor mange Ja-Stemmer, der er afgivet i Afdelingen, og de ærede Afdelinger vil selv forstaa, at vi er nødt til at have Svaret herinde til den af os opgivne Dato; vi faar jo alligevel ikke ret mange Dage til at arbejde med Sagen i, da Forliget fastsætter, at Aftalen skal være truffet inden 1. August, og Afdelingerne ved jo desuden ogsaa, at vi for Tiden sidder med Arbejde op over Ørerne med Forarbejdet til vor Kongres.

Hermed overgiver vi saa Sagen til vore Medlemmers egen Afgørelse.

Med solidarisk Hilsen.
Paa den samlede Hovedbestyrelses Vegne.

Lyngsie.
/ *Chr. Sørensen.*

Hovedbestyrelsen har i foranstaaende klart og tydeligt redegjort for sin Stilling til Spørgsmaalet, saa at vi ikke behøver at føje Kommentarer hertil.

Vi skal kun fremhæve og gentage dette ene, at de ærede Afdelinger er opmærksomme paa, at Afstemnings-Resultaterne maa være Hovedkontoret i Hænde senest *Mandag den 24. Juli;* thi Forhandlingerne skal jo — i Tilfælde af at Medlemmerne giver Hovedbestyrelsen Bemyndigelse — være indledede inden den 1. August.

Forligets Efterslet.

Baade fra vor og de forskellige Arbejderorganisationers Side var indbragt en Masse Sager til Nævnsafgørelse, jfr. 4. April-Forligets Bestemmelser desangaaende; disse Sager er nu ført til deres Afslutning, og Hovedkontoret har udarbejdet en Oversigt, som vi i det efterfølgende bringer til Afdelingernes Kundskab.

I Henhold til Forliget mellem Hovedorganisationerne af 4. April d. A. og til Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund af 24. April har en Række Sager, dels vedrørende Spørgsmaalet om Lønregulering efter andre Regler end den almindelige 15-Procents-Regel og dels vedrørende Uoverensstemmelser m. H. t. de almindelige Bestemmelser i Overenskomsterne, været indbragt for det i Forliget omhandlede Nævn.

For vort Forbunds Vedkommende har Nævnet ialt afsagt 23 Kendelser, hvoraf nogle er almindelige Nævnskendelser fremkomne ved, at der ved Afstemning i Nævnet er skabt Flertal for den paagældende Afgørelse, medens andre er Opmandskendelser i Tilfælde, hvor Forligsinstitutionen ikke har villet stemme med nogen af Parterne, men i Stedet for har optaget Sagen til selvstændig Afgørelse.

Forligsinstitutionen slog straks fast en Forhaandsafgørelse i to Spørgsmaal, nemlig for det første, at der ikke af Arbejdsgiverne kunde kræves en større Nedsættelse end 15 pCt. i noget Tilfælde, og for det andet, at vi ikke kunde trække enkelte Akkordsatser ud af en Priskurant og forlange dem behandlede som »lavere Lønninger«.

I begge Tilfælde blev der protesteret — i det første Tilfælde fra Arbejdsgivernes og i det andet fra Arbejdernes Side; men Forligsinstitutionen erklærede overfor disse Protester, at hvis man ikke vilde bøje sig, vilde de optage Spørgsmaalet til Opmandskendelse, og da de udtrykkeligt havde tilkendegivet, hvad deres Stilling var, vilde dette jo være formaalsløst for begge Parter.

De Kendelser, der derefter er afsagte, er følgende:

Entreprenørarbejde.

Nr. 1.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster med Entreprenørforeningen.

a. *København.* Det har sit Forblivende ved den i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 stedfundne Reduktion paa 15 pCt.

b. *Provinsen.* Tillæget til Betalingen for 1. og 2. Overarbejdstime fastsættes til henholdsvis 25 og 33⅓ pCt., idet Punkt 4 i Overenskomsten af 4. April 1922 maa forstaas saaledes, at Tillægene for de to første Overtimer nedsættes til disse Procenter, forsaavidt de tidligere har været større.

Tillæget til Betalingen for Søn- og Helligdagsarbejde forbliver uforandret.

København, den 22. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.
J. Dalhoff (s.).

Industrien.

Nr. 2.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster med Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter samt Farvehandlerforeningen.

1) Indledningen til Overenskomsten med Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter ændres saaledes, at Overenskomsten kommer til at gælde for alle Medlemmer af nævnte Forening. Dog maa de Medlemmer, der har særlig Overenskomst, stadig betale efter denne, indtil Hovedoverenskomsten fornyes efter Opsigelse.
2) Da Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 17. Maj 1919, som er fornyet i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, udtaler, at Arbejdstiden skal være effektiv, er det unødvendigt at optage dette i de enkelte Overenskomster, idet Bestemmelsen herom allerede er gældende for de af de enkelte Overenskomster omfattede Virksomheder.
3) De rejste Krav angaaende en større Reduktion af visse Lønninger end 15 pCt. afvises.

København, den 24. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 3.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn ved-

rørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Isoleringsfabrikantforeningen.

1) Kostpengene forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.
2) Fradraget af 18 Øre pr. præsteret Arbejdstime beregnes som hidtil.
3) Reglerne for Fradrag for Arbejder, som udføres efter andre Metoder end de i Priskuranten omhandlede, optages til fornyet Forhandling mellem Parterne. Forsaavidt Enighed ikke opnaas, har det sin Forblivende ved de nugældende Regler.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 4.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med A/S H. I. Hansens Fabrikker (Limfabrik og Emballagefabrik) i Nibe.

Timelønnen fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge til 108 Øre. For Akkordsatsernes Vedkommende har det sit Forblivende ved den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 5.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Imprægneringsanstalten i Masnedsund.

Timelønnen fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge til 107 Øre. For Akkordsatsernes Vedkommende har det sit Forblivende ved den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 6.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst angaaende Vagtfunktionærer hos A/S Burmeister & Wain.

1) Det har sit Forblivende ved den i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 foretagne Reduktion paa 15 pCt.
2) Det Vagtfunktionærerne tilkommende Nytaarsgratiale, der efter det oplyste hovedsagelig maa betragtes som Beklædningsgodtgørelse, nedsættes med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 7.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Tapetfabrikantforeningen.

Ugelønningerne fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge saaledes:

København:

Tapettrykkere	60 Kr.
Arbejdsmænd	58 -

Provinsen:

Tapettrykkere	58 -
Arbejdsmænd	56 -

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Havne- og Transportvirksomhederne.

Nr. 8.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Foreningen af Arbejdsgivere i Skive.

1) For Havnearbejdere, Lager- og Pakhusarbejdere sam Kuske fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge en forlods Reduktion paa 15 pCt.

2) Nævnet mener ikke at kunne foretage nogen Forandring i Overenskomstens § 6.

København, den 23. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 9.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Vognmandsforeningen i Randers.

Droskechauffører:

Der optages Forhandling mellem Parterne om Indførelse af en ugentlig Fridag. Forsaavidt Enighed ved denne Forhandling ikke er opnaaet i Løbet af 14 Dage fra Dato, bliver Reduktionen for den faste Løn fra og med den følgende Lønningsuge 12 pCt. i Stedet for den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt.

København, den 22. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 10.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Foreningen af Arbejdsgivere i Middelfart.

Dagpenge ved Ulykkestilfælde fastsættes for de første 13 Uger til 4 Kr. pr. Dag indtil 1. Februar 1923 og derefter til 3 Kr. pr. Dag.

København, den 23. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 11.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Vejle Arbejdsgiverforening.

1) Ugelønnen er Kr. 51,84.
2) Nævnet finder ingen Anledning til at forandre Overenskomstens Bestemmelser om Akkordsatsen for Havnearbejde, ved hvilket Skibets Mandskab selv udfører det indenbords Arbejde. Uoverensstemmelser om Forstaaelsen af Overenskomstens Bestemmelser med Hensyn hertil maa afgøres efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

København, den 23. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 12.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Foreningen af Arbejdsgivere i Rudkøbing.

De rejste Krav angaaende Ændring af en Akkordsats afvises af Nævnet. Det henstilles, at der optages lokal Forhandling mellem Parterne derom.

København, den 23. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 13.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster om Arbejdsforholdene i Provinshavnene.

Det har sit Forblivende ved de i de forskellige Overenskomster fastsatte Bestemmelser om Winchman'en. Det henstilles, at den af Handelsministeriet nedsatte Kommission til Revision af Søloven tager op til Overvejelse, at, om der i Lovgivningen kan træffes Bestemmelser om Retten til at tage Winchman fra Land.

København, den 24. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 14.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst for Brødkuske hos Bagermester Georg Petersen i Næstved.

Brødkuskenes Lønninger fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge til 63 Kroner pr. Uge.

København, den 26. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.

J. Dalhoff (s.).

Nr. 15.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med A/S Københavns Brødfabrikker og Bagerlauget.

Brødkuskenes Lønninger nedsættes fra og med indeværende Lønningsuge med 20 pCt. i Stedet for den i Overenskomsten af 4. April 1922 omhandlede Reduktion paa 15 pCt.

København, den 26. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.

J. Dalhoff (s.).

Nr. 16.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst for Brødkuske paa Slagelse Brødfabrik.

Overenskomsten af 1. August 1920 maa betragtes som løbende, saaledes at den kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en hvilken som helst Tid.

Da Overenskomsten ikke har været opsagt, falder den ikke ind under Bestemmelsen i Overenskomsten af 4. April 1922, hvorfor Kravet om Reduktion af Lønningerne afvises af Nævnet.

København, den 26. Juni 1922.

Paa Nævnets Vegne.

J. Dalhoff (s.).

Nr. 17.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster med Foreningen af Arbejdsgivere i Aalborg.

De Tillæget for Betalingen for Overarbejde efter det oplyste hidtil har været beregnet for de tre første Klokketimer, uanset om der i dette Tidsrum faldt en Spisepavse, maa denne Beregningsmaade efter Ordlyden af de gældende Forlig vedblivende lægges til Grund, dog saaledes at Tillæget i Henhold til Overenskomsten af 24. April 1922 udgør 30 pCt. for hver af de første to Timer.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.

J. Dalhoff (s.).

Nr. 18.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster med Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens.

1) Da Tillæget for Betalingen for Overarbejde efter det oplyste hidtil har været beregnet for de tre første Klokketimer, uanset om der i dette Tidsrum faldt en Spisepavse, maa denne Beregningsmaade efter Ordlyden af de gældende Forlig vedblivende lægges til Grund, dog saaledes at Tillæget i Henhold til Overenskomsten af 24. April 1922 udgør 30 pCt. for hver af de første to Timer.
2) Med Hensyn til Overtidsbetalingen for Havnearbejdere er der i Nævnet Enighed om, at hvor Overtidsbetalingen i Overenskomsten er fastsat med bestemte Beløb pr. Time, reduceres den Del af Betalingen, der er Tillæg til den almindelige Timeløn, med samme Procent som selve Timelønnen, dog at Tillæget for 1. og 2. Overarbejdstime ikke kan blive over 30 pCt. af Timelønnen. Hvis Betalingen for 3. eller senere Overarbejdstime vilde blive lavere end Betalingen for 2. Time, forhøjes den hertil.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.

J. Dalhoff (s.).

Nr. 19.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Over-

enskomster med Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing F.

1) Da Tillægget for Betalingen for Overarbejde efter det oplyste hidtil har været beregnet for de tre første Klokketimer, uanset om der i dette Tidsrum faldt en Spisepavse, maa denne Beregningsmaade efter Ordlyden af de gældende Forlig vedblivende lægges til Grund, dog saaledes at Tillægget i Henhold til Overenskomsten af 24. April 1922 udgør 30 pCt. for hver af de første to Timer.
2) De resterende 17 Øre af Dyrtidstillægget for Havne- og Lagerarbejdere maa for Timelønningernes Vedkommende efter Reduktionen anses som bortfaldet.
3) Med Hensyn til Overtidsbetalingen for Chauffører er der i Nævnet Enighed om, at hvor Overtidsbetalingen i Overenskomsterne er fastsat med bestemte Beløb pr. Time, reduceres den Del af Betalingen, der er Tillæg til den almindelige Timeløn, med samme Procent som selve Timelønnen, dog at Tillægget for 1. og 2. Overarbejdstime ikke kan blive over 30 pCt. af Timelønnen. Hvis Betalingen for 3. eller senere Overarbejdstime vilde blive lavere end Betalingen for 2. Time, forhøjes den hertil.
4) a. Tærepenge for Chauffører forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.
   b. Beklædningsgodtgørelse for Chauffører nedsættes fra og med indeværende Kvartal med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 20.

Kendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster for Kuske, Chauffører og Lagerarbejdere i København.

1) Der er i Nævnet Enighed om, at hvor Overtidsbetalingen i Overenskomsterne er fastsat med bestemte Beløb pr. Time, reduceres den Del af Betalingen, der er Tillæg til den almindelige Timeløn, med samme Procent som selve Timelønnen, dog at Tillægget for 1. og 2. Overarbejdstime ikke kan blive over henholdsvis 25 og 33⅓ pCt. af Timelønnen. Hvis Betalingen for 3. eller senere Overarbejdstime vilde blive lavere end Betalingen for 2. Time, forhøjes den hertil.
2) Ved Opmandsafgørelse fastsættes, at
   a. Tærepenge for Kuske og Chaufører forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.
   b. Tillægget til Kuske for almindelig Staldtjeneste om Søndagen forbliver uforandret, 4 Kr.
   c. Uniformsgodtgørelse for Kuske og Chaufører nedsættes fra og med indeværende Kvartal med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.
   d. Tillægene til Kuske for Læsning og Aflæsning af Kul, Koks, Mørtel m. v., der i Overenskomsten er betegnede som Vederlag for at undvære Hjælp til dette Arbejde, findes ikke at kunne henregnes til »Lønningen« i egentlig Forstand. Satserne skønnes dog nu at kunne reduceres, og denne Reduktion fastsættes til 15 pCt.
   e. De til Lagerarbejdere i forskellige Brancher ydede Tillæg findes som Regel i overvejende Grad at have Karakter af Lønning og reduceres derfor i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1, med 15 pCt., forsaavidt det ikke i Overenskomsten er angivet, at Tillægget ydes af særlige Grunde (for smudsigt Arbejde eller lign.). I saa Tilfælde forbliver de uforandrede.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.
J. Dalhoff (s.).

Nr. 21.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster for Trælagerarbejdere i København hos Tømmerhandlerforeningen og i Træindustrien.

Timelønnen fastsættes fra og med indeværende Lønningsuge i Træindustrien (Arbejde i Skærerierne) til 119 Øre og hos Tømmerhandlerne (Arbejde paa Pladserne) til 121 Øre.

For Akkordsatsernes Vedkommende har det sit Forblivende ved den i Overenskomsten af 4. April 1922 fastsatte Reduktion paa 15 pCt.

De Bestemmelser i Overenskomsterne, hvori der iøvrigt af Arbejderne eller Arbejdsgiverne er krævet Ændringer, forbliver uforandrede.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.

J. Dalhoff (s.).

Nr. 22.

Opmandskendelse

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster med Sukkerfabrikkerne i Provinsen.

Det af Arbejdsgiverne rejste principale Krav om at nedsætte Lønnen i Kampagnen, der efter den almindelige Reduktion paa 15 pCt. er 132 Ør, til 122½ Øre kan ikke imødekommes, da Overenskomsten af 4. April 1922 maa fostaas saaledes, at Fagets samlede Lønreduktion ikke maa overstige 15 pCt.

Ligeledes kan det af Arbejdsgiverne rejste subsidiære Krav om at omsætte de nuværende Satser paa 115 Øre udenfor Kampagnen og 132 Øre i Kampagnen til henholdsvis 117 og 126 Øre ikke imødekommes, da Lønreduktionen derved skønnes at blive over 15 pCt.

København, den 27. Juni 1922.

Som Opmand i Nævnet.

J. Dalhoff (s.).

Den sidste af disse Kendelser blev afsagt den 27. Juni, og man vil her se, at det er lykkes os at faa godkendt en mindre Reduktion end den almindelige adskillige Steder.

Droskechaufførerne i Randers fik deres Paastand overfor Nævnet taget til Følge helt og fuldt, og ogsaa her er der eventuelt Tale om en mindre Nedsættelse. Beregningen af Overtidsbetalingen for Havnearbejdere gav os i hvert Fald Ret med Hensyn til Spisetidens Indregning, og for WinchmannSpørgsmaalets Vedkommende var der vel ikke Haab om at faa en bedre Løsning i Øjeblikket end den, der naaedes.

Om et Spørgsmaal var der særlig stor Debat indenfor Nævnet, nemlig Spørgsmaalet om hvorvidt særlige Tillæg kan reduceres paa samme Maade som Lønninger.

Det var umuligt at naa til Enighed, og ved Opmandskendelsen er Spørgsmaalet blevet delt saaledes, at Tære- og Kostpenge overhovedet ikke kan nedsættes, medens Beklædningsgodtgørelse (Uniforms-, Handskepenge o. l.) nedsættes med 10 pCt., og visse Tillæg, som de københavnske Kuske har for Af- og Paalæsning, vel ikke anerkendes som Lønninger, men alligevel faar de 15 pCt.s Nedsættelse.

Betydningen af, at de ikke anerkendes som Lønninger, maa særlig søges i, at Arbejdsgiverne saa formentlig ikke har Ret til at kræve Augustreguleringen overført paa dem.

Med Hensyn til en Række Tillæg hos Lager- og Pakhusarbejderne sloges det fast, at disse kunde reduceres med de 15 pCt., forsaavidt de ikke udtrykkeligt i de paagældende Overenskomster var angivet som Beklædningsgodtgørelse eller Vederlag for smudsigt Arbejde.

Det er Hovedtrækkene, hvad Kendelserne gaar ud paa, Resten er vistnok Spørgsmaal af mere lokal Art.

Efter at disse Sager var afgjort, stod der kun en Sag tilbage, og paa den er Kendelsen kommet senere. Den lyder saaledes:

Nr. 23.

Opmandskendelse

af det i Henhlod til Overenskomsten af 4. April 1922, Punkt 1 og 2, nedsatte Nævn vedrørende Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomster med Foreningen af Danske Oliemøllere for Firmaet Jacob Holm & Sønner og A/S Danske Oliemøller og Sæbefabrikkers Vedkommende.

1) Det har sit Forblivende ved den i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 foretagne Reduktion af Produktionstillægene paa 15 pCt., da Tillægene maa opfattes som en Form for Akkordbetaling

og derfor er en Del af den egentlige Lønning.

2) De personlige Tillæg, der ydes for specielt Arbejde m. v. i Henhold til § 7 i Overenskomsten af 1919, og i denne er betegnede som overenskomstmæssige Løntillæg, maa i Almindelighed betragtes som en Forhøjelse af de paagældende Arbejderes Løn, begrundet i deres specielle Stilling eller Arbejde, men under Hensyn til de omhandlede Tillægs ringe Størrelse og forskelligartede Karakter og Oprindelse henstilles det til Parterne at optage Forhandling om Tillægenes fremtidige Størrelse.

København, den 1. Juli 1922.

Som Opmand i Nævnet.

J. Dalhoff (s.).

Sagerne vedrørende Betalingen for Arbejde i 2- og 3-Skifte behandles og afgøres af et særligt Nævn, hvis Møder, efter hvad Forligsinstitutionen har meddelt os, foreløbig er udsat til Begyndelsen af August Maaned.

Arbejdsmarkedet i Norge.

Flere Voldgiftsdomme. — Planlæggelse af Attentat paa 8 Timers-Dagen. — Lovforslag om Alderdomsforsikring.

—o—

Den norske Voldgiftsret har afsagt en Række nye Domme i Lønspørgsmaalet.

I Møbelindustrien, herunder ogsaa Piano- og Orgelfabrikkerne og Kurvemøbelfabrikkerne, nedsættes Minimallønnen fra 1,60 Kr. til 1,35 Kr. pr. Time, og de den 1. April gældende individuelle Lønninger er nedsat med 60 Øre pr. Time. Overarbejde betales med 25 pCt. Tillæg de første 2 Timer, hidtil var det 50 pCt. Ferien fastsattes til 8 Arbejdsdage. Der er Adgang til en Revision af Lønningerne i Oktober d. A., saafremt Prisbevægelsen i op- eller nedadgaaende Retning er højere end 6 Points sammenlignet med Apriltallet. Dommen gælder til 31. Marts 1923.

For Papir- og Celluloseindustrien, Træindustrien og den elektrokemiske Industri er der afsagt en Feriedom, der fastslaar 8 Dages Ferie for de paagældende Industriers Arbejdere.

I Bjærgværksindustrien faldt der Dom den 12. Juni. For Arbejde under Jorden blev Mindstelønnen i Akkord for Skakthuggere fastsat til 1,10 Kr. pr. Time, for udlærte Arbejdere 1,20 Kr. pr. Time og for øvrige Arbejdere 1,10 Kr. pr. Time. Disse Timelønninger gælder de første 12 Maaneder. Mindstelønnen for Daglønsarbejde er henholdsvis 1,30 Kr., 1,40 Kr. og 1,30 Kr. pr. Time.

For Arbejde over Jorden er Timelønnen for faglærte Arbejdere (Snedkere, Tømrere og Borsmede) 1,10 Kr. pr. Time, for andre Arbejdere 1,00 Kr. og for Kvinder 65 Øre pr. Time. Jern- og Metalarbejdere og Elektrikere faar en Mindsteløn af 1,25 Kr. pr. Time for faglærte Arbejdere og 1,10 Kr. pr. Time for ikke-faglærte. Overtidsprocenten er ogsaa her nedsat til 25 pCt. for de 2 første Timer. Ferie: 8 Arbejdsdage. Eventuel Regulering i Oktober efter Pristallet. Gyldig til 31. Marts 1923.

I Skotøjsindustrien er der den 16. Juni afsagt en Dom, der reducerer Timelønnen for de faglærte Arbejdere med 55 Øre, for Kvinderne med 30 Øre og for Arbejdsmændene med 30 Øre pr. Time.

Indenfor Bogtrykkerfaget er der endvidere afsagt en Dom, der har vakt en særlig Opmærksomhed.

Nedslaget i Lønningerne blev indenfor dette Fag, som for alle øvrige, omkring 25 pCt., d. v. s. at Nedgangen er 20 Kr. pr. Uge for fuldt udlærte Arbejdere og 12 Kr. pr. Uge for ikke faglærte. Med H. t. Ferien opnaaedes der en Fordel, idet Voldgiftsretten opretholder den hidtil gældende Ferie paa 12 Arbejdsdage, men bestemmer, at denne Ferie erholdes efter en Tjenestetid paa 3 Maaneder, medens der tidligere var fastsat en Tjenestetid paa 6 Maaneder.

Det bemærkelsesværdige ved denne Dom er imidlertid, at den ordinære Arbejdstid ved regelmæssigt Natarbejde blev forhøjet fra 36 til 39 Timer pr. Uge, og regelmæssigt Natarbejde for Maskinsættere forhøjes fra 33 til 36 Timer pr. Uge. Denne Bestemmelse er et afgjort Tilbageskridt, og Arbejderne indenfor dette Fag staar nu paa omtrent samme Standpunkt i dette Forhold som i 1913.

Hvad der dog har vakt en særlig Misstemning er, at Retten ikke har taget Hensyn til, at kun godt en Tredjedel af Fagets Udøvere falder ind under Dommen, idet der for Størstepartens Vedkommende er oprettet andre og

bedre Overenskomster. Voldgiftsdommen kommer derved til at skabe to Kategorier indenfor Faget, og at dette vil virke overmaade uheldigt og skabe mange Gnidninger og megen Misfornøjelse er indlysende.

Alle de afsagte Domme i Løn- og Arbejdsforholdene for vore norske Klassefæller er egnede til at advare os hernede mod Eksperimentet tvungen Voldgift. Arbejderne har faaet langt større Nedslag i Lønningerne, end de tilsvarende danske Faggrupper, og Resultaterne vil styrke vor Modstand mod at komme ud for den tvungne Voldgifts Velsignelser.

* * *

Ligesom andre Steder i Verden — vore egne Arbejdsgivere ikke ufortalt — gør de norske Arbejdsgivere stadige og ufortrødne Forsøg paa at komme 8 Timers-Dagen tillivs. For ganske kort Tid siden behandledes i Stortinget en Interpellation til Regeringen fra en Stortingsmand, der tilhørte Landmandsforbundet, og hvori han forespurgte, om Regeringen ikke agtede at foretage sig noget »med Hensyn til at fjerne Klemperne ved den gældende norske Arbejdstidslov (8 Timers-Dagen).«

Interpellationen, der tog Sigte paa Arbejdsforholdene i Landbruget i visse Dele af Landet, var imidlertid Signalet til, at Arbejdsgiverne tonede rent Flag. Medens Ordføreren motiverede Forespørgslen til Regeringen med, at Adgangen til at faa Dispensation fra Loven virkede altfor stift, og at Regeringens Kompetence til at dispensere var altfor knapt tilmaalt i Forhold til det praktiske Livs berettigede Krav, saa gik Ordføreren for Højre-Partiet langt videre. Han tiltraadte fuldtud de fremsatte Bemærkninger, men betonede yderst kraftigt, at det ikke var nok, at man gav Adgang til Lempelser for Virksomheder, der tilhørte Landbruget eller samvirkede med dette, man maatte ogsaa give *Industrien* friere Arbejdsforhold.

De fremsatte Krav fandt et villigt Øre hos Regeringen, der i dette Spørgsmaal repræsenteredes af Statsraad Oftedal. Han var villig til at afgive et Løfte om, at Ministeriet vilde vise al mulig Velvilje, naar det gjaldt *berettigede* Dspensationer, som vilde bringe *praktiske* Fordele. Statsraaden nærede ingen Betænkeligheder ved at ændre Loven saaledes, at man ved f. Eks. Vagtarbejde eller Arbejde, der ikke udførtes i kontinuerlig Drift, kunde faa en noget *friere* Arbejdstid, og i lignende Retning udtalte han sig vedrørende Virksomheder, som benytter letfordærvelige Raastoffer. Statsraaden skyndte sig dog at tilføje, at han ikke vilde medvirke til et *unødigt* Angreb paa Arbejdstidsloven, men det er ikke svært for Arbejderne at faa Øje paa, at denne »Pillen hist og her« ved 8 Timers-Dagen er Begyndelsen til dens Afskaffelse.

Der har været nedsat en Kommission til at gennemgaa Loven og fremsætte Forslag om Ændringer, og Flertallet indenfor Kommissionen har afgivet en Indstilling, hvori der gøres adskillige Indrømmelser overfor Arbejdsgiverne. Mindretals-Indstillingen er endnu ikke fremkommet, men man »haaber«, at der senest næste Aar kan forelægges Stortinget Forslag om Revision af Arbejdstidsloven.

* * *

Det norske Socialdepartement har fremsat et Lovforslag om Alderdomsforsikring. I Forslaget bestemmes det, at enhver forsikret Person fra det 16. til det 69. Aar skal gøre et Indskud af 1 Kr. pr. Maaned. Indskudene henlægges i et Fond, og af dette udredes en Pension af 443 Kr. pr. Aar, som dog først træder i Kraft efter det fyldte 70. Aar. Stat og Kommune kan yde et Tillæg til dette Beløb.

Loven er bestemt til at træde i Kraft den 1. Juli 1924, og den omfatter ikke Personer, som fylder mere end 69 Aar ved dens Ikrafttræden. Hvor Kommunerne imidlertid iværksætter Pensionering for saadanne gamle, træder dog Invalidefonden hjælpende til indenfor et Beløb af 2 Mill. Kr., og Staten støtter yderligere hver Pension med 40 Kr. pr. Aar, hvad enten det gælder Enkeltpension eller Ægtepar.

Prisniveauet.

En ny Stigning i Juni.

—o—

Naar vi i Undertitlen anfører, at Prisbevægelsen viser en Stigning igen i Juni Maaned, er der i dette Tilfælde Tale om en gros-Priserne. Vort hjemlige en gros-Pristal viser saa-

ledes en Stigning fra 179 til 180, en ganske lille, men dog en Stigning. Hvorledes Bevægelsen stiller sig for Detailprisernes Vedkommende, tør man ikke udtale sig om; thi Materialet, som lægges til Grund for Beregningerne, indsamles jo først i Begyndelsen af Juli Maaned, men Eksperterne er tilbøjelige til at mene, at Detail-Pristallet pr. 15. August, trods den Bevægelse opad, der har kunnet konstateres, vil ligge mellem 5 a 10 pCt. under Pristallet i Februar.

Priserne paa det engelske Marked er ogsaa i jævn Stigning. »Economist«s Indeks-Tal for Juni er steget til 4389, i Maj var Tallet 4372. Omsat i Procenter var Tallet i Januar d. A. 195, i April 194,8, i Maj 198,7 og nu i Juni 199,5 pCt. Dette sidste Tal viser altsaa en Stigning paa 99½ pCt. over Prisniveauet i 1901—05, der er Basis for Beregningerne, og sammenlignet med Tallet i Juli 1914 viser der sig at være en Stigning paa 71 pCt.

Tallet 4389 er 130 Points højere end den laveste Indeks i Aar, nemlig i Februar Maaned, og der er altsaa Tale om en ret iøjnefaldende Fremgang. Bevægelsen i de forskellige Varegrupper er ret uensartet. Korn og Kød viser saaledes en Nedgang fra 1040½ til 1000½ Points, medens andre Fødevarer (f. Eks. The, Sukker osv.) viser en Stigning fra 657 til 676½ Points. Tekstilvarer har gjort et nyt stort Spring, fra 1079 til 1135, og denne Varegruppe alene viser en Stigning fra April paa ikke mindre end 125 Points. Mineralgruppen (Kul og Metaller) er faldet fra 710½ til 690, hvilket skyldes Nedgang i Kulpriserne, idet Jern og Staal er uforandret.

Det engelske Finansblad bemærker, at det i Øjeblikket ser ud til, at den første Halvdel af 1922 har bragt *Afslutningen paa det store Prisfald*, der begyndte for 2 Aar siden. Det er dog endnu for tidligt at tale om nogen Stabilisering i Priserne, men man maa nøjes med at konstatere, at Prisbevægelsen i de sidste 6 Maaneder har været langt svagere end i de foregaaende tre Aar.

Invalideretten's første Halvaar.

Lidt Statistik og en Redegørelse.

Af Retspræsident *K. K. Steincke*, M. L.

(Efter Tidsskriftet »Social Forsorg«).

—o—

(Sluttet).

II.

De første 1000 Invalidekendelser.

Ikke alene i Læge- og Sygekassekredse, men i al Almindelighed vil det sikkert være af Interesse at se en Opgørelse over, af hvilke Grunde Invaliditeten indtræder; thi selv om altsaa baade erhvervsmæssige og andre Forhold spiller ind og kan ændre Resultatet, er de lægelige Aarsager dog altid Udgangspunktet for Invaliditetsskønnet. Jeg har derfor ladet udarbejde en Statistik over det første Tusinde Sager, i hvilke den nye Ret har afsagt Kendelse, og inddelt disse efter de lægelige Invaliditetsaarsager, (noget populært fremstillet og med langt færre Rubrikker, end vi vil benytte i senere officielle Beretninger om Rettens Virksomhed).

Iøvrigt viser altsaa Statistiken, som aftrykkes, dels hvor mange af Ansøgerne indenfor hver Sygdomsgruppe, der har været Mænd og hvor mange Kvinder, dels hvorledes Forholdet for hver Sygdomsgruppe har været mellem »Ikke-Invalider«, »forbigaaende« og »vedvarende Invalider«, og det samlede Tal til højre angiver da, hvor mange af disse 1000 Ansøgere, der faldt indenfor hver enkelt Invaliditetsaarsag. Endelig angiver det lille Skema forneden Forholdet mellem Hovedstad, Provinsbyer og Land, men naturligvis er Tallene her alt for smaa til, at man kan bygge noget videre paa dem.

Idet jeg iøvrigt vil overlade Læserne at uddrage af denne Statistik, hvad hver især finder af størst Interesse, er der kun Grund til nogle faa Bemærkninger endnu. Den største Gruppe — og næsten alle er her vedvarende Invalider — er altsaa Ansøgere med Hjerne- eller Rygmarvslidelser, omtrent $^1/_5$ af de første 1000 Ansøgere. Den næststørste er den i vort Klima desværre saa udbredte kroniske, deformerende Leddegigt, og denne Gruppe rummer $^1/_6$ af alle Ansøgere, ligeledes omtrent alle »vedvarende«, medens Billedet med Hensyn til Lungetuberkulose er noget mildere, kun $^1/_{10}$ og med en langt mindre Procent for vedvarende Invaliditet. Hvad Amputationer angaar, vil man se, at af 67 er kun 21 blevet anset for Invalider, men her spiller Lovens Invaliditetsbegreb særlig ind, idet det er forholdsvis sjældent, at Tab af en Del af et Lem medfører en Forringelse af to Tredjedele af ens almindelige Erhvervsevne. Muligheden for Brugen af kunstige Lemmer (Proteser), Til-

	Ikke Invalid			Forbigaaende Invaliditet			Vedvarende Invaliditet			Tilsammen		
	M.	Kv.	Ialt	M.	Kv.	Ialt	M.	Kv.	Ialt	M.	Kv.	Ialt
Stofskiftesygd. m. v. (særlig Sukkersyge og Basedows Sygdom)	„	„	„	„	2	2	12	5	17	12	7	19
Kronisk misdannende Gigt	2	1	3	„	2	2	37	118	155	39	121	160
Lungetuberkulose	6	2	8	13	11	24	40	29	69	59	42	101
Anden Tuberkulose	8	4	12	5	13	18	12	9	21	25	26	51
Ondartede Svulster (Kræft)	2	„	2	2	„	2	9	5	14	13	5	18
Sindssygdomme og Neuroser	5	8	13	4	2	6	27	17	44	36	27	63
Hjerne- og Rygmarvslidelser m. v. (Hjerneblødn., dess. Sclerose, Børnelammelse, Syfilis m. fl.)	9	1	10	10	5	15	91	71	162	110	77	187
Hjerte og Karsystem	2	„	2	3	3	6	23	24	47	28	27	55
Aandedrætsorganer (÷ Tuberkulose): Bronchitis, Asthma, Lungeemfysem m. fl.	4	„	4	4	2	6	19	6	25	27	8	35
Urin- og Kønsorganer (undtagen Tuberkulose)	2	2	4	„	1	1	6	2	8	8	5	13
Fordøjelsesorganer	3	3	6	3	2	5	1	8	9	7	13	20
Synssvækkelse (Blindhed)	3	1	4	7	1	8	14	18	32	24	20	44
Hudsygdomme (særl. Skinnebenssaar)	3	2	5	1	1	2	3	1	4	7	4	11
Ulykkestilfælde-Lidelser	16	2	18	3	„	3	12	4	16	31	6	37
Deformiteter (undt. efter Ulykkestilfælde)	14	5	19	5	3	8	19	11	30	38	19	57
Amputationer	40	6	46	3	4	7	10	4	14	53	14	67
Almensvækkelse (eller kombinerede Lidelser)	3	3	6	1	„	1	13	19	32	17	22	39
Andre Aarsager	4	1	5	3	2	5	7	6	13	14	9	23
Ialt ..	126	41	167	67	54	121	355	357	712	548	452	1000
Hovedstaden	15	7	22	4	5	9	40	39	79	59	51	110
Provinsbyerne	34	10	44	10	8	18	63	77	140	107	95	202
Landdistrikterne	77	24	101	53	41	94	252	241	493	382	306	688
Ialt ..	126	41	167	67	54	121	355	357	712	548	452	1000

vænning, Alder, Erhverv osv. medfører endda ofte helt forskellige Resultater i tilsyneladende ensartede Tilfælde, men det vilde føre for vidt her at uddybe disse Spørgsmaal mere. Til Slut skal derfor blot gøres opmærksom paa Forholdet mellem Mænd og Kvinder (se f. Eks. under kronisk misdannede Gigt, hvor Kvinderne er i mægtigt Overtal, eller Amputationer, hvor det omvendte er Tilfældet; ligesom den større Erhvervsmulighed for Mænd giver et langt større Antal Ikke-Invalider end for Kvindernes Vedkommende). I mange Grupper er Tallene dog endnu for smaa til at sige noget sikkert i den ene eller den anden Henseende.

Man vil af denne Statistik se, at af de første 1000 af Rettens Kendelser lyder de 833 (121 + 712) paa Invaliditet, altsaa 83 Procent. Hvoraf kommer det da, at ikke faa Artikler i Provinsblade har fremstillet det som næsten umuligt at faa Invaliderente, som om Retten var meningsløs streng osv., naar dog 83 af hver 100 Ansøgere har faaet deres Begæring opfyldt? Det kommer selvfølgelig af, at de 83 tier stille og er glade for Renten, medens de 17 beklager sig, og ingen ved rigtig Besked om Loven eller Forholdene.

Derfor har det ogsaa været Hensigten med denne lille Redegørelse, dels at udbrede Kendskab til Lovens Virkninger, den praktiske Fremgangsmaade og Rettens Virksomhed, dels at bede de mange, altid ivrige Kritikere om at unde Loven og dens Administration lidt mere Fred i den første, vanskelige Tid; thi det er altfor tidligt at dømme om begges Fortrin eller Mangler.

Af begge Grunde vilde Retten sætte megen Pris paa, om Pressen vilde optage denne Vejledning og om interesserede vilde tage den ad notam, eventuelt gemme den, idet megen Tvivl og mange Forespørgsler til forskellige Sider da forhaabentlig derved kunde spares.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Redaktionen af dette Nummer er sluttet 18. Juli

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 7 | 12. Juli | 1922 | 27. Aarg.

Bonderegeringens Overfald paa de Arbejdsløse.

Arbejdsmændene udelukkes fra Hjælp af Krisefonden. — Indenrigsministeren tillader sig egenmægtigt at „revidere" vort Talmateriale.

Det er altfor godt kendt, at Bonderegeringen har foretaget et nyt Overfald paa Arbejderklassen i dette Land. Gennem Pressen er det blevet publiceret, at Tusindsvis af danske Arbejdere fra den 15. Juli lukkes ude fra al fortsat Hjælp af Krisefonden, og de tusinde Hjem staar nu fuldstændig uden Subsistensmidler. En Bølge af Harme skyller over Landet over dette brutale Overgreb fra Reaktionens Side, og intet Ord er for stærkt til at karakterisere den Fremgangsmaade, som den nuværende Regeringskonstellation anvender i sit Had til de Smaa i Samfundet.

Os Arbejdsmænd har Indenrigsministeren foretaget et Snigløb overfor, som vistnok savner Sidestykke. Trods at vor Arbejdsløshedskasses Hovedledelse paa Opfordring klart og tydeligt har redegjort for den øjeblikkelige Stilling for Kassens Medlemmer med Hensyn til Ledighedsprocent, og dokumenteret, at Tallet paa de arbejdsløse Arbejdsmænd f. T. andrager 21 pCt. af Kassens samtlige Medlemmer, har Hr. Kragh tilladt sig den Dristighed, at »revidere« vore Tal, saa Arbejdsløshedsprocenten bringes ned fra 21 til 14, og derved er der tilvejebragt et Basis — ganske vist et Basis, hvis Oprindelse er mindre smigrende for den stormægtige Minister — for at *samtlige vore arbejdsløse Medlemmer*, der har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, nu lukkes ude fra fortsat Hjælp.

Den første Meddelelse om, hvad der forestod, fik Arbejdsløshedskassen den 3. Juli fra Arbejdsdirektøren, og det Svar, som Formanden, Johs. Nielsen, tilstillede Arbejdsdirektoratet, vil man finde i efterfølgende Redegørelse, der den 14. ds. er udsendt til Afdelingerne. Denne Redegørelse lyder saaledes:

Den 14. Juli 1922.

Til

samtlige Afdelingsformænd og Kontorbestyrere!

Ærede Fagfæller!

Den 3. ds. modtog vi fra Arbejdsdirektøren Meddelelse om, at Indenrigsministeren agtede at ophæve al ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, og Forespørgsel om vore Modbemærkninger mod denne Foranstaltning.

Vi svarede omgaaende, at vi, paa vore mange arbejdsløse Medlemmers Vegne, maatte protestere imod en saadan Foranstaltning, og vi dokumenterede med klare Tal, at Arbejdsløsheden blandt vore Medlemmer endnu var 5 Gange saa stor, som normalt paa denne Aarstid. Vort Svar havde følgende Ordlyd:

> »I Gensvar paa det ærede Arbejdsdirektorats Skrivelse af 1. Juli d. A. med Afskrift af Indenrigsministeriets Meddelelse om at ville træffe Beslutning om, at den ekstraordinære Arbejdsløshedssituation fra den 15. Juli d. A. at regne indtil videre betragtes som ophørt i sin Helhed, men at Fag, der dokumenterer, at Arbejdsløsheden indenfor deres Fags Omraade dog endnu har et ekstraordinært Omfang, efter Indstilling fra den

ærede Arbejdsdirektør vil kunne faa Tilladelse til, at Arbejdsløshedsfonden er i Virksomhed ogsaa efter den 15. Juli d. A., skal vi paa det mest indtrængende anmode om, at vor Kasse med Arbejdsdirektørens bedste Anbefaling maa blive indstillet som hørende til de Kasser, hvor Ledigheden endnu er ekstraordinær stor, saaledes at Arbejdsløshedsfonden fortsat maa være i Virksomhed for vort Vedkommende.

Angaaende Ledigheden blandt vore Medlemmer kan vi meddele, at denne i de sidste 12 Aar pr. 1. Juli har været følgende:

1910	2,62 %
1911	3,43 »
1912	3,64 »
1913	3,78 »
1914	3,32 »
1915	2,66 »
1916	2,12 »
1917	3,41 »
1918	6,64 »
1919	6,67 »
1920	2,42 »
1921	13,45 »
1922 (10,31 % vedtægsmæssig + Fortsat Hjælp)	10,62 % = 20,93 %

og indenfor vor Arbejdsløshedskasse, der for Tiden tæller 81,000 Medlemmer, er der i Øjeblikket 17126 Medlemmer uden Beskæftigelse, og Arbejdsløsheden, der har været i Aftagende, er ikke dette mere, og vi tør heller ikke forvente, at den bliver det.

I det nu afsluttede Regnskabsaar har over 52,000 Medlemmer modtaget Understøttelse, og vi har til Udbetaling efter vore Vedtægter optaget Kontrol i 4,053,000 Dage, og vi maa med Sikkerhed formode — uden med Tal bestemt at kunde dokumentere det —at Kontrollen med Fortsat Hjælp har været lige saa stor, og at der altsaa for vore Medlemmers Vedkommende er optaget Kontrol med over 8 Mill. arbejdsløse Dage, hvilket vil sige over 100 Dage for hvert enkelt af alle vore Medlemmer.

I denne Forbindelse mener vi, det maa erindres, at vor Arbejdsløshedskasses Understøttelse er den laveste, og at vore Medlemmer i Dagpenge kun faar udbetalt 2 eller højst 3 Kr., samt, at vi ikke udbetaler Understøttelse for mere end Ugens 6 Dage, og de Medlemmer, der saaledes har været ledige, har ikke tilnærmelsesvis til Livets Underhold det samme Beløb, som Medlemmer af de tekniske Arbejderes Arbejdsløshedskasse. Dertil kommer, at vi for at holde vor Kasse gaaende i over et Aar har haft en Paaligning af Ekstrakontingent løbende, og grundet paa den kolossale Ledighed har vi maattet paaligne de arbejdsløse Medlemmer samme Størrelse i Ekstrakontingent som de arbejdende.

Af vore Medlemmer maa vi regne med, at mange Tusinde har været ledige i fra 16 — 20 Maaneder. Hvis disse Medlemmer nu unddrages den ekstraordinære Hjælp, vil dette betyde, at de enten straks maa henvende sig til Fattigvæsenet, eller at de muligvis for en Dels Vedkommende vil blive drevet ind paa Forbryderbanen.

Vi maa derfor meget anmode Arbejdsdirektøren om overfor Indenrigsministeriet at gøre indtrængende Forestilling om, at Arbejdsløshedsfondens Udbetalinger for vor Kasses Vedkommende ikke ophører den 15. Juli d. A.«

Efter at vi fra Rigsdagsudvalget, Ministeren skal konferere med om denne Sag, havde faaet oplyst, at man i vor Kasse kun regnede med 12,000 Arbejdsløse, og ikke som af os oplyst over 17,100, altsaa uden videre bragt vore Arbejdsløses Tal ned fra 21 pCt. til 14 pCt. af det samlede Medlemstal, søgte vi straks Arbejdsdirektøren, Embedsmændene i Ministeriet, der har med denne Sag at gøre, saavel som selve Indenrigsministeren, og vi dokumenterede paany den store Ledighed blandt vore Medlemmer, uden at man fra nogen af Siderne kunde rokke ved et eneste Tal.

Ministeren har imidlertid intet Hensyn taget hertil; Bonderegimentets onde Aand og klamme Haand har sejret over alle vore Forestillinger og klare Dokumentationer af Arbejdsløshedens frygtelige Omfang blandt vore Medlemmer, og Ministeren har ved et Magtsprog frataget vore Medlemmer al Hjælp af Nødhjælpsfonden fra og med den 15. ds.

Ministerens Bekendtgørelse, der er udsendt i Nat, indeholder imidlertid en Dispensationsbestemmelse, saaledes at vi kan søge paany at komme ind blandt de Fag, til hvis Medlemmer, der fortsat kan ydes Arbejdsløshedshjælp af Nødhjælpsfonden, og vi vil naturligvis straks gøre det mest energiske Forsøg paa, igen at faa lukket op for vore Medlemmer.

Om dette vil lykkes kan imidlertid ikke siges endnu, og vore Tillidsmænd, Kontorbestyrerne og Afdelingsformændene, maa derfor straks henvende sig til de kommunale Raad og til Hjælpekassernes Bestyrelser og forlange, at hvis de ikke kan skaffe Arbejde til vore Arbejdsløse, Hjælpekassen da indtræder i Nødhjælpsfondens Sted, saaledes at den Hjælp, der hidtil er ydet af Fonden, indtil

videre ydes af Hjælpekassen, og saaledes, at der saa vidt muligt ingen Afbrydelse bliver i Understøttelsen, og I, vore Tillidsmænd, maa handle hurtig, og sætte al Magt ind paa, at denne Ordning gennemføres straks.

Iøvrigt forbereder Socialdemokratiet, vor Rigsdagsgruppe, vore Repræsentanter i Kommunalbestyrelsen, sammen med Arbejdsløshedskassernes Ledelser, en fælles Aktion imod dette nye, frygtelige Overgreb fra Reaktionens Side.

Samtlige vore Kontorbestyrere bedes *aldeles omgaaende* sende os Meddelelse om, hvormange Arbejdsløse de har, der har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, og I maa tage alle de arbejdsløse Medlemmer med, selv om de ikke møder til Kontrol, ligesom I maa svare, selv om I ingen Arbejdsløse har.

Med solidarisk Hilsen

P. F. V.

Johannes Nielsen.

Hvad der senere skete, er bekendt nok. Indenrigsministeren vilde ikke afstaa fra at træde Vejen tilende, han udsendte sit berygtede Cirkulære af 13. Juli, og dermed var Lockouten overfor Arbejdsmændene en Kendsgerning. Hr. Kraghs Lockout ovefor os brændemærker sin Mand. Indenrigsministeren var vidende om, at hans Tal vedrørende Arbejdsmændene var gale; der er gjort ham og hans Embedsmænd Forestillinger nok herom, og ingen af d'Hr. har kunnet sætte deres Finger et eneste Sted og sige, at her havde vi opgivet noget, der ikke var i Overensstemmelse med Sandheden; og dog fører han sin Krig igennem mod vore daarligst stillede Kammerater.

Ingen Vej bør dog være uforsøgt, og trods det mindre behagelige i at rette nye Henvendelser til en Minister, der anvender slig Fremgangsmaade, som der her er Tale om, saa tilsendte Arbejdsløshedskassens Formand dog Hr. Kragh en ny Skrivelse den 15. Juli, der lyder saaledes:

København, den 15. Juli 1922.

Til

INDENRIGSMINISTEREN.

Efter at vi, ved Ministerens Cirkulære af 13. ds., angaaende ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, er blevet bekendt med, at Arbejdsløshedsunderstøttelse fra Nødhjælpsfonden er frataget alle vore arbejdsløse Medlemmer, men at Ministeren dog kan give Dispensation, saaledes at Fag, hvor Arbejdsløsheden er ekstraordinær stor, kan optages blandt de berettigede Fag, naar derom fremsendes Begæring ledsaget af Begrundelse for samme, skal vi anmode om, at vor Kasse maa blive overført til de berettigede Fag, og skal vi til Begrundelse af vor Anmodning anføre:

Vi er bekendt med, at Ministeren, ved sin Afgørelse af, hvilke Fag, der fortsat skal have Hjælp af Nødhjælpsfonden, for vor Kasses Vedkommende har lagt Tal til Grund, som ikke helt er i Overensstemmelse med de faktiske Forhold, og skal herom anføre:

Vort Medlemstal er ikke 89,500, men kun 81,900, og af disse er 17,126 uden Beskæftigelse. Det faktiske Forhold er altsaa, at 21 pCt. af vore Medlemmer er ledige, og disse Tals Rigtighed har vi offentlig dokumenteret, med Kildeangivelse Plads for Plads fra vore 407 forskellige Afdelinger, og ved bestemte Tal fra hver enkelt Plads, uden at man fra nogen Side, heller ikke fra Arbejdsdirektøren, der har kontrolleret Tallene, har kunnet underkende dem og sat Fingeren paa et eneste Sted, og paavist noget forkert i vore Angivelser.

Vi skal anføre, hvad vi ogsaa har dokumenteret Plads for Plads, at af de over 17,000 Arbejdsløse, har Halvdelen, eller 8600, opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse, og gaar altsaa paa Fortsat Hjælp. — Naar denne fratages dem og Hjælpekasserne er lukkede, staar kun Fattigvæsenet aabent for dem, og det kan dog forhaabentlig ikke være Ministerens Mening, at henvise 8600 af Landets Borgere til Fattigvæsenet.

Normalt har Arbejdsløsheden i vort Fag paa denne Aarstid ligget mellem 4 og 5 pCt.; i Fjor steg den ved Krisen til 13½ pCt.; den steg yderligere i Vinter og fordobledes mange Gange, og er som nævnt nu 21 pCt.

Dette er Bevis for Arbejdsløshedens Langvarighed, og skal vi om Arbejdsløshedens frygtelige Hærgen blandt vore Medlemmer yderligere oplyse, at vor Arbejdsløshedskasse i Vinterens Løb har udbetalt Undersøttelse til over 52,000 af vore Medlemmer, og blandt disse har 37,000 været arbejdsløse i over 50 Dage, og, hvad vi ogsaa har meddelt Arbejdsdirektøren, vore Medlemmers samlede Ledighed i det forløbne Regnskabsaar omfatter over 8 Mill. tabte Arbejdsdage.

Skulde Ministeren, mod Forventning og trods alt vort ovenanførte, dog ikke helt kunne imødekomme vor nærværende Anmodning om at blive regnet for et Fag, der helt er berettiget til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, anmoder vi om, at der dog bliver givet os Dispensation i videst mulig Udstrækning, og saaledes, at det mindst mulige Antal af vore mange ledige Medlemmer fratages deres Arbejdsløshedsunderstøttelse.

P. F. V.

Johs. Nielsen.

Paa Mødet i Folketinget den 18. ds. forsøgte Hr. Kragh ikke at bortforklare sin Handlemaade eller rokke ved vore Tal — han kunde ikke. En Folketingsmand karakteriserede Hr. Kragh som »den konfuse Indenrigsminister«, og sandelig har han Ret i denne Karakteristik. Indenrigsministeren er grebet i at jonglere med et ham overleveret Talmateriale paa en Maade, der for en Mand i hans Stilling er lidet værdig, og hans Optræden overfor Tinget, overfor Offentligheden, der med Opmærksomhed har fulgt denne Sag, er præget af en Konfusion, som egentlig vilde være humoristisk, hvis det ikke var et for en stor Del af Befolkningen bitter alvorligt Spørgsmaal.

Som Ministeren, en Mand i dansk Politik, der hverken ved ud eller ind, der dekreterer i Dag og annulerer i Morgen, udsteder Bekendtgørelser, der gensidig ophæver hinanden, var Hr. Kragh vel nok til at tage med et Smil; men som den Mand, der ved Skæbnens Ugunst er i Stand til at misbruge Magten overfor de slettest stillede i Landet, maa vi tage andre Forholdsregler.

Lad os dog haabe Hr. Kragh kommer til Fornuft, endnu er der Tid til at rette noget ved denne Sag — og vi Arbejdsmænd kræver jo ikke andet end simpel Retfærdighed.

Den tyske faglige Landsorganisations Kongres.

I Dagene fra den 19. til 24. Juni afholdt det almindelige tyske Fagforbund sin ordinære Kongres i Leipzig.

Paa Kongressen var 49 forskellige Fagforbund repræsenterede med ialt 690 Delegerede, repræsenterende ialt 7,574,825 Medlemmer. Af Forretningsudvalget og ansatte paa Kontoret var mødt 25 og endelig ca. 35 Gæster. Blandt disse var bl. a. 5 Ministre, Repræsentanter fra det internationale Arbejdsbureau i Genf, den faglige Internationale i Amsterdam, Repræsentanter for Forbrugsforeningsbevægelsen, Repræsentanter for Leipzigs Borgerrepræsentation og flere andre tyske Institutioner. Fra Udlandet var mødt Repræsentanter fra 12 forskellige Lande; for Danmark Sekretær Hans Jacobsen. Ialt over 750 Personer.

For en Dansker var det paafaldende at konstatere den omfattende Repræsentation fra Ministerierne og disses forskellige sociale Institutioner, hvilket bærer Vidnesbyrd om den Magt, den faglige Landsorganisation nu har ogsaa paa det politiske Omraade. Paafaldende var det ogsaa, at der blandt de Delegerede fandtes saa faa Kvinder, idet kun ca. 1 pCt. var Kvinder.

Kongressens Dagsorden var meget omfattende, idet der foruden de almindelig forekommende Spørgsmaal, Beretning, Lovændringer o. s. v., skulde behandles følgende fire store Spørgsmaal: Bedriftsraadenes Stilling til Fagbevægelsen, Organisationsformer og Metoder i Fagbevægelsen, Arbejdsfællesskabet og Økonomiraadene samt den fremtidige Arbejdsret i Tyskland.

Det vil føre for vidt at gaa i Enkeltheder i alle de Spørgsmaal, der forelaa til Behandling, og uden at være i Besiddelse af særligt Kendskab til det moderne Tysklands sociale og politiske Foreteelser vil det heller ikke kunne afvinde tilstrækkelig Interesse.

Vi maa derfor nøjes med her at resumere Kongressens Forløb og de vigtigste Afgørelser i store Træk.

Af Gæsternes Taler er det navnlig værd at notere, at Rigsøkonominister Robert Schmidt udtalte, at det, det gjaldt om for Tyskland, var at faa Industrien i Gang i fuld Udstrækning, og som Eksempel paa, at dette ikke var sket, nævnte han, at af Tysklands 250 Højovne var kun 150 i Virksomhed, hvorfor der alene i de sidste Maaneder maatte indføres over 16,000 Tons Raa-Jern. Det maatte være en Opgave for Fagbevægelsen at være behjælpelig hermed, men selvfølgelig saaledes, at opnaaede sociale Fremskridt ikke ødelægges, og Ministeren kunde afgive den Erklæring, at saa længe der fandtes Arbejderrepræsentanter i Regeringen, vilde der ikke blive rørt ved 8 Timers-Dagen. Efter at have omtalt de Forsøg, der for Tiden fra Agrarernes Side gøres paa at fordyre Brødet udover den bydende Nødvendighed, sluttede Ministeren med en Opfordring til Fagorganisationerne, som han betegnede som den bedste Beskyttelse for Republiken, til fortsat Arbejde imod Reaktionen og for Fremskridt.

Den saksiske Arbejdsminister Ristau udtalte

sig i samme Aand og erklærede ogsaa, at hvad der end maatte ske, maatte 8 Timers-Dagen bevares.

Ved Valget af Kongressens Dirigenter viste det sig straks, hvorledes Partistillingen var, idet der her foresloges at vælge 1 fra det Uafhængige socialistiske Parti og 1 fra det kommunistiske Parti, men herfor afgaves kun ca. 150 Stemmer, hvorimod de 3, der foresloges af Ledelsen, valgtes.

Pkt. 2 paa Dagsordenen var Beretningen, og her forelaa en trykt Beretning paa 207 Sider, hvortil Formanden Leipart hovedsagelig henviste til. Han omtalte dog nærmere Jernbanestrejkens Forløb og hævdede her, at en saadan Strejke og forøvrigt alle Strejker, der greb saa stærkt ind i det almindelige Liv, og hvoraf ikke mindst Arbejdernes Ve og Vel afhænger, ikke burde iværksættes, før alle Forhandlingsmuligheder var udtømte, hvilket ikke havde været Tilfældet. Men Strejken, og forøvrigt saa godt som alle Strejker, var forstaaelige, da de var en Følge af den almindelig stigende Nødstilstand.

De Klager, der hist og her var fremkomne over Gennemførelsen af 8 Timers-Dagen, betegnede Leipart som ugrundede, der var ingen Anledning til Klage og vilde heller ikke blive.

Diskussionen om Beretningen indlededes af Kommunisten Walcker. Hans Tale var nærmest af agitatorisk Art og gik imod Alliancepolitiken og for Rustning til Borgerkrig. Paa Kommunisternes Vegne stillede han en meget lang Resolution, der i det store og hele var en skarp Fordømmelse af Ledelsens Arbejde saavel nationalt som internationalt; denne forkastedes med stort Flertal.

Næste Taler var Robert Diszmann, der tilhører det uafhængige socialistiske Parti. Ogsaa han angreb Ledelsens Arbejde, men mere i Enkeltheder og med saglig Begrundelse.

For Ledelsen talte Brey, Fabrikarbejderforbundet, og hævdede, at den førte Taktik var den eneste mulige, afpasset efter det virkelige Styrkeforhold og efter Mulighederne for Socialismens Gennemførelse. Han advarede stærkt imod at indlade sig paa Eksperimenter, som den økonomiske Udvikling ikke havde nødvendiggjort, og som først og fremmest fordrede en mere enig Arbejderklasse. Disse tre Talere talte hver ca. 1 Time, og nu begyndte den almindelige Diskussion med 10 Minutters Taletid. Efter at en halv Snes Talere, hvoraf de 8 tilhørte Oppositionen, havde talt, vedtoges Afslutning, hvorved 27 Talere afskares fra at tale, og efter nogle Slutningsbemærkninger af Leipart vedtoges en Del Resolutioner angaaende »Gennemførelsen af de af Ledelsen i November 1921 opstillede 10 Punkter«, »Ungdoms- og Lærlingespørgsmaalet«, International Fredskongres«, »Brødforsyningen«, »Den stigende Dyrtid«, »Skattespørgsmaalet«, »Boligspørgsmaalet« og »Frigivelse af de politisk fængslede«.

Sidstnævnte Vedtagelse var foreslaaet af Kommunisterne, og det vakte derfor almindelig Latter, da disse straks efter stemte imod en Resolution, der kræver Retsbeskyttelse for de anklagede socialrevolutionære Arbejdere i Rusland.

Spørgsmaalet om Bedriftsraadene indledes af Nörpel, der hævdede, at selve Loven var god nok, Besværlighederne fremkommer derved, at Arbejderne ikke er dygtige nok til at føre den ud i Livet, men efterhaanden som denne indtræder, vil Opgaverne ganske automatisk blive større og flere. Fagforeningerne maa stadig vedblive at være Grundlaget for Arbejderbevægelsen, og det maa være disse, der opretter Overenskomsterne om Arbejdsbetingelserne med Arbejdsgiverne, og Bedriftsraadene, der overvaager disses Overholdelse. Taleren stillede en Resolution, der udførligt fastlægger disse Grundregler og opfordrer Arbejderne til at dygtiggøre sig i videst mulig Udstrækning. Institutioner, der tjener dette Formaal, oprettes og støttes af Fagorganisationerne.

I Tilslutning hertil stillede Brey (Fabriksarbejder) en Resolution, der i Hovedsagen angik Fremgangsmaaden ved Valgene af Bedriftsraadsmedlemmer, der ikke bør paavirkes af politiske Anskulser, men der bør kun tages Hensyn til Dygtigheden. Selvfølgelig er det dog, at Medlemmerne af Bedriftsraadene skal være Medlemmer af Fagorganisationerne.

Disse Resolutioner vedtoges efter nogen Diskussion, medens Resolutioner fra de Uafhængige og Kommunisterne, der for de sidstes Vedkommende gik i Retning af at tildele Bedriftsraadene Opgaver, der nu røgtes af Organisationerne, forkastedes.

Endelig vedtoges en af Jacob Schnitz, Jernbaneforbundet, m. fl. stillet Resolution, der

paalægger Hovedledelsen at arbejde for, »at Arbejdernes Medbestemmelsesret i Bedrifterne udvides, særlig udvidet Kontrolret og Adgang til at faa udleveret alle Oplysninger«, »at alle Særbestemmelser for Rigs-, Stats- og Kommunebedrifter ophæves«, og »at Omkostninger for Uddannelsen af Bedriftsraadsmedlemmer overtages af Rigskassen«.

Spørgsmaalet »Organisationsformer og Metoder i Fagbevægelsen« forelagdes paa Ledelsens Vegne af Formanden for Træindustriarbejderforbundet Fritz Tarnow, der i et timelangt Foredrag udviklede sit Syn paa den foreliggende Sag og i Tilslutning hertil forelagde en udførlig Resolution, der i Korthed fortalt gik ud paa en Anerkendelse af, at Organisationernes Udvikling gaar fra Fag- til Industriorganisationer, men at denne Udvikling maa ske i Frihed og ikke taaler en pludselig og vilkaarlig Omdannelse, fremtvunget ved Tvangsmidler af nogen Art. Til samme Sag var af Ledelsen forelagt et Forslag til Regler for Lønforhandlinger, Strejker o. s. v. i Bedrifter, hvor der beskæftiges flere Fag.

Diskussionen viste i høj Grad, at Indlederens Betragtninger var rigtig, idet der fra mange Forbund rejstes Indsigelse imod at blive tvungne ind paa Organisationsformer, de ikke selv finder formaalstjenlige. Fra Kommunisterne stilledes en Resolution, der gik ud paa, at der skulde nedsættes en Udvalg paa 15 Mand, der i Løbet af to Maaneder skulde udarbejde et Forslag til Industriforbund; dette skulde saa, efter i 3 Maaneder at have været til Behandling i Organisationerne, til Urafstemning i alle Organisationer, og for saa vidt det vedtoges af et Flertal af de afgivne Stemmer, skulde det være bindende for alle Organisationer. Resolutionen forkastedes mod stor Majoritet.

Derimod vedtoges en af Diszmann forelagt Resolution. Denne paalægger Ledelsen hurtigst muligt at udarbejde et Forslag, der gaar ud paa Oprettelsen af 15—16 Industriforbund, f. Eks. for Bjergværker, Metalindustrien, Byggeindustrien, de grafiske Fag, Transportvæsen, offentlige Bedrifter, Tekstilindustrien (fremstillende og forarbejdende), Træindustrien, Levneds- og Nydelsesmiddelindustrien, Land- og Skovbrug o. s. v. Dette skal ske gennem Sammenslutning af de bestaaende Fagforbund.

Inden Afstemningen fandt Sted, erklærede Forslagsstilleren, at han heller ikke ønskede, at der skulde udøves Tvang. Man maatte se, hvor langt man kunde komme ad Frivillighedens Vej og ved Forhandling, og den næste Kongres om 3 Aar maatte saa tage Sagen op igen og eventuelt forsøge at føre den videre. Resolutionen vedtoges med 4,854,125 Stemmer imod 1,925,972. Landarbejderne, der repræsenterede 628,712 Mdl., stemte ikke, og 14 Delegerede, repræsenterende 158,236 Mdl., var fraværende. Efter denne Vedtagelse vistes de af Ledelsen forelagte Regler om Lønforhandlinger o. s. v. tilbage til Overvejelse sammen med Industriforbundstanken.

Til Punktet »Arbejdsfællesskabet og Økonomiraadene« skal vi oplyse, at disse Institutioner hviler paa en Beslutning af Kongressen i Nürnberg i 1919, men fra kommunistisk og uafhængig Side er Arbejdernes Deltagelse heri blevet stærkt angrebet, og som Følge heraf er Institutionerne ret upopulære blandt Arbejderne i Almindelighed. Ledelsen mener derimod, at det er nødvendigt at fortsætte dette Samarbejde med Arbejdsgiverne, og stillede en Resolution herom, der i et dygtigt Foredrag motiveredes af Medlem af Forbundsledelsen Wissel. Efter en indgaaende Diskussion vedtoges Resolutionen af 327 Delegerede med 3,803,238 Stemmer, medens 345 Delegerede med 3,582,429 St. stemte for Udtrædelse af Arbejdsfællesskabet.

Da denne Beslutning er af meget stor taktisk Betydning, og den ringe Majoritet for Ledelsens Standpunkt nærmest maatte udlægges som et Ønske om en Forandring af den hidtidige Taktik og som et Mistillidsvotum, erklærede Ledelsen efter et Samraad, at den ikke kunde modtage Genvalg og forelagde en Udtalelse herom. Da denne kom til Behandling, var imidlertid Meddelelsen om Mordet paa Udenrigsminister Rathenau naaet Kongressen, og Stemningen var nu saadan, at Ledelsen indgik paa at stille sig til Valg igen in pleno og vilde saa afvente Resultatet heraf. Valget fik et for Ledelsen tilfredsstillende Resultat, idet der kun afgaves ca. 150 blanke Stemmesedler, og Genvalget fandt Sted med op imod 500 Stemmer.

Spørgsmaalet om den fremtidige Arbejdsret i Tyskland indlededes af Dr. Sinzheimer fra Frankfurt a. M. Efter nogen Diskussion vedtoges det at lade Foredraget trykke som Pjece,

og naar denne foreligger, skal vi eventuelt komme tilbage hertil.

Under Lovændringer vedtoges enkelte Forandringer vedrørende Kontingentets Størrelse fra 5 til 50 Pf. kvartaarlig og om Repræsentationen paa Kongresserne, der fremtidig bliver 1 for hver 15,000 Medlemmer, nu var det 1 for hver 10,000.

Sidste Punkt paa Dagsordenen var »Særlige Forslag«. Heraf var indkommet ikke mindre end 74, hvoraf dog en stor Del omhandlede samme Spørgsmaal, og en Del maatte betragtes som afgjorte ved de tidligere tagne Beslutninger. Resten blev der ikke Tid til at behandle, men disse henvistes til Ledelsens nærmere Prøvelse.

Kongressen havde til Tider et ret bevæget Forløb, men formede sig dog i det hele taget paa en saadan Maade, at den bar Vidne om en høj Kultur og Interesse og Kærlighed til Arbejdernes store Sag: Socialismens Gennemførelse. Og det kan glædeligvis konstateres, at den tyske Fagbevægelse stadig har forstaaet i saa stor Udstrækning, som det nu en Gang er muligt, at holde den Splittelse, der er paa det politiske Omraade, borte fra Fagbevægelsen, saaledes at denne marscherer enig og sluttet fremad efter de hidtidige Retningslinjer, i Tilslutning til Amsterdam Internationalen.

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1921.

—o—

Efter det for Oktober Kvartal 1921 foreliggende lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening er stillet til Raadighed for Det statistiske Departement, er udarbejdet omstaaende Tabel over Arbejdslønnen i en Række Fag, der tilsammen kan siges at repræsentere Industriens, Haandværkets og Handelens Arbejdere, som Helhed. I Tabellen findes anført Antallet af de i enkelte Fag beskæftigede Arbejdere i København og Provinsen ved Kvartalets Slutning og den gennemsnitlige Timefortjeneste i Oktober Kvartal sammenlignet med September Maaned.

For Tabellens Gruppering af Fagene er den Industrigruppe og det Fag, som Arbejdsgiveren tilhører, lagt til Grund, og indenfor denne Gruppering har der dernæst fundet en Deling Sted efter Arbejdernes Fag eller Uddannelse, og en Deling mellem mandlige og kvindelige Arbejdere. De i Tabellen anførte Beløb for Gennemsnitsfortjenesten pr. Time er beregnede efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistiken omfatter denne Gang 85,500 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen; i Januar Kvartal omfattede Statistiken 85,300, i April Kvartal 87,300 Arbejdere og i Juli Kvartal 88,800. Disse Tal er adskilligt lavere end Tallene for de nærmest foregaaende Kvartaler. For Oktober Kvartal 1920 omfattede Statistiken saaledes 107,000 Arbejdere, for Juli Kvartal 1920 113,800. Nedgangen, der gør sig gældende i næsten alle Fag og Arbejdergrupper, skyldes hovedsagelig den med den økonomiske Depression fulgte Nedgang i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

Fra September til December Maaned har Forandringen i det samlede Arbejdertal kun været ringe, men der har fundet en Del Forskydninger Sted. I Entreprenør- og Byggefagene, Teglværksindustrien og Jernindustrien er Arbejdertallet saaledes gaaet tilbage, medens paa den anden Side f. Eks. Tekstilindustrien viser Fremgang.

En samlet Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det dog haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at for 1920 og 1921 er Gruppen »Formænd« udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Oktober Kvartal 1921 i Hovedstaden 257 Øre, Provinsen 200 Øre. Deres

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1921	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt 1921	Sept. 1921	Ant. Arb. pr. 31/12 1921	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1921	Sept. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustrien:						
Bagerier, Svende	969	216	219	497	191	192
Møllere, —	103	203	210	189	152	151
Chocoladefbr., fagl. Arb.	71	220	199	32	180	178
— ufagl. Arb.	102	182	156	28	154	152
— Kvinder	644	106	102	98	92	88
Margarinefabr., ufagl. Arb.	65	155	157	459	147	147
— Kvinder	—	—	—	179	81	81
Slagterier, ufagl. Arb.	292	159	159	1003	152	150
— Kvinder	16	85	84	88	81	80
Bryggerier, ufagl. Arb.	1683	198	192	486	181	182
— Kvinder	904	150	149	412	131	131
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	41	187	188	301	187	187
— Kvinder	34	152	151	11	156	143
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	460	186	180	1835	195	170
— Kvinder	163	102	101	86	110	102
Div. Fag, ufagl. Arb.	184	168	194	259	144	138
— Kvinder	149	110	106	391	106	98
Tobaksindustrien:						
Cigarfabr., Cigarmagere	627	169	174	590	168	175
— ufagl. Arb.	70	163	168	149	144	142
— Kvinder	1329	108	111	1047	91	94
Tekstilindustrien:						
Tekstilfabr., Mænd	494	158	159	1613	153	152
— Kvinder	1403	113	111	2471	101	100
Rebslagerier, Svende	8	149	144	28	147	146
— ufagl. Arb.	16	146	141	45	133	131
— Kvinder	88	92	88	53	74	74
Possementfaget, Svende	18	190	214	—	—	—
— Kvinder	22	94	96	—	—	—
Sejlmagersvende	9	267	264	14	171	181
Beklædningsindustrien:						
Skræddersvende	321	190	190	48	172	182
Syersker	1110	100	99	355	80	82
Skomagersvende	81	170	177	21	136	149
Skotøjsarb., Mænd	902	193	196	131	157	157
— Kvinder	778	109	110	63	83	87
Læderindustrien:						
Garverier, Svende	138	219	213	108	194	195
— ufagl. Arb.	139	182	177	215	173	170
Bygningsindustrien:						
Blikkenslagersvende	278	247	236	229	169	166
Bygningssnedkersvende*)	665	235	228	962	166	164
Glarmestersvende	120	182	180	66	145	144
Malersvende	801	233	207	311	173	163
Murersvende	946	306	300	1475	172	169
Murarbejdsmænd	658	236	235	1169	149	145
Møllebyggere	6	231	232	7	176	163
Stukkatørsvende	60	235	222	—	—	—
Tømrersvende	517	307	293	1151	174	169
Arbmd. hos Tømrere	29	180	175	50	149	151
Linoleumspaalæggere	45	213	187	—	—	—
Isoleringsmontører	62	266	256	17	214	226

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1921	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvrt. 1921	Sept. 1921	Ant. Arb. pr. 31/12 1921	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvrt. 1921	Sept. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustrien:						
Bødkersvende	124	213	212	371	180	179
Børstenbindersvende	28	198	199	26	180	185
Billedskærersvende	5	210	203	7	175	176
Drejersvende	18	183	198	51	161	166
Forgyldere	26	226	235	16	186	186
Karetmagersvende	41	217	211	—	—	156
Kurvemagersvende	22	163	162	—	—	—
Møbelsnedkersvende	445	202	210	71	158	159
Maskinsnedkere	280	199	196	876	153	154
Træindustriarbejdere, ufagl.	225	157	151	356	133	133
Træindustri, Kvinder	98	106	109	65	89	92
Pianoarbejdere	81	219	226	13	184	182
Piskearbejdere	—	—	—	25	159	158
Sadelmager- og Tapetserersvende	229	211	220	146	164	158
Ler-, Sten- & Glasindustrien:						
Jord- og Betonarbejdere	1058	230	237	1696	147	153
Andre Arbmd. ved Jordarb.	113	241	235	103	140	142
Brolæggersvende	49	382	307	37	220	215
Stenhuggerier, Svende	104	231	236	235	144	155
— ufagl. Arb.	37	164	177	79	142	138
Grus- og Skærvefabr., Arbmd	—	—	—	279	142	146
Teglværker —	—	—	—	1683	147	154
Cementfabrikker —	—	—	—	955	150	153
Keram. Industri, fagl. Arb.	170	201	209	52	151	158
— ufagl. -	214	164	168	53	130	128
— Kvinder	469	128	130	32	82	97
Terrazzoarbejdere	30	202	204	10	166	183
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	152	209	217	72	181	191
Elektrikere	564	204	200	563	189	186
Formere	167	267	258	305	195	200
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	221	191	198	58	172	187
Gørtlere	80	209	214	32	183	183
Kobbersmede	50	233	233	65	214	222
Malersvende	132	249	246	160	187	187
Metalslibere	89	204	209	50	162	172
Metaltrykkere	56	227	234	15	186	199
Skibstømrere	104	264	265	217	201	195
Smede- og Maskinarbejdere	4144	229	230	3732	192	193
Træarbejdere	263	231	225	570	188	182
Div. fagl. Arbejdere	44	235	233	50	192	188
Arbejdsmænd	2676	173	176	2595	154	155
Kvinder	1048	94	95	287	84	87
Kemisk Industri:						
Farversvende	36	182	176	11	180	174
Oliemøller, Arbmd.	324	154	156	378	154	179
Svovlsyrefabr.	59	170	184	200	151	159
Tændstikfabr., Arbejdsmænd	83	199	190	—	—	—
— Kvinder	185	100	99	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbejdsmænd	600	165	161	264	155	160
— Kvinder	755	91	91	297	79	83

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 24/9 1921	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvrt. 1921	Sept. 1921	Ant. Arb. pr. 24/9 1921	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvrt. 1921	Sept. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	143	156	156	640	145	145
— Kvinder	25	98	98	209	88	94
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1433	262	260	1113	210	211
Stentrykkere	117	210	216	72	178	184
Kemigrafer	90	219	226	—	—	—
Ufagl. Arb.	139	201	201	44	169	168
Kvinder	317	141	139	117	101	102
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	30	160	166	10	136	141
— Kvinder	51	134	136	32	90	93
Bogbinderier, Svende	313	227	227	132	165	165
— Kvinder	413	111	113	56	82	84
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	36	158	154	—	—	—
— Kvinder	220	96	99	68	86	84
Æskefabrikker, Kvinder	142	96	98	103	91	91
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	994	148	149	1715	142	150
Havnearbejdere	318	259	267	518	246	266
Kvinder	62	88	87	55	84	83
Forskelligt:		Kun pr. Uge			Kun pr. Uge	
Formænd	697	119.28	123.63	698	93.18	95.53
Fyrbødere	356	87.25	87.27	773	80.30	80.61
Chauffører	563	81.29	81.85	280	72.00	72.68
Kuske	1410	78.38	78.91	1092	68.88	69.92

Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelse af deres Lønninger i de samlede Gennemsnit kun betyder en Ændring paa Brøkdele af en Øre.

Af Tabellen fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i Oktober Kvartal 1921 var 169 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 205 Øre, for Arbejdsmænd 169 Øre og for Kvinder 104 Øre. For de i København beskæftigede 41,700 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 182 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 229 Øre, for Arbejdsmænd 183 Øre og for Kvinder 110 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistiken 43,800 Arbejdere, hvis Timefortjeneste var gennemsnitlig 158 Øre; for faglærte Arbejdere var Timefortjenesten i Provinsen 179 Øre, for Arbejdsmænd 162 Øre og for Kvinder 95 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 50 Øre pr. Time for faglærte Arbejdere, 21 Øre pr. Time for Arbejdsmænd og 15 Øre pr. Time for Kvinder, men det maa dog fremhæves, at disse sidste Tal paavirkes af Forskellen med Hensyn til Arbejdertallets Fordeling paa de enkelte Grupper og Fag indenfor de to Omraader, Hovedstaden og Provinsen.

Sammenlignet med Lønningerne i Juli Kvartal (September) viser Lønningerne for Oktober Kvartal 1921 kun smaa Forandringer. For alle faglærte Arbejdere under et er Lønnen paa det nærmeste uforandret. For ufaglærte Arbejdere er Lønnen gaaet ned med 2 Øre i Hovedstaden og op med 4 Øre i Provinsen, for kvindelige Arbejdere er Lønnen gaaet ned med 1 a 2 Øre.

Lønniveauet naaede sit Højdepunkt i Oktober Kvartal 1920. Januar Kvartal 1921 viste allerede en lille Nedgang, der fortsatte sig i et stærkere Tempo i April Kvartal, efterhaanden som de mange nye Overenskomster, der

traadte i Kraft i dette Kvartal, medførte Nedsættelser af de tarifmæssige Betalinger. I adskillige Fag var denne Nedsættelse 13 Øre pr. Time, i nogle Fag mere, i andre mindre, og Nedsættelserne indtraadte til forskellige Tidspunkter indenfor Kvartalet; men det samlede Resultat blev 14 Øre pr. Time i Nedgang. Ved den i August 1921 indtraadte Regulering af Lønningerne i de fleste Fag fortsattes Nedgangen, saaledes at den gennemsnitlige Timefortjeneste laa 16 Øre lavere i September Maaned end i April Kvartal.

	Ant. Arb. 31. Decbr. 1921	Gennemsn Timefort. Oktbr. Kvartal 1921	September 1921	April Kvartal 1921	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre
Fagl. Arbejdere . .	16815	229	229	239	67,1
Ufagl. — . .	13992	183	185	202	47,5
Ialt Mænd. .	30807	208	209	222	61,0
Kv. Arbejdere. .	10930	110	111	127	32,3
Samtl. Arbejdere. .	41737	182	184	200	54,4
Provinsen					
Fagl. Arbejdere . .	15308	179	180	196	54,8
Ufagl. — . .	21705	162	158	170	40,8
Ialt Mænd. .	37013	169	167	182	48,2
Kv. Arbejdere. .	6787	95	97	113	25,7
Samtl. Arbejdere. .	43800	158	157	172	44,9
Hele Landet					
Fagl. Arbejdere . .	32123	205	205	218	61,3
Ufagl. — . .	35697	169	168	184	45,5
Ialt Mænd. .	67820	186	185	200	55,0
Kv. Arbejdere . .	17717	104	106	122	29,6
Samtl. Arbejdere. .	85537	169	170	186	50,2

I Oktober Kvartal har der saa godt som ingen Ændringer fundet Sted i Lønoverenskomsterne, hvorfor Gennemsnitsfortjenesten i de forskellige Fag fra September Maaned (Juli Kvartal) til Oktober Kvartal kun er undergaaet smaa Forandringer, saaledes som det fremgaar af foranstaaende Tabel, der udviser Arbejdertallet ved Udgangen af Kvartalet og den gennemsnitlige Timefortjeneste for de enkelte Fag og Grupper af Arbejdere i Oktober Kvartal og i September Maaned.

Det vil bemærkes, at Fortjenesten enkelte Steder viser Opgang og altsaa er gaaet i modsat Retning af Lønniveauets almindelige Tendens. Det gælder saaledes i forskellige af Bygningsfagene, der i Oktober Kvartal har haft større Udbetalinger af Akkordoverskud. I Chokoladeindustrien er Fortjenesten steget baade for faglærte og ufaglærte Arbejdere som Følge af, at der i Oktober Kvartal er arbejdet i større Udstrækning i Akkord end i de foregaaende Kvartaler. Paa Sukkerfabrikkerne medfører Efteraarskampagnen en regelmæssig Stigning i Lønningerne.

I Tabellerne over de enkelte Fag er udeladt forskellige Smaagrupper af Arbejdere, der er medregnede i Hovedtabellens Arbejdertal og beregnede Tal for Gennemsnitsfortjenesten.

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær.

Strejkerne i Amerika.

I en tidligere Notits omtalte vi, at Arbejdsmarkedet i Amerika truedes af to store og alvorlige Konflikter, en Kulminearbejderstrejke og en Jernbanestrejke.

For den førstes Vedkommende skete der det, at selve Staternes Overhoved, Præsident Harding, greb ind, og ved en personlig Forhandling med Formanden for Minearbejderforbundet, Lewis, den 28. Juni gik man med til at udsætte Strejken indtil videre. Den 3. Juli fremsatte Regeringen et Forslag om Oprettelse af en Voldgiftsret indenfor Kulindustrien, og Eksekutivkomiteerne for henholdsvis Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne er i Ugens Løb traadt sammen for at tage Stilling til dette Forslag.

Ganske anderledes alvorlig er Situationen paa Jernbanernes Omraade. Efter de foreliggende Meddelelser har ca. 400,000 Værkstedsarbejdere nedlagt Arbejdet den 1. Juli, og den 3. Juli sluttede Liniearbejderne sig til Strejken. Det kørende Personale, Togførere, Konduktører, Assistenter o. s. v., var endnu den 3. ds. i Arbejde, men man venter hver Dag, at ogsaa de standser. Jernbaneselskaberne optræder meget overlegent, idet de har afvist al Forhandling og udtaler, at de er sikker paa at kunne knuse Strejken ved Hjælp af Skruebrækkere.

Det svenske Pristal.

Det officielle svenske Pristal, der udarbejdes hvert Kvartal, er gaaet ned fra 195 til 190.

8 Timers-Dagen ophæves i Schweiz.

Attentaterne mod 8 Timers-Dagen krones i Land efter Land med Held. Til de andetsteds fra meddelte Resultater kommer nu Meddelelsen fra Schweiz om Lovfæstelse af en 54 Timers Arbejdsuge.

Den 27. Juni vedtoges i Nationalraadet med 85 Stemmer mod 47 en Ændring i Fabrikslovens § 41 om, at der »paa Grund af de vanskelige økonomiske Forhold for Industrien« tillades at indføre en Arbejdstid paa indtil 9 Timer daglig. Mod denne Ændring

stemte som nævnt 47 Medlemmer, de socialistiske og de kristelig-sociale.

Den 1. Juli var Forslaget til endelig Behandling i Deputeretkammeret, hvor det ogsaa vedtoges, her med 96 Stemmer mod 46. Forslaget fik Tilføjelsen, at Loven foreløbig gælder i 3 Aar, og at der, forinden man fastslaar Kendsgerningen, at der virkelig indenfor denne eller hin Industri hersker saadanne Forhold, der gør Forlængelsen af Arbejdstiden paakrævet, skal der konfereres med saavel Arbejdsgiver- som Arbejderorganisationerne indenfor den paagældende Industrigren. Det vil dog være naivt at tro, at denne sidste Bestemmelse er af nogen som helst Værdi for Arbejderne — 8 Timers-Dagen er forloret.

Det internationale Fagforbund.

Fra Paris kommer en Meddelelse om, at Præsidiet for det internationale Fagforbund (Hovedsæde i Amsterdam) i en nær Fremtid vil træde sammen i Berlin for at træffe Beslutning om Forholdsregler til Understøttelse af de tyske Arbejderes Kamp mod Reaktionen. Præsidenten, Jouhoux, meddeler endvidere, at der i December Maaned d. A. i Berlin vil blive afholdt en Verdenskongres af Arbejderorganisationerne med Dagsorden: Opretholdelse af Verdensfreden.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 16 Kr.

Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 10 Kr.

Den mindste er paa 55 Sider. Pris 6 Kr.

Kassebøger: 5 Kr. pr. Stk.

Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. 50 Øre pr. Stk.

Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.

Medlemsbøger med Hylstre: 1 Kr. pr. Stk.

Medlemsbøger uden Hylstre: 75 Øre pr. Stk.

Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale) med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format. samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelfuldt ekspederet. gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:

P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.

Ny tilkommende:

Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Redaktionen af dette Nummer er sluttet 22. Juli

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 8 | 26. Juli 1922 | 27. Aarg.

Til vore Kongresdelegerede.

I 25 Aar har Dansk Arbejdsmands Forbund bestaaet.

For 25 Aar siden samledes Repræsentanter for de organiserede danske Arbejdsmænd fra alle Egne af Landet for første Gang til fælles Kongres. I dobbelt Forstand er altsaa den Kongres, der nu træder sammen, vort Forbunds Jubilæums-Kongres.

De tre gamle Landsdelsforbund, for Jylland og Fyen, Sjælland og Øerne og København og Omegn, vedtog hver for sig i Efteraaret 1896 Sammenslutningen, og Nytaarsdag 1897 konstituerede Forbundet sig.

Under Stormvarsler traadte den nye Organisation ud i Livet.

Inden der var gaaet 3 Dage havde vi baade Strejke og Lockout over Hovedet; men den Ildprøve, vort Forbund blev udsat for, bestod vi, som vi har bestaaet hver eneste siden.

Den Kamp, vi blev tvunget til at tage, tog vi og kæmpede igennem til Ære for de danske Arbejdsmænd og den af dem skabte Organisation.

Varslerne ved vort Forbunds Fødsel har ikke løjet. Ingen Organisation har maattet tage flere Kampe, ingen Organisation har maattet tage saa store Kampe, og ingen Organisation har staaet overfor saa vanskelige Situationer, som Dansk Arbejdsmands Forbund, men der er heller ingen Organisation, der har klaret Kampene og løst de haarde Knuder paa en stoltere Maade end vi.

Naar vi nu ser tilbage paa de mange svundne Aar og mindes alle de Tørne, vi har taget med Jernfabrikanter, Entreprenører, Svovlsyrefabrikanter og med hele Dansk Arbejdsgiverforenings samlede Magt, naar vi mindes de Byrder, vore Medlemmer har taget paa sig, de Ofre, de har bragt, baade de, der gik ud i Kampene og satte deres Hjem paa Smalkost for at vinde bedre Kaar til sig selv og sine og skabe Betingelser for, at deres øvrige Kammerater kunde vinde fremad, og de, der villigt aabnede Pungen og gav det, der var nødvendigt, for at Kampene kunde føres og gennemføres, — saa maa vort Hjerte banke af Glæde over at høre til en Stand med saa vaagen Forstaaelse, saa stor Kampevne og saa stor Offervillighed, som den organiserede, danske Arbejdsmands-Stand.

Naar vi mindes de mange, vanskelige Situationer, hvor det gjaldt om at placere sig paa rigtigste Maade, hvor det gjaldt om at holde igen mangen Gang, hvor man nødigt vilde, hvor det gjaldt om at manøvrere Organisations-Skibet frem mellem Klipper og Skær, — at tage Hensyn til højre og venstre og saa alligevel bjerge Lasten i Havn, saa maa vi føle os stolte over vor Organisations Omsigt, Manøvredygtighed og Selvbeherskelse, selv hvor det var vanskeligt at beherske sig.

Og naar vi husker de Resultater, vi Gang paa Gang har glædet os over at have hentet hjem, og naar vi ser, hvorledes de 14,000

Mand, der i 97 dannede Forbundet, nu er blevet til 80,000, saa maa vi frydes over den Magt og den Betydning, det er lykkedes vor Organisation at tilkæmpe sig.

For fjortende Gang i de 25 Aar samles vi til Kongres. De sidste Par Kongresser har været ekstraordinære, nødvendiggjorte af de ekstraordinære Forhold, som har raadet ikke blot i vort Fædreland, men i hele Europa, ja i hele Verden.

Men hvadenten det har været ekstraordinære eller ordinære Kongresser, der har været Tale om, saa har Dansk Arbejdsmands Forbunds højeste Myndighed, hver Gang den har været samlet, hver Gang den skulde bedømme den Virksomhed, der *var* udfoldet, hver Gang den skulde bestemme den Kurs, der *skulde styres*, hver Gang den skulde træffe Afgørelse i vanskelige Spørgsmaal udadtil eller indadtil, løst sin Opgave til Held og Gavn for den samlede Organisation, og det vil ogsaa vor Jubilæums-Kongres vide at gøre.

Store Spørgsmaal ligger for.

Vi har manøvreret og kæmpet os igennem en Periode saa ekstraordinær, saa vanskelig, som der næppe tidligere nogensinde har været Magen til, og vi staar overfor en Periode, der kan blive mindst lige saa vanskelig.

De Beslutninger, der nu skal tages, maa da være prægede af Forstaaelsen heraf, — maa være egnede til at gøre vort Forbund endnu mere manøvredygtigt, endnu stærkere og endnu mere kampdygtigt, end det allerede er. Og det hvadenten Beslutningerne drejer sig om Organisationens indre Forhold, dens Forhold overfor andre Organisationer eller den Linje, der skal følges, den Retning, der skal styres i de kommende Aar.

Store Spørgsmaal ligger for.

Vi skal drøfte vor egen Stilling og Kamptaktik og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, — vi skal drøfte vort Forhold til de danske Fagorganisationers Samvirksomhed, og vi skal drøfte det allerede tidligere gennemdrøftede Spørgsmaal om indre Reorganisation.

Vore Delegerede vil denne Gang, som tretten Gange tidligere, i Aar, som altid gennem de 25 Aar, diskutere Tingene og tage deres Beslutninger i Bevidstheden om deres Ansvar overfor de 80,000 smaa Arbejdsmands-Hjem Landet over, som de repræsenterer.

Vel mødt da, — til Arbejde, til saglig Drøftelse, til vel overvejet Afgørelse.

Vel mødt til Arbejdet for at styrke Enheden og Enigheden, Sammenholdet og Samarbejdet blandt de danske Arbejdsmænd.

Vel mødt!

Chr. S.

Et Arbejderforetagende.

Mælkeriet »Enigheden«,
dets Virksomhed, Fremgang og Stilling.
1897 — 12. Marts — 1922.
En post festum Oversigt.

—o—

Dagens Program var oprindelig fastsat saaledes, at vi tog med Slangerupbanen til Hareskov Station og derfra paa en Fodtur gennem Skovene omkring Furesøen. Seks-Toget fra København dampede imidlertid afsted lige for Næsen af os, og i den tidlige Morgen stod vi der og nød denne Tilskikkelse. At ærgre sig er usundt, især straks fra Morgenstunden, og for at aflede Tankerne fra den Omstændighed, at blot fem, ja et Minut før ud af Sengen havde været tilstrækkeligt for, at Dagens Program kunde være overholdt og gennemført, giver vi os til at overveje, paa hvilken mest interessant Maade de næste to Timer kan anvendes. Men hvad er her at se i denne Kant af Storbyen? Og paa denne Tid — Byen er jo knapt vaagen endnu, selv om der er Tegn til, at Dagens Liv paany er i Færd med at tage Fart.

Tungtlæssede, overfyldte Gartnervogne ruller forbi os paa Vej mod Torvet, Byens Forsyning med Grøntsager for en Dag. Et Øjeblik efter fanger Øjet en Mælkevogn, javel, Mor-

genmælken, frisk og sød, det kræver Byen ogsaa hver Dag. Faa Minutter efter ruller den næste forbi, højt læsset, fem Rækker Kasser med Mælkeflasker stablet til Tops paa Læsset; det ser noget halvfarligt ud, gaar det mon godt der i Svinget? Jo, det gik — og bort ruller den gule Vogn, ud ad Fasanvejene. Den tredje kommer rask efter, ogsaa med Toplæs; vi kigger efter Firmamærket i det røde Felt paa Vognens Side: Mælkeriet »Enigheden«, javel, det er sandt, det ligger jo her i Nærheden, og da vi vender os for at lede Virksomheden ud blandt de mange Fabrikskomplekser, der findes her, behøver vi ikke at spørge os nærmere for. Thi, ad Vejen kommer imod os Vogn efter Vogn, alle fuldt lastede, i jævnt Trav, afsted, afsted, Byen venter paa sin Mælk, og Vogn efter Vogn ruller os forbi, udad, indad, i alle Retninger forsvinder de for vore Blikke, et endeløst Vogntog forekommer det os, og vi opgiver at tælle. Hvor mange mon der var — og mon det kunde lade sig gøre at kaste et Blik ind, hvor de kom fra? Voila, vi forsøger. — Faa Minutter efter har vi præsenteret os for Hr. Inspektør Jacobsen, og i Løbet af de næste 3 Timer giver Hr. Jacobsen os et Indblik i den daglige Virksomhed i Nordens største Detailforretning i Mælk, ruller et Billede op for os af et decideret Arbejderforetagende, der gennem 25 Aars Virken nu staar som et Mønster paa sit Omraade, velledet og konsolideret, hvis Produkter af vore Læger og Sundhedsautoriteter ydes den mest uforbeholdne Anerkendelse, og hvis Position ingen Konkurrence formaar at rokke.

I det efterfølgende skal vi prøve paa at ridse dette Billede op for vore Læsere og begynder med lidt

P. Mikkelsen. *Lyngsie.* *Sophus Mortensen.*

Historie.

Mælkeforsyningen i Hovedstaden var oprindelig i Hænderne paa de saakaldte »Mælkebønder«, der opkøbte Mælken omkring paa Gaardene i Byens Omegn og forhandlede den i løst Maal paa Gaderne i Byen. Mælkens Behandling var i hygiejnisk Henseende den slettest tænkelige, Renligheden var af en Beskaffenhed, at naar man hører om Datidens Mælkehandel, løber det En koldt ned ad Ryggen; og det hilstes overalt med Glæde, da der i Hovedstaden startedes en Mælkeforretning, som med Hensyn til Varens Behandling indførte Reformer, der vendte op og ned paa de hidtil gængse Forestillinger om Krav paa sundhedsmæssige Principper paa dette specielle Omraade. »Københavns Mælkeforsyning«, som det nye Foretagende døbtes, naaede da ogsaa

hurtigt at skabe sig et godt Omdømme, og det maa anerkendes, at »Mælkeforsyningen«s hele Driftsmaade har tjent som et Mønster, ikke mindst for dette Foretagende, som disse Linjer egentlig er viede.

Viste Ledelsen for »K. M.« sig at have Forstaaelse af deres Produktions banebrydende Kvalitet, var der dog et Felt, hvor de var langt tilbage for Tiden — i Forholdet overfor deres Arbejdere. De indførte et Enevoldssystem overfor Arbejderne, som tilsidst blev disse uudholdeligt. Arbejdstiden var ca. 14 Timer daglig, ethvert Krav om fornuftige Ændringer i Arbejdsforholdene afvistes kategorisk, og i November 1896 var Tilstandene saaledes, at man fandt Tidspunktet inde til at organisere sig, og ad denne Vej søge at opnaa Forbedringer. Den 16. November stiftedes en Branchegruppe indenfor Arbejdsmændenes Forbund ved et Møde paa »Gimle«, hvor *M. C. Lyngsie* var kommet tilstede. Den nuværende Direktør for Københavns Kommunes Kørselsafdeling, Hans Jensen, valgtes til Formand.

Denne Formastelighed besvaredes af »K. M.«s Ledelse med en Lockout, som Ledelsen aabent erklærede førtes paa det Princip, at Folkene ikke maatte være Medlemmer af »Lyngsies Fagforening«.

Folkene var dog ikke tilsinds at lade sig knægte af de stormægtige Direktører, og de tog Lock-outen med godt Humør; men da de ikke i Længden kunde føre en Kamp paa en Understøttelse af 7 Kr. 50 Øre pr. Uge, voksede den Tanke at starte et eget Foretagende paa Mælkeforsyningens Omraade, og efter at Forslaget var forelagt Lyngsie og godkendt af denne, nedsattes et Udvalg bestaaende af *Hans Jensen, N. P. Nielsen, J. G. Cramer, N. F. Nielsen, Hans Nielsen* og *Lyngsie,* som udarbejdede et Prospekt, der den 29. December 1896 blev forelagt paa et Møde, og som resulterede i, at »*Aktieselskabet Mælkeriet Enigheden*« blev startet.

Nu begyndte en travl og brydsom Tid. De økonomiske Vanskeligheder ved at starte et Foretagende, der fra første Dag kunde tage det op i Konkurrencen med »K. M.«, var af en Art, der næsten kunde tage Modet fra selv de mest optimistiske og ufortrødne. Sjælen i Foretagendet var vort Forbunds Formand, Lyngsie, der gik op i Sagen, ikke undede sig Rist eller Ro før Spørgsmaalene om dette eller hint var bragt i Orden. Det vilde dog føre alt for vidt og gaa langt ud over den Plads, der er beskaaret os her, at komme ind paa alle de Genvordigheder, alle de Vanskeligheder, som taarnede sig op, og som overvandtes en efter en. Dagene før Virksomhedens endelige Start var en Række af Beviser paa Offervilje og Energi fra alle, der havde Lod og Del i Sagen; men uden at forklejne nogen af alle de, som lagde Evner og Kræfter i, tør det dog vel nu siges, at Drivfjederen i det hele først og fremmest var Lyngsie, og bag ham stod Arbejdsmændenes Forbund, hvis daværende Position — selv om den ikke var i Rang med det nuværende D. A. F. — dog ydede en Borgen for, at »Enigheden« skulde være et for Arbejderne værdigt Foretagende.

Den 12. Marts 1897 skete den endelige Start, og for første Gang efter 115 Dages Forløb mødte Kuskene igen hos deres gamle Kunder og — *med deres egen Mælk.*

Hermed var dog ikke sagt, at nu gik alt godt, nu var Virksomheden sikret, og nu var det kun at købe Mælk, sælge den igen — saa flød Pengene ind i Kassen.

De førsteAar var en stadig Kamp for Eksistensen. Konkurrenterne lagde stadig Sten i Vejen for det nye Arbejderforetagende — den store Gæld, man havde stiftet, skulde afvikles, og det glædelige Faktum, at Kundekredsen voksede, at Omsætningen steg, medførte stadige Krav om Udvidelser, Fornyelse af Materiel o. s. v., alt var Krav om ny Kapital, som skaffedes tilveje ved Hjælp af nye Laan, — disse første Aars Historie er et Vidnesbyrd om Ledelsens sikre Tro paa deres Forretnings Levedygtighed, og de er et straalende Vidnesbyrd om, hvad ukuelig Energi formaar at udrette.

Konsolidering og senere Vækst.

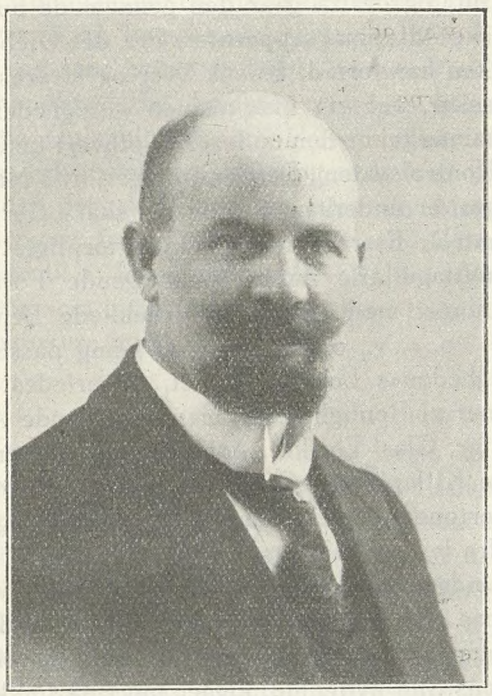
I de første Aar eksisterede der et vist Samarbejde med et Par af de andre større Mejerier her i Byen, men efterhaanden voksede »Enigheden«, der væsentlig var lagt an paa Detailhandel, i denne Retning de andre Mælkeforretninger over Hovedet. Forretningen kom ind i mere rolige Baner, og efter 1. Januar 1905, hvor den nuværende Driftbestyrer, *K. A. Lynge,* tiltraadte, kan noteres en stadig og sikker Vækst.

I 1908 flyttede man ind i sine nye Lokaler

paa Alexandravej, og Aar efter Aar er der paa Arealet vokset nye Bygninger op. I denne Tid bygges der saaledes et helt nyt Kedel- og Maskinhus, og det nuværende Maskinhus vil senere blive lagt til Køle- og Aftapningslokalerne.

Nogle Tal vil bedst illustrere »Enigheden«s enorme Vækst.

I 1898 var Omsætningen ialt 565,945 Kr. 57 Øre, i sidste Regnskabsaar 8,756,114 Kr. 55 Øre. I 1897 solgtes 7,119,148 Pund Mælk og Fløde, i 1921 28,606,509 Pund. I 1898 havde

Driftsbestyrer *K. A. Lynge.*

man 22 Heste og 20 Køretøjer, i 1922 har man over halvandet hundrede Heste og 92 Detailvogne, foruden en Del Automobiler, der benyttes til Afhentning af Mælk ude omkring i Landet.

Medens Aktiverne i 1898 var 60,379 Kr. 02 Øre, og Passiverne 156,137 Kr. 38 Øre, viste Regnskabet ved 25 Aars Dagen for »Enigheden«s Start, at Aktiverne overstiger Passiverne med over 1 Million Kroner.

»Enigheden«s Personale udgør ialt nu en Stab af 550 Mænd, Kvinder og unge Mennesker og Lønningskontoen var i 1898 108,601 Kr. 17 Øre, i sidste Regnskabsaar 1921—22 langt over 1½ Million.

Den nuværende Bestyrelse for Aktieselskabet er Formanden for Dansk Arbejdsmands Forbund, *M. C. Lyngsie,* der allerede valgtes til Bestyrelsens Formand ved Starten i 1896 og har været det siden, samt Forretningsfører for Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn, Borgerrepræsentant *Sophus Mortensen,* indtraadte 22. Oktober 1903, og den tidligere Forretningsfører for Kbhvn. og Omegn, Borgerrepræsentant *P. Mikkelsen,* der indtraadte i Bestyrelsen den 13. Juni 1906.

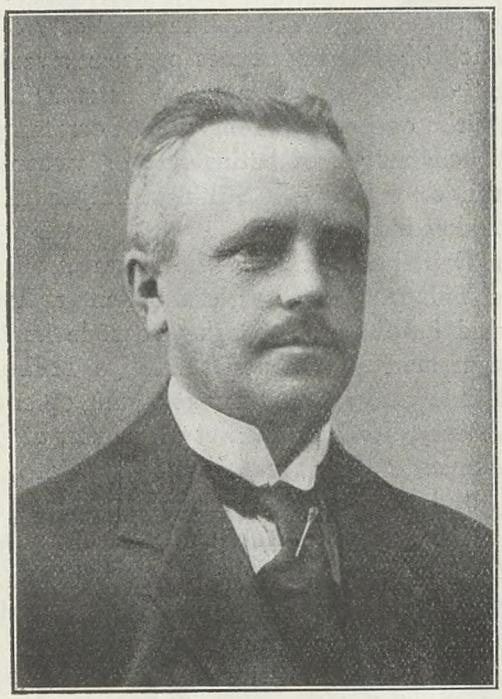
Er saaledes hele »Enigheden«s Start, Liv og Vækst nøje knyttet til Arbejdsmændenes Organisationer i Landet, hvis ledende Mænd har siddet og sidder i Aktieselskabets Bestyrelse, maa dog i høj Grad nævnes og fremhæves de Mænd, der leder den daglige Virksomhed, og hvis Virke og Energi, Fremsyn og Forretningsdygtighed har været betingende og væsentlig afgørende for hele den Stilling, »Enigheden« i Øjeblikket indtager.

Hr. Driftsbestyrer *Lynge* kom som nævnt til paa et Tidspunkt, hvor Virksomheden var kommet ind i roligere Gænge, og voksede hurtigt sammen med »Enigheden«s særlige Forhold. Hr. Lynge var mejeriuddannet og ung og energisk. Bestyrelsen var hurtigt klar over, at det var den rette Mand, man havde faaet fat i, og den Tillid, man nærede til ham, har staaet sin Prøve i de forløbne Aar. Under den vanskelige Krigsperiode, hvor Mælken var rationeret, og hvor det var uhyre besværligt at komme tilrette med de kontrollerende Myndigheder, gjorde Hr. Lynge et stort Arbejde og førte »Enigheden« frelst gennem Skærene.

En Betingelse for et vedvarende stabilt Forhold indenfor enhver Forretning er dog, at Samarbejdet mellem de ledende øverste Funktionærer er godt — og dette er da ogsaa i høj Grad Tilfældet mellem Driftsbestyreren og hans nærmeste Medarbejder, Hr. Inspektør *Kr. Jacobsen,* der allerede den 15. Januar 1900 som 18-aarig ansattes i Virksomheden. Hr. Jacobsen begyndte som Kontormand, fik efterhaanden Tilsynet med Mejeriet og Stald, og efter Flytningen til Alexandravej var han selvskreven til Stillingen som Forvalter, hvilken han senere har ombyttet, ved Aktieselskabets Omorganisering, med den nye Stilling, som Selskabets Inspektør. Hans utrættelige Interesse for Virksomheden hænger saaledes nøje sammen med den Kendsgerning, at han fra

ganske ungt Menneske har set Forretningen vokse sig stor og sund og følt, at det i ikke ringe Grad beroede paa, om enhver fra oven og nedad følte sig som samhørende med Bedriften, der skaffede Arbejde, ligesom det her — i højere Grad end det andre Steder er Tilfældet — var en Spore for hver især at se, hvorledes Positionen grundfæstedes, og Produkterne ydedes almindelig Anerkendelse.

Af »Enigheden«s Historie kunde der være al Anledning til at plukke mange flere interessante Træk, men Pladsen er knap, og de sid-

Inspektør *Kr. Jacobsen.*

ste Linier maa være forbeholdt en Rundtur gennem Bygningerne og en Omtale af

den daglige Drift,

der er af overordentlig stor Interesse.

Det skal straks være sagt, at kun faa aner, hvilken Omhu, der anvendes, hvilke omstændelige Fremgangsmaader, der er nødvendige, for at levere Københavnerne et i enhver Henseende upaaklageligt Produkt paa Mælkens Omraade.

Under Hr. Inspektør Jacobsens Førerskab indvies vi nu i Hemmelighederne fra det Øjeblik, Mælken i de fyldte Spande kommer ind fra Leverandørerne pr Bane eller Bil, vejes, gaar gennem Renseapparater, der fjerner ethvert Gran af Støv, Snavs osv. og paa rene Flasker i færdigbehandlet Stand leveres os ved Køkkendøren næste Morgen.

Efter, som nævnt, at være fuldstændig renset, pasteuriseres Mælken, d. v. s. opvarmes til 83 °, der skal være tilstrækkelig til at dræbe Sygdomskim, Bakterier osv., hvorefter den straks afkøles ved at føres over et Afkølingssystem, der nedsætter Mælkens Temperatur i Nærheden af Nulpunktet. Ved Tryk føres den over i store Beholdere, hvor den holdes i stadig Bevægelse for at holde en ensartet Temperatur, og herfra gaar den gennem de automatiske Aftapningsapparater. Fra det Øjeblik, Mælken har forladt Koens Yver og leveres os i Flasker, vel at mærke med »Enigheden«s Firmamærke, er den undergivet ethvert tænkeligt Kontrolsystem. De Besætninger, hvis Mælk aftages, er underkastet en meget skarp Dyrlægekontrol; Ejerne er kontraktlig forpligtet til at iagttage alle mulige betryggende Foranstaltninger med Hensyn til tillukkede Beholdere o. s. v., og har man en Gang passeret »Enigheden«s Lokaler og set, hvorledes alt skinner af Renlighed, de blanktskinnende Apparater, Glas, Flasker, Arbejdernes skinnende hvide Kitler, forstaar man tilfulde den stolte Undertone i Inspektørens Ord, naar han siger: Herfra leveres kun første Klasses Varer.

Rundgangen fører os ind og omkring overalt paa »Enigheden«s Enemærker. Vi vandrer gennem de mægtige Stalde, hvor Hestene efter Dagens Slid hviler ud, kigger ind i de forskellige Værksteder, hvor Smede, Malere, Mekanikere o. s. fr. øver deres Haandværk, vi gaar gennem Kedel- og Maskinhus, hvor Hjulene synger deres Sang, travlt, travlt, standser foran Lysmaskinerne, der leverer Lys og elektrisk Kraft overalt paa Anlæget og kaster endeligt et Blik ned i en 300 Meter dyb Brønd, i hvis Indre en Trykpumpe suger hver Draabe Vand ud af Jordens Skød, som der bruges hvert Døgn. De enorme Vandmasser fosser dernede, Millioner af Tønder Vand pumpes op i Aarets Løb, til Rengøring af Apparater, Afkølingssystemerne m. videre.

Saa dukker vi ned i de kølige Lagerkældere; 65,000 Flasker Mælk stables hver Dag op her i Kasser paa deres Vej fra Tappeapparaterne ud til Kunderne; Stabler af Smørkrukker stilles paa Hylderne, og bag en Jerndør ser vi

fire mægtige Beholdere fulde af den dejligste tykke Fløde.

Ad en snæver Vindeltrappe føres vi ud i det Fri — her arbejder Bygningshaandværkerne paa Stilladserne; det er det nye Maskinhus, der er under Opførelse, og med Stokken i Haand peger Hr. Jacobsen ud over det endnu ubebyggede Hjørne af Arealet og forklarer, hvad man har tænkt sig at rejse her, naar engang — maaske inden alfor lang Tid — de nuværende Lokaler er for smaa for den stadigt voksende Omsætning.

En Vandring gennem Kontorbygningen slutter Rundgangen, og placeret i en magelig Stol hører vi nu Inspektøren resumére det, vi har set, og som havde fortjent en mere udførlig Behandling. Hr. Jacobsen giver os herunder nogle Oplysninger om Forretningens sidste nye Erhvervelse, »Lautrupgaard« ved Skovlunde, der skal indrettes som en Mønstergaard, og fra hvis Besætning man vil være i Stand til at levere en speciel Kvalitet i Børnemælk, som intet andet Mejeri her i Landet kan konkurrere med.

— — — —

Jubilæum.

Den 12. Marts i Aar var de første 25 Aar passeret. I Anledning af Jubilæet afholdtes en Festlighed, hvori alle i Virksomheden beskæftigede Arbejdere og Funktionærer deltog. Aktieselskabet havde i Dagens Anledning udbetalt over 200,000 Kroner i Gratialer til Arbejderne og dette — i Forbindelse med hele Jubilæumsfestens smagfulde Arrangement og kammeratlige Karakter — satte yderligere Kulør og Humør paa Samværet.

En Række af Hilsener og Lykønskninger fra fjern og nær indløb paa Dagen, og dem alle kan »Enigheden«s Ledelse rolig indkassere. Virksomheden staar som et Mønster i sin Branche, dens Produkter skaber sig en større og større Kundekreds, dens økonomiske Grundlag er sikret, og den utrættelige Energi, hvormed man arbejder, planlægger for de kommende Aar, borger for, at den Standard, det er lykkes at naa til, vil blive hævdet.

Maa vi da til disse Linier knytte Ønsket om fortsat Held og Trivsel for dette Arbejdsmands Foretagende — og udtale Haabet om, at Arbejderklassen oftere var i Stand til at opvise organisatoriske Talenter, naar de gaar i Gang med at starte deres egne Bedrifter. Thi, at de findes, leverer »Aktieselskabet Mælkeriet Enigheden« Beviset paa.

+

Vort overenskomstmæssige Forhold med Entreprenørerne.

Medens Forbundet allerede i adskillige Aar har haft Landsoverenskomst med Murermestrenes Centralforeninger og Landhaandværkernes Hovedorganisation, har Stillingen overfor Entreprenørerne hidtil været den, at der kun har været oprettet egentlige Overenskomster i de større Byer, og naar de københavnske Entreprenører saa optraadte ude paa Landet eller i mindre Provinsbyer, havde vi ingen Overenskomst med dem ,men under de opadgaaende Konjunkturer betød det naturligvis heller ikke saa meget, hvorimod det i de nedadgaaende Konjunkturer jo altid vilde have sin Betydning at have en fast Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold.

Nu er Stillingen imidlertid den, at forskellige Forhold har medført, at Forbundsledelsen ikke endnu har fundet det betimeligt at oprette en særlig Landsoverenskomst med Entreprenørforeningen, og vi har derfor levet videre paa de gamle Forhold.

Efter Forligsmandens Mæglingsforslag fremsatte Entreprenørforeningen igen Ønsket om at faa oprettet en Landsoverenskomst, men som alt nævnt mente Forbundsledelsen det ikke — i hvert Fald for Tiden — formaalstjenligt at oprette en saadan, og nøjedes saa med at forhandle os til Rette om ensartet Arbejdstid, Timeløn samt en Del Tillæg for forskelligt Arbejde, gældende i de Byer, hvor der tidligere var Overenskomst, eller hvor Entreprenørforeningens Medlemmer for Tiden havde Arbejde. Overenskomsten er iøvrigt saalydende:

Paa et Dags Dato afholdt Møde i Entreprenørforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og forskellige af dets Afdelinger og Entreprenørforeningen samt Entreprenørforeningerne i Aalborg, Aarhus, Horsens, Odense og Svendborg og Vognmandsforeningen i Randers enedes man om følgende Vedtagelse vedrørende Arbejdsforholdene i Aalborg, Aarhus, Helsingør, Holbæk, Horsens, Kalundborg, Odense, Randers, Svendborg og de sønderjyske Landsdele:

§ 1.

Arbejdstid.

Den normale effektive daglige Arbejdstid er, naar ingen anden Aftale træffes mellem Entreprenøren og Arbejderen, dog ikke udover 8 Timer daglig:

I Januar Maaned fra Kl. 8½ Morgen til Kl. 4½ Efterm. med 1 Times Middag (12—1), ialt 7 Timer.

I December Maaned fra Kl. 8 Morgen til Kl. 4 Efterm. med 1 Times Middag (12—1), ialt 7 Timer.

I Februar og November Maaned fra Kl. 7½ Morgen til Kl. 5 Efterm. med ½ Times Frokost (8½—9) og 1 Times Middag (12—1), ialt 8 Timer.

I Aarets øvrige Maaneder fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Eftm. med ½ Times Frokost (8½—9) og 1½ Times Middag (12—1½), ialt 8 Timer.

I Januar og December kan — hvis Parterne enes derom — i Stedet for 1 Times Middag holdes ½ Times Frokost (9—9½) og ½ Times Middag (12½—1), under Forudsætning af 7 Timers Arbejde daglig.

a. Arbejdstiden i Januar og December kan dog, hvis det ønskes af Entreprenøren og denne muliggør det at arbejde, og der gives 3 Dages Varsel, udvides til 8 Timer daglig, uden at der for den 8. Time betales noget Overarbejdstillæg. Den normale Arbejdstid ansættes i saa Fald som i Februar og November Maaned.

Ved Arbejde i skiftende Hold er det ingen Forudsætning, at Arbejdstiden for et af Holdene udelukkende skal falde indenfor ovenanførte Arbejdstid.

§ 2.

Timeløn og Overarbejde etc.

Den normale Timeløn for hver Time, der arbejdes mellem normal Arbejdstids Begyndelse og Ophør, fastsættes til 112 Øre.

Overarbejde regnes fra den normale Arbejdstids Ophør og til Kl. 8 Aften og betales med følgende Tillæg — beregnet af den normale Timeløn:

b. for den 1. Time efter normal Arbejdstids Ophør ikke over 25 pCt., for den 2. Time efter normal Arbejdstids Ophør ikke over 33⅓ pCt. og for Tiden derefter indtil Kl. 8 Aften 50 pCt.

Natarbejde regnes fra Kl. 8 Aften til den normale Arbejdstids Begyndelse og betales med et Tillæg — beregnet af den normale Timeløn — af 100 pCt.

c. Søn- og Helligdagsarbejde betales indtil Kl. 12 Middag med et Tillæg — beregnet af den normale Timeløn — af 50 pCt. efter Kl. 12 Middag af 100 pCt.

d. For Arbejde i skiftende Hold (2 og 3 Holds Drift) betales de Timer, der ligger mellem normal Sommerarbejdstids Ophør og Begyndelse, med et Tillæg — beregnet af den normale Timeløn — af 12½ pCt.

Arbejde ved Jernbeton*) betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg pr. Time af 13 Øre.

Arbejde ved Tjæring, Asfaltering o. l. betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg pr. Time af 17 Øre.

Nedbrydning af hele Bygninger og større Dele af saadanne, Dampskorstene, Teglovne og lignende Ovne samt Ophugning af Beton betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg pr. Time af 13 Øre.

Ved Akkordopgørelsen fradrages ikke det Tillæg, der er betalt for eventuelt udført Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde samt for Arbejde i skiftende Hold.

§ 3.

Regulering.

Saafremt Dansk Arbejdsmandsforbund eller Entreprenørforeningen inden en 1. August — første Gang inden 1. August 1922 — fremsætter Forslag om at forlænge de gældende lokale Overenskomster et Aar fra deres Udløbstid iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om, og dette Forslag tiltrædes fra Modpartens Side, bortfalder Augustreguleringen, og der indtræder fra og med den Lønningsuge, i hvilken den paafølgende Februarstatistik offentliggøres, en Regulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Hvis Entreprenørforeningen ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse af Overenskomsten paa ovennævnte Vilkaar, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned, dog saaledes at der intet tillægges eller fradrages for de første 6 Points, Pristallet i August er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Er det Dansk Arbejdsmandsforbund, der ikke tiltræder Forslaget om Forlængelse, indtræder Augustreguleringen opad eller nedad med 1 Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Hvis ingen af Parterne rejser Spørgsmaal om Forlængelse, indtræder Augustregulering opad eller nedad med 1 Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned.

Har der fundet en Augustregulering Sted, finder der ingen yderligere Regulering Sted, men Fagene er frit stillede med Hensyn til den kommende Overenskomst.

De efter Reguleringen udregnede Lønninger afrundes til nærmeste hele Øre.

§ 4.

Enhver Uenighed af faglig Karakter afgøres efter de mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund senest vedtagne Regler for Behandling af faglig Strid.

§ 5.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 10. April 1922 og er gældende, indtil den med mindst 3 Maane-

*) Til Jernbeton henregnes alt Beton, der er forstærket med Jernindlæg, dog med følgende Undtagelser:

1) Betonkonstruktioner, i hvilke der kun indgaar Jernbjælker og andre Profiljern eller andre enkelte* Stykker Jern. *(løse).

a) Konstruktioner, der ikke støbes, men fremstilles ved Udkastning.

Pudsearbejde og Aflæsningsarbejde henregnes ikke til Arbejde ved Jernbeton.

ders Varsel opsiges af en af Parterne til Ophør en 1. Februar, medmindre andet er bestemt i de lokale Overenskomster.

Vedrørende den med a. mærkede Bestemmelse tages det Forbehold, at den ikke er gældende for Aarhus Entreprenørforening, da der allerede er Overenskomst der om en anden Ordning af dette Spørgsmaal.

Vedrørende de med b, c og d mærkede Bestemmelser, er der ikke opnaaet Enighed dels om Reduktionen og dels — for de 2 sidste Punkters Vedkommende — om Procenttillægets Størrelse, hvorfor disse Punkter er henskudt til Nævnets Afgørelse.

København, den 15. Maj 1922.

For Dansk Arbejdsmandsforbund og dets Afdelinger:
C. Drejer. J. C. Larsen. Axel Olsen.

For samtlige Entreprenørforeninger og Randers Vognmandsforening:
K. Schøller. C. C. Thomsen.

Man vil af denne Overenskomst se, at der er taget forskellige Forbehold. En Del af disse Forbehold er allerede afgjort, nemlig Forbeholdene i Prg. 1 a, der jo ikke skulde gælde Aarhus, men hvor der saa er truffet en særlig Ordning, ligesom Forbeholdene i Prg. 2 b og c er afgjort derhen, at Entreprenørforeningen naturligvis skal betale det samme, som Murermestrene betaler for Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde, hvilket altsaa vil sige 100 pCt. Tillæg for Søn- og Helligdagsarbejde.

Det sidste Spørgsmaal, der blev taget Forbehold i, angaaende Betalingen for Arbejde i 2- og 3-Holds Drift, er endnu ikke afgjort, men vil blive afgjort af Nævnet en af de første Dage i August Maaned.

Skulde der nu i en eller anden By, som ikke er nævnt i denne Overenskomst, fremkomme Entreprenørarbejder, saa skal vore Medlemmer i hvert Fald kræve af Entreprenørerne, at de mindst betaler efter omstaaende Overenskomst, ligesom man paa andre Omraader naturligvis skal kræve, at de retter sig efter denne.

G. H.

Arbejdsløsheden i Juni 1922.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Juni Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Juni 1922.	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		2. Juni	9 Juni	16. Juni	23. Juni	30. Juni.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bygningsindustri .	11827	22,2	22,0	20,4	20,1	19,5
Anden Industri	58768	18,1	17,7	17,0	17,3	17,3
Handel	7875	14,6	14,1	13,5	13,2	13,0
Arbejdsmænd	31206	13,5	13,5	12,4	11,8	11.9
Ialt...	109676	17,0	16,7	15,8	15,8	15.7
Provinserne:						
Bygningsindustri ..	19549	14,7	14,2	12,9	12,1	12,3
Anden Industri . ..	55174	15,8	15,2	14,9	13,8	13,9
Handel	9606	8,5	8,1	8,3	8,3	8.1
Arbejdsmænd	75058	12,6	10,8	10,0	9,6	9,9
Ialt...	159387	13,7	12,6	11,9	11,5	11,5
Hele Landet...	269063	15,1	14,3	13,5	13,1	13,2

Januar Maaned		1920	.....	13,2 pCt.
Februar	—	—	.....	9,6 —
Marts	—	—	.....	6,7 —
April	—	—	.....	3,5 —
Maj	—	—	.....	2,8 —
Juni	—	—	.....	2,1 —
Juli	—	—	.....	2,1 —
August	—	—	.....	2,4 —
Septbr.	—	—	.....	2,7 —
Oktbr.	—	—	.....	3,6 —
Novbr.	—	—	.....	6,1 —
Decbr.	—	—	.....	15,1 —
Januar	—	1921	.....	19,7 —
Februar	—	—	.....	23,2 —
Marts	—	—	.....	23,6 —
April	—	—	.....	21,7 —
Maj	—	—	.....	18,6 —
Juni	—	—	.....	16,8 —
Juli	—	—	.....	16,7 —
August	—	—	.....	17,7 —
Septbr.	—	—	.....	16,6 —
Oktbr.	—	—	.....	18,3 —
Novbr.	—	—	.....	20,8 —
Decbr.	—	—	.....	25,2 —
Januar	—	1922	.....	28,9 —
Februar	—	—	.....	33,1 —
Marts	—	—	.....	27,9 —
April	—	—	.....	24,0 —
Maj	—	—	.....	16,1 —
Juni	—	—	.....	13,2 —

Den nedadgaaende Bevægelse i Arbejdsløsheden er fortsat i de første Uger af Juni Maaned, men er derefter standset. Iøvrigt er, ved Maanedens Slutning som ved dens Begyndelse, Ledigheden for samtligt Arbejdere under eet

ca. 4 Gange saa stor som i den tilsvarende Maaned i de jævnt gode Aar før 1914, medens Arbejdsløshedsprocenterne nu ligger noget lavere end paa samme Aarstid i 1921, en Nedgang, der alene hidrører fra Byggefagene, hvis Ledighed er godt halvt saa stor som i Juni Maaned 1921.

Tysk Fabrikarbejderforbunds 14. Kongres.

Vort store tyske Broderforbund, »**Zentralverbandes der Fabrikarbeiter, Deutschlands**«, det næststørste til Allgemeinen Deutschen Gewerkschaftsbund (Det almindelige tyske Fagforbund) tilsluttede Forbund afholdt i Dagene den 9.—14. Juli sin 14. Kongres i Volksbildungsheim i Frankfurt a. M.

Kongressen aabnedes om Eftermiddagen den 9. Juli af Forbundsformanden August Brey, der i sin Velkomsttale pegede paa den alvorlige Situation, der prægede Stillingen for den tyske Arbejderklasse. Opraabet til Samling i en enig Front, parat til Kamp mod Reaktionen og til Forsvar og Beskyttelse af Republiken og Forfatningen, vilde blive betragtet som en hellig Sag. Talen modtoges med store Ovationer.

Kongressen konstituerede sig og valgte Brey (Hannover), Fischer (Frankfurt a. M.) og Schønfeld (Leipzig) som Ordstyrere. Der var fremmødt 194 Delegerede, de 8 Hovedbestyrelsesmedlemmer (Vorstandsmitglieder), samtlige Branchebestyrelser og Formændene for Forbundets Underafdelinger (Gauleiter), samt talrige Gæster. Det internationale Sekretariat for Fabrikarbejderforbundene var repræsenteret ved O'Grady (London) de tyske samvirkende Fagforbund ved Bruns (Berlin), men desuden var fremmødt Repræsentanter fra Belgien, Holland, Norge, Sverige, Østrig og Danmark (Forretningsfører Carl Drejer og Hovedbestyrelsesmedlem Chr. Brun.)

Kongressens Forhandlinger begyndte den 10. Juli, hvor Formanden **Aug. Brey,** aflagde Beretning over Virksomheden. Forbundets Medlemstal gik stadig i Vejret. I Aaret 1919 steg det fra 256,577 til 602,003; i 1920 var det 644,910 og ved Slutningen af Beretningsaaret 1921 var det steget til 681,971. Det var altsaa lykkedes Forbundet, ikke alene at bevare det under Revolutionen erhvervede Medlemstal, men endogsaa i Løbet af de sidste to Aar at se det vokse med omtrent 80,000. Af det samlede Medlemstal var ialt 493,239 mandlige og 188,732 kvindelige Medlemmer.

Af Lønbevægelser fandt der i 1921 ialt 3805 Sted (mod 4109 i 1920.) Af disse var 3711 gennemførte med Held, omfattende 2,120,735 Personer, og kun 94 var resultatløse. Der var gennemført Lønforhøjelser for 2,109,274 Personer paa ialt 108,888,337 Mark pr. Uge, og for hele Aaret giver dette en Forhøjelse af et rundt Tal paa 5 Milliarder 658½ Million Mark.

Regnskabet viste, at Balancen 1921 var mere end fordoblet fra 1920. Indtægten i 1921 beløb sig, inclusive Kassebeholdningen, der overførtes fra forrige Aar, til 89 Millioner 607,675 Mark, og Udgifterne var 53 Millioner 486,109 Mark. Kassebeholdningen var ved Slutningen af Aaret 1921 rundt 36 Millioner Mark. I Understøttelse er der i Aaret 1921 udbetalt 27 Millioner Mark — sammenlagt med den øvrige Understøttelse i Forbundets Levetid bliver det ialt 63¾ Millioner.

Brey gav derefter en Redegørelse for Arbejdet indenfor Forbundets Hovedledelse. Den sidste Kongres fastsatte Retningslinier og Paroler for Hovedledelsen, og disse er nøje fulgt. Naar det paa visse Omraader ikke var lykkedes at naa de ønskelige Resultater, skyldtes det de økonomiske Forhold i Riget. Opfordringen fra de yderliggaaende Retninger indenfor Fagbevægelsen om at blæse til Kamp maatte vi afvise under Hensyn til hele Samfundets Stilling, og ikke mindst under Hensyn til hele Forbundets Eksistens. Det er ganske vist sagt, at vi ikke forstod noget af Klassekampen, intet vidste om Arbejderklassens Stilling. Dette er Postulater, som var lette at tilbagevise. Hovedledelsen havde stedse handlet efter bedste Tro, Ansvar og Samvittighed overfor vor stærke Organisation. Det var Talerens bestemte Opfattelse, at Klassekampens Endemaal, Gennemførelse af den socialistiske Stat, bedst naaes gennem en fortsat Styrkelse og Udvikling af de faglige Organisationer. Enhver Organisation udfører et Arbejde paa Vejen til dette Maal. Hele vor Virksomhed er jo Klassekamp. Ganske vist opfatter en Del af vore Kammerater Klassekampen saaledes, at det er under Værdigheden for en Organisation at sidde paa den anden Side af Bordet og forhandle med Arbejdsgiverne om Lønforhold. Det er Opgivelse af Klassekampen. — Til Belysning af denne Paastand betragte man blot vor Lønbevægelse. I 1921 er der udbetalt 20 Millioner og i første Halvaar af 1922 allerede 30 Millioner Mark i Understøttelse under Strejker og Lockouter — og vor Organisation har absolut bevaret sin Karakter som Kamporganisation. I de sidste 2¼ Aar, indtil Udgangen af Marts d. A., har vi gennemført en Lønforhøjelse for vore Kammerater paa langt over 8 Milliarder Mark.

I Slutningen af sin Tale kom Brey ind paa de foreliggende Forslag og betonede, at Ledelsens Handlefrihed var foreslaaet stærkt begrænset. Dette var uklogt. Man kunde ikke administrere helt ud i det blaa — men, at man under alle sine Handlinger var sig sit Ansvar fuldt bevist, var en Selvfølge. Forsamlingen ydede hertil sin almindelige Tilslutning.

Hovedkasserer Röszler (Hannover) gav derefter nogle Meddelelser vedrørende Regnskabet og fremhævede, at det var nødvendigt at søge nye Veje og Midler for at styrke Forbundsfinanserne. Naar man vilde føre Lønkampagnen i større og større Omfang, maatte Kongressen gennemføre en omfattende Reform; thi den nuværende Kassebeholdning var for lille, den maatte forhøjes ganske betydelig, saafremt man skulde være rustet til de kommende Kampe.

Sluttelig aflagde Redakør Prüll Beretning for Forbundsbladet, »Proletarier«. Oplaget i Slutningen af 1921 var ugentlig 710,000 Eksemplarer. Redaktøren kom derefter ind paa en Omtale af de vedrørende Fagbladet foreliggende Forslag og fremhævede, at det var en forkert Opfattelse, naar man mente, at Redaktio-

nen havde rettet Angreb paa de yderliggaaende politiske Partier. Derimod havde man taget Afstand fra de Retninger og Enkeltpersoner, der ønskede at gøre de faglige Organisationer til Tumleplads for de for Fagbevægelsen farlige Eksperimenter.

Herefter indlededes den almindelige Diskussion om Beretningen, der strakte sig over hele næste Dags Møder, og Formanden sluttede Debatten med en kraftig Tale, hvori han oprullede et Billede af Tysklands økonomiske Stilling og imødegik den Kritik, der var fremsat.

Ved den derefter foretagne Afstemning godkendtes Virksomheden. Et Forslag om Udtrædelse af det almindelige Samvirke med de øvrige Fagorganisationer forkastedes med 128 mod 88 Stemmer, og den samme Skæbne overgik et Forslag om at søge Tilslutning til de kristelig-sociale Fagforbund. Forskellige andre Forslag, bl. a. et, der udtalte en Dadel til Redaktionen af Forbundsbladet, blev ligeledes forkastede.

Endelig vedtoges en Resolution, der paalægger Hovedledelsen af al Magt at arbejde for Bevarelsen af Overenskomstforholdene paa det hidtidige Grundlag og varetage Medlemmernes økonomiske Interesser.

Den 12. Juli aflagde Woller (Danzig) Beretning fra Kongressen i Leipzig. Han rettede et heftigt Angreb paa de der foreslaaede fremtidige Organisationsformer, der havde fundet Udtryk i Diszmanns Resolution, og som var vendt direkte mod Tysk Fabrikarbejderforbund. Industriforbundstanken kan vi ikke sympatisere med — det vil gaa ud over de ikke-faglærte Grupper — og Forsamlingen ydede her Taleren sin fuldeste Tilslutning.

Kongressen beskæftigede sig herefter med forskellige Forslag til Lovændringer, Kontingentforhøjelse, Understøttelse m. v.

Dagsordenen for Kongressens 6. og sidste Forhandlingsdag var af Interesse langt ud over Fabrikarbejderforbundets eget Virkeomraade. Den lød: Fag- og Industriorganisationer, og det er kendt, at medens Allgem. Gewerkschaftbunds Kongres i Leipzig erklærede sig for Industriforbundstanken, staar «Verbandes der Fabrikarbeiter« fast paa Fag-Sammenslutningen.

Brey holdt et udmærket Foredrag, hvis Indhold gik ud paa at klarlægge hele Spørgsmaalet og konkluderede i nogle Retningslinjer, der vedtoges eenstemmigt. Der udtales heri, at eftersom det er bevisligt, at der f. Eks. i Olieindustrien findes 69 pCt. af de beskæftigede Arbejdere organiserede i Fabrikarbejderforbundet, i Papirindusrien 79, 6 pCt., i Sten- og Jordfagene (Bygningsindustri) 76,5 pCt. og i de forskellige Grene af Næringsmiddelindustrien ialt 81 pCt., maa ethvert Forsøg paa at trænge ind paa Forbundets Medlemsomraade af andre Organisationer paa det skarpeste tilbagevises.

Kongressen vedtog derefter forskellige Forslag. Der oprettedes en Understøttelseskasse for Forbundets Funktionærer, vedtoges Udtalelser gaaende ud paa Ændring af det lovfæstede Voldgiftssystem, Fastsættelse af Akkordsystem og for Gennemførelse af en effektiv 8 Timers Dag.

Samtlige afgaaende Tillidsmænd genvalgtes, ag det blev vedtaget, at næste »Verbandstag« skal afholdes i 1924 i Stettin.

Esbjerg Arbejderhøjskole.

Vor eneste Arbejderhøjskole, der ledes af Socialdemokratiet i Esbjerg, afholder Kursus for unge Mænd fra 31. November til April.

Enhver med Amtsunderstøttelse kan besøge Skolen.

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær

De østrigske Fagforbund.

Fagforbundene i Østrig har udsendt deres Beretning over Virksomheden i 1921. Af denne fremgaar det, at Medlemstallet ved Udgangen af Beretningsaaret var ialt 1,079,777, et overordentlig bemærkelsesværdig Tal.

Sammenligner man det nemlig med 1913, hvor Østrig havde 30 Millioner Indbyggere, medens det nuværende Østrig efter Krigen kun tæller ca. 6½ Million, vil det ses, at 1913-Tallet ialt var 415,195. Fagforbundene har da haft en mægtig Fremgang siden 1913, og denne træder endnu stærkere frem, naar man tager en Sammenligning mellem det nuværende Østrigs Landsomraade og paa Grundlag heraf opstiller en Statistik for Aarene 1913 og 1921. I 1913 var Tallet paa Medlemmerne 253,137 i 1921 fornævnte 1,079,777. Medlemstallet er altsaa mere end firedoblet. Et interessant Faktum er det at notere, at Funktionærerne leverer en stor Procent af Fagforbundenes Medlemstal, ialt 319,196 eller 29,56 pCt.

Nedgangen i den østrigske Krones Værdi har selvfølgelig medført, at Fagforbundenes Regnskab fremviser store Tal. I 1921 indbetaltes der i Kontingent m. m. ialt 626 Millioner Kroner (i 1920 var Balancen 86,7 Mill.) og Udgifterne andrager 444 Millioner.

Af Beretningen fremgaar det endvidere, at Halvdelen af Fagforbundenes Medlemstal falder paa Hovedstaden, Wien, der mønstrer en Stab af 536,763 Mand, og det fremhæves, at alle Arbejdere i den langt overvejende Del af Virksomhederne er organiserede, saa yderligere Tilgang til Fagforeningerne i Hovedstaden kan næppe paaregnes.

* * *

Bygningsarbejderne i Hamburg
havde den 15. Juli en Timeløn af 42 Mark.

* * *

Arbejdsløsheden i Schweiz.

I Juni var Antallet paa de Arbejdsløse i Schweiz ialt 90,088. Fuldstændig arbejdsløse var 59,456 Mand, og heraf oppebar 23,242 Understøttelse. Ved Nødhjælpsarbejde beskæftigedes 22,356, og Tallet paa Arbejdere, der arbejdede paa indskrænket Tid var 30,629. Statistiken viser, at Tallet paa de Arbejdsløse fra Juni 1921 er gaaet tilbage med 40,000.

De belgiske Fagforbund.

De belgiske Fagforbund afholdt i Dagene 15.—17. Juli deres 21. Kongres i Bryssel.

Belgien er et udpræget Industriland, og Stillingen er efter Krigen meget slet. Industrien har ikke kunnet beskæftige alle sine Arbejdere, ca. 30 pCt. har til Tider været ledige, og trods alle mulige Forholdsregler fra Regeringens Side, er der ingen Udsigt til Bedring i Forholdene.

Fagforbundene har dog været i Stand til at bevare Medlemsantallet; i 1921 var det 765,000 mod 135,000 i 1913. Den største Tilgang fandt Sted i Aarene 1918—20 — men efter den sidste Beretning kan der dog spores en svag Afgang.

Kongressen beskæftigede sig overvejende med Stillingen paa Arbejdsmarkedet, afviste nogle af Kommunisterne stillede Forslag, og vedtog en bemærkelsesværdig Resolution, der udtaler sin Sympati for den tyske Arbejderklasse, »som gennemgaar den sværeste Tid i sin Historie«, og udtaler Haabet om, »at den maa sejre over Reaktionen, sikre den demokratiske Republik og Friheden.«

Denne Resolution, der først og fremmest er et glædeligt Tegn paa, at Forsoningstanken vinder frem, er dog ogsaa en Demonstration mod Regeringen, der havde nægtet Indrejsetilladelse til Repræsentanten for de tyske Fagforbund, Sassenbach, som var indbudt som Kongressens Gæst.

* * *

Russiske Forhold.

Rusland hører siden Revolutionen, hvor Bolschevikerne fik Magten, til det mørke Fastland. De mest fantastiske Rygter om Forholdene er i Omløb, men af alt fremgaar det, at Vilkaarene for det store ulykkelige Folk er nærmest rædselsvækkende. Af de officielle Meddelelser, som Regeringen Tid efter anden lader tilgaa den øvrige Verden, plukker vi efterstaaende til en kort Belysning af Forholdene.

Den russiske Statsbank noterer følgende Valutakurser: 1 Pund Sterling 1800 Rubler, 1 Dollar 230 Rubler, 1 Francs 20 Rubler, svenske Kroner 60 Rubler, tyske Mark 88 Kopek o. s. fr. Dette vil dog sige Guldrubler, og paa hver Guldrubel gaar der 100,000 af de Papirrubler, som Sovjet-Regeringen har sat i Omløb og hvis Værdi er i stadig Nedgang.

Arbejdslønningerne udgør enorme Summer, vel at mærke, naar Tallene nævnes eller ses; thi det er jo kun Papir og omsat i gangbar evropæisk Mønt svinder de ind. Efter Opgivende i »Ekonomitscheskaja Shisnj« var den tarifmæssige Løn for en Arbejder i Juni Maaned 21½ Million Rubler, og for en Funktionær 14 Millioner. Dette er i begge Tilfælde en Stigning fra Maj Maaned paa 130,000. Kvalificerede Arbejdere erholde desuden 25 pCt. Præmie. I Charkow erholder Arbejderne ved det »Alrussiske Elektricitetselskab« en Maanedsløn af 18 Rubel 75 Kopek Guld, hvilket svarer til 41½ pCt. af Lønningerne før Krigen. Det fornævnte Regeringsblad med det lange Navn meddeler endvidere den interessante Kendsgerning, at Regeringen i Maanederne Marts og April er blevet Arbejderne 1 Trillion 406 Milliarder skyldig i Løn.

Med Hensyn til 8 Timers Dagen ser de ud til, at denne igen er ophævet. Den socialpolitiske Afdeling af Moskvas Fagforeningsraad har foretaget en Undersøgelse, og af denne fremgaar det, at af 695 Virksomheder opretholdes 8 Timers Dagen kun ved de 86. I de fleste arbejder man 9 Timer, i 44 Virksomheder 12 Timer, i 11 arbejdes 14 a 16 Timer, og i mange har man ikke nogen bestemt Arbejdstid. Bagerne maa saaledes arbejde indtil 18 Timer i Døgnet, og der er mange Steder, hvor Bagersvendene ikke forlader Arbejdsstedet flere Uger i Træk; de maa nøjes med at faa den Hviletid, det kan træffe sig.

Ved Jernbanerne er indført 2 Skifte-System (2 × 12 Timer), og ved mange andre Regeringsforetagender er 8 Timers-Dagen afskaffet. Saaledes arbejdes der ved Regeringens Læderfabrik Nr. 1 i Witobsk i 12 Timer, dog ved Akkordarbejde, ved Linnedspinderierne er det samme Tilfældet, og saaledes videre.

Det her fremdragne, der er bygget paa officielle Meddelelser f. Eks. i »Prawda«, illustrerer paa hvilken Maade Arbejderklassen lever i et Land, der har alle Muligheder for at kunne blive et stort og rigt Industriland, hvis en fornuftig Ny-Organisering fandt Sted.

* * *

De ungarnske Fagforbund.

De ungarnske Fagforbunds Medlemsblad, »Szakszervezeti Ertesitö«, har meddelt nogle Oplysninger om Forbundenes Stilling.

Ved Udgangen af 1920 var Medlemstallet 152,441, og ved Udgangen af 1921, 152,577. I disse Tal er dog kun indbefattet Medlemmerne i de af den reaktionære Regering godkendte Organisationer. Forholdet er nemlig det, at en Mængde faglige Foreninger er ophævede af Regeringen som farlige for Staten, og enhver Ny-Dannelse skal fremtidig have sine Love godkendt, før den kan begynde Virksomheden. Dette lægger selvfølgelig afgørende Hindringer i Vejen for en sund faglig Bevægelse, men trods alt vokser Antallet paa Sammenslutningerne langsomt, men sikkert.

Af det fornævnte Medlemstal 152,777 bor de 104,421 eller 68,44 pCt. i Hovedstaden og dens Omegn, og kun 48,156 eller 37,56 pCt. i Provinsen. I Løbet af de sidste Par Aar er Tallet paa de kvindelige Medlemmer steget med 3850 (18,92 pCt.) og det samlede Tal af kvindelige Medlemmer i Fagforbundene er 24,245 eller 15,89 pCt.

Levevilkaarene i Ungarn er meget slette, Prisbevægelsen er stadig opadgaaende, og Modsætningerne mellem Arbejdsgivere og Arbejdere er meget skarpe. Arbejdsgiverne yder den mest haardnakkede Modstand mod enhver lille Lønforhøjelse, og Arbejdskampene gaar sjeldent rolige af.

Redaktionen af dette Nummer er sluttet 2. August.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 9 | 9. August | 1922 | 27. Aarg.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 14. Kongres.

Aabningshøjtideligheden. — Kongressens Konstituering.

Idrætshusets store Sal er festlig udsmykket. Den varme røde Farve luer os imøde fra Væggenes Udsmykning, fra de Hundreder af røde Faner og Bannere, Afdelingernes Symboler og Samlingsmærker, der vajer ud over Salen, og ind mellem den røde Farve lyser Grønt og Blomster. Et smukkere Syn og en festligere Udsmykning har vel næppe denne store Sal nogensinde frembudt før — en festlig Ramme om Forbundets Jubilæumskongres, om Højtidsdagen, Dagen da D. A. F. fejrer sine 25 Aar.

Langsomt fyldes Salen af de mange Delegerede, af Gæsterne paa Kongressen og af Tilskuere og Tilhørere til Aabningshøjtideligheden. Af udenlandske Gæster var fremmødt Sekretæren for International Grov- og Fabrikarbejderføderation, *R. Stenhuis*, Formanden for Tysk Fabrikarbejderforbund, *Aug. Brey*, Hollands Fabrikarbejderforbund ved *A. F. Müller*, Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund ved Formanden *Janne Jönsson* og *Anders Bengtsson*, Norsk Arbejdsmandsforbund ved *Johs. M. P. Ødegaard* og *A. Ahlstrand*. Fra Indlandet mødte Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Kvindeligt Arbejderforbund, Landarbejderforbundet og Kommunalt Arbejderforbund.

Paa Slaget 10 besteg Formanden *M. C. Lyngsie*, Talerstolen og bød Velkommen i følgende Vendinger:

»Ærede Kongresdelegerede og Forbundsfæller! Ærede Gæster!

Naar Arbejdsmændenes Repræsentanter i Dag mødes i denne Sal, er det ikke alene for at aabne Dansk Arbejdsmands Forbund 14. Kongres. Dagen bærer ogsaa noget andet i sit Skød, thi vi fejrer vort Forbunds Højtidsdag, vort Forbunds 25 Aars Bestaaen.

Vi byder Jer alle Velkommen paa denne Dag! Velkommen fra Nord og Syd, fra Vest og Øst! Velkommen fra Fjern og Nær! Velkommen!«

Kgl. Kammersanger, Hr. Peter Cornelius sang derefter et

VELKOMMEN!

Se, vi byder Jer: Velkommen! —
alle gode danske Mænd,
Otti Tusind Kammerater
sendte Jer til Stævnet hen.
Arbejdsmænd fra alle Egne
sendte Jer paa alles Vegne,
og vi byder Jer: Velkommen paa det Thing,
hvis Kald I lød.
Her skal raadslaas, drøftes, dømmes
om vor Kamp mod Savn og Nød.

Se, vi byder Jer: Velkommen! —
Gennem fem og tyve Aar
har vort Forbund stridt og kæmpet, —
stort og mægtigt nu det staar.
Arbejdsmænd fra By og Flækker
samlet staar i tætte Rækker,

og nu lyder vort: Velkommen
paa vort Forbunds Højtidsdag
Her skal raadslaas, drøftes, dømmes,
i vor fælles store Sag.

da, vi byder Jer: Velkommen!
gæve Jyder, Lyngens Mænd,
som fra By, fra Land og Hede
stævned' til vort Thingsted hen,
— som fra Flensborg Fjord til Skagen
daglig staar i Kamp for Sagen,
og vi byder Jer: Velkommen!
Fynbo, Lollik, Sjællandsfar.
Her skal raadslaas, drøftes, dømmes. —
Haand paa Værket alt vi har.

Og vi byder Jer: Velkommen! —
Hovedstadens Arbejdsmænd,
som fra Gader og fra Gyder
til vor Rigsdag sendtes hen.
Vi er alle Slidets Sønner,
fra Kaserner og fra Rønner,
og her lyder vort: Velkommen!
højt og frit fra Ven til Ven.
Her skal raadslaas, drøftes, dømmes, —
Held til Værket, Arbejdsmænd!

Herefter tog Lyngsie atter Ordet og holdt den egentlige Aabningstale.

For 26 Aar siden, i 1896, begyndte han, var Stillingen i dette Land den, at kun en Femtedel af de danske Arbejdsmænd var organiserede, medens de fire Femtedele stod udenfor al Organisation, var uden nogen som helst Indflydelse paa deres Løn- og Arbejdsforhold, maatte arbejde for, hvad Herren vilde give. Og det var ikke meget. 20—30 Øre i Timen for en 11—12 Timers Arbejdsdag til de organiserede Arbejdsmænd, og 16—18 Øre pr. Time for en Dag af samme Længde til de uorganiserede.

De faa Organisationer i Landet stod ikke samlede. Tendensen til at samle sig i Centralisationer var ikke naaet Arbejdsmændene, man stod nok samlede, men i 3 Forbund — det jydsk-fynske Forbund, de sjællandske Arbejdsmænd i Arbejdsmændenes Centralforbund, og Københavnerne i Arbejdsmændenes Fællesforbund. At samle alle Arbejdsmændene var Maalet, og de 3 Landsdelsforbunds Formænd, Chr. Jensen for Jyderne, Fr. Hansen og Lyngsie gjorde et forberedende Arbejde i denne Retning. Efter at Sammenslutningen var vedtaget paa lokale Kongresser i Varde i November 1896, i Helsingør i Juli og i København i December s. A., etableredes det egentlige Samarbejde fra 1. Januar 1897.

Lyngsie skitserede herefter de første Vedtægter, Medlemskontingent, Strejkebidrag m. m. og gav derefter et Resumé af de første Aars Kampe. Allerede 3 Dage ind i Januar 1897 var den første Konflikt i Gang. Den nystiftede Arbejdsgiverforening indledede en Aktion mod os. Det gjaldt for den om at dæmme op for Socialismen, at skyde en Bresche i Sammenholdet. Jyderne tog deres Kamp ved Aarhus Havn, Sjællænderne hos Godsejerne, hvor Daglønnen var 116—132 Øre for en 11—12 Timers Dag, og i København førtes Kampen mod »Københavns Mælkeforsyning«. Her i København tabte vi Strejken — men vi vandt dog en Sejr; thi medens »Københavns Mælkeforsyning« sygnede hen, gik i Stykker, voksede Arbejdernes eget Foretagende op, der var startet under Konflikten, og det lever sundt og stærkt den Dag i Dag.

Det er derfor jeg med Glæde staar her i Dag og ser tilbage. Arbejdsgiverne har faaet Respekt for os. Mange er Kampene vi har ført fra de første Aar og til nu. Nogle har været tabte, men om de fleste gælder det, at de betød Fremgang. Ikke alene Fremgang i Medlemstal, men ogsaa Fremgang i Resultater. Vi tog den store Lockout i 1899, vi tog Kampene i Aarene efter til Krigen kom — og under Krigen var det Dansk Arbejdsmands Forbunds Opgave at værne Medlemmerne mod Dyrtiden. Opgaven blev løst. I Dag, 25 Aar efter, ser vi Opgaverne løst, vore Haab opfyldte. De organiserede Arbejdsmænds Tal er vokset fra 12,000 til 83,000, nu staar ikke de fire Femtedele udenfor, men alle er indenfor Rækkerne. Vore Kaar er forbedrede, mere end dobbelt — vor Løn er forbedret og vor Arbejdsdag er 8 Timer.

I 25 Aar er vi naaede til et Resultat, som Kirkens Prædikanter og de utallige Samfundsreformatorer ikke naaede gennem tusind Aar. Vi er naaet til det ved vort Sammenhold, vor Enighed, vort Samvirke — vi har naaet det i de 25 Aar, fordi vi vilde det.

Lad da os, der er kommen sammen her for at fejre vor Højtidsdag, give Udtryk for de Følelser, som besjæler os, ved at raabe et Leve

for vort Sammenhold, et Leve for vort Forbund, vore Hjem og vore Børns bedste Værn, et Leve for de røde Faner, der vejer over vore Hoveder. Det leve!

Lyngsies Tale hilstes med store Ovationer og derefter tog Sekretær *Chr. Sørensen* Ordet for at rette en Tak til Veteranerne.

Naar vi i Dag er glade og stolte over at kunne fejre vor 25 Aars Jubilæumsfest, maa vi rette en Tak til Banebryderne i de første vanskelige Aar. Vor Tak gælder først og fremmest Lyngsie. Ingen har som han ofret sig for Arbejdsmændenes Sag, ingen har som han paa et givet Tidspunkt sat sin Eksistens paa Spil for at tjene Kammeraternes Interesser, og vi maa i Dag sige ham Tak for de Aar, der gik. Lyngsies Navn var Samlingsmærket i alle Aarene forud og er det den Dag i Dag. Derfor Tak for trofast kammeratligt Samarbejde, Tak for Alt!

Kongressen sluttede sig til Chr. Sørensens Tak med stormende Bifaldsklap, og efter at de stærke Leveraab var døet hen, fortsatte Taleren:

Men for al den skyldige og fortjente Hyldest, vi yder vort Forbunds Formand, bør vi ikke glemme at rette en Tak til en af de andre, der ogsaa har gjort Felttoget med i alle de 25 Aar. Vort Forbunds Næstformand, den sjællandske Forretningsfører Jens Larsen, har ogsaa været de danske Arbejdsmænd en god og trofast Mand. Vi har altid kunnet stole paa Jens Larsen i de strenge Tider, han var altid at finde der, hvor der blæstes til Samling, gennem alle 25 Aar har han ejet Kammeraternes Tillid, og vi skylder i Dag at sige ham Tak for hans Arbejde!

Atter steg Bifaldet frem, atter lød Leveraabene gennem Salen, og Chr .Sørensen rettede sluttelig en Tak til den tredie af Jubilarerne, Revisor Emil Jørgensen. Ogsaa her sluttede Kongressen sig eenstemmigt til de varmtfølte Ord ved at yde sin Hyldest, og herefter sang Kammersanger Cornelius igen, denne Gang et Par Sange af A. C. Meyer.

Under alt dette indløb en Række af Telegrammer fra Ind- og Udland. Alle bragte de Hilsener til D. A. F. og til Hovedledelsen paa 25 Aars Dagen, og foruden Telegrammerne kom et Væld af Sommerens Blomster, Kurv efter Kurv, der næsten skjulte den store Tribune i et straalende Farvevæld. Et Par personlige Gaver til Lyngsie blev overrakt, og Lyngsie takkede i hjertelige Ord for al den Opmærksomhed, der var vist Forbundet og ham. Han sluttede nu med at erklære den 14. Kongres for lovlig indkaldt og aabnet.

Jens Larsen valges til midlertidig Dirigent, og under hans Ledelse nedsattes et Udvalg til Prøvelse af Mandaterne. Derefter holdtes Pause til Kl. 2.

Mødet fortsatte derefter med Fastsættelse af Forretningsordenen, samt Valg af Ordstyrere og Sekretærer. Til Ordstyrere valgtes *Jens Larsen, Carl Drejer* og *Axel Olsen.* Til Sekretærer valgtes *Emil Jørgensen, Christensen Voldby, Robert Nielsen* og *Otto Jespersen.*

Formanden for Mandatudvalget, *Niels P. Hansen,* indstillede nu ialt 385 Mandater til Godkendelse, medens der med Hensyn til 6 Delegerede vilde være at tage Forbehold. Efter en kort Debat vedtoges Udvalgets Indstilling med et Par af Jens Larsen stillede Ændringer.

De fremmødte Gæster fik nu Ordet for at bringe Hilsener og Lykønskninger.

Den første var *R. Stenhuis,* der begyndte med at oplæse en Hilsen fra Præsidenten for Arbejdsmændenes Internationale, *James O' Grady,* der paa Grund af særlige Omstændigheder ikke havde været i Stand til at komme tilstede. O'Gradys Hilsen tolkede hans Beundring for den faglige Bevægelse paa Kontinentet, thi selv om Englands Arbejdere havde været Foregangsmændene, havde de dog lært meget af den Taktik, der anvendtes i andre Lande, og han haabede at de engelske Arbejdere vilde kunne have Nytte heraf. Han ønskede sluttelig fortsat Lykke og Held i de fremtidige Bestræbelser.

Stenhuis gav derefter i en velformet Tale Udtryk for sin Anerkendelse af den Stilling, de danske Arbejdsmænd er naaet til. Fælles for alle os Arbejdere er Kampen mod Kapitalisme og Militarisme. Klassekampen er Resultatet af de sociale Modsætninger, og det burde være den herskende Klasses Opgave at gennemføre saadanne Reformer, at Produktionen ikke lider derunder. Arbejdsløsheden hærger Landene, de økonomiske Forhold er elendige overalt i Verden, og det var ønskeligt, at der blev aabnet en kraftig Offensiv fra Arbejderklassen mod det bestaaende Regimente. Han sluttede med at ønske de danske

Arbejdsmænd det bedste Resultat af deres Forhandlinger, og gav Udtryk for sit Haab og sin Forventning om, at den danske Arbejderbevægelse stadigvæk maa beholde sin Æresplads i Arbejdernes Internationale.

Den næste Taler var Formanden for vort tyske Broderforbund *Aug. Brey,* der gav en Skildring af Forholdene i det tyske Rige og de Vilkaar, hvorunder den tyske Arbejder lider. Det tyske Arbejdsmandsforbund havde i Dagene 9.—16. Juli holdt sin Kongres i Frankfurt a. M., og Kongressen havde paalagt ham at overbringe de danske Arbejdsmænd dens hjerteligste Hilsener og Tak for Samarbejdet i de svundne Aar, ikke mindst for den Hjælp, der her fra Landet var ydet Tyskland. Han haabede, at Gensidighedsforholdet, Solidaritetsfølelsen maatte styrkes og udvides i den kommende Tid.

Derefter talte *Janne Jönsson,* Formanden for Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund, der ogsaa bragte Hilsener og Lyskønskninger, og de samme Udtryk for Beundring og Kammeratskabsfølelse faldt fra Norsk Arbejdsmandsforbunds Formand, *Ødegaard,* Hollænderen *Müller,* samt fra *Em. Svendsen,* der paa alle de danske Gæsters Vegne frembar Hilsener.

Alle Talerne hilstes med stærkt og hjærteligt Bifald, og Lyngsie sluttede med en Tak for al den Hyldest, der af vore uden- og indenlandske Kammerater og Gæster var ydet os paa denne Dag. Stormende Leveraab for den voksende Solidaritetsfølelse mellem Arbejderklassen i Landene fulgte efter, og dermed var Aabningsdagens 2 Møder forbi.

Om Aftenen var D. A. F. Vært for de Delegerede og Kongressens Gæster ved en kammeratlig og fornøjelig Festlighed, og da man skiltes, herskede der kun Glæde over, at hele Aabningsdagens Program var gennemført paa en saa stilfuld og værdig Maade. Dansk Arbejdsmands Forbunds Jubilæumskongres er aabnet. Var den første Dag en Festdag, hvor Stoltheden over Stillingen for D. A. F. gav sig Udtryk i Tale, Sang og Musik, saa vil de følgende Dage være Arbejdsdage. Maatte da de Beslutninger, der nu skal træffes, alle være prægede af Enhed, Enighed, Sammenhold — til fortsat Lykke og Velsignelse for de danske Arbejdsmænd.

+

25 Aar.

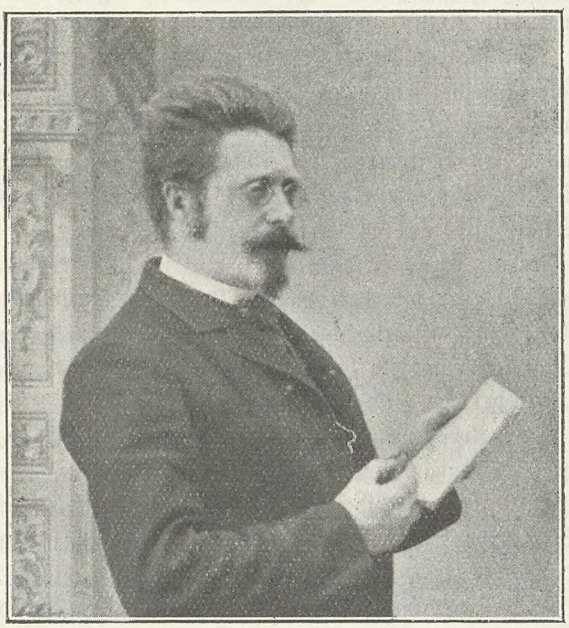
Lyngsie 1922.

Vi fejrer vort 25 Aars Jubilæum, — med Stolthed og Glæde ser vi tilbage paa, hvad Dansk Arbejdsmands Forbund i de forløbne Aar har udrettet til Gavn for de danske Arbejdsmænd og for hele Arbejderklassen. Naturligvis skal vi ikke her skrive Historie, i denne Henseende maa vi henvise til det glimrende Festskrift, som sikkert vil blive en yndet Lekture i de kommende Dage. Men vi maa vel — som Winblad skrev for 24 Aar siden — ved en Lejlighed som denne have Lov til at kalde en enkelt Soldat frem for Geleddet og yde ham en særlig Tak, og her tænker vi naturligvis paa vor Forbunds-Formand, *M. C. Lyngsie;* hvad han har været for de danske Arbejdsmænd gennem de mange Aar, lader sig lettere tænke end beskrive.

Vi kender ham alle sammen, og vi yder ham vor Tak og vor Hyldest, men for de Unges vedkommende er det vel svært at fatte Summen af den Kamp og den Strid, af den Energi og det Snille, der har været lagt i de mange Aars Arbejde, og vi mener derfor ikke at kunne hylde ham paa nogen bedre Maade end ved at gengive, hvad »Social-Demokraten« skrev for 24 Aar siden, da D. A. F. holdt sin første ordinære Kongres. Lad os saa mindes,

Tiden, der svandt, og lad os drage Sammenligninger mellem dengang og nu.

Lyngsie har i de 25 Aar med Ildbogstaver indskrevet sit Navn i det danske Arbejderpartis Historie, og der vil det blive staaende til de seneste Tider.

Lyngsie for 25 Aar siden.

Arbejdsmænd.

Lønnen forhøjet med 1 Million.

20,000 Medlemmer.

(Social-Demokraten Fredag den 21. Oktober 1898.)

Fra Fredag til Mandag har „Dansk Arbejdsmands-Forbund" holdt Kongres her i København. Ca. 20,000 Arbejdsmænd var repræsenteret ved 113 Delegerede.

Det oplystes i Aarsberetningen, at der det sidste Aar var ført 36 Kampe i 34 Byer, — 21 Strejker og 15 Lockout'er. 1114 Mand havde været i Ilden i tilsammen 53,198 Dage. Forbundets Kontingent-Indtægt havde været 39,199 Kr. 90 Øre; Strejkebidragene havde udgjort 78,444 Kr. 22 Øre.

Lønnen var bleven forhøjet i 60 Byer. Arbejdstiden var bleven forkortet i **21 Byer.** Den i Aarets Løb erhværvede Lønforhøjelse udgjorde for samtlige organiserede Arbejdsmænd **godt 1 Million Kr.** Hver Arbejdsmand har altsaa gennemgaaende nu **50 Kr.** mere i Aarsfortjeneste end forrige Aar. Hans Kontingent, det ordinære samt Strejkebidrag, har gennemgaaende været ialt 6 Kr.

Hver Arbejdsmand har altsaa gennemsnitlig faaet hele sit Kontingent tilbagebetalt i Form af Lønforhøjelse plus et Tillæg af **godt 700 pCt.!**

Af de 20,000 Arbejdsmænd har kun godt de 1000 været i direkte Kamp, og de har som Erstatning for den mistede Arbejdsløn modtaget Strejkeunderstøttelse. De øvrige 19,000 har opnaaet Lønforbedringer uden Kamp, blot i Kraft af Organisationens Eksistens.

For Arbejderen er altsaa hans Fagforening en Bank, der hvad Renter angaar siger Sparto ikke blot til en hvilken som helst Kapitalistbank, men til ethvert som helst Aktieselskab.

Maatte alle Arbejdere i vort Land læse disse Data! Thi paa slige Tal preller alle Højrelogne af og falder tungt til Jorden.

Højre sagde i mange Aar til Arbejderne: Spar! Kan I spare blot 6 Kr. om Aaret, saa bliver det efterhaanden, naar I sætter dem i Sparekassen, med Renter og Renters Rente en lille Nødskilling paa Eders gamle Dage.

Socialismen sagde: Organiser Eder! Det vil blive en ganske anden Rente, I faar ud deraf!

Paa ét Aar har nu 20,000 Arbejdsmænd af deres 6 Kr faaet hver gennemsnitlig 50 Kr.

Enhver Arbejder, der kan tælle, vender sig derfor fra Højre til Socialismen.

* * *

Og dog — hvilken Kamp, hvilket Slid har det ikke kostet at faa Arbejdsmændene til at tælle!

Endnu i 1890, for blot 8—9 Aar tilbage, stod kun nogle faa Hundrede Arbejdsmænd organiserede, ikke halvt saa mange Hundreder som der nu staar Tusinder!

Haandværkssvendene, de saakaldte tekniske Arbejdere, havde været i Gang med Organisationen i 20 Aar. Men for Arbejdsmændenes Vedkommende var det kun blevet til Tilløb, spredte Begyndelser hist og her. Der var Jordbund nok, der var Stemning nok blandt de fremmeligste. Men der manglede en lykkelig Haand, en ledende Aand, en agitatorisk og organisatorisk Begavelse til at vække og samle de smaa spredte Begyndelser til en mægtig Helhedsbevægelse.

Højre stillede en saadan Kraft til vor Raadighed

Det var en Dag i 1890, at en Arbejder ved

Geværfabriken paa Kristianshavn, M. C. Lyngsie, blev kaldt op til Fabrikens Leder, en Kaptajn. Denne sagde til ham: „De har dirigeret et socialdemokratisk Møde!"

„Ja vel, det har jeg!" svarede Lyngsie.

Kaptajnen udviklede nu, at dette var utilladeligt, og at Lyngsie vilde blive afskediget, hvis han ikke lovede at holde sig fra aktiv Deltagelse i socialdemokratisk Agitation.

Lyngsie svarede, at et saadant Løfte vilde han ikke afgive.

Kaptajnen: Har De ikke Kone og Børn?

Lyngsie: Jo, Hr. Kaptajn!

Kaptajnen: Kan De faa andet Arbejde?

Lyngsie: Det veed jeg ikke.

Kaptajnen: Betænk Dem dog paa, hvad De nu gør!

Lyngsie: Der er intet at betænke sig paa. Men maa jeg spørge Dem: Har De noget at udsætte paa mit Arbejde?

Kaptajnen: Nej, jeg har altid anerkendt Deres Dygtighed.

Lyngsie: Saa beder jeg blot om at faa en Anbefaling.

Kaptajnen: En saadan kan jeg ikke give Dem.

Lyngsie: Kaptajnen sagde jo, at jeg altid havde været en flink Arbejder.

Kaptajnen, med bortvendt Ansigt: Jeg kan ikke, Lyngsie, jeg maa ikke!

Dermed endte Samtalen.

Saa tog Lyngsie fat paa at organisere Arbejdsmændene. Det gik smaat og voldte usigeligt Arbejde. Den første større Strejke mislykkedes; det saa ud, som om alt faldt sammen.

Men Lyngsie blev ved. Han fik oprettet et Arbejdsanvisnings-Kontor. Han satte sine sidste private Ejendele i Pant for at faa det møbleret en Smule. Han sled fra Morgen tidlig til Aften silde, var paa Færde alle Vegne, holdt et Utal af Smaamøder med Arbejdsmændene i de forskellige Brancher, forhandlede med Arbejdsgiverne, havde Skruebrækkere og skinsyge Kammerater at kæmpe med, sultede ofte hele Dage, men lod sig aldrig knække.

Højre begyndte at lægge Mærke til hans Navn. Faa er blevet skældt ud for „Levebrødsmand" saa ofte som han, — han, der havde ofret en god fast Stilling hellere end at svigte sin Overbevisning! Mod faa har Højre saa ofte slynget sit „Fagforenings-Tyranni" som mod ham, — Lyngsie, der havde vist sig saa frihedselskende, at Kaptejnen, der af Højre var tvunget til at afskedige ham, havde Undseelsens Taarer i Øjnene, da de forlod hinanden.

* * *

I Mandags blev Folkethingsmand Lyngsie valgt til Hovedforretningsfører for et Dansk Arbejdsmands-Forbund, omfattende København, Øerne og Jylland, med ialt 20,000 Medlemmer.

Han faar 1500 Kr. i aarlig Løn for det kolossale Arbejde, som denne Stilling medfører. Og dog kaldes han af alle Højres Skriblere for Levebrødsmand. En Højremand, der skaffede Aktionærerne i det Selskab, han var Direktør for, 700 pCt. af deres Penge, vilde faa en Gage paa 150,000 Kr.

Nu — Lyngsie har ikke hele Æren af Arbejdsmands-Organisationens vældige Fremgang i de sidste Aar. Han vil selv sige: Jeg har kun gjort min Pligt, og hvis ikke hvert Medlem af Organisationen arbejdede med, vilde mit Arbejde intet udrette

Men Arbejderpartiet har Lov til en sjælden Gang, efter en saadan faglig Begivenhed som den i Mandags sluttede Arbejdsmands-Kongres, at kalde en af Soldaterne frem for Geleddet og yde ham en særlig Tak.

Saa meget mere, som vi herved kan faa Lejlighed til at takke Højre og Højres Tyranni, fordi de frigjorde denne Kraft af Statsslaveriet og stillede ham til de frie Arbejderes Tjeneste.

En Tak til Højre, ogsaa fordi det vedbleo at forfølge og bagvaske og angribe ham og de Organisationer, han grundede. Thi derved har Højre lettet os — ikke just det faglige Organisationsarbejde, men Agitationen for efterhaanden at gøre de saaledes fagligt organiserede Arbejdsmænd til Socialdemokrater.

I hvilken Grad det er lykkedes, viste Horsens-Valget, da Højre aldeles uventet maatte aflevere denne gamle Højre-Kreds til Arbejdsmændenes Fører, Socialdemokraten Lyngsie.

Og det viste den nu sluttede Kongres, hvor Arbejdsmændenes Delegerede **saa godt som enstemmigt vedtog Indmeldelse i De samvirkende Fagforbund**, — de socialistiske Fagforeninger, som Højre synder at kalde dem.

Højre udtaler ofte et sikkert Haab om, at Arbejderne skal blive splittede, dels i Socialister og Ikke-Socialister, dels i Haandværkere og Arbejdsmænd — i en 4de og 5te Stand.

Men Højre har ved sin brutale Afskedigelse af Lyngsie, ved sin stupide Kamp mod hans faglige Virksomhed, ved sin reaktionære Politik bidraget overordentlig til, at vi her i Danmark slet ikke ken-

der nogen Modsætning mellem Arbejdsmænd og Haandværksfvende. Den fandtes i sin Tid. Den er nu ganske udryddet.

Danmarks Arbejdsmænd staar nu bedre organiserede og paa et højere Niveau end noget andet Land. De staar tillige som en oplyst og trofast Kærnetrop i det danske og dermed i det internationale Socialdemokrati.

Samtlige Overenskomster fornyede.

Urafstemningen gav 86 pCt. for Fornyelsen.

Forliget af 4. April indeholdt, som det vil erindres Bestemmelser om, at den da afsluttede Overenskomst kunde forlænges et Aar fra sin Udløbsdato, og desangaaende har der været foranstaltet en Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer.

Resultatet baade af Afstemningen og af de førte Forhandlinger foreligger nu i følgende Cirkulære, som vi i det efterfølgende bringer til Almenkundskab:

Til

samtlige Afdelinger.

Ærede Forbundsfæller!

I Cirkulære Nr. 45/1922 af 11. f. M. foreslog Hovedbestyrelsen Afdelingerne og Medlemmerne at give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at forny de til det kommende Foraar udløbende Overenskomser med Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen paa 1 Aar fra deres Udløbsdato paa de i Forliget af 4. April indeholdte Vilkaar, og vi indkaldte Afstemningen til senest Mandag den 24. Juli om Morgenen.

Afstemningsresultaterne indgik ikke særligt hurtigt, og vi udsatte saa Optællingen af de indkomne Stemmer saa længe som muligt og sluttede først Onsdag den 26. Kl. 12 Middag.

Vi havde da modtaget Afstemningsresultater fra ialt 303 Afdelinger. Heraf havde 4 Afdelinger kun meddelt, at Forslaget var enstemmigt vedtaget uden at opgive, hvormange Stemmer der var afgivet. I de øvrige 299 Afdelinger var der ialt afgivet *15053 »Ja«-Stemmer* og *3657 »Nej«-Stemmer,* medens 190 Stemmesedler var blanke og 57 var ugyldige.

Deltagelsen i Afstemningen har jo ikke været særlig stor, men paa den anden Side ligger Majoriteten jo meget fast, idet der af de afgivne Stemmer, som I vil se, er *86 pCt. »Ja«-Stemmer og kun 14 pCt. »Nej«-Stemmer.*

I Overensstemmelse med den saaledes trufne Vedtagelse søgte vor Forbundsledelse straks Forhandling med Arbejdsgiverforeningen om Fornyelse af samtlige Overenskomster, men herunder viste det sig, at Arbejdsgiverforeningen ikke var villig til at forny alle Overenskomsterne under eet, men at d'Herrer mødte med en lang Liste paa over 50 Overenskomster, som de ikke uden videre vilde forny, men som de dels vilde have ændrede og dels vilde have til at udløbe.

Heroverfor erklærede vor Forbundsledelse fast og bestemt, at det kunde vi ikke indlade os paa, — enten maattet alt fornyes eller ogsaa vilde vi staa frit med samtlige Overenskomster.

I de Dage, der er gaaet, har der saa fundet Forhandlinger Sted og overfor vor faste Holdning har Arbejdsgiverne maattet bøje af og sent i Mandags Aftes den 31. Juli blev der saa oprettet en saalydende Overenskomst:

»Alle de mellem Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening og Medlemmer af af Dansk Arbejdsmands Forbund afsluttede Overenskomster, der falder ind under Overenskomsten af 4. April d. A. mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark, jvfr. Overenskomsten af 24. April d. A. mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund, forlænges i Henhold til den nævnte Overenskomst af 4. April d. A.

Det bemærkes dog, *at* om Betingelserne for Forlængelsen af Overenskomsterne for Kultorvets Farvehandel vedrørende Kuske og Lagerarbejdere, Sønderborg Amts Købmandsorganisation og Priskuranterne for Marmorslibere hos Stenhuggermesterforeningerne optages særlige Forhandlinger mellem Parterne. Hvis disse Forhandlinger ikke fører til et Resultat, fastsættes Betingelserne af en af Parterne valgt Opmand — saafremt Enighed ikke kan opnaaes om Valget af Opmand, udpeges denne af Den faste Voldgiftsrets Formand, og

at Overenskomsterne mellem Bornholms keramiske Fabrikantforening samt Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Tegl-

værksindustrien paa Bornholm og vedkommende Arbejderorganisation fornyes, hvis Arbejderne vil gaa med til at lade den i Øjeblikket foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse løbe videre udover 1. Februar 1923.

København, den 31. Juli 1922.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
(s.) *Einar Jørgensen.*
For Dansk Arbejdsmands Forbund:
(s.) *Lyngsie.*«

Som I her vil se er nu *alle* de Overenskomster, der faldt ind under Forliget af 24. April, fornyede, saaledes at der *ikke* kan finde nogen Lønreduktion Sted paa disse Omraader førend til 1. Februar 1923, dersom Pristallet til den Tid berettiger dertil.

Undtagne er kun 4 enkelte og ganske særlige Forhold, som vi, da de kun berører disse enkelte Afdelinger, ikke her skal komme ind paa, og selv i disse Tilfælde har Arbejdsgiverforeningen ikke faaet frit Slag overfor vore Afdelinger, men har maattet forpligte sig til at bøje sig for en voldgiftmæssig Afgørelse, dersom Enighed ikke opnaaes ved Forhandling.

Vi har saaledes til Punkt og Prikke udført, hvad vore Medlemmer gennem Urafstemningen med saa stort Flertal har paalagt os, og vi udtaler Haabet om, at den foretagne Overenskomstfornyelse vil vise sig at være til Gavn for de danske Arbejdsmænds velforstaaede Interesser.

Med solidarisk Hilsen

P. F. V.

Lyngsie.

Chr. Sørensen.

Arbejdsgiverforeningen dømt.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa sit Medlem, Firmaet Holmegaard Glasværks, Vegne indklaget vort Forbund og vor Fensmark Afdeling for Den faste Voldgiftsret for Brud paa bestaaende Overenskomst samt paa Septemberforligets Varselsbestemmelser.

Anledningen til Klagen er den, at vore Medlemmer, der er beskæftiget hos nævnte Firma, havde iværksat Arbejdsstandsning den 19. April d. A., fordi Firmaet havde reduceret deres Lønninger med 15 pCt. i Henhold til Forligsordningen af 4. April, skønt Dansk Arbejdsmands Forbund først tiltraadte dette Forlig gennem Overenskomsten af 24. April.

I sin Klage til Den faste Voldgiftsret anfører Arbejdsgiverforeningen, at Firmaet, efter at Forliget af 4. April var sluttet, havde henvendt sig til Arbejderne paa Glasværket med Forespørgsel, om de nu var paa det Rene med, at der kun vilde blive udbetalt Arbejdsløn med Fradrag af 15 pCt., og at disse havde erklæret sig indforstaaet hermed. — Endvidere anføres, at den iværksatte Arbejdsstandsning havde paaført Firmaet Tab udover det, som en Arbejdsstandsning almindeligvis medførte, idet nemlig, at Ovnene ved at Arbejdsmændene forlod dem styrtede sammen, og der krævedes Erstatning dels herfor og dels for Arbejdsstandsningen iøvrigt, — en Erstatning, som Firmaet opgjorde til ialt Kr. 16.665,00, foruden at Arbejdsgiverforeningen krævede os idømt Bod samt endelig idømt Sagens Omkostninger.

I vort Tilsvar til Retten henviser vi for det første til, at Henvendelse fra Firmaet til Arbejderne ikke var sket til Arbejdsmændene, men kun til Glasmagerne, og vore Medlemmer var som Følge deraf ikke enige med Firmaet i, at Lønningerne reduceredes med 15 pCt., ligesom de heller ikke havde forpligtet sig til at fortsætte Arbejdet. Endvidere gjorde vi gældende, at vi, efter at Firmaet overfor os havde besværet sig over den iværksatte Arbejdsstandsning, havde tilbudt dette at stille Skyrere og Tørvetrillere til Raadighed, saaledes at Ovnene ikke led nogen Skade, og iøvrigt havde vi tilbudt at genoptage Arbejdet, naar Firmaet forpligtede sig til ikke at reducere Lønningerne, før Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen var opnaaet, men ingen af Delene vilde Firmaet gaa med til.

Endelig henviste vi til Overenskomsten af 24. April mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Arbejdsgiverforeningen, i hvilken det under Punkt 5 fastsattes, at Arbejdsgiverforeningen vilde frafalde Tiltale mod Dansk Arbejdsmands Forbund, og samtidig henviste vi til, at Den faste Voldgiftsret i sin Kendelse Nr. 573 vedrørende Arbejdsgiverforeningens

Klage til Voldgiftsretten over de Organisationer, der ikke havde efterkommet Forliget af 4. April, havde statueret, at der ikke kunde rejses Ansvar for Overenskomstbrud i Anledning af denne Nægtelse af at tiltræde ovennævnte Forlig.

Den faste Voldgiftsret har da ogsaa givet os Ret, idet den har frikendt os for vor Modparts Tiltale og oven i Købet idømt Klagerne Sagens Omkostninger med Kr. 300,00.

Rettens Kendelse er saalydende:

UDSKRIFT
af
Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. August 1922 i Sag Nr. 595: Dansk Arbejdsgiverforening mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Fensmark-Afdelings Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa sit Medlems, Holmegaards Glasværks, Vegne paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Fensmark-Afdelings Vegne paalagt en Bod i Anledning af, at de under Dansk Arbejdsmandsforbund hørende Arbejdsmænd paa Glasværket den 18. April 1922 efter Forbundets Ordre har iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, fordi Glasværket i Henhold til det mellem Hovedorganisationerne sluttede Forlig af 4. s. M. havde nedsat Lønnen med 15 pCt.

Imidlertid hedder det i den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund den 24. s. M. sluttede Overenskomsts Punkt V: »Samtidig med denne Overenskomsts Underskrift forpligter Dansk Arbejdsgiverforening sig til under Retssagen den 26. April at frafalde Tiltale mod Dansk Arbejdsmandsforbund«, hvorved sigtes til Den faste Voldgiftsrets Sag Nr. 573, og da nu den ovennævnte paa Holmegaards Glasværk iværksatte Arbejdsstandsning, der ved Indgaaelse af Overenskomsten af 24. April var Arbejdsgiverforeningen bekendt, maa falde indenfor den Kreds af Forhold, som den i Punkt V indeholdte Frafaldelse af Tiltale omfatter, vil de Indklagede i Overensstemmelse med deres Paastand være at frifinde. Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne

Kendelse.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Fensmark-Afdelings Vegne, bør for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Denne Kendelse er jo forsaavidt en Konsekvens af den Kendelse, Retten har afsagt i før omtalte Sag, men Sagerne er dog ikke fuldkommen analoge, thi medens Arbejdsgiverforeningens Klage i Sag Nr. 573 drejer sig om de Organisationer, der ikke vil tiltræde Forliget af 4. April, drejer Klagen sig i nærværende Tilfælde om vore Medlemmers Standsning af Arbejdet i Anledning af Arbejdsgivernes Reduktion af Lønningerne i Henhold til Forliget, og forsaavidt Den faste Voldgiftsret i denne sidste Sag var kommet til det Resultat, at vi var erstatningspligtige og skulde betale Bod og Sagsomkostninger, vilde det øjeblikkelig have medført, at Arbejdsgiverforeningen i de Hundreder af andre Tilfælde, hvor Arbejdsmændene nedlagde Arbejdet i Anledning af Arbejdsgivernes Reduktioner af Lønningerne, vilde have rejst Sag, og Konsekvenserne heraf vilde være uoverskuelige.

Vi kan derfor kun være tilfredse med den afsagte Kendelse, selv om vi ikke er forvænte med gode Resultater fra den Side.

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær.

De engelske Fagforbunds Tilbagegang.

Efter foreliggende Oplysninger maa de engelske Fagforbund notere en Tilbagegang i Medlemstallet. Der nævnes saaledes, at Grubearbejderne har mistet 100,000 Medlemmer, Jernbanearbejderne 70,000, Metalarbejderne 20,000 og Skomagerne 11,600. Underhusmedlem Will Thorne, der er Sekretær i det almindelige Fagforbund, bekræfter denne Kendsgerning og søger Aarsagen i følgende tre Forhold.

For det første er efter Krigens Afslutning Ammunitionsindustrien tildels ophævet, og en stor Del af denne Industris Medlemmer er udtraadt af denne Grund. Dernæst har den kolossale Arbejdsløshed, som Fagforbundene ikke har kunnet understøtte i det Omfang, det var ønskeligt, da det drejede sig om mægtige Summer pr. Uge, ogsaa berøvet Forbundene et stort Procenttal af Medlemmerne, og for det tredie kan det ikke skjules, at den kommunistiske Agitation har gjort stor Skade og foranlediget, at mange er udtraadt, fordi de har ladet sig narre af Kommunisternes Argumenter om, at den nuværende Organisationsform ikke magtede sin Opgave og ikke formaaede at yde virksom Modstand mod Nedgangen i Lønningerne.

For Grubeindustriens Vedkommende bekræfter Sekretæren, Hodges, at Tallet 107,000 forsaavidt passer. Det er de Arbejdsløse, der træder ud, og Nedgangen i Medlemstallet dækker nøjagtig Arbejdsløshedschiffrene. Alene i Syd-Wales er der ca. 50,000 Grubearbejdere ledige.

* * *

»Enhedsfronten« i Frankrig.

Indenfor de franske Fagforbund har der hersket alvorlige Uoverensstemmelser, som medførte, at 13 Forbund udtraadte af Centralisationen. Af de udtraadte Grupper er bl. a. Bygningsarbejderne, Skotøjsarbejderne, Arbejderne i den kemiske Industri, Barber- og Frisørerne, Levnedsmiddelarbejderne, Farverne, Møbel-

industriarbejderne m. fl. Indenfor Centralisationen staar endnu 31 Fagforbund, der alle repræsenterer store og betydende Grupper af Arbejderklassen.

De 13 udtraadte Grupper var tildels paavirkede af Kommunisterne, men nu har Stillingen i Længden forekommet disse uholdbar, og de har udsendt en Erklæring, der udtaler sig for Enighed indenfor Fagbevægelsen og kræver af Ledelsen for den gamle Sammenslutning, 1) at den opgiver de bestaaende Retningslinier, 2) optager de udtraadte Grupper uden Betingelser og 3) indkalder til en ekstra Kongres, der skal oprette Enhedsfronten.

Forbundsledelsen for Centralisationen afviste dog denne Løsning og hævdede, at kun de tilsluttede Forbund kunde deltage i en Kongres. Kravet om en ekstra Kongres afvistes med 87 Stemmer mod 8. Spørgsmaalet om Fastsættelse af et nationalt og internationalt Program udsattes indtil videre.

Kommunisterne arbejder nu paa egen Haand, og »Enhedsfronten« er langt borte i Fremtiden.

* * *

10 Timers-Dag i Berlin.

Direktionen for Stor-Berlins Sporveje fremsatte et Forslag om at udvide den for Overarbejde tilladte Tid fra 9½ til 10½ Time pr. Dag, ligesom Tillæget for Søndags- og Natarbejde skulde bortfalde.

Forslaget blev omgaaende og paa det skarpeste tilbagevist af Arbejderne.

* * *

Arbejdskampe i Japan.

Arbejdskampene i Japan i 1921 betegnes som ganske overordentlig haardnakkede, ligesom Tallet paa de deraf omfattede Arbejdere var meget stort. Fra Januar til November 1921 førtes der ved Bjergværkerne og Fabrikkerne ialt 277 Arbejdskampe, der omfattede 221,379 Arbejdere. I Januar var Tallet kun 2752, medens det i Juli var 45,991. Af særlig betydende Strejker kan nævnes: Bjergværksarbejderne i Hokkaido i Februar, Kobbergrubearbejderne i Ashio i Marts, Metalarbejderne i Somitono i Maj og Skibsværftsarbejderne.

Strejkernes Aarsag nævnes saaledes: Krav om Lønforhøjelse i 61 Tilfælde, Krav om Forbedring af Arbejdsforholdene i 41, Modstand mod Lønnedsættelse i 36, Anerkendelse af Overenskomsterne i 16, Utilfredshed med Forholdene i 14 Tilfælde.

Efter Meddelelserne i Pressen var det særlig bemærkelsesværdigt, at Arbejderne ikke mere som tidligere søgte Støtte hos de forskellige politiske Partier, men stolede paa deres egen Kraft og Organisationerne. I mange Tilfælde lykkedes det at erhverve Offentlighedens Sympati.

En officiel Opgørelse viser, at der er indført Bedriftsraad ved 68 Fabrikker og i 8 Bjergværker. Heraf er de 54 oprettet siden 1920.

En Industridomstol i U. S. A.

I en af Forbundsstaterne i U. S. A., Kansas, har der i de sidste to Aar eksisteret en Domstol, der har indført følgende Forholdsregler paa Arbejdsmarkedet: Først og fremmest 8 Timers-Dagen, Fastsættelse af Minimallønninger, Tillæg for Overarbejde af 50 pCt., for Søndagsarbejde 100 pCt., lige Løn for Mænd og Kvinder og endelig den Forpligtelse for Industrien at lønne sine Arbejdere saaledes, at de faar Dækning for Udgifterne til de nødvendigste Levnedsmidler. Domstolen er flere Gange skredet ind overfor Lønnedsættelser.

* * *

Fagforbundene i Kanada.

Ifølge Aarsberetningen fra det kanadiske Arbejdsdepartement over Arbejderbevægelsen i 1921, viser det sig, at de kanadiske Fagorganisationer — ligesom Broderorganisationerne i De forenede Stater — maa notere en stærk Tilbagegang i Medlemsantallet. Ved Aarets Slutning androg det samlede Medlemstal for 2688 Fagorganisationer ialt 313,320, hvilket vil sige, at Nedgangen er 60,522 Mand og 250 Fagforeninger. De saakaldte »internationale« Organisationer viser den største Tilbagegang, 267,247 Medlemmer i 1920, 222,896 i 1921. De nationale og katolske Fagforbund, ialt 120, tæller nu 45,000 Medlemmer, »One Big Union« 5300 Medlemmer, og i 264 andre Fagforeninger er fordelt 24,980 Medlemmer.

* * *

Arbejdsløsheden i Tyskland.

I Løbet af Juni Maaned er Arbejdsløsheden dalet fra 64,600 til 45,700. I disse Tal er kun medregnet de Arbejdsløse, der oppebærer Understøttelse.

* * *

Arbejderbevægelsen i Argentina.

De faglige Organisationer i Argentina har de sidste Aar staaet i skarpt Modsætningsforhold. For nogle Maaneder siden paabegyndtes imidlertid nogle Tilnærmelser til hinanden, idet Provinsorganisationerne, der var orienterede i kommunistisk Retning, afholdt en Kongres i Avallaneda, hvor man besluttede at stryge Betegnelsen »kommunistisk« af Navnet. Det vedtoges endvidere, at genopbygge »Første Internationale« paa et Grundlag, der afviger væsentligt fra saavel Amsterdam som Moskva. Den næste Kongres skulde afholdes inden 10 Maaneder, og man skulde inddele Landet i fire Agitationsdistrikter.

Allerede kort Tid efter afholdtes i Buenos Aires en ny Kongres med Dagsorden: Oprettelse af en proletarisk Enhedsfront. Flertallet foreslog Dannelsen af en hele Landet omfattende Centralisation, og Mindretallet tiltraadte dette med det Forbehold — idet man skarpt vendte sig mod de yderliggaaende politiske Eksperimenter — at kun Forbundsledelsen er berettiget til politisk og økonomisk-faglig Aktion.

Kongressen resulterede i Oprettelse af en Organisation, der døbtes: Union Reginal Argentina del Trabajo (De argentinske Arbejderes Landsforbund.) Dette skal omfatte alle Landets faglige Organisationer uden Hensyn til deres politiske Stilling. I Vedtægterne fastslaas det, at hele Magten overdrages til Organisationen. I et Opraab, der er udstedt straks efter, hedder det, at Arbejderne i alle Lande danner en undertrykt,

udbyttet Klasse, hvis Interesse staar i stærk Modsætning til deres Udbytteres. Det bedste Vaaben derimod, er en stærk og godt disciplineret Organisation, og de bedste Midler i Kampen mod Kapitalismen er den direkte Aktion, Strejken, Boykotning og Sabotage.

Det synes af den sidste Sætning at fremgaa, at man ingen Erfaringer har indhøstet med Hensyn til den direkte Aktion og Sabotage — endnu.

Siden sidst.

Ringe m. fl. Afdlg. Foreningen af Dræningsmestre og Entreprenører paa Landet i Fyns Stift. Overenskomsten af 1921 endelig fornyet. 20 a 25 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen fastsat til 104 Øre. Overarbejde: 2 Timer a 50 pCt. Tillæg, derefter 100 pCt. Augustregulering som med Centralforeningen af Murermestrene. Efterbetaling af 4 Øre pr. Time fra 5. April til 24. Maj. Gælder til 1. April 1923.

Jernbanearb. Afd. M. De danske Statsbaner. Februar-Regulering. 305 Mand. Timelønnen uforandret. 120, 122, 124 a 126 Øre. Dyrtidstillægget nedsattes for Gifte fra Kr. 15,58 til Kr. 11,42 pr. Uge og for Ugifte fra Kr. 10,38 til Kr. 7,62 pr. Uge. Reguleringsprocenterne til Akkorderne paa 7,5 pCt. og 4 pCt. bortfaldt, og yderligere reduceredes Akkorderne 6,5 pCt. a 9,5 pCt. (gennemsnitlig Akkordreduktion 15 pCt.). Lønningerne er herefter: 8 Mand: Timeløn + 17 pCt.; 40 Mand: Timeløn + 11 pCt. og 6 Mand: Timeløn + 5 pCt. 251 Mand har en gennemsnitlig Akkordfortjeneste af Kr. 12,80 pr. Dag. Traadt i Kraft 30. April.

Maribo. Byraadet. Overenskomst oprettet. Retorthusarb. og Elektricitetsværksarb. 6 Md. Arbejdstid 53⅓ Time ugentlig. Ugelønnen reduceret fra Kr. 86,00 til 78,00. Gasværkets Pladsarb.: 3 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen reduceret fra Kr. 75,00 til 68,00. Arbejdere ved Vandværket 75 Kr. ugentlig. 8 Timers Arbejdstid daglig. Overarb.: 2 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Retorthusarb. har 7 Hverdage og 1 Søndag Sommerferie; Plads- og Vandværksarb. har 6 Hverdage Sommerferie. I Sygdomstilfælde erholder Arb. 3 Kr. pr. Dag i 13 Uger mod Forevisning af Lægeattest. Løsarb. Timeløn reduceredes fra 132 Øre til 115 Øre. Overarbejdsbetaling 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt. og 3. Time 50 pCt. Tillæg, jvfr. Forligsforslaget af 4. April. Akkordpriser for Stenslagning og Kullosning. Augustregulering i H. t. Forligsforslaget af 4. April. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Slagelse F. Den danske Margarinefabrik: Fabrikken vægrede sig ved at betale fuldt Tillæg — Kr. 8,56 pr. Uge — til Arbejderne i 2det og 3die Hold i 3 Holds Drift udført i Paaskeugen, idet den havde fradraget Tillægene for de Helligdage, paa hvilke der ikke blev arbejdet. Paa Mæglingsmøde 28. April opnaaedes Enighed om, at Arb. i 2det og 3die Hold i 3 Holds Drift ikke kan tilkomme Betaling for Ekstra-Helligdage, da de er antagne som Løsarbejdere, medens de »Faste Arbejdere« har Krav paa fuld Uge ogsaa Ekstra-Tillægget for de Uger, hvori indtræffer Ekstra-Helligdage. Derefter enedes Parterne om, at Arb. i 2det og 3die Hold faar udbetalt fuldt Tillæg ogsaa for Uger med Ekstra-Helligdage.

Kastrup. Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik. Fabrikken nedsatte Betalingen for Losning af Coks med Haandspil fra Sejlskibe fra 60 Øre til 49½ pr. Ton pr. Maaned og vilde nedsætte Antallet af Arbejdere i Lasten fra 3 til 2 Mand. Paa Mæglingsmøde 2. Marts opnaaedes Enighed om at betale Arbejdet i Henhold til Overenskomsten af 12. Juli 1920 gældende for Arbejde i Københavns Havn, men dog med et Tillæg a 20 pCt. for Losning af Sejlskibe og Lægtere paa indtil 60 Tons.

Sukkerhusarb., Kbhvn. Sukkerraffinaderiet »Phønix«. Fabrikken forlængede Løbetiden for Centrifugeringen efter at Dækningen var sket fra 10 til 15 Minutter, hvorved Arbejdernes Akkordfortjeneste forringedes Kr. 2,45 pr. Mand pr. Dag. Arbejderne krævede som Følge deraf den paagældende Akkordpris forhøjet fra Kr. 2,45 til Kr. 2,80 a 3,10 pr. Centrifuge for henholdsvis 15 og 20 Minuttes Løbetid efter Dækningen samt 394 Kr. efterbetalt.

Paa Voldgiftsmødet 12. Juni opnaaedes Forlig om en Betaling af 270 Øre pr. Centrifuge for den længere Løbetid. (35 Minutter i Stedet for 30 Minutter) samt om en Efterbetaling af 200 Kr.

Hedehusene. Foreningen af Hakkelseskærerier: Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 132 til 112 Øre. Overarbejde 25—33⅓ a 50 pCt., udover 3 Timer 100 pCt. Arb. erholder under Tilskadekomst 3 K. pr. Dag de første 13 Uger. August-Regulering i Henhold til Forligsforslaget af 4. April. Traadt i Kraft 16. Maj udløber efter 3 Maaneders Opsigelse til en 1. April.

Svenstrup. Nørre Flødals Fabrikker i Svenstrup og Ellitshøj. Overenskomst oprettet. 35 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 112 Øre til 95 Øre. Maskinpasseren 112 Øre. Akkordpriserne af 1920 + 22 Øre Timen i Dyrtidstillæg reduceres 15 pCt., dog er der foretaget enkelte Ændringer i Priskuranten. Overarbejde: 25—33⅓ og 100 pCt. Tillæg. (Maskinpasseren 2 Timer a 30 pCt., derud over 50 pCt. Tillæg) August-Regulering i Henhold til Forligsforslaget af 4. April. Traadt i Kraft 1. April og kan opsiges til Udløb en 1. April.

Vagtfunktionærerne. De forenede Vagtselskaber: Overenskomst afsluttet. 100 Mand.

Vagttiden uforandret 8 Timer (48 Timer ugtl.) Maanedslønnen, der var K. 270,00 fastsattes til at være, for faste Kredsvægtere Kr. 166,66 + 63,34 og for fastansatte Seperatvægtere Kr. 146,66 + 63,34. Reservevægtere lønnes for de første 6 Prøvemaaneder med Kr. 5,10 + 2,55 pr. Vagt og derefter med Kr. 5,35 + 2,55 pr. Vagt. Reservevægtere er garanteret 250 Kr. maanedlig. Overarbejdsbetaling til »Faste Vægtere« 107 + 53 Øre pr. Time. De faste Vægtere er garanteret 60 Kr. maanedlig som Overarbejdsbetaling. Sommerferie, Uniform m. m. som hidtil. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til Udløb en 15 April.

Samme Afdeling. A/S Burm. & Wain: Overenskomstfornyelse 11. Mand. Ugelønnen er i Henhold til Nævnskendelse reduceret fra Kr. 72,00 til Kr. 61.20. .Uniformsgodtgørelse reduceret 10 pCt. (fra 100 til 90 Kr. aarlig), 48 Timers Vagttjeneste ugentlig. Gælder til Udløb en 1. April

Samme Afdeling. Foreningen af københavnske Skotøjsfabrikanter (A/S Ballin & Hertz): Overenskomsten fornyet mod en Reduktion af 13½ pCt. 4 Mand. Maanedslønnen var Kr. 340,00 og blev Kr. 304,00. 60 Timers Vagttjeneste ugentlig. Udløber en 1. April.

Samme Afdeling. A/S Otto Mønsted. Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen 9. Juni opnaaedes Enighed om at forny Overenskomsten mod 13 pCt. Reduktion. 3 Mand. Maanedslønnen var Kr. 313.00 og blev Kr. 272.31; 56 (7 × 8) Timers ugentlig Vagttjeneste. Udløber en 1. April.

Forbundet har paa 5 Afdelingers Vegne (Fabrikarb. Kbhvn., Kastrup, Aalborg F. Aarhus A. og Odense F.) fornyet Overenskomsterne af 8. April og 20. April 1922 med *A/S Kastrup Glasværk* omfattende Frederiksberg, Hellerup og Kastrup Glasværker samt Aalborg, Aarhus og Fyns Glasværker. 137 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Lønningerne reduceredes 15 pCt. Procenttillæggene til »Særlige Lønninger« forbliver uforandrede. Ugetillægget, der er ydet som Erstatning for Fribolig, reduceres 10 pCt. 10 pCt. Tillægget af 1920 for »Særlige Arbejder« bortfalder. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt. Tillæg. Regulering August d. A. med 1 pCt. op eller ned for hver Procent Pristallet forandres regnet fra 218 (opad) og 206 (nedad). Desuden gælder for de enkelte Glasværker særlige Tilføjelser. Traadt i Kraft 11. Maj og gælder til 1. April 1923.

Præstø. Snesere Teglværk: Overenskomst fornyet. 28 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret 15 pCt. fra 114 Øre til 97 Øre. Brændere 54 Kr. ugentlig, Arbejdstid 160 Timer i 3 Uger. Akkorderne reduceret 15 pCt. Overarb. 25 — 33⅓ — 50 a 100 pCt. Tillæg. Norm for Regl. f. Behdl. af fagl. Strid. Traadt i Kraft 4. Maj og gælder til 1. Februar 1923.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 12 Kr.
Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 8 Kr.
Den mindste er paa 55 Sider. Pris 5 Kr.

Kassebøger: 3 Kr. pr. Stk.
Forhandlingsprotokoller: 3 Kr. pr. Stk.
Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. pr. Stk.

Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.

Medlemsbøger med Hylstre: 75 Øre pr. Stk.
Medlemsbøger uden Hylstre: 50 Øre pr. Stk.
Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format, samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelmuldt ekspederet, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret.

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 10 | 23. August | 1922 | 27. Aarg.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 14. Kongres.

II.

Beretningen. — Regnskaberne. —Udmeldelsen af De samv. Fagforbund.

I Fagbladets sidste Nummer, der gik i Trykken Mandag Morgen den 7. August, bragte vi et udførligt Referat af Aabningshøjtideligheden af vort Forbunds Jubilæumskongres. I denne og en efterfølgende Artikel bringer vi nu et sammentrængt Referat af Kongressens Forhandlinger og de Beslutninger, der blev truffet i de 12 Dage, Kongressen varede.

Mandag den 7. August Kl. 9 Formiddag aabnedes Kongressens 3. Møde, og Formanden, *M. C. Lyngsie*, tog Ordet for at holde en Mindetale over 3 af vore gamle Kammerater, der siden sidste Kongres var afgaaet ved Døden, nemlig Revisor *H. P. Andersen*, Næstved, *J. P. Gram*, Ribe, og den tidligere sjællandske Forretningsfører, *Fr. Hansen, Slagelse*.

Herefter aflagde Lyngsie Beretningen over Virksomheden. Han holdt sig nøje op ad den udsendte trykte Beretning, men omtalte noget udførligere Lønbevægelserne i Aarenes Løb. Det var vanskeligt at sige noget Nyt; thi gennem Cirkulærer, gennem Fagbladet osv. var Afdelingerne og Medlemmerne holdt nøje underrettede om Begivenhedernes Gang. Alle store Spørgsmaal var jo som bekendt sendt ud til Afstemning blandt Medlemmerne, og disse havde i alle Tilfælde selv truffet deres Afgørelser. Kom derefter ind paa en Omtale af Lønkampen i afvigte Foraar og den Stilling Hovedledelsen havde taget, og sluttelig redegjordes for Overenskomsternes Forlængelse paa Grundlag af den Bemyndigelse, som Hovedledelsen havde faaet ved den sidste Urafstemning.

Derpaa indlededes Debatten om Virksomheden. Fra mange Taleres Side faldt der i de følgende Dage mange anerkendende Ord om den Stilling, D. A. F.s Hovedledelse havde taget, specielt Lyngsie. Forskellige Forhold gjordes dog til Genstand for Kritik; saaledes kritiseredes skarpt de generelle Ordninger, og Talerne mente, at man skulde yde den mest afgjorte Modstand mod fremtidige Ordninger af denne Art. Nogle Nævnsafgørelser blev ligeledes kritiserede, og en stor Del af Debatten optoges af Diskussionen om Havnearbejdernes Stilling i afvigte Foraar, hvilket Spørgsmaal af Havnearbejderne selv bragtes frem.

Under Debatten stilledes forskellige Forslag vedrørende den kommende Tids Arbejde — ialt blev stillet 10 Forslag — og de fik følgende Skæbne.

Forslag Nr. 1, der var stillet af Frants Petersen, Næstved, og som tog Sigte paa Oprettelse af en Landsoverenskomst med Entreprenørforeningen, forkastedes.

10. Agitationskreds ved Søren Rasmussen havde stillet et Forslag om Efterbetaling af nogle Penge til Odder Afdeling, men efter at Spørgsmaalet var belyst, trak Forslagsstilleren Forslaget tilbage.

Frants Thomsen, Kolding, stillede et Forslag om Oprettelse af en Landsoverenskomst med De danske Statsbaner, men under Debatten ændrede Forslagsstilleren Forslaget saaledes:

> Kongressen paalægger den kommende Hovedledelse ved Forhandling med Statsbanerne at søge udvirket, at der til Ekstraarbejderne i Provinserne i Lighed med Ekstraarbejderne i København udbetales et passende Tillæg for Afsavn af Akkord

Dette vedtoges.

Forslag Nr. 4, stillet af Forretningsfører Axel Olsen og som tenderede Forslag Nr. 1, toges tilbage.

Sukkerhusarbejderne, København, stillede følgende Forslag Nr. 5:

> Kongressen maa i alle Forhold kræve, at dens Beslutninger respekteres af Forbundets Hovedledelse, specielt paalægges det Hovedbestyrelsen nøje at overholde Forbundets Loves § 30, 2. og 4. Stk. og udtaler sin Beklagelse af, at dette ikke har været Tilfældet ved Afslutningen af Overenskomsten af 4. August d. A. med Arbejdsgiverforeningen angaaende de københavnske Sukkerhusarbejderes Overenskomstforhold med »Københavns Sukkerraffinaderi«.

Paa Foranledning af Formanden fik Forslaget i 4. Linie Tilføjelsen: »hvor Forholdene tillader det,« og vedtoges.

Forslag Nr. 6, stillet af Chr. J. Christensen, 10. Kreds, vedrørende Overenskomsterne med Mergelselskaberne, blev trukket tilbage til Fordel for et af Forretningsfører Vald. Petersen stillet Ændringsforslag, som vedtoges.

Forslag Nr. 7 var saalydende:

> Kongressen paalægger den kommende Hovedbestyrelse at modarbejde de stadig tilbagevendende generelle Overenskomstordninger og vedtager, at den under ingen Omstændigheder kan give sin Tilslutning til, at de Sager, hvorom der ikke ved almindelig Forhandling kan opnaas Overenskomst, skal kunne afgøres af noget Nævn, da denne Maade

at ordne vore Overenskomster paa ikke er Organisationerne værdige og ikke kan være gavnlig for disse, naar Opmandspladsen beklædes af en Overklasserepræsentant.

Det var stillet af Ludvig Petersen, Sukkerhusarbejderne, København.

Formanden fraraadede Forslaget, og ved Afstemningen forkastedes det.

Forslag Nr. 8, stillet af C. Olesen, Jord- og Betonarb., København, omhandlede et Paalæg til Hovedbestyrelsen under Konflikter at udvide Sympatistrejken, forkastedes.

14. Agitationskreds, ved Marius Sørensen, Ulstrup, stillede følgende Forslag Nr. 9:

14. Agitationskreds foreslaar Kongressen, at Agitationskredsene faar som Opgave at lade afholde 2 Repræsentantmøder om Aaret og der drøfte Løn- og Overenskomstforhold i de forskellige Foreninger indenfor Kredsen.

Forslaget vedtoges.

Det 10. og sidste Forslag under Beretningen var stillet af V. Larsen, Kuskene, København, og gik ud paa, at Medlemmerne skulde paalægges at nægte at udføre Overarbejde.

Formanden paapegede, at vore Overenskomster indeholder Bestemmelser vedrørende Overarbejde, og en Nægtelse vilde medføre en Dom ved Den faste Voldgiftsret, hvad Fornøjelse vilde vi have heraf. Fraraadede at vedtage Forslaget, som derpaa forkastedes.

Efter at Lyngsie sluttelig havde reasummeret de forskellige vigtigere Udtalelser, der var faldet under Debatten, gik man over til Afstemning. Et Forslag om, at denne skulde foregaa ved Navneopraab, bortfaldt.

Beretningen godkendtes med alle Stemmer mod 4, og Debatten havde da strakt sig over 6 Møder.

I Kongressens 9. Møde, den 10. August, nedsattes først et 7 Mands Udvalg vedrørende Lønninger, og Kongressen vedtog herefter, at hver Delegeret gav et Beløb til en Hædersgave til hver af de 3 Jubilarer, Lyngsie, Jens Larsen og Emil Jørgensen.

Man gik over til Behandlingen af Dagsordenens Punkt 2: Regnskaberne.

Hovedkasserer *Johs. Sørensen* gav i store Træk, en Oversigt over Forbundets økonomiske Stilling og dens Bevægelse i de forløbne 3 Aar. Formuen var den 1. Januar 1919: 1,531,631 Kr. 97 Øre, den 31. December 1921 var den 1,956,796 Kr. 07 Øre. Formuefremgangen var saaledes 425,164 Kr. 10 Øre. Udgifterne i Tidsrummet havde til Strejker og Lockouter været 1,944,641 Kr. 10 Øre. Agitationen havde kostet 26,385 Kr. 27 Øre. Til Fagbladet var brugt 53,068 Kr. 45 Øre minus en Indtægt paa Fagbladet af 12,394 Kr. 96 Øre. Til Porto var brugt 49,130 Kr. 26 Øre. Rejser for Afdelingsrepræsentanter androg 215,728 Kr. 56 Øre. Delegeretmødernes Udgift var 65,613 Kr. 20 Øre. Administrationsbidrag til D. s. F. udgjorde ialt 140,080 Kr. 40 Øre. I Strejkebidrag til D. s. F. var betalt 801,695 Kr. Fra D. s. F. har vi modtaget 280,520 Kr. i Strejkebidrag. Udgiften til Kongresserne var 477,283 Kr. 13 Øre. Gennemsnittet af Medlemsantallet var i 1919: 87,886, 1920: 91,189 og i 1921: 85,438 Medlemmer.

Han gav iøvrigt nogle Oplysninger vedrørende forskellige Forhold, bragte sine Medarbejdere, Hovedbestyrelsen og Afdelingsrepræsentanterne en Tak for godt kammeratligt Samarbejde og overlod med disse Bemærkninger Regnskaberne til Kongressens velvillige Behandling.

I den paafølgende Debat rettedes nogen Kritik over Regnskabets Opstilling. Talerne kunde ønske enkelte Poster mere specificerede og udbad sig Oplysninger.

Der stilledes Forslag om, at Bidraget til »De unges Idræt« forhøjedes fra 200 Kr. til 1000 Kr. pr. Aar, og dette Forslag vedtoges.

Endvidere vedtoges et Forslag om, at Forbundets Trykkerarbejde, naar det andrager et Beløb paa 500 Kr. og derover, *kan* udbydes i Licitation.

Ole Jensen, Næstved, stillede Forslag om, at Hovedkassereren ydes en Fejltællingsgodtgørelse af 0,3 pro mille. Forslaget vedtoges.

Et Fosrlag fra Oliemøllerne, København, om, at Hovedbestyrelsens Bemyndigelse til Bevilling af Midler (Lovenes § 18) udvides til et Beløb af 10,000 Kr., forkastedes.

Et Par Forslag fra Kuskene, København, forkastedes pure.

Sekretær *Chr. Sørensen* og Revisor *Emil Jørgensen* replicerede til forskellige Talere og gav de forlangte Oplysninger, hvorpaa man gik til Afstemning.

Regnskaberne godkendtes med alle Stemmer mod 3.

Forslagene om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund kom derefter til Behandling.

Fra 65 af Forbundets Afdelinger forelaa der Forslag herom, og nu indlededes en indgaaende Drøftelse af dette Spørgsmaal, en Drøftelse, der strakte sig over 5 af Kongressens Møder.

Det vilde føre altfor vidt her at forsøge paa at referere blot alle de Taleres Navne, der deltog i Debatten. Fælles for alle var dog det, at selv om D. A. F. denne Gang vedtog at udmelde sig af De samv. Fagforb., var dette dog ikke ensbetydende med, at Samarbejdet med de øvrige danske Arbejdere var brudt. Talerne, der anbefalede Udmeldelsen, lagde ikke Skjul paa, at deres Utilfredshed bundede i den Stilling, D. s. F. havde taget under den sidste Lønkampagne i Foraaret. Vore øverste Ledere havde taget saa afgjort Fejl i deres Bedømmelse af Situationen, at den eneste Maade at gardere sig mod noget lignende i Fremtiden var Udmeldelse. D. A. F. maatte have større Bevægelsesfrihed i sin Løntaktik, og vi burde ikke lade os lokke af, at D. s. F. nu havde nedsat et Reorganisationsudvalg.

Der hævede sig ogsaa Røster, der talte for en Forbliven i Centralisationen. Et Flertal indenfor Hovedbestyrelsen advarede mod at foretage et saadant Skridt. Talerne fra denne Side fremhævede kraftigt, at Spørgsmaalet var af en saadan alvorlig Natur, at man ikke burde gaa hertil, før man havde set, om D. s. F. ikke vilde blive reorganiseret paa en Maade, saa det var muligt for D. A. F. vedblivende at være Medlem. Denne betingelsesvise Forbliven indenfor Centralisationen formuleredes i følgende Forslag:

> Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at udmelde Dansk Arbejdsmands Forbund af De samvirkende Fagforbund, saafremt det ikke ved den forestaaende Reorganisation af Fagforbundene slaas fast, at De samvirkende Fagforbund ikke har Bemyndigelse til at afslutte Lønoverenskomster paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller imod deres Vilje eller deltager i Forhandlinger om saadanne, uden at det paagældende Fag er repræsenteret, og at hver af de tilsluttede Fag faar en til deres Medlemstal svarende Repræsentation paa Generalforsamlingerne, og at alle, der ikke er direkte Repræsentanter for Forbundene, ikke kan deltage i Afstemninger vedrørende Lønsager.
>
> Endvidere paalægges det Hovedbestyrelsen, at der ved Reorganisationen af D. s. F. søges gennemført en for de større Organisationer gunstigere Stilling m. H. t. de økonomiske Forpligtelser og Rettigheder.
>
> Saafremt ovenstaaende ikke fuldtud bliver tiltraadt af D. s. F., maa D. A. F. betragte sig som udmeldt fra 1. Oktober 1923.

Dette Forslag dækkede nøje de Ønsker og Krav, der under Debatten var fremsat m. H. t. den fremtidige Taktik, og man var tilbøjelig til at mene, at det kunde lykkes at gennemføre de Reformer, som D. A. F. i Kraft af sin Position og Medlemstal krævede af Centralisationen.

Kongressen tiltraadte dog ikke dette. Ved Afstemningen vedtoges en blank Udmeldelse fra 1. Oktober 1924 med 227 Stemmer mod 125. Fraværende var 16 og 1 svarede stemmer ikke. Og hermed var Spørgsmaalet afgjort.

(Fortsættes.)

Kragh svinger igen Sultepisken.

Vor Arbejdsløshedskasse og D. A. F.s Kongres protesterer.

Som tidligere meddelt foretog Indenrigsministeren den 3. August en mindre Rettelse i sit berygtede Cirkulære af 13. Juli, idet han nævnte Dag dispenserede for 30 af vore Afdelinger, men da dette hverken var helt eller halvt, hvad man med Billighed og den soleklareste Ret kunde forlange, fremsendte Ledelsen for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse under 10. August en ny Ansøgning om Dispensation og underbyggede denne med saa gode Bevisligheder, saa den tilsyneladende ikke var til at komme uden om.

Andragendet har følgende Ordlyd:

Til

Indenrigsministeriet.

Ved nærværende tillader vi os at anmode det høje Ministerium om, at den os i Henhold til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 13. f. M. under 4. ds. meddelte Dispensation maa blive udvidet til de af vore Afdelinger, hvor Arbejdsløsheden er særlig stor. Vi tillader os nedenfor at anføre disse Afdelinger og den blandt disse værende Arbejdsløshedsprocent.

Aaboulevarden 72 pCt., Brænderiarbejderne 17 pCt., Brændselsafbærerne 22 pCt., Ekstraarbejderne 55 pCt., Havnearbejderne 35 pCt., Jord- og Betonarbejderne 17 pCt., Jernbanearbejderne, Afd. T. 16 pCt., Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejderne 21 pCt., Øl- og Mineralvandsarbejderne 25 pCt.,

Aabenraa 42 pCt., Aalborg A. 21 pCt., Aalborg H. 83 pCt., Aalestrup 41 pCt., Aarhus A. 29 pCt., Aarhus H. 72 pCt., Aarhus Jord- og Betonarb. 83 pCt., Aarhus Komm. 22 pCt., Arhaus M. 39 pCt., Aarhus O. 29 pCt., Aars 59 pCt., Agerbæk 45 pCt., Alheden 46 pCt., Ansager 59 pCt., Assens F. 47 pCt., Bogense 30 pCt., Brabrand 19 pCt., Brahetrolleborg 76 pCt., Brande 46 pCt., Brædstrup 19 pCt., Brønderslev 34 pCt., Bælum 48 pCt., Daugaard 38 pCt., Ebeltoft 67 pCt., Ejsing 18 pCt., Faaborg 21 pCt., Ferring 51 pCt., Fredericia A. 19 pCt., Fredericia H. 59 pCt., Frederikshavn H. 57 pCt., Fussingø 27 pCt., Gjesten 75 pCt., Glejbjerg 75 pCt. Grenaa 38 pCt., Haderslev 43 pCt., Hadsund 20 pCt., Hammershøj 68 pCt., Hampen 33 pCt., Harlev Framlev 24 pCt., Hasle Bornh. 49 pCt., Hasle Jyll. 50 pCt., Hinnerup 31 pCt., Hjallerup 58 pCt., Hjørring 18 pCt., Hobro 49 pCt., Holbæk 39 pCt., Holeby 22 pCt., Holstebro A. 35 pCt., Holsted 17 pCt., Horsens A. 28 pCt., Horsens H. 33 pCt., Kalundborg 39 pCt., Karise 31 pCt., Kerteminde 18 pCt., Kolding A. 33 pCt., Kolding H. 44 pCt., Kolind 48 pCt., Korsør 23 pCt., Køge 36 pCt., Langebæk 33 pCt., Lemvig 71 pCt., Løkken 100 pCt., Mariager 38 pCt., Møen 30 pCt., Nakskov 32 pCt., Neksø 22 pCt., Nibe 49 pCt., Nykøbing F. 27 pCt., Nykøbing Jyll. A. 19 pCt., Nykøbing Sj. 34 pCt., Nørre Sundby A. 17 pCt., Nørre Sundby H. 50 pCt., Odense A. 22 pCt., Odense G. 18 pCt., Odense H. 89 pCt., Odense Komm. 64 pCt., Odense M. 19 pCt., Odsherred 19 pCt., Ormslev Koldt 21 pCt., Oue 68 pCt., Randers A. 54 pCt., Randers J. 22 pCt., Randers M. 31 pCt., Ringkøbing 22 pCt., Ringsted 25 pCt., Roskilde 18 pCt., Rudkøbing 68 pCt., Rødby 71 pCt., Rødding Nørrejyll. 23 pCt., Rønne 17 pCt., Sierslev 48 pCt., Skelskør 32 pCt., Skelund 18 pCt., Skive A. 36 pCt., Slagelse A. 21 pCt., Stevn 52 pCt., Stilling 20 pCt., Storehedinge 16 pCt., Stubbekøbing 19 pCt., Svendborg 44 pCt., Søby Sall 23 pCt., Thisted 45 pCt., Thorsager 56 pCt., Tilst 35 pCt., Troldhede 24 pCt., Trustrup 74 pCt., Udbyneder 53 pCt., Uggelhusene 30 pCt., Vamdrup 32 pCt., Vejby-Tibirke 42 pCt., Vejle A. 47 pCt., Vejle M. 60 pCt., Viborg 56 pCt., Viby Sj. 36 pCt., Viskinge 33 pCt., Vordingborg 19 pCt., Vraa 47 pCt., Ølgod 23 pCt., Ørnhøj 75 pCt., Øster Vraa 46 pCt.

Idet vi iøvrigt tillader os at henvise til vore Indstillinger af 5. og 15. f. M., skal vi anføre, at den Ledighed, vi her har meddelt, er pr. 1. August.

Yderligere tillader vi os at bemærke, at der fra en Række Kommunalbestyrelser og Hjælpekasser til os er rettet Forespørgsel om vi ikke mente, det vilde støtte vor Anmodning, om disse fremsendte lignende Anmodning fra deres Kommune til det høje Ministerium. Vi har imidlertid meddelt dem, at vi havde tilstillet Indenrigsministeren alle Oplysninger.

Vi haaber, det høje Ministerium under Henvisning til denne store Ledighed vil give os den Dispensation, vi anmoder om.

Ærbødigst
P. F. V.
Johs. Nielsen.

Ovenstaende Andragende er som det fremgaar afsendt den 10. August, og den 11. August behandlede man Sagen paa D. A. F.s Kongres, hvor man ganske enstemmig vedtog følgende Resolution, der forelagdes af Kassens Formand, *Johs. Nielsen:*

Dansk Arbejdsmands Forbunds Kongres protesterer imod den Vilkaarlighed, Indenrigsministeren har foretaget ved sin Bekendtgørelse af 13. Juli d. A. ved Inddragelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen til mange Tusinde Arbejdsløse, bl. a. Arbejdsmændene, til Trods for at vi endnu har 21 pCt. af vore Medlemmer ledige, medens Ledigheden blandt vore Medlemmer normalt paa denne Aarstid ellers er 4 a 5 pCt.

Ministerens Vilkaarlighed er der saa langt fra raadet Bod paa ved Dispensationen af 3. August, der endnu unddrager over 5000 af vore Medlemmer al fortsat Hjælp i deres langvarige Ledighed. I 129 Afdelinger har vi over 15 pCt. og i 81 Afdelinger endog over 30 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse.

Kongressen udtaler paa alle Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmers Vegne, at vi langt foretrækker Arbejde og Beskæftigelse fremfor Understøttelse, men naar baade Stat og Kommuner saavel som den private ikke kan eller vil give os Beskæftigelse, maa vi kræve, at der anvises vore ledige Medlemmer Midler til at leve uden at gaa til Fattigvæsenet.

Kongressen gør opmærksom paa, hvad Ministeren saavel som Arbejdsdirektoratet allerede er bekendt med, at de officielle Tal angaaende Arbejdsløsheden ikke er stemmende med Virkeligheden; der er ingen Nedgang i Ledigheden i vort Fag, men naar

vore Medlemmer fratages deres Understøttelse, møder de ikke mere til Kontrol og glider derved ud af de officielle Tal over ledige Arbejdere.

Kongressen peger paa, at Laanekontorerne, til Trods for at vi er i Aarets bedste Tid, er overfyldt med Panter og har en Forretning, som selv den strengeste Vinter sjældent kan vise Magen til, og paa, at Kontingentrestancerne til al social Arbejderforsikring, Arbejdsløshedskasser, Sygekasser, Livsforsikring o. s. v. har naaet et Omfang, der er faretruende for disse Institutioners naturlige Virksomhed, og at mange Aars Opdragelses- og Opbygningsarbejde paa disse Omraader er ved at ødelægges, og at Resultatet heraf vil blive, at Hjælp til Selvhjælps-Princippet bringes i Stagnation eller ødelægges, og at Byrder af uberegneligt Omfang kastes over paa det Offentlige, og erklærer i denne Forbindelse, at vor Organisation ikke kan tage den Opgave op, hverken at fremskaffe den Understøttelse, der er frataget vore Medlemmer, eller at opretholde deres Forsikringer.

Gennem mere end et Aar har Medlemmerne baaret saa store Byrder ved meget forhøjede Kontingenter og langvarige Ekstrakontingenter, at selv de arbejdende Medlemmer har været spændt haardere for for at bringe Landet over den herskende Krise end nogen anden Samfundsklasse, og med de nu stærkt nedadgaaende Lønninger maa vi bestemt afvise Tanken om, at Arbejderne nu alene skal bære Følgerne af den Nød og Elendighed, Arbejdsløsheden har bragt i de mange tusinde Arbejderhjem.

Til Nødhjælps-Fondet yder Arbejderne baade direkte og indirekte deres Bidrag, og Kongressen maa derfor kræve dette genaabnet for alle vore Medlemmer, som man ikke er i Stand til at anvise Arbejde.

Fastholder Ministeren trods alt sin vilkaarlige og arbejderfjendske Afgørelse af Omfanget af Nødhjælpsfondets Virksomhed, og staar Ministeren fremdeles ligesaa magtesløs som hidtil m. H. t. at anvise Beskæftigelse til de mange Tusinder Ledige, maa Kongressen gentage Meddelelserne i Arbejdsløshedskassens Cirkulærer af 14. Juli og 4. August om, at vore Afdelinger maa henvende sig til Kommunerne og af disse kræve Beskæftigelse for vore Arbejdsløse, og hvis saadan ikke kan fremskaffes, saa at Hjælpekasserne maa overtage Nødhjælpsfondets Virksomhed.*

Med klare Ord og Tal er her dokumenteret, at i 129 af vore Afdelinger har vi over 15 pCt. ledige og i 81 Afdelinger endog over 30 pCt. ledige, og at den samlede Ledighedsprocent er 21 mod 4 a 5, der ellers er det normale til Aarstiden. Med al den Styrke, som D. A. F.s Kongres ejer, har man protesteret imod, at alle de mange af vore Medlemmer, der uden egen Skyld er bragt ud i den yderste Nød, endog berøves den minimale Hjælp, som den fortsatte Hjælp byder de i forvejen stærkt ribbede Hjem.

Hvem kunde og turde vel sidde et saadant Raab overhørigt? Hvem andre end netop Venstreregeringens dertil bestaltede Haandlanger, Indenrigsminister Kragh? Men han kunde og turde ogsaa! Svaret, Arbejdsløshedskassens Ledelse modtog, har følgende Indhold, og der er intet at tage fejl af. I faa og korte Sætninger udtrykkes her de Følelser, man nærer for de sultende Arbejdere:

Til
Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse
i Danmark.

I Andragende af 10. f. M. har Arbejdsløshedskassen anholdt om, at den Kassen ved Indenrigsministeriets Tillægs-Bekendtgørelse af 3. August 1922 meddelte Dispensation fra Bestemmelserne i § 1 i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 13. Juli 1922 maa blive udvidet til at omfatte de af Kassens Afdelinger — stedlige eller faglige — hvor Arbejdsløsheden er særlig stor.

I denne Anledning skal man meddele, at Indenrigsministeriet ikke har fundet Anledning til at bevilge det ansøgte.

Kragh.

/ J. Bülow.

Siden sidst.

Ølgod. Østbæk- og Harkis Teglværker: Overenskomst oprettet. 23 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen der var 124 Øre fastsattes til 112 Øre. Brændere 50 Kr. ugentlig, 160 Timer Arbejdstid i 3 Uger. Akkorderne reduceredes 3 — 24 pCt. Overarb. betales med 30 pCt. Tillæg fra Kl. 5—7. Nat-, Søn- og Helligdagsarb. 100 pCt. Tillæg. August Regulering 1 pCt. pr .Procent, Pristallet ligger lavere eller højere end henholdsvis 218 Point (opad) eller 206 Point (nedad). Norm f. Regl. f. Behdl. af fagl. Strid. Traadt i Kraft 7. Maj og gælder til 1. Februar 1923.

Brænderiarb. Kbhvn. Spiritusfabrikanterne: Overenskomst oprettet, gældende fra 1. Maj. 86 Mand. Timelønnen for Hjemmearbejdere fastsættes til 73 a 75 Kr. i kontinuerlig Drift 77 Kr. (var Kr. 88.74). Kuskenes Ugeløn fastsattes til 79 Kr. (var Kr. 96.774). Overarb. 25 — 33⅓ og 50 pCt. Tillæg. Efter 3 Timer 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarb. 50 a 100 pCt. Tillæg. Af Lønnen afdrages 50 Øre pr. Maaned de første 20 Maaneder og derefter 1 Kr. pr. Maaned i 2 Maaneder. Desuden Regulering August 1923 og Februar 1924 med 1 pCt. pr. Procent Pristallet er højere eller lavere end den foregaaende Februar Maaned. (Ingen Aug. Regul. 1922). Ferie, Løn under Sygdom i 13 Uger. Norm. f. Regl. f. Behdl. af fagl. Strid. Udløber 29. Februar 1924.

Stoholm. C. Pipers Teglværk og Tagstensfabrik. Lundgaard, Stoholm: Overenskomst oprettet. 25 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 102 Øre. Akkordpriserne reduceret 23 pCt. Iøvrigt gælder samme Bestemmelser, som er fastsatte i Teglværks-Landsoverenskomsten. Brændere og Maskinpasseren 53 Kr. ugentlig. Gælder for Sæsonen.

Viby, Jyll. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Sæbefabrik og teknisk-kemisk Fabrik: Overenskomsten fornyet paa Grundlag af Forligets Bestemmelser med Hensyn til Overarbejdsbetaling og Lønreguleringer. 30 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen var 131 Øre. Ugelønnen fastsattes Kr. 54.50. Arbejdere som antages efter Ferietidens Begyndelse har ikke Ret til Sommerferie. Udløber en 1. Februar.

Daugaard. Daugaard Teglværk: Overenskomsten fornyet. 32 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 100 Øre. Akkordpriserne reduceret 16—20 pCt., dog ikke for Drænrør og Fyldning og Tømning af Ovnen, hvor ingen Nedsættelse fandt Sted. Overarb. 2 Timer a 50 pCt. Tillæg, derfter 100 pCt. Ulykkesforsikring fra 1. Dags Tilskadkomst, mod at Arb. betaler 25 Øre hver Uge i Præmie. Norm for Regler f. Behdl. af fagl. Strid. Traadt i Kraft 28. April og gælder til 1. Februar 1923.

Hadsund. F/m Johan & Axel Hornbech: Overenskomsten fornyet. 13 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Vedrørende Overarbejdsbetaling og Lønregulering gælder Reglerne i Forligsmandens Forslag af 4. April. Ugelønnen, der var Kr. 60.48 fastsattes til Kr. 53.00 og Timelønnen, der var 126 Øre fastsattes til 112 Øre. Udløber 1. Januar.

Tingsted. Taaderup Teglværk: Overenskomst oprettet. 18 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 122 til 104 Øre. Akkordpriserne reduceret 15 pCt. Brændernes Timeløn fastsat til 126 Øre.

Rudkøbing. A/S Dagelykke Teglværk. Overenskomst oprettet. 18 Mand. Arbejdstid 9 Timer. Timeløn 97 Øre (Kvinder 77 Øre). Akkordpriserne fra 1921 reduceret 15 pCt. dog for Af- og Paalæsning af Sten samt Ovnarbejdet 10 pCt. Overarbejde 25 — 33⅓ og 50 pCt. Efter 3 Timer 100 pCt. Tillæg. Aug.-Regul. = Teglværksforeningen af 1893. Udløber 1. Februar.

Varde. Cementstøber Simon Christensen: Overenskomsten fornyet, Timløn 129 Øre. Akkordreduktion. Regulering i Henhold til Pristallets Fald.

Grænge. Grængegaardens Teglværk. Lokaloverenskomst oprettet. 30 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 97 Øre. Akkordpriserne regulerede, saa de giver en Akkord-Dagfortjeneste af 11 Kr. Brændernes Ugeløn fastsat til Kr. 51.60.

Ringsted. Sigersted Teglværk. Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 100 Øre. Brændernes Ugeløn 54 Kr. Akkordpriserne reviderede. Traadt i Kraft 29. Maj og gælder til 1. April 1923.

Taastrup. Arbejdernes Andels-Boligforenings Teglværk: Overenskomsterne fornyet med en Lønreduktion af 15 pCt. 40 Mand. Timeløn 112 Øre. 15 Mand fik efterbetalt hver 20 Kr. (4½ pCt. formeget Afdrag under Lockouten. Udløber 1. Februar 1923.

Ballerup. Egebjerg Teglværk: Overenskomst med Priskurant oprettet. 16 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 100 Øre. Brænderne: Ugeløn 54 Kr. Overarb. 25 — 33⅓ — 50 a 100 pCt. Tillæg. Traadt i Kraft 1. Maj og udløber en 1. Februar.

Stoholm. Lundgaards Teglværk: Overenskomst oprettet. 25 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 117 Øre til 99½ Øre. Akkordpriserne reduceret 15 pCt. Brændernes Ugeløn 54 Kr. Overarbejde betales i Henhold til Landsoverenskomsten. Traadt i Kraft fra Sæsonens Begyndelse og udløber 1. Februar 1923.

Sierslev. Fællesagenturet for Faxe-Limhamns Kalkbrud og Stevns Kridtbrud: Overenskomsten fornyet. 30 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 130 Øre. Tømrerarb. 137 Øre. Ny Akkordpriser oprettede. Overarbejdsbeta-

ling paa Søen 260 Øre pr. Time. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til 1. April 1923.

Ringe. Kyslinge Teglværk. Overenskomst oprettet. 22 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 120 til 102 Øre. (15 pCt.) Akkordpriserne reduceret 12 pCt. Brændernes Ugeløn 52 Kr. Overarb. 2 Timer a 35 pCt. Tillæg, derefter 100 pCt. August-Regulering: 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder fra 218 Point (opad) eller 206 Point (nedad). Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Allinge Sandvig. Arbejdernes Andels-Boligforenings Teglværk. Overenskomst oprettet. 18 Mand. Timeløn 97 Øre. Brændere pr. Uge Kr. 55,25. Arbejdstid 8 Timer, dog for Brændere 53⅓ Time gennmsnitlig. Overarbejde: 2 Timer a 35 pCt., derefter samt for Søn- og Helligdage 100 pCt. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Augustregulering 1 pCt. pr. Procent fra 218 Points (opad) eller 206 Points (nedad). Traadt i Kraft 8. Maj og gælder til 1. April 1923.

Rødding pr. Skive. Ny-Mølle Teglværk. Overenskomst oprettet. 16 Mand. Timeløn 102 Øre. Akkordpriskurant, hvori Betalingen for Brændernes Arbejde er indbefattet. Arbejdstid 8 Timer, dog for Brændere 53⅓ Time gennemsnitlig pr. Uge. Overarbejde: 25, 33 og 50 pCt. Tillæg. Efter 3 Timer 100 pCt. Søn- og Helligdage 50 a 100 pCt. Tillæg. For Ladnings- og Losningsarbejde, som Teglværkets Arbejdere udfører for andre Arbejdsgivere, betales en Timeløn af 112 Øre. Traadt i Kraft 15. Maj og udløber samtidig med Sæsonens Slutning.

Glatved. Jyllands Patentkalkværker i Balle. Overenskomst oprettet. 6 Mand. Timeløn 106 Øre. Midlertidige Akkordpriser fastsat i Overenskomsten. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., derefter 50 a 100 pCt. Tillæg. Arbejdstid 8 Timer. Kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Holeby. Højbygaards Sukkerfabrik. Akkordpriskuranten revideret. 808 Mand. Priserne reduceret 15 pCt. Kampagne-Akkorderne er undtagne fra Revisionen.

Støberi- og Maskinfabrikarbm., Kbhvn. F/m. Ford Motor Company. Firmaet undlod — trods Aftale — at forhøje Daglønnen for Arbejdere, der havde været beskæftiget over 30 Dage. Paa et Møde den 23. Juni indgik Firmaet skriftlig paa at forhøje Arbejdernes Løn efter 30 Dages Beskæftigelse.

Grenaa. Djurslands Kalkværk. 4 Mand. Ny Akkordpriskurant oprettet, hvorved de siden August 1921 gældende Priser er reduceret 15 pCt.

Hasle, Bornholm. A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik. Kaolinarbejderne paa Rabekkaværket har truffet Aftale med Værket om følgende Lønordning: Timelønnen forbliver den ved Forliget af 4. April fastsatte 97 Øre. Akkordpriserne nedsættes med 28 pCt., men Gennemsnitsfortjenesten garanteres at skulle blive mindst Timeløn plus 25 pCt. Iøvrigt gælder Bestemmelserne i den almindelig Overenskomst. Fabrikken forpligter sig til snarest at sætte Virksomheden i Gang med 55 Mand og holde den i Gang i 2 Maaneder. Hvis Fabrikken faar et forventet Statstilskud paa 240 Øre pr. Ton, skal Virksomheden holdes i Gang Sæsonen ud eller til Lageret er paa 1000 Ton. Augustregulering paa Timeløn men ikke paa Akkordpriser. Den almindelige Overenskomst udløber 1. Februar 1923.

Rønne. Rønne Teglværk samt A/S Bornholms Lervarefabrik. Teglværksarbejderne har truffet Aftale med Virksomhederne om følgende Lønordning: Den ved Forliget af 4. April fastsatte Timeløn forbliver uforandret: 97 Øre. Reduktionen af Akkordpriserne forhøjes fra 15 pCt. (jvfr. Forliget af 4. April) til 23 pCt., dog er Arbejderne garanteret en Gennemsnitsfortjeneste af mindst Timeløn plus 25 pCt. Iøvrigt forbliver Overenskomsten uforandret. Teglværket sætter straks Virksomhederne i Gang med 50 Mand og holder dem i fuld Drift Sæsonen ud. Augustregulering af Timeløn, men ikke af Akkordpriser. Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser, og som er bosiddende i Rønne, skal antages til Arbejdet.

Seest. J. A. Hansens Teglværker. Akkordpriskurant oprettet. 45 Mand. Akkordpriserne reduceredes 5—7 pCt., desuden bortfaldt et hidtil ydet Dyrtidstillæg af 17 Øre pr. Time. Brændernes Ugeløn fastsattes til Kr. 55,10.

Langaa. Cementvarefabrikant J. Fries. Akkordpriskuranten af 1. Oktober 1921 revideret, hvorved Priserne reduceredes med 12½—15 pCt. Vedrører 2 Mand.

Nykøbing Sj. Klintebjerg Kalkbrud. Ny Overenskomst oprettet. Timeløn 112 Øre. Akkordpriser fastsatte, som giver en Dagfortjeneste af 12 a 13 Kr. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde: 50 a 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 13. Juni og gælder til 1. April 1923.

Brande. Brande Teglværk. Overenskomst afsluttet. 16 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceredes fra 132 til 112 Øre. Brændernes Ugeløn fastsattes til 65 Kr. og Kuskenes Ugeløn til 60 Kr. Akkordrevision. Overarbejde: 25, 33⅓ og 50 pCt. Efter Kl. 8 Aften samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Augustregulering som vedtaget mellem Hovedorganisationerne. Traadt i Kraft 22. Juni og udløber 1. Februar 1923.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1., N. Telf. Nora 141. Form. H. F. Augustinusen, prvt. Telf. Str. 1423 x. Kasserer Ch. Christensen, Jagtvej 102, 3. L.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Frode Friis, Bredegade 1, 1. F., Telf. Vester 2831 x. Kasserer A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2., L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Tlf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struenseg. 51, St.

Budenes Organisation: G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Kasserer: Jul. Sindt, Eskildsgade 38, 2. Kontor Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14,721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St., Telf. Central 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen. Kontor, Blaagaardsgade 4 A, N. Telf. 3404. Kasserer O. Wessberg, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund: Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1., B. Kass. Poul Brandt, Ægirsgade 46 A. 4., L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3., F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund: Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1., K. Telf. 9961. Kasserer S. M. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Formand: Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40, K. Telf. Palæ 282. Privat Egilsgade 48, 4. Telf. Sundby 2507 y. Kasserer: Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3., B. Telf. Vester 6859. Kasserer M. Ferslev, Bustrupsgade 9, 4., V. Telf. Vester 1309 v.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Kristianshavns Voldgade 1, 1., C. Telf. Sundby 4103 x. Form. A. Jensen, Lyneborggade 20, 3. S. Kass. H. Rasmussen, Adr.: Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Formand og Kasserer Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4. Tlf. Taga 39 y.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor Kapelvej 55, N. Telf. 3496. Kass. Jens P. Larsen, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. P. Larsen, Sankelmarksgade 28, 5. B. Kasserer: H. Andersen, Lille Istedgade 6, 1. B.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Kasserer: P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. t. v. F.

Kastrup: Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4. 1., Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. A. Christensen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18,1., V.

Københavns Banegaardes priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen, Oehlenschlægersgade 35, 5., B. Telf. Vester 6890 v. Kasserer: Jens Hansen, Stormgade 19, B.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St., N. Telf. C. 10,147. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4., Ø. Kasserer: F. Andersen, Hejmdalsgade 13, 1., L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2., F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y., prvt. Telf. Str. 340 x. Kasserer C. Jensen, Tyrolsgade 13, 3., S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Allè 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1., V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Jægersborggade 16, 2.

Sandlossernes Fagforening. Form. H. Eriksen, Saxogade 27 A, 4. Kass. H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1., Ø.

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1., K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1., C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. L. Petersen, Gunløgsgade 60, 2., B. Telf. Sundby 2536 x. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpaparbejdernes Afdl. Form. C. Dannemann Jensen, Absalonsgade 40 A, 1. B. Telf. Vester 5747 u. Kass. C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Teglværksarb. Afdl. Ole Christensen, Jernbanevej 55, Gentofte.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød, Fischersgade 21, 1., S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St., Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen, Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. H. P. Lauritzen, Nygade 6, St., Valby. Kass. L. J. Valdemar, Rørholmsgade 18, Kld., K.

Vejerassistenternes Fagforening. Form. Carl Hansen, Ndr. Frihavnsgade 99, 3., Ø. Kass. N. A. Mogensen, Vardegade 27, 1. Ø.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Hans Henrichsen, Vestergade 14.

Aalborg A. Jens Olsen, Valdemarsgade 4. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Tlf. 1618.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2.

Aalborg K. J. Søndergaard, Istedgade 14, Aalborg. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Højbjerg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Tlf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen, Bylowsgade 7, 1.

Aarhus J. Hans Larsen, de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.
Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1.
Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.
Aarhus M. Th. Christiansen, Holbergsgade 16, St.
Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.
Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G.
Aars. Oluf Hansen, Aars.
Agerbæk. Louis Hansen, Tofterup St.
Agersted. Paptækker Laurits Jensen, Agersted.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden: N. P. Nielsen, Kokhus pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Jensen, Arden pr. Arden St.
Asaa. Laurits Larsen, Asaa.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Karl Torp, Bjerringbro.
Blaahøj. Mads Madsen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense. Chr. Kristiansen, Adelgade 57, 1.
Brabrand. V. Loft, Brabrand.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge. Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst: Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Laurits Larsen, Vestergaardsvej 30.
Brørup. L. Gaarde, Brørup St.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. S. P. Larsen, Bælum St.
Daugaard. Jens Frandsen, Assendrup Mark pr. Daugaard St.
Durup. Kr. Pedersen, Glynge pr. Durup.
Dybvad. Thomas Sørensen, Dybvad.
Ebeltoft. O. Olsen, Nedergade.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen, Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 108. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Erik Pedersen, Sandegyde 67.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard, Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. N. Andreasen, Fyensgade 74, 2 Telf. 77.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Prinsensgade 22.
Fredericia K. J. P. Stephansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 5.
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Chr. Verner, Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Søidergade, Give.
Gjern. S. P. Jensen, Hotel »Gjern«, Gjern St.
Gjesten. Marius S. Nissen, Øster Gjesten pr. G. St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By, Gjørding St.
Glamsbjerg. Anton Jørgensen, Køng pr. Glambjerg.
Glatved. Anton Andersen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Th. Høeck-Andersen, Grindsted.
Grønbjerg. N. P. Sørensen, Vesterled, Filskov.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg.
Hampen. Anders Rasmussen, Arritskov pr. Hampen.
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Egebjerg pr. Horsens.
Harboøre. Johs. Madsen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus.
Haslund-Ølst. Martinus Jensen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Niels Godsk, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen Hjerm.
Hjørring. Otto Thomsen, Nr. Torv 4. Telf. 848.
Hobro. M. N. Lynnerup, Adelgade 73.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holtebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro St. Aksel Petersen, Sønderlandsgade 1.
Holsted. Hans P. Jensen, Holsted St.
Hornslet. J. Laursen, Hornslet Mark, Hornslet.
Horsens A. Jens Jensen, Sommerlystgade 8. Tlf. 459.
Horsens H. Niels Anton Iversen, Søndergade 43.
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Eiby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Poulsen, Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast. St.
Juelsminde. Anton Nielsen, Teglværket, Juelsminde.
Karup. Simon Petersen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen. Søndergade 56.
Kjellerup. Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Stejlbjergvej 30, Kolding. Telf. 305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1., Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Morten Riis, Enkehuset.
Kvissel. Peter Sørensen, Nr. Broens Hus, Kvissel St.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. N. Jensen Nørgaard, Gyldendal, Lihme pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Søren Nielsen, Østergade.
Lysbro. Jesper Jensen, Lysbro pr. Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løkken. A. Andersen, Løkken.
Løsning. Anton Andersen, Rimmerslund Mk. pr. Hedensted.
Mariager. Chr. Mikkelsen. Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Karl Jensen, Julianehede, Engesvang.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Mønsted. Anders P. Stilling, Mønsted pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nimtofte. Niels Sancko, Nimtofte St.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. J. C. Christensen, Refshammer pr. Nykøbing.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørager. Ejner Nielsen, Mejlby pr. Arden.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1 og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Th. Jensen, Vestergade 1, Nørre Sundby.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb Søren Rasmussen, Tillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.
Odense C. Jacob Hansen, Vesterbro 99.

Odense F. C. Mathiesen, Frederiksgade 46, 1. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.
Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.
Odense K. P. Jensen, Jens Bentsensgade 10, 1.
Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3 Sal tv.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51, 1. Telf. 3379.
Onsild. C. Nørgaard, Kongsvaddalen pr. **Onsild.**
Ormslev. Erik Pedersen, Ormslev By pr. Ormslev St.
Oue. Vald. Mikkelsen, Oue pr. Hobro.
Over Jerstal. Carl Enevoldsen, O. Jerstal, Sdr. Jyll.
Pandrup. C. M. Pedersen, Bleggrav pr. Kaas St.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørreborgade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Nordostvej 10. Randers.
Ranum. Jakob Larsen, Ranum.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, **Ribe.**
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Jens Johansen, Bellevue, **Rudkøbing.**
Ry. Søren Sørensen, Højnes pr. Ry St.
Ryomgaard. Søren S. Jensen, Kaarupskov pr. Ryomgaard St.
Rødding, Nørrejylland. Søren Kr. Kristiansen, Rødding Hede pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. P. M. Skou, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Chr. Davidsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. Carl Jensen, Valdemarsgade 33.
Silkeborg St. Mads Madsen, Skolegade 40.
Sindal. Vald. Rasmussen, Nørregade 65.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. N. P. Christensen, Vesterby, Skagen.
Skanderborg. Høier Maltesen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Kristian Sørensen, Ejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Anders Laursen, Ellensminde pr. Skelund St.
Skive A. Johannes Mortensen, Thinggade 20. Tlf. 107.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46.
Skjød. Jens Olesen, Sønderskov pr. Hammel.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup, Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Laurits Nielsen, Otruphuse pr. Skørping.
Sorring. N. M. Sørensen, Sorring pr. Toustrup.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup. S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Jens P. Andersen, Slæbæk pr. Kirkeby.
Stenvad. C. M. Jokumsen, Ørbæk pr. Ramten.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund.
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Harald Nielsen, Stilling St.
Stoholm, Peder J. Pedersen, Stoholm.
Struer. N. P. Iversen, Vestergade 57
Støvring. Laurids Larsen, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 51. Tlf. 457.
Svendstrup. Jens F. Jensen, »Stærkærsminde«, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. J. Chr. Thomsen, Tulstrup pr. Sall St.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard. Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Sdr. Stenderup. Sofus M. Due, Sdr. Stenderup, Varmark.
Taars. Chr. Risberg, Taars St.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. Antonius Caspersen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Alfred Bendiksen, Thorsager pr. Thorsager St.
Thorsø. Jens Jensen, Apdrup pr. Thorsø.
Tilst. Nikolaj Lajer, True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Michael Christensen, Villa »Daheim«, Grønnevej Tinglev.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. Aksel Hammelsvang, Tistrup.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen, Trustrup.
Tylstrup. Julius Petersen, Toften, Tylstrup.
Tyregod. Søren Lund, Tyregod.
Tønder. H. L. Jensen, Markgade, Tønder.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup. L. Blom, Tværgade.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15.
Vejle A. Mads Madsen, Gl. Havn 20.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Skottenborg 1.
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Rasmus Jørgensen, Bredbjerg pr. Langeso.
Vildbjerg. Mads Madsen, Vildbjerg.
Vinderup. Karl Jeppesen, Nørregaardsvej, Vinderup.
Vojens. Jørgen Hesselberg, Jegerup ved Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Kristian Hansen, Aarslev, Randers.
Volstrup. Chr. Jensen, Volstrup Hede pr. Sæby.
Vorbasse. Poul Christensen, Sønderhede pr. Vorbasse St.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Værum-Ørum. Kr. Lykke, Værum pr. Randers.
Ølgod. S. Axelsen, Ølgod St.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck, Grønbjerg.
Ørting. Jens Joh. Jensen, Ørting Mose pr. Odder.
Øster Vraa. Niels Kristensen, Øster Vraa.

SJÆLLAND OG ØERNE:

Aakirkeby. Harald Køhlert, Aaker pr. Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm, Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. Banearb. Chr. Petersen, Asnæs Næsdal, Asnæs.
Ballerup. Niels Lindsøe, Skovvejen.
Birkerød. Fr. Nielsen, Skovgaarden, Birkerød.
Bloustrød. Carl Hansen, Allerød pr. Lillerød St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Nydamshus pr. Aakirkeby.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Chr. Johannsen, Rønnedevej.
Faxe Ladeplads. Ole Olsen Høgsholt, Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Fensmark Forsamlingshus pr. Olstrup St.
Fredensborg. Hans Rasmussen, Langerød, Fredensborg.
Frederikssund. Martin Jørgensen, Frederiksborgg. 9.
Frederiksværk. P. Larsen, Parallelvej. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstemark, Glumsø.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.

Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Niels P. Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.
Helsingør A. Chr. Thelin, Klostergade 2.
Helsingør F. C. C. Petersen, Nygade 1.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Hans Madsen, Svansbjerg pr. Køge. Telf. Herf. 65.
Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Tlf. 312.
Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.
Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Thorvald Andersen, Dronningevej 20, 2.
Hørve. Jens Zachariasen, Hørve Lillevang pr. Hørve.
Ivigtut. Jørgen Willumsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Baggraven 3, 2.
Karise. Jens Kristensen, Karise Overdrev, Karise St.
Knabstrup. Jørgen Marcussen, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Rud. Nielsen, Svenderup pr. Rønnede.
Korsør. Alfred Sørensen, Baggade 18.
Køge A. Chr. Møller, Adrs. Johs. Mortensen, Strandvejen, Sdr. Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Peter Chr. Skov, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev pr. Storehedinge.
Lyngby. Hans J. Sonberg, Jernbanevej 5.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Hjalmar Hudeberg, Maarum.
Maribo. Johs. Petersen, Nørre Søgade 5.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Mørdrup. P. Schack, Kongevej 28, Helsingør.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Fr. Petersen, Algade 74. Nykøbing Sj.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Tlf. 880. (Privat 813.).
Nørre Alslev. Johannes Rasmussen, Eskildstrup.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Niels Nielsen, Gulbæk, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Refsnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby
Rødby. Aage Mogensen, Vestergade 47, Rødby.
Rødvig. J. F. Hansen, Havnlev pr. Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens Albrechtsen, Thorup Mark pr. Tranebjerg.
Siersley Jakob Jakobsen, Ringe pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Oluf Pedersen, Skibby pr. Skibby.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge. Telf. Skævinge 85.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J. P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Rengegade 109.
Strøby. Kristen Pedersen, Strøby pr. Strøby. Tlf. Holtug 65.
Stubbekøbing. H. Bille, Lindevej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Taarnborg. K. Petersen, Svendstrup Forsamlingshus pr. Korsør.
Taastrup. Laurits Christensen, Strøhusene pr. Taastrup.
Thoreby. S. Hansen, Thoreby pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Ejnar Jensen, Thorkildstrup Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Chr. Petersen, Risby pr. Saunte.
Tingsted. Fr. Rasmussen, Thingsted St.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-ibirke. Laurits Petersen, Vejby pr. Helsinge.
Vemmelev. Georg Jørgensen, Forlev Mark, Forlev St.
Vemmetofte. A. P. Petersen, St. Thorshøje pr. Fakse.
Viby. Christian Hansen, Viby Dal, Viby Sj.
Viskinge. William Nielsen, Skovbakkerne, Værslev St.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDBESTYRELSESMEDLEMMER & SEKRETÆRER.

Valgt af den samlede Kongres.

Formand: M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Hovedkasserer Johs. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Sekretær Chr. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Tlf. 2140.
Forretningsfører Hans Nielsen, Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515.
Forretningsfører Axel Olsen, N. Fasanvej 251, L. Tlf. Taga 1137 x.
Forretningsfører Valdemar Petersen, Ivar Hvidtfeldsgade 8, 1. Aarhus. Tlf. 1948.

København og Omegn:

Forretningsfører Sophus Mortensen. Kontor: H. C. Andersensgade 14, 1., K., Telf. 2140 (privat Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K., Telf. Byen 700. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Tlf. 5170. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3., B. — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Jylland og Fyen:

Forretningsfører Carl Drejer, Nyelandsvej 37, 2., Kbh. F. Telf. 11,240. J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. H. P. M. Brumvig, Sct. Jørgensgade 190, Odense Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 51, Tlf. 361, Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Tlf. 2073, Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Sjælland og Øerne:

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14, Telf. 209, Næstved. Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød, Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr. Nielsen, Paradisgade 10, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5, Telf. 813, Roskilde.

Sekretærer:

Georg Hansen, Niels P. Hansen, Otto Jespersen, Peter Johansen, N. C. Christensen og L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, St. Telf. 2140.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen, Næstformand J. P. Johannessen, Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 11 | 13. September | 1922 | 27. Aarg.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 14. Kongres.

III.

Reorganisationen af D. A. F.

Kongressens 15. Møde den 13. August aabnedes med en Tale af Sekretær Chr. Sørensen, der paa Hovedbestyrelsens og de Delegeredes Vegne overrakte de tre Jubilarer, Lyngsie, Jens Larsen og Emil Jørgensen hver en Gave. Herefter gik man over til Behandlingen af Dagsordenens Punkt 6, a, nemlig: Vedrørende Reorganisationen af D. A. F.

Der forelaa til Behandling følgende Forslag:

Dansk Arbejdsmands Forbund reorganiseres paa Grundlag af det fra Reorganisationsudvalgets Mindretal fremsatte Forslag til Kongressen 1919.

Dette Forslag var stillet af *Aalborg, samtlige Afd., Helsingør A., Jord- og Betonarb., Kbhvn., Sukkerhusarb., Kbhvn., Vejle A.*, samt *Støberiarbejderne, Kbhvn.*

Dansk Arbejdsmands-Forbund inddeles i Brancher efter følgende Inddeling:

Branche A. Arbejde i Jærn- og Metalindustrien.

Branche B. Arbejde i Fabriksvirksomheder, som ikke hører under andre Grupper.

Branche C. Arbejde ved Losning og Ladning af Skibe samt Arbejde paa Lagre og Pakhuse, hvor dette er i Forbindelse med hinanden, samt Kuske og Chauffører, Ind- og Udladning af Banevogne paa Stationspladser.

Branche D. Arbejde paa Lagre og Pakhuse, som ikke er henhørende under Branche C, samt Købmandsfolk og mindre specielle smaa Brancher.

Branche E. Arbejde i Stats- og Kommunalvirksomhed, som ikke henhører under anden Brancheinddeling, herunder ogsaa Arbejde under private Gas-, Vand- og Elektricitetsværker.

Branche F. Arbejde ved Jord, Beton, Kloak, Vej, Mur, Brolægning, Asfalt, Terazzo o. l. samt Cementstøbegods.

Branche G. Arbejde i Savværker og paa Trælagre samt Skov- og Landbrug.

Branche H. Arbejde i Teglværker, Cement-, Kridt- og Kalkværker samt Arbejde i Skærvefabrikker og Grusgrave.

Kongressen vælger et Udvalg der med Kontorets Assistance foretager denne Brancheinddeling paa Kongressen i den Form, som er nødvendig for, at der efter dette kan foretages Valg, saavel af Hovedbestyrelse som Forretningsfører og Sekretærer, og udarbejder efter Kongressen de Regler, som bestemmer Formen og Arbejdsmaaden efter Brancheinddelingen i alle Forbundets Anliggender. Udvalgets Arbejde afsluttes inden Beretningen udsendes, dog senest 3 Maaneder. Forbundets Hovedkontor, der har Overledelsen i alle Forbundets Anliggender, ledes af Forbundets Formand og nødvendige Sekretærer. Alt foreliggende Materiale, som vedrører Brancherne, tilgaar disses Sekretariater.

Valg til Hovedbestyrelsen foregaar paa Kongressen branchevis, og der vælges 3 af hver Gruppe, idet dog hver af de 3 Landsdele skal være repræsenteret med et Medlem af hver Branche. — Forretningsfører og Sekretærer vælges af hver Branche paa Kongressen.

Forretningsudvalget bestaar af Forbundets Formand

og Hovedkasserer, der vælges af den samlede Kongres, og Forretningsførerne.

Forslaget er fremsat ud fra den Forudsætning, der maa være de samlede danske Arbejdsmænds Tanke efter Afslutning af Kampen i Foraaret, at skal Dansk Arbejdsmands-Forbund være en Kampfaktor — hvad vi alle vel er enige om, naar vi forstaar, at naar det gælder, er vi alene —, maa vi bygge vor Organisation derefter, idet de sidste Aars generelle Ordninger har ført vore Arbejdsmands-Lønninger Landet over til Sultelønninger og nedsat vor Livsstandard til under 1914.

Dette Forhold maa ændres; vi Arbejdsmænd maa atter fremad og derved udnytte alle Chancer, og en af disse formener vi er branchemæssig Inddeling af Forbundet og hele det mægtige Arbejdsstof, der er og skal være til Stede saavel om Statistik som Lønregulativ.

Vi formener, at der er Arbejdsstof nok i hver Branche, der — udnyttet i fagmæssig Retning — vil kunne uddannes til rene Specialister og derved gøre større Gavn end den nuværende geografiske Inddeling af vort Forbund, der jo kun er en Overlevering fra de gamle, bestaaende Forbunds Tid.

Idet vi formener, at dersom der i hver Brancheafdeling var en Forretningsfører og en Sekretær, vil disse faa et saa stort Kendskab til alle Forhold i hver Branche, saavel statistisk som personel Kendskab til alle lokale Forhold og derved føre Forbundets Afdelinger (hver Branche for sig) til et fuldstændigt Samarbejde og Tillidsforhold, som nu ganske mangler. Et andet er, at alle beslægtede Organisationer brancheviis alt i mange Aar har afholdt Konferencer og Delegeretmøder og stadig holder hinanden a jour med alt forefaldende indenfor fælles Omraader. Naar dette Forhold er Fakta, hvorfor saa ikke gøre Skridtet fuldt ud og lade Brancheinddelingen foretage nu paa Kongressen og lade denne Form være Forbundets Inddeling ogsaa paa denne Kongres ved de forestaaende Valg.

Dette Forslag var stillet af Aarhus H. og Havnearbejderne, Kbhvn.

Kolding A. stillede følgende Forslag:

»For at Forretningsføreren kan have den fornødne praktiske Indsigt i Arbejdet, hvorom Forhandlingerne drejer sig, skal Forretningsførernes Arbejde inddeles branchevis.«

Og endelig:

Aabenraa. (Foreslaaet som Ændring til Lovenes § 17, 1ste Stk.):

»Dansk Arbejdsmands Forbund inddeles i Distrikter Landet over:

1. Distrikt København.
2—3. — Sjælland og Bornholm.
4. — Fyen.
5. — Nørrejylland.
6. — Sønderjylland.

Distrikterne ledes af en Forretningsfører, som maa være bosat centralt i det paagældende Distrikt. Hovedkontoret forbliver i København og ledes af Landsforbundets Formand og de dertil nødvendige Sekretærer. Alle Forbundets Funktionærer sammen med 1 Mand fra hvert Distrikt danner Hovedbestyrelsen.«

Som Ordfører for Hovedbestyrelsens Flertal forelagde Sekretær Chr. Sørensen Forslagene.

Lignende Forslag havde vi tidligere beskæftiget os med paa Kongresserne. Omtalte Reorganisationsudvalgets Betænkning, der behandledes paa Kongressen i 1919, som dog ikke vedtog Forslaget. Knyttede nogle Bemærkninger til de forskellige indsendte Forslag, og gav en Redegørelse af de forskellige indsendte Forslags Karakter. Omtalte forskellige Tanker, der havde været fremme indenfor Hovedbestyrelsen med Hensyn til Reorganisation og Formerne herfor. Vilde karakterisere Forslagene saadan, at der forelaa Forslag til Branchedeling og Forslag til Distriktsdeling.

Omtalte Forslagenes indgribende Betydning for Forbundet og redegjorde for Hovedbestyrelsens Syn paa disse Spørgsmaal, navnlig med Henblik paa den Beslutning, der var truffet af Kongressen, Udmeldelsen af De samvirkende Fagforbund.

I Følge denne Beslutning gjaldt det nu mere end nogensinde for Arbejdsmændene at holde sammen, og Hovedbestyrelsens Flertal ville derfor henstille, at man i denne Omgang afholdt sig fra al Eksperimentering med Hensyn til Deling af Forbundet i den ene eller den anden Retning og bibeholdt den nuværende Ordning.

Henstillede at man fulgte Hovedbestyrelsens Flertal, og at man henlagde disse Forslag indtil vort Organisationsliv var kommen i mere smult Vande.

Herefter indledtes Debatten, der strakte sig over 2 Møder og sluttedes med Afstemningerne i Kongressens 17. Møde. Der stemtes først over Forslaget fra Hovedbestyrelsen, der gik ud paa, at Spørgsmaalet om Reorganisation henlægges indtil videre. Dette Forslag forkastedes med 209 Nej, 146 stemte Ja og 12 var fraværende.

Det næste Forslag, der sattes under Afstemning var følgende:

Aalborg, samtlige Afd., Helsingør A., Jord- og Betonarb., Kbhvn.,, Sukkerhusarb., Kbhvn., Vejle A. Dansk Arbejdsmands Forbund reorganiseres paa Grundlag af det fra Reorganisationsudvalgets Mindretal fremsatte Forslag til Kongressen 1919.

Der foretoges Afstemning ved Opraab. Forslaget forkastedes med 78 Ja imod 273 Nej. 2 stemte ikke, og 14 var fraværende.

Forslagene fra Havnearbejderne i København og Aarhus og Forslaget fra Aabenraa toges tilbage.

Man behandlede Forslaget fra Kolding med Tilføjelsen fra Hovedbestyrelsens Mindretal.

Kolding A.:

»For at Forretningsføreren kan have den fornødne praktiske Indsigt i Arbejdet, hvorom Forhandlingerne drejer sig, skal Forretningsførerens Arbejde inddeles branchevis.« og

»Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at foretage, hvad der i denne Henseende er nødvendigt.«

Dette sidste vedtoges med 308 Ja, 48 stemte Nej og 11 var fraværende.

(Fortsættes.)

Myndigheden.

I „Typograf-Tidende" har vi fundet følgende:

Medens Dansk Arbejdsmandsforbund har vedtaget at udmelde sig af De samvirkende Fagforbund, har Snedkerforbundets Kongres godkendt et Forslag, som gaar ud paa, at Beslutninger om nye Overenskomster og Konflikters Paabegyndelse eller Afslutning, som er vedtaget af De samvirkeude Fagforbunds Generalforsamlinger, ikke skal kunne gøres til Genstand for Omstødelse ved Urafstemninger i Snedkerforbundet.

Anledningen til disse Beslutninger er Spørgsmaalet om De samvirkende Fagforbunds Myndighed, som nu stunder mod sin Løsning, idet der er indkaldt en ekstraordinær Generalforsamling den 9. Oktober til Behandling af Spørgsmaalet.

Det er navnlig Begivenhederne under Lønbevægelserne i Fjor og i Aar, som har givet Anledning til, at Sagen er taget op, idet man fra én Side hævder, at De samvirkende Fagforbund under visse Situationer med bindende Virkning kan underskrive Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar paa samtlige tilsluttede Forbunds Vegne, medens man fra anden Side hævder Organisationernes Frihed til, under alle Forhold og uden Hensyn til det samlede hele, selv at afgøre, om de vil tiltræde Overenskomsten eller ikke, og at Repræsentantskabet eller Generalforsamlingen derfor kun kan bestemme, om De samvirkende Fagforbund vil støtte en Konflikt eller ikke, samt kun kan give Organisationerne Raad og Vejledning under deres Konflikter med Arbejdsgiverne.

Arbejdsmandsforbundet har altsaa ikke villet vente med at tage Beslutning, indtil Spørgsmaalet har fundet sin Afgørelse, og Snedkerforbundet har da — formentlig for at danne en Slags Modvægt — umiddelbart efter manifesteret sin Stilling. Om Snedkerne vil kunne veje Arbejdsmændene op, er vel mere end tvivlsomt.

De to Forbunds Beslutninger trækker Linjerne klart op og angiver de to Veje, Fagorganisationerne har at vandre, hvis De samvirkendes Generalforsamling tager det Standpunkt, at Overenskomster, afsluttede af Hovedorganisationen, ikke skal kunne omstødes ved en Urafstemning blandt vedkommende Forbunds Medlemmer.

Spørgsmaalet er alvorligt, og dets Løsning i den her angivne Retning vil faa skæbnesvangre Følger for Samvirksomheden. Der er da sikkert mange, som vil følge Arbejdsmændenes Eksempel. Og er der egentlig noget at sige dertil? Hvorfor skal Retten til at stemme om de Vilkaar, Arbejderne skal arbejde under, tages fra dem? Der er dog ingen, der har bedre Betingelser for at bedømme, om der kan arbejdes og leves for de Lønvilkaar, der opstilles, end netop Arbejderne selv.

Og hvad nytter det forøvrigt, at man vedtager at udstyre De samvirkende Fagforbund med den antydede Myndighed? Det vil jo kun blive *paa Papiret,* at man faar denne Magt. De sidste to Aars Begivenheder har jo tilfulde vist, at Arbejderne ikke lader sig diktere fra oven. Og saa kan saadanne Lovparagrafer, der formentlig skulde indeholde visse Straffebestemmelser, kun sætte Splid imellem Arbejderne.

Det er saavist heller ikke mere Centralisation, mere Magtfuldkommenhed i den øverste

Ledelse, der skal bringe Arbejderbevægelsen fremad. Det er naturligvis lettere for Lederne at komme igennem en vanskelig Situation, naar Magten er koncentreret paa et enkelt Sted. Men er det altid heldigt, at dette er saa let? Havde Arbejdernes Flertal i Foraaret fulgt Samvirksomhedens Forretningsudvalg og uden Sværdslag gaaet med til Reduktionerne, vilde det uden Tvivl haft til Følge, at Arbejdsgiverne til næste Aar med større Frejdighed vilde møde med nye Krav. Dette, at Arbejderne med et vist Held optog Kampen, vil virke dæmpende paa Krigslysten i den kommende Tid.

Det er ikke uden Spænding, man imødeser Generalforsamlingen den 8. Oktober. Vedtager man dèr at tage Urafstemningsretten fra Fagforbundene, vil det betyde Splittelse — derom er der slet ingen Tvivl. Men maaske vedtager man at *udsætte* Spørgsmaalets Afgørelse igen.

Gaa udenom — sa'e Bølgen.

Konflikten mellem en Garveriafdl. og Garversvendene.

Johs. Nielsen udtaler sig.

Vore Læsere vil erindre den Blokade, Dansk Arbejdsmandsforbund paa Garveri- Hud- og Skindarbejdernes Vegne havde paa Grosserer Salomonsens Produkthandel paa Lyngbyvejen. Blokaden var erklæret, fordi Grosserer Salomonsen nægtede at udbetale vore Medlemmer tilgodehavende Løn, medens Afdelingen iøvrigt som et underordnet Spørgsmaal samtidig krævede, at Folk fra andre Organisationer, der arbejdede efter vor Organisations Overenskomst, skulde tilmelde sig Afdelingen.

Under Blokaden optraadte Forretningsføreren for Læder- og Skindarbejdernes Forbund i Danmark, paa en mindre heldig Maade, og han tvang ved Trusel om at fratage Arbejdsløse deres Understøttelse andre af Læder- og Skindarbejderforbundets Medlemmer at bryde Blokaden.

Vi har tidligere trukket Sagen frem for Fagbladets Læsere for at vise, hvad Garversvendenes Forretningsfører kunde tillade sig som ledende Mand indenfor et Forbund, og han har da ogsaa følt sig meget brøstholden ved Omtale af Sagen og rendte straks, da vi aabnede vor Kampagne imod ham, til De samvirkende Fagforbund for at blive vasket ren, hvilket Fagforbundene dog ikke gjorde. Han har imidlertid ved Besøg i Tide og i Utide paa De samvirkende Fagforbunds Kontor nu faaet Fagforbundenes Forretningsudvalg til at udstede en Erklæring om, at Garversvendene ikke behøver at overflytte til Arbejdsmændene, selv om de arbejder efter vor Overenskomst. Dette er sket paa et Møde i Fagforbundenes Forretningsudvalg, hvor Lyngsie ikke var til Stede.

Da denne Sag ikke saadan lige skal være glemt med en Beslutning fra De samvirkende Fagforbund, har vi henvendt os til Afdelingens Formand og anmodet ham om en Udtalelse om hele denne Sags Forløb, og han udtaler i den Anledning følgende:

„Vi havde Overenskomst med vore Produkthandlere, som ogsaa Hr. Grosserer Salomonsen paa Lyngbyvej rettede sig efter. Grossereren gjorde Brud paa denne Overenskomst om Løn, som vi havde overenskomstmæssigt Krav paa, og vi gjorde Krav om, at Forbundet skaffede os vor Ret og vor Løn, og i denne Forbindelse gjorde vi Krav paa, at Lohgarversvendene, der arbejdede efter vor Overenskomst, skulde overflytte sig til vor Organisation, og det er Dansk Arbejdsmandsforbund, og ikke vor Afdeling, der fører alle Forhandlingerne om at faa Sagen i Orden. Dette mislykkes, og det er Forbundet, og ikke os, der i den Anledning varsler Strejke.

Under Strejken blev Forbundet (ikke Afdelingen) indkaldt for Den faste Voldgiftsret, hvor Svendenes Forretningsfører mødte som Kronvidne imod Dansk Arbejdsmandsforbund. Han mødte paa Opfordring af Arbejdsgiverne og i en Sag, han overenskomstmæssig ikke havde det fjerneste med at gøre. Han mødte som Arbejdsgivernes Mand imod sin Broderorganisation og fik denne dømt.

Under Strejken, Dansk Arbejdsmandsforbund havde erklæret, førte vi (Garveri- og Skindarbejdernes Afdeling) paa god, gammel Arbejdsmandsmaade Kampen for vor Sag, Kampen imod Skruebrækkere og imod Politiet o. s. v. Under denne Kamp udførte Svendenes Forretningsfører det Arbejde Dansk Arbejdsmandsforbund havde blokeret, og han gjorde mere end dette; han hvervede Arbejdsvillige blandt Svendene til at falde os i Ryggen, ja, han gik endnu videre, han tvang under Trusel om at

fratage sine arbejdsløse Medlemmer Arbejdsløshedsunderstøttelsen, Svendene, der ikke vil være Blokadebrydere, til at blive dette. Dette sidste er mig meddelt af en af Svendenes tidligere Formænd.

I Konflikten, Dansk Arbejdsmandsforbund havde erklæret, lagde vi ikke Fingeren imellem. Vi trak Blokadebryderne frem for Offentligheden til Spot og Spe. Blokadebryderne anlagde Sag imod os, vi blev dømt en latterlig lille Bøde, thi vi havde Sandheden og Moralen paa vor Side De appellerede Dommen, men Dansk Arbejdsmandsforbunds Formand foreslog saa en Voldgift med De samvirkende Fagforbund som Opmand, og De samvirkende Fagforbund tiltraadte dette for at faa Sagen helt ud af Verden. Vi sagde ogsaa Ja dertil, men Svendene afviste med Haan vort Forbunds Formands Forslag, vi blev paany slæbt for Retten. Dommen blev dog ikke bedre, thi en Skruebrækker er nu en Gang, selv hos en Dommer et mærket Individ.

Under Foraarets Lønkampagner har vor Afdelings Bestyrelse en Gang, to Gange og tre Gange, baade skriftligt og mundtligt protesteret imod, at vi skulde deltage i Lønforhandlinger med Blokadebrydere siddende paa den anden Side af Bordet, disse Mennesker, der selv har traadt vore Overenskomster under Fod, og vi anmodede endog bl. a. fordi vi kviede os ved at være i Stue sammen med Blokadebrydere, om vi selv maatte lave Overenskomst for vore Medlemmer.

Vi kræver derfor, at her protesteres overfor De samvirkende Fagforbund, og at Arbejdsmændenes Interesser varetages af Dansk Arbejdsmandsforbunds Ledelse.

Naar jeg fremsætter nærværende Udtalelser, er det ikke fordi vi vil tilspidse Kampen eller uddybe den Kløft, Svendenes Forretningsfører har gravet mellem de to Broderorganisationer, tvertimod, vi ønsker og vil gerne Fred og godt Samarbejde mellem os og Svendene, thi vor virkelige og eneste Modstandere bør kun være vore Udbyttere, men vi vil ikke Fred for enhver Pris og heller ikke med Mænd af Thaarups Kaliber. Han har, siden han blev ledende Mand indenfor Svendene, følt det som en Hovedopgave at lokke vore Medlemmer ud af Arbejdsmændenes Organisation og over i Svendenes. Nu bøder Svendene selv for hans kortsynede Ledelse og maa i dyre Domme betale for hans Fejl, hans Mangel paa Fremsyn og Makkerskab med uheldige Mænd, men vil Svendene fornye Samarbejdet med os, paa et ærligt reelt Grundlag, rækker vi dem, der kommer til os af ærlige Svende, vor Haand, og vor stolte Organisations blanke Navn, paa hvilket der aldrig er sat en Plet eller en Lyde, er en Borgen for os og for, at vort Løfte er ment."

Ja, saavidt Johs. Nielsen. Det er at haabe at denne Broderstrid der har raset i saa lang Tid nu endelig maa finde sin Afslutning; thi naar Arbejderne kives indbyrdes høster kun Kapitalisterne Fordelen.

— *b* —

Arbejderhøjskolerne.

Arbejderhøjskolerne i København er nu overtaget af Arbejdernes Fællesorganisation, der har valgt en Bestyrelse med Folketingsmand Vilhelm Rasmussen som Formand. — Skolen paabegynder sin Virksomhed først i Oktober Maaned. Hovedemnet for Vinteren bliver Udviklingslæren. Den fuldstændige Plan for Undervisningen bliver tilstillet Fagforeningerne til Ophængning paa Kontorerne.

Da Arbejderhøjskolerne giver Adgang til en Række meget belærende og interessante Foredrag, tillader vi os at anmode Organisationernes Ledelse om at agitere for Tilslutning til Skolerne.

Adgangskort á Kr, 5,00 for hele Vinterens 88 Foredrag i hver Højskole, kan fra d. $^{20}/_{9}$ erholdes ved Henvendelse paa Arbejdernes Fællesorganisations Kontor, Frederiksborggade 41, 2. Ligesom Fagforeningerne, der ønsker det, kan faa Kort til Forhandling blandt Medlemmerne.

Bestyrelsen for Arbejderhøjskolerne.

Arbejdsløsheden i Juli 1922.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Juli Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Juli 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejderantallet 7. Juli pCt.	14. Juli pCt.	21. Juli pCt.	28. Juli pCt.
Hovedstaden:					
Bygningsindustri	11827	19,1	17,9	17,6	17,5
Anden Industri .	58768	17,4	17,2	17,5	17,0
Handel	7875	11,4	12,3	12,6	12,3
Arbejdsmænd ...	31206	11,5	11,4	11,2	11,0
Ialt ...	109676	15,5	15,3	15,3	15,0
Provinserne:					
Bygningsindustri	19549	12,1	11,5	11,4	10,9
Anden Industri .	55174	13,8	13,6	13,5	13,4
Handel	9606	7,7	7,7	7,7	7,6
Arbejdsmænd ...	75058	9,5	9,5	9,4	9,0
Ialt ...	159387	11,2	11,1	10,9	10,7
Hele Landet ...	269063	12,9	12,8	12,7	12,5

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

	Aar 1920	Aar 1921	Aar 1922
Januar	13,2 pCt.	19,7 pCt.	28,9 pCt.
Februar	9,6 —	23,2 —	33,1 —
Marts	6,7 —	23,6 —	27,9 —
April	3,5 —	21,7 —	24,0 —
Maj	2,8 —	18,6 —	16,1 —
Juni	2,1	16,8 —	13,2 —
Juli	2,1 —	16,7 —	12,5 —
August	2,4 —	17,7 —	—
September	2,7 —	16,6 —	—
Oktober	3,6 —	18,3 —	—
November	6,1 —	20,8 —	—
December	15,1 —	25,2 —	—

I Løbet af Juli Maaned er Arbejdsløsheden aftaget indenfor Byggefagene, medens der ikke har været nogen fortsat Nedgang at spore for de andre Fag. Ledigheden for alle Fag under eet er stadig adskilligt større end paa samme Aarstid i de jævnt gode Aar før 1914, men er dog lavere end paa samme Aarstid i 1921.

Prisniveauet.

—o—

Juli 1922.

Med ca. et halvt Aars Mellemrum har Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Januar 1922, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 3, 1922. Beregningerne er nu ført op til Juli 1922, og der skal i det følgende redegøres for de Principper, der er anvendt ved Beregningerne, og for selve Beregningernes Resultat.

Ved Beregningerne er man gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var før Krigen, og har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som er benyttet ved Beregningerne, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer og med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Ved Lov om Statens Tjenestemænd af 12. September 1919 blev der fastsat bestemte Regler for Beregningen af Prisniveauets Bevægelser til Brug ved Fastsættelse af Dyrtidstillæg for Statens Tjenestemænd. Beregningen skal omfatte Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig, altsaa Hovedposterne i et almindeligt Husholdningsbudget. Efter Lovens § 90 skal de ved Udgifternes Beregning anvendte Varepriser tages som et Gennemsnit af de to Sæt Kvartalspriser, som indsamles hvert Halvaar. For det Pristal, der nu fastsættes, er det saaledes de i April og Juli 1922 indsamlede Kvartalspriser, der skal anvendes, og det er altsaa Gennemsnittet af Prisniveauet paa disse to Tidspunkter, der faar Udtryk i de nu foretagne Beregningers Resultater.

Dyrtidstillægget til Tjenestemænd skal efter Loven beregnes paa Grundlag af Gennemsnitspriser for Hovedstaden, Provinsbyerne og mindst 100 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser, og der er herved skabt et saa bredt prisstatistisk Grundlag for Beregningerne som praktisk muligt.

Da Beregningerne til Brug ved Fastsættelse af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg iøvrigt skal foregaa efter de samme Principper, som anvendes ved det almindelige Pristal, er Resultatet deraf indgaaet i Beregningerne for det samlede Husholdningsbudget, og for de Poster, som ikke indgaar under de nævnte Hovedposter, er der foretaget en særskilt Beregning.

Omstaaende tabellariske Oversigt indeholder Tal for Udgifternes Størrelse i det anvendte Normalbudget, der i 1914 var paa 2000 Kr., efter de til de forskellige Tidspunkter foretagne Beregninger over Prisstigningens Indflydelse. Ved Beregningen i Juli Maaned 1922 var Udgifterne paa et saadant Budget 3987 Kr., efter Beregningerne i Januar 1922 var Udgifterne 4233 Kr., og der har saaledes været en Nedgang paa omtrent 250 Kr. paa det samlede Aarsbudget.

Gennemsnits-Detailpriser for Juli, April og Januar 1922.

Priserne er angivet i Øre.		Hoved-staden		Køb-stæderne		110 Landkomm.		Gennemsnit for hele Landet		
		Juli 1922	April 1922	Juli 1922	April 1922	Juli 1922	April 1922	Juli 1922	April 1022	Jan. 1922
Rugbrød	4 kg	120	120	118	115	117	112	118	116	119
Sigtebrød	kg	64	67	58	58	59	58	60	61	63
Franskbrød	—	83	98	86	88	85	87	85	91	94
Flormel	—	48	47	46	46	45	45	46	46	45
Byggryn, danske	—	51	54	50	51	49	49	50	51	53
Havregryn, danske	—	89	91	88	88	83	84	87	88	89
Semoulegryn	—	69	69	70	69	69	67	69	68	72
Kartoffelmel	—	82	74	78	68	74	71	78	71	68
Risengryn	—	97	98	82	83	79	84	86	88	92
Sagogryn	—	75	80	73	73	69	70	72	74	78
Gule Ærter, Victoria, afskallede	—	115	110	95	91	91	85	100	95	95
Hugget Melis Nr. 1	—	77	70	81	74	79	75	79	73	74
Farin, lyst, Nr. 1	—	64	60	67	63	67	62	66	62	64
Kaffe	—	423	410	401	392	382	375	402	392	398
Te, alm. Kongo	—	809	759	778	753	792	763	793	758	785
Tørrede amerik. Æbler, ringede	—	300	296	298	296	285	290	294	294	288
Tørrede Abrikoser	—	416	404	417	408	397	392	410	401	401
Svedsker m. Sten	—	206	195	181	179	175	172	187	182	181
Rosiner, Valencia	—	299	309	279	291	259	281	279	294	303
Fiskeboller, færøiske	1/2 kg	94	93	97	98	99	99	97	97	103
Henkogte Ærter, grove	—	97	94	99	97	105	98	100	96	103
Hvidtøl, Nr. 1	1/1 Fl.	25	25	26	26	25	26	25	26	26
Bajersk Øl	1/2 Fl.	29	31	31	33	31	33	30	32	32
Smør, lurmærket	kg	484	461	465	424	460	410	470	432	358
Margarine (anim.)	—	242	263	198	205	193	210	211	226	235
Plantefedt (Palmin)	—	170	181	175	187	177	187	174	185	188
Vegetabilmargarine	—	180	194	176	189	173	186	176	190	190
Skummetmælks-Ost	—	192	172	103	102	106	106	133	127	140
Æg, nylagte, danske	Snes	356	322	286	234	274	217	302	258	521
Æg, præserverede	—	255	-	—	190	—	133	—	—	449
Sødmælk	Liter	39	39	31	30	29	29	33	33	31
Helskummet Mælk	—	13	14	12	12	10	10	12	12	11
Kærnemælk	—	21	22	13	14	12	12	15	16	15
Oksekød (Forkød)	kg	197	157	163	130	159	130	173	139	157
Oksekød (skært Kød)	- -	357	302	249	216	238	208	281	242	268
Kalvekød (Forkød)	—	215	164	173	139	156	132	181	145	163
Fersk Svinebov	—	239	228	276	249	272	246	262	241	264
Svine-Rygben, fra Slagteri	—	62	—	48	54	58	59	56	—	59
Mørbrad	—	475	502	470	430	453	421	466	451	478
Saltet Brystflæsk	—	337	313	310	288	309	281	319	294	320
Islandsk Lammekød	—	—	158	214	166	214	175	—	166	200
Røget benløs Skinke	—	475	461	485	476	506	475	489	471	517
Svinefedt, krydret, dansk	—	269	260	190	197	196	204	215	220	233
Spegepølse	—	590	603	446	448	454	460	497	504	562
Ferske Sild	—	121	85	76	75	86	74	94	78	106
Torsk	—	71	74	57	57	65	65	64	65	95
Rødspætter	—	266	213	153	140	139	121	186	158	242
Klipfisk	—	180	188	177	184	172	181	176	184	192
Hvidkaal	—	—	21	—	21	—	19	—	20	16
Gulerødder	—	—	45	(87)	27	(79)	23	—	32	25
Kartofler, i større Partier	50 kg	—	727	—	619	—	564	—	637	563
Kartofler, i mindre Partier	kg[1])	18-45	18	14-44	16	13-41	15	15-43	16	15
Køkkensalt	—	20	20	19	20	19	19	19	20	20
Amerikansk Vaskesoda	—	19	20	20	21	20	21	20	21	20
Brun Sæbe, prima	—	89	87	89	86	88	84	89	86	74
Petroleum, Water white	Liter	31	35	29	33	29	33	30	34	34

[1]) Det første Tal angiver Prisen for gl. Kartofler, det sidste Tal Prisen for ny Kartofler.

Priserne er angivet i Øre		Hoved-staden Juli 1922	Hoved-staden April 1922	Køb-stæderne Juli 1922	Køb-stæderne April 1922	110 Landkomm. Juli 1922	110 Landkomm. April 1922	Gennemsnit for hele Landet Juli 1922	Gennemsnit for hele Landet April 1922	Gennemsnit for hele Landet Jan. 1922
Skotske Nøddekul	hl	374	493	396	465	382	461	384	473	441
Knuste Koks, leveret	—	330	418	313	374	328	381	324	391	367
Elektricitet	kwt.	51	55	74	75	78	82	68	71	76
Gas	m³	36	36	40	42	43	47	40	42	46
Optændingsbrænde	kg	11	12	10	11	10	10	10	11	11
Herrestøvler, Boxcalf, gennemsyede	Par	2734	2848	2651	2708	2699	2762	2695	2773	2925
Forsaaling og Bagflikning af do.	—	925	969	872	887	842	855	880	904	982

Udgifterne i et Husholdningsbudget for en Arbejderfamilie, beregnet efter Priserne ved hver af de foretagne Undersøgelser.

Fødevarer:	Juli 1914 Kr.	Juli 1915 Kr.	Juli 1916 Kr.	Juli 1917 Kr.	Juli 1918 Kr.	Juli 1919 Kr.	Juli 1920 Kr.	Juli 1921 Kr.	Jan. 1922 Kr.	Juli 1922 Kr.
Flæsk, Kød og Paalæg	324	328	420	370	483	569	684	648	505	441
Mælk Ost og Æg	290	377	424	496	499	612	358	299	267	222
Margarine, Smør og Fedt							349	264	219	212
Fisk, fersk og salt	30	30	38	42	42	60	50	51	47	40
Brød	153	199	194	284	264	269	317	391	339	310
Mel, Gryn og lign.	33	56	59	80	82	85	116	101	72	67
Kartofler, Grøntsager, Frugt	54	65	65	82	120	143	183	163	116	151
Sukker, Urtekram, Øl m. v.	156	164	186	226	287	277	351	325	308	302
Tilsammen	950	1219	1386	1580	1777	2015	2408	2242	1876	1745
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297	432	513	702	837	959	669	608	587
Bolig	285	285	292	300	307	322	371	403	403	443
Brændsel og Belysning	100	130	175	220	275	292	563	401	333	301
Skatter, Kontingenter og lign.	210	210	210	210	210	340	476	632	632	535
Andre Udgifter	185	185	223	271	364	415	457	396	381	376
Tilsammen	1050	1107	1332	1514	1858	2206	2826	2501	2357	2242
Ialt	2000	2326	2718	3094	3635	4221	5234	4743	4233	3987

Udgiftsstigning, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914 (Udgiften i Juli 1914 = 100).

	Juli 1914	Juli 1915	Juli 1916	Juli 1917	Juli 1918	Juli 1919	Juli 1920	Juli 1921	Jan. 1922	Juli 1922
Fødevarer	100	128	146	166	187	212	253	236	197	184
Klæder, Fodtøj, Vask	100	110	160	190	260	310	355	248	225	217
Bolig	100	100	102	105	108	113	130	141	141	155
Brændsel og Belysning	100	130	175	220	275	292	563	401	333	301
Skatter, Kontingenter og lign.	100	100	100	100	100	162	227	301	301	255
Andre Udgifter	100	100	121	146	197	224	247	214	206	203
Ialt	100	116	136	155	182	211	262	237	212	199

	Udgiftstal Kr.	Stigning i pCt.	Dyrtidstillæg	Gifte Kr.	Ugifte Kr.
Juli 1919	3466	—	1/10 19—31/3 20	702	360
Januar 1920	4020	16,0	1/4 20—30/9 20	972	648
Juli 1920	4302	24,1	1/10 20—31/3 21	1134	756
Januar 1921	4363	25,9	1/4 21—30/9 21	1134	756
Juli 1921	3716	7,2	1/10 21—31/3 22	810	540
Januar 1922	3220	÷ 7,1	1/4 22—30/9 22	594	396
Juli 1922	3076	÷ 11,2	1/10 22—31/3 23	540	360

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 84 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 117 pCt., for Bolig 55 pCt., for Brændsel og Belysning 201 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 155 pCt., for andre Udgifter 103 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 99 pCt. Siden Januar 1922 er Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) faldet med 13 Points.

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Januar 1922 skal gøres følgende Bemærkninger.

For Fødevaregruppen som Helhed har der været en Nedgang i Udgiften paa ca. 130 Kr. Denne Nedgang falder paa alle de enkelte Undergrupper af Fødevarer med Undtagelse af Gruppen Kartofler, Grøntsager, Frugt. Priserne for Varer, som indgaar i denne Gruppe, stiger ret stærkt i Foraars- og Sommermaanederne i Forhold til Vinterpriserne, navnlig paa Grund af Overgangen i Forbruget fra gammel til ny Høst. Denne Prisstigning har medført en Forøgelse i Udgiftstallet for denne Gruppe.

Prisbevægelsen for Klæder, Fodtøj og Vask er for de Varer, for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og en Del større Handels- og Produktionsfirmaer med særligt Sagkundskab paa disse Omraader. Det bemærkes, at der er lagt Vægt paa at faa Oplysninger ikke alene fra Hovedstaden, men ogsaa fra det øvrige Land. For Manufakturvarer har Priserne i det væsentlige været uforandrede siden sidste Beregning; Priserne for Fodtøj og for Vask viser en mindre Nedgang.

Udgiften til Bolig er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistiken i Slutningen af 1921 for Hovedstaden, Provinsbyerne og 110 Landkommuner. Huslejestigningen har været noget større i Provinsbyerne og Landdistrikterne end i Hovedstaden, hvor Stigningen fra Februar 1916 til November 1921 har været ca. 40 pCt. for 2- og 3-Værelsers Lejligheder. I Provinsbyerne er den tilsvarende Stigning godt 55 pCt. Som Gennemsnit er regnet med en Stigning i Huslejeudgiften fra 1914 paa 55 pCt.

For Brændsel og Belysning er Udgifterne gaaet ned fra 333 Kr. til 301 Kr. Nedgangen skyldes saavel Prisfald paa Kul og Koks som for Gas, Petroleum og Elektricitet.

Udgifterne til Skatter, Kontingenter o. s. v. er gaaet ned med omtrent 100 Kr. Nedgangen falder paa Skattebeløbet, idet denne Udgiftspost for indeværende Finansaar er beregnet paa en noget lavere Skatteindtægt end ved den foregaaende Beregning. De nye Fradragsregler ved Statsskattens Beregning giver ligeledes noget lavere Skat for den her omhandlede Indtægtsstørrelse. Udgifterne til Kontinter og lign. er regnet uforandrede.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Paa flere af disse Poster viser Beregningerne lidt Nedgang i Udgiften. I Gennemsnit er der regnet med en Prisstigning fra 1914 paa 103 pCt.

For den Del af det samlede Budget, der indgaar i Beregningerne af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. s. v. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillæget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. Oktober og 1. April forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidtillæget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillæget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillæget forandret sig, som det fremgaar af sidste Stykke i omstaaende Tabeller.

Den sidste Beregning giver altsaa en Nedgang i Udgiftstallet paa 3220 Kr. til 3076 Kr. og en Nedsættelse i Dyrtidstillæget paa 54 Kr. og 36 Kr., henholdsvis for gifte og ugifte Tjenestemænd. Nedgangen træder i Kraft fra 1. Oktober 1922.

Arbejdsstandsninger i 1921.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

Paa Grundlag af de Oplysninger om Arbejdskonflikter, der meddeles i Dagspressen og i en Række Blade udgivne af de faglige Hoved- og Underorganisationer, udsender Det statistiske Departement Spørgeskemaer dels til den af Konflikten berørte Arbejdsgiver eller Arbejdsgiverorganisation dels til det Fagforbund, den Organisation eller Faggruppe, hvortil de paagældende Arbejdere hører. De saaledes tilvejebragte Oplysninger danner Grundlag for nedenstaaende Oversigt over de i 1921 forefaldne Arbejdsstandsninger.

Medens Industrien i 1919 og 1. Halvdel af 1920 arbejdede under særdeles gunstige økonomiske Vilkaar, indtraf der fra Vinteren 1920—21 en Vending i Konjunkturerne. Størsteparten af de industrielle Bedrifter, og først og fremmest saadanne Virksomheder, der skyldte Krigskonjunkturerne deres Tilblivelse, maatte indskrænke eller indstille deres Produktion. Under Højkonjunkturen 1919—20, da Lønforhøjelser som oftest kunde overvæltes paa Vareprisen, og enhver Standsning i Produktionen betød Tab af Fortjeneste, hjemsøgtes Industrien af et stort Antal Arbejdsnedlæggelser, Størsteparten uvarsiede. Efterhaanden som Forudsætningen for disse spredte Lønkampe bortfaldt, aftog deres Antal, og de spiller kun en ringere Rolle i 1921.

Alligevel staar Aaret blandt de første, hvad angaar Arbejdsstandsningernes samlede Omfang, idet Overenskomsfornyelsen i Foraarsmaanederne medførte Lockout i en Række af de største Industrier; disse Konflikter danner Tyngdepunktet for Aarets faglige Kampe.

I Maanederne Februar—Maj udløb Størsteparten af de i 1920 afsluttede Overenskomster. Fra Arbejdsgivernes Side ønskede man at frigøre sig fra disse og fremsatte Krav om en Nedsættelse af Lønningerne. Kravet motiveredes ved Industriens Underlegenhed i Konkurrencen med Udlandet. Der førtes uden Resultat Forhandlinger i Hoved- og Underorganisationerne om Overenskomstfornyelse, og i Slutningen af Februar Maaned gav Arbejdsgiverforeningen Varsel om Frigørelse først fra Skotøjs- og Tekstilindustrien, senere fra Jern-, Teglværks- og Træindustriens Overenskomster. Forligsmanden greb da ind og forhandlede med Repræsentanter for Hoved- og Underorganisationerne dels om den almindelige faglige Situation, dels om Forholdene i de enkelte Fag. Disse Forhandlinger strakte sig over sidste Uge af Februar og første Halvdel af Marts Maaned. Da det viste sig umuligt at opnaa Enighed om de nye Overenskomster, iværksattes Lockout den 7. Marts i Skotøjs- og Tekstilindustrien, den 18. Marts i Jern-, Teglværks- og Træindustrien. Henimod Midten af Marts tilspidsedes Situationen. De samvirkende Fagforbund udstedte Varsel om Storstrejke, Forhandlingerne bristede i de fleste Fag, og efter en Uges forcerede Forhandlinger meddelte Forligsmanden den 16. Marts, at han indstillede sin Mægling uden at have stillet Forslag til en Overenskomstordning, idet de førte Forhandlinger viste, at der manglede Basis for at opnaa Enighed om et saadant Forslag.

Efter at Arbejdsgiverforeningen havde varslet Storlockout, genoptoges Forligsforhandlingerne, og den 23. Marts forelagde Forligsmanden Parterne et Mæglingsforslag, der skulde ordne hele den faglige Situation dels gennem almindelige, dels gennem specielle Bestemmelser for de enkelte Industrier. De almindelige Bestemmelser gik ud paa, at Lønnen skulde nedsættes med 13 Øre pr. Time straks og yderligere reguleres i August Maaned i Overensstemmelse med Pristallets Bevægelse, en bunden Forhandling kunde finde Sted om enkelte forældede eller fejlagtigt anvendte Bestemmelse, saaledes at disse kunde ændres, dog uden at Lønniveauet derved forrykkedes. Dette Forslag vedtoges af begge Hovedorganisationerne, men da De samvirkende Fagforbund ikke mente at have Myndighed til at afslutte Overenskomst paa sine underordnede Organisationers Vegne, sendtes Forslaget til Afstemning i de enkelte Forbund, og da flere af disse Afstemninger førte til Forslagets Forkastelse, bortfaldt dette som Grundlag for en generel Ordning, og de løbende Arbejdsstandsninger fortsattes.

Forsøget paa at bilægge de faglige Konflikter under eet var saaledes glippet, men det lykkedes i Løbet af April Maaned ved Forhandling i en Række Enkeltfag at naa til Enighed om Overenskomstforslag, hvoraf dog nogle faldt sammen med Mæglingsforslaget af 23. Marts, andre afveg noget fra dette. Da man var naaet saa vidt, at der kunde afsluttes Overenskomster for over Halvdelen af Industriens Arbejdere, hævedes Lockouterne i Tekstil- og Skotøjsindustrien fra den 13. April. For Træindustriens Vedkommende kunde Arbejdet genoptages den 15. April. Størst Vanskelighed voldte Forhandlingerne med Dansk Arbejdsmandsforbund og med de forskellige Fag under Jern- og Metalindustrien. Lockouterne kunde for Jern- og Teglværksindustriens Vedkommen først hæves omkring Maj Maaneds Begyndelse.

Den 1. Maj gik Farmaceuterne i Strejke, og først efter en Maaneds Forløb opnaaedes der Enighed om en ny Overenskomst. Heller ikke Landarbejderforbundet fik sin Overenskomst fornyet uden Konflikt. Efter at Arbejdsgiverforeningen havde varslet Lockout og Forbundet

Strejke, iværksattes Arbejdsstandsning den 19. Maj; Konflikten hævedes den 4. Juni, efter at Parterne havde vedtaget et af Forligsmanden stillet Mæglingsforslag. Denne Strejke blev Aarets sidste Helfagskamp. En Række Smaakonflikter forefaldt i Jernindustrien efter Lockoutens Ophævelse paa Grund af Uenighed om, hvorledes Akkordarbejdet skulde lønnes, indtil Priskuranten blev endelig fastsat. Ligeledes voldte Gennemførelsen af Augustreguleringen nogen Uro, særlig i Byggefagene. Iøvrigt forefaldt af betydelige Konflikter kun en 2 Maaneders Strejke af Byggearbejdere i Aabenraa.

Det samlede Antal Arbejdsstandsninger, iværksat i 1921, beløb sig til 109. Tallet er endnu ret højt paa Baggrund af Aarene før 1917, men i Forhold til de følgende Aar, hvis økonomiske og sociale Uro medførte en Fordobling af Arbejdsstandsningernes Antal, er der foregaaet en brat og stærk Nedgang. Undtages Aaret 1898, der havde 109 Konflikter, laa det aarlige Antal af Arbejdsstandsninger i hvert af Aarene 1897—1917 mellem 30 og 80. I 1917 stiger Tallet til over 200, kulminerer i 1919 med henved 500 og falder i 1920 til ca. 250, og endda maa der for disse Aar regnes med, at det ikke er lykkedes at faa alle Arbejdsstandsningerne registrerede.

En Opgørelse for 1921 over Arbejdsstandsningernes Omfang er foretaget efter disses Varighed, efter det Antal Arbejdere og Arbejdsgivere, Konflikten har omfattet, og efter det samlede Tab af Arbejdsdage forvoldt ved Arbejdsstandsning.

Af de 109 Konflikter varede 39 i 6 Arbejdsdage eller mindre, 46 i 7—25 Dage, 19 over 25 Dage, mens man for 5 Arbejdsstandsninger savner Oplysning om Varigheden, for nogles Vedkommende, fordi Konflikten aldrig har fundet nogen formel Afslutning, idet det paagældende Arbejde er blevet opgivet, eller Virksomheden har fortsat med andre Arbejdere. De store Lockouter varede for de fleste Fags Vedkommende et Par Dage over 1 Maaned, i enkelte af Jern- og Metalindustriens Fag henved 2 Maaneder, medens Træindustrien i Provinsen kun havde Lockout i 3 Uger.

97 Konflikter berørte kun en enkelt Arbejdsgiver, de øvrige 12 omfattede tilsammen 2805, deraf Landarbejderstrejken de 1400 og de 5 store Lockouter tilsammen 1072.

Ialt var der i Aarets Løb 44,000 Arbejdere i Strejke eller Lockout, heraf faldt alene paa Foraarslockouterne 34.600, der fordelte sig paa de 5 Industrigrupper med følgende Antal:

Jern- og Metalindustrien	24.000
Tekstilindustrien	4.200
Skotøjsindustrien	3.100
Træindustrien	2.100
Teglværksindustrien	1.200

Landarbejder- og Farmaceutstrejkerne omfattede henholdsvis ca. 5—6000 og 705 Arbejdere. Ved Opgørelsen af Arbejdertallene er som Regel regnet med det Antal Arbejdere, der beskæftigedes, da Arbejdsstandsningen indtraadte.

Det mest alsidige Udtryk for Konflikternes Omfang faar man gennem en Opgørelse af det samlede Antal tabte Arbejdsdage, d. v. s. Summen af det Antal Dage, hver enkelt Arbejder har tabt ved at være i Strejke eller Lock-out. Nedenstaaende anføres dette Tal for hver af Aarets 7 store Konflikter og for de øvrige Arbejdsstandsninger tilsammen.

Lockouten i Jern- og Metalindustrien	824,000
— i Tekstilindustrien	130,000
— i Skotøjsindustrien	93,600
— i Træindustrien	52,900
— i Teglværksindustrien	37,300
Landarbejderstrejken	70,000
Farmaceutstrejken	17,600
Andre Konflikter	26,000
Ialt	1,251,400

Til Sammenligning anføres, at den store Lockout i 1899 kostede 2,713,000 Dage, d. v. s. over det dobbelte af Lockoutkomplekset i 1921.

Det er ikke muligt at foretage en fuldstændig Opgørelse over det ved Arbejdskonflikterne forvoldte økonomiske Tab. En saadan Beregning vilde kræve, at man var i Stand til at opgøre ikke blot den Løn, Arbejderne mister, og den Fortjeneste, Arbejdsgiverne gaar Glip af, men tillige Tab, der lides af andre Virksomheder eller af Forbrugerne, ved at disse ikke kan faa de Varer, de efterspørger, og det Tab, Virksomhedens Ledere og Arbejdere lider ved, at andre Producenter kommer ind paa Markedet. En Opgørelse af den tabte Arbejdsløn vil naturligvis afgive Holdepunkt for en Bedømmelse, men det maa dog erindres, at selv dette Udtryk kan være misvisende, særlig som Grundlag for Sammenligning mellem de forskellige Konflikter.

For Aaret 1921 har man beregnet det samlede Tab af Arbejdsløn forvoldt ved Arbejdsstandsning til 20,1 Mill. Kr.

De gennem Fagforeningerne udbetalte Understøttelser beløb sig for de 5 store Lockouters Vedkommende til ca. 5,530,000 Kr.

Endelig skal meddeles Resultatet af en foreløbig summarisk Opgørelse over de i Foraaret 1922 iværksatte Lockouter: Ialt var ca. 45,000 Arbejdere i Konflikt; de mistede tilsammen ca. 2,309,000 Arbejdsdage, repræsenterende en samlet Arbejdsløn af ca. 31,2 Mill. Kr., og modtog i Understøttelse gennem deres Fagforening 6,471,000 Kr. Overfor denne Opgørelse maa foruden de ovenomtalte Forbehold tages dette, at store Dele af Industrien arbejdede paa indskrænket Tid, hvorfor Tallene for tabte Arbejdsdage og tabt Arbejdsløn er for store, da man i Mangel af Oplysninger om de enkelte Arbejderes faktiske Arbejdstid har regnet med en 8-Timers Arbejdsdag og Arbejde i alle Ugens 6 Arbejdsdage.

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær.

Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund.

Vort svenske Broderforbund har udsendt en Beretning over Virksomheden i 2. Kvartal 1922. Det hedder heri:

»Den store Arbejdsløshed blandt vort Forbunds Medlemmer i det første Kvartal af 1922 er tiltaget i andet Kvartal. Da Forbundet som bekendt ikke har nogen Arbejdsløshedskasse, hvorigennem man kunde fremskaffe en Statistik, kan det nøjagtige Tal paa de Arbejdsløse ikke opgives. I mange Industrigrene arbejdes der endvidere paa indskrænket Tid, f. Eks. 3 Dage om Ugen eller kun Halvdelen i Sammenligning med den normale Arbejdstid. Dette er saaledes Tilfældet i hele Tændstikindustrien, i Kulgruberne, i Stenbruddene og ogsaa delvis i en Række af andre Industrigrene.

Arbejdsgiverne har som i første Kvartal ogsaa i det andet fortsat deres Lønnedsættelses-Taktik, hvilket har medført Konflikter i forskellige Industrier. Dette har været Tilfældet indenfor Bygnings- og de til denne knyttede Industrier, Maskinindustrien, Papir- og Celluloseindustrien, Tørveindustrien m. fl. Lønkonflikterne har omfattet 19 Byer og et Medlemstal af 335.

Som Følge af Lønkampe indenfor andre Branche-Forbund er i 21 Byer ialt 139 af »Sv. Grov- og Fabrikarb.forb.«s Medlemmer trukket ud i Konflikten. I 3 Byer er 10 Mand blevet lockoutede, og ialt har i 43 Byer været 484 Mand ude i Konflikt og oppebaaret Understøttelse. Ved Kvartalets Slutning var de fleste af Stridighederne bilagt, der understøttedes da kun 93 Mand. I første Halvaar af 1922 er der ialt i Strejkeunderstøttelse udbetalt et Beløb af 234,766 Kr. 75 Øre.

Med Hensyn til Lønbevægelser og Overenskomster er Forholdene saaledes:

I andet Kvartal har der fundet 127 Lønbevægelser Sted omfattende ialt 15,046 Mand.

Med 39 Arbejdsgivere indenfor Bygningsindustrien er der oprettet Overenskomster omfattende 6110 Mand. Timelønnen er henholdsvis 1,20 og 1,45 Kr.; fra 1. Oktober d. A. nedsættes den til 0,99 og 1,20 Kr. pr. Time. Akkordsatserne er fastsat saaledes, at de er 50 pCt. over den almindelige Timeløn. Overenskomsterne er gældende til 31. Marts 1923.

Indenfor Glasindustrien og Maskinindustrien er der Overenskomstforhandlinger i Gang.

I Sukkerindustrien er der oprettet Overenskomst med 25 Arbejdsgivere omfattende ialt 5168 Mand og gældende til 1. Marts 1923. Indtil 1. Oktober d. A. er Timelønnen for Mænd 85 Øre, efter 1. Oktober 80 Øre. For Kvinder henholdsvis 55 og 50 Øre.

I Tørveindustrien er der afsluttet Overenskomst gældende til 1. April 1923. Timeløn 53 og 50 Øre.

Indenfor forskellige andre Industrier er der ogsaa oprettet Overenskomster med en gennemsnitlig Varighed af et Aar. Timelønnen varierer mellem 1 Kr., 85 Øre og 53 Øre.

Forbundets Medlemstal var den 31. Marts: 31,013, den 30. April: 31,949 og 31. Maj: 30,700.

Fra Østrig.

Arbejdernes Forbund indenfor den kemiske Industri i Østrig har udsendt en lille Beretning over Virksomheden i første Halvaar 1922.

Det fremgaar heraf, at Medlemstallet er steget med 4000, og det samlede Tal er nu 47,737. Forbundets Indtægter beløber sig til ca. 160 Mill. Kr., Udgifterne ca. 55 Mill. Der er altsaa en Formuefremgang paa ca. 105 Mill., og den andrager nu ialt 125 Mill. Kr. I Understøttelse er udbetalt ca. 2 Mill., heraf er de 1,500,000 Kr. Arbejdsløshedsunderstøttelse. Medlemskontingentet er henholdsvis 300 Kr., 240 Kr. og 180 Kr. pr. Uge.

Som Følge af de fortvivlede økonomiske Forhold er der stadig Lønbevægelser og Strejker, men de opnaaede Resultater dækker ikke Prisstigningen.

De tyske Fagforbunds Medlemstal.

»Allgemeine Deutsche Gewerkschaftsbund« meddeler, at Medlemstallet i Aaret 1921 androg noget over 7½ Million, heraf 1½ Million kvindelige Medlemmer. Endskønt der i Aarets Løb har været en Afgang paa over 300,000 Medlemmer, idet »Verband der Angestellten« (Funktionærer) og Artisterne er udtraadt af »A. D. G.«, har Tilgangen fuldt ud opvejet dette, og 1921 sluttede med samme Tal som Aaret før. De samlede Indtægter beløb sig til 5¼ Millioner Mark og Udgifterne til 900 Millioner Mark.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), Kobenhavn K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 12 | 27. September | 1922 | 27. Aarg.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 14. Kongres.

IV.
(Slutning).

Lønningerne. — Lovændringer. — Valg. — Afslutning.

Efter at Forslagene om Reorganisationen af D. A. F. var færdigbehandlede i Kongressens 17. Møde fremsatte Niels Rasmussen (Jord- og Betonarb., Kbhvn.) som Ordfører for det nedsatte Udvalg Forslag til Lønninger. Forslaget gik ud paa, at samtlige Lønninger fra og med 1. Oktober 1922 nedsattes med 10 Kr. pr. Uge. Efter en Debat vedtoges Udvalgets Indstilling med en af Gram (Fabrikarb., Kbh.) stillet saalydende Ændring:

> Forbundets Repræsentanter, som deltager i Forhandlinger og Møder, erholder i Diæter Kr. 16,00 pr. Dag, og forsaavidt der ved saadanne Møder er forbundet Tab af Arbejdsfortjeneste, erholdes yderligere Kr. 12,00 pr. Dag.

Man gik derefter over til Behandling af Forslag til Lovændringer.

Der forelaa til Behandling Forslag vedrørende Ændringer i Kontingentet. Efter en længere Debat sattes Forslagene under Afstemning, og Resultatet af denne var, at det nuværende Kontingent og Indbetalingssystem bibeholdtes.

Derefter diskuteredes 3 Forslag, stillet som Ændring til Lovenes § 8, nemlig 2 stillet af henholdsvis Sukkerhusarb., Kbhvn., og Helsingør A. vedrørende slettede eller udmeldte Afdelingers Betalingspligt. Begge disse 2 Ændringer forkastedes ved Afstemningen. Derimod vedtoges en af Kolding H. foreslaaet Tilføjelse, saalydende:

> »Saa snart en Afdelingskasserer har overskredet Restancefristen, skal Hovedkassereren straks rykke vedkommende Afdeling for det skyldige Beløb.«

Til Lovenes § 10, vedrørende Ekstrakontingent, forelaa en Række af Ændringer. Efter Debatten er Lovenes nye § 10 efter Hovedbestyrelsens Flertals Forslag saalydende:

> »Naar Strejker eller Lockouter udbryder eller er varslede, har Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedbestyrelse Ret til at paaligne ekstra Kontingent, der dog ikke maa overstige 150 Øre pr. Uge pr. Medlem.
>
> Nogen Paaligning maa dog ikke foretages, saalænge Kassens Midler svarer til 15 Kr. pr. Medlem, og det højeste Ekstrakontingent maa derefter kun paalignes, naar mindst 3000 Mand er varslede eller ude i Konflikt eller naar internationale Gensidighedsregler kræver det.
>
> Strejkende eller lockoutede Medlemmer er fritagne for at betale Ekstrakontingent i lige saa mange Uger, som Konflikten har varet.
>
> Strejkende eller lockoutede Medlemmer er dog ikke fritagne for at betale ordinært Kontingent.
>
> For arbejdsløse Medlemmer, der møder til Kontrol mindst 4 Dage i en Uge, gælder samme Regler som for Strejkende og Lockoutede.

Dog kan der, hvis særlige Forhold taler derfor, ved en Urafstemning træffes Ændringer vedrørende Bestemmelserne i denne Paragraf.

For Medlemmer, hvis Fortjeneste ligger væsentlig under almindelig Arbejdsmandstimeløn, kan Afdelingsbestyrelsen efter Samraad med og Godkendelse af Forbundsledelsen i hvert enkelt Tilfælde, hvor Paaligningen ligger over det i Lovene fastsatte Maksimum, bevilge en forholdsvis Nedsættelse af det paalignede Ekstrakontingent.«

Man behandlede herefter forskellige Forslag vedrørende Repræsentationsret m. v. til Kongressen. Paa Hovedbestyrelsens Vegne talte Chr. Sørensen, der kort og godt foreslog, at man bibeholdt den nuværende Ordning. Ved Afstemningen vedtoges dette.

Derefter behandledes nogle Ændringer til §§ 14 og 16, hvilke dog under Debatten dels toges tilbage og dels ved Afstemningen forkastedes.

Til § 17 forelaa følgende Ændringer:

Sukkerhusarbejderne, Kbhvn.:

Foruden den Ændring, Reorganisationsforslaget indeholder, ændres 2. Stk. til at lyde:

»Kongressen vælger en Næstformand, der træder i Funktion under Formandens Vakance.«

Aarhus A.:

Stykket, ekstraordinære Forretningsførere ,udgaar, saaledes at vi for Fremtiden kun har geografiske Forretningsførere.«

Chr. Sørensen gjorde opmærksom paa, at man ved Genforeningen havde tilforordnet en Repræsentant for Sønderjyderne til Hovedbestyrelsen. Haabede Kongressen vilde godkende dette og fremtidig give Jyderne en Repræsentant mere.

Omtalte Forslagene fra Afdelingerne. Kunde tiltræde Sukkerhusarb.s Forslag, naar det tilføjedes, at Næstformanden skulde vælges blandt Hovedbestyrelsens Medlemmer.

Fraraadede at vedtage det af Aarhus A. stillede Forslag.

Ved Afstemningen vedtoges Sukkerhusarbejdernes Forslag med Hovedbestyrelsens Ændring, medens Forslaget fra Aarhus A. forkastedes.

Kongressen godkendte det af Hovedbestyrelsen foreslaaede, at Jyderne faar en Repræsentant mere i Hovedbestyrelsen efter Genforeningen med Sønderjylland.

Man gik til Behandling af Ændringer til § 22.

Sukkerhusarbejderne, Kbhvn.:

Paragrafen ændres til at lyde:

»Naar Formanden fratræder udenfor Ordenen, træder Næstformanden til, er det derimod Hovedkassereren eller Næstformanden, der fratræder udenfor Orden, vælger vor Hovedbestyrelse andre i deres Sted, hvis Valg da gælder til næste Kongres.«

Forslaget tiltraadtes af Hovedbestyrelsen og vedtoges.

Nogle Forslag til Ændringer af §§ 19, 26, 30 og 31 toges tilbage eller forkastedes ved Afstemningen. Til § 35 vedtoges en af Sukkerhusarb., Kbhvn., stillet Ændring, saalydende:

»Endvidere til gifte Medlemmers Børn 50 Øre pr. Dag for hvert hjemmeværende Barn under 15 Aar.«

Hovedbestyrelsen stillede Forslag om en ny § 44, og denne vedtoges med en Tilføjelse og er herefter saalydende:

»Afdelinger, der har ekskluderet et Medlem, har Ret til at fastholde Eksklusionen for egen Afdeling i ubegrænset Tid, men skal dog efter et Aars Forløb, hvis det til den Tid ønskes af en anden Afdeling, og dette Ønske støttes af Hovedbestyrelsen, ikke kunne modsætte sig, at den ekskluderede optages i denne Afdeling mod en passende Bod for den foreliggende Forseelse.

Skruebrækkerafdelinger kan kun optages i Dansk Arbejdsmands Forbund ved en Kongresbeslutning, og ingen Afdeling kan optage dem uden en Generalforsamlings Beslutning.

Afdelingerne er pligtige til hver Maaned til Hovedkontoret at indsende en Fortegnelse over eventuelle Strejkebrydere og ekskluderede Medlemmer med en Meddelelse om, hvor de har været Strejkebrydere eller hvorfor de er ekskluderede. Afdelingerne er pligtige at føre en Protokol over disse Folk.

Eventuelle Bøder, som saadanne Medlemmer idømmes, tilfalder den Afdeling, hvori de er ekskluderet.«

Forskellige Forslag til §§ 47, 51, 52 og 56 forkastedes eller toges tilbage.

Derefter var Behandlingen af Forslag til Lovændringerne tilendebragt, og man gik over til: Andre Forslag.

Det første var fra:

Støberiarbejderne, Kbhvn.:

»Der nedsættes et Udvalg paa 3 Mand indenfor hver Branche med Landsoverenskomst, som sammen med de af Hovedbestyrelsen valgte Re-

præsentanter udgør Forhandlingsudvalget ved Overenskomstforhandlingerne.

Der vælges et Medlem for København, 1 for Sjælland, 1 (2) for Jylland og Fyen, Udvalget træder kun i Funktion naar Forholdene forhindrer Indkaldelse af Delegeretmøde i vedkommende Branche.«

Chr. Sørensen knyttede nogle Bemærkninger til Forslaget og mente, at naar vi kom i ordnede Forhold, hvilket sikkert snart vilde ske, saa var Basis for Forslaget bortfaldet. Omtalte Forholdene ved Forhandlingerne og kunde foreslaa, at man paa Separatkongresserne valgte 1 Mand til Deltagelse i Forhandlinger om Landsoverenskomster. Anbefalede under disse Forudsætninger Forslaget.

Derefter behandlede man Forslag vedrørende Kuskenes 8-Timers Dag. Ved Afstemningen vedtoges følgende Resolution, stillet af Hovedbestyrelsen:

»Kongressen udtaler sin Sympati for, at den Tid, Kuskene arbejder udover 8 Timer daglig, skal betales med alm. Overtidsbetaling, og udtaler, at Hovedbestyrelsen maa have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, saaledes at der ved første gunstige Lejlighed sættes al Kraft ind paa at søge Kuskenes Krav gennemført.«

Derefter behandledes Forslag

Tinning:

Hvis Grænse-Overenskomsten med Landarbejderforbundet fornyes, maa der under ingen Omstændigheder gives Landarbejderforbundet yderligere Rettigheder. Subsidiært kan vi tiltræde fuldstændig Ophævelse.«

Chr. Sørensen anbefalede at henvise Forslaget til Hovedbestyrelsen, og dette tiltraadte Afdelingens Repræsentant.

Nogle Forslag fra Faxe, Lynge, Sønderborg og Odense A. toges tilbage, og der vedtoges en Udtalelse saalydende:

»Kongressen opfordrer Hovedbestyrelsen til somhidtil at have sin Opmærksomhed henvendt paa det for hele Arbejderklassen saa uhyggelige Arbejdsløshedsspørgsmaal og lægge sit Lod i Vægtskaalen for Gennemførelsen af Forholdsregler mod Arbejdsløsheden og dens Følger, og for at der fra Statens Side træffes Foranstaltninger mod Industrikrisen.«

Dirigenten satte Lovene og de vedtagne Ændringer under Afstemning under et.

De ændrede Love vedtoges.

Det vedtoges at lade de nye Love gælde fra 1. Oktober 1922.

Man gik over til at foretage de forskellige Valg, hvoraf en Del allerede var foretagne.

Sophus Mortensen meddelte, at for Københavns Vedkommende var valgt som Hovedbestyrelsesmedlemmer: Chr. Bruun, Niels Rasmussen, Th. Pedersen og Sofus Larsen, og som Revisor Emil Jørgensen. Endelig var Taleren valgt som Forretningsfører.

Jens Larsen meddelte Resultatet, der for Sjællands Vedkommende var følgende:

Hovedbestyrelsesmedlemmer: H. P. Jensen, Axel Petersen, Brodersen og Andreas Nielsen, som Revisor L. P. Poulsen, og endvidere var Taleren valgt som Forretningsfører.

Drejer meddelte Resultatet af Valget for Jyllands og Fyens Vedkommende, som var følgende:

Til Hovedbestyrelsen: Johs. Kortsen, Chr. Mikkelsen, Marius Sørensen, Ravn og H. Henrichsen, som Revisor Søren Simonsen og som Forretningsfører Taleren.

Man gik til Kongresvalgene.

Til Formand foresloges *M. C. Lyngsie*, der genvalgtes med Akklamation og under Hyldest fra Forsamlingen.

Til Hovedkasserer foresloges *Johannes Sørensen*, der genvalgtes med Akklamation.

Man gik til Valg af Forretningsførere.

For Jylland og Fyens Vedkommende indstillede Drejer: *Hans Nielsen* og *Vald. Petersen* til Genvalg.

For København og Omegns Vedkommende meddelte Sophus Mortensen, at man indstillede *Axel Olsen*.

For Sjællands Vedkommende meddelte Jens Larsen, at man havde vedtaget at støtte Genvalget af de afgaaende, ugeografiske Forretningsførere.

Samtlige indstillede genvalgtes med Akklamation.

Til 1. Sekretær genvalgtes *Chr. Sørensen* med Akklamation.

Samtlige afgaaende Sekretærer genvalgtes. Sekretærerne er følgende: Georg Hansen, Niels Hansen, P. Johansen, Otto Jespersen, N. C. Christensen og L. P. Olsen.

I Følge Kongressens Vedtagelse gik man til Valg af Næstformand.

Til Næstformand valgtes *Jens Larsen* enstemmigt.

Man gik til Fastsættelse af Tid og Sted for Afholdelsen af næste Kongres.

Der foresloges Aarhus, København og Vejle.

Formanden vilde anse det for rigtigst, at vi bliver i København, baade af praktiske Hensyn og ogsaa af Hensyn til Forbundets og Kongressens Størrelse. Man vilde i Tiden indtil næste Kongres se sig om efter et bedre egnet Lokale.

Det vedtoges at afholde Kongressen senest om 3 Aar i København.

Janne Jönsson, Svensk Grov- og Fabrikarbejder Forbund, bragte paa egne, sin Kollegas og de norske Repræsentanters Vegne Kongressen en Tak for godt Samarbejde mellem de skandinaviske Arbejdsmænd. Omtalte 25 Aars Jubilæet og Jubilarerne og fortalte om, da Lyngsie og Taleren begyndte Arbejdet for Organiseringen af Skandinaviens Arbejdsmænd under megen Modstand og store Vanskeligheder. Bragte sin Kammerat Lyngsie en hjertelig Tak. Haabede, at de Beslutninger, denne Kongres havde vedtaget, maatte føre Arbejdsmændene i Danmark endnu længere frem og være til Gavn for alle Landes Arbejdsmænd. De danske Arbejdsmænds Organisation havde i højere Grad end Sveriges og Norges Arbejdsmænd i de vanskelige Tider kunnet gennemføre deres Krav.

Udbragte et Leve for det gode Samarbejde og haabede paa fortsat god Samvirksomhed.

Levet besvaredes af Kongressen med Hurraraab.

E. Svendsen, D. s. F., takkede paa samtlige danske Gæsters Vegne for Samværet. Mindede om Forholdene for 25 Aar siden, hvor vi begyndte og senere gennem Aarene gennemførte Lønforhøjelser. De sidste 2 Aar havde bragt Vanskeligheder og Lønnen var gaaet noget ned.

Man glædede sig allerede i Arbejdsgiverkredse over den Revne, som man mente var slaaet i Arbejderbevægelsen, men haabede, at uanset *alt* saa var Arbejderklassen herhjemme, naar det gjaldt, ubrødeligt enige. Sluttede med endnu engang at takke for Samværet.

Taleren hilstes med Haandklap.

Herefter tog Lyngsie Ordet og holdt Slutningstalen. Han erindrede om, at for 12 Dage siden samledes vi til Kongres, og paa vort Bord laa et vældigt Stof ophobet gennem 3 Aar.

Vi havde arbejdet os igennem de 3 Aars Arbejdsstof, og Enighed havde karakteriseret Kongressens Arbejde, naar lige undtages en enkelt Sag. Denne Enighed var et Bevis for Kultur og for, at de Delegerede havde et aabent Syn paa, hvad der behandledes. Der fremkom Kritik, men ser vi paa Resultaterne, ser vi, at der aldrig har været større Enighed, og vi er alle enige om, at vor Virksomhed har været til Gavn og Beskyttelse for vore Kammerater.

Vi har ogsaa hørt vore Gæster fra Nord, Syd, Øst og Vest anerkende de danske Arbejdsmænds Styrke og Virksomhed.

Vi har hørt Formanden for det internationale Arbejdsmands Forbund, James O'Grady, udtale samme Anerkendelse og betegne vort Forbund som et Mønster til Efterlignelse.

Omtalte Breys' og Stenhuis' anerkendende Ord om vort Forbund.

Kunne vi vente os en større Hyldest og Anerkendelse? Og derfor siger vi vore Gæster vor bedste Tak for de anerkendende Udtalelser, og vi udtaler ogsaa vor Tak for de anerkendende Ord, De samvirkende Fagforbunds Repræsentant har udtalt. Vi har vedtaget at skilles, men lad mig udtale Haabet om, at denne Adskillelse kun bliver for en Tid, og at vi snart atter maa samles. Sluttede med at udtale sin Tak til Kongressens for Samværet i disse Dage.

Dirigenten udbragte sluttelig et begejstret besvaret Leve for Dansk Arbejdsmands Forbund, hvorefter Kongressen hævedes.

---

10 Bud for den „altid misfornøjede".

I svensk »Kommunalarbejderen« fandtes efterstaaende 10 Bud for Oppositionsfolkene. Vi vil ikke forholde vore Læsere denne interessante Katekismus.

1. Tal med Ringeagt om din Organisation saa ofte, der er Lejlighed dertil.
2. Glem aldrig at true med Udmeldelse eller straks at træde i Opposition, hvis et eller andet indenfor Organisationen ikke passer dig. Glem navnlig ikke dette, hver Gang du skal betale dit Kontingent.
3. Glem aldrig at omtale for enhver, som gider høre paa dig, at du ikke er tilfreds med Organisationens Virksomhed.

4. Er en af Organisationens Tillidsmænd din personlige Uven, maa du ikke forsømme at overføre Fjendskabet paa Organisationen.
5. Fasthold altid Paastanden om, at enhver, som gør et Stykke Arbejde indenfor Organisationen, gør dette for Ærens Skyld eller for at opnaa en begunstiget Stilling eller anden personlig Fordel. Vogt dig samtidig for selv at gøre noget for Organisationen, at ikke den samme Beskyldning skal kunne rettes mod dig. Glem ikke at lugte dig til den øjeblikkelige Stemning paa Generalforsamlingen og at rette dig efter den.
6. Understøt i hans Opfattelse enhver, som ikke tilhører sin Organisation.
7. Tal aldrig godt om de valgte Tillidsmænd i Organisationen, selv ikke om de arbejder paa at forbedre dine Vilkaar.
8. Er du tilstrækkelig fiffig dertil, bør du i Stilhed lure paa den første Lejlighed, hvor Organisationens Ledelse begaar en Fejl eller en Forsømmelse. Kast dig da over den; men for hensynsløst at kunne udnytte Situationen maa du vel vogte dig for at give Udtryk for dine virkelige Hensigter.
9. Glem ikke, at du af »principielle« Grunde altid bør opponere; thi du vil da blive Generalforsamlingens »Peber, Salt og Muskat«; uden dig vil det være, som om »der mangler noget«.
10. Lykkes det for en Gangs Skyld din Organisation at gennemføre en Sag aldeles efter dit Hoved, bør du ikke give Udtryk for din Erkendtlighed; thi ellers var du jo ikke den, der kan gøre alting bedre.

Retter du dig efter disse Bud, kan du rose dig af at være det kloge Medlem som Organisationen virkelig har Brug for.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Et Fremstød, vi er med i.

Den nuværende Regering har ikke ladet nogen i Tvivl om, hvad dens Politik overfor Arbejderne og Arbejdsforholdene skulde gaa ud paa. Her skulde den ret vise sine Kræfter, thi her haabede den, at Modstanden var mindst. Her mente den, at Gærdet var lavest — her skulde der derfor sættes over.

»Sparsommelighed i Statens Husholdning« skulde være det neutrale Springbræt for Regeringen. Men dette Program har for længst afsløret sig selv. Op ad, paa **Hofbevillinger** og **Militærbevillinger,** flotter man sig, som de konservative Partier altid har gjort, men samtidig kræver man med endnu større Strenghed Sparsommelighed **ned ad** i Samfundet. Derfor har man **forringet Arbejdsløshedsunderstøttelsen,** ja, frataget Tusinder af Arbejdsløse **al** Understøttelse. Derfor maa **Enkerne med de faderløse Børn** stadig vente paa en Bedring af deres usle Kaar. Derfor spinkes og spares der paa den **sociale Lovgivning,** f. Eks. ved en **Forringelse af de Alderdomsunderstøttedes saa trange Livsforhold.**

Arbejdernes og deres Hjem har da kun **en** Ting at takke de nuværende Regeringspartier for, dette nemlig, at de skærende klart har vist **alle,** der **vil** se, **hvilken mægtig Betydning den politiske Magt** har for de økonomiske Forhold i Samfundet.

Der kan derfor **ingen Tvivl** være om Stillingen ved

næste Valg,

der kan komme, før vi aner det.

Her maa **alle** Arbejderne og deres Hustruer deltage med fuld Kraft for at **styrte Regeringen og dens arbejderfjendtlige Klassepolitik.**

Og derfor maa vi allerede nu gøre os klar til dette vigtige Valg.

Alle fagorganiserede Arbejdere hilser derfor med Glæde, at det socialdemokratiske Parti i organisationsmæssig Henseende staar stærkere end nogen Sinde før. Men I maa ogsaa være klare over, at hvis vi ikke efter næste Valg skal føle Skuffelsens Bitterhed, maa vi alle **nu** føle det som en

Pligt overfor os selv

at slutte op om Socialdemokratiets **Organisationer** og **Presse.**

Disse to Vaaben er det, som **alene** kan bringe os Sejr ved næste Valg. Og naar derfor i dette Efteraar Partiets Agitatorer banker paa vor Dør, skal de være **velkomne.** Lad Parolen gaa fra Kammerat til Kammeret, fra Hjem til Hjem, fra Arbejdsplads til Arbejdsplads:

Meld jer ind i de socialdemokratiske Foreninger.
Abonner paa »Social-Demokraten«.

Lad os paa denne Maade svejse alle Arbejdere sammen i **en** mægtig Enhedsfront.

Lad os vise, at **Kammeratskab** og **Offervilje** blandt Arbejderne er i Stand til at gøre vore politiske Organisationer og vor Presse **uovervindelige,** naar Valgets Kampdag paany kalder paa os.

Siden sidst.

Kalundborg. Ubberup Teglværk. Overenskomst oprettet. 16 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre. Akkordrevision. Overarbejde: 2 Timer a 50 pCt. Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Augustregulering 1922 bortfalder. Regulering Februar 1923: 1 pCt. pr. Procent, Pristallet er steget eller faldet siden Februar 1922. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Samme Afdeling. Ubberup Skærvefabrik: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre. Akkordrevision. Augustregulering 1922 bortfalder. Regulering Februar 1923 med 1 pCt. pr. Procent, Prisfaldet er steget eller faldet siden den forudgaaende Februar Maaned. Traadt i Kraft 1. April og udløber med 3 Maaneders Opsigelse til en 1. April.

Kastrup. Svovlsyrefabrikken. Arbejderne krævede for Losning af »Curacao« fra Dampferen Sprogø en højere Betaling end den i Priskuranten fastsatte Betaling for Losning af Fosfat. Paa Mæglingsmødet den 14. Juni indgik Fabrikken paa at betale 25 pCt. ekstra.

Oliemøllerne, København. Dansk Soyakagefabrik. Mellem Aktieselskabets Inspektør og Arbejdsmændenes Tillidsmand var truffet Aftale om, at et Parti Soyaskraa dels skulde omlægges og dels skulde udleveres af Medlemmer af Oliemøllernes Afdeling. Til Arbejdet antoges desuagtet ogsaa nogle Havnearbejdere, der efter Arbejdets Paabegyndelse forlod Arbejdet, hvorefter Medlemmerne af Oliemøllernes Afdeling ogsaa blev fjernede fra Arbejdet. Disse, der havde den Opfattelse, at Arbejdet — i alt Fald det nævnte Parti — var forbeholdt dem til Udførelse, krævede gennem deres Organisation, at Fabrikken skulde yde dem en Erstatning paa 2000 Kr. En Voldgifts-Opmandskendelse kendte for Ret, at Arbejderne havde Krav paa Erstatning og idømte Fabrikken at betale et Beløb af 1000 Kr. til Deling mellem Arbejderne.

Odense F. Dansk Akkumulatorfabrik A/S. Aktieselskabet havde den 26. November 1921 nedsat Akkordpriserne udover det, Arbejderne fandt berettiget. Paa et Mæglingsmøde den 25. Juni opnaaedes Enighed om nye Akkordpriser, der gennemgaaende andrager 10 pCt., dog i Vikleriet 25 pCt. De fastsatte Priser fik tilbagevirkende Kraft til 26. Novbr. 1921.

Odense F. A/S N. N. Blumensaadts Fabrik, Odense. Overenskomst fornyet i H. t. Forliget af 4. April. 7 Mand. Ugelønnen, der var Kr. 61,88, reduceredes til Kr. 53,00. Herudover erholder Kuskene et Tillæg af 3 Kr. pr. Uge for Hestepasning. Udløber en 1. Februar.

Kastrup. A/S for kemisk Industri. Overenskomst med Tillæg fornyet paa Grundlag af Forligsforslaget af 4. April. 50 Mand. Der foretoges Ændringer i Hovedoverenskomstens Afsnit D angaaende Vagttid og Lønningsforhold for Tjæredestillationspasning og af Lønforhold for Kalkmøllepasning. Traadt i Kraft 8. Juli.

Nibe. A/S H. J. Hansens Limfabrik — 20 Mand — og *A/S H. J. Hansens Emballagefabrik* — 45 Mand. Overenskomsterne fornyede i H. t. Forligsforslaget af 4. April, men med følgende Nævns-Opmandskendelse: Timelønningerne fastsættes til 108 Øre (de var 125 Øre). Akkordpriserne reduceres 15 pCt. (jfr. Forligsforslaget).

Forbundet (paa Fabrikarb. Kbhvn. og Odense F.s Vegne). *Tapetfabrikantforeningen.* Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsforslaget af 4. April, men for Lønningernes Vedkommende indankedes Sagen til Nævnet, hvis Opmand afsagde følgende Kendelse. Ugelønnen for Trykkere fastsættes til at være: 60 Kr. i København og 58 Kr. i Odense (var henholdsvis Kr. 74,40 og 69,60) og for Arbejdsmænd 58 Kr. i København og 56 Kr. i Odense (var henholdsvis Kr. 68,40 og 66,60). Vedrører 17 Md. Traadt i Kraft fra Lønningsugens Begyndelse (den 27. Juni afsagdes Kendelsen).

Vordingborg. De danske Imprægneringsanstalter i Masnedsund. Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsforslaget af 4. April, men med en af Nævnets Opmand afsagt Kendelse gaaende ud paa, at Timelønnen, der var 122 Øre, fastsættes til 107 Øre. Akkordreduktionen bliver uforandret 15 pCt. Vedrører 18 Mand.

Vejen. A/S De danske Cikoriefabrikker i Vejen. Overenskomst oprettet. 7 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen reduceret fra 132 til 112 Øre. Brænderen 3 Kr. ekstra pr. Uge. Akkordpriserne reduceret 15 pCt. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde 50 a 100 pCt. Tillæg. Kedel- og Kanalrensning betales med Kr. 11,25 pr. Mand. Efter ½ Aars Anciennitet erholder Arbejderne 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage (med Løn). Ved Ulykkestilfælde, som medfører Arbejdsudygtighed i over 14 Dage, betales Dagpenge de første 13 Uger i H. t. Loven. Arb. skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 5. Maj og gælder til 1. Marts 1923.

Strøby. Dansk Flinteksport A/S. Overenskomst oprettet. Timelønnen reduceret fra 132 til 112 Øre. Akkordpriserne reduceret 14—24 pCt. Arbejdstid 7½ a 8 Timer. Overarbejde: 25, 33⅓ og 50 pCt., udover 3 Timer samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Juli og gælder til 1. Juli 1923.

Meu. A/S Vildmosens Fabrikker ved Høstemark. Overenskomst oprettet. 10 Mand. Fyr-

bøderen er garanteret 10 Kr. pr. Dag. Arbejds- og Lønforholdet er følgende: Fabrikken sætter Maskiner og andet Materiel i brugbar Stand samt anskaffer Driftskapital. Arbejderne faar forskudsvis udbetalt 150 Øre pr. 1000 Stk. producerede Tørv ugentlig. Arbejdet udføres i Akkord til Priser, som er fastsatte i Overenskomsten. Til Forrentning af Driftskapital samt for Levering af Tørvejord og for Brugen af Maskinerne modtager Fabrikken forlods 140 Øre pr. 1000 Stk. producerede Tørv. Naar Tørven er solgt, deles Overskudet ligeligt mellem Fabrikken og Arbejderne. Gælder for Sæsonen.

Onsild. Entreprenør Mathias Andersen, Esbjerg (Handest Mergelleje). Overenskomst oprettet. Timeløn for Læsning og Aflæsning af Mergel 112 Øre; for andet Arbejde 105 Øre. Overarbejde: de 2 første Timer 30 pCt., de 2 næste Timer 50 pCt. og derudover 100 pCt. Tillæg. Arbejdstid: 8 Maaneder 10 Timer, 2 Maaneder 9 Timer og 2 Maaneder 8 Timer. Arbejderne er ulykkesforsikrede for de første 13 Ugers Tilskadekomst mod at betale 10 Øre pr. Dag. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Augustregulering i H. t. Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne. — Traadt i Kraft 25. Juni og gælder til 1. Juli 1923.

Mou. Tørve- og Strøelsefabrikken »Skovvang«, Lille Vildmose: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 10—9 a 8 Timer dgl. Timelønnen rettes efter Gennemsnitsfortjenesten for Presning af Tørv i Tiden fra 6. til 16. Juli Akkordpriser fastsatte for Presning af Tørv. Om Strøelsen optages Forhandling senere. Overarb. 2 Timer a 25 pCt. Tillæg, Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 25 pCt. derefter 33⅓ pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten gælder fra 1. April til 1. April 1923.

Dansk Arbejdsmandsforbund. Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne: Paa et Møde den 6. Juli opnaaedes Enighed om, at »Oprøring af Mørtel ved Murerarbejdet« og »Medhjælp til Svendene ved Oplægning af Tagsten« betales med Priserne af 13. September 1919, o: henholdsvis 140 Øre pr. 1000 Sten og 35 pCt. af Svendenes og Lærlingenes Fortjeneste.

Holbæk. Murermestrene: Mestrene krævede nogle Priser i Lokal-Priskuranten reduceret over 15 pCt. Paa det ovenfor nævnte Møde enedes man om en Reduktion af 15 pCt. med Undtagelse af de Tilfælde, hvor Arbejdsmændene lønnes med Procenter af Svendenes Fortjeneste.

Viborg. Entreprenørfirmaet Tholstrup & Jensen: (Viborg—Faarup-Banen). Efter Blokade overfor Firmaet, iværksat den 11. Juli, indgik Firmaet paa et Møde den 20. Juli paa at betale efter Entreprenørforeningens Tarif: 112 Øre pr. Time. Forinden Blokaden var Timelønnen 102 Øre.

Kastrup. Dragør og Taastrup Kommuner: Overenskomst oprettet, Arbejdstid 8 Timer, Timeløn 150 Øre. Overarb. 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. og 4. Time 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsat for Losning af Skibe, Aflæsning af Jernbanevogne og Stenslagning. Tillæg betales for forskelligt Branchearbejde i Lighed med, hvad der betales i København. Kun organiserede Arbejdsmænd maa anvendes. Regulering Februar 1923 og August 1923 med 1 Procent pr. Procent, Pristallet falder eller stiger regnet fra 218 (opad) eller 206 (nedad) ved første Regulering. Traadt i Kraft 18. Maj og gælder til 1. November 1924.

Fredensborg. Entreprenørerne H. Jensen & Holm: Entreprenørerne vilde kun betale Timeløn (112 Øre) for Arbejdet ved Udførelsen af en Viadukt ved Langerød, medens Arbejderne krævede Akkord efter Københavns Priskurant ÷ 10 pCt. efter Helsingør Priskurant. Efter et Par kortere Arbejdsstandsninger opnaaedes en Akkordpris af 120 a 140 Øre pr. m^3.

Dansk Arbejdsmands Forbund (paa Holeby, Mariby, Nykøbing Fl. m. fl. Afdlg.s Vegne). Udvalget for Sogneraadsforeningen for Maribo Amt og Maribo Amts Vejudvalg. Overenskomst oprettet 15. Juli, Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen, der var 112 Øre nedsattes til 110 Øre for Arbejde for Amtet og for Sognekommunernes Vedkommende til 100 Øre i Maanederne April — November og 80 Øre i Maanederne December — Marts. Akkordpriserne af 6. September 1921 reduceredes 11—20 pCt. (heraf var de 10 pCt. reduceret Febr. 1921). Træder i Kraft 1. Oktober 1922 og gælder til 1. Oktober 1923.

Viborg. Det danske Gaskompagni: Overenskomsten fornyet til at gælde uforandret fra 1. Juli til 1. Juli 1923.

Timelønnen er for Retorthusarbejdere 161 Øre, for Kedel- og Ammoniakarbejdere 156 Øre og for Pladsarbejdere 156 Øre. Arbejdstiden er henholdsvis 53⅓ — 53⅓ og 48 Timer ugtl. Vedrører 21 Mand.

Nexø. Gas-, Vand- og Elektricitetsværket: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 53⅓ Time ugtl. Faste Arbejdere lønnes med Kr. 1680.00 aarlig stigende hvert 3. Aar med Kr. 120.00 til Kr. 2040.00 + Dyrtids- og Konjunkturtillæg, der stiger eller falder (Statens Tjenestemænd). Arbejderne, der skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse erholder 3 Kr. pr. Dag i Sygehjælp under almindelige Sygdomstilfælde og under Ulykkestilfælde fuld Løn i 26 Uger. Pensionsregler. 9 Dage Sommerferie, 2 Maaneders gensidig Opsigelsesfrist. Vedrører 4 a 5 Mand. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til 1. April 1923.

Belysningsarb. Kbhvn. Glostrup Kommune:

(Gas- og Vandværksarb.) 4 Mand. Kommunen reducerede pr. 10. Februar Lønnen, der var Kr. 82.36 pr. Uge med 17 Øre pr. Time. Da der ikke i Overenskomsten fandtes Hjemmel for Regulering udover 1. Oktober 1921 indbragtes Sagen for Den faste Voldgiftsret, der kendte for Ret, at Lønnen K. 82,36 skal bibeholdes til Overenskomstperiodens Udløb 1. Oktober 1922.

Kalundborg. Enteprenørerne Wight, Thomsen & Larsen: Arbejderne krævede for Arbejde ved Uddybning af Fuglebæksaaen 25 pCt. Tillæg til Timelønnen samt Træskostøvler udleveret, idet de henviste til, at der slet ikke kunde arbejdes, naar det var Højvande, og at de altid vadede i Vand. Ved Forhandling den 28. Juni opnaaedes Enighed om 1) at den afsluttede Akkord for »Aadybningen ovenfor Slusen« forhøjes med 10 Øre til 165 Øre pr. m^3. 2) at det fremtidige Timelønsarbejde betales med 124 Øre pr. Time og 3) for at allerede udførte Arbejder ved Støbning af Slusen faar de derved beskæftigede Arbejdere udbetalt 60 Kr.

Hørsholm. Murermester V. Hansen. Murermesteren vægrede sig ved at opgøre Regnskabet paa den Maade, Arbejderne krævede det. Efter en Arbejdsstandsning ordnedes Sagen ved Forhandling, idet Mesteren udbetalte 108 Kr. 33 Øre til Arbejderne.

Viby Jylland. Viby Sogns Gasværk: Overenskomst oprettet for faste Arbejdere. 4 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Aarsløn Kr. 3600,00 + Kr. 600,00 i Dyrtidstillæg. Overarb. 50 a 100 pCt. Tillæg til fuld Løn. Arbejderne erholder fuld Løn under Sygdom i 3 Maaneder. Efter 1 Aars Anciennitet erholder Arb. 10 Dages Sommerferie aarlig. 14 Dages gensidig Opsigelsesfrist. 25 Kr. pr. Aar til Overtrækstøj. Traadt i Kraft 1. April og gælder til 1. April 1923.

Hørsholm. Entreprenørfirmaet N. C. Monberg (Arbejdet ved Rungsted Havn): Overenskomst oprettet. 25 Mand. Timeløn 138 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Overarb. 1. Time + 24½ Øre, 2. Time + 33 Øre, 3. og 4. Time + 49 Øre, derudover + 98 Øre. Søndage til Kl. 4 + 49 Øre, derudover + 98 Øre. Arbejderne ved Vandarbejde skal have leveret Olietøj og tætte Træskostøvler. Entreprenørforen. Regler for Behandling af faglig Strid er gældende. Traadt i Kraft 17. Maj og gælder til en 1. Februar.

Lyngby. De danske Statsbaner: Paa Foranledning af Forespørgsel fra Afdelingen meddeler D. D. S. B. den 31. Maj, at Timelønnen for Ekstraarbejderne i Holte er fastsat til 146 Øe, gældende fra 28. April, og at Efterbetaling finder Sted.

Skibby. Entreprenør Mathilius Petersen (Hornsherredbanen): 6 Arbejdere, der efter Tilsigelse mødte til Arbejde ved Arbejdstidens Begyndelse Kl. 4 Morgen, men som først kom i Arbejde Kl. 8, fordi Gravemesteren ikke var mødt rettidig paa Arbejdspladsen, krævede hver 4 Timers Løn i Ventepenge. Sagen bragtes i Orden 17. Juni, idet Arbejderne fik udbetalt hver 4 Timers Løn a 120 Øre, ialt Kr. 28,80.

Faxe. Gasværket i Faxe Ladeplads: Overenskomst oprettet, 4 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Retorthusarb. Ugeløn reduceredes fra 80 til 75 Kr. Pladsarb. lønnes med 60 Kr. ugtl. Arb. erholder 1 ugentlig Fridag, 6 Søgnedages Ferie i Forbindelse med 2 Søndage og med fuld Løn i 4 Uger under Sygdom, 15 hl Koks og 5 hl Smuld pr. Mand aarlig. Rensning af Vasker. 2 Mand hver 10 Kr. + 2 Kr. pr. Time for Overarbejde. Overenskomsten traadte i Kraft 1. Juli, den er løbende og reguleres hver 1. Juli.

Glostrup. Entreprenørfirmaet Monberg & Thorsen: Ved Paabegyndelsen af Arbejdet ved Anlægget af den nye Motorvæddeløbsbane krævede Arbejderne Akkord (ca. 190 Øre pr. m^3) i H. t. »Almindelige Bestemmelser« i Priskuranten. Firmaet nægtede at give Akkord paa Arbejdet. Strejkevarsler afgaves, og Arbejdsgiverforen. afgav 1. Boycottingsvarsel. Forinden Strejken skulde træde i Kraft opnaaedes Enighed om Betalingen, idet Firmaet, der først tilbød at betale 115 Øre pr. m^3, forhøjede Tilbudet til 139 Øre pr. m^3 for Udgravning, Læsning og Trilning samt Jævning af Tip. For Trilning udover 12 Meter betales 1 Øre pr. m^3 pr. løbende Meter. For Udførelse af Dræningsarbejdet betales 87 Øre pr. løbende Meter, deri indbefattet Transport indtil 12 Meter. Vedrører 35 Mand.

Samme Afdeling. Entreprenør Erik Bruun (Vej- og Kloakarbejde for Glostrup Kommune). Firmaet, der aflønnede Arbejderne med en Timeløn af 112 Øre, nægtede at give Akkord paa Arbejdet, hvilket Arbejderne krævede. Efter en Arbejdsstandsning paa 5 Dage indgik Firmaet paa at lade Arbejdet udføre i Akkord og betale i H. t. den lokale Priskurant samt at betale Timelønsarbejde med en Timeløn af 125 Øre.

Vordingborg. Entreprenørfirmaet Sørensen & Bach (Dobbeltsporanlægget ved Klarskov): Firmaet nægtede at betale 13 Øre Tillæg pr. Time for Arbejde ved Jernbeton ved en Underføring ved Klarskov (100 Timers Arbejde). Efter at Hovedkontoret havde paatalt Sagen overfor Entreprenørforeningen udbetalte Firmaet Tilgodehavende til de 8 Mand, der havde udført Arbejdet.

Hillerød. Hillerød Cementstøberi: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre. Detailleret Priskurant paa Støbearbejdet. Overarbejde betales i H. t. Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre. Entreprenørforen. Regler for Behandling

af faglig Strid er gældende. Traadt i Kraft 16. Juli og gælder til en 1. April.

Horsens. Den lokale Murermesterforening: Mesterforeningen, der havde opsagt den lokale Priskurant, undlod fra 25. April at betale de deri fastsatte Tillæg for forskelligt Arbejde samt for Arbejde udenfor Bygrænsen. Efter resultatløse Forhandlinger truede vi med at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret. Arbejdsgiverforeningen, der var enig med os i, at Priskuranten var fornyet for 1 Aar i H. t. Forligsforslaget af 24. April, henstillede derfor til Centralforeningen at paalægge Horsens Murermesterforening at betale, hvorefter Overenskomsten blev underskrevet og Arbejdernes Tilgodehavende udbetalt med tilbagevirkende Kraft.

Nyborg. Nyborg Byraad: Overenskomst oprettet den 1. Maj. 90 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen fastsattes til: For Retorthusarbejdere og Renovationsarbejdere 66 Kr. Pladsarbejdere paa Gasværket samt alle andre ugelønnede Arbejdere og Kuske 60 Kr. Overarb. 2 Timer a 30 pCt., derefter 50 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Gasværksarb. erholder hver 40 hl Koks aarlig. Kuskene erholder samme Tillæg pr. Uge for Hestepasning som hidtil. Rensning af Septic-Tank betales med 10 Kr. pr. Tank. Faste Arbejdere skal være sygeforsikrede for 3 Kr. pr. Dag, og i Sygetilfælde erholdes i 3 Maaneder fuld Løn ÷ 3 Kr. pr. Dag for alle Ugens 7 Dage, derefter ½ Løn i 2 Maaneder. Ulykkesforsikret fra første Dags Tilskadekomst. 1 Uges Ferie med Løn.

Timelønnede Arbejdere har en Timeløn, der er 5 Øre højere end de private Arbejdsgivere i Nyborg betaler — altsaa 117 Øre pr. 1. Maj. Overarbejde betales med samme Procenttillæg til Timelønnen, som de private Arbejdsgivere betaler. Skovningsarbejde udføres i Akkord. Voldgiftsregler. Eventuel Regulering August 1922 og Februar 1923. Traadt i Kraft 29. April og gælder til en 31. Marts.

Ringe m. fl. Svendborg Amts Sogneraadsforening: Overenskomst oprettet. 40 Mand, Arbejdstid 8 Timer. Flækning af Sten til Slagning (39 × 23 cm) pr. m³ Kr. 300. Slagning af Sten (39 × 23 cm) til 5 cm pr. m³ Kr. 800, til 4 cm pr. m³ Kr. 850. Slagning af Sankesten, der ikke skal flækkes, til 5 cm pr. m³ Kr. 750, til 4 cm pr. m³ Kr. 700. For Arbejde, som ikke er nævnt i Overenskomsten, kan aftales Akkord eller Timeløn. Traadt i Kraft 1. August og gælder til 1. Maj 1923.

Belysningsarb., Jord- og Betonarb. og Støberi- og Maskinfabrikarb., Københavns Kommune: Overenskomsterne fornyet for 1 Aar. Ca. 2300 Mand. 8 Timers effektiv Arbejde daglig. Timeløn, Smudspenge, Skurpenge, Udearbejdstillæg m. m. reduceredes ca. 12 pCt. Akkordpriserne reduceredes 15 pCt. Timelønningen blev: Belysningsarb. Afd., alm. Arbejdsmandsarbejde, 151 Øre, Gasværksarb. 165—168—171 Øre, Kullempere 215 Øre, Jord- og Betonarb. Afdl.: Jord-, Vej- og Kloakarb. 151 Øre, Sporvejsarb. 159 Øre, Støberi- og Maskinfabrikarbm. Afdl.: Sporvejsremise- og Værkstedsarb. 151 Øre. Overarb. 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarb. 50 a 100 pCt. Tillæg. Traadt i Kraft den 15. Maj og udløber for Belysningsarb. Afdl. 1. Juli, for de andre 2 Afdelinger 1. April 1923.

Viby Sj. Entreprenør L. A. Larsen: Entreprenøren, der havde Arbejde for De danske Statsbaner i Entreprise, var blevet Kr. 204,50 skyldig til Arbejderne, men saa sig ikke i Stand til at betale Beløbet. Med Hovedkontorets Bistand bragtes Sagen i Orden ved at Statsbanerne udbetalte Pengene.

Hirtshals Vestkysthavneanlæggene (v. Ingeniør Fibiger): Overenskomsten af 10. Novb. 1921 fornyet paa Grundlag af Forligsforslaget af 4. April med følgende Tilføjelse: Arbejdet ved den egentlige Kistesænkning i Vandet, Hjælp ved Dykkerarbejdet, Arbejdet ved Pæleramning i Vandet, de Arbejdere, som beskæftiges under Vandspejlet med Udlægning af Beton samt Arbejdet med den nuværende Beddingsbro under Vandet, erholder i H. t. Overenskomstens Punkt 4, Stk. d., 10 Øre ekstra pr. Time. Vandtillæget for de Arbejdere, der beskæftiges i Kisterummene ved Rensning og Kalfatring af disse, forsaavidt Arbejdet udføres under Vandspejlet, forhøjes fra 10 til 20 Øre. Traadt i Kraft 8. Juni. Vedrører 103 Mand.

Dansk Arbejdsmands Forbund og dettes Afdelinger (Aarhus undtagen) contra samtlige Entreprenørforeninger under Arbejdsgiverforeningen (Aarhus Entreprenørforening undtagen) og Randers Vognmandsforening: Overenskomst afsluttet den 15. Maj. Arbejdstid 8 Timer, Januar og Decbr. 7 Timer. Timeløn 112 Øre (var 132 Øre). Akkordpriserne reduceret 15 pCt. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter og indtil Kl. 8 100 pCt. Tillæg. Hvis Entreprenøren ønsker det, kan Arbejdstiden i Januar og December udvides til 8 Timer daglig. Arbejde ved Jernbeton betales med Timeløn + 13 Øre eller Akkord. Arbejde ved Tjæring, Asfaltering o. lign. betales med Timeløn + 17 Øre eller Akkord. Nedbrydningsarb. (nærmere specificeret) betales med Timeløn + 13 Øre eller Akkord. Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering eller Fornyelse i H. t. Forligsforslaget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 10. April og udløber en 1. Februar forsaavidt ingen anden Udløbstid er fastsat i de lokale Overenskomster.

Aalborg A. Aalborg Entreprenørforening: Lokal Priskurant oprettet den 18. Maj. 300

Mand. Timeløn og Akkordpriser reduceret 15 pCt. Udløber en 1. Februar.

Kallundborg. Entreprenørforeningen: Lokal Overenskomst oprettet 15. Maj. Akkordarbejde betales efter Københavns Priskurant ÷ 10 pCt. Øvrige Forhold som fastsat i Hovedoverenskomsten med Entreprenørforeningen. Udløber en 1. Februar.

Aarhus J. B. Aarhus Entreprenørforening: Overenskomsten fornyet med tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj paa følgende Betingelser: Den indtil Foraaret 1922 gældende Overenskomst er fortsat gældende med de i Forliget af 4. April indeholdte Ændringer, idet Tillæget til Akkordsatsen i § 4 dog fastsættes til 54 pCt. og for de øvrige Paragrafers Vedkommende til 45 pCt. (undtagen § 13), hvortil der for Aarhus Bys Vedkommende tillægges 3 pCt. til de saaledes fremkomne Akkordsatser. Tillæget gives ikke til Slumpakkorder og bortfalder 1. April 1923. Vedrører 350 Mand og udløber en 1. April.

Dansk Arbejdsmands Forbund. Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene paa Landet i Danmark: Overenskomsten forlænges 1 Aar fra 1. Marts 1923 at regne. Augustreguleringen 1922 bortfalder. Vedrører ca. 1550 Mand.

Jord- og Betonarb., Kbhvn. Entreprenør A. G. Jensen: I Anledning af en opstaaet Strid om Betalingen for et Stykke Brolægningsarbejde nedlagde Arbejderne Arbejdet, hvorefter der den 27. Juli afholdtes Møde i Arbejdsgiverforeningen dels om Betalingsspørgsmaalet og dels om et af Firmaet fremsat Krav om Erstatning for den ulovlige Arbejdsstandsning. Paa Mødet enedes man om, at Arbejdet straks genoptoges, og Betalingsspørgsmaalet henvistes til Afgørelse af en faglig Voldgift. Voldgiften afsagde derefter en Kendelse gaaende ud paa, at det omhandlede Arbejde (330 m² Kørebane) betales med 850 Kr. mod at Entreprenøren frafaldt Erstatningskravet.

Haslev. Murermestrene: Den lokale Akkordpriskurant fornyet til 1. Marts 1923 paa Grundlag af et fra vor Side paa Mødet den 13. Juli fremsat Forslag. Traadt i Kraft 24. Juli.

Lager- og Pakhusarb., Kbhvn. Det kgl. Teater: Overenskomsten af 25. Juni 1920 fornyet for 1 Aar. 60 Mand. Ugelønnen, der varierede fra 80 til 89 Kr., reduceredes til at være fra 75 Kr. til 82 Kr. efter 5 Aars Beskæftigelse. De Folk, der kun er ansatte 41 Uger om Aaret, erholder 25 Kr. pr. Uge for de Uger, hvor Beskæftigelse ikke finder Sted. Forligsforslaget af 4. April 1922 gælder med Hensyn til Regulering og eventuel Forlængelse af Overenskomsten. Traadt i Kraft 1. Juli og gælder til en 1. Juli.

Ekstraarbejderne ved Post- og Toldvæsen. Overpostmesterembedet: Overenskomst oprettet den 6. Juni. 16 Mand. Arbejdstid 8 Timer daglig. Dagløn 11 Kr. Timeløn 150 Øre. Mindste Dagbetaling efter Tilsigelse er Kr. 4,50. For Dagene 20.—26. December betales 1 Kr. ekstra pr. Dag a 8 Timer. For forgæves Møde (uden at komme i Arbejde) i Dagene 20.—26. December betales 2 Kr. Regulering i H. t. Tjenestemandsloven — dog ikke for de første 12 pCt., Pristallet falder.

Sandlosserne. A/S Carl Nielsens Sand-, Grus- og Singelsforretning: Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen er: For Pladsarbejde og Vedligeholdelse af Skibe 150 Øre, for Indkørsel paa Broerne, Arbejde iLasten ved Losning samt Kulfyldning 163 Øre og for Arbejde ved Ballast 172 Øre. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter og til Kl. 8 50 pCt. En Overtime om Morgenen 50 pCt. Andre Overtimer 100 pCt. Tillæg. Losning af Singels-Sejlskibe ved Ballier betales efter Havnens Priskurant. Regulering eller Forlængelse efter samme Regler som fastsat i Forligsforslaget af 4. April 1922. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 19. Maj og gælder til 1. April 1923 eller en senere 1. April.

Samme Afd. F/M A. Andersen & N. P. Nielsen: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Pladsarb. og Vedligeholdelse af Skibe 150 Øre pr. Time. Indkørsel paa Broen og Arbejde i Lasten ved Losning af Damper samt Kulfyldning 13 Øre ekstra pr. Time, Ballastarbejde Akkord ell. 182 Øre pr. Time, Plumpning ved Badeanstalten Akkord eller 182 Øre pr. Time. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. og 4. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Losning af Singels-Sejlskibe betales med Havnens Takster. August- og Februar-Regulering i H. t. Forligsmandens Forslag. Norm for Regler for Behandling af faglig Srtid. Traadt i Kraft 3. Juni og gælder til 1. April 1923.

Aarhus K Foreningen af Lagergrossister i Aarhus: Overenskomst oprettet. 70 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 53,83. Løst Arbejde 112 Øre p. Time. Mindstebetaling ½ Dagløn. Overarb.: 2 Timer a 145 Øre. For ½ Time betales kun, hvis Arbejdet varer derudover. Efter 3 Maaneders Beskæftigelse erholdes 3 Dages Sommerferie med Løn. 1. Maj er Fridag fra Kl. 12. Arbejderne er ulykkesforsikrede for en Dagpenge af 3 Kr., ogsaa for de første 13 Uger. Fuld Ugeløn betales ogsaa for Uger, i hvilke der er Ekstra-Helligdage. For Hestepasning udenfor normal Arbejdstid betales: For 1 Hest 5 Kr. pr. Uge, for 2 Heste Kr. 6,60 og for hver efterfølgende Hest Kr. 1,35 pr. Uge. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 10. Maj og gælder til en 1. Maj.

Samme Afdel. Fællesforeningen for Dan-

marks Brugsforeninger: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Aarsløn Kr. 2955,22 (= Kr. 246,27 maanedlig). Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter 50 pCt. Tillæg. I Arbejdstiden er indbefattet ½ Time Morgenstaldtjeneste daglig. Desuden er pligtige til hver 4. Uge at fodre og passe Hestene. 8 Dages Sommerferie. Fuld Løn ÷ Fradrag af Sygepenge i Syge- og Ulykkestilfælde, dog ikke udover 3 Maaneder. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 19. Maj og udløber 1. Maj 1923.

Budene. F/m H. A. Colbergs Eftf.: Overenskomst oprettet. 2 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for nyantagne Arbejdere 50 Kr., de nuværende Bude bibeholder 54 Kr. pr. Uge. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 50 pCt. Tillæg. Efter ½ Aars Beskæftigelse erholder Arbejderne under Sygdom fuld Løn ÷ Sygepenge i 3 Uger. Bude, der er antagne før 1. Jan. erholder 6 Dages Sommerferie. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til en 1. April.

Samme Afdeling. Ritzaus Bureau. Overenskomst oprettet. 3 Mand. Ugeløn Kr. 62,80. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Overarbejde: 3 Timer a 50 pCt., deudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Bude, der er ansatte før 1. Februar, erholder 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Løn under Sygdom i 6 a 13 Uger efter Beskæftigelsestidens Længde. Ulykkesforsikrede i H. t. Loven, men gældende fra 1. Dags Tilskadekomst. Regulering som den er gældende mellem Hovedorganisationerne. Traadt i Kraft 13. Maj og gældende til en 1. Maj.

Fredericia K. Foreningen af Arbejdsgivere i Fredericia: Overenskomsten fornyet. 39 Mand. Ugeløn Kr. 53,75. Overarbejde 140 Øre pr. Time. Trælasthandelen betaler K. 4,25 for Hestepasning udenfor normal Arbejdstid. Tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj, og Overenskomsten gældende til en 1. Maj.

Film- og Forlystelsesfunktionærerne. Kbhv. Biografteaterejerforening: Overenskomst oprettet. 150 Mand. Arbejdstid 4 til 8 Timer daglig. Ugelønnen fastsat til: Operatører Kr. 47,52—96,78, 2. Operatører eller Elever Kr. 35,00—70,49. I Teatre med kun 1 Operatør. Reserveoperatører: 792—1608 Øre pr. Dag. Kontrollører Kr. 33,06—75,74 pr. Uge og Reservekontrollører Kr. 5,59—12,58 pr. Dag. I Teatre med Helaftensforestilling: Arbejdstid 3 Timer paa Søgnedage, 6 Timer paa Søndage: Kontrollører Kr. 30,79 pr. Uge, Reservekontrollører Kr. 5,13 pr. Dag. Hjælpekontrollører, som antages efter Kl. 6 Aften 198 Øre pr. Time. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., derefter 33⅓ pCt. Tillæg. Hjælpekontrollører, som antages efter Kl. 6 Aften, afregnes med mindst Kr. 3,96 pr. Aften. Fastansatte Funktionærer erholder 1 ugentlig Fridag samt 2 Søndage i Sommermaanederne fri. Efter 6 Maaneders Arbejde erholdes 7 Dages Sommerferie i Tidsrummet mellem 15. Maj og 15. September. Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 10. og 27. April og udløber 1. Marts 1923.

Samme Afdeling: Biografteaterejerne Joh. Meinung: Tivoli Biografteater, W. Nørregaard: Merry Teater, Chr. Ahlefeldt Hindenborg: Hellerup Biografteater og Staldmester Eriksen: H. C. Ørstedsvejs Biografteater har tiltraadt og underskrevet foranstaaende Overenskomst. Vedrører 17 Mand.

Samme Afdeling. A/S Bjergbanen i Tivoli: Overenskomst oprettet. Arbejdstid: Kl. 4—12 paa Søgnedage, fra Kl. 2—12 paa Søn- og Festdage. Ugeløn: Kr. 93,50. Aftenarbejdere: Arbejdstid Hverdage fra Kl. 7—12, Søn- og Festdage fra Kl. 4—12. Ugelønnen udregnes efter en Timeløn af 136 Øre. Overarbejde 25 pCt. Tillæg til Kl. 12¼, derefter 100 pCt. Tillæg. Arbejderne erholder 1 Fridag hver 14. Dag uden Afkortning i Lønnen. Traadt i Kraft 6. Maj og udløber med Sæsonen.

Samme Afdeling. A/S Københavns Sommertivoli: Overenskomst oprettet. Ca. 200 Mand. Arbejdstid fra Kl. 5 Eftm. til 12½ Nat. Kontrollører og Motorpassere lønnes med 138 Øre pr. Time. Andre Funktionærer erholder Lønnen pr. 1921 ÷ 13 pCt. Overarbejde: 50 pCt. Tillæg efter Kl. 12½ Nat. Funktionærer, der passer Vognene i »Skærsilden«, erholder 1 Kr. ekstra pr. Dag udover 138 Øre pr. Time. For Arbejde 1. Pinsedag betales et Tillæg af 100 pCt. Funktionærer med Heldagstjeneste har en Fridag hver 14. Dag. Funktionærer med Aftentjeneste har 4 Fridage i Sæsonens Løb (ikke paa Søn- eller Festdage) samt 4 Dages ekstra Løn. 14 Dages gensidig Opsigelsesfrist til den 1. eller 15. i en Maaned. Opsigelsernes Antal maa pr. halve Maaned ikke overstige $^1/_5$ af de i den enkelte Forlystelser eller i Etablissementet ansatte Funktionærer. Traadt i Kraft med Sæsonens Begyndelse og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel, dog tidligst til Udløb med Sæsonens Slutning 1922.

Faxe Ladeplads. F/m J. C. Boserup: Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 110 Øe, dog for under 6 Dages Arbejde ugentlig 112 Øre. Overarbejde: 2 Timer a 143 Øre pr. Time, 3. Time 165 Øre, derudover samt Søn- og Helligdagsarbejde 220 Øre pr. Time. Akkordarbejdere henholdsvis 30, 50 og 100 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsatte for Losning og Læsning m. m. For Losning af hugget Tømmer fra Skib betales, naar det udføres paa Timeløn, et Tillæg af 15 Øre pr. Time. Augustregulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget af 4. April 1922. Som Udgangspunkt ved fremtidige Forhandlinger

gaas ud fra en Timeløn af 108 Øre. Traadt i Kraft 13. Maj og gælder til en 1. April.

Fredericia K. Fredericia Vognmandsforening: Overenskomst oprettet. 28 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 53,86 (var 63,36). For enkelte Dages Kørsel 112 Øre pr. Time. Overarbejde i Havnen og paa Banegaard 50 pCt. til Kl. 8 Aften, derefter 100 pCt. Tillæg. Paa Søn- og Helligdage 50 pCt. til Kl. 12, derefter 100 pCt. Tillæg. Paa Pladsen og i Marken: Søn- og Helligdagsarbejde 25 pCt. Tillæg. For Fodring og Pasning af Hestene udenfor Arbejdstiden betales pr. Uge ekstra: For det første Spand Kr. 4,25, for det andet Spand 2 Kr. ekstra, derudover pr. Spand 1 Kr. ekstra. Luksuskørsel og Kaperkørsel om Aftenen og paa Søn- og Helligdage betales med 25 pCt. af Kørselsindtægten. For Kørsel udenfor Bygrænsen betales, naar Kusken ikke kan komme hjem til Middag, 2 Kr. ekstra pr. Dag. 1. Maj er Fridag fra Kl. 12. Flytningsarbejde, hvori Kusken deltager, betales med 1 Kr. ekstra pr. Time, saa længe Op- og Nedbæringen varer. Ulykkesforsikret for 21 Kr. pr. Uge fra første Dags Tilskadekomst. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Maj og udløber en 1. Maj.

Faglig Nyt fra Fjærn og Nær

Generalstrejken i Italien

kostede efter officielle Meddelelser Landet 40 Mill. Lire. Regeringen agter nu at straffe de af Statsfunktionærerne, der deltog i Strejken.

Arbejdsløsheden i Rusland.

Arbejdsløsheden i Rusland er stærkt stigende. Fra Petrograd meddeles, at Tallet paa de kontrollerede Arbejdsløse nu overstiger 40,000, og i Moskva er Antallet omtrent lige saa stort. Fra alle Provinserne meldes ogsaa store Tal, endskønt Aarstiden jo egentlig forudsatte, at der var Brug for Folk til Høst- og andet Markarbejde.

Sovjetregeringen har indført et Understøttelsessystem, der hverken er helt eller halvt, idet det kun omfatter »kvalificerede« Arbejdere i visse Storbyer og visse Industricentre. Der uddeles daglig 30,000 Levnedsmiddelrationer samt et større Beløb af Papirrubler, men Understøttelserne kommer ikke op over $^1/_6$—$^1/_2$ af Normallønnen. Det officielle »Ekonomitscheskaja Schisn« meddeler om en voksende Dødelighed blandt de Arbejdsløse i Kiew, Odessa og Nikolajew, samt i de øvrige Dele af Hungerdistrikterne, hvor Befolkningen er ganske overladt til sig selv.

Overtidsarbejde i den tyske Industri.

Det internationale Arbejdsbureau i Genève meddeler:

Spørgsmaalet om, hvorvidt 8-Timers Dagen respekteres indenfor den tyske Industri, har i nogen Tid været Genstand for adskillige Meningsudvekslinger.

Nu er imidlertid Resultatet af to grundige Undersøgelser blevet offentliggjort. Den første af disse Undersøgelser foretoges af de tyske Samvirkende Fagforbund paa Forslag af visse udenlandske Fagorganisationer. Den anden udførtes af en særlig Kommission efter Paalæg fra den nederlandske Regering.

I en Artikel i Septembernumret af det internationale Arbejdsbureaus Tidsskrift afgiver Dr. Leymann, Departementschef i det tyske Arbejdsministerium, en Rapport over de vigtigste Resultater af begge disse Undersøgelser. Af Fabriksinspektørernes Rapporter vedrørende Undtagelser fra 8-Timersdagen drager Dr. Leymann følgende Slutninger:

I 1920 blev der givet Dispensation fra Overarbejdsbestemmelserne for henved 116,000 mandlige og 78,000 kvindelige voksne Arbejdere, samt for 4300 Mindreaarige, d. v. s. for ialt 198,000 Personer. I Henhold til Fabriksinspektørernes Aarsberetninger beskæftigede i samme Aar de 300,000 i Gang værende industrielle Foretagender ialt 7 Mill. Personer, nemlig 5 Mill. Mænd over 16 Aar, 1½ Mill. Kvinder over 16 Aar samt ½ Mill. Mindreaarige mellem 14 og 16 Aar. Da desuden de af Fabriksinspektørerne meddelte Dispensationer kun gælder for et Par Dage, kan det med Sikkerhed antages, at det gennemsnitlige Antal Overarbejdstimer pr. Aar og Arbejder, for hvilket der blev meddelt Dispensationer, ikke overskrider 30. Det samlede Antal Overarbejdstimer skulde da ikke overstige 5,940,000 i Løbet af 1920, med andre Ord, beregnet efter det samlede Antal beskæftigede Arbejdere i 1920, skulde det gennemsnitlige Antal Overarbejdstimer blive 0,85 Time pr. Aar.

Der meddeltes flere Dispensationer i 1921 end i 1920. Antallet var nemlig steget fra 5502 til 16,385. Nøjagtige Tal findes i Rapporten for Sachsen. Det samlede Antal Arbejdere i denne Stat var noget over 800,000, og Antallet af de bevilgede Overtidstimer var 1,700,000 for Textil- og Beklædningsindustrien, som er Landets vigtigste Industri, og som beskæftiger henved 260,000 Arbejdere, hvoraf 70,000 udførte Overtidsarbejde. Dette giver et Gennemsnit af 24 Overtidstimer pr. Aar og Arbejder.

De amerikanske Kulgrubearbejdere

har besluttet at træde i Underhandling med de engelske Kammerater om Oprettelsen af en Overenskomst, hvorefter det i Fremtiden skal forhindres, at der afskibes Kul til Lande, hvor Kulgrubearbejderne befinder sig i Konflikt.

De belgiske Jernbanearbejderforbund

har afsluttet en Aftale med det franske Jernbanearbejderforbund om gensidig Solidaritet i Tilfælde af Angreb paa 8 Timers-Dagen.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 13 | 11. Oktober | 1922 | 27. Aarg.

Arbejdsløshedskassens 6. Delegeretmøde.

I.

Delegeretmødets Aabning. — Formandens Beretning.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses 6. Delegeretmøde afholdtes i Dagene 25.—27. September d. A. paa Stadion, København.

Kassens Formand, *Johs. Nielsen,* aabnede Delegeretmødet og bød Forsamlingen Velkommen. Han forelagde Forslag til Forretningsordning, der godkendtes uden Diskussion, hvorefter der foretoges Valg af Delegeretmødets Funktionærer.

Til Dirigenter valgtes *Jens Larsen, Carl Drejer* og *Axel Olsen,* og til Sekretærer *Emil Jørgensen, P. Johansen, Otto Jespersen* og *N. C. Christensen.*

Mandatudvalgets Formand, *Chr. Brun,* meddelte derefter, at der var fremmødt 339 Delegerede og 23 Hovedbestyrelsesmedlemmer, ialt 362 Repræsentanter.

Samtlige Mandater godkendtes.

Formanden aflagde derefter Beretning om Virksomheden i de sidst forløbne 3 Aar fra 1. April 1919 til 31. Marts 1922. Vi gengiver nedenstaaende i sammentrængt Referat de væsentligste af Formandens Foredrag.

I 1919 bestod Arbejdsløshedskassen af 370 Afdelinger; vi har nu 407 Afdelinger. Der var optaget 68 nye Afdelinger, hvoraf de 15 var tilkommet fra den indlemmede Del af Sønderjylland. Der var slettet 31 Afdelinger. De slettede Afdelinger var saa godt som allesammen opløst.

Angaaende Optagelser var der fra Nakskov Afdeling, der staar udenfor Dansk Arbejdsmands Forbund, og som ikke har obligatorisk Tilslutning til Arbejdsløshedskassen og derfor maa betale et højere Kontingent, sket Tilløb til en Reorganisation, saaledes at Kassen kunde blive obligatorisk for Løsarbejdere, der havde stor Arbejdsrisiko, medens Fabriksarbejdsmænd, hvor Risikoen var mindre, skulde beholde den gamle Stilling. Denne omgaaende Bevægelse havde Hovedbestyrelsen forhindret. Nakskov Afdeling havde derefter sat sig i Spidsen for at faa oprettet en selvstændig Arbejdsløshedskasse for Arbejdsmændene paa Lolland; dette havde vor Kasses Ledelse dog ogsaa faaet forhindret.

En Del misfornøjede Smede havde søgt at splitte deres Organisation, og en hel Del er udtraadt af Smedeforbundet. De havde ogsaa udfoldet en betydelig Agitation for at løsrive Medlemmer af Arbejdsmændenes Organisation, bl. a. fra Fabrikarbejdere og Støberiarbejdsmænd. Vi har dog sammen med de vedrørende Afdelingsledelser truffet Modforanstaltninger, og hele Splittelsesarbejdet var derved forsaavidt løbet ud i Sandet, som der i Øjeblikket kun var en 6—7 Mand af vore, der tilhørte Metalarbejderne af 1820.

Skibsværftsarbejderne har ogsaa ved Agitation blandt vore Medlemmer generet os det

mest mulige. Det var væsentligst her Afdelingerne, der Plads for Plads fulgte dem hjem. Kun i Odense har de faaet en Del Arbejdere paa det derværende Skibsværft til at hoppe paa deres Limpind, saa stort Resultat af deres Arbejde har ikke haft, men en Del har de generet os. Skibsværftsarbejderne har forsøgt at faa en selvstændig Arbejdsløshedskasse; dette har vi ogsaa modsat os og er ogsaa blevet dem nægtet.

Søllerød Arbejdsmænd, der ogsaa stod udenfor Dansk Arbejdsmands Forbund, har forsøgt at tvinge sig ind i vor Arbejdsløshedskasse; de er imidlertid vist tilbage og har faaet at vide, at Vilkaarene for Optagelse hos os er fuldstændig Tilslutning til Arbejdsmændenes Organisation.

Havnearbejderne i København har givet Hovedbestyrelsen og Hovedkontoret en Del Arbejde. De nægtede i sin Tid at rette sig efter Kassens Kontrolbestemmelser; deres Understøttelse blev derfor stoppet, og da de samtidig glemte at betale Kontingent, blev de slettet. De har staaet udenfor Arbejdsløshedskassen i de sidst forløbne 3 Aar, men der har i Mellemtiden været ført en Række Forhandlinger om deres Genoptagelse; de er dog stadig blevet henvist til først at blive enige med Dansk Arbejdsmands Forbund, saa vilde Sagen nok glide. Da de ikke vilde efterkomme denne Anmodning, og da de fastholdt Kravet om at blive optaget i Arbejdsløshedskassen uden at komme ind i Dansk Arbejdsmands Forbund, og da de samtidig sluttede Kavtel med Arbejdsgiverne om, at Arbejdet ved Københavns Havn fortrinsvis skulde tildeles deres Medlemmer, rejste vi Kravet om, at hvis de skulde optages i vor Arbejdsløshedskasse, skulde de betale et Kontingent, der svarede til deres Arbejdsrisiko, og vi stillede Krav om, at de skulde betale et Kontingent paa 1 Kr. 75 Øre om Ugen paa samme Tidspunkt, som vore Medlemmer kun betalte ¼ af dette Beløb i Kontingent. Dette maatte Havnearbejderne gaa ind paa, og Kontingentet for Havnearbejderne har altsaa været 1 Kr. 75 Øre, og i den Tid, vi har haft Paaligning, 2 Kr. 75 Øre om Ugen.

I November f. A. opnaaedes der Enighed mellem Havnearbejderne og Dansk Arbejdsmands Forbund om deres Genindtrædelse her, og da dette var sket, nedsatte vi Kontingentet for dem til det samme som for vore øvrige Medlemmer.

Formanden omtalte udførligt den Ulykke, det forvolder saavel Medlemmerne som Afdelingerne, at man ikke overholder Vedtægternes Restancebestemmelse angaaende Indbetaling af Kontingent og forklarede, hvorledes det for Medlemmerne var umuligt at betale Kontingent, naar det ikke blev gjort Uge for Uge; 1 a 2 Ugers Kontingent kan betales, især naar man har Arbejde, men 10 a 15 Ugers Kontingent magter man ikke at betale, og bliver man saa arbejdsløs, er man afskaaret fra sin Understøttelse. Der er de Afdelinger, der ogsaa ved arbejdsløse Medlemmer har set bort fra vor Kontingentrestance; dette er strengt forbudt, og vi maa paa det mest indtrængende henstille til Afdelingerne at overholde Restancefristen. Afdelingsledelserne tror muligt, at de er humane ved at være eftergivende overfor Medlemmerne. Dette er imidlertid forkert, og det er til Skade baade for Medlemmerne og Afdelingerne saavel som for hele Institutionen, at man tolererer saadan Kontingentrestance. Vi har mange Eksempler paa, at Afdelinger ved Skødesløshed i den Retning fra Ledelsernes Side fuldstændig er slaaet ihjel, og vi har ogsaa Eksempler paa, at Hovedkontoret uden Varsel har maattet stoppe Udbetalingen af Understøttelse til mange, mange Arbejdsløse, hvilket har været i højeste Grad ubehageligt.

Med Sogneraadene rundt om i Landet, der jo i Almindelighed er en Forsamling, der har stærkt reaktionære Tendenser, og som aldrig ser med Velvilje paa Arbejdernes sociale Institutioner, har vi haft en hel Del Bryderier, idet Afdelingerne ikke saa sjældent for deres Medlemmer opgiver forkert Opholdskommune. Dette er meget dyrt for Arbejdsløshedskassen. I Kommunetilskud faar vi saaledes i Aar 17 Kr. pr. Medlem, og bortset fra Tabet, som vi ikke har Raad til at lide, er det ogsaa harmeligt at skulle lade sig vise til Rette af Sogneraadene, og vi kan ikke være bekendt, at disse skal sidde og finde Fejl i vore Afdelingers Indberetninger. Kommunetilskudene er en af Kassens 3 Hovedindtægtskilder, og Afdelingerne maa derfor det mest mulige anstrenge sig for, at Medlemsfortegnelsen er rigtig, ogsaa hvad angaar de forskellige Medlemmers Opholdskommune.

I vore Vedtægters § 15 er der en Bestemmelse om, at Medlemmerne er pligtige at betale Kontingent indtil den Uge, i hvilken de meddeler Afdelingen, at de ønsker at udmelde sig. Afdelingerne har ved denne Bestemmelse Adgang til ad Rettens Vej at inddrive Restance hos Medlemmer, der lader sig slette med Gæld, og i 1920, da vi havde den store ekstraordinære Paaligning, hvor flere Afdelinger blev paalignet betydelige Beløb, gjorde flere Afdelinger efter Hovedkontorets Henstilling Brug af denne Bestemmelse, og vi vandt overalt vore Sager ved Retten, og nu stilles der yderligere Forslag om Forbedring af § 15, saaledes at den kan anvendes i alle Tilfælde.

Skatteraadene i forskellige Byer har henvendt sig til vore Afdelinger og krævet at faa en summarisk Fortegnelse over, hvad hvert enkelt af vore Medlemmer havde haft i Indtægt ved deres Arbejdsløshedsforsikring. Vi har forbudt Afdelingerne at give disse Oplysninger, idet vi har hævdet, at Indtægter af den Art, som Arbejdsløshedsunderstøttelse er, ikke er skattepligtig, lige saa lidt som Hjælpekassehjælp er det eller Fattighjælp. Sagen har været forelagt Ministeriet, uden at det dog traf nogen Afgørelse, men henviste den til Overskatteraadet, og dette har afgjort Sagen derhen, at vi har faaet Ret: vore Afdelinger har ikke Forpligtelse til at opgive summarisk, hvad der er udbetalt i Understøttelse til de forskellige Medlemmer. Vil man vide noget om et enkelt Medlem, kan de henvende sig og faa at vide om den enkelte Mand i Tilfælde, hvor det har særlig Betydning, men al Opgiven i Flok skal vi bare nægte.

Der har i Tiden siden sidste Delegeretmøde været foretaget en Del Urafstemninger, den første i Efteraaret 1920. Arbejdsløshedsloven af 30. November 1918 udløb 31. Decbr. 1920, og vi havde i Mellemtiden faaet et Regeringsskifte og kunde ikke længere gøre Regning paa dettes eller Rigsdagens Flertals Velvilje, og man bebudede os straks, at al ekstraordinær Foranstaltning skulde blive ophævet. Vi stod den Gang og udbetalte Understøttelse i 70 Dage i Løbet af 12 Maaneder, og vi havde ca. 11,000 arbejdsløse Medlemmer, der paa dette Tidspunkt gik paa Fortsat Hjælp, og for disse 11,000 Medlemmer var Forholdene altsaa frygtelige den 1. Januar, forsaavidt der ikke blev truffet nye Foranstaltninger. For i nogen Grad at raade Bod herpaa foreslog Hovedbestyrelsen at udvide Dageantallet, i hvilket der udbetaltes Understøttelse, fra 70 til 100; derved fik alle disse mange Arbejdsløse altsaa Adgang til 30 Dages yderligere Understøttelse. Forslaget blev ogsaa saa godt som enstemmig vedtaget.

I 1920, da vi allerede var gledet ind i den frygtelige Krise indenfor Industri og Haandværk, maatte vi paaligne et Ekstrakontingent paa godt 1 Mill. Kr. Paaligningen blev udskrevet i Henhold til vore Vedtægters § 15, saaledes at Afdelingerne skulde betale i Forhold til det Antal Kontroldage, hvormed de havde bebyrdet Arbejdsløshedskassen. Der var Afdelinger, der slap med en Paaligning paa 50 Øre pr. Medlem, men vi havde ogsaa Afdelinger, der var oppe paa over 70 Kr. pr. Medlem i ekstraordinært Kontingent, og det var naturligvis meget svært for disse Afdelinger at faa Paaligningen ind, og det var under disse Omstændigheder, vi da maatte gøre Brug af den føromtalte Vedtægtsbestemmelse om at inddrive skyldig Restance ad Rettens Vej, thi der var mange Medlemmer, der nu forsøgte at komme ud af Arbejdsløshedskassen for derved at fri sig for at betale den store Paaligning. Vi forsøgte paa bedste Maade at hjælpe Afdelingerne, bl. a. ved at henvise dem til, at for hver Krone, de nu var paalignet i Ekstrakontingent, havde de dog forud faaet udbetalt ca. 4 Kr., saa det var en forholdsvis god Forretning alligevel. Vi sled os imidlertid gennem Paaligningen, og Pengene er kommet ind, men det var med stort Besvær, at man mange Steder kom igennem den.

I Maj Maaned 1921, da vi stadig var midt i Krisen, fremsatte Arbejdsløshedsinspektoratet Krav om, at vi skulde skride til en Kontingentforhøjelse, og vi blev ved Forhandlinger med Inspektoratet enige om, at Kontingentet skulde forhøjes til 78 Øre pr. Uge, hvoraf de 3 Øre dog skulde blive i Afdelingens Kasse, og Inspektoratet lovede os i denne Forbindelse, at vilde vi vedtage den nævnte Kontingentforhøjelse, skulde man ikke stille yderligere Krav til os, men der skulde dog være Midler til vor Raadighed, saaledes at vi stadig kunde udbetale vedtægtsmæssig Understøttelse i Henhold til vor Forpligtelse.

Afstemningen gav det Resultat, at vort For-

slag vedtoges med 90 pCt. af de afgivne Stemmer.

Umiddelbart efter at Afstemningen var til Ende, og endnu før Kontingentforhøjelsen var traadt i Kraft, krævede Inspektoratet imidlertid, at vi nu skulde opkræve et almindeligt Ekstrakontingent. Vi førte herom en Række Forhandlinger, og Resultatet blev, at vi skulde lade være at sætte Kontingentforhøjelsen i Kraft, men derimod foretage en Paaligning a 1 Kr. pr. Uge pr. Medlem. Dette blev ogsaa godkendt ved en foretagen Urafstemning, og vi har haft en ekstraordinær Paaligning paa 1 Kr. om Ugen, der har været løbende i 54 Uger. Nu er denne Paaligning ophævet, og vi er faldet tilbage paa den tidligere Vedtagelse om et Kontingent paa 78 Øre om Ugen. Af disse 78 Øre bliver dog de 3 Øre, som nævnt, i Afdelingens Kasse og føres ikke paa Arbejdsløshedskassens Regnskab, og 3 Øre betales af Dansk Arbejdsmandsforbund, saaledes at Afdelingerne til os kun indbetaler 72 Øre om Ugen.

Nu, i afvigte Foraar, da vi stod midt i den store Arbejdskonflikt, stod vi ogsaa og manglede Midler til at udbetale Arbejdsløshedsunderstøttelse til vore mange Arbejdsløse. Vi var af Arbejdsløshedsnævnet og af Arbejdsdirektoratet indstillet til et Laan paa ¼ Mill. Kr., og vi mente med dette at kunne komme Foraaret over. Ministeriet nægtede os imidlertid Laanet, og vi maatte derfor gaa den Vej ved et Fællesmøde i Hovedbestyrelsen. Forbundet og Arbejdsløshedskassen imellem, af Dansk Arbejdsmands Forbund at faa overdraget ½ Mill. Kr. Denne halve Million er senere ved Urafstemning godkendt som en Paaligning, Dansk Arbejdsmands Forbund betaler for sine Medlemmer, og Kassen staar saaledes og har gjort en udmærket Forretning, som den er tvunget til ved Ministeriets Nægtelse af at yde os en Hjælp. Vi har faaet en Paaligning paa ½ Million Kr., som D. A. F. betaler. Dertil skal Statskassen give os et Tilskud, som vi ikke skal tilbagebetale, paa 250,000 Kr., og vi vil faa et Kommunetilskud paa 166,000 Kr. Det vil altsaa sige, at Arbejdsløshedskassen herved faar en Indtægt paa 916,000 Kr., og at 416,000 Kr. af dette Beløb er Tilskud fra det Offentlige, som er tilflydt Arbejdsløshedskassen, fordi Indenrigsministeren nægtede at yde os et Laan paa ¼ Mill. Kr., som vi senere skulde tilbagebetale. Vi har Grund til at være Ministeren taknemlig for, at han i dette Tilfælde gik imod Arbejdsløshedskassen.

(Fortsættes.)

Kommunalt Arbejderforbund paa Medlemsfiskeri.

Med visse Mellemrum faar de københavnske kommunale Arbejderes Organisationsledere en Raptus af Storhedsvanvid og vil gøre deres Sammenslutning til et omfattende Landsforbund, det vil sige: Altomfattende er det just ikke Meningen, at Forbundet skal være. Man vil ikke just insistere paa at faa de Kommunearbejdere ind i det tænkte Landsforbund, der ved Tid og Lejlighed kan ventes at blive arbejdsløse og i den Anledning trænge til en Haandsrækning, og selvfølgelig heller ikke de Arbejdere, der staar forrest i Lønkampen, som f. Eks. rene Timelønsarbejdere, men ellers alle andre, hvis Stillinger er betryggede, dels ved Arbejderklassens politiske Indflydelse og dels ved de Løn- og Arbejdsvilkaar, det efter lange og trange Kampe er lykkedes at skabe i de private Erhverv, dem kunde man nok ønske at faa fat i, og Maddingen, man sætter paa Krogen, er: Lille Kontingent og ingen Risiko for at blive inddraget i Arbejdsstridigheder. Og mærkeligt skulde det jo være, om der ikke hist og her var en og anden fast ansat Kommunearbejder, der skulde føle sig fristet til at lytte efter slige Lokketoner uden at gøre selve Sagen til Genstand for nærmere Overvejelse.

Derimod har vi ondt ved at fatte, hvad Ledelsen for Kommunalt Arbejderforbund har til Motiv for sine Splittelsesforsøg.

Vi vil meget nødig tillægge vore Medmennesker daarlige Motiver, saa foreløbig vil vi holde personlig Ærgerrighed og Egoisme uden for Sagen. Men ved d'Hrr. i de københavnske kommunale Arbejderes Ledelse da ikke, at hele Livsniveauet for alle deres menige Medlemmer bæres frem udelukkende paa de virkelige Kamporganisationers Skuldre, og ved de ikke, at den Dag, da det lykkes *vore* Modstandere at drive *os* tilbage, det være sig paa Løn- eller Arbejdstidsspørgsmaalet, da er der ingen Kommunalbestyrelse i dette Land, det

være sig med det mest ultrarevolutionære Flertal, der i Længden kan undgaa at følge med. Og tror de samme Ledere da, at en Hær af fastansatte, pensionsberettigede Kommunefunktionærer vil være et brugeligt Materiale til Kanonføde. Vi tror det ikke!

Og vi ved, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmer tror det helle ikke, hvad enten disse saa er ansat i Kommune, Stat eller privat Tjeneste.

Nej, hvad der er nødvendigt for at højne hele Arbejderklassens Kaar — kommunale Funktionærer indbefattede — er stærke og mobile Kamporganisationer, der altid staar paa Vagt med Sværdet draget, og velfunderede Arbejdsløshedskasser, der kan imødegaa den dybeste Nød og Savn, og ingen af disse Opgaver vil eller kan et Kommunalt Landsforbund løse, og derfor vil og kan vi ikke paa noget Punkt finde os i, at vore Organisationer svækkes selv paa nok saa lille et Omraade, og det forstaar alle vore Afdelinger og Medlemmer sikkert ogsaa godt.

For imidlertid at vejlede paa de Steder, hvor Splittelsesforsøgene drives med stor Kraft og med Udsigt til mest Held, har vort Hovedkontor udsendt følgende Cirkulære, som vi beder vore Læsere gøre sig bekendt med.

TIL SAMTLIGE AFDELINGER.

Ærede Forbundsfæller!

I Cirkulære Nr. 1 af 5. Januar d. A. gjorde vi samtlige Afdelinger bekendt med de Oplysninger, der var fremkomne fra forskellige Byer om, at Kommunalt Arbejderforbund gjorde Forsøg paa at udvide sine Rammer og omdanne sig til at være et Landsforbund, og vi meddelte Eder, at De samvirkende Fagforbund, til hvilken Organisation vi havde klaget over Kommunalt Arbejderforbunds Optræden, havde givet os Medhold og i en Skrivelse af 14. November 1921 til Kommunalt Arbejderforbund meddelt dette Forbund, at de ikke havde Ret til at optage kommunale Arbejdere i Provinserne, som enten er Medlemmer eller som har Adgang til at blive Medlemmer af Organisationer, som er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Vi henstillede til Afdelingerne i de forskellige Byer, at de maatte sætte al deres Kraft ind paa at bevare Arbejdsmændene i Arbejdsmændenes Organisation og gjorde dem opmærksom paa, at deres Stilling i saa Henseende med denne De samvirkendes Skrivelse i Haanden var ret stærk.

Kommunalt Arbejderforbund syntes imidlertid ikke at ville ophøre med sin Agitation. Fra forskellige Afdelinger fik vi Meddelelse om, at man stadig rumlede fra det kommunale Forbunds Side, og vi foranledigede saa, at De samvirkende Fagforbund paany rettede en Henvendelse til Kommunalt Arbejderforbund baade om at ophøre med Agitationen og om at tilbageføre de Medlemmer, de uretmæssigt maatte have taget.

Det lykkedes da ogsaa i en Række Byer at forhindre Dannelsen af nye Kommunalarbejder-Foreninger, og det lykkedes ogsaa flere Steder, hvor vore Afdelinger var tilstrækkeligt vaagne, at foranledige, at de Folk, der var udtraadt, vendte tilbage til vore Rækker.

Nu har vi imidlertid fra en enkelt jydsk By faaet Meddelelse om, at der vil Kommunalt Arbejderforbund ikke give Slip paa Arbejdsmændene, og i den Anledning er det muligt, at vi der paa Pladsen faar en Konflikt, men samtidig har vi faaet at vide, at der gaar Rygter om, at Kommunalt Arbejderforbund vil lade afholde nogle Møder for at faa de kommunale Arbejdsmænd flyttet over fra vore til deres Rækker.

Da Stillingen jo nu er den, at de kommunale Arbejdsmænd er iblandt dem, der har faaet det største Udbytte af Arbejdsmændenes Lønbevægelse i dette Land, og da vi ikke agter godvilligt at finde os i, at de, som Tak herfor, svigter deres solidariske Forpligtelser overfor deres Kammerater, — de Kammerater, der maatte være nødsaget til at gaa ud i Kamp, og de Kammerater, der kom ud i Arbejdsløshed — saa skal vi ved Nærværende opfordre Afdelingerne til hver paa sin Plads at være paa Post overfor Kommunalt Arbejderforbunds Udvidelseslyster og vore kommunale Medlemmers Lyst til at forlade deres gamle Organisation, der har højnet deres Løn og bedret deres Kaar, for at løbe over i en anden Forening, der ikke har andet at lokke med end et lavt Kontingent.

Vi anmoder Eder om at træde op her imod efter bedste Evne og al Eders Magt, overalt hvor noget saadant finder Sted, og vi anmoder Eder om at holde Hovedkontoret a jour med, hvad der maatte ske i saa Henseende baade fra vore egne Folks Side og fra Kommunalt Arbejderforbunds Side, herunder bl. a. ogsaa i rimelig Tid at give os Underretning om Afholdelse af eventuelle Møder.

Med solidarisk Hilsen.

P. F. V.

Jens Larsen.

/ Chr. Sørensen.

Vi gad egentlig vide med hvilke Følelser de københavnske Agitatorer vil møde vore Tillidsmænd Ansigt til Ansigt, naar de skal staa op for en Forsamling af Arbejdsmænd og anbefale disse at udtræde af deres gamle Fagforening og Forbund for at tilslutte sig et Forbund, der er stiftet ud fra de Motiver, der her er Tale om.

Ja, vi betænker os ikke paa at sige: Skam faar den Arbejdsmand, der løber fra sine solidariske Forpligtelser overfor sine Klassefæller, det være sig under Kamp eller Arbejds-

løshed! Og Skam faar de Agitatorer, der vil prøve at lokke dem dertil.

50 Aar.

Sekretær i D. A. F., Otto Jespersen, fylder den 11. Oktober 50 Aar.

—o—

Den 11. Oktober fylder Sekretær Otto Jespersen 50 Aar.

Otto Jespersen er født i København og kom allerede som Dreng til at arbejde paa Tapetfabrik, hvor han arbejdede uafbrudt i 27 Aar. I 1901 valgtes han ind i Fabrikarbejdernes Bestyrelse i København, og i 1909 blev han Kasserer; da Sophus Mortensen i 1917 overgik til D. A. F. valgtes Otto Jespersen til Formand for sin Afdeling, en Stilling, han beklædte til sine Kammeraters fulde Tilfredshed i ca. 2 Aar. I 1919, da Arbejdet paa vort Forbunds Hovedkontor tog sit store Opsving, og Hovedbestyrelsen skulde se sig om efter en ny Sekretær, faldt Valget straks paa Otto Jespersen, og dette Valg godkendte Kongressen ganske enstemmig.

Til de mange Lykønskninger, der sikkert vil indløbe paa Fødselsdagen, føjer vi ogsaa vor.

Otto Jespersens rolige Væsen, gode Humør og glimrende Kammeratskabsfølelse har kun skaffet ham Venner, og vi haaber i endnu mange Aar at tælle ham i forreste Række i Kampen for Arbejdsmændenes Sag.

—o—.

Den internationale Grov- og Fabrikarbejder Føderation

afholdt den 12. og 13. September d. A. Bestyrelsesmøde i Amsterdam.

Efter at den internationale Sekretær havde forelagt Beretning og Regnskab for det sidst forløbne Aar, vedtoges det at gennemføre en Undersøgelse af Løn- og Arbejdsforhold for Margarine-, Gummi-, Cement- og Papirindustrien samt den kemiske Industri (Svovlsyre- og Oliefabriker m. m.) i de Lande, hvor Organisationerne er tilsluttet Føderationen, ligesom det vedtoges at undersøge, hvor mange og hvilke Fabriker i de forskellige Lande, der producerer Ammunition og Sprængstoffer for Krigen.

Det besluttedes at afholde den internationale Kongres i Wien i Dagene fra 30. Maj til 4. Juni 1923 og at indkalde eventuelle Forslag fra de tilsluttede Organisationer til 15. Marts s. A. Paa Kongressen vil der foruden Behandling af den almindelige Beretning og Regnskab samt Valg m. v. blive gjort Rede for Lønforholdene i de 5 foran omtalte Industrier (Margarine, Gummi, Cement og Papir samt kemisk Industri).

Endvidere vil vort Internationales Formand, Medlem af det engelske Underhus, James O'Grady, indlede en Diskussion om Arbejdernes Kontrol med Industrien, og den internationale Sekretær, R. Stenhuis, vil indlede en Diskussion om det principielle Grundlag for Arbejdsmændenes Internationale.

Endelig besluttede Bestyrelsen at anmode den bekendte, engelske Lærde, Professor Keynes, om at holde et Foredrag om Versailles-Fredens Indflydelse paa Verdensindustrien.

Som man vil se, er det en stor og betydningsfuld Dagsorden, der kommer til Behandling paa den kommende internationale Kongres.

For Bestyrelsen forelaa der en fornyet Anmodning fra det russiske Forbund for Arbejdere i den kemiske Industri om Tilslutning. Anmodningen blev enstemmigt afslaaet, da

dette russiske Forbund allerede er tilknyttet det saakaldte røde Internationale.

En Anmodning om, at Repræsentanter fra det russiske Forbund maatte komme til Stede som Gæster paa den kommende Kongres, blev afslaaet med alle Stemmer mod en, ud fra den Betragtning, at Russernes Tilstedeværelse paa Kongressen kun vilde føre med sig, at man fik en ganske resultatløs Diskussion om Spørgsmaalet: Moskwa kontra Amsterdam, hvilket kun kunde føre med sig, at den vigtige og betydningsfulde Dagsorden, som Kongressen ellers skal beskæftige sig med, ikke kunde blive ordentlig behandlet.

Den internationale Bestyrelse var af den Opfattelse, at i de Lande, hvor en saadan Debat er nødvendig, maa man føre denne Debat indenfor Landets egne Grænser.

Paa den internationale Kongres er der ingen Anledning til at spilde Tid paa Spørgsmaalet Moskwa kontra Amsterdam.

Sekretær Stenhuis og Chr. Sørensen fik Bemyndigelse til at indlede Forhandlinger med de skandinaviske Papirarbejder-Forbund om Tiltrædelse til Føderationen.

Lediggang eller Dygtiggørelse.

Med Regn og Rusk og Storm vil Efteraaret snart melde sig; og lige i Hælene kommer Vinteren med Kulde og lange, mørke Aftener. Bladene begynder at rasle af Træerne og hvirvles hvileløst fra Sted til Sted, indtil de trædes ned i Dyndet.

Saaledes som Efteraarsstormene tvinger Træernes Blade til i Tusindvis at forlade deres faste Opholdssted — det Sted, hvorfra de fik Næring og Liv — saaledes vil Tusinder af Arbejdere af Efteraarets og Vinterens Arbejdsløshed blive tvungne til at forlade den Plads i Samfundet, hvor de ved deres Arbejde tjente til Livets Ophold.

Og som Bladene hvirvles omkring uden bestemt Maal, saaledes hvirvles mange unge Arbejdere omkring uden Arbejde, uden Hjem, uden noget fast Holdepunkt.

Den ufrivillige Ferie,

de fleste Arbejdere bliver velsignede med, udøver et tungt økonomisk Tryk, som er svært at bære for mange. Men lad os ikke ogsaa trykkes ned i aandelig Henseende. Vi maa bruge Fritiden til at dygtiggøre og højne os selv. Kun derved kan vi engang blive i Stand til at skabe en fornuftigere Samfundsordning, hvor saa meningsløse og uretfærdige Taabeligheder som Krig, Udbytning og deraf følgende Arbejdsløshed bliver en Umulighed.

I Stedet for at Arbejdsløsheden er en evig dansende Svøbe paa Arbejdernes Rygstykker, burde vi gøre den til den Slibesten, hvorpaa vi kunde skærpe vore aandelige Vaaben til den kommende Strid.

Arbejderhøjskolen.

For tolv Aar siden oprettedes i Esbjerg en Folkehøjskole i Ordets virkelige Betydning. Det var Arbejdernes faglige og politiske Organisationer, der i 1910 paa Initiativ af Redaktør J. P. Sundbo oprettede Esbjerg Arbejderhøjskole. Det blev denne Skoles Opgave at samle og dygtiggøre Arbejderungdommen, give den Forstaaelse af Samfundsmaskineriet, interessere den for god Læsning, udvikle Kammeratskabsfølelsen — kort sagt — skabe en bedre og dygtigere Ungdom og give den et solidt Grundlag af Kundskab, som der kunde bygges videre paa.

Saa meget mere maa Interessen da koncentreres om denne Skole, saa den Vinter og Sommer bliver udnyttet til sidste Plads. Thi vi har kun denne ene Arbejderhøjskole.

Et lille Stykke uden for Esbjerg knejser den smukke, røde Bygning, om kranset af en stor, velholdt Have og den kønne, friske Strandskov, der kækt vokser frem af det golde Sand, trodsende den barske Natur.

Bag Skoven ligger Havet med dets skummende Bølger og dets travle Liv af Fiskerbaade og Eksportdampere. Og der ude dukker Fanø frem af Havgusen — Fanø — denne mærkelige, interessante Ø.

Fredeligt og smukt ligger Arbejdernes Skole afskaaret fra Byens Larm og Uro — og dog ikke længere borte, end man kan nyde godt af alle den moderne Bys Behageligheder og Fordele.

Og denne Skole er det, som Aar efter Aar gæstfrit aabner sine Døre for den kundskabssøgende Arbejderungdom.

Men lad os se paa

Livet inden Døre.

Vi gaar ind ad Hoveddøren og standser paa den brede, solide Stentrappe, der fører op gennem Bygningen i stille Forundring over de smukt dekorerede Vægge med symbolske Motiver over alle Dørene. Vi faar straks det Indtryk, at Skolen huser noget nyt og originalt. En Klokkes skarpe Kimen river os ud af vore Betragtninger. Døre gaar, og Fødder klaprer hen ad Gangene, snart lyder Raab og Latter. Den røde Borg er vaagnet til Liv og Arbejde. Naar Søvnen er skyllet af Øjnene og Sengen er redt, tager man fat paa det solide Morgenmaaltid.

Kl. 8 begynder Undervisningen. Hver Time begynder med en Sang. Friske, kraftige Stemmer synger med Liv og Lyst Sange efter »Den røde Højskoles Sangbog«.

Undervisningen varer til Kl. 6 om Eftermiddagen, kun afbrudt af en Middagspavse og Frikvartererne. Timerne veksler med Foredrag og Undervisning i Sprog, Bogholderi, Regning, Matematik, skriftlig og mundtlig Dansk, og endelig er der Tegning for Bygningshaandværkere. Foredragene omfatter bl. a. Samfundslære og Socialøkonomi. I udmærkede, velholdte Foredrag belyses Spørgsmaalene fra forskellige Sider, og ved efterfølgende Samtale gives der yderligere Eleverne Lejlighed til at faa Videbegærligheden tilfredsstillet. Man faar et grundigt Indblik i hele Samfundssystemets Udvikling og Indretning. Man søger ikke at præge Eleverne med en bestemt Anskuelse. Undervisningen tilrettelægges med Vilje saaledes, at Eleverne selv kommer til at tænke med og vælge sit Standpunkt.

I det hele taget kunde man vist samle Skolens Motto i Ordene: Lær selv at tænke, dømme, vrage og vælge.

En selvstændig, fordomsfri Ungdom er Maalet.

Der gives en fyldig og god Undervisning om Litteraturen. Ved livlige, fornøjelige Foredrag om saavel nyere som ældre Digtning og Digtere, om moderne Arbejderdigtning og om Verdenslitteraturens Perler og de store Mestre vækkes Elevernes Interesse for virkelig god Litteratur. Desuden læses der i Forbindelse med Foredragene op af forskellige Digteres Værker.

Man lærer, hvad man skal læse, hvorledes man skal læse, og hvorledes man skal forstaa det.

Endelig holdes der en Række udmærkede Foredrag om Verdenshistorie, Dansk, Geografi, Sundhedslære, Naturhistorie, Fysik, Astronomi o. s. v. Man faar den noget forslidte Børnevisdom fornyet og forøget.

Som Dagene gaar —

I Middagspavsen og Frikvartererne sætter man sig til Ro i Læsestuen og studerer Aviserne eller fordyber sig i en god Bog; hvis man da ikke skriver Stil eller har andet Arbejde for.

Arbejdsløs behøver man aldrig at være paa Højskolen. — — Er Vejret godt, spilles der Bold eller leges paa Havens Plæner. Er der Sne, tager man en Dyst i den hvide, bløde Sne — og saa gaar det hedt til trods Vinterkulden.

Dagen gaar let og muntert, det er jo Ungdom, der samles her. Det regner med Vitser og skæmtende Bemærkninger Dagen lang. Hvor saa mange unge Mennesker er samlede, er det ingen Sag at faa alt til at forme sig morsomt og fornøjeligt. Den enes Livsglæde smitter den andens.

Hvorfor ikke ogsaa være glade. En saa udbytterig, lykkelig og fornøjelig Tid i Selskab med prægtige, flinke Lærere og fortræffelige Kammerater faar man maaske aldrig mere.

Aftenerne udnyttes ogsaa paa bedste Maade. Man læser, skriver og tegner eller diskuterer. Diskussionen er altid i Gang. Holder en op, fortsætter en anden. Der diskuteres ustandseligt og alle Vegne. Undertiden til langt ud paa Aftenen.

En Gang om Ugen er der

Diskussionsaften.

En Elev indleder om et populært Emne, og enhver kan faa Lejlighed til at forsøge sig som Debattør, Sekretær elled Dirigent.

Hver 14. Dag udgaar »Argus«. D. v. s. et Blad, som Eleverne selv skriver, illustrerer, redigerer og læser op for den undrende Forsamling. Der kan være mange morsomme og vittige Ting deri. Alle faar deres Smaasynder at vide, men paa en harmløs og kammeratlig Maade, saa Vedkommende selv ler med af et godt Hjerte. Nogle Aftener om Ugen samles Studiekredsene. Hver Lærer har sin Kreds, og

man sætter sig i Fællesskab til at udgranske et socialt eller litterært Emne.

Hver enkelt sætter sig nøje ind i Emnet, og bagefter indleder man i Studiekredsen, eller man samtaler om Spørgsmaalet, derved trænger man ind til Kernen af Sagen med en Grundighed, man aldrig ved Selvstudium kunde opnaa. Og hvor er det anderledes behageligt at sidde der i Lampens Skær i en varm og hyggelig Stue, end at sidde ensom og kede sig og spekulere paa, hvad Tiden skal gaa med, i et koldt og uhyggeligt Kammer.

En Gang imellem afholdes en lille Selskabelighed med Kaffebord, Dilettantkomedie, Taler, hjemmestrikkede Sange og Revyer o. s. v.

Fastelavnsløjer savnes heller ikke.

Det morsomste er maaske dog

Rigsdagsvalget.

Det sætter i det mindste Sindene stærkest i Bevægelse. De forskellige Partiers Mund- og Pennehelte bekæmper drabeligt hinanden med Ordets skarpe Sværd, hvad der giver Anledning til megen Latter.

Saadan gaar Vinteren. Hver Dag er fuld af Arbejde og Munterhed, hver Dag nye Oplevelser. Hver Dag faar man nye Tanker udredet og klarlagte.

Og saa en Dag, inden man selv ved af det, er Vinteren forbi. Man drager ud — ikke som en lærd Mand — men med betydelig flere Kundskaber, end man kom, og med et videre Syn paa hele Livet.

Men ud i Verden følger Vinterens lyse Minder, som man med Glæde kan tænke tilbage paa. Og den Kreds af Kammerater, man har vundet i Vinterens Løb, glæder man sig til at mødes med ved de fornøjelige Elevmøder, der afholdes hver Sommer. — Men nu staar Skolen tom og venter paa den kommende Vinters Elevhold.

Den venter paa dig,

du unge Arbejder, der har været saa heldig at faa lidt lagt til Side. Men der er kun en Maaned til, at Skolen begynder sit Vinterkursus.

Tag din Beslutning nu og meld dig som Elev, saafremt du har Lyst til at lære noget. Skriv med det samme til Skolens Formand, Hr. Folketingsmand Sundbo, Kongensgade, Esbjerg, eller til Skolens Forstander, Hr. R. Brændeskov, eller Frk. Laura Alkjærsig, Arbejderhøjskolen, Esbjerg. Du vil da straks faa alle Oplysninger tilsendt.

Da jeg to Vintre har været Elev paa Arbejderhøjskolen og gennem en Aarrække har fulgt dens Arbejde og Udvikling, kan jeg anbefale den paa det varmeste til alle unge Klassefæller. Alle vi gamle Elever, der har været paa Skolen, har været glade ved Opholdet og haft godt Udbytte af det. Alle unge Arbejdere havde godt af at faa et saadant Kursus. Benyt den kommende Vinter til Dygtiggørelse i Stedet for til formaalsløs og nedbrydende Ledighed.

Dermed gavner du dig selv og din Klasse.

Severin Sørensen.

Siden sidst.

Helsingør A. Hollandske Mølle: Overenskomst oprettet. Avancen for Salget er: Rugbrød pr. Stk. 5 Øre, 2 kg Sigtebrød pr. Stk. 12 Øre, Landbrød og Franskbrød 13 pCt. af Salgssummen. Dyrtidstillæg 5 Kr. pr. Uge. 1 Mand 62 Kr. pr. Uge + 1 pCt. af Salgssummen. Arbejderne er forsikrede i H. t. Ulykkesforsikringsloven, men gældende fra den Dag, Tilskadekomsten indtræffer.
Traadt i Kraft 26. Juni og gælder til 1. Febr. 1924.

Horsens K. Horsens Vognmandsforening: Overenskomst oprettet. 130 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre. Maanedsløn: For Arbejdskørsel Kr. 138,20 + Kost og Logi, for Luksuskørsel Kr. 125,50 + Kost og Logi. Overarbejde i Byen: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter og indtil Kl. 8: 50 pCt. udover Kl. 8: 100 pCt. Tillæg; for Landkørsel: 2 Timer 130 Øre pr. Time, 2 Timer 160 Øre pr. Time, derefter 100 pCt. Tillæg til Timeløn. For Staldtjeneste udenfor den normale Arbejdstid erholder Kuskene et Vederlag af 3 Kr. pr. Uge. Landkørsel og Markarbejde paa Søn- og Helligdage til Kl. 12: 160 Øre pr. Time, elter Kl. 12: 100 pCt. Tillæg. Flytte-arbejde 35 Øre ekstra pr. Time. Renovationskørsel og Kørsel med Mudder fra Septictank 35 Øre ekstra pr. Time. Ligvognskørsel udenfor Arbejdstiden 150 Øre pr. Time. Pasning af Heste: For det første Spand betales 4 Kr. pr. Uge, for det næste 3 Kr. pr. Uge og for de efterfølgende 2 Kr. pr. Uge. Luksuskørsel paa Søn- og Helligdage betales med 20 pCt. af Vognmændenes Kørselsindtægt. Ulykkesforsikret for 3 Kr. pr. Dag fra 1. Dags Tilskadekomst. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. August-Regulering og Regler for

Forlængelse i H. t. Forligsforslaget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 13. Maj og gælder til en 1. Marts.

Holeby. Thorslunde Savværk: Overenskomst oprettet. 6 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre. Overarbejde: 3 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Ulykkesforsikret i H. t. Lov af 6. Juli 1916. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. August-Reguleringen 1922 bortfalder. Traadt i Kraft 14. Juni og gælder til en 1. Februar.

Holbæk. Forpagter Jacobsen: (Kuskene ved Dag- og Natrenovationskørsel). Overenskomst oprettet. 4 Mand. Ugeløn 74 Kr. Overenskomsten gælder i Overensstemmelse med Overensstemmelse med Overenskomsten ell Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne.

Samme Afdeling. Bagermester C. Jensen: Overenskomst oprettet. 3 Mand. Ugeløn 72 Kr. Overenskomsten gælder i Overensstemmelse med Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne.

Samme Afdeling. A/S Arbejdernes Fællesbageri: Overenskomst oprettet. 4 Mand. Arbejderne lønnes med Procenter af Salgsbeløbene, men de er garanteret en Ugeløn af 76 Kr. 14 Dages Sommerferie. Udløber 1. April 1923.

Københavns Banegaards private Arbejdere. Stenlosse-Entreprenørforeningen: Overenskomst oprettet. 111 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Dagløn Kr. 9,93. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., derefter 100 pCt. Søn- og Helligdaksarbejde til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Smudspenge paa Kvægtorvet: 1 Kr. pr. Dag. I Vaskeanstalten faar 2 Mand hver 2 Kr. pr. Uge, alle andre Arbejdere 1 Kr. pr. Uge. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 3 Kr. pr. Dag fra første Dags Tilskadekomst. Efter et Aars Arbejde erholder Arbejderne Sommerferie 3 Dage i Forbindelse med 2 Søndage og med Løn. (Ferie mellem 1. Juni og 1. September). Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 23. Juni og gælder til en 1. Februar.

Korsør. Foreningen af Arbejdsgivere ved Korsør Havn: Overenskomst oprettet. 160 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen, der var 127 Øre, reduceret 15 pCt. til 108 Øre. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., derefter til Kl. 10 50 pCt., fra Kl. 10 til Kl. 7 Morgen 60 pCt. Tillæg. For Losningsarbejde paa Søndage 75 pCt. Tillæg. Akkordpriserne reduceret 15 pCt. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 16. Maj og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Maribo. Maribo Vognmandsforening: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn 57 Kr. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder, indtil en af Parterne opsiger den til Udløb en 1. Maj.

Samme Afdeling. Maribo Trævarefabrik: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 110 Øre (var 127 Øre). Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., derudover samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Ved Akkordarbejde er Timelønnen garanteret. I Juni eller Juli erholder Arbejderne 3 Fridage mel Løn. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 3 Kr. fra den Dag, Ulykkestilfældet indtræffer. Traadt i Kraft 1. Marts og gælder til en 1. Marts.

Nexø. Det østbornholmske Dampskibsselskab i Nexø: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 112 Øre. Oprigning af Stillads 138 Øre. Dokarbejde 162 a 182 Øre. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., derefter 75 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde 50 pCt. Overarbejde om Morgenen 75 pCt. Tillæg. Mindste Afregning er for 3 Timer. Akkordpriserne reduceret 15 pCt. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering i H. t. Forliget af 4. og 24. April. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til 1. Maj 1923.

Samme Afdeling. Arbejsdgiverne i Nexø (ang. Losning, Ladning, Lager- og Pakhusarbejde, Jord- og Betonarbejde og Murerarbejdsmandsarbejde): Overenskomst oprettet. 76 Mand. Arbejdstid 8 Timer, Timeløn 112 Øre (var 132 Øre). Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Lastning af gammelt Jern, der ikke kan udføres i Akkord: Timeløn + 15 Øres Tillæg, Riggerarbejde og Kølhaling: Timeløn + 25 Øres Tillæg. Akkordpriserne reduceret 6 pCt. Lager- og Pakhusarbejderne betales for Kul- og Koksaflæsning fra Sejlskibe med Timeløn + 5 Øres Tillæg, og fra Dampskib med Timeløn + 25 Øres Tillæg. Til Jord-, Beton- og Murarbejdsmænd betaler Arbejdsgiverne foruden for Skærpning af Værktøjet desuden for Værktøjsslidet. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til en 1. Maj.

Svaneke. Arbejdsgiverne i Svaneke: Overenskomst oprettet. 48 Mand. Timelønnen reduceret 8 pCt., Akkordpriserne reduceret 6 pCt. (Andr. Nielsens Indberetning).

Toldbodarbejderne. Generaltolddirektoratet: Overenskomsten fornyet med 15 pCt. Reduktion. 280 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Dagløn Kr. 11,02, Ugeløn Kr. 66,12. Overarbejde: 4 Timer a 190 Øre, derefter 238 Øre pr. Time. Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12: 200 Øre derefter 238 Øre pr. Time. 8 Dages Sommerferie. Sygeløn Kr. 6,50 pr. Dag for 7 Dage ugentlig. Udløbstid en 1. Februar.

Vejen. Vognmændene: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer foruden Tiden til Staldtjenesten. Ugeløn Kr. 51,00.

Maanedsløn Kr. 100,00. Overarbejde fra Kl. 5—7 25 pCt., derefter 33⅓ pCt. Søndagskørsel betales med 15 pCt. af Kørselsindtægten. Fodring af Hestene betales, hvor ingen Staldkarl er, efter Overenskomst. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 3 Kr. fra den Dag, Ulykkestilfældet indtræffer. Gensidig Opsigelsesfrist for ugelønnede Kuske 8 Dage, for maanedslønnede Kuske 14 Dage. Voldgiftsregler. Traadt i Kraft 1. Juli og gælder til en 1. Februar.

Vejerassistenterne. Københavns Frihavns A/S: Overenskomst oprettet. 22 Mand. Arbejdstid 8 Timer. 15 pCt. Reduktion of den faste Løn (fast Ugeløn nu Kr. 58,00). Akkordtillæget uforandret. For Ventetid ved Vejning paa privat Lager betales 30 Øre pr. Time. For Vejning i Timebetaling udenfor normal Arbejdstid og Ventetid udenfor normal Arbejdstid erholder de samme Betaling som Havnearbejderne. Traadt i Kraft 11. Maj og gælder til en 1. April.

Ballerup. Købmand Rech: 1. Chauffør aflønnedes med en Ugeløn af 60 Kr. Afdelingen krævede 63 Kr. af Hensyn til at Chaufføren nu kørte hver Dag hele Dagen, hvilket ikke var Tilfældet den Gang Lønnen fastsattes. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen 26. Juli opnaaedes Enighed om at forhøje Ugelønnen fra 60 til 63 Kr.

Nykøbing Sj. Købmændene H. Hansen og C. Jensen & Søn: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Tier. Ugelønnen reduceret fra Kr. 51,36 til Kr. 50,00. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter og indtil Kl. 8 50 pCt., efter Kl. 8 samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Der betales fuld Ugeløn ogsaa for de Uger, hvori indtræffer ekstra Helligdage. Kuskene erholder 5 Kr. pr. Uge for Hestepasning og Staldtjeneste udenfor normal Arbejdstid. Deltager Lagerarbejderne i Losning, betales de med ed i Havnen gældende Priser. Afskediges en ugelønnet Arbejder inden 3 Maaneder efter Antagelsen, skal han have udbetalt Differencen mellem den udbetalte Løn og den Løn, han havde tilkommet som Løsarbejder. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til en 1. Marts.

Nyborg. Bestyrer Jensen, Nyborg Avlsgaard (ang. Renovationskørsel): Overenskomst oprettet. 3 Mand. Ugelønnen reduceret fra 70 Kr. til 66 Kr. Arbejderne erholder fuld Løn under Sygdom i 13 Uger, mod at de forsikrer sig for 4 Kr. pr. Dag, som afdrages i Lønnen. 1 Maaneds gensidig Opsigelsesfrist mellem Bestyrer og den enkelte Arbejder. Maanedlig Husleje: 5 Kr. Samme Nedsættelse af Lønnen i Overenskomstperioden som Nyborg Kommunes Renovationsarbejdere faar og fra det samme Tidspunkt. Traadt i Kraft 1. Juni og gælder til en 1. April.

Haslev. Sydøstsjællands Elektricitets Aktieselskab: Aktieselskabet havde ved Ledningsarbejde beskæftiget 7 Mand paa Søndage (de holdt Fridag paa Mandagene) og kun aflønnet dem medalmindelig Timeløn til Kl. 4 Efterm., derefter med almindelig Overarbejdsbetaling. Afdelingen krævede Søndagsarbejdet betalt i H. t. fælles Værkstedsregler med Timeløn + 50 pCt. Tillæg til Kl. 4 Efterm. og derefter med Timeløn + 100 pCt. Tillæg. Endvidere nægtede Aktieselskabet at betale Overarbejdstillæg til en Chauffør for Arbejde udover normal Arbejdstid. Paa et Mæglingsmøde i Jern- og Metalindustrien den 1. August gik Sagen i Orden, idet Aktieselskabet indgik paa at betale 400 Kr. til Afdelingen til fuld Afgørelse af Tvisten.

Refsnæs. A/S Kallerup Teglværk: Overenskomst med tilsluttet Priskurant oprettet. Arbejdstid 8 Timer (Brændernes Arbejdstid 53⅓ Time ugentlig, Kuskenes 54 Timer ugentlig). Timeløn 100 Øre. Ugeløn: Brændere 55 Kr., Kuske 50 Kr. Overarbejdsbetaling i H. t. Teglværks-Landsoverenskomsten. Hvis der brændes over 130,000 Sten ugentlig, erholder Brænderne for saadanne 1 Kr. ekstra. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 24. Juni og gælder til en 1. Februar.

Odense F. F/m Thomas B. Thrige: Firmaet havde i et Tilfælde antaget 3 Mand gennem det kommunale Arbejdsanvisningskontor til at laste Jernspaaner i et Sejlskib for en Timeløn af 101 Øre og i et andet Tilfælde sendt 4 af Fabrikkens Arbejdere til Havnen ligeledes til at laste Jernspaaner for en Betaling af 101 Øre pr. Time + 3 Øre i Udearbejdspenge pr. Time, men i Stedet for disse 4 Mand antaget 4 nye Arbejdere til at læsse Jernspaanerne paa Vogne i Fabrikken for en Timeløn af 101 Øre. Havnearbejdernes Afdeling krævede, at Fabrikken betalte Arbejdet i Havnen med en Timeløn af 112 Øre, og Fabrikarbejdernes Afdeling krævede, at de 4 Mand, der var antagne til at læsse Vogne i Fabrikken, betaltes med en Timeløn af 112 Øre, hvis de blev afskediget, naar Læssearbejdet var færdigt (altsaa kun var antagne til dette Arbejde).

Paa et Mæglingsmøde den 4. August indgik Firmaet paa — af Hensyn til at den omhandlede Sag var saa lille og i Betragtning af Arbejdets Beskaffenhed, og at det drejede sig om et større Parti — at betale 30 Kr. til Fordeling blandt de paagældende Arbejdere.

Maribo. Maribo Sukkerfabrik: Akkordpriskurant oprettet den 27. Juli. Til de fastsatte Priser lægges i 1922: 25 Øre pr. Arbejdstime. Eventuel August-Regulering 1922 tillægges eller fradrages.

Laven. Auebjerg Teglværk: Overenskomst med tilsluttet Priskurant oprettet. Timeløn 97 Øre. Brændernes Ugeløn Kr. 47,35. Brænderne arbejder i 3 Skifte-Vagt, men Fridag hver 3. Mandag fra Kl. 6 Morgen til Kl. 2 Eftm.

Kastrup. A/S Ny Kalkbrænderi, Kastrup: Overenskomst med tilsluttet Priskurant oprettet. 50 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 108 Øre. For Gødningskolk 113 Øre. Arbejdsmænd i Smedien Kr. 60,32 pr. Uge. Reservefyrmænd Kr. 13,19 pr. Søndag. Overarbejdsbetaling: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Akkordpriserne reduceret ca. 10 pCt. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 4 Kr. pr. Dag fra den Dag, Ulykkestilfældet indtræffer, til de Arbejdere, der har forsikret sig i en Sygekasse til Maksimum-Sygepenge. Traadt i Kraft 5. Juli og gælder til en 1. Februar.

Hasle, Bornholm. A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik: Mellem Klinker- og Chamottestensfabrikkens Arbejdere og Aktieselskabet er 24. Juli oprettet Overenksomst. 54 Mand. Den ved Forliget af 4. April fastsatte Timeløn forbliver uforandret. Den ved Forliget fastsatte Reduktion af Akkorderne forhøjet til 25 pCt., dog maa ingen Akkord nedsættes mere, end at Gennemsnitsfortjenesten i Akkord vil kunne udgøre Timeløn + 25 pCt. Iøvrigt gælder den almindelige Overenskomst.

Fabrikken sætter snarest Virksomheden i Gang og fabrikerer mindst 300,000 Fliser, derefter paabegynde Brændingen og brænde hele Raalageret, ca. 1½ Mill. Fliser og Sten. Herved skaffes Beskæftigelse til 38 Mand ved Fabrikationen, 16 Mand ved Brændingen, foruden Mandskab til Afskibning.

For Timelønnens Vedkommende finder ingen August-Regulering Sted. For Akkordprisernes Vedkommende finder kun August-Regulering Sted, hvis Pristallet bliver saa lavt, at det vil medføre en større Reduktion end nærværende Ordning medfører. Misligholder en af Parterne den her trufne Aftale, er den anden Part berettiget til at hæve Overenskomsten, hvorefter den almindelige Overenskomsts Satser straks træder i Kraft.

Overenskomsten danner ikke Præcedens for andre Forhandlinger med Selskabet eller med andre Virksomheder.

Det her omhandlede Arbejde vil give Beskæftigelse i 8 a 9 Baaneder.

Vejle F. Grejsdalens Hammerværk: Paa Grund af indtruffen Motorskade i Fabrikken sendte Firmaet den 26. Maj 7 Mand hjem i hver 6½ Time. Arbejderne krævede Erstatning af 45½ Time. Paa Mæglingsmøde den 1. Juli ordnedes Sagen ved, at Firmaet betaler de 7 Mand en samlet Sum af 35 Kr.

Næstved. Mogenstrup Skærvefabrik: Efter Lockoutens Ophør og Arbejdets Genoptagelse aflønnede Fabrikken Arbejderne med Timeløn, medens Arbejderne krævede Arbejdet betalt efter den hidtidige Priskurant ÷ 15 pCt. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Juli enedes man om, at Satsen: 220 Øre i Akkordpriskuranten af 1. Juli 1921 ændres til 165 Øre pr. Læs fra Arbejdets Genoptagelse efter Lockouten til den 13. Juli. Desuden opnaaedes Enighed om fremtidigt Løn- og Arbejdsforhold for Nedstikkere.

Ringsted. Proprietær P. Hansen Møller, Vigersdalsgaarden: Proprietæren nægtede at udbetale 1 Mand. Kr. 64.08, som han havde tilgode for udført Arbejde ved Roelugning. Sagen ordnedes ved, at Proprietæren betalte 50 Kr. til fuld Afgørelse af Fordringen.

Arden. Tørvefabrikant Eveldsen, Nørre Sundby: Overenskomst med tilsluttet Priskurant oprettet 8 August. 4 Mand, Timeløn 116 Øre til Produktionens Ophør derefter 112 Øre. Overarbejde 50 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Kun organiserede Arbejdere maa anvendes. Nor mfor Regler for Behandling af faglig Strid.

En fiks Reklame.

Bogforlaget »Fremad« har i disse Dage udsendt et 16-sidigt Prospekt med en Mængde Billedprøver fra »Det danske Socialdemokratis Historie« og Uddrag af Pressens Anmeldelser om Værket.

Vi kan kun paa det bedste anbefale at købe dette Værk, hvis Anskaffelse nu er lettet ved Ratebetalingens lempelige Vilkaar: 4 Kr. pr. Maaned, og ganske slutte os til Forlagets Udtalelse om Værkets ypperlige Anvendelse til Fest- og Julegave.

Prospektet vil kunne faas gratis paa de fleste Fagforenings- og socialdemokratiske Bladkontorer, ligesom naturligvis fra Forlaget, hvorhen Kolportører, der med dette Agitationsmateriale sikkert kan afsætte en Mængde Eksemplarer, bør henvende sig.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Landbrugslotteriet

begynder en ny Serie i Oktober

34000 Gevinster halvaarlig **1 Mill. 615,785 Kr.**

De halve Lodsedler

er de billigste Lodsedler i Danmark

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 14 | 25. Oktober | 1922 | 27. Aarg.

Arbejdsløshedskassens 6. Delegeretmøde.

II.

Formandens Beretning.

I 1919, da vi var klare over, at en Del af Sønderjylland vilde komme tilbage til Danmark, varskoede vi saavel Dansk Arbejdsmandsforbund som Arbejdsløshedsnævnet og Ministeriet om at være klare til at modtage og optage i vore Rækker de Arbejdere, der boede i de Distrikter, der vilde blive indlemmede, og allerede ved sidste Delegeretmødes Afholdelse havde vor Næstformand besøgt samtlige Arbejdsmandsorganisationer i Sønderjylland og sat dem ind i Arbejdsløshedskassens Arbejdsmaade.

Vi modtog ved Genforeningen ca. 2000 Medlemmer, Arbejdere, der saa godt som alle var i stor Nød og Fattigdom som Følge af Krigen. Arbejdsløshedsforsikringen var ved det Initiativ, Arbejdsløshedsnævnet havde taget, bragt i Orden, saaledes at vi hurtigt kunde begynde Udbetalingen af Arbejdsløshedsunderstøttelse. Vi havde naturligvis reserveret os, at da dette var en Nationalsag, skulde det ikke være Arbejdsløshedskasserne, men Staten, der skulde bære Ekstraydelsen af Arbejdsløshedsunderstøttelse, som fandt Sted dernede, og vi har ogsaa paa denne Konto nu afregnet med Staten, og der er udbetalt os et Beløb paa 110,000 Kr.

Nøden iblandt vore Medlemmer dernede var, som sagt, stor, og vor Hovedbestyrelse vilde derfor yde dem en ekstra Juleunderstøttelse, idet vi gerne vilde bidrage vort til, at give de hjemvendte en god Julefest den første Gang, de holdt Jul som Danske, og vi bevilgede derfor eøstraordinært 50,000 Kr. Der skete imidlertid dette mærkværdige, at den danske Regering, vi nu har, denne nationale Regering, der altid havde Fædrelandet og Patriotisme paa Læberne, nægtede os Tilladelse til at foretage denne Udbetaling. Vi tænker med Harme paa Ministeriets Standpunkt. Vi ved hvor mange, mange Millioner Kroner, der gik til for at ombytte de Velhavendes værdiløse tyske Mark med danske Kroner, men her blev ikke sparet, men da det drejede sig om de fattige Arbejdere, saa havde man ikke Følelsen af, at det havde noget med den nationale Sag at gøre.

Hovedbestyrelsen har oprettet en Gensidighedsforsikring med forskellige udenlandske Kasser. Gensidighedsforsikringen gaar ud paa, at en Udlænding, der kommer hertil, skal have Arbejde, før han rejser hjemmefra; han maa ikke staa med ulovlig Restance, han skal tilmeldes vor stedlige Afdeling inden 14 Dage og have 4 Ugers fuld Beskæftigelse, saa træder han ind i vor Arbejdsløshedskasse med fuld Ret efter sin Anciennitet. Bliver han ledig inden 4 Uger, giver vi ham Rejsehjælp tilbage til sit Hjemsted, hvis vi ikke kan anvise ham andet Arbejde.

Forslaget er vort; vi har taget Initiativet, da vi fandt Sagen moden, og vi har afsluttet denne Overenskomst med Arbejdsmændene i Norge, Tysk Fabrikarbejderforbund og Tysk Transportarbejdefrorbund. Det er imidlertid nu meddelt os, at Nordmændene har ophævet deres Arbejdsløshedskasse fra 1. November.

Reglerne for Jordbrugere er fastsat i 1916; de vil blive revideret, men indtil dette sker, maa vi holde paa, at selv, hvor der har været Omvurdering, maa den Jordvurdering fra 1916 dog lægges til Grund for hvem, der kan være Medlem og hvem ikke.

Ved Arbejdsløshedslovens Revision i December Maaned f. A. forelaa der en farlig Situation for Arbejdsløshedskassen. Minister Kragh havde i Modstrid med afdøde Indenrigsminister Bergs Udtalelser om ikke at ville foretage væsentlige Forandringer paa indeværende Tidspunkt, gaaet den anden Vej og taget en Hovedrevision, der indeholdt meget indgribende Forandringer, der var imod vore Interesser. Abejdsgiverne skulde have Tilsyn med hvem, der fik Arbejdsløshedsunderstøttelse, der skulde indføres Tvang til at modtage Arbejde selv til Minimalløn, de skulde oprettes lokale, stedlige Kasser for Arbejdere, der bliver misfornøjede med at være i en bestaaende Kasse, Nødhjælpsarbejde havde faaet en frygtelig Affattelse, Understøttelserne var stærkt nedsatte, og endelig var Arbejdsløshedsloven, Arbejdsanvisningsloven og Loven om Nødhjælpsarbejde koblet sammen til een Lov. Det var et voldsomt Angreb mod Kassernes Selvstyre og et fuldstændigt Pigtraadshegn, man byggede op mod Kassernes fremtidige Virksomhed.

Vor Hovedbestyrelse holdt Møde og protesterede paa det skarpeste imod de Uhyrligheder, der var indført i Loven, og ved Forhandling paa Rigsdagen, der fandt Sted i den 11. Time, lykkedes det ogsaa at faa saa godt som alle Uhyrlighederne ud af Loven. Vi kan dog ikke frakende, at man har taget noget af vort Selvstyre fra os, og vi maa derfor arbejde paa en Revision af Arbejdsløshedsloven.

I afvigte Vinter rejste vi i Arbejdsløshedsnævnet Krav om at faa Reglerne for Arbejdsløshedskassernes Virksomhed under Konflikter revideret, idet vi hævdede, at med den Krise, vi var midt i, kunde vi ikke slaa Haanden af de Arbejdsløse, fordi der bliver Strejke af de Medlemmer i Faget, der var i Beskæftigelse. Vi førte en Række Forhandlinger, der sluttelig resulterede i det bekendte Forlig om de 60 Dage. Forliget var et stort Fremskridt og en stor Gevinst for Arbejdernes faglige Organisationer. Det har muligt kostet Arbejdsløshedskassen mange Penge, men de er bragt som et Offer, vi ikke fortryder, og tilmed kan vi jo glæde os ved, at Dansk Arbejdsmandsforbund paaskønnede det ved den Hjælp, de ydede os paa ½ Mil. Kr.

Ved Cirkulære af 13. Juli d. A. har Indenrigsministeren udelukket 38 Arbejdsløshedskasser med tilsammen ca. 17,000 arbejdsløse Medlemmer fra al Udbetaling af Fortsat Hjælp og Tillægshjælp. Dette er en ganske vilkaarlig Handling, og det er os ganske uforstaaeligt, at en ansvarlig Minister, der handler i Henhold til Lov og Lovbestemmelser, kan handle saadan i Modstrid med, hvad der var Forudsætningen.

Vor Ledighed om Sommeren er normalt 4 a 5 pCt.; det har vi bevist gennem en Statistik, der strækker sig 12 Aar tilbage. I Aar er vor Ledighed 21 pCt., og dog har man lukket vor Kasse. Ministerens Vilkaarlighed vilde ikke have været større, selv om han havde lukket for alle Kasser; han vilde have ramt haardere, men ikke mere vilkaarligt. Vilkaarligheden belyses bl. a. ved, at medens han har holdt aabent for Fortsat Hjælp til Smede og Formere, har han lukket for Arbejdsmænd i Maskinfaget og for Støberiarbejdsmænd, og dog er det Hjælpearbejderne, der kommer sidst i Arbejde efter en Krise, og det er ogsaa dem, der har været ledige længst og derfor maa trænge haardest til Understøttelse.

Ministeren har i sit Cirkulære ogsaa beregnet Nødhjælpsarbejde. Om den Sag skal jeg kun sige, at Nødhjælpsarbejdet i sig selv kun er en stor Film og tilmed en daarlig udført Film. Den danske Stat med al sin Virksomhed og Landets Kommuner med deres Virksomhed, har paa det Tidspunkt, hvor Arbejdstallet var højst, kun beskæftiget 500 Mand ved Nødhjælpsarbejde, og naar man tænker sig, hvad denne Sag var slaaet op til, er mine Udtryk om »Film« og en »daarlig Film« meget berettigede. Jeg undsiger dog ikke Nødhjælpsarbejdet, tværtimod, jeg har forhandlet med Ministeren og med Ministeriets Embedsmænd om denne Sag, og jeg tilsiger fortsat min Med-

virken, naar der skaffes Garantier for, at vore Overenskomster og vore taifmæssige Lønninger er sikrede.

Siden vi sidst var samlet, har vor Næstformands Virksomhed indenfor Kassen saa godt som udelukkende bestaaet i at tilse og være Afdelingerne behjælpelige med alle deres Forhold. Ingen kalder forgæves, og vi kommer gerne; det sker oftest, vi kommer ukaldet, og vi har desværre nogle faa Eksempler paa, at det har været ubelejligt, idet vi i nogle enkelte Afdelinger har opdaget Besvigelser.

I al Almindelighed tror vi, at vore Afdelinger er glade for Johannessens Virken, og jeg siger Johannessen Tak for hans Arbejde indenfor Arbejdsløshedskassen. Jeg henstiller til de Delegerede at kalde i alle Tilfælde, naar de ønsker Vejledning, eller naar de er i Tvivl. Er der blot en Skygge, saa I ikke synes at se Lyset klart, saa kald, men helst saadan, at det ikke skal være omgaaende, men at vi kan komme ved første Lejlighed.

Vi tilsiger ogsaa Afdelingerne vor Medvirken til Agitationsarbejde, hvor saadant ønskes og i den Udstrækning, vor Til tillader.

I Medlemsbevægelsen har der været et stærkt Sving i nedadgaaende Retning. I 1920 var vi 93,437 Medlemmer, i 1921 var 89,546 Medlemmer, men i 1922 er vi kun 81,981 Medlemmer. Naar vi i denne Forbindelse nævner, at Sønderjylland, Havnearbejderne m. fl. har tilført os en 4—5000 Medlemmer, vil I altsaa se, at vort Medlemsantal i Reatliteten er gaaet 16,000 tilbage, og skønt der er mange, muligt de fleste af disse 16,000, vi af en eller anden Grund skulde af med, eller gerne ser er gaaet fra os, saa er Tallet dog meget for stort. Der er ogsaa gaaet Medlemmer, der burde have blevet hos os, og vi maa rette en kraftig Appel til Agitationsudvalgene og til vore Tillidsmænd rundt omkring, om at passe paa, at alle, der bør tilhøre Organisationen, kommer ind i denne. I bør gøre et omfattende Agitationsarbejde for Medlemsantallets Bevarelse, saa vi ikke skal komme længere ned.

Der er i de 3 Aar udbetalt Understøttelse til henholdsvis 46,960 Medlemmer, 40,116 Medlemmer og 52,643 Medlemmer. Trods det stærkt dalende Medlemstal staar vi altsaa i Aar og har udbetalt Understøttelse til langt det største Antal Medlemmer, som nogensinde er sket i Arbejdsløshedskassens Tid. Vi har i Aar optaget Kontrol paa vedtægtsmæssig Understøttelse i over 4 Mill. Dage; naar dertil kommer Kontrollen med Karensdage og med de Medlemmer, der har gaaet paa Fortsat Hjælp, og hvis Tal er omtrent lige saa stort som deres, der har gaaet paa vedtægtsmæssig Understøttelse, kommer vi op paa et Tal af Arbejdsløse Dage paa 8 Mill., hvilket er ⅓ af samtlige Søgnedage, vore Medlemmer har haft i det sidste Aar.

Vi har anvist Arbejde til henholdsvis 33,607, 29,978 og 26,143 Medlemmer. Her bevæger vi os altsaa ogsaa i den gale Retning, og skønt dette naturligvis i høj Grad maa tilskrives Arbejdskrisen, maa vi dog kraftigt henstille til vore Kontorbestyrere, hver paa sin Plads, at gøre det mest intensive Arbejde for, at det bliver os, der erobrer Arbejdsanvisningen, selv om dette skal ske paa Bekostning af de kommnuale Kontorer. Det er os, der har den største Mulighed for at faa en rationel Arbejdsanvisning, idet vi altid kan anvise den rigtige Mand til den rette Plads, hvad alle andre Kontorer ikke kan gøre.

Der er i den forløbne 3-Aarspeiode i Understøttelse udbetalt henholdsvis 10,500,000 Kr., 4,850,000 Kr. og i det sidste Aar 9,500,000 Kr. I det første Aars Understøttelse er indbefattet vore Udbetalinger af Fortsat Hjælp, Tillægshjælp o. s. v., og vi har altsaa haft en samlet Udbetaling paa ca. 25 Mill. Kr.

Som en Kuriositet nævner jeg i denne Forbindelse, at hvis Understøttelsen var transporteret fra Hovedkontoret i Sølvpenge, vilde den fuldt ud laste 32 Jernbanevogne, og hvis den var udbetalt i Guld, var dens Vægt 23,250 Pund.

Foruden den nævnte Hovedudbetaling til Understøttelse, 25 Mill. Kr., var der til Afdelingerne i Administration udbetalt ½ Mill. Kr., til Krisefonden var henlagt ¼ Mill. Kr., og til Løn, Tryksager, Porto, o. s. v. var medgaaet ¼ Mill. Kr.

I Kontingent og Ekstrakontingent har der været en Indtægt paa ca. 11 Mill. K.r, i Statstilskud 2,700,000 Kr., i Kommunetilskud 1,500,000 Kr., ekstraordinært fra Staten 8,000,000 Kr., i Laan fra Staten 2,950,000 Kr., i Renter og anden Indtægt 200,000 Kr.

Som Budget for det kommende Aar vil vi foruden vor Beholdning, som er 1,548,000 Kr., faa en Kontingentindtægt paa 4,271,000 Kr., i

Statstilskud 2,920,000 Kr. og i Kommunetilskud 1,947,000 Kr., hvilket vil give en samlet Indtægt paa 10,686,000 Kr.

Med Hensyn til at lægge et Budget for Udgifterne staar vi jo derimod uden Mulighed for at kunne gøre dette, idet ingen kan overse, eller forudse, Arbejdsløshedens Omfang, men naar vi ser hen til, at den samlede Udgift i forudgaaende Regnskabsaar har været under 10 Mill. Kr., maa vi dog forudsætte, at vore Indtægter vil rinde saa rigeligt, at vi med naturligt Hensyn kan opfylde vore Forpligtelser overfor vore Medlemmer.

Formanden udtalte sin Sikkerhed herom, men udtalte samtidig, at han gruede for den Tid, de Arbejdsløse gik i Møde. Hjælpen var lille og stærkt begrænset, og vi var ude i en frygtelig Dyrtid, og han frygtede for, at der imellem os vilde fremstaa et Pjalteproletariat, som vi ikke havde set i den sidste Menneskealder. Det eneste, der kunde gøres for at forhindre dette, var, at der kom andre Folk i Statsstyret, Folk, der havde mere social Forstaaelse, og vi maatte være klar over, at det nuværende Ministerium ikke lod sig skræmme væk, men var vi vaagne og forberedte, naar der blev kaldt, kunde det stemmse væk.

Formanden udtalte sin store Anerkendelse og Tak til alle Kassens Medlemmer for deres Sammenhold og deres Udholdenhed, og for den store Solidaritet, de havde udvist i den svundne strenge Tid. Han udtalte sin Tak til Kassens mange Tillidsmænd, Formænd, Kontorbestyrere, Kasserere o. s. v. Det har været strenge Aar; det har været, som at trille en Sten opad, man skulde stadig sætte Skulderen imod og blive ved og bliver ved, selv om Kræfterne var ved at svigte.

Han takkede Hovedbestyrelsen og Forretningsudvalget for godt Samarbejde, for den Enighed, der har været om Maalet, der skulde naas, og det Kammeratskab, de har udvist ved enhver Lejlighed. Han takkede Næstformanden for Samarbejdet, og han takkede Regnskabsfører Chr. Pedersen for hans store og solide Arbejde indenfor Arbejdsløshedskassen.

Endvidere rettede han en varm Tak til de kvindelige Medarbejdere paa Kassens Hovedkontor. De stammede alle fra smaa Arbejderhjem og var kommet i Kontorets Arbejde fra Kommunens Folkeskoler. De havde arbejdet med en umaadelig Flid og med en Nøjagtighed, der var saa stor, at Formanden overfor Delegeretmødet turde hævde, at Hovedkontoret arbejder som et Mønsterkontor.

I denne Forbindelse pegede Formanden paa det Arbejde, der var udført og nævnte som et Eksempel en Side af Virksomheden, nemlig Kontorets Postekspeditioner og oplyste herom, at der fra sidste Delegeretmøde og til nu var afsendt i Breve, Pengeforsendelser, Kvitteringer, Medlemsbøger vedrørende Overflytninger og Rundskrivelser ialt 182,000, hvilket vil sige, at Hovedkontoret gennemsnitlig hver Søgnedag i alle de forløbne 3 Aar har haft 197 Postekspeditioner pr. Dag. Han hævdede, at disse Tal talte et tilstrækkeligt tydeligt Sprog og han troede, at Diskussionen om Hovedkontoret vilde forme sig saadan, at det kunde betragtes for slaaet fast, at som Arbejdet var udført paa Hovedkontoret af hver enkelt Medarbejder, var Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses Kontor et Mønsterkontor.

Formanden sluttede sin Beretning med en Henstilling til Delegeretmødet om at overveje, hvad han i sin Beretning havde sagt, og hvad han havde sagt, vi var blevet til. Et Regnskab paa 10 Mil. Kr. i Arbejdsmændenes Kasse; der var heraf 5 Mill. Kr. i Tilskud fra det Offentlige. Da vi Gamle indenfor Arbejdsmændenes Organisation 2. Juledag 1896 første Gang samledes til Hovedbestyrelsesmøde, drømte vi ikke om, at vi i Aar kunde aflægge en Beretning og et Regnskab, som det nævnte. Vi drømte ikke om det, da vi i 1897 første Gang var til Kongres i Odense eller i 1904, da vi første Gang drøftede Oprettelsen af en Arbejdsløshedskasse, hvis samlede Indtægt var lagt til 100,000 Kr.; paa Kongressen i Aarhus i 1910, hvor Formanden første Gang havde forelagt 2—Aars Regnskab, var den samlede Indtægt kun 257,000 Kr.

Han henstillede indtrængende til Arbejdsmændene at arbejde paa at bevare den Enhed, der har ført til dette stolte Resultat og ikke give sig Industriforbund eller andre Tanker i Vold, som kun vil gøre Arbejdsmændene til Kastebold for de tekniske Fag, der altid vilde have Flertallet blandt Industriforbund.

Formanden sluttede sin Beretning med en Tak til Delegeretmødet.

Mellemregnskab

mellem

De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund vedr. Lockouten 1922.

—o—

Da vi er bekendt med, at der af og til endnu høres Røster om, at Dansk Arbejdsmands Forbund ikke skulde have opfyldt sin økonomiske Forpligtelse overfor De samvirkende Fagforbund under Lockouten 1922, hvor vi, som I vil erindre, havde stillet os der, at vi straks havde meddelt Fagforbundene, at vi ikke vilde kræve en Øre hos dem, men heller ikke indbetalte noget, fordi vi var klar paa, at det kunde vi ikke være forpligtet til, saa offentliggør vi nu en Afskrift af den af D. A. F. overfor De samvirkende Fagforbund præsterede Opgørelse, som Fagforbundenes Hovedkasserer har modtaget, godkendt og ladet indgaa i Fagforbundenes Regnskabs-Bilag. Man vil heraf se, at vi egentlig kunde tale om et regnskabsmæssigt Tilgodehavende paa godt og vel 75,000 Kr., og dette maa altsaa opveje, at visse andre Forbund har betalt frivillige Bidrag, hvad vi jo ikke har gjort.

Til Forstaaelse af Kolonnen, der viser, hvor mange Medlemmer, vi skal have Bidrag til, gør vi opmærksom paa, at de 1638 Medlemmer, der er fradraget i Antallet af de lockoutede, er de 2 pCt. af vort Medlemstal, som vi i Henhold til De samvirkende Fagforbunds Love ikke kan kræve Bidrag til.

Uge	Antal Medl.	Heri fragaar			Vi skal betale af	Vi skal betale Kr.	Vi skal have Bidrag til	Vi skal have Kr.
		Antal Arbejdsl.	Antal lockoutede	Ialt				
$^{14}/_{2}$—$^{19}/_{2}$	81900	44365	12398	56763	0	0	0	0
							14814	
$^{20}/_{2}$—$^{26}/_{2}$	81900	44196	14814	59010	22890	68670	÷ 1638	
							13176	105408,00
							15422	
$^{27}/_{2}$—$^{5}/_{3}$	81900	41893	15422	57315	24585	73755	÷ 1638	
							13784	110272,00
							15118	
$^{6}/_{3}$—$^{12}/_{3}$	81900	31976	15118	47094	34806	104418	÷ 1638	
							13480	107840,00
							15354	
$^{13}/_{3}$—$^{19}/_{3}$	81900	29286	15354	44640	37260	111780	÷ 1638	
							13716	109728,00
							15510	
$^{20}/_{3}$—$^{26}/_{3}$	81900	26474	15580	42054	39846	119538	÷ 1638	
							13972	111776,00
							15934	
$^{27}/_{3}$—$^{2}/_{4}$	81900	25798	15934	41732	40168	120504	÷ 1638	
							14296	114368,00
							18511	
$^{3}/_{4}$—$^{9}/_{4}$	81900	23323	18511	41834	40066	120198	÷ 1638	
							16873	134984,00
$^{20}/_{4}$—$^{26}/_{4}$			18833					
						718863		794376,00

Vort regnskabsmæssige Tilgodehavende vilde altsaa have været:

794.376,00
÷ 718.863,00

eller Kr. 75.513,00

Over

over Konflikter afsluttede 1921, eller

Afdeling	Arbejdsgiver eller Arbejdsgiverorgan.	Konflikten		Strejker Antal Mand			Udbetal Understø telse	
		Traadt i Kraft	Afsluttet	Iste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	
	Konflikter paabegyndt og afsluttede 1920.							
Aakirkeby		1920	1920				900	0
Aarhus J. B.	Entreprenørerne	6/11 20	15/11 20	165	165	165	1586	5
Chaufførerne, Kbhvn.	F/m M. E. Grøn & Søn	2/10 —		1	1	1	73	3
—	Dansk Manufaktur Industri	25/9 —		1	1	1	425	7
Bogense	Brændehandler R. Petersen	24/12 —	30/12 —					
Haderslev	Bygn.Haandværksmestrene	21/10 —	15/12 —	1	1	1	73	5
Nibe	Paludan (Dræningsarb.)	6/12 —	29/12 —	20	15	18	878	8
6 Afdelinger				6 Strejker		186	3937	9
	1921.							
Hinnerup	Købmand Lenler	10/2 21	6/4 21					
D. A. F. 162 Afdelinger i Jern- og Metalindustri ogTeglværksindustrien	Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Teglværksforeningen af 1893	18/3 — Teglværk	2/5 — 29/4 —					
Trælagerarb., Kbhvn.	Træindustriens Fabrikantforen. og Københavns Tømmerhandlerforening	23/3 21	28/4 —					
Odense F.	Plovfabr. „Fraugde"	2/1 —	7/1 —				195	7
Faarup	Teglværket	20/6 —						
Jord- og Betonarb., Kbh.	Malerm.Hansen (Chr.h. Fængsel)	2/5 —		8	8	8	409	0
Moselund	Tørvefabr. Ernst og Henriksen	8/4 —	19/4 —	87	87	87	4727	2
Mou	do. Eskildsen & Co.	4/6 —	23/6 —	13	13	13	341	4
Nykøbing Sj.	Købmand H Hansen	19/5 —	10/8 —					
26 Afdelinger	Arbg.foren. for Land- og Skovbrug (Landarbejderstrejken)	20/5 —	3/6 —			90	3710	9
Sparkær	Tørvefabrikanterne	21/4 —	31/4 —	32	32	32	1524	5
Aabenraa				8		8	111	3
Bajstrup	Grusgraven i Smedeby	18/5 —	15/6 —	13		13	353	7
Egernsund				44		44	1370	2
Graasten				25		25	625	0
Aalborg A.				1		1	28	5
Chaufførerne, Kbhvn.				1		1	28	5
Lager- og Pakhusarb. —	A/S Sækkeleje Kompagniet	18/9 —	24/9 —	4		4	125	1
Kuskene, Kbhvn.				2		2	68	2
Odense F.				1		1	35	8
Garveri-, Hud- og Skindarb.	Levin & Salomonsen	9/9 —	4/11 —	6	6	6	1557	6
Haderslev	Havne Arbejdsgiverforeningen	9/7 —	7/8 —					
Holstebro A.	Vognmand Ammesen	30/6 —	22/8 —					
	At overføre			11 Strejker		335	15213	4

sigt

vilke Understøttelse er udbetalt 1921.

Lockouter Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Blokader Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Tilsammen			Konfliktens Afslutnings Resultat
Iste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre	Iste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre	Antal Mand	Udbetalt Understøttelse Kr.	Øre	
											900	00	
										165	1586	51	vundet
										1	73	34	fortsat Blokade
										1	425	75	
					3		3	85	75	3	85	75	vundet.
										1	73	50	vundet.
										18	878	80	tabt.
					1 Blokade		3	85	75	189	4023	65	
					1	1	1	151	00	1	151	00	fortsat Blokade.
		8874	1,275,535	20						8874	1,275,535	20	Den krævede Reduktion nedsattes.
		486	61,335	47						486	61,335	47	Den krævede Reduktion nedsattes.
											195	75	vundet.
					2	2. Uge 1	1	742	51	1	742	51	fortsættes $^{31}/_{12}$.
										8	409	07	tabt.
										87	4727	25	Reduktionen neds.
										13	341	40	Reduktionen neds.
					5	5	5	1101	54	5	1101	54	vundet.
										90	3710	92	Sympati.
										32	1524	57	Reduktionen neds.
										90	2460	37	ubekendt.
										1	28	58	Sympati.
										1	28	58	vundet.
										4	125	12	
										2	68	26	
										1	35	88	Sympati.
										6	1577	66	tabt.
12	12	12	4752	38						12	4752	38	vundet.
					1	1	1	91	88	1	91	88	vundet.
9 Lockouter		9372	1,341,623	05	4 Blokader		8	2086	93	9715	1,358,923	39	

Afdeling	Arbejdsgiver eller Arbejdsgiverorgan.	Konflikten Traadt i Kraft	Konflikten Afsluttet	Strejker Antal Mand 1ste Uge	Strejker Antal Mand Sidste Uge	Strejker Antal Mand Gennemsnit	Udbetal Understøttelse Kr.	Udbetal Understøttelse Øre
	Overført			II Strejker		335	15213	41
Hørsholm	Entreprenør Monberg	31/8 21	24/9 21	17	17	17	3187	60
Kalundborg	Entrpr. Brødr. Carlsen	22/6 —	2/7 —					
Natvægterne	A/S Glud & Marstrand	6/9 —		1	1	1	428	75
Sønder Omme	Teglværket	9/9 —	22/9 —	1	6	6	226	25
Sønder Omme	Mergellejet							
Fabrikarb., Kbhvn.	Vulkan Anst. „Goulois"	8/10 —						
Chaufførerne —	C. Jeppesens Guldlistefabr.	27/10 —	23/11 —	1	1	1	76	25
Grenaa	Gaardejer N. Rasmussen	27/10 —	2/11 —	4		4	71	45
Hirtshals	Vestkyst-Havneanlægget	15/9 —	27/10 —					
Horsens H.	Stevedor S. Andersen (Elisabeth Mærsk)	3/11 —	9/11 —	14		14	440	50
Jord- og Betonarb., Kbh.	Entr. Th. Petersen & Arvid Holm	27/8 —	2/11 —	8	8	8	1257	00
Jernbanearb. B.	D. S. B. (Kolonne 18)	?	?	3	3	3	1000	00
Lyderslev	Elektrisk Installation		2/11 —	1	1	1	85	68
Nivaa	Murermester J. Christensen	12/11 -	20/12 —	14	14	14	2074	75
Fredensborg				2	2	2	45	01
Randers F.	Buchtrups Eft.	25/11 —	3/12 —	3	3	3	90	81
Roskilde	Sct. Jørgensbjerg Sogneraad	?	?	13	13	13	1500	00
Nykøbing Fl.	Dansk Æg-Export	7/11 —	22/11 —	3		3	26	57
Ry	Bøgedal Mergelleje			15		15	397	28
Silkeborg			19/10 —	1		1	26	88
Vejle	Bolte- og Møttrikfabr.	10/12 —	23/12 —	12	12	12	837	33
Pandrup	Lundergaards Mose	13/10 —		10	10	10	3015	47
		1921	1921	27Strejker		463	30001	05
		1920	1920	6 —		186	3937	90
202 Afdelinger		Ialt		33 —		649	33938	95

Samlet Oversigt over Konflikternes Ar

Konflikten traadt i Kraft Aar	Konflikten afsluttet Aar	Strejker Vundne Antal	Vundne Mand	Ubek. Resultat Antal	Ubek. Resultat Mand	Sympati Antal	Sympati Mand	Tabte Antal	Tabte Mand	Ialt Antal	Ialt Mand	Understøttelse Kr.	Øre	Loc Vundne Antal	Vundne Mand	Ubek. Resultat Antal	Ubek. Resultat Mand	Sympa Antal	Sympa Mand
1920	1920	2	166	3	2			1	18	6	186	3937	90						
1921	1921	11	197	4	101	5	97	7	168	27	463	30001	05	4	9385				
202 Afdelinger		13	363	7	103	5	97	8	186	33	649	33938	95	4	9385				

Voldgiftskendelse i Margarine-industrien.

Mellem Margarinefabrikken »Alfa«, der har Virksomheder beliggende i Vejen og Nykøbing Falster, og vore stedlige Afdelinger var opstaaet Uoverensstemmelser om Anvendelsen af kvindelig Arbejdskraft, idet Fabrikkerne, der aldrig tidligere havde anvendt Kvinder til Arbejdet, der forefalder i Virksomhederne, nu

Lockouter Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Blokader Antal Mand			Udbetalt Understøttelse		Tilsammen			Konfliktens Afslutnings Resultat
1ste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre	1ste Uge	Sidste Uge	Gennemsnit	Kr.	Øre	Antal Mand	Udbetalt Understøttelse Kr.	Øre	
3 Lockouter		9273	1,341,623	05	4 Blokader		8	2086	93	9715	1,358,923	39	
										17	3187	66	vundet.
					12	12	12	794	52	12	794	52	vundet.
										1	428	75	fortsættes $^{31}/_{12}$.
													fortsættes $^{31}/_{12}$.
										6	226	25	vundet.
					2	2	2	358	75	2	358	75	fortsættes $^{31}/_{12}$.
										1	76	21	Sympati.
										4	71	49	vundet.
Afskedigelser													
13	13	13	2145	00						13	2145	00	vundet.
										14	440	50	tabt.
										8	1257	00	tabt.
										3	1000	00	tabt.
										1	85	68	ubekendt.
										} 16	2119	76	delvis vundei.
										3	90	81	vundet.
										13	1500	00	tabt.
										3	26	57	Sympati.
										} 16	424	16	tabt.
										12	837	33	vundet.
										10	3015	47	fortsættes $^{31}/_{12}$.
4 Lockouter		9385	1,343,768	05	6 Blokader		22	3240	20	9870	1,377,009	30	
					1 —		3	85	75	189	4023	65	
4 Lockouter		9385	1,343,768	05	7 Blokader		25	3325	95	10059	1,381,032	95	

og Resultat samt Understøttelsen 1921

outer						Blokader												Tilsammen		Udbetalt Understøttelse 1921	
Tabte		Ialt		Understøttelse		Vundne		Ubek. Resultat		Sympati		Tabte		Ialt		Understøtlelse					
Antal	Mand	Antal	Mand	Kr.	Øre	Antal	Mand	Antal	Mand	Antal	Mand	Antal	Mand	Antal	Mand	Kr.	Øre	Antal	Mand	Kr.	Øre
						1	3							1	3	85	75	7	189	4023	65
		4	9385	1,343,768	05	3	18	3	4					6	22	3240	20	37	9870	1,377,009	30
		4	9385	1,343,768	05	4	21	3	4					7	25	3325	95	44	10059	1,381,032	95

havde fundet paa at antage Kvinder til at udføre det Arbejde, der hidtil var udført af vore Medlemmer. Vore Afdelinger kunde naturligvis ikke roligt finde sig i, at dens Medlemmer blev afskediget til Fordel, ikke for de Kvinder, der blev antaget i deres Sted, men for at Fabrikken kunde opnaa en saa meget større Fortjeneste ved Antagelsen af den billige Arbejdskraft, og de indberettede derfor Sagen til Forbundet, der overfor Fabrikantforenin-

gen krævede den behandlet i Henhold til Reglerne for Behandling af faglig Strid. Der har derefter været afholdt de i Reglerne foreskrevne Møder mellem Parterne, og da man ikke her kunde opnaa Enighed, henvistes Sagen til en faglig Voldgiftsrets Behandling og Afgørelse. Under denne har D. A. F. henvist til Overenskomstens Punkt 8, hvori det hedder, at

»Overenskomsten omfatter alt paa Fabrikkerne forefaldende Arbejdsmandsarbejde *i det Omfang, der i Øjeblikket er gældende*«,

og da der ikke tidligere havde været anvendt kvindelig Arbejdskraft paa Fabrikkens Virksomheder, mente man ganske naturligt, at ovenfor citerede Bestemmelse i Overenskomsten dækkede. Den afsagte Kendelse, som vi aftrykker nedenfor, afsagt som Opmandskendelse, er os derfor en Skuffelse, idet den fastslaar, at Fabrikkerne er berettigede til at anvende kvindelig Arbejdskraft i alle Tilfælde, hvor det ikke er almindelig Kotume paa samtlige Margarinefabrikker under Fabrikantforeningen at anvende Arbejdsmænd.

Kendelsen ser saaledes ud:

OPMANDSKENDELSE

i Voldgiftssag mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien (afsagt af Landsdommer O. Haack den 14. Okt. 1922).

Medens tidligere de enkelte Margarinefabrikker havde haft specielle Overenskomster med de Organisationer, hvorunder de paa dem beskæftigede Arbejdere henhørte, blev der den 5. Maj 1922 sluttet en almindelig Overenskomst mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien og Dansk Arbejdsmands Forbund. I denne Overenskomst, der fastsætter Arbejdstiden og Ugelønnen, hedder det i Punkt 8:

»Overenskomstens Rækkevidde. Overenskomsten omfatter alt paa Fabrikkerne forefaldende Arbejdsmandsarbejde i det Omfang, det i Øjeblikket er gældende.«

I Margarineindustrien beskæftiges Kvinder i stort Omfang sammen med Arbejdsmænd. Efter forelagte Oplysninger var der i Sommeren 1922 paa de under Foreningen hørende Fabrikker beskæftiget 497 egentlige Arbejdsmænd (heri altsaa ikke indbefattet Kuske, Kedelpassere, Maskinarbejdere, Haandværkere osv.) og 263 kvindelige Arbejdere. Foreningen har med kvindeligt Arbejderforbund i Danmark afsluttet en almindelig Overenskomst, der blev indgaaet allerede i Februar 1922, men, da man da endnu ikke var enige om Ugelønnens Størrelse, først underskrevet den 15. Maj s. A., og i hvis § 6 bestemmes:

»Overenskomstens Rækkevidde. Overenskomsten omfatter alt paa Fabrikkerne forefaldende Arbejde, der kan udføres af kvindelige Arbejdere.«

Margarinefabrikken »Alfa« og Falster Margarinefabrik, der ikke tidligere har beskæftiget kvindelige Arbejdere, har nu antaget saadanne. I denne Anledning paastaar Dansk Arbejdsmands Forbund under nærværende Sag under Henvisning til Punkt 8 i Overenskomsten af 5. Maj 1922 statueret, at de nævnte Fabrikker er uberettiget til, saa længe Overenskomsten er gældende, at anvende andre Arbejdere end Medlemmer af Forbundet til at udføre det Arbejde, Forbundets Medlemmer udførte ved Overenskomstens Oprettelse, uden at betale dem den i Overenskomsten fastsatte Arbejdsmandsløn, idet Forbundet saaledes vel erkender, at Arbejdsgiverens ved Septemberforliget hjemlede Ret til at anvende den efter hans Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft gør det muligt for ham at anvende kvindelige Arbejdere i Stedet for mandlige, men hævder, at dette kun kan ske mod, at Kvinderne faar den overenskomstmæssige Arbejdsmandsløn, der formenes tilsikret ved Bestemmelsen i Punkt 8 om »alt .... Arbejdsmandsarbejde i det Omfang, det i Øjeblikket er gældende«.

Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien paastaar derimod statueret, at de nævnte Fabrikker er berettigede til at anvende kvindelig Arbejdskraft i det ved § 6 i Overenskomsten af 15. Maj 1922 hjemlede Omfang mod herfor alene at betale den i nævnte Overenskomst fastsatte Kvindeløn.

Foreningen har oplyst, at den under Forhandlingerne med Forbundet ang. Overenskomsten havde foreslaaet Punkt 8 affattet derhen, at Overenskomsten omfattede alt paa Fabrikkerne forefaldende Arbejde, der kan udføres af Arbejdsmænd, men at Forbundet ønskede denne Affattelse ændret alene med den udtalte Motivering, at den kunde føre til, at man forlangte, at Arbejdsmændene til den fastsatte Løn skulde udføre mere fagmæssigt Arbejde, for hvilket der andetsteds ifølge gældende Overenskomster betaltes en højere Løn (saaledes f. Eks. Arbejde med Bøtter, der kunde strejfe ind paa Bødkerarbejde). Forbundet foreslog derfor den nu foreliggende Affattelse, og i Henhold til den anførte Motivering godkendte Foreningen denne, men uden at der var Tale eller hos Foreningen Tanke om, at Ændringen skulde kunne medføre det nu af Forbundet paastaaede Resultat, som Foreningen absolut ikke vilde være gaaet ind paa.

Forbundet bestrider i og for sig ikke Rigtigheden af denne Foreningens Fremstilling af Forhandlingernes Gang, men hævder, at det ved den foreslaaede Ændring i Affattelsen tillige var Forbundets Hensigt at faa fastslaaet, at hidtil anvendt Arbejdskraft til Arbejdsmandsløn ikke kan ombyttes med Arbejdskraft til Kvindeløn. Forbundet hævder, at dette Resultat ligger i Ordene, at disse maa følges, og at det havde været Foreningens Sag at gøre sig Affattelsens Rækkevidde klar, uden at Forbundet havde nogen Pligt til at fremhæve denne overfor Foreningen under Forhandlingerne.

Heri kan der ikke gives Forbundet Medhold. Naar dette anførte en bestemt Grund til den af det ønskede Affattelse, en Grund, som afgav en rimelig og naturlig Anledning til at vælge denne Affattelse, maatte det ogsaa være Forbundets Sag, naar det ved Siden heraf ved den ønskede Affattelse tilsigtede at udtrykke en saa vidtgaaende Indskrænkning i Arbejdsgiverens Ret til at vælge sin Arbejdskraft, som den, der her er Tale om, da at gøre Foreningen klar herpaa og eventuelt optage Forhandling herom. Dette er ikke sket, og Foreningen har da haft fuld Føje til at gaa ud fra, at den ved at akceptere den ønskede Ændring kun indgik paa at imødekomme det af Forbundet fremhævede Motiv. Det skønnes ikke at være stemmende med Rimelighed og Billighed, hvis man ved en stricte Ordfortolkning vilde paatvinge Foreningen en Indrømmelse, som den under de foreliggende Omstændigheder ikke har haft tilstrækkelig Anledning til at værge sig imod, og som den, hvad Indhold af § 6 i Overenskomsten med Kvindeligt Arbejderforbund viser, ikke har været sig bevidst. Hertil kommer, at Konsekvensen af Forbundets Paastand vilde blive, at der paa de Fabrikker, hvor der stedse har været anvendt baade mandlige og kvindelige Arbejdere, ikke vilde kunne ske nogensomhelst Forskydning, saaledes at der blev flere Arbejdere med Kvindeløn end hidtil, hvilket det paa Forhaand maa være ganske usandsynligt, at Foreningen vilde være indgaaet paa. Da Bestemmelsen i Punkt 8 faar et i sig selv tilstrækkeligt Indhold ud fra det Motiv, der alene er fremført af Forbundet under Forhandlingerne, og da der ikke er Tale om forskellig Løn for forskelligt Slags Arbejde, men om forskellig Løn til henholdsvis Mænd og Kvinder, der udfører samme Slags Arbejde, vil Foreningens Paastand være at tage til Følge. dog med den Begrænsning — hvad naturligt følger af Punkt 8 — at forsaavidt Talen maatte være om Arbejder, der, efter hvad der paa de under Foreningen hørende Fabrikker er Kotume, plejer at udføres udelukkende af Arbejdsmænd, maa saadant Arbejde betales med den for Arbejdsmænd fastsatte Løn.

Af Voldgiftsagens Omkostninger, herunder i Salær til Opmanden 150 Kroner, findes efter Omstændighederne hver Part at burde udrede Halvdelen.

Herefter kendes:

Forsaavidt der ikke er Tale om saadanne Arbejder, der efter den paa Margarinefabrikker under Foreningen gældende almindelige Kotume plejer at udføres udelukkende af Mænd, bør Fabrikken »Alfa« og Falster Margarinefabrik være berettigede til at anvende kvindelig Arbejdskraft i det ved Overenskomsten af 15. Maj 1922 § 6 hjemlede Omfang mod herfor alene at betale den i nævnte Overenskomst fastsatte Kvindeløn.

Af Voldgiftssagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmands Forbund og Foreningen af Arbejdsgivere hver Halvdelen.

Den 14. Oktober 1922.

Olaf Haack.

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

Den sidste Beregning over Prisbevægelsen i Danmark blev foretaget i Juli Maaned, og Resultatet heraf er meddelt i »Statistiske Efterretninger« Nr. 22 1922. I det følgende skal der til Sammenligning meddeles nogle Oplysninger om Prisbevægelsen i forskellige andre Lande.

Lettest er det at foretage en saadan Sammenligning mellem de tre skandinaviske Lande og Finland, idet man for disse Lande har bragt Grundlaget for Prisberegningerne i saa nær Overensstemmelse, som de særlige Forhold i hvert enkelt Land muliggør.

Vanskeligere er det at foretage en virkelig Sammenligning med Prisbevægelsen i andre Lande. Det er ikke altid samme Metoder, der anvendes ved Beregningerne, og nogen Usikkerhed ved at sammenstille de forskellige Tal kan derfor ikke undgaas. For en Række Landes Vedkommende foretages Beregningerne heller ikke for et helt Budget, men kun for Dele af et saadant, ofte Fødevarer alene, og der kan derfor kun blive Tale om Sammenligning paa dette Omraade.

I de følgende Oversigter gives en Sammenstilling af Prisbevægelsen for de tre skandinaviske Lande og Finland fra Sommeren 1921 til Sommeren 1922.

	Prisstigning fra Juli 1914		
Danmark:	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.	Juli 1921 pCt.
Fødevarer	84	97	136
Klæder, Fodtøj, Vask	117	125	148
Bolig	55	41	41
Brændsel og Belysning	201	233	301
Skatter, Kontingenter o. lign.	155	201	201
Andre Udgifter	103	106	114
Ialt	99	112	137

	Prisstigning fra Juli 1914		
Sverige:	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.	Juli 1921 pCt.
Føde og Nydelsesmidler	78	102	131
Beklædning	110	140	170
Bolig	63	63	55
Brændsel og Belysning	88	107	164
Skatter	164	272	272
Øvrige Udgifter	95	110	125
Ialt	90	116	136

	Prisstigning fra Juli 1914		
Norge:	Juni 1922 pCt.	Decbr. 1921 pCt.	Juli 1921 pCt.
Madvarer	127	168	190
Beklædning	149	171	192

Husleje	68	66	61
Brændsel og Belysning	163	211	266
Skatter *)	—	—	—
Øvrige Udgifter	157	169	193
Ialt	149	175	193

	Prisstigning fra Juli 1914		
Finland:	Juli 1922 pCt.	Jan. 1922 pCt.	Juli 1921 pCt.
Fødevarer	1044	1051	1223
Beklædning	997	996	938
Husleje	666	502	452
Brændsel	1163	1150	1165
Skatter	1993	1993	1993
Ialt	1042	1024	1114

I alle fire Lande hviler Beregningerne paa de samlede Udgifter i et Normal-Husholdningsbudget, og Udgangspunktet er Udgiften i 1914. Prisstigningen til de forskellige Tidspunkter og for de forskellige Udgiftsgrupper i Budgettet er angivet i Procent af Udgiften i 1914.

For Danmark og Sverige var Prisniveauet og Prisbevægelsen omtrent ens i sidste Halvdel af 1921, men i første Halvdel af indeværende Aar har Nedgangen været noget stærkere i Sverige, saaledes at Prisniveauet i Juli Maaned i Sverige kun laa 90 pCt. over Prisniveauet i 1914, medens det i Danmark laa ca. 100 pCt. over dette Niveau. I Norge har Prisniveauet i de senere Aar været en Del højere end i Danmark og Sverige, Nedgangen har dog i første Halvdel af 1922 været lidt stærkere end i Danmark.

I Finland var Prisstigningen i Juli 1921 1114 pCt.; Priserne i sidste Halvdel af 1921 var faldende, men har i indeværende Aar snarest haft en opadgaaende Tendens. Leveomkostningerne var i Juli 1922 1042 pCt. højere end i 1914.

Prisniveauet er i Aaret fra Juli 1921 til Juli 1922 faldet med ca. $^1/_5$ i Sverige og ca. $^1/_6$ i Danmark og Norge, Nedgangen i Finland er kun ca. 6 pCt.

For England offentliggøres hver Maaned i »Labour Gazette« Resultaterne af foretagne Beregninger over Prisniveauet. Beregningerne foretages paa Grundlag af samtlige Udgifter i et normalt Arbejderbudget, og Forudsætningen er her ligesom i de skandinaviske Lande, at Forbruget stadig svarer til Forbruget i 1914. I Juli 1921 var Prisstigningen 119 pCt., i Januar og Juli 1922 henholdsvis 92 og 84 pCt. over Prisniveauet i 1914.

For de fleste andre Lande end de allerede nævnte lader Prisbevægelsen sig kun følge for Fødevarer, idet der — som allerede nævnt — som Regel ikke haves ensartede Oplysninger om Bevægelsen for hele Husholdningsbudgettet. Paa Grundlag af det af Det internationale Arbejdsbureau i Genf udgivne Maanedsskrift: »International Labour Review« (»Revue international Travail«) meddeles i nedenstaaende Tabel de foreliggende Oplysninger fra en Række forskellige Lande. Da Grundlaget for Beregningerne ikke er helt ensartet, vil en umiddelbar Sammenligning mellem Tallene for de forskellige Lande være forbundet med nogen Usikkerhed. Derimod vil Bevægelsen i Prisniveauet for de enkelte Lande fremgaa mere sikkert af Tabellen.

Indenfor de europæiske Lande har Prisbevægelsen i det sidste Aar været højst forskellig. Foruden de skandinaviske Lande viser England, Holland og Schweiz stadig Nedgang i det sidste Aar. I Frankrig og Belgien var Priserne ret stillestaaende i sidste Halvdel af 1921, men faldende i første Halvdel af 1922, saaledes at Prisniveauet i disse to Lande nu er lidt lavere end for et Aar siden. Czechoslovakiet og Italien viser begge Opgang i Priserne i Efteraaret 1921, men Stilstand eller en mindre Nedgang i Tiden fra Januar til Juli 1922. I Polen og navnlig i Tyskland og Østrig har der været en meget stærk Prisstigning i det sidste Aar.

Landene udenfor Europa viser alle, med Undtagelse af Australien, fortsat Prisnedgang. I de Forenede Stater, Canada, Australien og New-Zealand ligger Fødevarepriserne nu omkring ca. 40 pCt. over Priserne i 1914. Stærkest har Prisfaldet været i Syd-Afrika, hvor man for Levnedsmidler er naaet helt ned til 20 pCt. over 1914.

Prisstigningen for Fødevarer siden 1914.

	Sidste Opgørelse		Januar 1922	Juli 1921
	Maaned (1922)	pCt.		
Lande i Europa.			pCt.	pCt.
England	Juli	80	85	120
Tyskland (47 Byer)	Juli	6736	2363	1174
— (Berlin)	Juni	4655	2522	1441
Frankrig (320 Byer)	Juni	215	249	263
— (Paris)	Juni	207	219	206
Belgien	Juni	284	317	310
Holland (Amsterdam)	Maj	36	48	80
Schweitz	Juni	57	89	113
Italien (Rom)	Juni	354	369	302
— (Milano)	Juni	394	458	406
Østrig (Wien)	Juli	328100	74700	9700
Czechoslovakiet	Juni	1373	1367	1246
Polen (Varsjav)	Maj	101358	73498	45555
Finland	Juli	1044	1051	1223
Norge	Juni	131	174	190
Sverige	Juli	78	102	131
Danmark	Juli	84	97	136
Lande udenf. Europa.				
Forenede Stater i Nord-Amerika	Juni	38	39	45
Kanada	Juli	38	49	48
Australien	Juni	46	42	68
New-Zealand	Juni	43	47	65
Indien	Juli	60	69	74
Syd Afrika	Maj	20	39	39

*) Skatter er medtaget ved Beregningen af det samlede Stigningstal.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 15 | 8. November | 1922 | 27. Aarg.

Arbejdsløshedskassens 6. Delegeretmøde.

III.

Regnskab. — Lovændringer. — Valg.

Efter at Formanden Johs. Nielsen havde aflagt sin Beretning om Virksomheden, førtes der en kort Diskussion om denne. Diskussionen formede sig væsentligst som en skarp Kritik af Regeringen og særlig af Indenrigsministerens Stilling overfor de Arbejdsløse, og bl. a. Formanden for Ringsted Afdeling henstillede meget til Hovedbestyrelsen at arbejde paa at skaffe Understøttelse til de arbejdsløse Medlemmer, der var frataget denne; særlig maatte der gøres noget for arbejdsløse Medlemmer med mange Børn. I Forbindelse hermed vedtoges paa Forslag af Repræsentanten fra Svendborg en saalydende Udtalelse:

»Delegeretmødet vedtager, at der af Hovedledelsen paa førstkommende Delegeretmøde med Arbejdsdirektøren under Hensyn til den for de Medlemmer, der har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse og fortsatte Hjælpekasseunderstøttelse, fortvivlede Situation, indledes Forhandling og stilles Forslag om, at der inden dette Aars 1. Oktober sikres disse Medlemmer en yderligere Understøttelse som ekstraordinær Hjælp.«

Fra Næstved fremsattes Forslag om, at Repræsentanterne til Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde valgtes paa Delegeretmødet. Dette vedtoges.

Formanden for Sukkerhusarbejderne udtalte sin Anerkendelse af Hovedbestyrelsens Optræden, da Indenrigsministeren havde nægtet Arbejdsløshedskassen Laan. Han stillede følgende Resolution, der vedtoges:

»Idet Delegeretmødet godkender den af Formanden aflagte Beretning om Arbejdsløshedskassens Virksomhed, udtaler Mødet specielt sin Anerkendelse af Manøvreringen vedrørende det i 1922 paaligne de Ekstrakontingent paa 6 Kr. pr. Medlem, der foranledigede et betydeligt Ekstratilskud til Arbejdsløshedskassen fra Stat og Kommune.«

Beretningen om Virksomheden godkendtes enstemmig.

Derefter aflagde Regnskabsfører Chr. Pedersen Regnskab for den forløbne 3-aarige Periode.

Den samlede Indtægt havde været 26,700,000 Kr. og Udgifterne havde været 26,400,000 Kr. Regnskabet balancerede med 28,000,000 Kr., og Beholdningen var den 31. Marts 1922 1,500,000 Kr.

Chr. Pedersen udtalte ved Forelæggelsen af Regnskabet, at det vel var ham, der havde Ansvaret for Regnskabets talmæssige Rigtighed, men at det jo var Formanden, der efter de Beslutninger, der var taget, angav Retningen indenfor den Ramme, hvori Regnskabet bevægede sig.

De udspecificerede Aarsregnskaber var i revideret Stand udsendt til Afdelingerne Aar for Aar og til at gaa i Detailler om disse Regnskaber var Stedet ikke her, men det er Afdelingernes Pligt Aar for Aar, naar de har modtaget Regnskabet, nøje at gennemgaa det og reklamere overfor Hovedkontoret, hvis de finder Anledning hertil.

Chr. Pedersen takkede for Samarbejdet med Afdelingerne, særlig med Kassererne. Han haabede, at disse var tilfredse med hans Ekspeditioner. Til Slut rettede han en kraftig Henstilling til Afdelingerne om at være agtpaagivende og ikke komme i Restance; dette gjorde altid en Afdeling mistænkelig og var aldrig af det gode.

Emil Jørgensen, Revisionskomiteens Formand, komplimenterede Regnskabsføreren og Formanden samt Hovedkontoret iøvrigt for det store, pligtopfyldende Arbejde, de havde udført.

Efter at der var rettet en enkelt Forespørgsel om Regnskabet, og denne var besvaret, godkendtes Regnskabet.

Fra Post- og Toldvæsenet forelaa Forslag om at give Afkald paa Statsanerkendelse; Afdelings-Formanden motiverede Forslaget. Efter at Formanden Johs. Nielsen derpaa havde udtalt sig, toges Forslaget tilbage.

Fra Jord- og Betonarbejdernes Afdeling forelaa Forslag om at nedsætte et Udvalg paa 9 Mand til at undersøge, hvorledes Arbejdsløshedskassens Stilling blev, hvis Stats- og Kommunetilskud faldt bort. Efter at Formanden Johs. Nielsen havde meddelt, at Hovedbestyrelsen kunde tiltræde Forslaget, men at den maatte forbeholde sig at vælge Medlemmer af Hovedbestyrelsen til at tiltræde Udvalget, vedtoges Forslaget. Udvalget kom til at bestaa af:

Formanden Johannes Nielsen,
Aage Nielsen, Jord- og Betonarb.
Frants Petersen, Næstved.
A. Jensen, Hærens- og Flaadens Afd.
Gross Nielsen, Kuskene,
Dyhr, Hammel,
Storgaard, Aarhus,
Bjergøe, Fabrikarb.,
Jørgensen, Aabenraa.

Under Dagsordenens Punkt 4 førtes der en længere Diskussion om forskellige Bestemmelser, som den nye Arbejdsløshedslov nødvendiggjorde maatte indføres i Kassens Vedtægter, saaledes bl. a. om Vedtægtens § 7 om Understøttelsens Størrelse og om det ugentlige Dageantal, i hvilket der udbetales Understøttelse.

Delegeretmødet vedtog sluttelig, at disse Bestemmelser skulde gøres til Genstand for en Urafstemning.

Under Behandlingen af § 10 vedtoges der en saalydende Resolution:

»Idet Delegeretmødet tager § 10 til Efterretning nedlægges Protest mod alle reaktionære Vedtægtsændringer, der beskærer Kassernes Selvstyre og paalægges det Hovedbestyrelsen energisk at arbejde for en Revision af Arbejdsløshedsloven i frisindet og selvstyrende Retning.«

Under Hensyn til den økonomiske Krise og de trykkende Forhold paa Arbejdsmarkedet blev de forskellige af Arbejdsdirektoratet fremsatte Krav til Vedtægtsændringer dog godkendt og taget til Efterretning. Dette gælder saaledes foruden § 10 ogsaa §§ 11, 13 og 14, og § 15, 1. og 2. Stk. fik paa Forslag af Hovedbestyrelsen følgende Affattelse:

»1. Det ugentlige Medlemsbidrag for nydende Medlemmer er for Medlemmer, der indtræder i Kassen i Henhold til en dem paahvilende Forpligtelse til Indtrædelse, 78 Øre pr. Uge. Af dette Beløb tilfalder de 3 Øre Afdelingerne til deres Administration og opføres ikke paa Kassens Regnskab, og Afdelingerne har Ret til at give Afkald paa dette Bidrag og kan nedsætte det samlede Kontingent til 75 Øre pr. Uge.

For Medlemmer, der indtræder i Kassen uden en dem paahvilende Forpligtelse, er Kontingentet 1 Kr. 25 Øre pr. Uge.

I Administration fra Hovedkassen erholder Afdelingerne en Gang hvert Kvartal 4 Øre for hvert indbetalt Ugekontingent.

2. Kassen indskyder ved Udgangen af hvert Kvartal i Arbejdsløshedsfonden 5 pCt. af det som ordinært Medlemsbidrag i Kvartalet indgaaede Beløb.«

Efter Forslag fra Helsingør A. blev § 15, 3. Stk. derimod ændret saaledes, at Ekstrakontingent til Arbejdsløshedskassen fremtidig skal fordeles lige paa alle Kassens Medlemmer i Stedet for som hidtil, at Paaligningen

finder Sted i Henhold til det Antal Kontroldage, Afdelingen har besværet Arbejdsløshedskassen med.

Vedtægterne vil iøvrigt blive udsendt til Afdelingerne i Særtryk, saasnart den omtalte Urafstemning om § 7 er tilendebragt.

Det vedtoges at afholde næste Delegeretmøde i Tilslutning til Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres, og overlodes det den samlede Hovedbestyrelse at træffe Bestemmelse om Forbundet eller Arbejdsløshedskassen skal holde sit Møde først.

Derefter foretoges Valg.

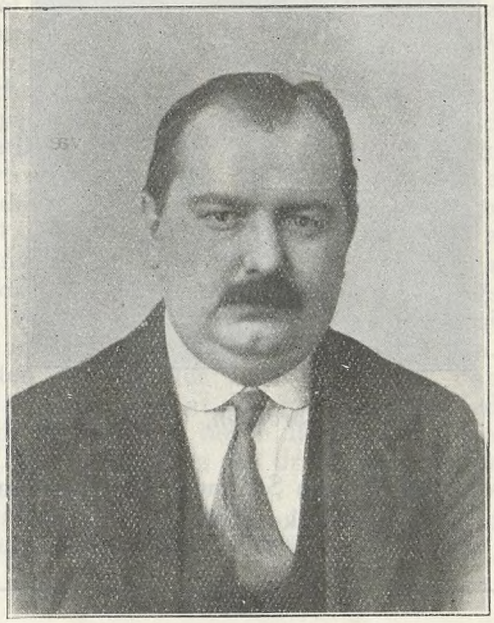
Til Formand genvalgtes Johs. Nielsen med Akklamation. Til henholdsvis Næstformand og Regnskabsfører, ligeledes med Akklamation, d'Hrr. J. P. Johannessen og Chr. Pedersen. Til Hovedbestyrelse valgtes Medlemmer fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Hovedbestyrelse og til Revisorer d'Hrr. Emil Jørgensen, Poulsen og Simonsen.

Formanden sluttede derefter med en Tak til Delegeretmødet for Arbejdet, der var udført, og den Fordragelighed, der havde raadet under Diskussionen og for de Beslutninger, der var taget, og som alle havde Medlemmernes Tarv for Øje. Vi har maattet tiltræde Forslag til Vedtægtsændringer, som vi ikke har syntes om, og vi vil derfor fortsætte vort Arbejde for en Revision af Arbejdsløshedsloven i mere frisindet og selvstyrende Retning, saaledes at de snærende Pigtraadshegn, der mere og mere bygges op, og som ikke er til nogen som helst Gavn, kan forsvinde. Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse er et mægtigt Led i Arbejdernes Frigørelseskamp. Vi vil arbejde paa at højne og styrke dette, saaledes at den sorte Skygge, Arbejdsløsheden kaster ind i de Tusinde smaa Hjem, kan imødeses med mindre Gru, end nu er Tilfældet.

Formandens Udtalelser besvaredes med kraftige Hurraraab for Kassen og Formanden, hvorefter Dirigenten, Carl Drejer, erklærede Delegeretmødet for hævet, og de Delegerede afsang derpaa staaende Socialisternes Marsch.

Nye Medlemmer af vor Hovedbestyrelse.

Paa den i Eftersommeren afholdte Kongres i D. A. F. blev der valgt to nye Hovedbestyrelsesmedlemmer, hvis Billeder vi her bringer.

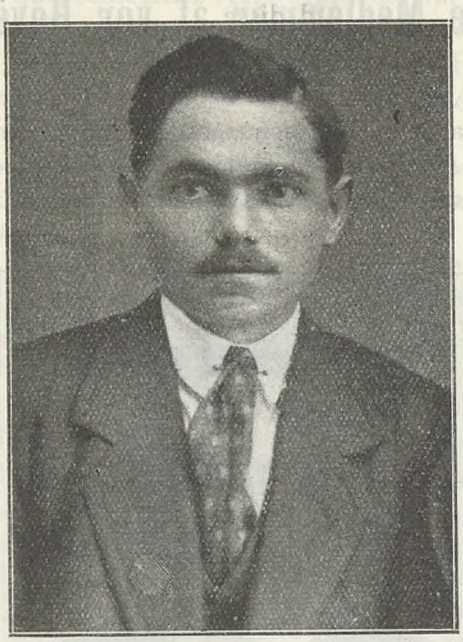
Sofus Larsen, Kbhvn.

Sofus Larsen er født i København den 23. December 1886. I 1908, da han var 22 Aar, kom han til at arbejde paa Oliemøllerne, hvor han uafbrudt har været beskæftiget siden. I 1910 blev Larsen første Gang valgt ind i sin Afdelings Bestyrelse. Paa Generalforsamlingen i 1916 blev han valgt til Formand for Oliemøllernes Afdeling og som sagt nu paa Kongressen til Medlem af Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedbestyrelse.

Marius Sørensen er født i Hvornslev den 8. April 1891, kom som Barn ud at tjene hos Bønderne, indtil han blev Soldat. I 1915 begyndte han som Arbejdsmand ved Murarbejde paa Teglværker og lignende Steder.

I 1918 blev Sørensen Kasserer for sin Afdeling, en Stilling, han i 1920 ombyttede med Formandspladsen, han er tillige Formand for den stedlige Partiforening og Medlem af Kommunalbestyrelsen.

Vi føler os overbeviste om, at vore to Kammerater vil gøre udmærket Fyldest i deres

Marius Sørensen, Ulstrup.

nye og ansvarsfulde Stillinger, og vi medgiver dem vore bedste Lykønskninger.

To Voldgiftsdomme.

Ved Den faste Voldgiftsret er afsagt to Domme, der begge har været imødeset med Spænding og er af stor Interesse.

Den første Sag drejer sig om Forlængelse af Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien for Bornholm, hvor Arbejdsgiverne hævdede at have Ret til en øjeblikkelig Augustregulering paa 6 pCt., hvorimod Arbejderne og Dansk Arbejdsmands Forbund hævdede, at Overenskomsten var at betragte som fortsat gældende med kun 3 pCt. Nedsættelse. Som det ses, gav Retten os pure Medhold i vor Betragtning.

Den anden Sag vedrører et Forhold paa Korsør Margarinefabrik, hvor tre Arbejdere, der var Kammeraternes Tillidsmænd, ikke blev genantagne efter Foraarets store Konflikt. I denne Sag gav Retten imidlertid Fabriksledelsen Medhold; men da begge Sagerne er af betydelig principiel Interesse, henstiller vi til vore Læsere at gøre sig bekendt med følgende Sagsudskrifter:

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Oktober 1922 i Sag Nr. 624: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholms Vegne.

I næstsidste Stykke af det almindelige Forlig af 4. April 1922 er det bestemt, at saafremt der i et Fag inden 1. August 1922 fremsættes »Forslag om at forlænge den gældende Overenskomst et Aar fra dens Udløbstid, iøvrigt uden andre Ændringer end dem, man ved fri Forhandling kan enes om,« men dette ikke tiltrædes fra *Arbejderorganisationens* Side, indtræder der en Augustregulering opad eller nedad med 1 pCt. for hver Procent Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i den forudgaaende Februar Maaned. Hvis det derimod er fra *Arbejdsgiverorganisationens* Side, at Forslaget ikke tiltrædes, indtræder der vel ogsaa en saadan Augustregulering, men dog saaledes, at der intet tillægges eller fradrages for de første 6 Points af Pristallets Stigen eller Synken. Hvis endelig saadant Forslag fremsættes fra den ene Side og tiltrædes fra den anden Side, bortfalder Augustreguleringen.

Efter at der fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side under Henvisning til Forliget af 4. April var fremsat et generelt Forlængelsesforslag for alle under Forbundet hørende Afdelinger, afsluttedes der den 31. Juli 1922 en Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og Forbundet om saadan Forlængelse, idet der dog af Arbejdsgiverforeningen toges visse Forbehold for enkelte Overenskomsters Vedkommende. Af disse Forbehold er det sidste saalydende:

»Det bemærkes dog, at Overenskomsterne mellem Bornholms keramiske Fabrikantforening samt Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm og vedkommende Arbejderorganisation fornyes, hvis Arbejderne vil gaa med til at lade den i Øjeblikket foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse løbe videre udover 1. Februar 1923.«

Dette sidste har Arbejderne ikke villet forpligte sig til, og Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm har deraf taget Anledning til at lade Augustreguleringen træde i Kraft med det fulde Beløb (6 pCt. Nedsættelse) for Timelønningernes Vedkommende, idet Foreningen — med Støtte af Arbejdsgiverforeningen — hævder, at det er Arbejderne, der har nægtet at samtykke i den gældende Overenskomsts uforandrede Forlængelse.

De samvirkende Fagforbund har derefter paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne under nærværende Sag indklaget Arbejdsgiver-

foreningen paa sidstnævnte bornholmske Forenings Vegne og paastaaet denne kendt uberettiget til at fradrage mere end 3 pCt. samt paalagt Bod og Erstatning. De Indklagede har paastaaet Frifindelse.

Angaaende »den i Øjeblikket foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse« er det for Retten oplyst, at der derved sigtes til forskellige Overenskomster, der i Sommerens Løb før 1. August 1922 er afsluttet med Hensyn til forskellige bornholmske Virksomheder. Af disse Overenskomster, der er ensartede og efter Klagernes Anbringende var midlertidige Foranstaltninger, som særlig tog Sigte paa at afhjælpe den ekstraordinært store Arbejdsløshed, er den først indgaaede forelagt Retten. Den betegner sig som en i Rønne den 7. Juni 1922 truffet Aftale mellem Kaolinarbejderne paa Rabekkaværket og A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik vedrørende Selskabets Kaolinslemmeri. Ifølge dens Prg. 1 bliver den ved Forliget af 4. April fastsatte Timeløn uforandret, medens efter Pg. 2

»Den ifølge Forliget af 4. April fastsatte Reduktion af Akkorderne forhøjes til 28 pCt., dog saaledes at ingen Akkord maa nedsættes mere, end at Gennemsnitsfortjenesten — i Henhold til Fabrikens Statistik — vil kunne udgøre mindst 25 pCt. over Timelønnen.

Iøvrigt gælder den almindelige Overenskomst.«

I Prg. 3 forpligter Fabrikken sig til hurtigst muligt at sætte ca. 55 Mand i Arbejde og holde Arbejdet i Gang Overenskomstperioden ud under visse Forudsætninger, deriblandt, at der opnaas et Statstilskud af Kr. 2,40 pr. Ton produceret Kaolin. I Prg. 4 hedder det, at »Augustregulering finder Sted for Timelønningernes Vedkommende paa overenskomstmæssig Maade, medens Akkordlønningerne bliver uberørte, saalænge de under 3.a. omtalte Tilskud er virkende.« I Prg. 6 hedder det, at »Parterne forpligter sig til nøje at overholde ovennævnte Aftale, og i Tilfælde af dokumenteret Misligholdelse fra den ene Parts Side er den anden Part berettiget til straks at hæve Overenskomsten, hvorefter den almindelige Overenskomsts Satser straks træder i Kraft.«

Og endelig er der i Prg. 7 taget udtrykkeligt Forbehold om, at Overenskomsten »ikke maa danne Præcedens for senere eller andre Forhandlinger med Selskabet eller andre Virksomheder.«

Overenskomsten er underskrevet henholdsvis »for A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik« og »for Arbejderne«.

Retten maa nu give Klagerne Medhold i, at disse Overenskomster efter deres Form og Indhold mere har Karakter af foreløbige forsøgsvise bestemt tidsbegrænsede Dispositioner end af organisationsmæssige Aftaler, bestemte til at indgaa som faste ændrende Led af de almindelige Overenskomster, og til uden videre at forlænges med disse. Denne deres særlige Karakter findes da ogsaa anerkendt derved, at de i Overenskomsten af 31. Juli 1922 betegnes ved Henvisningen til »den i Øjeblikket foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse.«

Til det anførte kan yderligere føjes, at hvis der mellem Parterne havde været Enighed om »den gældende Overenskomst«s Forlængelse, uden at Forholdet med Hensyn til den ekstraordinære Lønnedsættelse var blevet draget frem, og der senere var opstaaet Strid om dette Forhold, maatte hver af Parterne have haft Krav paa at faa Spørgsmaalet afgjort ad voldgiftsretlig Vej. Det er derfor allerede under Hensyn hertil et Krav paa en Forringelse af Arbejdernes Retsstilling, naar Arbejdsgiverne den 31. Juli 1922 har gjort deres Tiltræden af Overenskomstens Forlængelse afhængig af, at Arbejderne for det heromhandlede Spørgsmaals Vedkommende paa Forhaand bandt sig til at anerkende Arbejdsgivernes Opfattelse.

Retten maa herefter tage Klagernes Paastand til Følge, dog at der ikke findes Anledning til at paalægge nogen Bod, hvorhos Sagens Omkostninger, da det drejer sig om Forstaaelse af Overenskomster, der vel kan give Anledning til Tvivl, findes at burde paalægges Parterne med Halvdelen hver.

KENDELSE.

Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm har været uberettiget til nu at afdrage de hos denne Forenings Medlemmer beskæftigede Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund mere end 3 pCt. af Timelønningerne fra Augustreguleringens Indtræden.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 150 Kr. og Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholms Vegne med 150 Kr.

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Oktober 1922 i Sag Nr. 600: De samvirkende Fagforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustriens Vegne og denne igen paa A/S Korsør Margarinefabriks Vegne.

I det almindelige Forlig af 4. April 1922, som danner Grundlaget for Forliget af 24. samme Maaned, hedder det i Slutningen, at »Fortrædigelser af nogen Art i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa ikke finde Sted.«

De samvirkende Fagforbund har nu paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustriens Vegne og denne igen paa A/S Korsør Margarinefabriks Vegne og gjort gældende, at Fabrikken har overtraadt den nævnte Bestemmelse derved, at den efter den store Konflikts Afslutning og Arbejdets Genoptagelse fra de strejkende Arbejderes Side har nægtet at genantage tre Arbejdere, der har været Organisationens Tillidsmænd og Repræsentanter, og under de i den Anledning stedfundne Forhandlinger endvidere har nægtet at afgive noget Løfte om disse Mænds Genantagelse, saa snart der blev Brug for mere Arbejdskraft end nu.

De Mænd, det drejer sig om, er Martin Jensen, der har arbejdet paa Fabrikken i 12 Aar, deraf de sidste 8 Aar paa samme Plads. Jensen var af sine Kammerater valgt til Tillidsmand paa Fabrikken. Overenskomsten mellem de herhenhørende Organisationer bestemmer, at en saadan vælges, men giver iøvrigt ingen Regler angaaende hans Stilling. Endvidere Axel Carlsen, der har arbejdet paa Fabrikken i 3 Aar. Han har været Formand for Fagforeningen og er for Tiden dens Næstformand. Og endelig Frederik Andersen, der har arbejdet der i 10 Aar, deraf de sidste 6 Aar som Chauffør. Han er Medlem af Bestyrelsen for Margarinearbejdernes Klub.

Idet Klagerne hævder, at Fabrikkens Stilling overfor de 3 Mænd har sin Grund i disses Stilling og Optræden som deres Kammeraters Talsmænd og Repræsentanter under den stedfundne Konflikt og saaledes en Krænkelse af det ovenciterede Fortrædigelses-Forbud, har de paastaaet Fabrikken kendt pligtig at genantage dem og paalagt Bod og Erstatning.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de har nægtet, at Fabrikkens Forhold overfor de 3 Mænd har Karakter af nogen Fortrædigelse af de Paagældende i Anledning af deres Stilling eller Optræden som Arbejdernes Ledere og Repræsentanter eller overhovedet har nogen organisationsfjendtlig Karakter.

Fra Fabrikkens Side er oplyst, at der før Konflikten beskæftigedes 79 Arbejdere, at 61 af disse er genantagne efter Konflikten, idet der ikke har været Brug for flere, at der overhovedet ingen nye Arbejdere er antagne, og at der blandt de genantagne har vist sig at være flere, der indtager Tillidsstillinger indenfor Arbejderorganisationen. Videre er det, forsaavidt angaar Tillidsmanden, Martin Jensen, fra Fabrikkens Side forklaret, at Grunden til, at han ikke genantoges, er den, at han i lang Tid — trods gentagne Advarsler — ikke har præsteret tilstrækkeligt Arbejde, og Fabrikken har talmæssigt godtgjort, at der ydes betydeligt mere Arbejde af den Mand, der nu er sat paa hans Plads. Hvad Axel Carlsen og Frederik Andersen angaar, har Fabrikken for den Førstes Vedkommende henvist til, at han efter eget Ønske var beskæftiget som Kusk, men at de Heste, han kørte med, nu er solgt, og for Frederik Andersens Vedkommende til, at den Rute, han plejede at besørge som Chauffør, nedlægges om Vinteren, og først er kommet i Gang et Par Maaneder efter Arbejdets Genoptagelse, samt at Chaufførernes Tal overhovedet er indskrænket. Men Fabrikken har iøvrigt gjort gældende, at den, naar den paa Grund af Arbejdertallets Begrænsning ikke har kunnet genantage alle Arbejdere, selv maa have Ret til at vælge, hvem den vil genantage, og derved ikke kan være pligtig til ubetinget at foretrække dem, der har været der længst, saalidt som til at tage særligt Hensyn til, om vedkommende Arbejder beklæder nogen Stilling som Bestyrelsesmedlem eller lignende indenfor Fagforening eller Klub. At Axel Carlsen og Frederik Andersen indtog saadanne Stillinger vil Fabrikkens Ledelse end ikke have været bekendt med.

Da Retten, som Sagen foreligger, ikke kan anse det for bevist, at Fabrikken har gjort sig skyldig i nogen overenskomststridig Fortrædigelse eller overhovedet nogen organisationsfjendtlig Adfærd, vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge, hvorhos Sagens Omkostninger maa paalægges Klagerne.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustriens Vegne og denne igen paa A/S Korsør Margarinefabriks Vegne, bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmands Forbunds Vegne med 300 Kr.

En Opfordring.

Vi har modtaget følgende:

I den senere Tid har Dagbladene skrevet en Del om, at Blyantsfabriken »Viking« havde store Vanskeligheder at gennemgaa, da der herhjemme kun var ringe Efterspørgsel paa danske Blyanter. »Tegnerforbundet« har derfor paa et Medlemsmøde drøftet, om danske Tegnere kunde gøre noget for at hjælpe denne specielle danske Industri, der i saa høj Grad har Bud til Kunstnerne, og har bemyndiget Bestyrelsen til at opfordre alle Tegnere, Arkitekter og andre Kunstnere, der i større Udstrækning har Brug for Blyanter, kun at an-

vende det danske Fabrikat fra »Viking«. Efter vor Erfaring er disse Blyanter fuldt saa gode som de udenlandske, og det er kun en ringe Ulejlighed at forlange dem hos Deres Leverandør, de faas sikkert overalt. I dette Tilfælde er det saaledes baade let og fordelagtigt at beskytte dansk Arbejde.

Tegnerforbundets Bestyrelse.

København, den 21. September 1922.

Til Afdelingsformændene.

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Fra Udlandet.

Meddelelser

fra

Internationale Grov- och Fabriksarbetare-Föderation.

Sekretær: R. Stenhuis, Willem Beukelsstraat 38, Amsterdam, Holland.

Oktober 1922.

Lønforhold i England.

Sekretæren for det engelske Broderforbund meddeler os i en Rundskrivelse, at han fremtidig regelmæssigt vil holde os a jour med Arbejdsforholdene i de forskellige Industrier.

For Fremtiden vil vi til de tilsluttede Forbund lade tilgaa Afskrift af disse Beretninger, idet vi dog naturligvis kun vil oversætte de af det engelske Forbunds Meddelelser, i hvilke Medlemmerne af de tilsluttede Forbund er interesserede.

Den første Beretning, som det engelske Forbund har tilsendt os, indeholder Oplysninger om Lønforholdene i Cement-, Lervare-, Farve- og Fernisindustrien. Vi hidsætter af denne følgende Oplysninger:

Lervareindustrien (Teglværk og Fajance).

Arbejdsgiverne i Lervareindustrien har foreslaaet at lade nedenstaaende Lønreduktioner træde i Kraft fra 1. Oktober:

Mænd:

1. Nedsættelse af Lønnen for Akkordarbejdere fra 21 Aars Alderen paa 10 shilling ugentlig,
2. Nedsættelse af Lønnen for Akkordarbejdere fra 18 til 21 Aar paa 8 shilling ugentlig.

Kvinder:

3. Nedsættelse af Lønnen for Akkordarbejdersker fra 18 Aars Alderen paa 8 shilling ugentlig,
4. Lønnen for voksne Akkordarbejdersker nedsættes i Forhold hertil,
5. Stykpriserne skal reduceres med Beløb af en saadan Størrelse, at Priserne kommer til at staa i passende Forhold til de Lønninger, der garanteres Akkordarbejderne og Akkordarbejderskerne.

Paa et Møde, der afholdtes den 6. September 1922 mellem Repræsentanter for Arbejderne paa den ene Side og for Arbejdsgiverne paa den anden Side, opnaaedes der ikke Enighed om ovennævnte Forslag fra Arbejdsgiverne, og Mødet blev udsat paa ubestemt Tid.

Den 21. September 1922 blev der sluttet Overenskomst mellem Repræsentanterne for Arbejderne og Arbejdsgiverne i Lervareindustrien.

Nedenstaaende Lønreduktioner vil herefter træde i Kraft fra 1. Oktober d. A.:

Mænd:

1. a) Lønningerne nedsættes for de vedkommende Akkordarbejdere fra 21 Aars Alderen med 5 shilling ugentlig under Forudsætning af, at denne Nedsættelse i intet Tilfælde maa træde i Kraft, saafremt Lønnen derved kommer til at ligge lavere end 21 shilling over Niveauet før Krigen, eller saafremt den ugentlige Fortjeneste reduceres saa meget, at Ugelønnen kommer ned under 42 shilling.
   b) Lønningerne nedsættes for Akkordarbejdere fra 18 til 21 Aar med 4 shilling ugentlig under Forudsætning af, at denne Nedsættelse i intet Tilfælde maa træde i Kraft, saafremt Lønnen derved kommer til at ligge lavere end 18 sh. 6 pence over Niveauet før Krigen.
   c) Stykpriserne nedsættes med saadanne Beløb, der er nødvendige for, at de kan komme til at staa i passende Forhold til de Lønninger, der kan oppebæres af Akkordarbejdere.
2. Ovennævnte Bestemmelser er gældende fra 1. Oktober 1922 til 1. Januar 1923, og efter denne Tid kan begge Parter fremkomme med Forslag til Ændringer under Forudsætning af, at en Opsigelsesfrist paa en Maaned respekteres.

Kvinder:

3. Forandringer i Lønningerne for Kvinder og Drenge under 18 Aar blev ikke foretaget, da Forhandlingerne om dette Spørgsmaal endnu er løbende.

Cement-Industrien:

Lønningerne for Arbejderne i Cementindustrien er nedsat med ¾ penny (3 farthings) pr. Time for Dagarbejdere og med tilsvarende Beløb for Akkordarbejdere og Arbejdere i 2- og 3-Skift samt med ⅜ penny pr. Time for Drenge under 18 Aar og kvindelige Arbejdere.

Disse Lønnedsættelser træder i Kraft fra sidste Lønudbetalingsdag i August og kan altsaa fradrages ved første Lønudbetalingsdag i September.

De nye Lønsatser er gældende til sidste Lønudbetalingsdag i Januar 1923.

Efter at ovennævnte Lønreduktioner er gennemført, andrager Minimallønnen sig i efternævnte Distrikter til følgende Beløb:

Cardiff	1 sh.	1½ d.
Medway		11¼ d.
Belfast		11½ d.
Warwickshire		10¾ d.
Hartlepool	1 sh.	1¼ d.
Cambridge	1 sh.	1¼ d.

Farve- og Fernisindustrien:

Paa et Møde, som afholdtes i »National Joint Industrial Council« den 5. April 1922, blev nedenstaaende Lønninger fastsat:

Mænd:

Alder	Nuværende Løn sh./d.	Lønreduktion ialt	Ny Skala fra 1. Udbetaling i Maj.	Ny Skala fra 1. Udbetaling i Juli
21	57/—	5/—	54/6	52/—
20	47/6 — 51/6	4/—	45/6 — 49/6	43/6 — 47/6
19	40/8 — 42/8	3/6	38/11 — 40/11	37/2 — 39/2
18	34/6 — 36/6	3/—	33/— — 35/—	31/6 — 33/6
17	28/— — 30/—	2/6	26/9 — 28/9	25/6 — 27/6
16	22/8 — 24/8	2/—	21/8 — 23/8	20/— — 22/8
15	18/2 — 20/2	1/6	17/5 — 19/5	16/8 — 18/8
14	14/6 — 16/6	1/—	14/— — 16/—	13/6 — 15/6

Kvinder:

Alder	Ny Skala fra 1. Udbetaling i Juli:
21	28/—
20	26/—
19	24/—
18	22/—
17	19/—
16	16/—
15	13/—
14	11/—

(Til Oplysning tjener, at med den nuværende Kurs er 1 shilling ca. Kr. 1,10 i dansk Mønt.)

Svenska Grov- och Fabriksarbetareförbundet.

Beretning om 3. Kvartal 1922.

Sekretæren for det svenske Broderforbund skriver til os:

Antallet af arbejdsløse Forbundsmedlemmer er i Løbet af 3. Kvartal formindsket i nogen Grad. Flertallet af de i **Byggefagene** beskæftigede Forbundsmedlemmer har haft Arbejde i Maanederne Juli, August og September.

Arbejderne i **Tændstikindustrien** arbejder kun 3 Dage pr. Uge, og Arbejderne i enkelte andre Industrier arbejder ligeledes — selv om det ikke er paa alle Fabrikker — kun nogle Dage om Ugen.

I Løbet af 3. Kvartal er ialt 9000 Medlemmer kontrolleret som Arbejdsløse, medens 2000 Arbejdere i Tændstikindustrien kun har arbejdet Halvdelen af den normale, ugentlige Arbejdstid.

Som det er sket i 1. og 2. Kvartal har Arbejdsgiverne i 3. Kvartal opsagt mange Overenskomster og forlangt yderligere Lønreduktion.

I Løbet af 3. Kvartal er der opstaaet følgende Antal Uoverensstemmelser mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne i efternævnte Industrigrupper:

Industri.	Antal Byer eller Pladser	Antal interesserede Medl.
Byggefagene	4	11
Bygningsmateriale	4	99
Flaskeindustri	11	671

Arbejdsgiverne i Flaskeindustrien opsagde rettidigt den gældende Kollektiv-Overenskomst, der udløb den 30 Juni.

Arbejdsgiverne forlangte i det nye Overenskomstforslag, som de forelagde Arbejdernes Repræsentanter, en Lønreduktion paa saavel Time- som Akkordløn af 50 pCt. foruden Forringelse af de iøvrigt gældende Arbejdsvilkaar. I Juni fandt flere Forhandlinger Sted mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverne og Arbejderne, men disse Forhandlinger endte alle uden Resultat. Under det sidste Møde i Juni blev det klart, at Arbejderne ikke kunde komme til Enighed med Arbejdsgiverne, saalænge de (Arbejderne) vægrede sig ved at tage en Lønreduktion paa 25 pCt. Den største Reduktion, Arbejderne vilde gaa med til, androg 20 pCt. Da man saaledes umuligt kunde blive enige, nedlagde Arbejderne Arbejdet i 10 Fabriker i Begyndelsen af Juli, og den 1. August er Arbejdet blevet nedlagt paa endnu en Fabrik. Den 18. August indfandt Repræsentanter for Parterne sig hos Statens Forligsinstitution; Arbejdsgiverne forlangte en Reduktion paa 35 pCt. Det viste sig atter, at det var umuligt for Parterne at komme til Enighed, og ved Slutningen af 3die Kvartal løb Strejkerne usvækket videre.

Industrier, som berøres af Stridigheder.

Industri:	Antal Byer eller Pladser	Antal interesserede Medl.
Stenkul o. l.	2	368
Træmasse	1	8
Tørv	2	30

I Løbet af 3die Kvartal er 119 Forbundsmedlemmer paa 27 Fabriker blevet inddraget i Stridigheder, Strejker og Lønbevægelser. Arbejdsgiverne har lockoutet 40 Medlemmer paa ialt 11 Fabriker; disse 40 Arbejdere er blevet understøttet af Forbundet.

Abonnement paa „Arbejdsmændenes Fagblad"

kan tegnes hos Afdelingskassererne, paa alle Postkontorer hele Landet over eller ved skriftlig Anmeldelse direkte til Hovedkontoret, H. C. Andersensgade 14 St., København K.

Prisen er 1 Kr. pr. Kvartal frit tilsendt.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1., N. Telf. Nora 141. Form. H. F. Augustinusen, prvt. Telf. Str. 1423 x. Kasserer Ch. Christensen, Jagtvej 102, 3. L.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Julius Andersen, Peder Hvidtfeldtsstræde 12, 3., K. Telf. Vester 2831 x. Kasserer A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2., L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Tlf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struenseg. 51, St.

Budenes Organisation: G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Kasserer: Jul. Sindt, Eskildsgade 38, 2. Kontor Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14,721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St., K. Telf. Central 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen. Kontor, Blaagaardsgade 4 A, N. Telf. 3404. Kasserer O. Wessberg, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund: Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1., B. Kass. Poul Brandt, Ægirsgade 46 A, 4., L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3., F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund: Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1., K. Telf. 9961. Kasserer S. M. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Formand: Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40. K. Telf. Palæ 282. Privat Egilsgade 48, 4. Telf. Sundby 2507 y. Kasserer: Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3., B. Telf. Vester 6859. Kasserer M. Ferslev, Bustrupsgade 9, 4., V. Telf. Vester 1309 v.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Lyneborggade 20, 3., S. Telf. Sundby 4103 x. Form. A. Jensen, Prinsessegade 73 B, 3., C. Kass. H. Rasmussen, Adr.: Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Formand og Kasserer Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4. Tlf. Taga 39 y.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor Kapelvej 55, N. Telf. 3496. Kass. Chr. Olsen, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. P. Larsen, Sankelmarksgade 28, 5. B. Kasserer: H. Andersen, Lille Istedgade 6, 1. B.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Kasserer: P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. t. v. F.

Kastrup: Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4, 1., Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. A. Christensen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18,1., V.

Københavns Banegaardes priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen, Oehlenschlægersgade 35, 5., B. Telf. Vester 6890 v. Kasserer: Jens Hansen, Stormgade 19, B.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St., N. Telf. C. 10,147. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4., Ø. Kasserer: F. Andersen, Hejmdalsgade 13, 1., L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2., F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y., prvt. Telf. Str. 340 x. Kasserer C. Jensen, Tyrolsgade 13, 3., S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Allè 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1., V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Jægersborggade 16, 2.

Sandlossernes Fagforening. Form. H. Eriksen, Saxogade 27 A, 4. Kass. H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1., Ø.

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1., K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1., C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. L. Petersen, Gunløgsgade 60, 2., B. Telf. Sundby 2536 x. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpapparbejdernes Afdl. Form. C. Dannemann Jensen, Absalonsgade 40 A, 1. B. Telf. Vester 5747 u. Kass. C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Teglværksarb. Afdl. Ole Christensen, Jernbanevej 55, Gentofte.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød, Fischersgade 21, 1., S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St., Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen. Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. H. P. Lauritzen, Nygade 6, St., Valby. Kass. L. J. Valdemar, Rørholmsgade 18, Kld., K.

Vejerassistenternes Fagforening. Form. Carl Hansen, Ndr. Frihavnsgade 99, 3., Ø. Kass. N. A. Mogensen, Vardegade 27, 1. Ø.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Hans Henrichsen, Vestergade 14.

Aalborg A. Jens Olsen, Valdemarsgade 4. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Tlf. 1618.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2.

Aalborg K. H. K. Andersen, Løkkegade 5. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Højbjerg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Tlf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen, Bylowsgade 7, 1.

Aarhus J. Hans Larsen, de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.

Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1.

Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.
Aarhus M. Th. Christiansen, Holbergsgade 16, St.
Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.
Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G.
Aars. Oluf Hansen, Aars.
Agerbæk. Louis Hansen, Tofterup St.
Agersted. Paptækker Laurits Jensen, Agersted.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden: Fr. Jensen, Skræ pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Jensen, Arden pr. Arden St.
Asaa. Laurits Larsen, Asaa.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Karl Torp, Bjerringbro.
Blaahøj. Mads Madsen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense: Chr. Kristiansen, Odense Landevej.
Brabrand. V. Loft, Brabrand.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge. Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst: Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Laurits Larsen, Vestergaardsvej 30.
Brørup. Th. Thomsen, Folding pr. Brørup.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. S. P. Larsen, Bælum St.
Daugaard. Anton Therkelsen, Daugaard.
Durup. Kr. Pedersen, Glynge pr. Durup.
Dybvad. Thomas Sørensen, Dybvad.
Ebeltoft. O. Olsen, Nedergade.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen, Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 108. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Erik Pedersen, Sandegyde 67.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard, Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. N. Andreasen, Fyensgade 74, 2.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Prinsensgade 22.
Fredericia K. J. P. Stephansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 5.
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Chr. Verner, Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Søndergade, Give
Gjern. S. P. Jensen, Hotel »Gjern«, Gjern St.
Gjesten. Marius S. Nissen, Øster Gjesten pr. G. St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By, Gjørding St.
Glamsbjerg. Anton Jørgensen, Køng pr. Glambjerg.
Glatved. Anton Andersen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Thule Friis, Frederiksberg, Grindsted.
Grønbjerg. N. P. Sørensen, Vesterled, Filskov.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg.
Hampen. Anders Rasmussen, Arritskov pr. Hampen.
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Egebjerg pr. Horsens.
Harboøre. Peder Andersen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus.
Haslund-Ølst. Jens Nielsen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Niels Godsk, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen Hjerm.
Hjørring. L. P. Larsen, Strømgade 4. Telf. 751
Hobro. M. N. Lynnerup, Adelgade 73.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holtebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro St. Aksel Petersen, Sønderlandsgade 1.
Holsted. Hans P. Jensen, Holsted St.
Hornslet. J. Laursen, Hornslet Mark, Hornslet.
Horsens A. Jens Jensen, Sommerlystgade 8. Tlf 495.
Horsens H. Niels Anton Iversen, Søndergade 43.
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Eiby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Larsen, Søby pr. Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast. St.
Juelsminde. Anton Nielsen, Teglværket, Juelsminde.
Karup. Simon Petersen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen. Søndergade 56.
Kjellerup. Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Stejlbjergvej 30, Kolding. Telf. 305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1., Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Adolf Rasmussen.
Kvissel. Peter Sørensen, Nr. Broens Hus, Kvissel St.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. N. Jensen Nørgaard, Gyldendal, Lihme pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Søren Nielsen, Østergade
Lysbro. Jesper Jensen, Lysbro pr. Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løkken. Hans Eskildsen, Løkken.
Løsning. Anton Andersen, Rimmerslund Mk. pr. Hedensted.
Mariager. Chr. Mikkelsen, Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Karl Jensen, Julianehede, Engesvang.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Mønsted. Anders P. Stilling, Mønsted pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nimtofte. Niels Sancko, Nimtofte St.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. J. C. Christensen, Refshammer pr. Nykøbing.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørager. Ejner Nielsen, Mejlby pr. Arden.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1 og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Th. Jensen, Vestergade 1, Nørre Sundby.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb. Søren Rasmussen, Tillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.
Odense C. Jacob Hansen, Vesterbro 99.
Odense F. C. Mathiesen, Frederiksgade 46, 1. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.
Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.

Odense K. P. Jensen, Jens Bentsensgade 10, 1.
Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3 Sal tv.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51, 1. Telf. 3379.
Onsild. C. Nørgaard, Kongsvaddalen pr. Onsild.
Ormslev. Erik Pedersen, Ormslev By pr. Ormslev St.
Oue. Chr. Pedersen, Oue pr. Hobro.
Over Jerstal. Niels Glimberg, Alkjær pr. Over Jerstal.
Pandrup. C. M. Pedersen, Bleggrav pr. Kaas St.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørregrogade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Nordostvej 10. Randers.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, Ribe.
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Jens Johansen, Bellevue, Rudkøbing.
Ry. Magnus Voltmann, Gl. Ry pr. Ry St.
Ryomgaard. Møller Jørgensen, Margretelund, Ryomgaard
Rødding, Nørrejylland. Søren Kr. Kristiansen, Rødding Hede pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. P. M. Skou, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Chr. Davidsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. Carl Jensen, Valdemarsgade 33.
Silkeborg St. Mads Madsen, Skolegade 40.
Sindal. Vald. Rasmussen, Nørregade 65.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. N. P. Christensen, Vesterby, Skagen.
Skanderborg. Høier Maltesen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Kristian Sørensen, Ejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Anders Laursen, Ellensminde pr. Skelund St.
Skive A. Johannes Mortensen, Thinggade 20. Tlf. 107.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46.
Skjød. Jens Olesen, Sønderskov pr. Hammel.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup, Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Lauritz Nielsen, Otruphuse pr. Skørping.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup. S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Jens P. Andersen, Slæbæk pr. Kirkeby.
Stenvad. C. M. Jokumsen, Ørbæk pr. Ramten.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund.
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Chr. Madsen, Stilling St.
Stoholm, Peder J. Pedersen, Stoholm.
Struer. N. P. Iversen, Vestergade 57
Støvring. Laurids Larsen, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Tlf. 457.
Svendstrup. P. Qvist, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. J. Chr. Thomsen, Tulstrup pr. Sall St.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard. Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Sdr. Stenderup. Sofus M. Due, Sdr. Stenderup, Varmark.
Taars. Chr. Risberg, Taars St.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. N. Chr. Jensen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Alfred Bendiksen, Thorsager pr. Thorsager St.
Thorsø. Jens Jensen, Apdrup pr. Thorsø.
Tilst. Nikolaj Lajer, True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Michael Christensen, Villa »Daheim«, Grønnevej Tinglev.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. Aksel Hammelsvang, Tistrup.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen, Trustrup.
Tylstrup. Julius Petersen, Toften, Tylstrup.
Tønder. R. Hansen, Mellemgade 7.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup. L. Blom, Tværgade.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15.
Vejle A. Mads Madsen, Gl. Havn 20.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Nørregade 4
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Rasmus Jørgensen, Bredbjerg pr. Langeså.
Vildbjerg. Søren Kjærgaard, Vildbjerg.
Vinderup. Marius Nielsen, Havevej.
Vojens. Jørgen Hesselberg, Jegerup ved Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Kristian Hansen, Aarslev, Randers.
Volstrup. Chr. Jensen, Volstrup Hede pr. Sæby.
Vorbasse. Poul Christensen, Sønderhede pr. Vorbasse St.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Værum-Ørum. Kr. Lykke, Værum pr. Randers.
Ølgod. S. Axelsen, Ølgod St.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck, Grønbjerg.
Ørting. Jens Joh. Jensen, Ørting Mose pr. Odder.
Øster Vraa. Niels Kristensen, Skovs Vej, Baader pr. Frederikshavn.

SJÆLLAND OG ØERNE:

Aakirkeby. Harald Køhlert, Aaker pr. Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm. Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. L. P. Jørgensen, Tolsager pr. Asnæs.
Ballerup. Niels Lindsøe, Skovvejen.
Birkerød. Oluf Andersen, Bakkevej.
Bloustrød. Carl Hansen, Allerød pr. Lillerød St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Nydamshus pr. Aakirkeby.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Chr. Johannsen, Rønnedevej.
Faxe Ladeplads. Ole Olsen Høgsholt, Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Fensmark Forsamlingshus pr. Olstrup St.
Fredensborg. Julius Hansen, Grønholt, Fredensborg.
Frederikssund. Hans St. Larsen, Lundevej, Frederikssund.
Frederiksværk. P. Larsen, Parallelvej. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstemark, Glumsø.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.
Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Niels P. Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.

Helsingør A. A. Chr. Thelin, Andelsboligforeningens Hus Nr. 3, Gurrevej, Helsingør.
Helsingør F. F. C. C. Petersen, Lille Lundegade 7, St.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Hans Madsen, Svansbjerg pr. Herfølge. Telf. Herf. 65.
Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Tlf. 312.
Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.
Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Thorvald Andersen, Dronningevej 20, 2. Telf. 283.
Hørve. Jens Zachariasen, Hørve Lillevang pr. Hørve.
Ivigtut. Jørgen Willumsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Baggraven 3, 2.
Karise. Jens Kristensen, Karise Overdrev, Karise St.
Knabstrup. Jørgen Marcussen, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Jens Rasmussen, Rønnede Kro pr. Rønnede.
Korsør. Alfred Sørensen, Baggade 18.
Køge A. Chr. Møller, Adrs. Johs. Mortensen, Strandvejen, Sdr. Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Jens Andersen, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev pr. Storehedinge.
Lyngby. Hans J. Sonberg, Jernbanevej 5.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Hjalmar Hudeberg, Maarum.
Maribo. Johs. Petersen, Nørre Søgade 5.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Mørdrup. P. Schack, Kongevej 28, Helsingør.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Fr. Petersen, Algade 74. Nykøbing Sj.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Tlf. 880. (Privat 813.).
Nørre Alslev. Johannes Rasmussen, Eskildstrup.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Niels Nielsen, Gulbæk, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Refsnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby
Rødby. Vilh. Sukstorff, Søndergade, Rødby.
Rødvig. J. F. Hansen, Havnlev pr. Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens Albrechtsen, Thorup Mark pr. Tranebjerg.
Siersley Jakob Jakobsen, Ringe pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Magnus Madsen, Østby pr Skibby.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge. Telf. Skævinge 85.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J. P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Rengegade 109.
Strøby. Kristen Pedersen, Strøby pr. Strøby. Tlf. Holtug 65.
Stubbekøbing. H. Bille, Lindevej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Taarnborg. K. Petersen, Svendstrup Forsamlingshus pr. Korsør.
Taastrup. Laurits Christensen, Strøhusene pr. Taastrup.
Thoreby. S. Hansen, Thoreby pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Ejnar Jensen, Thorkildstrup Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Chr. Petersen, Risby pr. Saunte.
Tingsted. Fr. Rasmussen, Thingsted St.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-ibirke. Laurits Petersen, Vejby pr. Helsinge.
Vemmelev. Georg Jørgensen, Forlev Mark, Forlev St.
Vemmetofte. N. P. Pedersen, St. Spjellerup pr. Karise.
Viby. Christian Hansen, Viby Dal, Viby Sj.
Viskinge. Chr. Petersen, Viskinge Mark pr. Værslev St.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDBESTYRELSESMEDLEMMER & SEKRETÆRER.

Valgt af den samlede Kongres.

Formand: M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Hovedkasserer Johs. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Sekretær Chr. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Tlf. 2140.
Forretningsfører Hans Nielsen, Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515.
Forretningsfører Axel Olsen, N. Fasanvej 251, L. Tlf. Taga 1137 x.
Forretningsfører Valdemar Petersen, Ivar Hvidtfeldsgade 8, 1. Aarhus. Tlf. 1948.

København og Omegn:

Forretningsfører Sophus Mortensen, Kontor: H. C. Andersensgade 14, 1., K., Telf. 2140 (privat Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K., Telf. Byen 700. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Tlf. 5170. Sofus Larsen, Aarhusgade 80. 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y. (privat Telf. Str. 340 x.) — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Jylland og Fyen:

Forretningsfører Carl Drejer, Nyelandsvej 37, 2., Kbh. F. Telf. 11,240. J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. Marius Sørensen, Ulstrup. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 51, Tfl. 361, Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Telf. 2073. Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Sjælland og Øerne:

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14, Telf. 209, Næstved. Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød. Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr. Nielsen, Paradisgade 10, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5, Telf. 813, Roskilde.

Sekretærer:

Georg Hansen, Niels P. Hansen, Otto Jespersen, Peter Johansen, N. C. Christensen og L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, St. Telf. 2140.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen, Næstformand J. P. Johannessen, Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 16 | 22. November | 1922 | 27. Aarg.

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling

den 9. og 10. Oktober.

Ændringer i Fagforbundenes Love vedtaget.

Den Generalforsamling, der fandt Sted i De samvirkende Fagforbund i forrige Maaned, var jo en Fortsættelse af den Generalforsamling, der var afholdt den 30. Maj til 1. Juni, og hvor man havde vedtaget at udskyde Debatten om Ændringer i Fagforbundenes Love.

I Mellemtiden havde Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund udarbejdet et meget vidtløftigt Forslag, der forelaa sammen med en Betænkning, og naar man sammenholdt de Ændringsforslag, der var stillet, med Motiveringen og Kommentarer i Betænkningen, saa var det ganske tydeligt, at det, De samvirkende Fagforbunds Ledelse tilsigtede, var at faa slaaet fast, at for Fremtiden skulde Fagforbundene have Ret og Myndighed til at slutte Overenskomst paa de tilsluttede Fags Vegne.

Det vil altsaa sige, at under en Konflikt, som den vi havde i Foraaret, vilde en Vedtagelse af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling binde samtlige Forbund, og disse vilde være afskaaret fra selv at træffe Bestemmelse om de Lønforhold, hvorunder deres Medlemmer skulde arbejde, ganske bortset fra, om de enkelte Forbunds Love indeholdt Bestemmelser i saa Henseende.

De samvirkende Fagforbunds Formand, Hr. *Carl F. Madsen,* forelagde paa Forretningsudvalgets Vegne Forslaget og lagde i sin Forelæggelsestale heller ikke Skjul paa, at det var det, vi her foran har sagt, man vilde have nu.

Herimod opponerede vi.

I vor Hovedbestyrelse havde der dannet sig et Flertal for, at man skulde gøre et Forsøg paa om muligt at tilvejebringe et Grundlag, paa hvilket Dansk Arbejdsmands Forbund kunde forblive i De samvirkende Fagforbund. Vor Kongres havde jo vedtaget, at vi skulde sende vor Udmeldelse saa betids, at vi kunde være løst fra Forholdet til De samvirkende Fagforbund inden Oktober 1923, og i Henhold hertil var Udmeldelsen ogsaa fremsendt, og naturligvis kan Kongressens Vedtagelse ikke omstødes af Hovedbestyrelsen.

Det, Hovedbestyrelsens Flertal vilde naa, var da at se at faa tilvejebragt et Grundlag, paa hvilket man kunde gøre Sagen til Genstand for ny Behandling indenfor vort Forbund, og det Grundlag, man mente, der skulde opnaas, var, at der ikke blot som hidtil ikke skulde staa noget bestemt i Lovene om, hvorvidt Fagforbundene havde Bemyndigelse til at slutte Overenskomst paa Fagenes Vegne eller ikke, men at det udtrykkeligt skulde slaas fast, at Fagene selv var raadige over de Løn- og Arbejdsforhold, hvorunder deres Medlemmer skulde arbejde.

Sekretær *Chr. Sørensen,* der var Ordfører for vor Hovedbestyrelses Flertal, gjorde rede herfor, idet han pegede paa, at der i Hovedbestyrelsen ogsaa fandtes et Mindretal, som ikke ønskede at forblive i De samvirkende Fagforbund, selv om vi fik ændret Lovene i den af os ønskede Retning. Dette Mindretals Stilling blev iøvrigt forelagt og klargjort af Forretningsfører *Hans Nielsen.*

Under Debatten støttedes Arbejdsmændenes Kritik, der jo navnlig grundede sig paa vor Opfattelse af, at De samvirkende Fagforbunds Ledelse under Konflikten i Foraaret ganske havde misforstaaet den foreliggende Situation og vurderet baade Arbejdernes og vore Modstanderes Stilling forkert, af Tobaksarbejderforbundets Forretningsfører *Chr. Jensen*, Bogbinderforbundets Forretningsfører *P. Hansen* og forskellige andre, medens paa den anden Side navnlig *Ludvig Christensen* fra Formerforbundet og *V. S. Petersen* fra Træindustriarbejderforbundet anbefalede Forretningsudvalgets Forslag.

Debatten strakte sig over 2 Dage, og Resultatet paa dette Omraade blev, at de af Chr. Sørensen paa vor Hovedbestyrelses Flertals Vegne i Overensstemmelse med foranstaaende fremsatte Forslag blev vedtaget, medens De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Forslag blev forkastet.

Forretningsudvalget havde formuleret sit Forslag saaledes:

> »De samvirkende Fagforbund har Ret til at indgaa Overenskomst med den modstaaende Hovedorganisation om Spørgsmaal af almen Interesse for alle Arbejdere. Til saadanne Spørgsmaal hører f. Eks. Fastsættelse af Maximal-Arbejdsdagen, Bestemmelse vedrørende Sommerferie, Spørgsmaal vedrørende Industriens Socialisering *samt saadanne andre Spørgsmaal af vital Interesse for Arbejderne, som under visse Forhold maatte vise sig egnede til fælles Afgørelse.*«

Af den i Betænkningen indeholdte Motivering og af De samvirkende Fagforbunds Formands Foredrag fremgik det tydeligt, at disse »andre Spørgsmaal af vital Interesse« netop var Lønspørgsmaal, — altsaa de Spøgrsmaal, som vi fra Dansk Arbejdsmands Forbunds Side stadig har hævdet, at vi ikke vilde have De samvirkende Fagforbund til at slutte Overenskomst om paa vore Vegne.

Vort Forslag gik derfor ogsaa ud paa, at de paagældende Linjer: »samt saadanne andre Spørgsmaal . . . . o. s. v.« skulde udgaa, og at der iStedet for skulde staa følgende:

> »Generalforsamlingen kan ikke afslutte Overenskomster, der angaar Løn- og Arbejdsforhold paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje, og Forretningsudvalget kan ikke deltage i Forhandlinger om saadanne Overenskomster, uden at det paagældende Fag er repræsenteret.«

Ved Navneopraab stemte 235 for Forretningsudvalgets og 287 for vort Forslag, medens 13 svarede »Stemmer ikke« og 30 var fraværende.

Hermed var det jo med tilstrækkelig Tydelighed slaaet fast, at Fagforbundene *ikke* kunde faa den Bemyndigelse, de krævede, for sig, og at der nu i Modsætning til tidligere er indført en Lovbestemmelse herom i De samvirkende Fagforbunds egne Love. Bestemmelsen er iøvrigt saa klar, saa fast og saa tydelig, at den ikke er til at komme udenom.

Man naaede altsaa fra Fagforbundenes Ledelses Side det stik modsatte af det man tilstræbte.

Det næste Spørgsmaal, hvor om Striden kom til at staa, var Spørgsmaalet om, hvorledes Afstemning skal finde Sted, naar det drejer sig om Lønsager.

Her foreslog Chr. Sørensen paa vor Hovedbestyrelses Flertals Vegne, at kun Repræsentanter fra Fagforbundene skulde have Stemmeret, men da der ogsaa var Forslag fremme om at indskrænke Repræsentationen, hvad der førte med sig, at vi vel beholdt den samme forholdsmæssige Repræsentation paa Generalforsamlingen, og da Forretningsudvalget havde et Forslag fremme om, at naar to Forbunds Hovedbestyrelser krævede det, skulde Afstemningerne foregaa ved Organisationernes Navneopraab, saaledes at hvert Forbunds Hovedbestyrelse afgiver Stemmer i Henhold til Organisationernes Medlemstal, saa ændrede vi vort Forslag til at gaa ud paa, at den første Del af Forretningsudvalgets her gengivne Forslag om, at der fra to Forbunds Hovedbestyrelsers Side skulde fremsættes Begæring for at faa denne Afstemning i Stand, skulde udgaa, og at der i Stedet for skulde staa:

> »Alle Afstemninger vedrørende Lønsager foregaar ved Organisationernes Navneopraab, saaledes at hvert Forbunds Hovedbestyrelse afgiver Stemmer i Henhold til Organisationernes Medlemstal . . . . . o. s. v.«

Ogsaa dette Forslag blev vedtaget.

Her ved er der naaet *baade*, at kun Fagforbundenes egne Repræsentanter har Stemmeret

i Lønsager, og at vi stemmer med hele vort Forbunds Medlemstal, saaledes at vi f. Eks. nu stemmer med 81,000 Stemmer, medens Stukkatørrerne stemmer med 111 Stemmer, og *endelig* var der naaet, at saadan skal det være i alle Tilfælde, uden at der skal stilles særlige Forslag derom.

Med andre Ord, vi havde helt og fuldt naaet at sikre vor forholdsmæssige Indflydelse paa enhversomhelst Afstemning, der vedrører Lønsager endda i større Udstrækning og paa mere betryggende Maade, end det tidligere har været Tilfældet.

Paa disse to Omraader naede vore Repræsentanter paa Genralforsamlingen altsaa alt det, man havde tænkt sig at naa, men det var ikke Tilfælde paa alle Omraader.

Fagforbundenes Forretningsudvalg havde til Paragrafernes 3 og 5 stillet Ændringsforslag gaaende ud paa, at Fagforbundenes Love ikke maa være nogen Hindring for, at Arbejderne, naar de ønsker det, slutter sig sammen i Karteller og Industriforbund.

Dette Forslag bekæmpedes fra vor Side, men skønt vi støttedes af De samvirkende Fagforbunds Hovedkasserer *E. Svendsen* og Formandinden for Kvindeligt Arbejderforbund, Fru *Sofie Rasmussen* blev Forretningsudvalgets Forslag dog vedtaget.

Vi er ikke blinde for, at der heri *kan* ligge et Forsøg paa at gøre det lettere at faa Arbejdsmændene trukket ud af deres gamle Organisation og ind i de forskellige Industriforbund, og det var jo ogsaa Grunden til, at vi modarbejdede Forslagene.

Hvor stor Betydning de vil have, er Stedet imidlertid ikke her til at komme ind paa.

Herefter vil vor Hovedbestyrelse naturligvis tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt vi skal gaa til at drøfte, om vi paa Grundlag af det, der her er opnaaet, kan tage vor Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund tilbage.

Man vil se, at det, der er naaet, netop er det, som Hovedbestyrelsens Flertal paa vor Kongres i Sommer foreslog, at man skulde søge at naa.

Det er altsaa det Grundlag, hvorpaa man fra mange Sider mente, at det var muligt at forblive i Samarbejdet med de andre Forbund, — et Samarbejde, hvis Betydning jo ogsaa Modstanderne af De samvirkende Fagforbund erkender.

Spørgsmaalet bliver saa, om vore Medlemmer mener, at det tilvejebragte Grundlag er tilstrækkeligt, men herpaa skal vi ikke komme ind, forinden Hovedbestyrelsen har behandlet Sagen.

Chr.

To Artikler.

I Belysningsarbejdernes Fagblad for September og Oktober har vi fundet et Par Artikler, hvori man paa en meget ungdommelig Maade realeer over et Besøg, som forskellige af Magistratens Embedsmænd, sammen med Borgerrepræsentationens Medlemmer, har aflagt paa østre Gasværk.

I Artiklerne vil man give det Udseende af, at »Studiebesøge«t nærmest foregaar »ved at stille sig op ude paa Gaden, og se op og ned ad en Mur,« at man slet ikke ser andet, end hvad man *maa* se, og at man af Frygt for, at faa sit Tøj griset til, undlader at sætte sig ind i, hvordan Arbejdet virkelig foregaar! Ja, at Besøgets egentlige Formaal er, at faa Bilturen til og fra Værket, og eventuelt et Maaltid Mad, naar Turen er slut.

Da vi er af den Formening, at slig Skrivemaade ikke gavner hverken Belysningsarbejderne, vore Partifæller i Byens Styrelse eller vore øvrige Medlemmer, der er ansatte i Kommunens Tjeneste, men derimod er »gefundne Fresse« for vore Modstandere, der med stor Interesse samler paa den Slags Udgydelser, eller lader dem gaa lige over i den dertil egnede Presse, hvad ogsaa har været Tilfælde her, har vi henvendt os til Hr. Borgmester Anton Andersen, og bedt ham forklare os lidt om, hvordan et saadan Besøg foregaar.

»Ja, Sagen forholder sig saaledes, . . . svarede Borgmesteren, . . . at ved den paagældende Lejlighed havde Borgerrepræsentationen, ønsket at se, hvor langt Arbejdet var fremskreden med de nye Anlæg i Retorthus Nr. 2 paa østre Gasværk, og paa Vandværksanlægget ved Islebro.

De paagældende Ingeniører foreviste Anlægene, og forklarede de indførte Forbedringer. Ved Selvsyn overbeviste man sig om, hvor vidt Arbejdet var fremskreden, og dermed var disse

Besøg forbi. Noget andet er . . . fortsætter Borgmesteren . . . om man havde ønsket, at se, hvordan man laver Gas, da vilde Fremgangsmaaden, selvfølgelig have været en anden, men det kender d'Hrr., der var tilstede, vist udmærket godt i Forvejen.« . . .

Vi har derefter forevist, baade Artiklerne i »Belysningsarbejderen« og Borgmesterens Udtalelser, for Hovedbestyrelsen for Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn, der for sit Vedkommende, fandt Anledning til, at tage bestemt Afstand, fra de af Belysningsarbejderne fremsatte Utalelser, idet man ogsaa der mente, at Artiklernerne, i den Form de fremtraadte, — blottede for alle Realiteter, som de jo i Virkeligheden er — — kun var egnede til at gøre Fortræd, uden at gavne en Moders Sjæl.

Vi skal selvfølgelig ikke gaa alt for strengt i Rette, med Belysningsarbejdernes ungdommelige Penneførere, men naar han selv karakteriserer sit Ideal af en Redaktør i følgende Strofer:

»Ved du fremfor alting en,
der tør binde an med alle;
en. der staar paa egne Ben,
staar, til han maa falde.
Men, som om ogsaa i Dag man ham fælder,
atter i Morgen til Kampen sig melder
lige saa lystig og trøstig som før?
Hen er god til Redaktør.«

maa vi dog i al Beskedenhed lægge ham paa Sinde, at selv om en Redaktø nok kan staa for en Del, er det nu ikke heldigt for en af Fagforeningernes Tillidsmænd at blive »fældet« alt for ofte.

Det københavnske Kommunalarbejder-Forbund og Arbejdernes faglige Organisationer.

Et Gensvar.

Det er lykkedes Forretningsfører Th. Thomsen for Kommunal Arbejderforbund at faa optaget en Artikel i nogle af Partipressens Provinsudgaver bl. a. »Demokraten« i Aarhus; hvori han drager til Felts mod Dansk Arbejdsmands Forbund for vor Stilling overfor Kommunal Arbejderforbunds Splittelsesforsøg og Medlemsfiskeri paa enkelte Pladser ude i Provinsen.

For paa tydelig Maade at klarlægge Sagen har vort Hovedkontor udarbejdet følgende Redegørelse, der er tilstillet de paagældende Blade:

Hr. Forretningsfører Thomsen har i enkelte af de socialdemokratiske Provinsblade og deriblandt i nærværende Blad faaet Plads for en Opsats, der indeholder en Del notoriske »Urigtigheder«, og hvis hele Indhold er af den Beskaffenhed, at Dansk Arbejdsmandsforbund ikke ret vel kan lade det staa uimodsagt, og vi skal derfor ved Nærværende anmode Dem, Hr. Redaktør om Plads for nedenstaaende Berigtigelser.

Hr. Thomsen skriver først, at Dansk Kommunalarbejder-Forbund ikke som paastaaet er et Forbund, der staar udenfor De samvirkende Fagforbund, og han anfører, at Forbundet har 8600 Medlemmer, ligesom han senere i Artiklen hævder, at den seneste Tids Begivenheder har godtgjort, at Forbundenes Syn paa de organisationsmæssige Samlingslinjer næppe ret meget længere vil tolerer det af Dansk Arvejdsmandsforbun hidtil hævdede Dogme, at al ikke faglært Arbejdskraft bør tilhøre nævnte Forbund.

Med Hensyn til disse tre sammenhørende Paastande, skal vi tillade os at gøre opmærksom paa, at Kommunalarbejder-Forbundet er optaget i De samvirkende Fagforbund som en lokal københavnsk Organisation og optaget efter en Forhandling imellem Kommunalarbejder-Forbundet, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvorved Forbundets lokale københavnske Karakter fastsloges, og denne Ordning blev fæstet i selve Kommunalarbejderforbundets Love.

Dette Forhold mellem Kommunalt Arbejderforbund og De samvirkende Fagforbund er ikke ændret.

I de samvirkende Fagforbund er kun optaget et lokalt, københavnsk Kommunalarbejder-Forbund, — et Dansk Kommunalarbejder-Forbund omfattende hele Landet *er stadig ikke optaget i De samvirkende Fagforbund.*

Da Kommunalarbejder-Forbundet begyndte at etablere sig som Landsforbund og optage Medlemmer og Afdelinger, der tilhørte Dansk Arbejdsmandsforbund, klagede vi herover til

De samvirkende Fagforbund. Der kom Forhandlinger i Stand. At Dansk Arbejdsmandsforbund »aldrig fik Tid til at forhandle« om Sagen er en *positiv* Usandhed, — saavel underskrevne fungerende Forbundsformand som medunderskrevne Sekretær har begge deltaget i gentagne Forhandlingsmøder med Kommunalarbejder-Forbundet under De samvirkende Fagforbunds Ledelse. Forhandlingerne førte ikke til noget Resultat, og Klagen blev saa forelagt for De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, der under 14. November 1921 tilskrev Kommunalarbejder-Forbundet saaledes:

»Ved Nærværende tillader vi os at meddele det ærede Forbund, at Protesten fra Dansk Arbejdsmands Forbund over, at det ærede Forbund har udvidet sin Virksomhed til Provinserne og Klagen over, at Forbundet optager Medlemmer, som rettelig hører hjemme i Dansk ArbejdsmandsForbund samt Beretningen om de mellem Repræsentanter for Parterne og De samvirkende Fagforbund førte Forhandlinger, har været forelagt og er behandlet af vort Forretningsudvalg, og at dette efter en indgaaende Diskussion i Sagen har affattet følgende Beslutning.«

> »Da Betingelsen for Kommunalt Arbejderforbunds Optagelse i De samvirkende Fagforbund var, at Forbundet begrænsede sin Virksomhed til København inden for den Ramme, som var angivet i Forbundets Love, kan Forretningsudvalget ikke godkende, at Forbundet har udvidet sin Virksomhed og organisatoriske Ramme til Provinserne.
>
> I Henhold hertil nedlægger Forretningsudvalget Protest imod, at Forbundet optager kommunale Arbejdere i Provinserne, som enten er Medlemmer eller som har Adgang til at blive Medlemmer af Organisationer, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.«

Forretningsudvalget tillader sig indtrængende at henstille til Forbundet at følge den tagne Beslutning, da det i modsat Fald ser sig nødsaget til at gøre Sagen til Genstand for Behandling paa et kommende Repræsentantskabsmøde, og der stille Forslag om, at Forbundet udelukkes af De samvirkende Fagforbund.

P. F. V.
Carl F. Madsen (s.)
Alfr. Christiansen. (s)«

Da denne Henvendelse ikke førte til, at Kommunalt Arbejderforbund ophørte med at lave Provinsafdelinger, henvendte Dansk Arbejdsmands Forbund sig paany til De samvirkende Fagforbund, der under 14. Januar 1922 tilskrev os saaledes:

> »Foranlediget af det ærede Forbunds Skrivelse af 23. November f. A. og 4. ds. har vort Forretningsudvalg paany behandlet den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Kommunalt Arbejderforbund verserende Organisationsstrid, og Forretningsudvalget har besluttet igen at indskærpe Kommunalt Arbejderforbund, at det har Pligt til at ophøre med sine Forsøg paa at danne Afdelinger i Provinserne af kommunale Arbejdere, samt at det maa tilbageføre til de respektive Forbund de Medlemmer af disse, som de uretmæssigt har optaget.«

Saaledes hænger det altsaa sammen med Kommunalt Arbejderforbunds hidtidige Forhold til Arbejdernes faglige Organisationer, og dette Forhold er ikke ændret. Hr. Thomsens Paastand om, at Fagforbundene »næppe ret meget længere vil tolerere« Dansk Arbejdsmandsforbunds Standpunkt er en Paastand af samme Karakter, som de Urigtigheder og Usandheder vi foran har peget paa, og dette turde med tilstrækkelig Tydelighed fremgaa af, at De samvirkende Fagforbund den 31. Oktober d. A. — netop i Anledning af Forholdet i Silkeborg — har tilskrevet Dansk Arbejdsmands Forbund saaledes:

> »Paa given Foranledning skal vi ved Nærværende overfor det ærede Forbund udtale følgende: Da det er os bekendt, at Kommunalt Arbejderforbund fortsætter sin Agitation for at oprette Afdelinger for kommunale Arbejdere i Provinsen, i hvert Fald opretholder de i Løbet af de sidste Par Aar oprettede Afdelinger til Trods for den Protest, som er nedlagt herimod, vil vi ikke undlade at bekræfte, at De samvirkende Fagforbunds Stilling med Hensyn til denne Sag stadig er den sam-

me, som er udtrykt i Breve fra os til Kommunalt Arbejderforbund, hvorefter Kommunalt Arbejdforbund *ikke* er berettiget til at optage Medlemmer eller Afdelinger i Provinsen, da dette er stridende mod de Forudsætninger, under hvilke Forbundet er optaget i De samvirkende Fagforbund, *at* Kommunalt Arbejrerforbund derfor maa ophøre med denne Agitation og tilbageføre de Medlemmer, de uretmæssigt har optaget samt, hvis dette ikke sker, vil Spørgsmaalet om Forbundets eventuelle Udelukkelse af De samvirkende Fagforbund blive optaget til Behandling paa et kommende Repræsentantskabsmøde, i hvert Fald naar dette kræves af Dansk Arbejdsmands Forbund.

P. F. V.

(s.) *Alfr. Christiansen.*

Hans Jacobsen.«

Kommentarer turde være overflødige.

Efter disse Berigtigelser turde vi maaske faa Lov til at sige et Par Ord om det, der er Sagens Kærne:

Det er ikke overvættes mange Aar siden, at de kommunale Arbejdere rundt om i vore Købstæder arbejdede for Lønninger, der laa adskilligt lavere end de Lønninger, der betaltes for tilsvarende Arbejde hos de private Arbejdsgivere. Dansk Arbejdsmands Forbund ikke blot organiserede disse kommunale Arbejdere, men tog Forhandlinger og førte Kampe med de reaktionære Bystyrelser rundt omkring for at bringe Kommunalarbejderne op paa samme Lønninger som deres Kammerater i de private Erhverv.

Jævnsides med Fagorganisationernes Arbejde gik de politiske Organisationers Arbejde, der skaffede Arbejderne stadig større Indflydelse i de kommunale Raad, og disse to Ting i Forening har efterhaanden ført med sig, at de kommunale Arbejdere fra at være lavere lønnede end Kammeraterne i de private Erhverv er blevet højere lønnede end disse.

Det er Dansk Arbejdsmands Forbund, der har udført det daglige Arbejde baade med Hensyn til at organisere Folkene og at tage Forhandlingerne og Kampene, og det er Dansk Arbejdsmands Forbund, som rundt omkring, som alle ved, har kontraheret om Løn- og Arbejdsforhold paa dette Omraade.

Det er Kommunalt Arbejderforbund, der nu søger at nyde dette Arbejdes Frugter.

Imedens Tiden gik med fagligt og politisk Arbejde og Kampe, gennemførtes de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. Arbejdsmændene stiftede ogsaa deres Kasse, fik den statsanerkendt og byggede den og dens Regler op paa Grundlag af Beregninger, der forudsatte, at Arbejdsmænd i alle Brancher var Medlemmer og betalte deres Skærv for derigennem at holde Nøden bort for de Hjem, der blev ramt af Arbejdsløshedens Svøbe, — saa godt som det nu kan lade sig gøre for fattige Arbejdsmænd.

Enhver kan formentlig se, hvad det vil betyde for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, om alle de Folk i fast eller nogenlunde fast Arbejde, der nu ved deres stadige Bidrag gør det muligt at holde Kassen paa sit oprindelige forsikringsmæssige Grundlag, meldte sig fra og blæste deres solidariske Forpligtelser et Stykke.

Men det er det, Kommunalarbejder-Forbundet vil have Købstædernes kommunale Arbejdere til at gøre.

Her overfor vejer det lidet eller intet, at Kommunalt Arbejderforbund kan pege paa nogle frivillige Indsamlinger.

At det ogsaa betyder en Svækkelse af Forbundets økonomiske Kampevne i faglig Henseende, hvis disse bedst lønnede Folk (der skylder Forbundets Eksistens og dets Arbejde deres gode Løn) forlader Arbejdsmændenes Rækker for at ty over i en Organisation, der lokker med lavere Kontingent og Ekstrakontingent m. v., vil enhver Fagforeningsmand jo da ogsaa kunne se.

Dansk Arbejdsmands Forbund kan i hvert Fald ikke sidde stille og lade sig og sine Medlemmer behandle paa den Maade. Vi er nødt til at rejse os til Selvforsvar, — det er det, vi har gjort, og det er det, der har ført med sig, at Kommunalarbejderne f. Eks. i Aalborg, Frederikshavn, Rønne og Nexø, der havde lyttet til det dansk-kommunale Landsforbunds Lokketoner, er gaaet tilbage til vore Rækker igen.

Om Hr. Thomsen kun i Aalborg var kommet saavidt, saa han havde faaet en Afdeling konstitueret, ved vi ikke, men det forekommer os heller ikke, at dette vilde forandre noget paa Sagens Sammenhæng.

Ja, det var disse Ord om de foreliggende Fakta, som vi, — da Kommunalt Arbejderforbund har bragt Sagen frem for Offentligheden har ønsket ogsaa at faa Plads til.

Vi ved, at enhver Fagforeningsmand vil forstaa, hvad det er, det kommunale Forbund her er ved at gøre, og vi stoler trygt paa, at man i alle Fagforeningskredse (Hr. Thomsen har jo ogsaa Hænderne ude efter andre Fags Medlemmer) vil tage samme Stilling, som Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund tog, da den tiltraadte den Stilling, Fagforbundenes Forretningsudvalg havde taget, og som vi her foran har gengivet

Hermed kunde vi egentlig slutte, men da Hr. Thomsen ikke har nægtet sig selv den Fornøjelse at vifte med Striden mellem vore Organisationer fra 1917, skal vi her overfor minde om, *at* De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling (hvad Repræsentanter fra alle Fag og Byer ved) har vedtaget, at denne Sag bør finde sin Afgørelse for Fagforbundenes Grænseudvalg, *at* Dansk Arbejdsmandsforbund har forpligtet sig til at efterkomme den Kendelse, Grænseudvalget maatte fælde, *men at* Kommunalarbejder-Forbundet trods gentagne Opfordringer, bl. a. fra De samvirkende Fagforbunds Formand, endnu ikke har fundet det formaalstjenligt at indbringe Sagen for nævnte Udvalg.

For Dansk Arbejdsmandsforbund
J. C. Larsen.

/Chr. Sørensen.

Den faste Voldgiftsret.

Sympatiblokaden i Anledning af Striden med Ebeltoft Gasværk godkendt. En interessant principiel Afgørelse.

—o—

Under Storlockouten i Foraaret fik en Købmand Lundberg i Ebeltoft en Last Kul til det derværende Gasværk. Da Arbejderne var lockoutede, fik han Losningen besørget af de saakaldte »Samfundshjælpere«, men da de paa den Maade lossede Kul kom ud paa Værket, nægtede Gasværkets Arbejdere at arbejde med dem, hvad der førte til, at Byraadet afskedigede de organiserede Gasværksarbejdere og lod Arbejdet udføre af Samfundshjælpere.

Da Lockouten sluttede, og Arbejderne mødte til Arbejde rundt omkring paa de forskellige Arbejdspladser, nægtede Raadet at genantage de organiserede Folk og fastansatte i Stedet for Skruebrækkerne.

I den Anledning blokerede vor Ebeltoft Afdeling Gasværket, og da Gasværket efterhaanden har faaet Kul ad forskellige Omveje, og da bl. a. bemeldte Købmand Lundberg paatænkte at genoptage Forbindelsen med Værket, anmodede Afdelingen Forbundet om at blokere Varer, der var bestemt til eller fra Gasværket, selv om disse Varer var bestemt til eller leveret af Arbejdsgivere, der var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

Forbundet imødekom Afdelingens Anmodning og udsendte Blokadevarslet, imod Lovligheden heraf protesterede Arbejdsgiverforeningen med det Resultat, at Spørgsmaalet om Blokadens Lovlighed blev Genstand for en Sag ved Den faste Voldgiftsret, og denne Sag er nu sluttet med det Resultat, at Voldgiftsretten har kendt Blokaden lovlig.

Rettens Kendelse lyder saaledes:

UDSKRIFT
af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. November 1922 i Sag Nr. 631: Dansk Arbejdsgiverforening for Købmændenes Arbejdsgiverforening i Ebeltoft mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmands Forbunds Vegne.

Under Sag Nr. 617 rejste Dansk Arbejdsgiverforening Klage over, at Arbejdsmændenes Fagforening i Ebeltoft skulde have iværksat uvarslet Blokade overfor A/S Lundberg for saa vidt angik Læsning og Aflæsning af Kul til Ebeltoft Gasværk, med hvilket Fagforeningen var i Konflikt. Sagen forligtes ved forberedende Retsmøde den 6. Oktober d. A., idet de Indklagede erklærede, at der ikke forelaa nogen Blokade, og at der i paakommende Tilfælde ikke vilde blive lagt A/S Lundberg nogen Hindring i Vejen for at faa aflæsset Kul for Firmaets Regning til Gasværket; havde der foreligget en Blokade erkendte man, at den skulde have været varslet.

Den 12. Oktober fremsendte Dansk Arbejdsmands Forbund første Varsel om Blokade af det omtalte Arbejde, og den 25. Oktober fremsendte De samvirkende Fagforbund andet Varsel.

Under denne Sag gør Klagerne nu gældende, at den varslede Blokade ikke lovligt vil kunne iværksættes, idet dette vilde være i Strid med Retsforliget af 6. Oktober, med den i Faget gældende Overenskomst, der omfatter det paagældende Arbejde, og med det efter Afslutningen af den store Arbejdsstrid i indeværende Aars Foraar mellem Hovedorganisationerne indgaaede Forlig af 4. April, hvori det hedder:

»Fortrædigelser af nogen Rrt i Anledning af Begivenheder under Konflikten maa ikke finde Sted.«

De Indklagede procederer til Frifindelse.

En Blokade, som den af Indklagede varslede, har — da Formaalet maa antages at være at ramme Gasværket — Karakteren af en Sympatiaktion, og en saadan staar det efter Septemberforliget Hovedorganisationerne frit for at iværksætte, for saa vidt de ikke særligt maatte have fraskrevet sig Retten dertil. Om noget saadant finder der nu ikke at være Tale i det foreliggende Tilfælde. Fagets Overenskomst indeholder intet derom, og den citerede Fortrædigelses-Bestemmelse kan ikke naturligt opfattes som indeholdende en Indskrænkning i den Parterne efter almindelige Regler tilkommende Ret til at iværksætte Sympatiaktioner. Ej heller ses Retsforliget af 6. Oktober at indeholde noget saadant. De Indklagede vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger, der fastsættes til 300 Kr., findes at burde deles lige mellem Parterne.

K e n d e l s e.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Forbundet har derefter anmodet de socialdemokratiske Provinsblade om at optage en Notits om, at Blokaden nu er lovlig, baade hvad angaar Læsning af Varer fra Gasværket (f. Eks. Tjære eller Koks) og hvad angaar Varer til Gasværket (f. Eks. Kul), og vi anmoder vore Afdelinger og Medlemmer rundt om i de forskellige Byer om at være vagtsomme overfor Værkets Forsøg paa at skaffe sig Forsyning af Kul eller skaffe sig Afsætning af sine Produkter paa Trods af Blokaden.

Det er lovligt at nægte at lade eller losse, transportere, af- eller paalæsse enhver somhelst Vare, der er bestemt til eller fra Ebeltoft Gasværk, selv om dette Arbejde er overtaget af Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

En interessant Dom.

Da Storkonflikten i Foraaret var forbi, var der jo nogle Medlemmer, bl. a. ca. 30 i Lager- og Pakhusarbejdernes Afdeling, der lod sig slette for Gæld, for nu at stautere et Eksempel, lod Afdelingens Bestyrelse udtage Stævning ved Københavns Byret, paa en af dem, og krævede ham pligtig til at indbetale sin Restance til Fagforeningen.

Dommen, der foreligger i disse Dage, gav Afdelingen pure Medhold, hvad der ses i efterfølgende Udskrift:

UDSKRIFT AF DOMBOGEN
For Kbhvn.s Byrets 3. Afdeling for borgerlige Sager.

Aar 1922, den 18. Oktober blev i Sagen:
B. 7743/1922
Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund
mod
Arbejdsmand P. C. Petersen,
afsagt saalydende Dom:

Under denne Sag paastaar Sagsøgerne, Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, Sagsøgte Arbejdsmand P. C. Petersen tilpligtet at betale 35 Kr. 25 Øre, som han skal skylde Sagsøgerne med 5 Kr. 25 Øre som Kontingent for April Maaned 1921 og med 30 Kr. som Ekstrakontingenter (Strejkebidrag) for samme Maaned, nemlig 1 Uge a 15 Kroner og 3 Uger af 5 Kroner. Af Beløbet paastaaes Renter 5 pCt. p. a. fra 1. Maj 1921.

Sagsøgte, der erkender at skylde de 5 Kr. 25 Øre, procederer til Frifindelse mod Betaling af dette Beløb, idet han anbringer, at de nævnte Ekstrakontingenter er paalignede i Strid med de for Forbundet *) gældende Love, i hvis § 5 det hedder: »Medlemmerne er pligtige at betale de af »Dansk Arbejdsmands Forbund« og »De samvirkende Fagforbund« paalignede Strejkebidrag, som dog ikke maa overstige 1 Kr. pr. Uge.«

Sagsøgerne anfører, at Lovene for »Dansk Arbejdsmands Forbund«, hvoraf Sagsøgerne er Medlem, ogsaa gælder for Sagsøgerne, og at de ovennævnte Ekstrakontingenter er lovligt vedtagne af en i »Dansk Arbejdsmands Forbund« afholdt Kongres, de henviser herved til, at ifølge § 12 i Lovene for »Dansk Arbejdsmands Forbund« er Kongressen den højeste Myndighed i alle Forbundets Anliggender, og at Paaligningen af Ekstrakontingenterne under den foreliggende Konfliktsituation har været i Forbundets og dets Medlemmers Interesse.

Idet der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at »Dansk Arbejdsmands Forbund«s Love gælder for Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund og dettes Medlemmer, og at der i disse Love findes tilstrækkelig Hjemmel for Paaligningen af Ekstrakontingentet, vil Sagsøgte være at tilpligte at betale dette.

I Henhold til det anførte vil der være at give Dom efter Sagsøgernes Paastand, dog at Renter kun kan tilkendes fra Sagens Anlæg den 4. Oktober 1922. Sagens Omkostninger betaler Sagsøgte med 25 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sagsøgte Arbejdsmand P. C. Petersen bør inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse til Sagsøgerne Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund betale 35 Kr. 25 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 4. Ok-

*) Her tænkes paa Lovene i Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund og ikke i Dansk Arbejdsmands Forbund. Red.

tober 1922 til Betaling sker samt Sagens Omkostninger med 25 Kroner.

Intet Stempelforbehold.

Jesper Simonsen.

Udskriftens Rigtighed bekræftes
Skriverkontoret under Københavns Byret
den 28. Oktober 1922.

(sign.) **C. P. Christensen.**

(sign.) **Glarboe(?)**

Siden sidst.

Dansk Arbm. Forb. (6 Afdelinger). **De danske Sukkerfabrikker:** Overenskomst oprettet, ca. 1200 Mand. Arbejdstid: I Døgndrift 8 Timer, i Dagdrift og 2 Skifte: 8 Timer, i Kampagnen 158 Timer pr. 3 Uger. Timeløn i Dagdrift udenfor Kampagnen 115 Øre, i Kampagnen 132 Øre (6 eller 7 Dage), i 2 og 3 Skift i Kampagnen 132 Øre, udenfor Kampagnen 127½ Øre. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derudover 100 pCt. Tillæg; fra 24. December til 26. December betales højeste Procent. Enkelte Arbejder betales med 5 Øre Tillæg. Akkordpriserne reduceret 15 pCt. Regulering i Henhold til Forliget af 4. April 1922. Rensning af Dampkedler udføres enten i Akkord eller betales med 33⅓ pCt. Tillæg. Ulykkes- og sygeforsikret fra 1. Dags Sygdom eller Tilskadekomst. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 18. Februar og gælder til en 1. Februar.

Gørlev. Sukkerfabrikken »Vestsjælland«. Overenskomst oprettet. 70 a 400 Mand. Arbejdstid, Timeløn og Overarbejdsbetaling som ovenfor. Akkordpriserne, der var 20 Kr. i Kampagnen og 16 Kr. udenfor Kampagnen pr. Dag reduceredes 15 pCt. Andre Bestemmelser, som ovenfor nævnt. Arbejdere som før 15. August har været beskæftiget 6 Maaneder, erholder 6 Dage Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndag. Afsluttet 7. Juli og gælder til en 1. Februar.

Samme Afdl. har med med samme Virksomhed, den 27. Juli oprettet en lokal Priskurant, (i Henhold til Overenskomsten), hvorved Arbejderne er sikrede en Akkordfortjeneste, der udgør Timeløn plus 33 pCt.

Nykøbing Fl. Sukkerfabrikken »Nykøbing«. Overenskomst oprettet. 60 a 400 Mand. Arbejdstid, Timeløn og Overarbejdsbetaling som hos D. d. S. Akkordpriserne, der var 20 Kr. i Kampagnen og 17 Kr. pr. Dag udenfor Kampagnen reducet 15 pCt. Andre Bestemmelser, som hos D. s. F. dog erholder Maischepasserne ikke 5 Øre Tillæg pr. Time. Tfsluttet 18 Februar og udløber en 1. Februar.

D. A. F. Svovlsyrefabrikkerne: (6 Afdl.). Overenskomsten fornyet i Henhold til Forligsforslaget af 24. April med 15 pCt. Reduktion af Timeløn og Akkorder. Udløber 1924.

D. A. F. A/S Kastrup Glasværk. (5 Afdelinger). Overenskomsterne med Kastrup Glasværk, Hellerup Glasværk, Frederiksberg Glasværk, De forenede Glasværker i Odense, Aarhus Glasværk og A/S Glasværket i Aalborg forlænget 22. August til Udløb 1. April 1924 paa de Betingelser, der indeholdes i Forligsinstitutionens Forslag af 4. April 1922.

D. A. F. (5. Afdelinger). **Forening af danske Oliemøllere og Aarhus Oliemølle:** Overenskomst oprettet. 1268 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugtl. i kontinuerlig Døgn Drift. 160 Timer pr. 3 Uger. Timeløn: I Dagdrift 112 Øre i kontinuerlig Drift i 6 Døgn 121 Øre, i 7 Døgn 125 Øre. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt. 3. og 4. Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde, Arbejdere i 6 Døgns Drift og Dagarbejdere 4 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Arbejdere i 7 Døgns Drift 25—33⅓, 50 a 100 pCt. Tillæg. Rensning af Oliebeholdere m. m. Timeløn plus 50 pCt., eller efter anden Aftale. Hidtidige Specialtillæg bibeholdes. Akkordpriskuranter oprettet. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Oprettet 3. August 1922 og udløben en 1. Februar.

D. A. F. (2 Afdelinger.) **Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal og Kludebranchen.** Overenskomst oprettet. 135 Mand. 9rbejdstid 48 Timer ugtl. Timeløn i København 116 Øre. i Aarhus 112 Øre. Akkordpriserne, der ikke fik August Regulering 1921 reduceredes 25 pCt. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., den næste ½ Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12. 50 pCt. derefter 100 pCt. Tillæg. Der er fastsat forskellige Tillæg for Arbejder, der ikke udføres i Akkord, samt for Udearbejde. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 4 Kr. de første 13 Uger. Augustregulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Afsluttet 11. Maj og gælder til en 1. April.

D. A. F. (17 Afdelinger). **Foreningen af Arbg. i Margarinebranchen.** Overenskomst oprettet. 494 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Ugeløn i Dagdrift i København 59 Kr. 62 Øre, i Provinsen 61 Kr. 92 Øre. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. og 4. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Betaling for Arbejde i 2 Holds Drift er indtil anden Ordning træffes den hidtidige ÷ 12 pCt. Kedelrensning betales med 50 pCt. Tillæg plus Kr. 1,50 i Smudspenge. Enkelte Fabrikker giver forskellige Tillæg for særligt Arbejde. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Aug. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget. Afsluttet 15. Maj og gælder til en 1. Februar.

D. A. F. (14 Afdelinger) **Foreningen af danske Læderfabrikenter:** Overenskomst oprettet 22. April med Protokoltilførsler af 6. Maj 1922. 465 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i København 117 Øre, i Provinserne 115 Øre. Akkordpriserne reduceredes 15 pCt. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage 4 Timer a 50 pCt., derefter 100 pCt. Aug. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forliget. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til en 1. Februar.

D. A. F. (6 Afdelinger) **Foreningen af Grusgrave- og Skærvefabrikker:** Overenskomst oprettet 10. Juni 1922. Ca. 217 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn ved Værkerne i Hedehusene og Korsør Stenforretning 108 Øre. Andre Værker 112 Øre. Akkordpriserne reduceredes

15 pCt. (respektive 12 pCt). Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Aug. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget. Gælder til en 1. Februar.

D. A. F. (72 Afdelinger) **Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.** Overenskomst afsluttet April 1922. Ca. 5000 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Minimaltimelønnen blev uforandret 70 Øre, hvortil lægges et Skalatillæg af 31 Øre = 101 Øre. Samtlige Lønninger (Timelønsarbejde og Akkordarbejde) nedsættes med 15 pCt. Prislisterne reduceredes eller nedsattes med 15 pCt. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. og 4. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 4: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Smelteovnsfyrbødertillæget reduceredes fra 50 til 43 Øre og Støbetillæget fra 40 til 34 Øre pr. Støbedag. Aug. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget. Gælder til en 1. Februar.

Samme Parter: Overenskomsten af April 1922 forlænget den 19. Aug. til 1. Februar 1924 paa Grundlag af de i Forliget af 4. April 1922 indeholdte Betingelser.

D. A. F. (3 Afdelinger) **Foreningen af danske Cementfabrikker:** Overenskomst oprettet 18. Maj 1922. Ca. 1200 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 104 Øre. Prislisterne forbliver uforandret undtagen for de Posters Vedkommende, der har givet en Fortjeneste af 150 Øre eller derover pr. Time det sidste Aar. Disse reduceredes med 5 pCt. og Dyrtidstillæget reduceredes fra 47 til 24 Øre pr. Time. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Til Natholdsarbejde: udenfor den sædvanlige Natdrift og til Arb. i sædvanlig Natdrift, der beskæftiges ved andet Arbejde, betales, naar anden Ekstrabetaling ikke ydes, et Tillæg af 20 Øre pr. Time, der kan reduceres til 15 Øre pr. Time, naar Timelønnen bliver 95 Øre eller derunder. Tillæget for Søndagsafløsning reduceredes fra Kr. 3,50 til Kr. 3,00. Aug. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget. Gælder til en 1. Februar.

D. A. F. (ca. 80 Afdelinger) **Kalk- og Teglværksforeningen af 1893:** Overenskomst oprettet 10. Maj. Ca. 3000 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 97, 99½ a 102 Øre paa Teglværker og Kalksandstensfabrikker, og 99 101½ a 104 Øre paa Kalkværker, Kalkbrud, Kridtbrud og Mørtelværker. I København dog 108 Øre. Arbejdstid for Ovnfolk er i H. t. Lov om Arbejde i kontinuerlig Drift. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Akkordpriserne reduceredes 15 pCt., men Reduktionen androg dog kun 12 pCt. paa de Akkorder, hvor Fortjenesten i Sæsonen 1921 ikke gav en Timefortjeneste, der var højere end Timelønnen + Dyrtidstillæget. Ved Akkordreduktionen bortfaldt det hidtil ydede Dyrtidstillæg af 17 Øre pr. Time til Akkordfortjenester. Arbejder, der udføres til Bedømmelse — for sener at udføres i Akkord — betales med Timeløn + 20 pCt. (tidl. 25 pCt.). Aug. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget. Gælder til en 1. Februar.

Rønne. Kalk- og Teglværksindustrien. Overenskomsten fornyet til 1. Februar 1923 mod en Reduktion af 15 pCt. paa Timeløn og Akkorder. 200 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 97 Øre. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Aug. Regulering 1 pCt. pr. Procent, Dyrtiden stiger eller falder, regnet fra Pristallene 218 (opad) eller 206 (nedad).

Fabrikarb., Lager- og Pakhusarb., Chaufførernes og Kuskenes Afdelinger i København. Firmaet Alfred Benzon: Overenskomsterne forlænget for 1 Aar fra 1. Juli 1922 til 1. Juli 1923 mod en Reduktion af 14 pCt. Overarbejdsbetaling og Lønregulering i H. t. Forliget af 4. og 24. April 1922.

Kastrup. Svovlsyrefabrikken. Afdelingen klager over at Fabrikken egenmægtig havde reduceret Betalingen for »Harpning og Sækkefyldning med Hakkemand, 6 Mand pr. Hold pr. Sæk a 100 kg« fra 19,5 til 14,2 Øre. Paa et Møde 7 Oktober opnaaedes Enighed om følgende nye Satser: Sækkefyldning med Haanden 10,5 Øre, Sækkefyldning med Nedhakker 12,5 Øre. Samlet Akkord for Harpning og Sækkefyldning med Hakkemand 18,0 Øre, Sækkefyldning med Ekspeditionsmaskine 9,6 Øre.

Gørlev. Sukkerfabrikken »Vestsjælland«. Afdelingen klagede over, at en Arbejdsmand, der udførte Hjælpearbejde for e nprivat Murermester ved Reparation of Fabrikkens Kedler, blev aflønnet med kun 129 Øre pr. Time og krævede i H. t. Overenskomsten Arbejdet betalt med Timeløn plus 50 pCt. lig 172½ Øre pr. Time. Sagen gik til Voldgift, og her indgik Fabrikken paa at betale de krævede 172½ Øre pr. Time.

Strøby. A/S. Nakskov Gibs- og Kalkværk, Holtug. Lokal Overenskomst fornyet mod et Afdrag af 15 pCt. paa Akkorderne. Aktieselskabet vilde nedsætte Timelønnen fra 122 Øre + 5 Øre i Dyrtidstillæg = 127 Øre til 104 Øre pr. Time. Paa et Mæglingsmøde 25. Juli opnaaedes Enighed om, at der indtil 1. Februar 1923 betales en Timeløn af 104 Øre + 4 Øre i Dyrtidstillæg = 108 Øre pr. Time. Angaaende Arbejdstid, Overarbejdsbetaling og Udløbstid m. m. gælder Bestemmelserne i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

Svendborg. A/S Svendborg Kalksandstensfabrik. Afdelingen klagede over, at Ugelønnen efter den foretagne 15 pCt.s Reduktion var for lille til at leve for og krævede den forhøjet. Paa et Mæglingsmøde 29. Juli enedes man om at forhøje Lønnen fra Kr. 49,78 til Kr. 51,50 pr. Uge.

Randers F. A/S Strømmen. Afdelingen klagede over, at nogle Akkordpriser var saa lave, at Timelønnen ikke kunde tjenes. Paa et Mæglingsmøde 25. August enedes man om følgende: Prisen for Rensearbejde ved Fabrikken »Hera«s Kods forhøjes til Kr. 1,15. Arbejdsmændene, som kører Bilerne, faar et Tillæg af 5 Øre pr. Time under dette Arbejde. Losning af Fyld reduceres til Kr. 1,05 og Aflæsning af Raajern til Kr. 1,00.

Aarhus A. De forenede jydske Produktforretninger og A/S Joseph Levin & Co. Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn-, Metal- og Kludebranchen klagede paa A/S Joseph Levin & Co. Filials Vegne over, at

Arbejdsmændene i Aarhus for Lastning af gammelt Jern i Aarhus Havn krævede Arbejdet betalt med de for Arbejde i Havnen gældende Priser. Nævnte Arbejdsgiverforening hævdede, at Firmaet var Medlem af denne og derfor kunde kræve Arbejdet udført i Henhold til den med D. A. F. indgaaede Overenskomst. Spørgsmaalet afgjordes sluttelig af en Voldgifts Opmand, der kendte for Ret, at A/S Joseph Levin & Co.s Filial i Aarhus ikke er underkastet den mellem Foreningen af Arbejdsgiverne og D. A. F. gældende Overenskomst.

Vilingebæk. Dronningemølle Teglværk: Teglværket havde ikke udbetalt til Brænderne det 3 Øres Tillæg pr. Time, som de i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 28. Maj 1920 havde Krav paa, saaledes at Brændernes Løn i 1920—21 og til Kravet om Efterbetaling blev rejst den 17. Juni 1922, havde faaet 3 Øre pr. Time for lidt. Paa Mæglingsmøde 18. Juli gik Sagen i Orden, idet Teglværket efterbetalte 3 Øre pr. Time fra 17. Juni d. A. og for den forud derfor liggende Tid udbetalte Kr. 331.68 i Dusør til Deling mellem Brænderne.

Odense S. Sukkerkogeriet »Odense«. Lokal Akkordpriskurant oprettet den 3. Oktober. Akkordpriserne reduceredes 15 pCt. Til de ny Akkordfortjenester ydes et Dyrtidstillæg af 17 Øre pr. Time.

Glatved. Nordal Kalkbrud. Overenskomst med tilsluttende Akkordpriser oprettet. Arbejdstid 8 til 10 Timer. Timeløn 70 Øre plus 25 Øres Dyrtidstillæg. Eventuel Lønregulering forbeholdes. Gælder fra 1. April til 1. April 1923 eller en senere 1. April.

Samme Afdeling. Katholm Kalkbrud. Overenskomst med tilsluttende Akkordpriser oprettet. Arbejdstid: 8 Timer dgl. Timeløn 99½ Øre. Overarb. i Henhold til Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893. Fyrbøderen erholder 2 Kr. ekstra pr. Dag for Opfyring. Kusken erholder 5 Kr. ekstra pr. Uge for Hestepasning og Hakkelseskæring og 3 Kr. pr. Gang for udenfor Arbejdstid og paa Søndag at bringe Heste til Smeden. Tipmanden erholder 10 Kr. pr. Aar til Overtrækstøj. Aug. Regulering som hos Kalk- og Teglværksforening. Traadt i Kraft 28. Marts og gælder til 1. April 1923.

Samme Afdeling. A/S De jyske Kalkværker, Trustrup: Overenskomst med tilsluttende Akkordpriser oprettet den 13. Maj. Arbejdstid 7—9 Timer dgl. Timeløn 99 Øre. Traadt i Kraft 5. Maj. Den 2. Juni oprettet et Tillæg til Overenskomsten, hvori Afdelingen indgaar paa en procentvis Reduktion af Akkordpriserne, hvis Indførelse af Motor-Lokomotiver til Trækkraft medfører, at Holdet kan bestaa af 10 Mand og 1 Motorfører i Stedet for som hidtil af 10 Mand og 2 Kuske. Kælder til en 1. Februar.

Brande. Kartoffelmelsfabrikken »Midtjylland«. Overenskomst oprettet. 40 Mand. Arbejodstid 8 Timer dgl. Timeløn 112 Øre. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., efter Kl. 8: 100 pCt. Tillæg. De ved Centrifuger beskæftigede Arbejdere erholder 7 Kr. ekstra pr. Uge. Traadt i Kraft 15. September og gælder for Sæsonen.

Roskilde. Roskilde Skærvefabrik: Afdl. klagede over, at Fabrikken for et længere Tidsrum ikke havde betalt Arbejderne det overenskomstmæssige Tillæg af 17 Øre pr. m³ for Læsning af Raagrus i Graven og Transport udover 100 løbende Meter og at Febrikken stadig vægrede sig ved at betale. Paa Mæglingsmøde 14. September afgjordes Sagen ved, at Fabrikken betalte en Sum paa 400 Kr. som Erstatning for de vanskelige Forhold, der har været til Stede ved det paagældende Arbejde.

Thorkildstrup. Skullerupholm Teglværk: Afdl. klagede over, at Teglværksejeren egenmægtig har nedsat Dyrtidstillæget til Akkorderne fra 17 til 12 Øre pr. Time samt over at en Ekstrabetaling af 213 Øre pr. 1000 Stk. røde Sten for Transport fra Ovnens Loft ned til Ovnen var inddraget. Paa Mæglingsmødet 13. September enedes man om. at Teglværket betaler 300 Kr. til Arbejderne til fuld Afgørelse af Dyrtidstillægs-Spørgsmaalet og at Spørgsmaalet om Ekstrabetaling for Stentransporten henvises til lokal Forhandling paa hvilken der ogsaa skal forhandles om Oprettelse af en skriftlig Overenskomst.

Samme Afdeling. Samme Arbejdsgiver: Lokal Overenskomst oprettet 20. September. I Overenskomsten er fastsat Akkordpriser samt øvrige Arbejdsvilkaar.

Næstved. A/S De forenede Jærnstøberier: Afdl. klagede over, at Akts. i en Periode havde aflønnet en Mand, der paabegyndte Arbejdet ½ Time før den normale Arbejdstids Begyndelse om Morgenen, med Timeløn plus 50 pCt. Tillæg for den ½ Times Arbejde daglig, idet Akts. gjorde gældende, at 100 pCt. Tillægget kun skal betales i Tiden før Kl. 6 Morgen. Paa Timands (Udvalgs)mødet 13. September opnaaedes Enighed, idet Akts. indgik paa at betale 100 pCt. Tillæg for Arbejde for normal Arbejdstids Begyndelse om Morgenen og betale Manden 15 Kr. til fuld Afgørelse for den forud forløbne Tid.

Bramminge. Bramminge Teglværk: Overenskomst medo tilsluttende Priskurant oprettet den 4. September 1922. 15 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Timelønnen blev uforandret 100 Øre. Brændere 50 Kr. pr. Uge. Gælder for Sæsonen.

Nykøbing Sj. A/S Stenlejerne paa Sjællands Odde: Akts iværksatte 30. Maj 2 Holds Drift med Arbejdstid mellem Kl. 4 Morgen og Kl. 9 Aften og med ½ Times Spisetid pr. Hold, men vedblev at aflønne Arbejderne med almindelig Timeløn — 112 Øre — for alle Arbejdstimerne. Afdl. krævede 100 pCt. Tillæg til Timelønnen for Tiden fra Kl. 4 til Kl. 7 Morgen og 25, 33⅓ og 50 pCt. for Tiden efter Kl. 5 Eft. Akts. tilbød 10 Øre Tillæg pr. Time for Arbejdstimerne mellem Kl. 6 Aften og Kl. 6 Morgen. Paa Mæglingsmøde 26. September indgik Akts, paa at betale 600 Kr. til Afdelingen til Fordeling mellem de paagældende 26 Mand til fuld Afgørelse af Sagen.

Auning. A/S Dansk Kartoffelmelsfabrik, Auning: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 102 Øre. Overarb. 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓, Natarb. 50 a 100 pCt. Tillæg. Der oprettes et 16 Mands Akkordhold. Kun organiserede Arbejdere maa anvendes. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering Februar 1923. Trradt i Kraft 15. September og gælder til 1. Maj 1923.

Aalborg C. Cementfabrikken »Norden«. Fabrikken har indlagt et mekanisk Transportbaand til Transport af Klinker fra Ovnen til Mølleriet, hvorved 2 Smørere

er bleven paalagt noget Merarbejde. Paa Mæglingsmøde 22. September enedes man om at forhøje Produktionstillægget, naar 4 Ovne er i Gan gfra ⅓ til ²/₅ Øre pr. Tønde produceret Cement.

Fabrikarb., Kbhvn. A/S C. Schous Fabrikker: Overenskomst oprettet. 48 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Minimal Ugeløn Kr. 72.60. Overarbejde: 2 Time ra 75 pCt. Tillæg, derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Arb. erholder 1 Kr. ekstra pr. Uge i Sæbepenge. Naar der arbejdes i 2 Holdsdrift, erholder Arbejderne i det ene Told og, naar der arbejdes i 3 Holdsdrift, erholder Arbejderne i de 2 Hold 50 pCt. Tillæg til Ugelønnen i den første Uge og derefter 25 pCt. Tillæg. Arbejdere ved Filtsamlere erholder Overtrækstøj. 3 a 6 Dage Sommerferie efter henholdsvis ½ og 1 Aars opnaaet Anciennitet. Fuld Løn minus Sygepenge i de første 13 Uger under Sygdom. Fra 1. Marts 1923 reduceres Ugelønnen 6 pCt. Den bestaaende Andels-Overenskomst fornyes, men Arbejderne er efter den 6 pCt.s Nedsættelse garanteret 10 pCt. af Kr. 72,60 pr. Uge h.le Aaret. Traadt i Kraft 1. September og gælder til 1. September 1923 eller senere med 3 Maanedes Opsigelse.

Kastrup. Dansk Kulørfabrik i Kastrup: Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Ugeløn Kr. 60.00. (125 Øre pr. Time). Overarb. 3 Timer a 50 pCt. derefter 100 pCt., Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt. derefter 100 pCt. Tillæg. Regulering i Henhold til Det statistiske Departements Pristal med1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 20. Oktober og gælder til 1. April 1923 eller senere med 3 Maanedes Opsigelse.

Fra Udlandet.

Meddelelser

fra

Internationale Grov- och Fabriksarbetare-Föderation.

Sekretær: R. Stenhuis, Willem Beukelsstraat 38, Amsterdam, Holland.

Oktober 1922.

Lønbevægelser og Overenskomster.

I Løbet af 3die Kvartal har ialt i de forskellige Industrigrupper deltaget 7266 Forbundsmedlemmer — paa 65 Fabriker og Virksomheder — i Lønbevægelser og paa anden Maade været interesseret i Afslutningen af nye eller Forandringerne af bestaaende Kollektiv-Overenskomster.

Flaskeindustrien.

793 Forbundsmedlemmer — paa 11 Fabriker — omfattes af de stadig løbende Forhandlinger om Fastsættelse af nye Priser og Oprettelse af Overenskomst.

Glasindustrien (finere Glassorter).

Der er sluttet Overenskomst for Arbejderne paa en Fabrik, hvor der er beskæftiget 48 Forbundsmedlemmer. Denne Overenskomst gælder fra 1. Okt. 1922 til 30. Sept. 1923 inkl. —

For Arbejderne paa to Fabriker, som beskæftiger 20 Medlemmer, er der sluttet en Kollektiv-Overenskomst, som er traadt i Kraft den 1. Oktober.

Kautschukindustrien.

Arbejdernes Overenskomst er opsagt paa en enkelt Fabrik, og Lønbevægelsen, som omfatter ialt 314 Forbundsmedlemmer, er indtil nu forblevet uden Resultat.

Stenkul og Keramik.

For Arbejderne i 7 Gruber og Fabriker, som ialt beskæftiger 2052 Forbundsmedlemmer, er den gældende Kollektiv-Overenskomst blevet opsagt. Lønbevægelsen løber stadig.

Maskinfabriker og Støberier.

Det var endnu ikke i Aar lykkedes vore Repræsentanter at faa afsluttet en Kollektiv-Overenskomst for de paa 23 Fabriker beskæftigede 1468 Forbundsmedlemmer. Heller ikke i 3die Kvartal har det været muligt at fremskaffe en ny Overenskomst.

Porcelæn.

I en enkelt Fabrik er Overenskomsten blevet opsagt; Lønbevægelsen, der omfatter 101 Medlemmer, løber stadig.

Tændstikindustrien.

Overenskomsterne, som omfatter 2093 Medlemmer paa 9 Fabriker, er blevet opsagt. Disse Opsigelser har ikke haft til Formaal at fremskaffe Lønreduktion, men derimod kun Forandringer med Hensyn til Overenskomsternes Varighed.

Forskellige Industrier.

Paa to Fabriker har der fundet Lønbevægelser Sted, og der er i begge Tilfælde blevet afsluttet Overenskomst, som er gældende til 31. December 1923. Disse Lønbevægelser har omfattet ialt 129 Forbundsmedlemmer.

Kollektiv-Overenskomsterne paa 8 Fabriker er blevet opsagt, og Lønbevægelserne, som omfatter 207 Medlemmer, løber stadig.

Forbundets Medlemsantal:

Forbundet talte

den 30. Juni ..... 30,651 Medlemmer,
den 31. Juli ..... 30,713 Medlemmer.
den 31. August ..... 31,788 Medlemmer.

Da Afdelingsformændene endnu ikke har tilsendt os deres Beretninger for September, kan vi endnu ikke opgive det samlede Medlemsantal pr. 30. September.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding). København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 17 | 13. December | 1922 | 27. Aarg.

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling

og de der vedtagne Ændringer.

En Rettelse.

—o—

I Artiklen i sidste Nummer af Fagbladet havde der indsneget sig en ganske meningsforstyrrende Fejl. Det hedder paa Side 182 i anden Spalte, at

»der ogsaa var Forslag fremme om at indskrænke Repræsentationen, hvad der førte med sig, at vi vel beholdt den samme forholdsmæssige Repræsentation paa Generalforsamlingen.....«

Der skulde have staaet, at Forslaget om at indskrænke Repræsentationen

»førte med sig, *at vi vel beholdt den samme forholdsmæssige Repræsentation paa Repræsentantskabsmødet som nu, men derimod fik en mindre Repræsentation paa* Generalforsamlingen.....«

De her fremhævede Ord var faldet ud af Artiklen, og det maa jo indrømmes, at det har virket i høj Grad meningsforstyrrende. Forholdet er det, at vi for Tiden har 83 Repræsentanter saavel paa Repræsentantskabsmødet som paa Generalforsamlingen. Repræsentantskabet bestaar for Tiden af 301 Medlemmer.

Efter den nye Ordning vil vort Forbund faa 41 Repræsentanter, og det samlede Antal Repræsentanter vil blive 150, saaledes at vi paa Repræsentantskabet vil være repræsenteret i samme Forhold som nu og stadig udgøre omkring en Tredjedel af Repræsentantskabets samlede Medlemstal, og vor Indflydelse paa de Beslutninger, der fattes i Repræsentantskabet, vil altsaa efter den nye Ordning blive nøjagtig den samme som efter den gamle.

Anderledes vil det derimod komme til at stille sig paa Generalforsamlingen, hvor samtlige Fags Hovedbestyrelser kan fremmøde, og hvor vi ogsaa vil faa vor Repræsentation sat ned fra 83 til 41, uden at de andre Fag faar en tilsvarende Nedsættelse. Dette har særlig Betydning, fordi alle de Afstemninger, der paa en eller anden Maade vedrører Lønsager eller Lønbevægelse, jo foregaar paa Generalforsamlingen, og derfor var det, at Repræsentanterne for vor Hovedbestyrelses Flertal stillede Forslag om og ogsaa fik gennemført, at alle Afstemninger vedrørende Lønsager foregaar ved Organisationernes Navneopraab, saaledes at hvert Forbunds Hovedbestyrelse afgiver Stemmer i Forhold til Organisationernes Medlemstal, hvilket atter fører med sig, at vi i saadanne Tilfælde kan stemme med 81,000 Medlemmer mod f. Eks. Stukkatørernes 111. Paa dette Punkt har vi altsaa faaet en endnu større Indflydelse, end vi havde før.

Vor formindskede Repræsentation vil formentlig kun faa Betydning ved Valg og ved Behandling af Lovforslag. I Repræsentantskabet har vi nøjagtig den samme Indflydelse som før, og i Generalforsamlingen har vi, som sagt, en større Indflydelse end før, naar det drejer sig om Lønsager.

Hermed haaber vi at have rettet Fejlen i forrige Artikel.

— — —

Spørgsmaalet om hvorvidt det, der er opnaaet paa Afstemningsomraadet, og det, der er naaet ved, at det i Lovene er fastslaaet, *at De samvirkende Fagforbund ikke kan slutte Overenskomst, der angaar Løn- og Arbejdsvilkaar paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller imod deres Vilje, og at Forretningsudvalget ikke kan deltage i Forhandlin-*

ger om saadanne Overenskomster, uden at det paagældende Fag er repræsenteret, tilsammen danner tilstrækkeligt Grundlag for en eventuel Tilbagetagelse af den af vort Forbund fremsendte Udmeldelse, vil nu blive gjort til Genstand for Behandling paa et Møde i vort Forbunds samlede Hovedbestyrelse om faa Dage. Ikke saaledes at forstaa, at Hovedbestyrelsen kan træffe Afgørelse om, hvorvidt Opsigelsen skal tages tilbage eller ej, — dertil har Hovedbestyrelsen ingen Myndighed, men saaledes, at Hovedbestyrelsen kan træffe Afgørelse om, hvorvidt Spørgsmaalet skal gøres til Genstand for ny Drøftelse indenfor vort Forbund, f. Eks. paa en ny Kongres.

Det udtaltes jo fra flere Sider paa vor sidst afholdte ordinære Kongres, at dersom der fremkom et Grundlag, som gjorde det muligt at forblive indenfor Centralorganisationen, kunde man jo altid tage Standpunkt hertil. Nu skal altsaa i første Omgang vor samlede Hovedbestyrelse tage Standpunkt til, om dens Flertal mener, at det, der her er naaet, er tilstrækkeligt til, at Organisationen som saadan tager Spørgsmaalet op til fornyet Behandling, og dersom Hovedbestyrelsen skønner dette, vil det blive vor samlede Organisation, der under en eller anden Form træffer en endelig Afgørelse.

Chr.

Kommunalarbejderforbundets Splittelsesbestræbelser.

—o—

For nogen Tid siden blev vi gjort opmærksomme paa, at det københavnske Kommunalarbejderforbund i nogle af vore Provinsblade havde faaet Plads for en Artikel, der paa ganske misvisende Maade skildrede dette Forbunds Bestræbelser for, paa Trods af givet Tilsagn, at etablere sig som Landsforbund, og De samvirkende Fagforbunds Stilling heroverfor, og som desuden indeholdt Angreb paa Dansk Arbejdsmands Forbund.

I den Anledning udsendte vi et Svar, hvori vi dokumenterede Urigtigheden af Kommunalt Arbejderforbunds Fremstilling og gendrev visse notoriske Usandheder samt paapegede, hvad der i Virkeligheden var Kærnen i hele den foreliggende Sag.

Vi har nu faaet at vide, at i hvert Fald eet af de socialdemokratiske Provinsblade, nemlig »Fyens Socialdemokrat«, har bragt en ny Artikel fra det københavnske Kommunalarbejderforbunds Forretningsfører, Hr. Thomsen, hvori det blandt andet hedder:

> »Disse Arbejdere (de kommunale Arbejdere) føler sig ikke blot utrygge, de har ogsaa den Opfattelse, at de som Led i en Organisation, hvis store Flertal er Arbejdere i privat Beskæftigelse, er uden al Indflydelse, og at der ligesom ses ned paa dem som en lavere Klasse, der er halvt under offentlig Forsorg, fordi de lønnes af Samfundet.«

Heroverfor vil vi gerne have Lov til at præcisere:

at Forholdet indtil for forholdsvis faa Aar siden var det, at de kommunale Arbejdere gennemgaaende var lønnet lavere end Arbejderne i private Erhverv,

at dette Forhold nu er ændret, saadan at de tværtimod gennemgaaende er lønnet *højere* end de private Arbejdere,

at det er Dansk Arbejdsmands Forbunds organisatoriske Arbejde, der efterhaanden har øget Værdien af et Par Arbejdsmandsnæver, og

at det er dette Arbejde og vor Organisations øvrige Arbejde, i Kontakt med Arbejderklassens voksende Indflydelse, der har skaffet de danske Kommunalarbejdere de betydeligt forøgede Lønninger, de nu oppebærer, og den betydeligt forbedrede Stilling, de nu har.

Hvordan Hr. Thomsen saa faar disse uomstødelige Kendsgerninger til at rime sig med Paastanden om, at de kommunale Arbejdere »er uden al Indflydelse«, og at der »ses ned paa dem som en lavere Klasse«, begriber vi ikke, og vi overlader til tænkende Læsere at overveje, om de er i Stand til at hitte ud heraf.

Artiklens øvrige Indhold er en hel Bunke Udenomssnak, der tilsyneladende kun har til Hensigt at bortlede Opmærksomheden fra de af os tidligere fremhævede Kendsgerninger:

at Kommunalarbejderforbundet i sin Tid *kun* blev optaget i De samvirkende Fagforbund under den udtrykkelige Forudsætning, at det drejede sig om en lokal, københavnsk Organisation,

at De samvirkende Fagforbund i Skrivelser til Kommunalt Arbejderforbund og til os gentagende har præciseret, at dette stadig er Stillingen, og

at De samvirkende Fagforbund saa sent som den 31. Oktober d. A. har erklæret, at dersom Kommunalt Arbejderforbund stadig sætter sig udover den i sin Tid trufne Aftale, vil Spørgsmaalet om Forbundets Eksklusion af De samvirkende Fagforbund blive forelagt Fagforbundenes Repræsentantskab.

Hr. Thomsen vover naturligvis ikke at benægte nogle af disse Kendsgerninger, lige saa lidt som han tør benægte Rigtigheden af vor Fremstilling af, hvad det vilde betyde for Arbejdsmændene i vort Land, deres Organisation og specielt Arbejdsløshedskassens forsikringsmæssige Grundlag, hvis de forholdsvis godt lønnede kommunale Arbejdere svigter deres solidariske Forpligtelse imod deres Kammerater og Fagfæller.

Det er da ogsaa paa Forhaand umuligt at bestride Rigtigheden heraf.

I Stedet for serverer Hr. Thomsen for Gud ved hvilken Gang en Paastand om, at Kommunalarbejderne i en Række Byer ikke har været indmeldt som Medlemmer af Kommunalt Arbejderforbund, og derfor ikke er »gaaet tilbage« derfra og til Dansk Arbejdsmands Forbund.

Som vi allerede i vor forrige Artikel sagde, kan vi ikke indse, at det har nogen som helst reel Betydning, hvorvidt Hr. Thomsen og hans Forbund i disse forskellige Byer var kommet saa vidt, saa de havde faaet konstitueret selvstændige Afdelinger.

Det, der er ubestrideligt, er, at Kommunalt Arbejderforbund ved Møder, ved Korrespondance og ved personlige Samtaler har iværksat eller støttet en Agitation gaaende ud paa, at Kommunalarbejderne skulde udtræde af Dansk Arbejdsmands Forbund og danne Landsforbund i Tilslutning til den bestaaende københavnske Organisation, og at Tilløb dertil har været foretaget ikke blot i de af os nævnte Byer: Aalborg, Frederikshavn, Rønne og Nexø, men ogsaa i en Række andre Byer, og at Kommunalarbejderne i disse Byer atter har ordnet deres Forhold med vor Organisation.

Naar Hr. Thomsen nævner Forholdene i Randers, skal vi heroverfor kun gøre opmærksom paa, at Dansk Arbejdsmands Forbund overfor disse Forhold indtog nøjagtig den samme Stilling som alle andre danske Fagforbund, der havde Arbejdere beskæftiget under Randers Kommune, og naar Hr. Thomsen i denne Forbindelse særligt kører frem overfor vor Organisation, kan dette formentlig kun skyldes, at han har den Opfattelse, at hvis det først lykkes ham at trække de kommunale Arbejdsmænd ud af Dansk Arbejdsmands Forbund og over i hans egen Lejr, saa vil det samme lettere kunne lade sig gennemføre med Hensyn til at trække kommunale Smede eller Elektrikere ud af Smede- eller Elektrikerforbundet, kommunale Kedelpassere ud af Kedelpasserforbundet o. s. v.

Det er sikkert noget, enhver fagorganiseret Arbejder paa Forhaand er klar over.

Sluttelig omtaler Hr. Thomsen Grænsestriden imellem vore Organisationer i København og refererer den som angaaende »Maalerkontrollørerne«.

Hr. Thomsen »glemmer« i denne Forbindelse naturligvis, at da De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling blev gjort opmærksom paa, at der var Grænsestrid ikke blot om Maalerkontrollørerne, som Kommunalt Arbejderforbund hævdede uberettiget var optaget i Arbejdsmandsforbundet, men ogsaa om Arbejdsmandsgrupper, som vi hævdede uberettiget var optaget i Kommunalt Arbejderforbund, saa sagde Generalforsamlingen, saa vidt vi husker omtrent enstemmigt, at denne Strid maatte afgøres af De samvirkende Fagforbunds Grænseudvalg.

Han »glemmer« ligeledes, at Dansk Arbejdsmands Forbund paa Forhaand erklærede sig villigt til at bøje sig for Grænseudvalgets Kendelse, og endelig »glemmer« han, at han selv, trods gentagne Opfordringer, stadig ikke har indbragt denne Strid for Grænseudvalget.

Ja, — stort andet giver Hr. Thomsens sidste Artikel ikke Anledning til at sige. Vi kan kun tilføje, at Dansk Arbejdsmands Forbund for sit Vedkommende i hvert Fald ikke vil sidde roligt og se paa, at Kommunalt Arbejderforbund søger at splitte de danske Arbejdsmænds Organisation, og vi tror forøvrigt, at det vil heller ikke noget andet Fagforbund gøre.

Sluttelig skal vi kun bemærke, at vi *ikke* har rejst Diskussionen i Dagspressen om denne Organisationsstrid. Vi har ikke skrevet een

Linje i vort Partis Blade herom og heller ikke i Blade af andre politiske Afskygninger. Vi har endvidere, da Hr. Thomsen fandt det stemmende med god Organisationsskik at henvende sig til Offentligheden gennem Dagspressen, og da vi derfor nødtes til at udsende et Svar, gjort opmærksom paa, at vi ikke ønskede dette vort Svar optaget i andre Blade end dem, der havde optaget Hr. Thomsens Artikel. Vi vilde nemlig kun have Adgang til at forsvare os overfor den Læsekreds, overfor hvilken vi var blevet angrebet.

Det samme gælder nærværende Artikel. Vi ønsker kun, at de Blade, der har givet Hr. Thomsen Plads for hans seneste Opsats, ogsaa giver Plads for nærværende.

De organiserede Arbejdere i vort Land vil — derom føler vi os paa Forhaand overbevist — vide at vurdere Kommunalt Arbejderforbunds Splittelsesbestræbelser paa rette Maade, — ganske bortset fra, om Hr. Thomsen saa betragter De samvirkende Fagforbunds Love som »forældede« eller ej!

For Dansk Arbejdsmands Forbund.

Lyngsie.

/ Chr. Sørensen.

Fornyet Henvendelse til Indenrigsminister Kragh.

—o—

Den 8. November fremsendte Formanden for vor Arbejdsløshedskasse Anmodning til Indenrigsministeriet om at faa aabnet for Fortsat Hjælp til 103 af vore Afdelinger. I ingen af de paagældende Afdelinger var Ledighedsprocenten under 15 og Gennemsnitsprocenten for alle 103 Afdelinger var 29. Paa dette Andragende er vi endnu uden Svar, og Kassens Ledelse har da igen fremsendt et Andragende, som vi i det efterfølgende offentliggør.

Til

INDENRIGSMINISTEREN.

Siden vi den 8. f. M. fremsendte vor fornyede Anmodning om Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden til 103 af vore Afdelinger, indenfor hvilke Ledigheden paa daværende Tidspunkt var 29 pCt. af Medlemsantallet, er Arbejdsforholdet blandt vore Medlemmer blevet i høj Grad forværret. Vi skal saaledes oplyse, at de ledige Medlemmers Tal, der har Adgang til vedtægtsmæssig Understøttelse af Kassen, i de mellemliggende 4 Uger er steget med henholdsvis 1127, 864, 878 og i sidste Uge med 2052 Medlemmer, altsa er vore ledige Medlemmers Tal blandt dem, der har Adgang til vedtægtsmæssig Understøttelse, i Løbet af de sidste 4 Uger forøget med 4921 Medlemmer, foruden at vore nye ledige har udfyldt den Afgang blandt de tidligere ledige Medlemmer, der fremkom ved deres Afgang fra vedtægtmæssig Understøttelse grundet paa, at de havde opbrugt denne eller af anden Aarsag.

I samme Tidsrum er vore ledige Medlemmer, der ikke har Adgang til vedtægtsmæssig Understøttelse, steget til 6058 Medlemmer, saaledes at vi indenfor vor Arbejdsløshedskasse nu har ialt 18530 Medlemmer ude i Arbejdsløshed.

Idet vi gør den højtærede Minister bekendt med disse Tal, tillader vi os paa det mest indtrængende at anmode om, at der gives vor Arbejdsløshedskasse almindelig Dispensation, saaledes at alle vore ledieg Medlemmer faar Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden.

Vi skal ikke forsøge at underbygge vor nærværende Anmodning med Henvisning til den uhyre triste Jul, der nu staar for Døren for de tusinde smaa Hjem, hvor Familieforsørgeren er uden Erhverv, eller med Vinterens raa, barske Vejrlig, der gør det dobbelt svært for den Arbejdsløse, hans Kone og Børn, der ved, at de nu ogsaa skal fryse samtidig med, at de sulter, men vi underbygger vor intrængende Appel til den høje Minister med Henvisning til, at der i Danmark sikkert ikke findes en Hjælpekasse, et kommunalt Arbejdsanvisningskontor eller overhovedet en socialt forstaaende Mand eller Kvinde i offentlig Stilling, der ikke vil anerkende og anbefale vor nærværende Anmodning.

Vi anmoder derfor paany paa det mest indtrængende den højtærede Minister om at gøre Brug af sin Bemyndigelse og give vor Arbejdsløshedskasse, der som nævnt nu har 18530 Medlemmer arbejdsløse, Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden.

Ærbødigst

P. F. V.

Johannes Nielsen.

Efter hvad vi mener at have bragt i Erfaring, og som Følge af de Samtaler, Johs. Nielsen har haft med forskellige ledende Politikere, maa det nu sikkert antages, at Kasserne vil blive aabnede allerede paa denne Side Jul, og det vilde ogsaa være utroligt, at en Minister kunde gaa Højtiden imøde uden at benytte sin Myndighed til at bøde, hvad bødes kan, paa den herskende Nød og Savn.

En Voldgiftsdom.

Den faste Voldgiftsret kan ikke tage vore Paastande tilfølge — men Arbejdsgiverne idømmes Sagens Omkostninger! —

Den 17. Maj d. A. afsluttedes Overenskomst mellem Aalborg Entreprenørforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg, der er Medlem af Dansk Arbejdsmandsforbund, om Forlængelse af den tidligere Overenskomst af 19. April 1919 bl. a. med den Bestemmelse, at nogle opførte Tillægspriser for visse Timelønsarbejder ikke skulde tage den almindelige 15 pCt.s Lønnedsættelse, men blive staaende uændrede.

Denne indgaaede Overenskomst nægter Aalborg Entreprenørforening imidlertid at respektere, idet den hvad angaar de ovennævnte Timelønstillægssatser fastholdt, at de skulde tage en Reduktion paa 15 pCt. Denne Tilsidesættelse af den indgaaede Overenskomst havde tilfølge, at Entreprenører, som ikke var Medlemmer af Aalborg Entreprenørfoening, men som for Tiden udfører Arbejde i Aalborg, ogsaa reducerer disse Satser 15 pCt.

Det er utvivlsomt, at det var den store »Entreprenørforening«, der staar bag. Den støttede sig nemlig til en Overenskomst, der blev oprettet den 15. Maj d. A. mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og »Entreprenørforeningen«, og i hvilken der ogsaa er optaget Tlilægspriser for en Del af de Timelønsarbejder, som Overenskomsten af 17. Maj indeholder Timetillæg for, og disse Tillægspriser er nøjagtig 15 pCt. lavere end de tilsvarende i 17. Maj-Overenskomsten.

Spørgsmaalet var altsaa nu:

1. Er det 15. Maj eller 17. Maj-Overenskomsten, der er gældende i Aalborg for de Arbejders Vedkommende, som begge Overenskomster indeholder Tillægspriser for, og
2. kan en eventuel Retsafgørelse paa dette Punkt i Favør af Arbejdsgiverne nedsætte Tillægspriserne i 17. Mej-Overenskomsten med 15 pCt. for de Punkters Vedkommende, der ikke er optaget i 15. Maj-Overenskomsten?

Vi holdt naturligvis paa, at den senest afsluttede Overenskomst, var gældende fuldt ud, saa meget mere som den er afsluttet mellem delokale Parter efter forudgaaende Forhandling og med Vidende om Forhandlingerne om 15. Maj-Overenskomsten, i hvilke de respektive lokale Organisationers Repræsentanter havde deltaget, og at en Tilsidesættelse af Overenskomsten af 17. Maj derfor maa betragtes som et Brud paa indgaaet Overenskomst.

Arbejdsgiverforeningen paastod, at Overenskomsten med Entreprenørforeningen, der bl. a. ogsaa var gældende for Aalborg var den eneste rigtige og som Bevis for deres Paastand fremlagde den en Erklæring fra Aalborg Entreprenørforenings Formand, Entreprenør C. C. Thomsen, Aalborg, i hvilken det bl. a. hedder:

»Jeg har henvendt mig til den forhenværende Formand for Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg, Th. Høffner, og spurgt ham, om han vil vedstaa, at jeg underskrev paa Lønkontrakten med Forbehold af Arbejdsgiverforeningens Sanktion, og dertil svarede han, at det kunde han ikke bestemt huske; men det var meget muligt, at jeg havde sagt det, da det alletider havde været Kotume, naar vi skrev under paa en Overenskomst, da med Forbehold af Hovedorganisationernes Sanktion.«

Ærbødigst

C. C. Thomsen.

Denne Erklæring blev forelagt den tidligere Formand for vor Aalborg Afdeling, Hr. Th. Høffner, der meddelte, at han og Entreprenørforeningens Formand i Aalborg under Forhandlingerne med Entreprenørforeningen i København var enedes om den lokale Overenskomst, da vore Repræsentanter havde taget Afstand fra Entreprenørforeningens Krav om en landsomfattende Overenskomst; om Thomsen ved denne Lejlighed havde taget noget Forbehold, kunde han ikke huske, men det mente han ikke, og det havde han ladet Thomsen vide, ganske vist var der tilføjet, at ved tidligere Lejligheder havde begge Parter taget Forbehold overfor deres Organisations Godkendelse.

I Dommen, som Den faste Voldgiftsret afsiger, hedder det bl. a. i Præmisserne:

»Noget skriftligt Forbehold fra Hr. C. C. Thomsens Side foreligger ikke. Hr. Th. Høffner benægter overhovedet, at der blev taget noget Forbehold den 17. Maj, da Overenskomsten blev underskrevet. Derimod har Hr. Høffner forklaret, at Hr. Thomsen den 15. Maj sagde, at naar nu han og Høpfner kom hjem

til Aalborg, saa kunde de faa det, de var blevet enige om, maskinskrevet, og saa kunde de sende det over til Sanktion. Herefter maa et gyldigt Forbehold fra Hr. Thomsens Side anses at være taget. Det er imidlertid en Fejl, at Hr. Thomsen lod Tiden fra 17. Maj til 6. Juni gaa hen, før han indsendte Særoverenskomsten til Arbejdsgiverforeningen. Under de foreliggende Omstændigheder findes der dog ikke at burde tillægges denne Forsømmelse den Betydning, at de Indklagede nu skulde være bundne ved de omtalte Bestemmelser i Overenskomsten af 17. Maj. Men Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.«

og saa kommer

KENDELSEN.

For saa vidt angaar de under denne Sag omhandlede Tillæg til visse Timelønssatesr, er Overenskomsten af 17. Maj d. A. mellem Aalborg Entreprenørforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg ikke bindende.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Nogen pekuniær Fordel har Arbejdsgiverforeningen i al Fald ikke skaffet Aalborg Entreprenørforening ved den nu afsluttede Retshandling.

Afgjorte Sager med Entreprenører.

Da Forbundet ikke i al Almindelighed har faste overenskomstmæssige Forhold med Entreprenørforeningen, opstaar der jo selvsagt rundt om paa de forskellige Arbejdspladser Uenigheder snart om et snart om et andet Forhold, og disse Forhold maa Forbundet jo saa forhandle med Entreprenørforeningen om, og som Regel lykkes det ogsaa at opnaa et tilfredsstillende Resultat for vore Medlemmer.

I Randers var der en Entreprenør Nielsen fra Horsens, der havde noget Brolægningsarbejde i Entreprise, og medens Overenskomsten med de Randers Entreprenørere fastsatte visse Tillæg for dette Brolægningsarbejde, mente Nielsen sig ikke bundet af denne Overenskomst, og vi fremsendte derfor 1. og 2. Strejkevarsel og ved den deraf følgende Forhandling i Arbejdsgiverforeningen indgik Nielsen paa at betale en samlet Sum af Kr. 200,00.

Med Monberg og Thorsen var der Strid om Betalingen for Banearbejdet ved Kokkedal. — Timelønnen er som bekendt i Hørsholm Kr. 1,38, og da en Del af Firmaets Arbejdsplads laa i Hørsholm Kommune, krævede vi naturligvis, at dette Firma skulde betale den samme Timeløn, som de Hørsholm Entreprenører maa betale.

Det fandt Firmaet sig imidlertid ikke beføjet til, og ogsaa der maatte vi fremsende 1. og 2. Strejkevarsel, og ved det deraf følgende Møde i Arbejdsgiverforeningen enedes man om at optage en lokal Forhandling, og ved denne, som umiddelbart efter fandt Sted, fik Arbejderne et Tillæg af Kr. 350,00.

Ved samme Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen behandledes ogsaa en Sag med Entreprenørerne Nielsen & Høst, hvor der var opstaaet Strid om Opgørelsen ved Anlægget af den nye Strandvej Humlebæk—Snekkersten. — Ogsaa her enedes man om en lokal Forhandling, og efter at Arbejdet var besigtet og Regnskabet gennemgaaet, maatte Entreprenørerne op med Kr. 200,00 ekstra til Arbejderne.

Entreprenørfirmaet Brinch & Elzelingen, der har noget Uddybningsarbejde ved Gedser Havn, mente sig ikke forpligtet til at betale Overarbejdstimerne før den normale Arbejdstids Begyndelse med 100 pCt.

Ogsaa her greb Forbundet ind og varslede Strejke, og ved den deraf opstaaede Situation kom det til en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen, og her enedes man saa om, at for de Timer, der laa forud for den normale Arbejdstids Begyndelse, skulde Firmaet betale de omhandlede 100 pCt.

Af den sidste Sag ser man, hvad vi i en anden Artikel har paapeget, at blot Kravet rejses i rette Tid er Betingelserne for dets Gennemførelse ogsaa til Stede.

Med Foreningen af Dræningsmestre og Entreprenører paa Landet i Fyns Stift har vi haft en Voldgift angaaende noget Akkordarbejde, og af Hensyn til, at der forelaa en Del Uklarhed med Hensyn til de stedfundne Aftaler, afgjordes Sagen forligsmæssigt, saaledes at Entreprenøreren maatte betale et Tillæg til Arbejde af Kr. 150,00.

G. H.

En Strid om Kilometerpenge.

En principiel Afgørelse.

I den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne gældende Overenskomst af 11. Maj 1922 § 5 er bestemt:

> »For Arbejder, der udføres udenfor en Afstand af 3 km fra Bygrænsen betales et Tillæg af 4 Øre pr. Time saavel til Timeløn som Akkord, med et yderligere Tillæg af 2 Øre pr. Time pr. km for hver km udover 4 og indtil 11 km. Herudover akkorderes særligt i hvert enkelte Tilfælde.«

Centralforeningens Medlem, Murermestre af Stege Türck, har ved et Arbejde paa en Bondegaard i Udby ved Stege beskæftiget 3 Arbejdsmænd, hvoraf den ene er hjemmehørende i Stege og de 2 andre i Landsognet. Disse Arbejdsmænd har, efte at have arbejdet paa Arbejdsstedet fra sidst i Maj eller først i Juni d. A., den 6. Juli d. A. krævet Kilometerpenge efter ovennævnte § 5, hvad Murermester Türck har nægtet at betale.

Vor Paastand gik ud paa, *at* Murermester Türck tilpligtes under Forudsætning af rigtig Opmaaling af Afstanden fra Stege Købstads Bygrænse ad nærmeste Landevej til Arbejdsstedet i Udby at betale det forlangte Tillæg for hele Arbejdet, og *at* det fastslaas, at saadant Tillæg i det hele taget skal betales, naar Arbejdsstedet ligger udenfor de i § 5 omhandlede Afstande, hvad enten vedkommende Arbejdsmænd bor i Stege By eller udenfor samme eller endog paa selve Arbejdsstedet.

Centralforeningen paa sin Side paastod fastslaaet, *at* Tillægget ikke skal betales til Arbejdsmænd, der bor paa Arbejdsstedet, og *at* der i nærværende Tilfælde i al Fald ikke skal betales Tillæg fra noget tidligere Tidspunkt end den 6. Juli d. A.

Voldgiftsretten maa efter de foreliggende Oplysninger gaa ud fra, *at* »Bygrænsen« i nærværende Tilfælde er: Grænsen mellem Steges egentlige Bygrunde og Byens Markjorder, og at der fra denne Grænse til Arbejdsstedet i Udby er 3½ Kilometer.

Kravet paa Tillæg efter § 5 er et tarifmæssigt Krav, som ikke fortabes ved Passivitet fra vedkommende Arbejdsmænds Side, og som derfor, hvis Betingelserne iøvrigt er tilstede, maa opfyldes for hele den paagældende Tid ogsaa før 6. Juli d. A. Som Reglen er formet tilkommer Tillægget derhos enhver, hvad enten han bor i Byen eller udenfor denne, og selv om han bor paa selve Arbejdsstedet, naar blot Afstanden mellem Bygrænsen og Arbejdsstedet er som i Paragrafen angivet, medens paa den anden Side intet Tillæg tilkommer nogen selv nok saa fjerntbooende Arbejdsmand, naar Arbejdsstedet er i Stege By. — At Reglen er saaledes at forstaa, fremgaar bl. a. af, at der i § 5 i den tidligere Overenskomst af 23. Februar 1919 udtrykkelig stod: »Til Arbejdere, der er bosatte paa Stedet, eller som antages paa Arbejdsstedet, betales dog intet Tillæg«, hvilken Sætning er udgaaet i de senere Overenskomster, efter Forbundets Fremstilling netop fordi den grovere Gennemsnitsregel ønskedes indført.

Herefter vil Forbundets Paastand være at tage til Følge og

HEREFTER DØMMES:

Under Forudsætning af rigtig Opmaaling af Afstanden fra ovennævnte Bygrænse ad nærmeste Landevej til Arbejdsstedet i Udby bør betales Tillæg efter Overenskomstens § 5 for hele det paagældende Arbejde til de vedkommende Arbejdsmænd uden Hensyn til, hvor de harBopæl.

Denne Kendelse, som her er afsagt, er jo af meget principiel Beskaffelhed, og det vil sikkert være overordentlig formaalstjenligt, hvis vore Afdelingsledelser, som har Medlemmer beskæftiget hos Murermestrene, opbevarer denne Kendelse i paakommende Tilfælde, at der skulde komme til at opstaa Strid om Spørgsmaalet: Kilometerpenge.

G. H.

Dansk Arbejde.

Den danske Blyantfabrik »Viking« har i den senere Tid kraftigt slaaet til Lyd for sit danske Fabrikat, ud fra den Forudsætning, at vi herhjemme fremstiller en Blyant, der i alle Henseender kan maale sig med de fra Udlandet importerede. Naar man ogsaa ser hen til, at den danske Blyantfabrik »Viking« alene i Aaret 1921 udbetalte i Arbejdsløn 250,000 Kr., og at der er Fare for, at Fabrikationen maa indskrænkes eller endog helt stoppes, hvorved der vil skabes endnu flere Arbejdsløse; kan vi kun ligesom Fabriken meget kraftigt opfordre alle Danske til at bruge den danske »Viking Blyant. Den er god og derfor altid billigst i Brugen, og den er tillige dansk.

Arbejdsløsheden i September og Oktober 1922.

(Efter Statistiske Efterretninger).

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Septbr. og Oktbr. Maaned er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Septbr. 1922.	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet 8. Sep.	15. Sep.	22. Sep.	29. Sep.
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hovedstaden:					
Bygningsindustri	11628	17,7	16,6	15,6	15,3
Anden Industri	57774	16,0	15,8	15,5	15,4
Handel	7944	12,1	11,2	11,2	11,1
Arbejdsmænd	32533	10,0	9,9	10,2	10,1
Ialt . . .	109879	14,1	13,8	13,6	13,5
Provinserne:					
Bygningsindustri	19662	9,7	9,4	9,4	9,5
Anden Industri	54439	12,0	11,6	11,6	11,6
Handel	9472	7,1	6,8	6,7	6,7
Arbejdsmænd	72880	6,0	5,8	5,4	6,4
Ialt . . .	156453	8,6	8,3	8,1	8,6
Hele Landet . . .	266332	10,9	10,6	1,04	10,6

Oktbr. 1922	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet 6. Okt.	13. Okt.	20. Okt.	27. Okt.
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hovedstaden:					
Bygningsindustri	11628	16,5	17,0	17,1	19,1
Anden Industri	57774	15,3	15,5	15,7	15,9
Handel	7944	11,2	11,7	11,5	11,3
Arbejdsmænd	32533	10,2	10,4	11,1	11,8
Ialt	109879	13,6	13,9	14,2	14,7
Provinserne:					
Bygningsindustri	19662	9,7	9,8	10,2	11,0
Anden Indnstri	54439	11,3	11,3	11,1	11,3
Handel	9472	6,7	6,9	6,8	6,9
Arbejdsmænd	72880	6,0	6,0	6,2	6,7
Ialt	156435	8,4	8,4	8,5	8,9
Hele Landet	266332	10,5	10,7	10,8	11,3

For hele Landet under eet udgjorde Arbejdsløshedsprocenten ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

Januar	Maaned	1920	....	13,2 pCt.
Februar	—	—	....	9,6 -
Marts	—	—	....	6,7 -
April	—	—	....	3,5 -
Maj	—	—	....	2,8 -
Juni	—	—	....	2,1 -
Juli	—	—	....	2,1 -
August	—	—	....	2,4 -
Septbr.	—	—	....	2,7 -
Oktbr.	—	—	....	3,6 -
Novbr.	—	—	....	6,1 -
Decbr.	—	—	....	15,1 -
Januar	—	1921	....	19,7 -
Februar	—	—	....	23,2 -
Marts	—	—	....	23,6 -
April	—	—	....	21,7 -
Maj	—	—	....	18,6 -
Juni	—	—	....	16,8 -
Juli	—	—	....	16,7 -
August	—	—	....	17,7 -
Septbr.	—	—	....	16,6 -
Oktbr.	—	—	....	18,3 -
Novbr.	—	—	....	20,8 -
Decbr.	—	—	....	25,2 -
Januar	—	1922	....	28,9 -
Februar	—	—	....	33,1 -
Marts	—	—	....	27,9 -
April	—	—	....	24,0 -
Maj	—	—	....	16,1 -
Juni	—	—	....	13,2 -
Juli	—	—	....	12,5 -
August	—	—	....	11,1 -
Septbr.	—	—	....	10,6 -
Oktbr.	—	—	....	11,3 -

I Løbet af September Maaned har Arbejdsløsheden været i Aftagen, særlig i Hovedstaden. Nedgangen hidrører i første Række fra en Del Fag, beskæftigede ved Møbelarbejde og Bygningsreparationer og under Beklædningsindustrien. Fag som Maler-, Sadelmager-, Snedker-, Skrædder- og Skotøjsfagene har sædvanligt Sæson i Efteraarsmaanederne. Til Gengæld er Ledigheden blandt de ved Nybyggeri beskæftigede Murere og Tømrere i Tiltagen allerede fra September Maaned. Den Nedgang, der har fundet Sted siden Marts Maaneds Begyndelse, afløstes fra omkring Begyndelsen af Oktober af Stigning. Arbejdsløshedens relative Omfang ligger dog ved Indgangen til Vinteren 1922—23 i et betydeligt lavere Plan end i Efteraaret 1921. Medens Ledigheden i Decbr.—Febr. 1921—22 laa ca. 50 pCt. højere end i de tilsvarende Maaneder 1920—21, ligger Procenterne nu, efter det stærke Fald i Sommerens Løb, ca. 40 pCt. lavere end omkring Oktober Maaned 1921.

Faglitteratur.

Lommebog for Arbejdere.

Det er et lille Jubilæum, den velkendte og uundværlige Haandbog fejrer i Aar, idet Socialdemokratiets Forlag »Fremad« udsender 10. Aargang. Man mindes herom og overraskes behageligt ved paa første Blad at finde en Meddelelse fra Redaktionen vedføjet en Kupon, der gælder for to Kroner ved Køb af Socialdamokratiets store, smukke Jubilæumsskrift: »Det danske Socialdemokratis Historie«. Lommebogen, der kun koster 1 Kr. 75 Øre i det fra de senere Aar kendte, fikse Helshirtingsbind, faar man altsaa med andre Ord gratis, og Penge oven i Købet, hvad der maa siges at være usædvanligt. Har man i Forvejen Jubilæumsskriftet, vil Kuponen altid kunne benyttes ved Køb af dette som Gave til andre, og bedre Julegave f. Eks. kan vanskeligt tænkes enten det saa er til Gamle eller Unge. Selve Lommebogen bringer som sædvanligt en stor Mængde praktiske Oplysninger, der ellers maa søges mange forskellige Steder paa Biblioteker eller i Haandbøger, endvidere det almindelige Kalenderstof, Postetakster etc. og desuden en Række selvstændige Artikler, hvoraf vi skal nævne: »Loven om Aldersrente« et historisk Overblik, »Biografi af P. Knudsen« ved Th. Stauning, »Det nye Europa«, »Fagpolitik i 1922« af Harald Jensen. En Artikel om Havebrug, der vil have Interesse for alle Kolonihavedyrkere. »Socialdemokratiet i Tyskland, England og Frankrig« af H. P. Sørensen, »Værgeraadene under den nye Værgeraadslov« af Anton Jensen og endelig en Biografi af »Karl Kautsky«, der fornylig holdt Forelæsning her paa Universitetet, ved Hans Palbo. Som sædvanlig indeholder Lommebogen en Mængde Fortegnelser og Adresser, der praktisk talt har Bud til alle Medlemmer af Fagforeningerne, og kan vi kun anbefale i Tide at anskaffe den praktiske, lille Haandbog, thi der er ikke Tvivl om, at der med disse gode Kort paa Haanden vil blive stærk Rift om Bogen, som ikke kan optrykkes til den i Virkeligheden meget ringe Salgspris, naar den først er udsolgt.

En Overraskelse.

I Begyndelsen af December vil som sædvanlig den ny Udgave af »Lommeborg for Arbejdere« foreligge paa »Fremad«s Forlag, og i Anledning af, at det er 10. Aargang, der udsendes, har Redaktionen en lille, forhaabentlig behagelig Overraskelse i Baghaanden. Prisen bliver Kr. 1.75 i det smukke, solide Helshirtingsbind. Ogsaa i Aar lader Forlaget fremstille et mindre Parti i dyrere Indbindinger til Kr. 2.50 og i fuldt Skindbind til Kr. 4.75. Sidste Aar blev disse Udgaver udsolgt meget hurtigt, og tilraades det at indsende sine Bestillinger i god Tid.

Jubilæumsskriftet:

»Det danske Socialdemokratis Historie« er en meget yndet Festgave, navnlig i det smukke komponerede Bind, men Efterspørgselen op mod Jul er gerne saa stor, at det kniber med Leveringen, derfor indsend Bestilling snarest. Prisen er 20 Kr. hæft. og 30 Kr. indbundet. Værket kan ogsaa faas paa Ratebetaling gennem »Fremad«, Frederiksborggade 33, København, K.

Socialdemokratiets Sangbog.

Nu, hvor Foreningslivet blomstrer, minder vi om den gode lille Sangbog, der omfatter alle vore gamle Kampsange isprængt en Mængde kendte Sange af saa populære Navne, som Hostrup, Bjørnson, Dranchmann, Aakjær, Stuckenberg og mange flere. Prisen er kun 35 Øre, og naar der tages mindst 20 Eksemplarer, leveres den endda for 28 Øre. (Forlaget »Fremad«, Frederiksborggade 33, Kbhvn. K.)

Kulturens Faser og Livets Mening.

F. Müller-Lyer:

Vi er alle Arbejdere i Kulturens Tjeneste. Alle bør vi derfor være fortrolige med Menneskehedens Udviklingshistorie: Kulturens Faser; thi først derved bliver vi i Stand til at fatte Livets Mening, som netop er Beherskelse af Kulturen. Den store Socialist og Sociolog, Professor F. Müller-Lyer, berømt for sine omfattende Studier paa disse Omraader, har i sine to Værker: »Kulturens Faser« og »Livets Mening«, systematisk fremstillet Menneskehedens Udviklingshistorie i alle dens enkelte Perioder. Vi skuer ud over Tidsaldre, som hengik, mens Haanden og Sproget udvikledes. Vi følger hvert lille Fremskridt, der førte Mennesket en Tomme frem ad Udviklingens Vej. Vi ser, at Patriarkernes primitive Kultur allerede er Hundredtusinder af Aar gammel. Vi færdes over hele Kloden. Australnegeren og Ildlænderen i hans Wigwam og Kanakaen ved hans Fiskeri. Nomadens Hustrurov og Kvægpenge, den stumme Tuskhandel paa Afrikas Kyster, Fønikernes Handelsbaade, de græske Skuder, Romernes Imperium og Handel med alle Provinser langs »Landenes Kreds«, Pengenes Forvandling fra Muslingskaller til As og denar, Seddelpenge og Værdipapir, det middelalderlige og nutidige Samfunds Vilkaar under stedse mere rivende Udvikling, alt ser vi belyst ved Forskning paa en Mængde af Videnskabens forskellige Omraader. Saaledes paapeger Müller-Lyer: Kulturens Retningslinier og viser, at de fører imod en socialistisk Samfundsordning som næste Fase. Det gælder da om tilfulde at være sig denne Sandhed bevidst, for intet Øjeblik at modvirke eller hæmme Udviklingens Gang, men tværtimod ved sit Livs Arbejde fremme den og udsprede den Aand, der paaskynder dens Fremadskriden. Denne Kongstanke gennemtrænger begge disse overordentlig betydningsfulde Bøger, der indeholder det væsentlige fa Müller Lyers Livsværk, de Ideer, som støttes og underbygges f hele hans øvrige Produktion. Hver den, som vil give sit Liv Mening, bør læse dem, enhver, der vil arbejde paa den store Plans Virkeliggørelse, bør kende dem til Bunds! Sproget er klart, Tankefylden overraskende, Formaalet: Overblik og Fremsynethed. Her findes evige Værdier, som intet stræbende Menneske kan forsvare at lade ligge.

Bøgerne foreligger i god Oversættelse paa Dansk og kan faas gennem Arbejderpartiets Boghandel »Fremad«, Frederiksborggade 33. Prisen er 4 Kr. for hver Bog hæftet, men begge Bøger kan faas indbundet sammen i et stilfuldt Helshirtingsbind til den billige Pris af 10 Kr.

Siden sidst.

Rettelse. I Fagbladet Nr. 16 (22. November 1922) har der indsneget sig en Korrekturfejl i vor Omtale af Overenskomstforholdet i Margarinebranchen, idet Ugelønnen i Dagdrift i Provinsen staar anført til at være 61 Kr. 92 Øre. Dette er ikke rigtigt, Ugelønnen er*57 Kr. 60 Øre.* Derimod er Ugelønnen i 3 Holdsdrift i Provinsen 61 Kr. 92 Øre og i København 63 Kr. 84 Øre.

Fabrikarb., Kbhvn. J. Høeghs Sukkervare- og Kapselfabrik: Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Ugelønnen er for 2 Mand Kr. 82.00 og for 3 Mand Kr. 65,00. Overarb.: 2 Timer a 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Arb. erholder Produktionstillæg efter fastsatte Regler. Arb. antages senest 1. Januar erholder 6 Dage Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Under Sygdom foranlediget ved Tilskadekomst erholder Arbejderne Kr. 4.50 pr. Dag i de første 13 Uger. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering Februar 1923 paa Grundlag af Det statistiske D partements Pristal med 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder. Traadt i Kraft 4. August og kan opsiges med 3 Maanedes Varsel.

Samme Afdeling. De danske Eddikebryggerier: Overenskomst oprettet. 3 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Ugeløn Kr. 69,70. Overarb.: 2 Timer a 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Aug. Regulering 1922 med 1 pCt. pr. Prcent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet Februar 1922. Arbejderne erholder fuld Løn ÷ Sygepenge under Sgydom indtil rettidig Opsigelse har fundet Sted. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Arbejdere med 1 Aars Anciennitet erholder 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Traadt i Kraft 27. Maj og gælder til 1. Juni 1923 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Samme Afdeling. A/S Nordisk Kulsyrefabrik: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugtl. Ugeløn Kr. 66,62. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Tapperne erholder et ekstra Tillæg af Kr. 8,50 pr. Uge. I Sygdomstilfælde erholder Arb. fuld Løn ÷ 22 Kr. pr. Uge. 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 1. Juli og gælder til 1. Maj 1924 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Samme Afdel. A/S Sodafabrikkerne i Valby: Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Lønningerne reduceret 15 pCt. Ugeløn Kr. 64,79. Timeløn 137 Øre. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Arbejdere, der forestaar Sætningerne, erholder et Tillæg af Kr. 17,00 a Kr. 8,50 pr. Uge. Ugelønnede Arbejdere, der skal være Medlemmer af en anerkendt Sygekasse, erholder i Sygdoms- eller Ulykkestilfælde fuld Løn ÷ 1 Kr. pr. Dag i 3 Maaneder. Ugelønnede Arbejdere, der er antagne før 1. Januar, erholder 1 Uges Sommerferie. Regler for Behandling af faglig Strid. Bestemmelserne i Hovedorganisationrenes Forlig af 4. og 7. April angaaende August Regulering er gældende. Traadt i Kraft 1. Maj og gælder til 30. April 1923 eller en senere 30. April.

Samme Afdeling. Farvefabrikken »Drubin«: Overenskomst oprettet. 8 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Ugeløn Kr. 58,08, 121 Øre pr. Time. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter og til Kl. 12: 50 pCt. og derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Arb. erholder 80 Kr. pr. Aar i Tøjpenge, der udbetales hver 3. Maaned bagud, første Gang 1. November 1922. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering i H. t. Forliget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 1. August og gælder til 1. August 1924 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Samme Afdel. Telefonfabrikken »Automatic«. Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugtl Timeløn: de første 6 Uger 130 Øre, derefter 146 Øre. Overarb.: 2 Timer a 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 19. Maj 1922 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Samme Afdeling. F/m Aarup & Co.: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Timeløn: de første 6 Maaneder 140 Øre, derefter 154 Øre. Samtlige Akkorder reduceres 24 pCt., deri indbefattet 18 Øre pr. Time, der tidligere er fradraget. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Udearbejde betales med et Tillæg af 25 Øre pr. Time. Fortinningsarb. erholder et Tillæg af 25 Øre pr. Time. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 28. Juli og gælder til 1. Marts 1923 eller senere med 3 Maaneders Varsel.

Samme Afdeling. Dampvaskerierne Danmark, Solvang og Thors A/S.: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Arbejdstid 8 Timer daglig. Ugeløn Kr. 74,26. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Arb. erholder halv Løn under Sygdom i 10 Uger, dog intet for de første 14 Dages Sygdom. Under Ulykkestilfælde erholder Arbejderne de første 13 Uger samme Beløb i Dagpenge, som der ydes i H. t. Ulykkesforsikringsloven efter 13 Ugers Forløb. 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Maj og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Samme Afdeling. Tapetfabrikken »Danmark«: Overenskomst oprettet. 8 Mand. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn: for Tapettrykkere 136 Øre, for Arbejdsmænd 121 Øre. Overarb.: 50 pCt., Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Tapettrykkere betales udover Timelønnen med 20 Øre pr. 100 Ruller færdigtrykt Papir. Under Sygdom foranlediget ved Tilskadekomst erholder Arb. Kr. 4,50 pr. Dag i de første 13 Uger. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering Februar og August 1923 paa Grundlag af det af Det statistiske Departement udarbejdede Pristal med 1 pCt. pr. Procent, Pristallet er faldet eller steget siden det

foregaaende Pristal. Traadt i Kraft 31. August og gælder til 1. April 1924 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Samme Afdeling. »Kødfoderfabrikken«: Overenskoms oprettet. 14 Mand. Arbejdstid 8 Timer dgl. Ugeløn Kr. 61,00, deri er indbefattet Kr. 3,00 for Overtrækstøj. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Arbejdere i 2- og 3-Holds Drift betales efter den gamle Overenskomst indtil Nævnsafgørelse foreligger. Kedelrensning, naar det udføres af Fabrikkens Arbejdere, Timeløn plus 30 pCt. Tillæg. Under Tilskadekomst erholder Arb. 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Efter ½ Aars forudgaaende Arbejde erholder Arb. 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering paa Grundlag af Forligsforslaget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 1. Juli og gælder til 1. Juli 1923 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Samme Afdeling. De Borgersenske Fabrikker: Overenskomst oprettet. 30 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugtl. Timeløn 150 Øre (Gaardmanden 165 Øre). Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Natarb. i kontinuerlig Drift betales foreløbig med 25 pCt. Tillæg; senere i H. t. Ordning mellem Jerntraadsspinderiet i Varde og D. A. F. Søn- og Hellignætter 100 pCt. Tillæg. Akkordpriserne reduceres 15 pCt. 6 Dage Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage men med Løn for 4 Dage. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Aug. Regulering 1922 paa Grundlag af Det statistiske Departements Pristal med 1 pCt. pr. Procent Forandring fra Februar 1922. Traadt i Kraft 11. Maj og gælder til 1. Juli 1923 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Samme Afdeling. F/m Levin & Sønners Eftf. A/S Anders J. Andersen: Overenskomst oprettet. 20 Mand. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 116 Øre. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Udearb. 18 Øre ekstra pr. Time. Naar begge Parter skønner det, udføres Arbejdet i Akkord; i modsat Fald betales for en Del Arbejders Udførelse Tillæg varierende fra 8 til 20 Øre pr. Time. Arbejde i Havnen betales efter Havnens Priskurant. 3 Dages Sommerferie i Forbindelse med 1 Søndag. Under Tilskadekomst erholder Arbejderne 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering efter samme Regler, som gælder med Foreningen af Abg. i Jern-, Metal- og Kludebranchen. Traadt i Kraft 14. September og gælder til 1. April 1924 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Samme Afdeling. F m Strøyer & Nielsen: Overenskomst oprettet. 3 Mand. Arbejdstid 48 Timer. Timeløn 126 Øre. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. I Sygdomstilfælde erholder Arb. fuld Løn ÷ Sygeunderstøttelsen i den Uge, hvori han bliver syg og hele den paafølgende Uge. 3 Dages Ferie. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering eller Forlængelse i H. t. Forligsforslaget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 14. September og gælder til 1. April 1924 eller senere med 3 Maaneders Opsigelse.

Møen. Murermester Turck, Stege: Murermesteren nægtede at betale Kilometerpenge i H. t. Overenskomstens Prg. 5 til 3 Mand, der var beskæftiget i Udby (5½ Kilometer fra Stege Bygrænse), og af hvilke 2 Mænd boede i Stege og 1 Mand i Udby. En Voldgifts-Opmandskendelse fastslog, at Murermesteren skal betale Kilometerpenge til alle 3 Mand og med tilbagevirkende Kraft fra Arbejdets Paabegyndelse.

Nykøbing F. Murermester Aarslev-Jensen og Tømrermester Frants Larsen: De to Mestre, der opførte et Magasin for en Købmand, der forulykkede, og Mestrene indstillede Arbejdet paa Begravelsesdagen. Arbejderne — 8 Mand — krævede Erstatning — fuld Dagløn — for Dagen, hvilket Mestrene nægtede at betale. Med Centralforeningens Bistand bragtes Sagen ud af Verden ved at Mestrene betalte halv Dagløn for Dagen.

Middelfart. Entreprenør Jachobsen, Smejstrup: Ved en Bakkeudgravning i Kauslunde, hvor Arbejdet dels udførtes i Akkord, dels paa Timeløn, fik 4 Mand Kr. 199,10 for lidt udbetalt i Arbejdsløn (og 3 Medl. af Landarb. Forbundet fik Kr. 121,00 for lidt udbetalt). Paa et Fælles-Voldgiftsmøde forligtes Parterne ved at Entreprenøren til fuld Afgørelse indgik paa at betale Halvdelen af de krævede Beløb.

Grindsted. Entreprenør V. K. Thomsen: Efter en Arbejdsstandsning fra 30. August til 22. September oprettedes en Overenskomst. 9 Mand. Timeløn 125 Øre. De strejkende Arbejdere skulde antages før andre Arbejdere. Ingen Fortrædigelse af nogen Art maa finde Sted. Uoverensstemmelser om Overenskomstens Forstaaelse skal afgøres af Den faste Voldgiftsret. Traadt i Kraft 23. September og gælder til 1. August 1923 uden Opsigelse

Tønder. Ingeniørfirmaet Wolff & Co., Berlin: Firmaet, der for den danske Stat nedbryder Flyvehallen, aflønnede Arbejderne med en Timeløn af 112 Øre. Arbejderne krævede i H. t. Overenskomsten med Centralforeningen 13 Øre Tillæg pr. Time for alt Arbejdet. Da Firmaet nægtede at indgaa paa Arbejdernes Krav, nedlagdes Arbejdet 9. Oktober. Ved en Forhandling 14. Oktober indgik Firmaet paa at betale 125 Øre pr. Time for alt Arbejdet oppe i Flyvehallen og 117 Øre pr. Time for Arbejdet paa Jorden. Ingeniøren lovede dog at anbefale Firmaet ogsaa at betale 125 Øre pr Time for Arbejdet paa Jorden. Arbejdet genoptoges.

Haderslev. F/m Rølling-Ladegaard, Haderslev: Overenskomst indeholdende Akkordpriser for Jordflytningsarbejdet ved Haderslev Havn oprettet September 1922.

Ringsted. Entreprenørfirmaet Christiani & Nielsen: Firmaet havde aflønnet 10 Mand, der havde arbejdet en Søndag Formiddag og 1 Morgentime før Normal-Arbejdstidens Begyndelse med Timeløn plus 50 pCt. Tillæg, uagtet det overenskomstmæssige Tillæg er 100 pCt. Efter at Sagen var paatalt overfor Entreprenørforeningen, efterbetalte Firmaet de resterende 50 pCt. Tillæg til Arbejderne.

Svendborg. Svendborg Byraad: Efter Forhandling d. 3. September med et Udvalg af Byraadet, har Byraadet vedtaget fra 8. September at betale følgende Løn-

ninger til Løsarbejderne: Retorthusarbejdere 145 Øre pr. Time, Gasværks-Pladsarbejdere 125 Øre pr. Time. Alt andet løst Arbejde 3 Øre mere pr. Time end tarifmæssig Timeløn hos private Arbejdsgivere (altsaa 115 Øre). For Overarbejde betales sædvanlig tarifmæssig Betaling.

Ringsted. Murermester S. Juul Sunekjær: Der var opstaaet Uoverensstemmelse om den samlede Arbejdsløns Størrelse for Arbejdet paa den nye Industribygning. Sagen ordnedes paa den Maade, at Arbejderne fik udbetalt det Beløb, de krævede, ÷ 10 Kr. 40 Øre. Vedrørte 4 Mand.

Samme Afdeling. Tømrermester Jørgensen: Der var opstaaet Uoverensstemmelse om, hvor stort Overskud Arbejderne — 3 Mand — skulde have udbetalt for Udgravning af en Kælder; idet Arbejderne efter foretagen Opmaaling krævede 450 Kr. 78 Øre plus Kr. 150,00 for Forhindringer o. l. Mesteren mente efter sin Opmaaling, at Arbejderne tilkom Kr. 242,50. Sagen ordnedes ved at Arbejderne fik udbetalt Kr. 242,50 plus 50 Kr. for Forhindringer.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 12 Kr.
Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 8 Kr.
Den mindste er paa 55 Sider. Pris 5 Kr.

Kassebøger: 3 Kr. pr. Stk.
Forhandlingsprotokoller: 3 Kr. pr. Stk.
Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. pr. Stk.

Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.

Medlemsbøger med Hylstre: 75 Øre pr. Stk.
Medlemsbøger uden Hylstre: 50 Øre pr. Stk.
Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format, samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelmuldt ekspederet, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret.

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding).
København K.

UDENLANDSKE
ÆG
fra vore bulgarske Filialer erholdes atter prisbilligt hos de Handlende.
ROBINSON, ANDERSEN & CO.
— Aktieselskab —

Forenings-Emblemer
Emaille eller prægede smukkest og billigst hos
DAFAMETA
Helgesensgade 9, København Ø.

QUEEN MAUD
Sardiner

Nordisk Brandforsikring
Grønningen 25. Telefon 5100.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 18 | 27. December | 1922 | 27. Aarg.

Glædelig Jul - Godt Nytaar!

—o—

Saa er det atter Jul!

Atter fejrer vi — i vore Foreninger og i vore Hjem — Julefest, idet vi ønsker hinanden en rigtig glædelig Jul.

Saadan har det været, saa langt vi kan følge vort Folks Historie tilbage, og saadan vil det formodentlig ogsaa blive ved at være langt ud i Fremtiden.

Julefesten er jo en ældgammel, hedensk Fest, — fejret til Ære for Solen, som nu vendte sit Hjul og kørte nærmere og nærmee tilbage imod Jorden, bringende med sig Lys og Varme.

Naar de gamle Nordboer havde faaet trukket Vikingesnækken paa Land og sad hjemme om Arneilden, medens Dagene blev kortere og kortere, og medens Vinteren bandt Bælt og Sund, saa længtes de naturligvis mod Vaar og Sommer og mod lyse, varme Dage, da de atter kunde drage ud og gæste fremmede Kyster, og naar saa den korteste Dag var passeret, — naar Solen vendte, — saa fejrede de den store Midvinterfest med rigelige Ofre til Guderne og med rigelig Mad og Drikke til Gildesgæsterne.

Kristendommen gjorde den gamle Solfest til Festen for Verdens Frelsers Fødsel. Ogsaa en Fest, fordi »Lyset tændtes i Mørkets Skød.«

Julefesten er altsaa, nu som før, Festen for det nye Lys og det gryende Liv, og denne Festens Karakter er det vel, der har gjort, at Julefesten i de nordiske Lande altid har været betragtet som den største af Aarets Fester.

Saa bliver Menneskene blødere i Sindet.

Saa vaagner Velgørenhedstrangen i Folk, og saa prøves der fra mange Sider paa at skabe »en glad Jul«.

Der er dog nogle, der ikke tænker herpaa!

For et Par Dage siden blev der afholdt et Møde i et af de mange Udvalg, som den moderne danske Lovgivning har skabt. Her drøftede man, hvad der skulde gøres overfor den stadig stigende Arbejdsløshed, og her forelaa blandt andet Arbejdsmændenes Krav om at faa lukket op for Krisefondet, saadan at fortsat Arbejdsløshedshjælp og Tillægshjælp kunde komme de af vore Medlemmer til Gode, som Hr. Kragh havde frataget disse Bidrag.

Efter alt, hvad man ved, blev Mødets Resultat imidlertid, at det regerende Storbonde-Parti krævede, at denne Hjælp skulde tages fra en hel Del af dem, der for Tiden oppebar den.

Det er nu det Juleevangelium, som de øjeblikkelige Magthavere i dette Land prædiker.

Medens disse Linier skrives, forhandles der paany imellem Arbejdsløshedskasserne og Regeringen, — hvilket Resultat, der vil blive naaet, vides ikke endnu, men efter Regeringspartiets Stilling skal man jo ikke vente sig for meget.

— — — —

Aaret er snart rundet ud.

En Uge efter Jul har vi Nytaarsdag, og saa ønsker vi efter gammel Skik hinanden »Glædeligt Nytaar«.

Det gjorde vi ogsaa ved sidste Aarsskifte, og selv om mange vil sige, at det Aar, der er gaaet, har været alt andet end glædeligt, saa vil vi dog paastaa, at selv den alleralvorligste Situation, den mægtige Lønkamp, — den største, vort Land har set — som paaførte Tusinder af vore Medlemmer Savn og Ofre, i sig selv rummer glædelige Momenter.

De organiserede Arbejdsgivere i vort Land blæste op til Storkamp for at fratage Arbejderne den 8-Timers Arbejdsdag, som det efter 30 Aars Anstrengelser var lykkedes at vinde, og for at gennemføre Lønnedsættelser langt ud over, hvad Dyrtidens Dalen berettigede dem til. Arbejderne nægtede at gaa ind paa disse Arbejdsgivernes Krav. Vi valgte at tage Kampen, vel vidende, at denne Kamp baade for dem, der direkte kom ud i den, og for dem, der blev i Arbejde og skulde betale de store Bidrag, betød Savn og Ofre.

Vi valgte at tage Kampen, vel vidende, at denne Kamp vilde stille vore Medlemmers Organisationstroskab og Modenhed paa den alleralvorligste Prøve.

Vi valgte at tage Kampen, og vi førte den i Maaneder, uden at der viste sig fjerneste Spor af Vaklen i vore Rækker.

Kampens Resultat kender vi alle. Det lykkedes at reducere Arbejdsgivernes Reduktionskrav i ganske betydelig Grad.

Selve dette Resultat var, naar man ser hen til, hvad det var, vore Modstandere vilde gennemføre, glædeligt, men endnu glædeligere var den Forstaaelse af Organisationens og Sammenholdets Betydning, som Kampens Førelse bar Vidne om.

Den Arbejderstand og den Organisation, der var i Stand til under disse Forhold at tage en saadan Jættekamp og gennemføre den paa en saa mønsterværdig Maade, — den Stand og den Organisation har Vished for, at hvilke Prøvelser, Fremtiden end maatte bringe, vil vi være i Stand til at bestaa dem, — hvilke Kampe, vi end bliver stillet overfor, vil vi være i Stand til at tage dem, og hvilke Angreb, vore Modstandere end vil rette mod os, vil vi være i Stand til at tilbageslaa dem.

Bevidstheden herom er det glædeligste Udbytte af det svundne Aar.

— — — —

Vi gaar altsaa ud af Aaret 1922 og ind i 1923.

Vi fejrer vor Julefest med Smalhans som Kok i mange Hjem, men med Viden om, at Arbejdsmændenes Organisation hedtil Lands, der i Opgangstiderne og under normale Forhold Gang paa Gang var i Stand til at vinde nye Goder til sine Medlemmer, og under den alvorligste Krise, Erhvervslivet i vort Land har været udsat for, var i Stand til at forsvare sine Medlemmers Løninteresser, ogsaa i Fremtiden vil være i Stand til at vinde mere Brød, mere Lys og mere Lykke til de Tusinder smaa Arbejdsmandshjem Landet over.

I Bevidstheden herom ønsker vi da hinanden

Glædelig Jul og godt Nytaar!

Christian Sørensen.

Nordvestfynske Bilrutekompagni blokeret.

Samtlige De samvirkende Fagforbunds Medlemmer forbydes at udføre Arbejde for Kompagniet.

Vor Chaufførafdeling i Odense har i længere Tid haft en Konflikt løbende med Nordvestfynske Bilrutekompagni, idet nævnte Selskabs Ledelse har faaet den forrykte Idé, at den ikke vil kontrahere med Fagforeningen om Løn- og Arbejdsforhold for sine Chauffører, ja, vil end ikke taale, at disse ere Medlemmer af Organisationen. Det er selvfølgelig ogsaa lykkedes Bilrutekompagniet at faa en Trop af uorganiserede Folk til at udføre Kørselen, nærmest rekrutteret fra Landsognene. Dette kunde vor Afdeling selvfølgelig ikke rolig se paa. Men baade Henvendelser fra Afdelingen og Forbundet blev afvist af den stormægtige Ledelse og man etablerede derfor Konflikt.

For nu at gøre denne Konflikt saa virkningsfuld som mulig har Dansk Arbejdsmands Forbund henvendt sig til De samvirkende Fagforbund og begæret Sympatistrejke iværksat, omfattende alt Arbejde af hvad Navn nævnes kan overfor Nordvestfynske Bilrutekompagni. Og De samvirkende Fagforbund har imødekommet Forbundet ved Udsendelse af følgende 2. Varsel:

»I Tilslutning til vor Skrivelse af 8. ds., hvori vi meddeler, at vi agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning for alt Arbejde ved Af- og Paalæsning samt Reparationer af alt Kørselsmateriel, tilhørende »Nordvestfynske Bilrutekompagni«, skal vi tillade os at meddele det ærede Forretningsudvalg, at et saadant Forslag har været forelagt en

kompetent Forsamling, og det er af denne vedtaget, at der fra *Fredag den 22. December d. A.* ved normal Arbejdstids Ophør at regne iværksættes Arbejdsstandsning af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer, for saa vidt angaar Af- og Paalæsning for »Nordvestfynske Bilrutekompagni« samt Reparation af alt Kørselsmateriel tilhørende — eller benyttet af — nævnte Selskab, ogsaa naar det paagældende Arbejde udføres af eller tages i Entreprise af Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.«

Det fremgaar altsaa heraf, at samtlige Medlemmer af De samvirkende Fagforbund har Ret og Pligt til at nægte alt Arbejde for Kompagniet, det være sig Af- og Paalæsning, Reparation af Vognene o. s. v., og vi opfordrer vore Medlemmer i de paagældende Byer til at paase, at Blokaden bliver saa effektiv som vel mulig.

— o —

Nævnskendelse
om
To= og Treholdsdrift.

I den mellem De samvirkende Fagforbund i Danmark og Dansk Arbejdsgiverforening den 4. April 1922 afsluttede Overenskomst indeholdes følgende Bestemmelse.

I de Organisationer, hvor der rejses Krav derom, optages Forhandling om Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Forsaavidt Forhandling herom ikke fører til noget Resultat, gaar Sagen til Hovedorganisationerne. Forsaavidt Enighed ej heller her opnaas, afgøres Sagen af et Nævn, der bestaar af 3 af hver af Hovedorganisationerne valgte Medlemmer samt Forligsinstitutionen. Nævnets Formand fungerer som Opmand.

I Henhold til denne Bestemmelse nedsattes i Juni Maaned efter Anmodning af Hovedorganisationerne et Nævn til Afgørelse af samtlige de vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift rejste Krav, idet der ikke var opnaaet Enighed ved de Forhandlinger der i Henhold til Overenskomsten af 4. April var ført i Organisationerne eller Hovedorganisationerne.

Til Medlemmer af Nævnet udpegedes af De samvirkende Fagforbund Sekretær Nygaard, Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, I. A. Hansen og Formanden for Snedkerforbundet i Danmark Martin Petersen. Af Arbejdsgiverforeningen udpegedes til Medlemmer Direktør for A/S Burmeister & Wain Overgaard, Direktør for A/S De danske Sukkerfabrikker Dorph Broager og Direktør for A/S Den kongelige Porcelænsfabrik Dalgas. Til at lede Nævnets Forhandlinger og til at fungere som Opmand i Nævnet udpegede Forligsinstitutionen Kontorchef Dalhoff.

Af følgende Organisationer eller Arbejdsgivere er der over for Nævnet rejst Krav om Ændring i eller Indførelse af Regler ved Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift:

1) Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jernindustrien.
2) Entreprenørforeningerne.
3) Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen.
4) A/S Fabrikken «Fiducia«.
5) Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter.
6) Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling.
7) Træindustriens Fabrikantforeninger.
8) Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter.
9) »Fabrikken Grand Danois og Kødfoderfabrikken«.
10) Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien.
11) Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark.

For samtlige fornævnte Organisationer og Virksomheder med Undtagelse af Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark har der været ført Forhandlinger i Nævnet: for Havne- og Købmandsorganisationernes Vedkommende vil Sagen blive behandlet i den nærmeste Fremtid.

Paa Møder i Nævnet er der givet ovennævnte Organisationer (Arbejdsgivere) og de modstaaende Arbejderorganisationer Lejlighed til at udtale sig med Hensyn til de fremsatte Krav.

Som almindelige Argumenter er der fra Arbejdsgivernes Side anført, at Formaalet med de fremsatte Krav er at gøre Produktionen billigere og derved skaffe mere Arbejde og for adskillige Industrier kommer hertil Hensynet til at gøre dansk Industri mere konkurrencedygtigt overfor Udlandet. Ved Arbejde i skiftende Hold vil Generalomkostningerne pr. produceret Enhed gaa ned, idet Forrentning af Fabrikanlæg og Maskiner er den samme, og da de i Industrien anbragte Kapitaler i de senere Aar er vokset betydeligt, har Spørgsmaalet stor Interesse. Fra Jernindustriens Side hævdes det, at 20 a 30 pCt. af Omkostningerne ved Varernes Fremstilling er uafhængige af Produktionens Størrelse. Desuden er det fremført, at de nugældende Vilkaar for Arbejde i Skift er fastsat inden 8-Timers Arbejdsdagens Gennemførelse, da Arbejdstiden var betydelig længere, hvorfor Arbejde i 2 Skift for andet Holds Vedkommende i væsentlig Grad maatte blive Natarbejde, medens Arbejdstiden for de to Hold nu kan lægges fra om Morgenen Kl. 6 til om Aftenen Kl. 10 a 11. Ogsaa af den Grund maa de fastsatte Tillæg kunne reduceres. Endelig fremhæves, at der ved Nedsættelse af Produktionsomkostningerne vil skabes nyt Arbejde, idet dels Arbejde her til Danmark, som nu udføres i Udlandet, vil kunne udføres her, og dels kan der lettere opnaaes Leveringer til Udlandet; herved vil Industrien ophjælpes og Arbejdsløsheden formindskes.

Sor almindelige Argumenter fra Arbejdernes Side fremhæves, at man ikke har nogen Sik-

kerhed for, at Nedsættelse af Betalingen for Skiftarbejde vil betyde noget for de forskellige Industriers Konkurrencedygtighed med Udlandet, idet Produktionen i Skiftarbejde altid bliver forholdsvis dyrere end almindeligt Dagarbejde, og man har derfor ikke kunnet se nogen Berettigelse heri for at nedsætte de Tillæg for Arbejde udenfor den sædvanlige Arbejdstid, som nu ydes. Ved Indførelse af lavere Betaling for Arbejde i skiftende Hold er der Fare for, at saadant Arbejde skal blive iværksat for kortere Tid eller blot for at undgaa at betale for Overarbejde. For Arbejderne vil Fortjenesten i Akkordarbejde altid blive ringere i Skiftarbejde end i Dagarbejde paa Grund af den unormale Arbejdstid, Belysningsforholdene m. v., og ved Arbejde i Fællesakkord er der meget betydelige tekniske Vanskeligheder at overvinde. Arbejderne maa fremdeles have et rimeligt Tillæg til Lønnen ved Arbejde udenfor den normale Arbejdstid paa Grund af de Ulemper, der medføres af den dermed forbundne Omlægning af Husførelse af Ubehaget ved, at Fritiden ikke kommer til at ligge som for andre Arbejdere, hvad der maa vanskeliggøre Deltagelse i Foreningslivet og almindeligt Samvær med Familie og Venner, af Vanskeligheden ved Sporvognskørsel til og fra Arbejdsstedet m. v. Endelig har Arbejderne hævdet, at det var et daarligt Tidspunkt nu at ville indføre Arbejde i skiftende Hold, naar der faktisk ikke var ret meget Arbejde, men stor Arbejdsløshed.

Med Hensyn til Arbejdernes Frygt for, at Arbejde i skiftende Hold skal kunne indføres for kortere Tid for at undgaa Overarbejde, er det af Arbejdsgiverrepræsentanterne erklæret, at de er enige i, at det ikke bør finde Sted, og at de er villige til at gaa med til at indsætte saadanne Bestemmelser i Reglerne for Skiftarbejde, at dette hindres.

Med Hensyn til s æ r l i g e F o r h o l d indenfor de enkelte Industrier er bl. a. fremført følgende:

J e r n- o g M e t a l i n d u s t r i e n.

Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa en Ændring af de nugældende Bestemmelser i »Fælles Værkstedsregler«, hvorefter Arbejderne, naar Dag- og Natholdet etableres, paa Natholdet faar følgende Tillæg: For Reparationsarbejde i Skibe 75 pCt. af Timelønnen, for alt andet Arbejde for de første 6 Nætter, Arbejderen deltager i Natholdsarbejde, 50 pCt. af Timelønnen og derefter 25 pCt. af Timelønnen. Arbejdsgiverne har krævet de nye Bestemmelser fastsat saaledes, at der intet Tillæg ydes for Skiftearbejde mellem Kl. 6 Morgen og Kl. 11 Aften, samt at der for Tidsrummet Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen ydes et Tillæg af 10 pCt. af den ansatte Timeløn. Som særlige Argumenter for denne Industri fremhæves, at i Særdeleshed de danske Skibsbyggerier, men ogsaa Maskinfabrikationen maa arbejde i Konkurrence med Udlandet, og at der intetsteds i Udlandet, undtagen i Norge, gives Tillæg for Arbejde i Skift. Desuden er det fremført, at Tillægget for Reparationsarbejde i Skibe er ganske urimeligt højt, idet der ingen Grund kan være til at give højere Tillæg her end ved andet Arbejde. Netop for Skibsværfterne spiller Leveringstiden en overordentlig stor Rolle med Hensyn til Konkurrencemulighed med udenlandske Værfter, hvorfor Skiftsarbejde maa kunne etableres uden særlige Omkostninger.

Fra Arbejdernes Side fremføres det heroverfor, at Reparationsarbejde i Skibe om Natten er et særlig ubehageligt Arbejde, hvorfor det nuværende Forhold med større Tillægsbetaling herfor bør bevares. Derimod er man enig med Arbejdsgiverne i, at der for dette Arbejde maa være Adgang til at etablere Skiftarbejde paa lettere Vilkaar end ved andet Arbejde (kortere Varsel til Arbejderne og kortere Varighed for Arbejdet). Med Hensyn til Muligheden for at kunne konkurrere med udenlandske Værfter er det af Arbejderne hævdet, at Skiftarbejde anvendes faktisk ikke i andre Lande.

E n t r e p r e n ø r f a g e t

Den nugældende Bestemmelse for København angaaende Betalingen i Arbejde med skiftende Hold lyder saaledes: »Ved Timelønsarbejde med skiftende Hold, som strækker sig over 6 Dage, betales de Timer, der ligger mellem normal Arbejdstids Ophør og Begyndelse, i de første 6 Dage med et Tillæg til ovennævnte Timeløn af 50 pCt. og derefter mer et Tillæg af 25 pCt. Hvor Arbejde med skiftende Hold udføres i Akkord, gives et Tillæg i hvert enkelt Tilfælde til Akkordlistens Priser efter nærmere Overenskomst.

I Provins-Overenskomsterne er der ikke i Almindelighed fastsat Priser for Skiftarbejde, men truffet Aftaler herom i hvert enkelt forekommende Tilfælde.

Entreprenørforeningernes Krav gaar ud paa, at der skal gælde samme Bestemmelse for Timelønsarbejde og Akkordarbejde, og Foreningen har afgivet følgende Tilbud:

For København: Ved Arbejde i skiftende Hold betales de Timer, hvori der arbejdes mellem normal Sommerarbejdstids Ophør og Begyndelse, med et Tillæg til »Timelønnen« eller til »Akkorden pr. Time« af 14 Øre.

For Provinsen: For Arbejde i skiftende Hold betales de Timer, der ligger mellem Sommerarbejdstids Ophør og Begyndelse, med et Tillæg — beregnet af den normale Timeløn — af 12½ pCt.

Fra Entreprenørforeningernes Side er fremført, at Skiftarbejde kun har kunnet benyttes sjeldent, fordi det er for dyrt, og at der med rimelige Betalingsforhold er Mulighed for at beskæftige Arbejdsløse med saadanne Arbejder.

Fra Arbejdernes Side er det gjort gældende, at netop for den Slags Arbejde maa der være rimelige Tillæg, idet det ofte er stærkt tidsbegrænset, saa at der ikke kan bydes Arbejderne Skiftarbejde i Perioder af en rimelig Længde. Desuden er det som Regel Arbejde i Byernes Periferi, saa at Vejen til og fra Arbejdspladsen tager urimelig Tid, hvis Arbejderne ikke kan køre med Sporvogn. Endelig fremhæves det, at dette er et Fag, hvor der ikke er Konkurrence fra Udlandet.

J e r n-, M e t a l- o g K l u d e b r a n c h e n.

Der er her ingen særlige Regler for Betaling for Skiftarbejde, men saadant har tidligere fundet Sted i Henhold til særlige Aftaler. Arbejdsgiverne har anført, at Arbejdslønnen i denne Branche spiller en

saa afgørende Rolle, at 2-Holds Drift ikke vil kunne indføres, saafremt der skal ydes en Arbejdsløn, der ligger højere end den almindelige Timeløn. Produktpriserne er efter en mægtig Stigning under Krigen faldet, saa at de nu er lavere end før Krigen. Endelig fremføres det, at Virksomhederne har store Anlæg at forrente.

Arbejderne har heroverfor udtalt, at de ikke principielt sætter sig imod Indførelse af Arbejde i 2-Holds Drift, men kræver Tillægsbetaling derfor.

Fabrikken »Fiducia«.

Den nugældende Overenskomst indeholder følgende Bestemmelse vedrørende 2-Holds Drift: »Til Arbejdsmænd i Natholdet ydes et Tillæg af 25 pCt. til den anførte Timeløn og Dyrtidstillægget«, medens der ikke er fastsat Regler for 3-HoldsDrift. Fabrikken har tilbudt et Tillæg af 10 pCt. til Timelønnen i Tiden mellem Kl. 11 Aften og Kl. 7 Morgen saavel ved 2-Holds som ved 3-Holds Drift.

Arbejderne har krævet 25 pCt. Tillæg.

Farve- og Lakindustrien.

Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter har følgende Bestemmelser i Overenskomsten (§ 3): »I de Virksomheder, hvor der arbejdes med 2 Hold, ydes der til Natholdet et Tillæg af 25 pCt. Hvis Parterne enes derom, kan Tillægget deles mellem de to Hold med 12½ pCt. til hvert af Holdene.«

Farvehandlerforeningen har ingen Overenskomstbestemmelser angaaende 2-Holds Drift.

Begge Foreninger kræver indført en Tillægsbetaling af 10 pCt. i Tidsrummet fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Arbejderne kræver, at de bestaaende Forhold for Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter forbliver uforandrede og har tilbudt Farvehandlerforeningen samme Vilkaar.

Træindustrien.

Den nugældende Tillægsbetaling, hvor der arbejdes med saavel Dag- som Nathold, er for Træindustriarbejdernes Vedkommende 25 pCt. til Natholdet, for Arbejdsmændene 50 pCt. til Timelønnen for den første Uge, og for følgende Uger 33⅓ pCt. Arbejdsgivernes Krav gaar ud paa en Tillægsbetaling af 10 pCt. i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Fra Arbejdsgivernes Side er fremført, at Skiftarbejde til billigere Pris kan have Betydning ved Leveringer til Udlandet, medens Arbejderne heroverfor hævder, at der aldrig har været Tale om større Leveringer, end at de kan udføres i Dagdrift, naar Arbejdet fordeles paa de forskellige Fabrikker.

Chokolade- og Sukkervareindustrien.

Den nugældende Tillægsbetaling, hvor der arbejdes med saavel Dag- som Nathold, er 25 pCt. til Natholdet, medens Arbejdsgiverne har tilbudt et Tillæg af 10 pCt. for Tiden mellem Kl. 6 Aften til Kl. 6 Morgen. Arbejdsgiverne fremfører, at Indførelse af Skiftarbejde er et Spørgsmaal om Produktets Kvalitet, idet det gælder om at faa Valsemaskinerne til at gaa hele Døgnet rundt. Fra Arbejdernes Side gøres det gældende, at det er nogle ganske faa Folk paa enkelte Virksomheder, Sagen drejer sig om.

»Fabrikken Grand Danois og Kødfoderfabrikken.

Den nugældende Overenskomst har ingen Bestemmelser vedrørende Betalingen i Skiftearbejde, og Fabrikken har derfor maattet betale efter Overenskomstens Bestemmelser for Natarbejde, nemlig et Tillæg af 50 pCt. i de første 6 Nætter en Mand arbejder, og derefter 25 pCt. Fabrikken tilbyder et Tillæg af 10 pCt. i Tiden fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen, men gør iøvrigt gældende, at det særlig generende ved de nugældende Forhold er, at Tillægsbetalingen er større de første 6 Nætter, en Mand arbejder, fordi det er smaa Arbejdshold, hvori Arbejderne ofte skifter. Fra Arbejdernes Side er fremført, at de nugældende Regler er de samme som for Jernindustrien, og ogsaa maa være anvendelig her.

For Margarineindustrien er Forhandlingerne i Nævnet endnu ikke afsluttede, og Kendelse vil derfor først foreligge senere.

Ved Forhandlingerne i Nævnet er der opnaaet Enighed om:

at der, naar Arbejde etableres i skiftende Hold, skal gives et Varsel, der er sat til 3 Gange 24 Timer, og at Arbejde i Skift, dersom det fordres udført inden Varslets Udløb, for Tiden indtil Varslets Udløb, betales efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

at Arbejdet skal have en vis mindste Varighed for at kunne have Karakter af »Etablering af Skiftholds-Arbejde«. For saa vidt Arbejdet ikke varer længere end højst to Døgn, skal der derfor betales efter de sædvanlige Regler for Overarbejde; varer Arbejdet indtil 12 Døgn betales der det dobbelte Tillæg af det sædvanlige

at der for Reparationsarbejde fastsættes kortere Frister for Varslet og for Arbejdets mindste Varighed, henholdsvis 24 Timer og 4 Døgn Bestemmelsen tager Sigte paa Jernindustrien og særlig paa Skibsværfterne.

at der ved Skiftholds-Arbejde ydes et Tillæg til den almindelige Arbejdsløn efter Princippet »Tillæg for forskudt Arbejdstid«, og at dette Tillæg kan fastsættes som et fast Tillæg i Ører pr. Time, samt at Tillægget bør være større for egentligt Natarbejde end for Aftenarbejde, idet Grænsen sættes ved Kl. 11 Aften.

at Arbejdere, hvis Arbejdstid paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn har Ret til Timeløn for den manglende Tid. Bestemmelsen faar i Almindelighed kun Betydning, hvor der arbejdes i 3-Skift.

at der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, f. Eks. ved Fabrikationer, der efter deres Natur kræver uafbrudt Drift.

at det fra Arbejdernes Side er en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som med-

fører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutning af saadanne Akkorder, og at Septemberforligets § 4 herved kommer i Betragtning.

Derimod er der indenfor Nævnet ikke opnaaet Enighed om følgende Punkter:

Tiden for ekstra Betaling. Herom har Arbejderne ment, at den bør sættes til Tiden fra Kl 5 Aften til Kl 7 Morgen. Arbejdsgivernes oprindelige Forslag er gaaet ud paa, at der i Almindelighed ikke skal ydes Tillæg til 2. Hold, men under Forhandlingerne er Arbejdsgiverne gaaet ind paa Tiden fra Kl. 6 Aften til Kl. 6 Morgen, saaledes at det af Reglerne fremgaar, at der intet Tillæg skal ydes i Tiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften.

Tillægets Størrelse. Arbejderne har foreslaaet dette sat til 20 Øre og 30 Øre for henholdsvis Aften- og Natarbejde og til det dobbelte for Reparationsarbejde i Skibe; endvidere at Tillæget bør være det samme for Kvinder som for Mænd af Hensyn til den større Gene, Kvinder er udsat for ved Etablering af Skiftehold. Arbejdsgiverne er af den Anskuelse, at det yderste Maksimum for Tillægsbetaling, som det vil være forsvarligt at fastsætte, maa være henholdsvis 10 og 20 Øre ogsaa for Reparationsarbejde, samt at Tillæget for Kvinder sættes til ⅔ heraf.

Tillægets Regulering efter Pristallet. Arbejderne mener herom, at Tillæget overhovedet bør undtages fra Reguleringsbestemmelserne, medens Arbejdsgiverne ønsker det henført herunder.

Med Hensyn til disse Punkter har Afgørelse derfor maattet træffes af Nævnets Formand som Opmand. Afgørelsen gaar ud paa

at Tiden for Tillægs Ydelse fastsættes fra Kl. 6 Efterm. til Kl. 6 Morgen,

at Tillæget bliver 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Em. til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. For Reparationsarbejde i Skibe er Tillæget det dobbelte heraf. Kvindelige Arbejdere faar ⅔ af de anførte Tillæg. Forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 12 Døgn (for Reparationsarbejde 4 Døgn) gives et Tillæg udover det almindelige Tillæg paa 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen.

Der finder ikke i 1923 nogen Regulering af Tillægene Sted efter Pristallet, men efter Udgangen af 1923 falder Tillægene ind under de Regler for en Regulering af Lønningerne, som til den Tid maa komme til Anvendelse.

Som Vilkaar for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift fastsættes herefter for

Jern- og Metalindustrien:

I fælles Værkstedsregler § 2 erstattes Stykket: Naar Dag- og Nathold etableres ..... til »Udearbejde« med følgende:

Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time,

fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

For Reparationsarbejde i Skibe er Tillægene de dobbelte af de foran anførte.

Kvindelige Arbejdere faar ⅔ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden som Følge af Skiftordningen paa et Hold bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den ansatte Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 4 Døgn ved Reparationsarbejde og 12 Døgn ved andet Arbejde, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg. Strækker Arbejdet sig over 2 Døgn og indtil 4 Døgn ved Reparationsarbejde og indtil 12 Døgn ved andet Arbejde erholder han udover det almindelige Tillæg et Tillæg af 15 Øre pr. Time fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften og 25 Øre pr. Time fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der for Reparationsarbejde gives mindst 24 Timers Varsel, for andet Arbejde 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.

For Overenskomsterne mellem

Entreprenørforeningerne og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Entreprenørforeningerne og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund.

fastsattes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i

visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time
fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar ⅔ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftearbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2-og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderen Ret til den stedlige normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn erholder han forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg, over 2 Døgn og indtil 12 Døgn det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2 eller 3 Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.

For Overenskomsterne mellem

Træindustriens Fabrikantforeninger og Træindustriarbejderforbundet,

Træindustriens Fabrikantforeninger og Dansk Arbejdsmandsforbund.

fastsættes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time
fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar ⅔ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den personlige Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn, erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg, Strækker Arbejdet sig over 2 Døgn og indtil 12 Døgn erholder han det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.«

For Overenskomsterne mellem

Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen og Dansk Arbejdsmandsforbund.

A/S Fabrikken Fiducia og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter og Dansk Arbejdsmandsforbund,

Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter og Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund i Danmark.

»**Fabrikken Grand Danois og Kødfoderfabrikken**« og **Dansk Arbejdsmandsforbund.**
fastsættes nedenstaaende Bestemmelser vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betalingen for Arbejde i skiftende Hold.

Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling og Dansk Arbejdsmandsforbund.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time
fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar ⅔ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftarbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffes Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftsordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg, over 2 Døgn og indtil 12 Døgn det dobbelte af ovenstaaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2 eller 3 Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.«

sign. **J. Dalhoff.**

En Voldgiftskendelse i Entreprenørfaget.

Krœv 100 pCt. saa snart Arbejdsgiverne forlanger Søndagsarbejde.

Vi har fornylig haft en Tvist med Ingeniør Bruun, der har et Jordarbejde i Entreprise ved et Jernbaneanlæg ved Frederikssund, og da man ikke ved Mægling og Forhandling i Entreprenørforeningen kunde enes om Spørgsmaalet, der drejede sig om Søndagsbetaling, gik Sagen til Voldgift.

Uenigheden bestod i, at Firmaet havde krævet, at nogle Arbejdere skulde arbejde Søndag Formiddag, og de omhandlede Arbejdere mente, at de hos Entreprenørerne ligesom hos Murermestrene skulde have 100 pCt. for Søndagsarbejde om Formiddagen og formentlig af den Grund krævede de ikke, da de paabegyndte det omhandlede Søndagsarbejde de 100 pCt.s Betaling, men først senere, efter de havde modtaget 50 pCt. for Søndagsarbejdet, forlangte de 100 pCt. for det Antal Timer, de havde arbejdet, og det vilde Entreprenøren ikke indgaa paa, og Sagen blev saa, som alt nævnt, behandlet efter Regler for Behandling af faglig Strid, og i Domspræmisserne slaar Opmanden, Landsdommer Krabbe fast, at Overenskomsten mellem Centralforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund ikke er gældende for det her omhandlede Arbejde, og da Arbejderne ikke selv fra første Færd havde krævet de 100 pCt., mener han heller ikke, at der findes en fast og almindelig Sædvane for, at Arbejderne paa Søndage Formiddage skal betales med 100 pCt., og han dømmer saa i Sagen udelukkende paa Basis af, hvad der hidtil har været gældende paa Ingeniør Bruun's Arbejdsplads, og her holder han sig altsaa til, da Arbejderne først senere har krævet de 100 pCt. og ikke straks ved Arbejdets Bgeyndelse, og han afsiger saa følgende Kendelse:

> Den af Dansk Arbejdsmands Forbund nedlagte Paastand paa, at de ved Ingeniør Erik Bruun's ovennævnte Entreprise beskæftigede Arbejdere har Krav paa et Tillæg af 100 pCt. til Betalingen for Arbejdet, der udføres paa Søndag Formiddag, kan ikke tages til Følge.«

Af denne Kendelse, der ganske vist er gaaet vore Kammerater imod, kan man drage den

Lære, hvad vi for Resten ved adskillige Lejligheder før har fremdraget, at det, det gælder om, hvor der ikke er fastsat regulærte, overenskomstmæssige Priser, er, at man, inden man paabegynder Arbejder Søndag Formiddag, forlanger af Entreprenøren eller dennes Repræsentant det betalt med 100 pCt., ellers risikerer man at blive snydt og narret for Halvdelen af det Beløb, som man ellers kunde have erholdt, og som i hvert Tilfælde alle Murermestrene, enten de er Medlemmer af Centralforeningen eller Landhaandværkernes Hovedorganisation, maa betale.

Et andet Forhold af nogen lignende Beskaffenhed beder vi ogsaa de ærede Afdelingsledelser have deres Opmærksomhed henvendt paa, og det er, hvor ingen anden overenskomstmæssig Aftale er truffet, at der for de Timer, som Arbejderne kræves til at arbejde før den normale Arbejdstids Begyndelse, skal betales 100 pCt. Ogsaa paa dette Omraade har en Del af vore Medlemmer været for eftergivende og ladet sig lokke til at betragte de Timer, der laa forud for den normale Arbejdstids Begyndelse, som almindeligt Overarbejde og ladet sig nøje med at faa den første af disse Timer betalt med 25 pCt. og den anden med 33⅓ pCt. o. s. v., og det er selvfølgelig fejlagtig.

Selv om vi ikke har nogen Overenskomst med Entreprenørerne i al Almindelighed, skal vore Medlemmer forlange de ovenfor anførte Morgentimer, hvis man kræver, at der skal arbejdes i disse Timer, betalt med 100 pCt., og hvis Arbejdsgiverne nægter det, bør Medlemmerne straks indberette det til derse Afdelings Bestyrelse og denne igen til Forbundets Hovedkontor.

G. H.

Siden sidst.

Belysningsarb. København. Frederiksberg Belysningsvæsen: Overenskomsten forlænget fra 1. Juli 1922 til 1. Juli 1923 mod en Reduktion af 12 pCt. 186 Mand. Lønningerne fastsattes til: Retorthusarb. 178 Øre pr. Time, Folk paa Mellemløn 175 Øre pr. Time og Pladsarb. 172 Øre pr. Time.

Faxe. Faxe Kommune: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer dgl. Timeløn 105 Øre. Mindre arbejdsdygtige kan arbejde for en lavere Timeløn. Arbejdet udføres saavidt muligt i Akkord. I Overenskomsten er fastsat Akkordpriser for Brændeskæring, Stenslagning og Arbejde i Grusgraven. Overenskomsten gælder kun for Løsarbejdere, og Priserne reguleres hvert Aars 1. August. Traadt i Kraft 18. August.

Væggerløse. De danske Statsbaner: Statsbanerne har efter derom fremsat Krav fra Forbundets Side efterbetalt til 15 Mand hver ½ Dags Løn, fordi disse paa Genforeningsdagen 15. Juni d. A. først samme Dag fik Besked paa, at de ikke skulde møde paa Arbejde om Eftermiddagen.

Jydstrup. Vejudvalget for Jydstrup-Valsølille Kommune: Overenskomst oprettet i Forening med Landarbejderforbundet. Timeløn 112 Øre. For Slagning af 5 cm Skærver betales 8 Kr. pr. m³. Hvis Sogneraadet leverer Værktøj i begrænset Omfang afdrages 5 pCt. om Ugen af Arbejdslønnen. Timelønnen reguleres Februar 1923 i Forhold til Pristallet. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til 1. Oktober 1923.

Skaade. Holme-Tranbjerg Sogneraad: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer dgl. Timeløn 112 Øre. Overarb.: 2 Timer a 33 pCt., derefter 50 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdage til Kl. 12: 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Stenslagning pr. Favn 65 Kr., naar Kommunen lægger Værktøj til: 60 Kr. Naar Rabatgravning og Gravning af Grøfter forlanges udført i Akkord, skal Timelønnen være garanteret. Ulykkesforsikret fra Arbejdets Begyndelse. Regulering i H. t. Forliget af 4. April 1922, første Gang 1. Februar 1923. Traadt i Kraft 14. August og gælder til 1. Februar 1924 eller en senere 1. Februar med 1 Maaneds Opsigelse.

Rønne. Bornholms Murermesterforening: Overenskomst om »Tillæg« for Nybygningsarbejder oprettet. Timelønnen er 112 Øre. For Opbæring af Sten til Stue: 25 Øre pr. Time med Tilæg af 10 Øre pr. Etage. Hvor Ophejsning sker pr. Elevator er Tillægget kun 15 Øre. Tjæring og Asfaltering 17 Øre pr. Time. Kloakarbejde og Kalklæsning 20 Øre pr. Time, Jernbetonarb. 13 Øre pr. Time. Tidligere Akkordoverenskomster med Tillæg annulleres. Traadt i Kraft 29. August.

Nivaa. Entreprenørfirmaet Høst & Nielsen: Der var opstaaet Uoverensstemmelse om Opmaaling af Jorden ved Udgravning af en Bakke (Fyld til Anlægget af den ny Strandvej Humlebæk—Snekkersten). Efter at 1ste Strejkevarsel var afgivet, bragtes Sagen i Orden paa et Fæliesmøde i Arbejdsgiverforen. den 28. September ved, at Firmaet betalte Arbejderne et Tillæg paa 200 Kr., hvilken Sum passede med Arbejdernes Tilgodehavende.

Skive A. Murermester Thomsen: Afdelingen klagede over, at 1 Medlem, der havde været Oppasser for 2 Svende, som havde Akkord paa Fugning, Vandskuring og Tagarbejde paa en Bygning og paa dette Arbejde haft en Fortjeneste af Kr. 484,20, ikke havde faaet udbetalt et tilgodehavende Overskud paa Kr. 73,60. Paa Mæglingsmøde 19. September enedes man om at Hensyn til mangelfulde Opgørelser og Brud paa trufne Aftaler at nedskrive Beløbet til 50 Kr., der udbetaltes.

Nivaa. Entreprenørfirmaet Monberg & Thorsen: Firmaet, der udførte Banearbejde ved Kokkedal, aflønnede Arbejderne med en Timeløn af 112 Øre. Efter at 1. og 2. Strejkevarsel var afgivet, opnaaedes 30. September Enighed om, at Firmaet efterbetaler 26 Øre pr. Time for et nærmere angivet Antal Timer med Kr. 350,00

Randers J. Entreprenør Jens Nielsen, Horsens: Entreprenøren, der udførte Brolægningsarb. for Randers Amt, bl. a. i Strømmen, nægtede at betale det i den lokale Overenskomst fastsatte Tillæg. Efter at 2. Strejkevarsel var afsendt, opnaaedes Enighed om, at Entreprenøren betalte 200 Kr. for det Antal Timer, der laa udenfor en Afstand af 3 Kilometer fra Randers By.

Væggerløse. F/m Brinch & Elzelingen: Firmaet nægtede at betale de overenskomstmæssige Priser for Arbejdet ved Gedser Havn. Paa et Møde 28. September enedes man om, at Firmaet betaler 100 pCt. Tillæg for de 2 Overarbejdstimer før normal Arbejdstids Begyndelse, og at Arbejderne betales med Timeløn, hvis det forlanges, at de skal blive ombord paa Maskinen i ugunstigt Vejr.

Sønderborg. Sønderborg Byraad: Overenskomst oprettet (indberettet 5. Okt.). Arbejdstid for Gasværkets Retorthus- og Pladsarb.: 8 Timer dgl. Ugeløn henholdsvis Kr. 76,80 og 69,60. Gasværksarbejderne erholder 30 hl Koks aarlig. Personalet paa Pontonbro og Havnevagternes Arbejdstid: 56 Timer ugtl. Ugeløn Kr. 76,80. Aarsløn for Skolebetjenten Kr. 3300,00, hvoraf fragaar 400 Kr. for Bolig, Lys og Brændsel. Vejmanden Kr. 3700,00. Budene Kr. 3300,00. Bygartneren Kr. 3840,00. 1 Mand Kr. 3500,00 plus Bolig, Lys og Varme. 14 Dage Sommerferie. Arb. skal være Medlemmer af en anerkendt Syge- og Arbejdsløshedskasse. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering 2 Øre pr. 3 Points, Pristallet stiger eller falder.

Brande. Murermester Laursen, Barrit: Murermesteren nægtede at betale det overenskomstmæssige Tillæg til Timelønnen for Ophugning af Cementgulve. Paa et Møde 7. Juli mellem Repræsentanter for Hovedorganisationerne og den lokale Afdeling opnaaedes Enighed om, at Murermesteren skal betale det krævede Tillæg.

Samme Afdeling. Murermesterforeningen i Brande: Den lokale Overenskomst fornyet mod en Reduktion af 15 pCt. Traadt i Kraft den 1. September og gælder til en 1. Marts.

Søby Sall. Søbygaard (Frijsenborg Skovdistrikt). Frijsenborg Skovarbejderes Fællesorganisation klagede paa Afdelingens Vegne over, at 8 Mand, der beskæftiges ved et nyt Parkanlæg (med Rydning af Træer, Gravning, Plantning og Regulering) aflønnes efter Landarbejderforbundets Overenskomst (Betaling for Parkarbejde). Afdelingen kræver Betaling som for Skovarbejde. Paa Mæglingsmøde 16. Oktober opnaaedes Enighed om, at de paagældende 8 Mand erholder en Efterbetaling af 1 Kr. pr. Mand pr. Dag. Tilsammen 160 Kr.

Pandrup. A/S Lundergaards Mose: Afdelingen indberetter, at dens Generalforsamling den 8. Oktober har vedtaget at hæve Blokaden over Aktieselskabet. Der opnaaedes intet Resultat.

Onsild. Entreprenør Mathias Andersen, Esbjerg: (Handest Mergelleje.) Afdelingen klagede over, at Selskabet ikke har betalt Differencen mellem den tidligere udbetalte Timeløn af 95 Øre og den i Overenskomsten af 18. Juli d. A. fastsatte Timeløn af 105 a 112 Øre. Paa et Møde den 21. Oktober indgik Selskabet paa at opgøre Regnskabet og udbetale Arbejdernes Tilgodehavende i Løbet af 14 Dage.

Uggelhuse. Rørtagsfabrikenterne Jespersen og Vistoft: Overenskomst oprettet. 32 Mand. For Flag og blandet Rørtag betales pr. Trave 150 Øre. For Rørtag: til 1. November 175 Øre, efter 1. November 200 Øre pr. Trave. For sidste Parts Vedkommende skal der være 24 Tommer ved underste Baand. Traadt i Kraft 20. Oktober og gælder Vinteren 1922—23.

Hørve. Tørvestrøelsefabrikant Carl Jensen, Faurbo Mose: 3 af Afdelingens Medlemmer havde for udført Arbejde faaet Kr. 262,16 tilgode. Da det viste sig vanskeligt at faa fat i Fabrikanten, blev Sagen overdraget en Sagfører, hvorefter de 3 Mand fik udbetalt Kr. 131,08 (Halvdelen af Beløbet).

Tylstrup. Entreprenør Th. Sørensen, Kraghede Mergelleje: Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer dgl. Timeløn 100 Øre. Overarb.: 2 Timer a 25 pCt., Tillæg, derefter 4 Timer a 50 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsatte for forskelligt Arbejde. Traadt i Kraft 29. September og gælder til en 1. April.

Glumsø. Næsbyholm Skovdistrikt: Skovrideren krævede, at 4 Mand skulde udføre en Ekstra-Sortering af et Parti Klov udover den i Overenskomsten fastsatte og uden Ekstrabetaling. Paa Mæglingsmøde 28. September opnaaedes Enighed om, at Arbejderne udover den overenskomstmæssige Betaling — 55 Øre pr. Rummeter — fik efterbetalt 40 Kr. til Deling.

Odense komm. Arb. Odense Kommune: Efter at Havneudvalget med den overenskomstmæssige Opsigelsesfrist (1 Maaned) den 2. Juli havde afskediget 16 Mand, der som ugelønnede Arbejdere havde udført Kanalarbejde, men hvilket Arbejde endnu ikke var færdiggjort, antog Havneudvalget den 7. Juli 5 Mand paa **almindelig Timeløn** (den Gang 140 Øre) til at fortsætte Arbejdet, til det blev færdigt. Disse 5 Mand havde ikke, saaledes som de afskedigede, Krav paa Betaling for Regnvejrsdage eller paa Løn under Sygdom. Afdelingen klagede over dette Forhold og krævede, at de 16 Mand skulde genantages til Arbejdets Færdiggørelse, hvilket Havneudvalget modsatte sig. Paa et Møde den 2. November enedes man om at forandre Opsigelsesfristen fra »1 Maaned« til «1 Uge«, at sætte de 5 Mand paa Ugeløn og at efterbetale Differencen mellem Ugeløn og Timeløn for Tiden fra 7. Juli til 2. November.

Værløse. Bygningshaandværkerforeningen for Nordsjælland: Overenskomst oprettet 21. August. Timelønnen reduceredes fra 157 Øre til 133 Øre. Den lokale Priskurant er gældende med et Tillæg af 44 pCt., for Jordarbejde er Tillægget dog 56 pCt. Afstivningsarbejdet betales som i København. Gælder til 1. Marts 1924.

Assens Fyen. Udvalget for Kommunens Gasværk: Overenskomst oprettet 1. April. 12 Mand. Ugelønnen reduceredes for Retorthusarb. fra Kr. 90,00 til Kr. 80,17 (= 57,59 + 11,42 + 11,16) og for Pladsarbejdere fra Kr. 75,00 til Kr. 68,23 (= 49,04 + 9,71 + 9,48). Retorthusarb. Begyndelsesløn er 2600 Kr. pr. Aar stigende med 200 Kr. pr. Aar til 3000 Kr. Pladsarb. Løn er 2550 Kr. pr. Aar. Hertil lægges Dyrtidstillæg og Konjunkturtillæg = Statens Tjenestemænd. 25 hl.

Koks aarlig. Retorthusarb. erholder efter 1 Aars Arbejde 12 Dages Sommerferie i Forbindelse med Fri-Søndagen. Løsarb. erholder Byens Løn. Rensning af Kondensere og Sorrubbere 15 Øre ekstra pr. Time. Koksknusning med Haandkraftmaskine 16 Øre pr. hl. Arbejdstid: Retorthusarb. 160 Timer pr. 3 Uger. Øvrige Arbejdere 8 Timer. Overarb.: 50 pCt. Tillæg. Kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Grenaa. Entreprenør Sørensen: Entreprenøren nægtede at betale det overenskomstmæssige Tillæg af 13 Øre pr. Time for Jernbetonarbejde ved Havnen. Paa et Møde den 11. November indgik Entreprenøren paa at betale 13 Øre Tillæg pr. Time for alt Arbejde ved Jernbeton samt at betale 13 Øre Tillæg pr. Time for Ryddeligholdelse ved Molen, for Opstillingsarbejdet og for Arbejdet med at pramme Støbematerialer fra den ene Side Havnen til den anden.

Bogense. Tømrermester Chr. Jørgensen, Svendborg: Afdelingen klagede over, at Tømrermesteren ikke vilde betale 13 Øres Tillæg pr. Time for Jernbetonarbejde. En Voldgift afholdt den 24. Oktober kendte for Ret, at Arbejderne har Krav paa 13 Øre Tillæg pr. Time for de Timer, som er medgaaet til Binding af Jernet, for Betonstøbning i Pælene og for Støbning af Halvdelen af Højden i Kajmuren, eftersom Jernet kun gaar halvt op i denne. Opgørelse skal ske inden 14 Dage.

Løgstør. Ingeniør A. J. Dyhr: Arbejderne (3 Mand) havde truffet mundtlig Aftale med Ingeniøren om, at de for Arbejde med Opmudring af Fæggesund Havn skulde have en Betaling af 17 Kr. pr. Dag, fra de rejste fra Løgstør og til de efter Arbejdets Udførelse kom tilbage. For Søndage skulde de have Kostpenge, selv om de ikke arbejdede. Arbejdet strakte sig over et Tidsrum af 17 Dage, hvoraf 2 Dage var Regnvejrsdage, paa hvilke der ikke var arbejdet. Ingeniøren udbetalte Arbejderne 750 Kr. i Arbejdsløn; medens Arbejderne mente at have Krav paa Betaling for alle 17 Dage med 816 Kr. Afdelingen krævede derefter, at Ingeniøren skulde efterbetale 66 Kr., idet den hævdede, at Arbejderne ogsaa tilkom Betaling for de 2 Regnvejrsdage.

Paa et Møde den 29. Oktober indgik Ingeniøren paa at efterbetale de 3 Mand hver 15 Kr., ialt 45 Kr.

Nykøbing Jyll. F. A/S N. A. Christensen & Co. Overenskomst oprettet mellem Afdelingen og Aktieselskabet den 27. Oktober angaaende Betaling til Baggaardsfolkene. Arbejderne er garanteret en Gennemsnitsfortjeneste af 126 Øre pr. Time (Lønnedgangen har siden 1. Oktober 1920 udgjort ca. 24 pCt.). Løber sammen med Hovedoverenskomsten.

Grenaa. Djurlnds Kartoffelmelsfabrik: Overenskomst oprettet 25. September. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 108 Øre. Overarb.: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., herudover 100 pCt. Tillæg. I 3-Holds Drift arbejder Natteholdet 7 Timer inkl. ½ Time Spisetid og med Betaling for 48 Timer ugentlig. Gælder til en 1. April.

Kastrup. Svovlsyrefabrikken: Fabrikken var for Losning af »Curacao« fra Damperen »Sprogø« i Juli Maaned d. A. indgaaet paa at betale et Tillæg af 25 pCt. til den i Overenskomsten fastsatte Pris, fordi Stykkerne imod Sædvane havde en Størrelse af 12 til20 ". Til Losning af »Curacao« fra Damperen »Minna Horn« satte Fabrikken de 4 første Dage 6 Mand ekstra i Lasten, men den 5. Dags Morgen tog de de 3 Mand fra, men tilbød dem for den Dag andet Arbejde paa Fabrikken til Fabrikkens almindelige Løn. Sagen gik til Voldgift, og Opmanden afsagde følgende Kendelse: Arbejderne har ikke overenskomstmæssigt Krav paa Tillæg til Akkordprisen eller til Ekstra-Mandskab i Lasten til Losning af Skibene »Minna Horn« og »Romø«. De 3 Mand skal have udbetalt Differencen mellem Fortjenesten for Arbejdet i Land den paagældende Dag og den Akkordfortjeneste, Losningsmandskabet havde samme Dag.

Tagpaparb. Entreprenør Uhlenfeldt: Arbejderne havde for Entreprenøren udført Tjærearbejde efter den gældende Priskurant og for dette faaet Kr. 64,60 tilgode. Afdelingen blokerede Entreprenøren. Paa et Møde 8. November ordnedes Sagen, idet Entreprenøren indgik paa at efterbetale ½ Øre pr. Kv. m for udført Blandingsarbejde med Kr. 34,60 og for 9 Timers Ventetid Kr. 13,50, Tilsammen Kr. 48,10. Blokaden hævedes.

Fabrikarb. Kbhvn. F/m Petersen & Albeck: Firmaet nedsatte Betalingen for »Arbejde i og ved Skibe i Havnen« fra at være Havnens højeste Timeløn til at være Havnens laveste Timeløn. Paa et Møde 2. November enedes man om, at der fra og med s. D. ydes et Tillæg af 22 Øre til Timelønnen; dette Tillæg nedsættes 1. April 1923 med 11 Øre og bortfalder helt den 1. Oktober 1923.

Rønne. Foreningen af Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm samt Bornholms keramiske Fabrikantforening: Det af D. A. F. til Arbejdsgiverforeningen fremsatte Forslag om Forlængelse for 1 Aar af samtlige Overenskomster, blev af Arbejdsgiverforeningen paa de 2 heromhandlede Foreningers Vegne kun tiltraadt paa den Maade, »at Overenskomsterne fornyedes, hvis Arbejderne vilde gaa med til at lade den den 31. Juli d. A. foreliggende ekstraordinære Lønnedsættelse løbe udover 1. Februar 1923«.

Arbejderne vilde ikke forpligte sig til dette, hvorefter de 2 Arbejdsgiverforeninger reducerede Timelønnen med 6 pCt. (fra 97 til 91 Øre), idet de hævdede, at det var Arbejderne, der havde nægtet at samtykke i Overenskomsternes Forlængelse.

For Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustriens Vedkommende indankedes Sagen for »Den faste Voldgiftsret«, der den 31. Oktober afsagde en Kendelse gaaende ud paa, at Afdraget paa Timelønnen kun maatte udgøre 3 pCt. (fra 97 til 94 Øre), da det var Arbejdsgiverne, der, ved at stille deres Betingelse, havde modsat sig Fornyelsen paa 1 Aar. Overenskomsten er saaledes ikke fornyet, men udløber 1. Februar 1923. For »Den keramiske Industri«s Vedkommende opnaaedes paa et Møde den 30. September Enighed om, at Overenskomsten ikke fornyes og at August-Reguleringen fastsættes til 3 pCt. af Timelønnen.

Trustrup. Trustrup Kalk- og Teglværk: Afdelingen klagede over, 1) at Firmaet for Klampning af haandstrøgne Sten kun betaler 150 Øre pr. 1000 Sten, uagtet Arbejdet med Klampning af maskinstrøgne Sten i H. t. Priskuranten skal betales med 170 Øre pr.

1000 Sten + 15 Øre pr. Time som Dyrtidstillæg, og dette skønt Arbejdet er det samme i begge Tilfælde, 2) at en Mand aflønnes med 50 Øre pr. Time, idet Firmaet hævder, at han udfører Arbejdet i Akkord og ikke tjener mere. Efter forgæves Mæglingsmøde afholdtes den 8. November Møde mellem Hovedorganisationerne, og her opnaaedes Enighed, idet Firmaet indgik paa at betale til Fagforeningen 50 Kr. til Fordeling mellem de Arbejdere, der menes at have faaet for lidt, og efter Reguleringen Februar 1923 optages Forhandlinger om en ny Akkordprisliste.

Skarrehage. A/S Ejerslev Molerindustri: Aktieselskabet afsluttede imod Sædvane Akkordpriskurant med en Afdeling af »Kristeligt Dansk Fællesforbund« og krævede, at Arbejderne, trods Reduktionen udgjorde ca. 25 pCt,. skulde arbejde for de deri fastsatte Priser. Endvidere afskedigede Akts. den 29. September om Morgenen Tillidsmanden. Arbejderne standsede derefter Arbejdet, hvorefter Akts. indmeldte sig i Kalk- og Teglværksforeningen af 1893. Den 23. Oktober oprettedes Overenskomst. Tillidsmanden antages i sin tidligere Plads straks, og de øvrige Arbejdere antages saa snart Værket faar Brug for dem. Efter Februar 1923 optages Forhandling mellem Værket og Arbejderne om Oprettelse af en Priskurant gældende for Sæsonen 1923. Værkets Ledelse vil ikke modsætte sig, at Kristeligt dansk Fællesforbunds Medlemmer lader sig optage som Medlemmer af D. A. F.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 12 Kr.
Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 8 Kr.
Den mindste er paa 55 Sider. Pris 5 Kr.
Kassebøger: 3 Kr. pr. Stk.
Forhandlingsprotokoller: 3 Kr. pr. Stk.
Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. pr. Stk.

Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.

Medlemsbøger med Hylstre: 75 Øre pr. Stk.
Medlemsbøger uden Hylstre: 50 Øre pr. Stk.
Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format, samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelmuldt ekspederet, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret.

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Nyvalg af Formand og Kasserer.

Husk at anmelde dette.

Det sker ikke saa sjeldent, at Breve og Fagblade, som udsendes fra Hovedkontoret kommer tilbage med Postvæsenets saalydende Paaskrift:

»Nægtet Modtagelse, er ikke Formand mere.«

Og det siger sig selv, at naar Breve, maaske endog af stor Vigtighed for vore Afdelinger returneres paa denne Maade, skaber det Kludder, Forsinkelse og Vrøvl for alle Parter, og derfor maa vi bede de nyvalgte Formænd om straks at give os Meddelelse om:

1) Deres Navn og Bopæl samt Postadresse.
2) Om de har Telefon og i saa Fald, hvilket Nummer.

Paa samme Maade maa man forholde sig, naar der sker Nyvalg af Kasserer.

G. H.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 19 | 10. Januar | 1923 | 27. Aarg.

Det svundne Aar.

Vort Forbund i 1922.

—o—

I.

I Dansk Arbejdsmands Forbunds Historie vil Aaret 1922 blive staaende som Jubilæums-Aaret, — den store Kamps Aar og de skæbnesvangre Beslutningers Aar.

Vi har holdt 25 Aars Jubilæum, vort store Forbund har bestaaet i et kvart Aarhundrede, og vi har i den Anledning kastet et Blik tilbage paa Vejen, vi har vandret, og den Gerning, vi har udført, og er blevne enige om, at vi kan være stolte og glade baade over det Arbejde, vi i Fællesskab har gjort, og over de Resultater, vi har opnaaet.

Vi har gennemkæmpet en Kamp med Arbejdsgiverne saa haard og saa forbitret, som ingen tidligere, og vi kæmpede den igennem paa en saadan Maade, at vi kan være den bekendt, og opnaaet en Afslutning til Gavn ikke blot for os selv, men for alle Landets organiserede Arbejdere.

Og vi har paa vor Kongres vedtaget Beslutninger, der er af en saa mægtig Rækkevidde ikke blot for Arbejdsmændene, men for al Fagorganisation i vort Land, at de — uanset hvad det endelige Resultat af den bliver — vil blive skæbnebestemmende for Organisationslivet her hjemme.

Saadan har Aaret været, og saadan vil det som sagt blive staaende i vort Forbunds Historie, — her skal vi kun forsøge paa i korte Træk at opfriske Begivenhederne i den Rækkefølge, vi har gennemlevet dem.

I Løbet af Efteraarsmaanederne 1921 havde de organiserede Arbejdsgivere opsagt samtlige Overenskomster, og ved Aarsskiftet stod vi overfor en Række fra den Side fremsatte Krav om knippelstore Lønnedsættelser og overfor Krav om Afskaffelsen af 8 Timers-Dagen.

Jern- og Metalindustriens Sammenslutning forlangte Lønnedsættelser, som vi den Gang gjorde op til gennemsnitlig *27 Øre* pr. Time, og Ændringer i Lønforholdet, som vilde give dem en lettere Adgang end før til at gennemføre Lønreduktioner.

Kalk- og Teglværksforeningen krævede Reduktioner paa *40, 42* og *44 Øre* pr. Time.

Sukkerfabrikkerne forlangte Lønningerne nedsat med *35 à 49 Øre* pr. Time.

Margarinefabrikkerne mente, at de maatte forlange Reduktioner paa *47, 50 og 51 Øre* i Timen.

Oliefabrikanterne krævede *44 à 47 Øres* Nedsættelse pr. Time.

Cementfabrikanterne forlangte *37 Øre.*

Grus- og Skærvefabrikanterne: 52 à 57 Øre — mindre kunde ikke gøre det.

Læderfabrikanterne skulde efter deres egen Mening have *42 à 47 Øres* Reduktion gennemført pr. Time.

Det forenede Dampskibsselskab krævede i Provinshavnene *37 à 42 Øre.*

Murermestrenes Centralforeninger mødte med Krav om *42 Øres* øjeblikkelig Reduktion pr. Time, og et stort Entreprenørfirma, *Monberg & Thorsen,* satte Rekorden med et Krav om ikke mindre end *72 Øres* Reduktion af Timelønnen.

Foruden disse øjeblikkelige Krav var der naturligvis — fra samtlige Arbejdsgivere — krævet:

1) yderligere Lønnedsættelse til August 1922 efter Pristallet,
2) Overarbejdsbetalingerne skulde halveres, saaledes at Tillægene skulde sættes ned fra 50 à 100 pCt. til 25 pCt. Tillæg for

almindeligt Overarbejde og til 50 pCt. Tillæg for Natarbejde, — og endelig

3) skulde den 8 Timers-Arbejdsdag ændres til en 9 Timers-Arbejdsdag.

Overfor disse Krav tog vor Forbundsledelse den Stilling, at *herom kunde der overhovedet ikke forhandles,* hvorimod vi var villige til at tale om en Fornyelse af Overenskomsterne paa Basis af Pristallet, som det kom til at foreligge til Februar. — Herom vilde Arbejdsgiverne ikke høre Tale, og i god Overensstemmelse med de Langkjær'ske Proklamationer varslede Arbejdsgiverforeningen saa Lockout til den 3. Februar for samtlige de pr. 1. Februar udløbende Overenskomsters Vedkommende. Herpaa svarede vi ved et Kontra-Varsel, hvori vi bebudede, at vi den 5. Februar vilde tage saa godt som alle de Arbejdere ud, som Arbejdsgiverforeningen — selv om de faldt ind under Februar-Overenskomsterne — i egen Krigsinteresse vilde beholde inde.

Den 28. Januar greb Forligsinstitutionen imidlertid ind, kaldte Parterne til sig og stillede et Forslag om, at der uopholdelig skulde optages Forhandlinger indenfor de enkelte Organisationer om Overenskomsternes almindelige Bestemmelser, medens der skulde forhandles mellem Hovedorganisationerne om Løn, Arbejdstid og Overarbejdsbetaling. Samtlige disse Forhandlinger skulde være tilendebragte den 2. Februar. Vi sendte straks vore Afdelinger Besked herom og anmodede dem om øjeblikkelig at optage lokal Forhandling med de af deres Arbejdsgivere, der var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og med hvem Overenskomsterne var udløbne eller udløb pr. 1. Februar.

Samtidig tog Forbundets Forretningsudvalg fat paa at forhandle Landsoverenskomsternes almindelige Bestemmelser og fik efterhaanden tilvejebragt Enighed om disse i Jern- og Metalindustrien, Kalk- og Teglværksindustrien med Foreningen af Grusgrave- og Skærvefabrikker, Murermestrenes Centralforeninger, Cementfabrikkerne og de bornholmske Virksomheder i Tegl-, Kalk- og Kaolinindustrien, medens navnlig en Række lokale Overenskomstforhold ikke var bragt i Orden, hvad der ogsaa var Tilfældet for Margarine-, Olie- og Sukkeroverenskomsternes Vedkommende.

Imidlertid var Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne strandede, og Forligsinstitutionen udsendte saa sit første Forslag af 3. Februar, der i Hovedsagen gik ud paa, at alle Lønninger skulde nedsættes med 15 pCt., at Overarbejdsbetalingen for de to første Overtimer ikke maatte være over 25 pCt., og at Arbejdsgiverne skulde have Ret til at kræve den ene af de daarligt betalte Overarbejdstimer lagt om Morgenen før normal Arbejdstids Begyndelse. Overenskomsten om 8 Timers Arbejdstiden skulde vel fornyes, men Arbejdsgiverne skulde have Ret til at kræve Forhandling optaget om en længere Arbejdstid om Sommeren indenfor de Fag og Brancher, hvor der om Vinteren arbejdedes mindre end 8 Timer pr. Dag.

Dette Forslag blev forelagt for De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling den 5. og 7. Februar, og Generalforsamlingen vedtog, omend med ringe Majoritet, at man ikke kunde anbefale Organisationerne at slutte paa dette Grundlag.

Vor Hovedbestyrelse sendte Forslaget til Urafstemning blandt vore Medlemmer, og her forkastedes det, idet der blev afgivet 5472 »Ja«-Stemmer, men 34302 »Nej«-Stemmer (327 Stemmesedler var blanke og 77 ugyldige).

I de andre Fagforbund var Stillingen omtrent den samme, idet kun tre Forbund vedtog, medens 22 forkastede Forslaget.

Arbejdsgiverforeningen endelig havde for sit Vedkommende erklæret ikke at kunne tiltræde Forslaget og gav — i Realiteten ganske løgnagtig — som Grund, at Dansk Arbejdsmands Forbund ikke havde villet tage de Forhandlinger, som det særlige Forligsforslag af 28. Januar forpligtede os til.

Straks efter, at Forligsmandsforslaget af 3. Februar var fremsat, begyndte Arbejdsgiverforeningen at skrige op om, at vi skulde tage Forhandling om de uløste Spørgsmaal i de almindelige Bestemmelser i Olie-, Margarine- og Sukkerindustrien samt for Havneoverenskomsternes Vedkommende. Vi fandt Kravet uberettiget, hvilket vi meddelte d'Hrr. i en Skrivelse af 4. Februar, som er blevet landskendt,, fordi Arbejdsgivernes Blade Landet over har aftrykt dem og navnlig opholdt sig ved vor Bemærkning om, at vore Repræsentanter, der havde været holdt herinde i over 1 Uge og saa godt som uafbrudt havde deltaget i Møder og Forhandlinger, nu var rejst hjem og bl. a. maatte have Tid til at skifte

Skjorte, saa at vi først kunde tage Forhandling den 13. og 14. Februar og følgende Dage.

Trods al Lamentering maatte d'Hrr. Arbejdsgivere dog vente, til vi kunde tage Forhandlingerne, — men i Gang kom vi, og der forhandledes døgnvis op ad Vægge og ned ad Stolper. Lockouten, der havde været udsat, medens Organisationerne afstemte om Forligsforslaget, var imidlertid traadt i Kraft den 14. Februar ved normal Arbejdstids Ophør, og samtidig erklærede vi vor Modstrejke. Senere tog ogsaa Smedeforbundet og Kvindeligt Arbejderforbund de Medlemmer ud, som Arbejdsgiverforeningen vilde beholde inde, og den 20. Marts hældte Arbejdsgiverne de af vore Medlemmer ud, hvis Overenskomster udløb den 1. eller 15. Marts.

Forligsinstitutionen begik saa et nyt Forslag, der kaldtes en »Henstilling«. Denne, der var dateret 9. Marts, behandledes paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling den 13. og 14. Marts, og her vedtoges det med 328 Ja- mod 270 Nej-Stemmer at anbefale Organisationerne at tiltræde Henstillingen.

Ved Urafstemning forkastede vore Medlemmer imidlertid Forslaget med 36,368 Stemmer imod 3001 for Forslaget (363 Stemmesedler var blanke og 61 ugyldige).

Chr.

Sølvbryllup.

Den 16. Januar kan Forretningsfører Axel Olsen og Hustru fejre deres Sølvbryllup. Axel Olsen er født her i København af fattige Forældre og maatte allerede som Dreng ud at tjene Føden. I en ung Alder blev han greben af vor Bevægelse til hvis bedste Forkæmpere nan i en lang Aarrække har hørt; først som Formand for Jord- og Betonarbejdernes store Afdeling og siden 1919 som Forretningsfører i Dansk Arbejdsmands Forbund, hvor han er kendt og skattet af alle, han gennem Aarene er kommet i Berøring med.

Da Axel Olsen og Hustru for 25 Aar siden blev gift var Tiderne drøje for et ungt Par, Fortjenesten var ringe og Arbejdsforholdene meget usikre. Igennem de mange Aar har Sølvbruden — der ogsaa er født i København af fattige Forældre — været sin Mand en god og trofast Støtte, først som Medhjælperske ved at holde Hjemmet oppe og siden da Børneflokken kom til, og Kammeraterne lagde mere og mere Beslag paa Axel Olsens Tid saavel ved Dag som Nat, var det stadig hende, der paa sine Skuldre maatte bære Hjemmets Byrder, opdrage Børnene, faa de knappe Midler til at strække til til det daglige Brød og skabe den

Hygge der hjemme, som er saa nødvendig for en Mand, der Døgnet rundt er beskæftiget med offentlige Anliggender.

Vi er da ogsaa overbevist om, at Dagen vil bringe talrige Vidnesbyrd om, hvor agtet og afholdt Sølvbrudeparret er, og til de mange venlige Hilsner og Tanker, der den 16. Januar vil finde Vej til Hjemmet paa Fasanvej 251, vil vi ogsaa føje vor.

Til Lykke med Dagen!

Blokaden af Nordvestfynske Bilrutekompagni aflyst.

Selskabet maatte anerkende Organisationen.

I vort sidst udkomne Numer af Fagbladet meddelte vi, at der fra og med Fredag den 22. December 1922 var varslet Strejke overfor »Nordvestfyenske Bilrutekompagni«, idet Selskabet dels forbød deres Chauffører at være Medlem af Fagforeningen og dels betalte Chaufførerne en Løn, der laa langt under, hvad der for lignende Arbejde betaltes andre Steder.

Den varslede Strejke blev imidlertid ikke effektiv; thi da Selskabet saa, at der var Alvor med i Spillet, og at Forbundet ikke stiltiende vilde finde sig i, at Selskabet egenmægtigt bestemte, under hvilke Forhold de paagældende Chauffører skulde arbejde, anmodede de om en Forhandling, og en saadan fandt Sted den 23. December 1922, hvor der blev afsluttet en Overenskomst, efter hvilken Ugelønnen fastsattes til Kr. 60,54, Arbejdstiden til 8 Timer pr. Dag, Overarbejde og Natarbejde betales med 30, 50 og 75 pCt. Tillæg samt Organisationsretten anerkendt.

Det varer sandsynligvis noget før de stormægtige Herrer igen forbyder deres Chauffører at tilhøre Organisationen.

Vor Organisationsform.

Vi har modtaget følgende:

Da nu vort Forbunds Jubilæumskongres er overstaaet, og som jeg da i hvert Fald synes forløb paa en for vort Forbund, vor stolte Organisation fuldt ud værdig Maade, kunde jeg have Lyst til, med vor ærede Redaktørs Tilladelse, overfor Fagbladets Læsere at fremsætte mine Anskuelser angaaende vor Organisationsform, som falder meget nøje i Traad med en Del af de fra Afdelingerne indkomne Kongresforslag. Allerede tidlig i Foraaret sendte jeg et Forslag til Forbundskontoret med Ønske om dets Behandling saavel i Forretningsudvalget som i Hovedbestyrelsen og med Ønsket om at sende det til D. A. F.s Kongres som Hovedbestyrelsens Forslag. Forslaget blev ogsaa behandlet i Forretningsudvalget den 16. Maj og i Hovedbestyrelsen den 26. Maj og 27. Juni, men kunde ikke i Hovedledelsen faa den fornødne Tilslutning, saa det kunde blive mangfoldiggjort og komme under Debat paa Kongressen.

Jeg gør her, som jeg ogsaa gjorde i Hovedbestyrelsen, opmærksom paa, at Forslaget blev stillet som Forhandlingsgrundlag og ikke som et Ultimatum, det er heller ikke noget helt nyt i Provinsen, for saa længe siden som mens H. M. Hansen var Forretningsfører i D. A. F. blev der paa et Fællesbestyrelsesmøde i Odense, hvor Hansen var tilstede, rettet det bestemte Spørgsmaal til ham, hvad han vilde sige til en Adskillelse mellem Jydsk-Fynsk Forbund og det Sjælland-Københavnske Forbund. Hansens Svar var ordret saaledes: »Jeg vil svare her i Odense , akkurat som jeg svarede forleden i en nordjydsk By, hvor omtrent samme Spørgsmaal blev rettet til mig, blot med den Forskel, at Jyderne tog ikke Fyenboerne med: Jeg er imod al Adskillelse.«

Og paa Ekstra-Kongressen 1921 udtalte en af de københavnske Delegerede, at Interessen var forskellig for Københavns og Provinsens Afdelinger, jeg er ikke altid enig med Vedkommende, heller ikke naar han siger: »Vi har ikke fælles Interesse.« Det er vist heller ikke hans Mening. Meningen var sikkert den, at Københavns og Provinsens Afdelinger arbejder ikke under samme Forhold, og deri er jeg enig med de københavnske Kuske. Det er altsaa faktisk den samme Mening, der gør sig gældende i de 3 forskellige Landsdele. Ligeledes maa jeg gøre opmærksom paa, at det er efter en længere og moden Overvejelse, at jeg er kommet med Forslaget, og ikke paa Foranledning af de to sidste Aars Lønkampe.

FORSLAG
til
Reorganisation af Dansk Arbejdsmands Forbund.

1. Dansk Arbejdsmands Forbund udmelder sig af De samvirkende Fagforbund i Danmark,

Til dette Punkt anser jeg det, efter den paa Kongressen førte Debat, unødvendigt at tilføje yderligere Kommentarer.

2. Dansk Arbejdsmands Forbund danner en Central- og Hovedorganisation indenfor Arbejdsmændene i

Danmark, udarbejder Statistiker o. l. og forhandler om og afslutter aller Landsoverenskomster i Henhold til Forbundslovene.

Hermed forstaas, at D. A. F. foruden de andre Opgaver, det har haft, ogsaa nu maa tage sig af de Opgaver, der ellers besørges af D. s. F., og ved Afslutning af Landsoverenskomster maa der jo som nu indkaldes til Delegeretmøder i Følge de til enhver Tid gældende Forbundslove.

3. Dansk Arbejdsmandsforbund inddeles i Distrikter med Undtagelse af København, som inddeles f. Eks. i 3 Branchedistrikter; Sjælland danner 2, Bornholm 1, Lolland-Falster 1, Jylland 3 og Fyen 1 Distrikt.

Naar her er foreslaaet, at København inddeles i f. Eks. 3 Branchedistrikter, er det jo fordi, at København med sine 21,463 Medlemmer mere end andre Byers Arbejdsmænd trænger til Deling, som jo kun kan ske efter Branchelinjer, hvad f. Eks. Reorganisationsudvalget af 1916 viser, hvor de københavnske Repræsentanter med Undtagelse af Forbundets Formand ønskede Branchedeling, hvorimod Provinsrepræsentanterne, naturligvis under samme Forudsætninger som paa Jubilæumskongressen, var og er imod Branchedelingen i Provinsen.

4. Hvert af disse Distrikter vælger et Medlem, som sammen med Forbundets Formand, Hovedsekretæren og Hovedkassereren danner Hovedbestyrelse.

Her er altsaa Forretningsudvalget strøget. Hovedkontoret besørger den daglige Ledelse, og hvis det er paakrævet, indkaldes Hovedbestyrelsen, og her vil Hovedbestyrelsen blive ligeligt fordelt, og ikke som nu, hvor f. Eks. Fyenboerne maa leve af Jydernes Naade.

5. Som Forbundets øverste Myndighed vælges et ansvarligt Repræsentantskab, hvortil hvert Distrikt vælger 1 Repræsentant for hvert fuldt 1000 Medlemmer.

Naar man ser paa de mange Forslag om Ændringer i Repræsentationen til vore Kongresser, som var indsendt og blev behandlede paa Jubilæumskongressen, og som alle forkastedes, maa man gaa ud fra, at der er almindelig Utilfredshed med den nuværende Ordning, hvor en Del af de store Afdelingers Repræsentanter repræsenterer 500 Medlemmer, ja enkelte kan endda komme til at repræsentere indtil 999 Medlemmer. For de mellemstore, hvor Maksimum er 300, da kan disse jo komme op paa 599 Medlemmer og kun 1 Repræsentant paa Kongressen, og jeg vil kun for Fuldstændighedens Skyld nævne de smaa Afdelinger, som tæller under 100 Medlemmer, der jo er helt afskaaret fra baade at indsende Forslag og selv vælge Repræsentanter.

Dette med et Repræsentantskab i Stedet for Kongres synes jeg maa hilses med Glæde af alle, thi i saa stort et Forbund som vort er Kongressen dog kun et Paradenummer, hvor kun 174 Afdelinger af Forbundets 400 er repræsentered, det er et Sted, hvor nogle kun kommer for at skælde ud paa Ledelsen og andre kun for at hylde den, og hvor mange siger: »Vi skulde dog gerne komme hjem med noget«. Men dette noget er saa fint, at selv om vi køber Forstørrelsesglas, vil vi faa meget vanskeligt ved at se dette »noget«, især som Indtægt eller Forbedring.

Naar vi derimod ser paa Udgiftssiden, staar Kongresserne i Kongresperioden 1919—1922 med 477,283 Kr.

6. Distrikterne opsparer selv deres Strejkefond og betaler det fastsatte Kontingent til Dansk Arbejdsmands Forbund og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse og lønner selv deres Tillidsmænd og Funktionærer samt udreder Løn og Diæter til deres Repræsentanter i Hovedbestyrelse og Repræsentantskab, hvorimod Forbundet betaler Rejsen til og fra disse Møder.

Jeg tror, at Afdelingerne her vilde blive mere interesseede i og selv danne deres Strejkefond, end som nu, hvor Pengene indsendes til vort Forbunds Hovedkasse.

Og naar Distrikterne selv fastsætter Lønninger og Diæter til deres Tillidsmænd, vil disse selvfølgelig altid komme til at staa i passende Forhold til den almindelige Fortjeneste i den paagældende Landsdel, og ikke som nu, hvor alle Forbundets Tillidsmænd lønnes efter de københavnske Jord- og Betonarbejderes Akkordpriskurant.

7. Distrikterne ledes af et Forretningsudvalg, hvis Størrelse Distriktet selv bestemmer, samt af en Distriktsbestyrer, f. Eks. hver Afdeling har mindst 1 Repræsentant, som repræsenterer indtil 200 Medlemmer, over 200 og indtil 400 Medlemmer vælger 2 Repræsentanter. Afdelinger med over 400 Medlemmer vælger 1 Repræsentant for hver fulde 200 Medlemmer.

En saadan Distriktsledelse vil altid være i Stand til at følge Arbejdsforholdene paa nærmere Hold, ligesom den ogsaa vil være i Stand til at handle hurtigt, hvor Distriktets Formand Dagen efter et Hovedbestyrelsesmøde kan sammenkalde Distriktsbestyrelsen, hvor alle Afdelinger er repræsenterede, hvilket vil være af stor Betydning i store og alvorlige Situationer, i Stedet for som nu hvor man maa nøjes med at udsende Cirkulærer.

8. I hvert Distrikt oprettes der i en central By et Kontor med en Forretningsfører og en Kasserer,

hvortil Afdelingerne i vedkommende By har at indsende det i Distriktet vedtagne ordinære Kontingent. Ekstrakontingent og Strejkebidrag kan kun paalignes Afdelingerne af Distriktsbestyrelsen.

Dette vil mere vække Interessen til at samle en Kampfond i de forskellige Distrikter paa en Tid, hvor de fleste Medlemmer er i Arbejde, i Modsætning til nu, hvor vi maa betale ret store Ekstrabidrag paa en Tid, hvor de mindst mulige er i Arbejde.

9. Arbejdsnedlæggelser, saasom almindelige Strejker og Sympatistrejker, kan dikteres af Distriktsbestyrelsen, men saafremt der ønskes Understøttelse af Dansk Arbejdsmands Forbund, maa disse Konflikter være anerkendt af Forbundets Repræsentantskab.
10. Ved en anerkendt Konflikt, hvor der ikke er 10 pCt. af Distriktets Medlemmer ude i Konflikt, maa Distriktet selv betale alle Udgifterne.
    Gælder det over 10 pCt., betales der af Forbundskassen til dem alle. De første 14 Dage af en anerkendt Konflikt skal Distriktet ligeledes selv afholde Udgifterne.
11. Af Dansk Arbejdsmands Forbunds Kassebeholdning faar hvert Distrikt udbetalt til Etablering 2 Kr. pr. Medlem og er kontingentfri det første Kvartal.
12. De enkelte Distrikter laver selv deres Love, men skal disse dog for at være gyldige godkendes af Dansk Arbejdsmands Forbunds Repræsentantskab.

Til disse sidste Punkter finder jeg ingen Anledning til at gøre yderligere Bemærkninger, idet de kort og godt siger, hvad der menes, dog bemærker jeg ogsaa overfor Fagbladets Læsere, at det ikke er et Ultimatum, og beder enhver af Bladets Læsere nøje overveje, om de ikke kan være enige med mig i, at det er den Vej, vi skal for at komme ud af det Dødvande, vi for Tiden er inde i.

Og til Slut en Tak til Redaktøren for udvist Velvillighed.

Med solidarisk Hilsen.

H. P. M. Brumvig.
Odense.

Uagtet vi langt fra er enige med Brumvig i hans Betragtninger, har vi ikke vilde nægte ham Optagelse af ovenstaaende Indlæg, der hvad Formen angaar er veludarbejdet. Hvad selve Tanken angaar, vil der sikkert i kommende Nr. af Fagbladet være Grund til at gøre adskillige Bemærkninger.

Red.

Fortidens og Nutidens revolutionære Klasser.

Medens Verden har gennemlevet en Tid, hvor Menneskeliv blev regnet for intet, gennemlevet en Tid, hvor Guld og Gods, ja alt, hvad flittige og dygtige Hænder havde frembragt, blev tilintetgjort ved Kapitalismens og Militarismens hensynsløse Fremfærd. Medens den besiddende Klasse fraadsede i alt, hvad Livet bød for dem, fordi de havde Penge, maatte Arbejdsrklassen, dens Kvinder og Børn taale Sult og Savn.

Nu, 4 Aar efter at Blodbadet er endt, fortsætter man hensynsløst sit ødelæggende Værk af Samfundets økonomiske Liv.

Kapitalismen mener sig fuldt ud berettiget til at herske over andre Menneskers Liv og Lemmer, ja drive dem i Døden for sine kapitalistiske og imperialistiske Interesser.

Det er derfor svært for dem at forstaa, at naar der her og der vælter en Trone, eller en Fyrste drives i Landflygtighed, saa er det et Produkt af Kapitalismen selv.

De Herrer tror efter Frikonkurrencens ynkelige Fallit stadig at være de rette til at lede Samfundets Arbejde og Produktion og søger derfor efter Evne at bilde Befolkningen ind, at Frikonkurrencen er den eneste saliggørende Medicin for et velordnet Samfunds Liv og Trivsel.

De tror ved deres arbejderfjendske Politik at kunne hindre den fremstormende Arbejderklasse i at gribe Magtens Tøjler før eller senere.

Det kan derfor have sin Interesse at opfriske, hvorledes de nuværende Magthavere kom til Magten.

Allerede fra Midten af det 15. Aarhundrede var det engelske Landbrugs Revolution i fuld Gang. Godsejerne, ikke Guds, men Mammons Børn, lagde rundt omkring Landsbyer øde og inddrog Bøndergaardene under de store Herregaardes Græsgange.

Denne Krig mod Hytterne, de engelske Godsejere saaledes begyndte, kender ikke sin Lige i vore Dages revolutionære Klasse.

Den engelske Statsmand og Forfatter-Advokat, Sir Thomas More, giver i sin berømte Bog Utopia en klassisk Skildring af hele denne Proces, han skriver:

De ellers saa milde og nøjsomme Faar er bleven i den Grad graadige og vilde, at de fortærer Mennesker, ødelægger deres Marker, affolker deres Huse og Byer.

Ja selv Abbederne, de Guds Mænd, er ikke tilfredse med at leve af de aarlige Afgifter og Indtægter, deres Forfædre nød af Godserne.

De har ikke nok af at leve i Lediggang og Pragt, som de unyttige og samfundsskadelige Væsener de er.

De ophører at dyrke Jorden, indhegner den helt til Græsgange, nedriver Huse, lægger Landsbyer øde og lader blot Kirkerne blive staaende for at opstalde Faarene i dem.

(Det er formentlig af den Grund, de nuværende skinhellige Patrioter mistænker Socialdemokratiet for at ville bruge Kirkerne til Kostalde.)

Hvor før hundreder af Familier havde ernæret sig ved Landbrug, var nu Størstedelen af den engelske Jord samlet i Godsejernes Hænder, ja saa store var de Arealer, de havde tilranet sig, at der var enkelte af dem, der havde Flokke af Faar op til 25 a 30 Tusinde Stykker.

Det er ikke en Mand, der var paavirket af vore Dages Socialisme, men en borgerlig Mand, der levede paa hine Tider, og som saa de Grusomheder og Ulykker, den fremstormende Kapitalisme forvoldte. Han traadte op herimod — og blev henrettet 1535.

Men samtidig med at der saaledes uddannede sig en kapitalistisk farvet Godsejerklasse fremgik der af Landbrugsrevolutionen et Proletariat, hvis Lige Europa næppe havde set siden Romerrigets Dage.

Dets Masse tiltog, og dets Livsvilkaar blev elendigere. De fordrevne Smaabønder var den første store Fortrop for det moderne Samfunds udstødte. Hyppig blev de da Pjalteproletarer, Betlere og Stratenrøvere, Spaakoner og Prostituerede. Lovgivningsmagten traadte op imod dem med den største Grusomhed; den gik ud fra, at deres Arbejdsløshed skyldtes Dovenskab.

Fra Slutningen af det 15. til Begyndelsen af det 18. Aarhundrede udstedtes den ene Lov efter den anden, som fastsatte strenge Straffe for den arbejdsføre Fattige, som ingen Sysselsættelse havde.

Pisk og Gabestok, Afskæring af Øret og brændemærket, Slaveri og Henrettelse var Dagens Orden. Allerede i Henrik VIII's 38-aarige Regeringstid skal 72,000 af disse ulykkelige have lidt Dødsstraf.

Om Forholdsregler for at skaffe Sysselsættelse til de Arbejdsløse var der derimod ikke Tale. De overlodes til deres Skæbne.

Saaledes ranede og plyndrede den fremstormende Kapitalisme et Lands Befolkning. Naar d'Hrr. i vore Dage betegner Revolution som Lovløshed og ukristelig, har de formentlig glemt deres egen Fortid.

Der er en Væsensforskel mellem Fortidens og Nutidens revolutionære Klasser. Og den bestaar deri, at medens Kapitalismen i sin Fremmarsch for at vælte den regerende Adel og det gamle feudale Stændersamfund jo nok var Gennembruddet for en ny Tid, og det Gennembrud, som skulde til for at Socialismen ogsaa kunde bryde igennem. Men Kapitalismen var i sin Fremfærd brutal og hensynsløs, spredte Død og Elendighed omkring sig. Den havde med andre Ord Undertrykkelse til Følge.

Socialismen derimod spreder som Nutidens revolutionære Klasse Fred og Lykke omkring sig. Paa den rolige Udviklings Vej stræber vi fremefter mod det Samfund, hvor Retten og Arbejdet og ikke Magten og Spekulationen sidder til Højbords. Men for at vi kan være med i dette Arbejde, for at vi kan udfylde den historiske Opgave, der ogsaa er vor, maa vi dygtiggøre os, sætte os ind i Samfundsspørgsmaalene.

At forstaa det Samfund, hvori man lever, og den Udvikling, hvori Samfundet er stedt, det bliver mere og mere den aandelige Hovedopgave for ethvert moderne Menneske. Ikke mindst for den, hvis Blik er vendt udad, mod Døgnets praktiske Kampe, mod den nærmeste Fremtids haandgribelige Maal. Thi at forstaa det Samfund, hvori vi lever, og dets Udvikling, er at forstaa sig selv.

Christian Nielsen.
Aarhus.

Arbejdslønnen i Industrien.

April Kvartal 1922.

(Efter Statistiske Efterretninger.)

For hvert Kvartal fra April 1918 til Udgangen af 1921 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Radighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. En tilsvarende Opgørelse er ikke foretaget for Januar Kvartal d. A., dels fordi mange Arbejdere var ude af Beskæftigelse paa Grund af Arbejdsløsheden og Lockouterne, og de beregnede Lønninger derfor vilde fremgaa af et betydeligt mindre Materiale end ellers, dels fordi den Nedgang i Lønningerne, der er foregaaet, indtraf paa et forskelligt Tidspunkt indenfor Kvartalet for de forskellige Fag; Tallene vilde saaledes blive ret uensartede, og der kunde ikke af dem beregnes Gennemsnit, som betegnede Kvartalets Lønniveau. I Løbet af April Maaned faldt Forholdene atter til Ro, efter at nye Lønoverenskomster var afsluttede, og samtidig bedredes Beskæftigelsesgraden, saaledes at Lønstatistiken atter kom til at omfatte et betydeligt Arbejdertal. For April Kvartal har man derfor foretaget den sædvanlige Opgørelse af den gennemsnitlige Timefortjeneste i de forskellige Fag, hvorom henvises til omstaaende Tabel, der tillige meddeler Antallet af beskæftigede Arbejdere ved Kvartalets Udgang og Lønningerne i Oktober Kvartal 1921.

For Tabellens Gruppering af Fagene er den Industrigruppe og det Fag, som Arbejdsgiveren tilhører, lagt til Grund, og indenfor denne Gruppering har der dernæst fundet en Deling Sted efter Arbejdernes Fag eller Uddannelse og en Deling mellem mandlige og kvindelige Arbejdere. De i Tabellen anførte Beløb for Gennemsnitsfortjenesten pr. Time er beregnede efter den samlede Udbetaling i Kvartallet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistiken omfatter denne Gang 97,000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen; i de forskellige Kvartaller i 1921 omfattede Statistiken 85,000—90,000 Arbejdere. Disse Tal var adskilligt lavere end Tallene for de nærmest foregaaende Kvartaller. For Oktober Kvartal 1920 omfattede Statistiken saaledes 108,000 Arbejdere, for Juli Kvartal 1920 114,000. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringerne i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikens Arbejdertal i Oktober Kvartal 1921 og April Kvartal 1922 viser en betydelig Tilgang i Byggefagene, Entreprenør-, Teglværks- og Cementindustrien og ligeledes Fremgang i Tobaks-, Tekstil- og Jernindustrien. En Del Fag viser Nedgang, men kun i Sukkerindustrien, der har sin thavle Tid i Aarets sidste Maaneder, er Nedgangen af et større Omfang.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejdere mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i April Kvartal 1922 i Hovedstaden 222 Øre, i Provinsen 181 Øre, og i hele Landet 201 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelse af deres Lønninger i de samlede Gennemsnit kun betyder en Ændring paa Brøkdele af en Øre.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under eet i April Kvartal 1922 var 142 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 172 Øre. for Arbejdsmænd 140 Øre og for Kvinder 92 Øre. For de i København beskæftigede 47,000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 152 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 188 Øre, for Arbejdsmænd 154 Øre og for Kvinder 97

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustrien:						
Bagerier, Svende	911	181	216	146	162	191
Møllere, —	65	170	203	183	132	152
Chocoladefbr., fagl. Arb.	64	184	220	29	153	180
— ufagl. Arb.	94	149	182	28	130	154
— Kvinder	585	92	106	97	77	92
Margarinefabr., ufagl. Arb.	73	132	155	417	126	147
— Kvinder	52	69	—	181	69	81
Slagterier, ufagl. Arb.	235	150	159	1007	134	152
— Kvinder	19	81	85	127	73	81
Bryggerier, ufagl. Arb.	2049	160	198	498	150	181
— Kvinder	1250	121	150	619	106	131
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	50	157	187	293	156	187
— Kvinder	46	120	152	13	120	156
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	486	167	186	851	128	195
— Kvinder	192	86	102	61	74	110
Div. Fag, ufagl. Arb.	132	152	168	194	122	144
— Kvinder	116	91	110	242	81	106
Tobaksindustrien:						
Cigarfabr., Cigarmagere	738	148	169	527	146	168
— ufagl. Arb.	78	153	163	144	132	144
— Kvinder	1970	100	108	1193	83	91
Tekstilindustrien:						
Tekstilfabr., Mænd	603	134	158	1825	130	153
— Kvinder	1844	98	113	2491	88	101
Rebslagerier, Svende	11	124	149	27	127	147
— ufagl. Arb.	19	119	146	51	114	133
— Kvinder	100	76	92	68	63	74
Possementfaget, Svende	21	189	190	—	—	—
— Kvinder	23	94	94	—	—	—
Sejlmagersvende	17	211	267	16	149	171
Beklædningsindustrien:						
Skræddersvende	347	179	190	34	163	172
Syersker	1177	90	100	375	72	80
Skomagersvende	71	164	170	—	—	136
Skotøjsarb., Mænd	858	172	193	154	140	157
— Kvinder	625	96	109	84	72	83
Læderindustrien:						
Garverier, Svende	78	170	219	95	167	194
— ufagl. Arb	112	152	182	191	146	173
Bygningsindustrien:						
Blikkenslagersvende	296	199	247	131	142	169
Bygningssnedkersvende*)	638	182	235	901	140	166
Glarmestersvende	89	158	182	60	130	145
Malersvende	1287	179	233	268	138	173
Murersvende	1144	239	306	2415	143	172
Murarbejdsmænd	886	188	236	2308	123	149
Møllebyggere	18	203	231	7	149	176
Stukkatørsvende	62	189	235	—	—	—
Tømrersvende	886	213	307	1793	145	174
Arbmd. hos Tømrere	33	163	180	141	122	149
Linoleumspaalæggere	56	186	213	—	—	—
Isoleringsmontører	36	201	266	11	170	214

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvrt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvrt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustrien:						
Bødkersvende	138	195	213	351	156	180
Børstenbindersvende	35	170	198	33	151	180
Billedskærersvende	7	195	210	12	150	175
Drejersvende	32	161	183	57	146	161
Forgyldere	22	185	226	19	152	186
Karetmagersvende	34	187	217	—	—	—
Kurvemagersvende	23	139	163	—	—	—
Møbelsnedkersvende	483	172	202	48	139	158
Maskinsnedkere	324	166	199	876	132	153
Træindustriarbejdere, ufagl.	231	133	157	364	113	133
Træindustri, Kvinder	107	92	106	72	81	89
Pianoarbejdere	122	196	219	12	158	184
Piskearbejdere	—	—	—	13	148	159
Sadelmager- og Tapetserersvende	255	184	211	104	142	164
Ler-, Sten- & Glasindustrien:						
Jord- og Betonarbejdere	1314	179	230	2071	122	147
Andre Arbmd. ved Jordarb.	206	177	241	154	135	140
Brolæggersvende	60	273	382	54	174	220
Stenhuggerier, Svende	120	194	231	283	139	144
— ufagl. Arb.	57	149	164	78	124	142
Grus- og Skærvefabr., Arbmd	—	—	—	385	122	142
Teglværker —	—	—	—	3125	127	147
Cementfabrikker —	—	—	—	1227	133	150
Keram. Industri, fagl. Arb.	154	188	201	54	133	151
— ufagl. -	195	149	164	78	113	130
— Kvinder	403	116	128	34	79	82
Terrazzoarbejdere	40	172	202	8	142	166
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	168	180	209	94	154	181
Elektrikere	445	171	204	457	157	189
Formere	253	208	267	477	165	195
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	236	160	191	73	141	172
Gørtlere	78	174	209	38	156	183
Kobbersmede	60	200	233	67	176	214
Malersvende	162	190	249	239	158	187
Metalslibere	114	175	204	61	138	162
Metaltrykkere	67	195	227	17	161	186
Skibstømrere	156	207	264	303	160	201
Smede- og Maskinarbejdere	4580	189	229	4319	159	192
Træarbejdere	348	190	231	660	152	188
Div. fagl. Arbejdere	60	192	235	56	170	192
Arbejdsmænd	2924	147	173	3410	129	154
Kvinder	1214	82	94	370	74	84
Kemisk Industri:						
Farversvende	34	157	182	6	154	180
Oliemøller, Arbmd.	402	132	154	436	141	154
Svovlsyrefabr.	75	149	170	195	135	151
Tændstikfabr., Arbejdsmænd	84	153	199	—	—	—
— Kvinder	216	81	100	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbejdsmænd	787	140	165	300	142	155
— Kvinder	809	80	91	261	72	79

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvrt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921	Ant. Arb. pr. 30/6 1922	Gennemsn. Timefortj. April Kvrt. 1922	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. 1921
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	133	134	156	770	124	145
— Kvinder	34	89	98	258	77	88
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1548	204	262	1071	193	210
Stentrykkere	137	190	210	79	159	178
Kemigrafer	97	171	219	—	—	—
Ufagl. Arb.	151	162	201	53	150	169
Kvinder	336	102	141	118	86	101
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	33	145	160	17	120	136
— Kvinder	68	100	134	23	80	90
Bogbinderier, Svende	244	189	227	81	145	165
— Kvinder	349	98	111	32	77	82
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	35	143	158	—	—	—
— Kvinder	225	85	96	70	77	86
Æskefabrikker, Kvinder	183	91	96	72	80	91
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1177	128	148	1805	121	142
Havnearbejdere	243	228	259	360	201	246
Kvinder	132	82	88	66	76	84
Forskelligt:		Kun pr. Uge			Kun pr. Uge	
Formænd	679	103.00	119.28	713	84.16	93.18
Fyrbødere	383	74.15	87.25	788	67.19	80.30
Chauffører	599	69 44	81.29	307	61.49	72.00
Kuske	1367	66.42	78.38	1120	80.05	68.88

Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistiken 50,000 Arbejdere, hvis Timefortjeneste var gennemsnitlig 132 Øre; for faglærte Arbejdere var Timefortjenesten i Provinsen 153 Øre, for Arbejdsmænd 130 Øre og for Kvinder 84 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 35 Øre pr. Time for faglærte Arbejdere, 24 Øre pr. Time for Arbejdsmænd og 13 Øre pr. Time for Kvinder, men det maa dog fremhæves, at disse sidste Tal paavirkes af Forskellen med Hensyn til Arbejdertallets Fordeling paa de enkelte Grupper og Fag indenfor de to Omraader, Hovedstaden og Provinsen.

Sammenlignet med Lønningerne i Oktober Kvartal 1921 viser Lønningerne for April Kvartal en Nedgang, der gennemsnitlig andrager 16 pCt.; for mandlige Arbejdere er Nedgangen ca. 17 pCt., for Kvinder ca. 12 pCt. Nedgangen er en Følge af de i Foraaret indgaaede nye Lønoverenskomster, særlig Overenskomsten mellem Hovedorganisationerne af 4. April, i Henhold til hvilken Lønningerne i de Fag, som den store Lockout omfattede, fra og med Dagen for Lockoutens Afslutning nedsattes med 15 pCt. Afvigelser fra denne almindelige Regel kunde ved Forhandling mellem Parterne, eventuelt ved Afgørelse af et Nævn, finde Sted i Tilfælde, hvor Lønningerne med Hensyntagen til de Lønvilkaar, hvorunder de paagældende Arbejdere tidligere havde arbejdet, og til de lokale Forhald maatte betragtes som særlig lave. Nedsættelsen reduceredes i saadanne Tilfælde til 12 pCt. Ligeledes kunde Afvigelse finde Sted for saadanne Lønninger, for hvilke Overenskomsten ikke havde været opsagt i 1921, og som altsaa ikke havde været underkastet de almindelige Nedsættelser i dette Aar. Allerede som Følge af disse Særbestemmelser er nogle Lønninger reducerede mindre og andre mere end

	Ant. Arb. 30. Juni 1922	Gennemsn Timefort. April Kvartal 1922	Oktbr. Kvartal 1921	Oktbr. Kvartal 1920	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre
Fagl. Arbejdere . .	18610	188	229	263	67,1
Ufagl. — . .	15716	154	183	214	47,5
Ialt Mænd. .	34326	173	208	242	61,0
Kv. Arbejdere. .	12649	97	110	136	32,3
Samtl. Arbejdere. .	46975	152	182	216	54,4
Provinsen					
Fagl. Arbejdere . .	17101	153	179	218	54,8
Ufagl. — . .	25710	130	162	186	40,8
Ialt Mænd. .	42811	140	169	200	48,2
Kv. Arbejdere. .	7243	84	95	122	25,7
Samtl. Arbejdere. .	50054	132	158	190	44,9
Hele Landet					
Fagl. Arbejdere . .	35711	172	205	242	61,3
Ufagl. — . .	41426	140	169	197	45,5
Ialt Mænd. .	77137	154	186	219	55,0
Kv. Arbejdere . .	19892	92	104	131	29,6
Samtl. Arbejdere. .	97029	142	169	203	50,2

15 pCt. Men hertil kommer, at Lønningerne for en Del Fag, der ikke faldt ind under Overenskomsten af 4. April, reduceredes efter andre Regler, der dog kun sjældent var væsentlig afvigende fra, hvad der blev Hovedreglen, ligesom den Adgang, der i adskillige Fag, f. Eks. i Jernindustrien, de københavnske Byggefag m. fl. er til indenfor Overenskomstperioden at ændre de personlige Lønninger ved Nyantagelse af Arbejdere, har bestaaet uforandret. Endelig vil Sæsonforhold (f. Eks. i Sukkerindustrien), Akkordudbetalinger og andre mere specielle Forhold have kunnet gøre sig gældende i forskellige Fag, saaledes at Lønnedganden her er blevet stærkere eller svagere end Gennemsnittet.

Som Fag, i hvilke Nedgangen i Fortjenesten har været større end 15 pCt., skal nævnes: i København, Bogtrykfaget og adskillige Bygningsarbejdere (Blikkenslagere, Snedkere, Malere, Murere, Tømrere, Murarbejdsmænd), i Provinsen Arbejdere i Sukkerfabrikker. Under 15 pCt. har Nedgangen bl. a. været i Slagterifaget, Cigar-, Konfektions- og Skotøjsindustrien samt i den keramiske Industri.

Angaaende Enkeltheder vedrørende Fagenes Lønforhold skal man henvise til den anførte Tabel. Af denne er udeladt forskellige Løngrupper af Arbejdere, der er medregnede i den samlede Oversigts Arbejdertal og i de der anførte Tal for Gennemsnitsfortjenesten.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

LANDMÆND,

der har bestemt sig for at rejse til Canada, faar hvert Spørgsmaal besvaret om Arbejdsforholdene og Vilkaar for at erholde gratis Land i Canada gennem Canadian Pacifik-Selskabets Konsulent Hr. M. B. Sørensen, Raadhusplads 47, København.

Foreningss-Emblemer
Emaille eller prægede smukkest og billigst hos
DAFAMETA
Helgesensgade 9, København Ø.

Jord- og Betonarbejdernes A/S
Stærevej 12. - Telefon Taga 2109
anbefaler sig med 1. Kl.s Arbejde, saavel nyt som Reparationer.
Jernbeton. — Kloak- og Vejanlæg. — Udgravning og Fundering.
Overslag gratis.

KøbenhavnsSmørrebrødsfabrik
Vesterbrogade 8
(skraas for Hovedbanegaarden mod Vesterbro)
Aabnes Kl. 5 Morgen.
Meget fint belagt Smørrebrød. Allerfineste Paalæg.
Anbefales til Selskaber og Udflugter og i Særdeleshed til Rejsende, da Maden holder sig frisk endog Dagen efter Købet. Ekstra billig og fin Mad sælges for **kun 50 Øre pr. 8 Stk.**
Forretningen er ikke Leverandør til Smørrebrødsvogne og lignende, men har følgende Udsalg:
Torvegade 37 — **Ryesgade 127** (ved Østerbrogade) — **Sindshvilevej 5** (ved Kiosken) — **Vesterfælledvej 78** (ved Carlsberg) — samt **Sydhavns Kiosken.**

Spis „Trifolium" Ost.
Uovertruffen i Kvalitet.
Faas hos enhver velassorteret Handlende.

Nordisk Brandforsikring
Grønningen 25. Telefon 5100

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 20 | 24. Januar | 1923 | 27. Aarg.

Det svundne Aar.

Vort Forbund i 1922.

—o—

II.

Vi sluttede det første Afsnit af vor Oversigt over Aarets faglige Bevægelse med den Urafstemning, hvorved vore Medlemmer med over 33,000 Stemmers Majoritet forkastede Forligsinstitutionens »Henstilling« af 9. Marts, og skal nu ganske kort minde om, hvorledes Begivenhederne derefter udviklede sig.

Indenrigsminister Kragh, der i Begyndelsen af Lockouten havde stillet sig ret forstaaende med Hensyn til Afgørelsen af indenfor hvilke Omraader, Arbejdsløshedsunderstøttelsen skulde standses, og som var blevet angrebet stærkt for denne sin Stilling i hele den arbejderfjendtlige Presse, for nu frem med et Cirkulære af 21. Marts, hvorved han berøvede de af vore Medlemmer, der havde opbrugt deres Arbejdsløshedsunderstøttelse og gik paa »fortsat Hjælp«, denne Hjælp, samtidig med at han standsede den hidtidige Forskuds-Udbetaling fra Statskassen til Arbejdsløshedskasserne.

Dette Skridt, der jo var en tydelig Tagen Parti fra Regeringens Side, bragte adskillige Forbund, der var mindre vel funderede, i Knibe, og det var tydeligt, at en Del af dem, der tidligere havde staaet paa Siden af os i Kampen mod Forligsinstitutionens Forslag, blev mere fredsvenlige. For vort Vedkommende imødegik vi Regeringens Overfald ved at lade Arbejdsløshedskassen faa et Tilskud fra Forbundkassen paa en halv Million Kroner, for at den fortsat kunde være i Stand til at opretholde sine Udbetalinger, og ved at faa konstitueret en Komite, der kunde tage sig af dem, der blev berøvet fortsat Hjælp, til hvilken Komite Forbundet ialt har betalt ca. 100,000 Kr.

Forligsinstitutionen drev imidlertid paa med nye Forhandlinger og præsterede saa under 4. April sit 3. Forligsforsøg, der nu fik Navnet »Forligsgrundlag«.

Forskellen paa dette og det oprindelige Forslag af 3. Februar var iøjnespringende. De 15 pCt.s Reduktion var ganske vist opretholdt, omend med den Modifikation, at der i særlige Tilfælde kunde gaas ned til 12 pCt., men navnlig paa det for hele Arbejderklassen saa vigtige Spørgsmaal om 8 Timers-Dagen var der sket betydelige Ændringer:

Bestemmelsen om Arbejdsgiverens Ret til at forlange Forhandling om en længere Arbejdstid i en Del af Aaret indenfor visse Brancher var strøget.

Bestemmelsen om at en daarlig betalt Overtime kunde lægges om Morgenen før Arbejdstids Begyndelse, var strøget.

De 25 pCt.s Tillæg for de to første Overarbejdstimer var for den anden Times Vedkommende hævet til 33⅓ pCt.

Der var tilføjet Hovedorganisationernes Overenskomst om 8 Timers-Dagen en Bestemmelse om, at Organisationernes Paataleret mod Misbrug af Overarbejde stadig var opretholdt, og at for de Organisationers Vedkommende, der ikke selv i deres Overenskomster havde sikret sig en saadan Ret, havde under alle Omstændigheder De samvirkende Fagforbund Paataleretten.

Hermed maatte man vel sige, at 8 Timers-Dagen ikke blot i Princippet, men ogsaa i Realiteten var bevaret.

Desuden var der i »Forligsgrundlaget« indført en Bestemmelse om, at hvis Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer inden 1. August enedes om at forlænge de bestaaende Overens-

komster, skulde Augustreguleringen, der ellers var fastsat til at skulle finde Sted med 1 pCt. af hver Procent, Dyrtiden maatte dale eller stige, bortfalde, og der skulde saa finde en Februar-Regulering Sted paa samme Maade i Forhold til Forskellen mellem Pristallet i Februar 1922 og Pristallet i Februar 1923.

Hvis Arbejdsgiverne nægtede at gaa ind paa et Krav fra Arbejdernes Side om Fornyelse, skulde de første 6 Points af Pristallets Dalen ikke medregnes ved Beregningen af Augustreguleringen.

Vort Forbunds Hovedbestyrelse var ikke tilbøjelig til at tiltræde dette Forslag, navnlig fordi vi mente, at det ikke tog tilstrækkeligt Hensyn til vore lavtlønnede Medlemmer, og ogsaa fordi vi principielt stadig var af den Opfattelse, at der ikke skulde gives et større Nedslag i Lønningerne, end hvad der svarede til Dyrtidens faktiske Dalen — 10½ pCt.

Dette meddelte vi Afdelingerne ved et Cirkulære den 9. April, idet vi dog naturligvis ikke lagde Skjul paa de opnaaede Forbedringer og heller ikke paa, at Situationen, efterhaanden som de andre Fag sluttede paa Forligsgrundlaget, kunde blive ret alvorlig for os. Vi bad derfor Afdelingerne om at lade afstemme, saaledes at Medlemmerne kunne stemme *dels* for at vedtage det foreliggende Forslag, *dels* for at forkaste det, men samtidig give Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at slutte, naar et bedre Grundlag var opnaaet, eller naar Situationen gjorde det nødvendigt, og *dels* endelig for ubetinget Forkastelse, uden at der gaves nogen Bemyndigelse.

Afstemningen gav til Resultat, at 8654 Medlemmer stemte for at slutte straks, 25,447 for at give Forbundsledelsen den begærede Bemyndigelse, medens 5253 stemte for at forkaste Forslaget og kæmpe videre, uden at der var givet nogen Bemyndigelse. 654 Stemmesedler var blanke og 130 ugyldige.

I Henhold til denne Afstemning fortsatte vort Forbund Kampen, medens Størstedelen af de øvrige Fagorganisationer sluttede Fred, og da Arbejdsgiverne, idet de beraabte sig paa, at det, de var enedes med De samvirkende Fagforbund om, uden videre var gældende for alle Arbejdere, reducerede Lønningerne rundt omkring med 15 pCt., hvad vore Folk naturligvis ikke vilde finde sig i, fik vi Antallet af de af vore Kammerater, der var i Kamp, bragt op fra ca. 15,000 til ca. 19,000 Mand. Den ugentlige Understøttelse, der hidtil havde været ca. 270,000 Kroner, kom samtidig betænkelig op i Nærheden af ca. 400,000 Kroner.

Saa fandt der nogle Foreteelser Sted, som var af skæbnesvanger Betydning for os. De københavnske Havnearbejdere vedtog at ville enes med deres Arbejdsgivere og gaa i Arbejde udenom vort Forbunds øvrige Medlemmer. Dette smittede f. Eks. i Kalundborg. Fra Aabenraa og Sønderborg kom der lignende Meddelelser, og fra Teglværksarbejderne ved Stenstrup fik vi Meddelelse om, at et Antal Medlemmer gik i Arbejde paa Værkerne udenom deres Fagforening.

Dette grebes af Modstanderpressen og sloges op som Vidnesbyrd om, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Kampkraft var brudt, og Faren for at denne Opfattelse skulde vinde Overhaand ogsaa blandt vore egne Medlemmer ude omkring var overhængende.

Under disse Omstændigheder besluttede Forbundsledelsen at benytte sig af den ved Urafstemningen givne Bemyndigelse, og det lykkedes saa Forbundets Formand ved Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen at faa tilvejebragt en Overenskomst den 24. April, hvorved Dansk Arbejdsmands Forbund tiltraadte Forliget af 4. April, imod at vi fik Sikkerhed for, at vore Margarinearbejdere kunne nøjes med 12 pCt.s Nedsættelse, at vore Havnearbejdere fik Overarbejdstillægget fastsat til 30 pCt. for de to første Timer, og at samtlige Havneoverenskomster samledes til Udløb paa samme Tid i Foraarsmaanederne.

I Tilslutning til dette Forlig er der senere sluttet Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug, og om en Række Stridsspørgsmaal vedrørende Forligets Praktisering i forskellige Forhold, er der truffet Afgørelse ved Nævn.

Den Regering vi har siddende, og som er et fuldgyldigt Udtryk for Sammenløbningen mellem Bondemoderationen og Byernes Kapitalisme, kunde naturligvis ikke nøjes med de 15 pCt. Reduktion, som gennemførtes ved Forliget.

Landbrugets egen — meget »stærke« — Excellence, Hr. Madsen-Mygdal, gennemførte med haard Haand en Akkordreduktion for Statens Skovarbejdere paa ca. 20 pCt. — Forbundet protesterede heroverfor og krævede, at

der dog optoges en Forhandling om Forholdet mellem Statsskovbrugsdirektoratet og Organisationen; men Direktoratet svarede, at der ikke var noget at forhandle om; thi man (Direktoratet) udførte kun Ministerens Ordre.

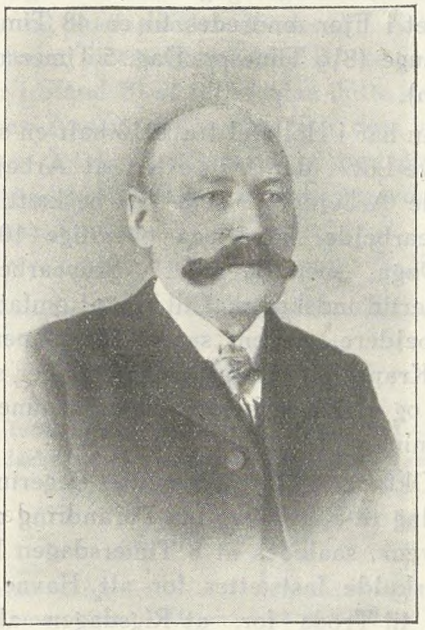
Desværre manglede vi denne Gang det Retsgrundlag, der forrige Gang, da Hr. Mygdal vilde røve fra Skovarbejderne, satte os i Stand til at slæbe Regeringen for Retten; men man skulde i hvert Fald efter denne Affære, der jo er bleven omtalt og belyst baade i Fagbladet og i Dagspressen og fremdraget i Folketinget af socialdemokratiske Repræsentanter, tro, at alle Skovarbejdere og andre Smaakaarsfolk har faaet Forstaaelsen af, hvad man kan vente sig af denne Regering, og derfor ogsaa belaver sig paa ved første Lejlighed at sige den Tak for sidst.

Hertil er der saa meget mere Grund, som Regeringens Optræden overfor de Arbejdsløse igennem Vintermaanederne, hvor Nøden og Elendigheden har haft til Huse i de tusind Arbejderhjem, endnu staar frisk i hver Mands Minde.

Chr. S.

Sjældent Jubilæum.

Kassereren for vor Støberi- og Maskinafdeling i København kan d. 31. Januar fejre 25 Aars Jubilæum.

Kasserer *Chr. Madsen.*

Christian Madsen, der i samfulde 25 Aar har røgtet Hvervet som Kasserer for de københavnske Støberi- og Maskinarbejdere, er født den 10. September 1857 i København og maatte i Lighed med alle andre Fattigfolks Børn ud at tjene Føden straks, da han var konfirmeret. I Slutningen af Firserne kom han til at arbejde som Skibsværftsarbejder paa Refshaleøen, og da Organisationstanken mellem Arbejdsmændene tog Fart, meldte han sig straks som ivrig Forkæmper for sine Klassefællers Sag.

I 1898 valgtes Chr. Madsen første Gang som Kasserer for daværende Maskin- og Skibsværftsarbejdernes Fagforening og da Sammenslutningen mellem denne Organisation og Støberiarbejdsmændenes Fagforening i 1899 fandt Sted blev hans Valg for den samlede Organisation bekræftet, og Chr. Madsen er siden i de 25 Aar Gang paa Gang bleven genvalgt.

Ikke alene hans egen Afdeling har gennem de mange Aar lagt Beslag paa hans rige Evner paa sit specielle Omraade, men ogsaa Hovedforbundet har taget ham i sin Tjeneste, idet den københavnske Fællesledelse Gang paa Gang har valgt ham som Revisor for Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn. Med Kærlighed, Paapasselighed og Interesse har Jubilaren gennem de mange Aar røgtet det Hverv Kammeraterne har betroet ham, og vi haaber endnu i mange Aar at se Chr. Madsen forrest i Kampen for Arbejdsmændenes store Sag.

Den 31. Januar vil blive en Mærkedag baade for Jubilaren og den Organisation han gennem Aare har tjent saa trofast.

Vi føjer vor Lykønskning til alle de øvrige.

8-Timers Arbejdsdagen i Udlandet.

Som bekendt har »Dansk Arbejdsgiverforening« opsagt den mellem Hovedorganisationerne hidtil gældende Arbejdstids-Overenskomst, og at ogsaa Arbejdsgiverne i Udlandet gør Forsøg paa at komme 8-Timersdagen til Livs vil efterfølgende vise:

Overenskomsten mellem de hollandske Havnearbejderes Organisation og de hollandske Rederiforeninger udløb den 1. Januar d. A., og i den Anledning blev der afholdt et Møde, hvor

Arbejdsgiverne (Rederforeningerne i Rotterdam og Amsterdam) meddelte, at de paa Grund af den store Konkurrence med Hamburg og Antwerpen var nødt til at foreslaa en Forringelse af de hidtidige Arbejdsbetingelser, og at de, for at reducere de nuværende Lønninger det mindst mulige, maatte kræve en Forlængelse af Arbejdstiden.

Arbejdstiden er for Tiden 8 Timer pr. Dag, dog kun 5 Timer om Lørdagen. — Arbejdsgiverne har Ret til at kræve Overarbejde udført, hvilket dog for Havnearbejdernes Vedkommende som Regel kun sker, hvor det drejer sig om, at et Skib skal gøres sejlklart, medens det for Lager- og Pakhusarbejderne ikke er ualmindeligt — dersom Driften nødvendiggør det — at der udføres 2 Timers Overarbejde pr. Dag i Ugens første 5 Dage og 3 Timer om Lørdagen.

Denne Arbejdstid krævede Arbejdsgiverne forlænget til 9 Timer i de første 5 Dage af Ugen og 5 Timer om Lørdagen, med andre Ord, at 45-Timers-Ugen skulde forandres til en 50-Timers-Uge, medens Natarbejdet vedblivende skulde andrage 8 Timer i Døgnet.

Den egentlige Lønreduktion skulde herefter, naar man tager den krævede Arbejdstidsforlængelse i Betragtning, udgøre 15 pCt., saaledes at den nye Dagløn for 9 Timers Arbejde bliver 6 a 6,20 Gylden, henholdsvis i Rotterdam og Amsterdam, medens Lønnen for Natarbejdet skulde reduceres med 0,65 Gylden pr. 4 Timer, hvorved den nye Løn for 8 Timers Natarbejde vilde blive 8,10 Gylden.

For ugelønnede Arbejdere, der for Tiden oppebærer en Løn af 32,50 Gylden pr. Uge, skulde Arbejdstiden forlænges i Overensstemmelse med ovenstaaende, samtidig med at Ugelønnen nedsattes til 30 Gylden, hvilket i Realiteten vil sige, at der fremtidig vil blive en Arbejdsuge paa 60 Timer.

Endnu alvorligere end ovenstaaende Forsøg er Forsøget paa at faa forlænget Arbejdstiden ved maskinelle Losseredskaber, ved hvilket Arbejde, særlig Malm- og Kullosning, der alene i Rotterdam beskæftiges ca. 2000 Arbejdere.

Ved dette Arbejde krævedes indført en 10 Timers Arbejdsdag i de første 5 Dage af Ugen, saaledes at 3die Skifte kunde bortfalde ved Arbejde i kontinuerlig Drift, og som Erstatning for denne Forlængelse af Arbejdstiden til 55 Timer pr. Uge tilbød man at forhøje Lønnen med 3½ Gylden pr. Uge, nemlig til 36 Gylden, og saafremt den her krævede Arbejdstid blev gennemført ved maskinel Losning, vil det atter medføre, at de Arbejdere, som passer Losse- og Dampmaskinerne (særlig Maskinfolk og Fyrbødere), ville faa en daglig Arbejdstid paa 12 Timer, og hertil kommer endvidere, at disse Arbejdsgivernes Kravs Gennemførelse vil betyde, at Losning med Grab (Spandemaal), hvor der i Øjeblikket kun arbejdes om Dagen, fremtidig skal arbejdes i 2-Skifte, hvorved 10 Timers Arbejdsdagen for Havnearbejderne vil medføre en 12 Timers Arbejdsdag for Fyrbødere, Kranførere o. lign.

En lovmæssig 8-Timers Arbejdsdag er i Holland ikke gennemført for Havnearbejdernes Vedkommende, medens man ved Lov i 1918 fik gennemført 8-Timersdagen (45 Timer pr. Uge) for Fabriks- og Værksteds-Arbejdere, hvilket i Fjor ændredes til en 48 Timers Arbejdsuge (8½ Time pr. Dag, 5 Timer om Lørdagen).

Man har i Holland fra 1916 haft en saakaldt »Stuve-Lov«, der fastsætter, at Arbejdstiden for de Arbejdere, som er beskæftiget ved Stuvearbejde, ikke maa overstige 10 Timer pr. Døgn, men Begrebet »Stuvearbejde« er imidlertid indskrænket til kun at omfatte Havnearbejdere, medens saavel Maskinpersonalet ved Kraner og øvrige Losseredskaber som Lager- og Pakhusarbejdere ikke kommer i Betragtning.

I Oktober 1921 indsendte Regeringen et Forslag til Rigsdagen om Forandring af »Stuveloven«, saaledes at 8 Timersdagen lovmæssigt skulde fastsættes for alt Havnearbejde, men til Trods for, at Rigsdagen allerede i April 1922 har afgivet Betænkning om Spørgsmaalet, har den hollandske Regering indtil Dato ikke ladet høre fra sig, ligesom der heller ikke har fundet nogen offentlig Behandling af Sagen Sted, hvilket imidlertid ventes vil ske i indeværende Foraar, og de hollandske Arbejdsgiveres Forsøg paa nu at faa gennemført en 9 — 10 a 12 Timers Arbejdsdag ved Havnen er utvivlsomt et Forsøg paa at komme Regeringen i Forkøbet og saaledes give denne Anledning til at forandre »Stuve-Loven«.

Det hollandske Centralforbund har selvfølgelig paa det kraftigste modsat sig dette Arbejdsgivernes Forsøg paa at fravriste Arbej-

derne det kulturelle Gode, som 8-Timersdagen er, og i dette Spørgsmaal støttes Centralforbundet baade af de romersk-katolske og kristelige Organisationer, medens den syndikalistiske Organisation, der er svundet ind til et Minimum, overhovedet ikke deltager i saadanne Forhandlinger.

Overfor Arbejderrepræsentanternes Protest mod Anslaget paa 8-Timersdagen har Arbejdsgiverne hævdet, dels at Havnearbejderne i Antwerpen udfører regelmæssigt Overarbejde, dels at 8-Timersdagen ikke overholdes i Tyskland, og endelig at der i England, specielt i Havnene paa Tyne, regelmæssigt arbejdes i 10 Timer.

Arbejderrepræsentanterne har under Forhandlingerne gjort gældende, at det høieste, de kunde tænke dem at gaa med til, var en Arbejdsuge paa 47½ Time, nemlig 8½ Time pr. Dag i Ugens første 5 Dage og 5 Timer om Lørdagen, og ikke mindst de danske Arbejdere maa haabe, at vor hollandske Broderorganisation er i Stand til at tilbageslaa dette Arbejdsgivernes Anslag; thi lykkes det dem at gennemføre dette, vil det jo utvivlsomt give vore hjemlige reaktionære Arbejdsgivere yderligere Blod paa Tanden.

N. P. H.

Forholdene i Kina.

Af en Indberetning for Aaret 1. Juli 1921—30. Juni 1922, udarbejdet af Vicekonsul Hugo Hergel ved Generalkonsulatet i Shanghai.

Sociale Forhold.

Arbejderspørgsmaalet er efterhaanden kommet paa Dagsordenen ogsaa i Østen, og i den sidste Tid specielt Bolchevismen. Alle Fremmede, som beskæftiger Haandværkere og Fabriksarbejdere, samstemmer i, at der er sket en voksende Forandring i den sidste halve Snes Aar, i Retning af, at Arbejdsstyrkerne er mindre paalidelige og vanskeligere at lede. I Shanghai har der næsten uafbrudt hele Aaret været mindre Strejker i de forskellige Brancher, der i Reglen resulterede i beskedne Lønforhøjelser. Sømandsstrejken i Hongkong i Foraaret, der kun af de færreste opfattes som en Lønkamp, men af en Del som en bolchevikisk Styrkeprøve og af de fleste som en Anti-Hongkong Aktion fra Contonregeringens Side, vil sikkert med sin absolute Sejr for Søfolkene som Resultat vise sig af varig Betydning for det kinesiske Arbejdsmarked.

Ved Bedømmelsen af hele Arbejdsspørgsmaalet maa det tages i Betragtning, at den sociale Modsætning forekommer i iøjnefaldende Form i Settlementerne med deres Udlændinge og rige halveuropæiserede kinesiske Købmands- og Fabrikantstand. Nylig strejkede 10,000 Kvinder i Silkespinderierne i en af de kinesiske Forstadskommuner udenfor Shanghai, i hvilken Anledning det derværende Politi foretog en streng Afspærring og hindrede dem i at trænge ind i Settlementet og udbrede Strejken i Spinderierne der. Disse Kvinder — der iøvrigt undtagelsesvis tabte deres Strejke — har en gennemsnitlig Dagløn af 40 cents (1 Krone) for en Arbejdstid fra 5 Morgen til 6½ Aften. Deres Krav var 5 cts. mere pr. Dag og 1 Time kortere Arbejdstid.

Som et liberalt Eksperiment har man i Hongkong fornylig vedtaget en Lov om Arbejderbeskyttelse for Børn. Grænsen er sat ved 15 Aar. Børn under 10 Aar maa ikke benyttes i Fabriker; over den Alder kun 9 Timer i Døgnet (højst 5 Timer uafbrudt) og ikke mellem 7 Aften og 7 Morgen. I visse sundhedsfarlige Virksomheder maa de overhovedet ikke beskæftiges. Børn under 12 Aar maa ikke benyttes til Transport af Kul og Bygningsmateriel; over den Alder maa de ikke transportere mere end 24 Kilo ad Gangen.

Udenrigspolitisk set har Aaret været betydningsfuldt. Paa Washingtonkonferencen om Pacifikspørgsmaalet sikrede Kina sig Tilbageleveringen af Kiaochow, Ophævelsen af de fremmede Postkontorer og en snarlig Forhøjelse af Toldtariffen fra 5 til 7½ pCt., medens Spørgsmaalet om Eksterritorialitetsrettens Ophævelse henvistes til en speciel international Kommission, hvis Undersøgelse af Forholdene imidlertid foreløbig er udsat.

Den faste Underbund af Optimisme, der — midt under det tilsyneladende mest haabløse indrepolitiske Kaos med tiltagende Arbejdskonflikter — næsten altid findes hos Fremmede i Kina, beror paa Forestillingen om Rigets umaadelige, ubrugte naturlige Hjælpekilder og en høj Vurdering af Folkekarakteren i økonomisk Henseende. Den kinesiske Arbejder maa, trods alt, stadig anses for den mest medgørlige og billige i Verden; kinesisk Arbejdskraft koster her kun halvt saa meget som engelsk Arbejdskraft i Hjemlandet for at frembringe samme Resultat; Ulempen er, at der regnes at skulle 2—5 Gange saa mange Folk til (forskelligt i de forskellige Brancher, mest for ufaglærte) eller, hvis der arbejdes med Maksimum-Hastighed i England, at det i Kina praktisk talt tager 2—5 Gange saa lang Tid. Udnyttelsen af Naturrigdommene vanskeliggøres ved Kinesernes Uvilje, idet de ønsker at forbeholde sig disse, indtil de selv bliver tilstrækkeligt økonomisk stærke, men iøvrigt beror Vanskeligheden paa det nuværende Stadium for en stor Del paa Transportforholdene, og her faar de indre Uroligheder Betydning udover Øjeblikket ved at sinke Jernbanebygningen og Flodreguleringerne. For Tiden arbejdes der faktisk ikke paa Jernbanenettets Udvidelse.

Taksigelse.

For al den megen Venlighed, der blev vist os ved vort Sølvbryllup, bringer vi hermed vor hjærteligste Tak.

Mathilde og Axel Olsen.

Siden sidst.

Ulstrup. Bygningsarbejdet paa Ulstrupgaard: Afdelingen indberetter, at Sagen angaaende Bygningsarbejde ved Udstykning af Ulstrupgaard er ordnet paa den Maade, at de Folk, som skal have Ejendommen og dernæst Egnens organiserede Arbejdere har første Ret til Arbejdet til tarifmæssig Betaling for alt det Arbejde, hvor om der ikke opnaas Enighed om Akkord.

Haarlev. Murermester Niels Lund, Nakskov: Mesteren, der udførte et Kloakarbejde i Karise, havde truffet Aftale med Arbejderne om, at de mod at betale 1½ Øre pr. Arbejdstime var ulykkesforsikret for en Dagpenge af 6 Kr. pr. Dag under Ulykkestilfælde. 1 Mand, som paa Grund af Tilskadekomst havde været syg i 12 Dage fik kun udbetalt 2 Kr. pr. Dag eller ialt 24 Kr. Efter at der var sket Henvendelse til Mesteren, udbetalte han de resterende 48 Kr.

Viby. Viby Sogneraad: Overenskomst oprettet. Timeløn 15 pCt. over den for Murarbm. gældende Timeløn = 130 Øre. Overarb. 3 Timer a 50 pCt. Tillæg derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsat for Skærveslagning. Kloakarb. betales efter Aarhus Priskurant. Indenbys Arbejdere skal først antages til Arbejde. Arbejderne er ulykkesforsikrede fra den første Dag Ulykkestilfældet indtræffer. Regulering i Henhold til Forliget af 4. April 1922. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 23. November og gælder til 1. April 1924 eller en senere 1. April.

Aarhus M. Terrazzofabrikant Jørgensen, Aarhus: Et Medlem, der tidligere (før Indmeldelsen i Afdl.) havde været i Lære hos Fabrikanten, havde i Følge Aftale hver Uge i Læretiden deponeret et Beløb af sin Fortjeneste hos Fabrikanten, der indsatte Pengene paa en Sparekassebog lydende paa Mandens Navn. Da han var blevet Medlem, krævede han sin Sparekassebog udleveret. Fabrikanten tilbageholdt 114 Kr. med den Begrundelse, at Manden, medens han var Lærling hos ham, havde lavet ubrugbart Arbejde for et saadant Beløb, men desuagtet faaet Arbejdsløn udbetalt for det. Paa et Mæglingsmøde den 24. November ordnedes Sagen ved, at Fabrikanten betalte Manden 100 Kr.

Næstved, Præstø, Ringsted og Vordingborg. Entreprenørfirmaet Kastrup Nielsen & Petersen: Paa Dobbeltsporet Lou-Lundby havde Firmaet indført 10 Timers Arbejdsdag, der begyndte Kl. 6 Morgen (altsaa 1 Time før Normal-Arbejdstidens Begyndelse). Firmaet betalte Overarbejdet med 25 pCt. Tillæg for den første Time og 33⅓ pCt. for den 2. Time. Næstved Afdeling krævede 8 Timersdagen overholdt og 100 pCt. Tillæg for Overarbejdstimerne om Morgenen. Firmaet indgik straks paa at indføre 8 Timers Arbejdsdagen og efter en kortvarig Arbejdsstandsning den 17. Oktober indgik det ligeledes paa at betale Morgen-Overarbejdstimerne med 100 pCt. Tillæg og med tilbagevirkende Kraft.

Frederikssund. Entreprenørfirmaet Philip Petersen & Arvid Holm: Afdelingen klagede over, at Firmaet, der havde Arbejde i Entreprice paa den Midtsjællandske Jernbane, forlangte, at Arbejderne skulde udføre systematisk dagligt Overarbejde. Efter at Sagen var paatalt overfor Entreprenørforeningen, gik den i Orden ved Lokal-Forhandling.

Samme Afdeling. Entreprenør Erik Bruun: Arbejderne krævede 100 pCt. Tillæg til Timelønnen for Arbejde udført paa Søndag-Formiddage i Stedet for 50 pCt. Tillæg som Entreprenøren betalte. Sagen gik til Voldgift, hvor Opmanden afsagde en Kendelse gaaende ud paa, at Arbejderne dels fordi Overenskomsten med Centralforeningen ikke var gældende for det heromhandlede Forhold og dels fordi Arbejderne siden Februar 1921 havde udført Arbejde paa Søndag-Formiddage for Timeløn + 50 pCt. og kun for et enkelt Arbejde, der dog kun varede 76 Timer, havde krævet og ogsaa faaet udbetalt Timeløn + 100 pCt. Tillæg, i k k e har Krav paa 100 pCt. Tillæg for det udførte Søndag-Formiddagsarbejde.

Vejen. Cementstøberierne: Overenskomst med tilsluttet Akkordpriskurant oprettet Timeløn paa Fabrikken 112 Øre, udenfor Byen 130 Øre. Regulering August 1922 og Februar 1923 i Henhold til Forliget af 4. April 1922. Traadt i Kraft 1. Februar 1922.

Skelskør. Gasværksudvalget: Gasværket aflønnede 1 Mand, der var antaget til Nedrivning af Retorter med 112 Øre pr. Time. Afdelingen krævede i Henhold til Overenskomsten med Centralforeningen et Tillæg af 13 Øre pr. Time, hvilket Gasværket nægtede at betale. Sagen ordnedes derefter paa den Maade, at Manden fik udbetalt 10 Kr. ekstra for det udførte Arbejde.

Lyngby. De danske Statsbaner: Arbejderne krævede Smudstillæg for Arbejdet med Indlægning af Tømmer i Strandmøllebroen, fordi Tømmeret var frisktjæret. 5 a 6 Mand havde arbejdet hver 104 Timer.

Efter Henvendelse til Distriktschefen fik Arbejderne det krævede Tillæg udbetalt.

Taastrup. Københavns Vandforsyning: Angaaende Betaling for Armeringen af Jærn-Betonarbejdet ved Thorsbro Vandværk opnaaedes paa et Møde den 23. November Enighed om, at der betales 11 Øre pr. kg + 100 Kr. for Vanskeligheder ved Armeringen af Kanalen og Gesimsen og gives særlig Betaling for Afklipning af de Jærn, der ikke er leveret i anvendelig Længde.

Ringsted. Entreprenørfirmaet Hoffmann & Sønner: Entreprenøren betalte for Arbejde paa Midtsjællands Jernbane 1 Time om Morgenen før Normal-Arbejdstidens Begyndelse kun Timeløn + 25 pCt. Tillæg, men derimod for den første Overarbejdstime om Aftenen 33⅓ pCt. Tillæg og for den anden Time 50 pCt. Tillæg. Afdelingen krævede 100 pCt. Tillæg for Morgentimerne, 25 pCt. Tillæg for den første og 33⅓ pCt. Tillæg for den anden Overarbejdstime om Aftenen.

Belysningsarb., Kbhvn. Københavns Belysningsvæsen, Gasværkerne: Overenskomsten forlænget for 1 Aar fra 1. Juli 1922 til 1. Juli 1923. 800 Mand. Timelønningerne er: For Retorthusarb. 171 Øre, Arbejdere paa Mellemløn 168 Øre og Pladsarb. 165 Øre. Lønningerne regule-

res fra Februar 1923 med 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder.

Samme Afdeling. Københavns Kommune, Elektricitetsværkerne. Overenskomst oprettet. 70 Mand. Timelønnen reduceret fra 188 Øre til 151 Øre + 14 Øre pr. Time i særligt Tillæg = 165 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Overarb. 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg; Søn- og Helligdage til Kl. 12 50 pCt. Tillæg, derefter 100 pCt. Tillæg. For planmæssigt Søndagsarb. betales 25 pCt. Tillæg og for Arbejde paa søgne Fridage 50 pCt. Tillæg til Timelønnen (165 Øre). Regler for Behandling af faglig Strid, Traadt i Kraft 1. Juli. Forlænget til 7. September for 1 Aar til 1. Juli 1924 paa den ovenfor nævnte Betingelser.

Samme Afdeling. Kbhvns Komm. ang. Reserveformænd: Overenskomst oprettet. Timeløn 193 Øre, ved Kullosning 213 Øre. Arbejdstid 8 Timer. 8 Timers Løn daglig er garanteret uanset om Arbejdstiden er kortere. For Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde mellem Kl. 6 Morgen og 6 Aften, som ligger indenfor 48 Timers ugentlig Arbejdstid betales et Tillæg af 42 Øre pr. Time. For Arbejde paa søgne Fridage betales 50 pCt. Tillæg til Timelønnen. Overarbejde, som ovenfor anført. Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Juli. Forlænget 7. September paa de ovenfor anførte Betingelser til 1. Juli 1924.

Samme Afdeling. Kbhvn.s Komm. angaaende Losning og Læmpning af Kul: Overenskomst oprettet. Timeløn for Læmpning m. m. 215 Øre. Akkordpriser fasatte for Losning og Paalæsning af Færdselsvogne. For Arbejde indenfor 8 Timer daglig paa Ekstra Helligdage og mellem Kl. 6 Aften og 6 Morgen betales 25 pCt. Tillæg. Overarbejde som ovenfor anført. Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Juli. Forlænget 7. September 1 Aar til 1. Juli 1924 paa de ovenfor anførte Betingelser.

Samme Afdeling. Kbhvn.s Kommune angaaende Kulaflæsning i Sundby Gasværks Kulhus. Overenskomst oprettet. Akkordpriser fastsatte. Med Hensyn til Betaling for Over-, Søn- og Helligdagsarb. Behandling af faglig Strid, Regulering og Udløbstid gælder de i Hovedoverenskomsten fastsatte Bestemmelser. Forlænget til 1. Juli 1924.

Samme Afdeling. Kbhvn.s Komm. Ingeniørkontoret: Overenskomst oprettet. 150 Mand. Timeløn for Rørlæggere 171 Øre, Stemmere, Netopsættere og Arb. paa Justérstuen 165 Øre. Dag- og Nattevagter samt Arb i Akkord 151 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Overarb, som ovenfor anført. For planmæssigt Natarbejde erholder Arbejdere for Natholdsarb. 6 Nætter 50 pCt. Tillæg, derefter 25 pCt. For planmæssigt Søn- og Helligdagsarbejde 25 pCt. Tillæg. Akkordpriser fastsatte for Ledningsarbejde m. m. Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. Juli. Forlænget 7. September for 1 Aar til 1. Juli 1924 paa de ovenfor anførte Betingelser.

Samme Afdeling. Frederiksberg Belysningsvæsen. Midlertidig Overenskomst oprettet den 20. Juli angaaende Frederiksberg Gasværks timelønnede Arbejdere. 225 Mand. Lønningerne reduceredes 12 pCt. Regler for Behandling af faglig Strid. Bestemmelserne i Forslag til Ordning af Lønforholdene for Frederiksberg Kommunes Lønarbejdere efter 1. April 1922. Punkt 5 er ogsaa gældende.

Samme Afdeling. A/S Strandvej Gasværket. Overenskomst oprettet, gældende fra 1. Juli 1922. 50 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn for Retorthusarb. 179 Øre, Pladsarb. og Pudsere 173 Øre, Borger- og Badestuemænd 176 Øre. Arbejdere ved Maaleropstilling. Begyndere og Hjælpere 164 Øre, do. efter 1 Maaneds Arbejde samt selvstændige Opstillere 173 Øre. Arbejdere beskæftigede ved Kontrol- og Reparation af Lygter Kr. 90,25 til Kr. 96,29 pr. Uge. Overarb.: 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt.,, derefter 100 pCt. Tillæg.

Naar Pudsearb. udføres som Udearbejde betales 120 Øre ekstra pr. Dag. Koks til halv Betaling. Efter 3 Maaneders uafbrudt Arbejde erholder Arbejderne 1 Dags Sommerferie, efter 6 Mdr. 2 Dage efter 9 Maaneder: 3 Dage, efter 12 Maaneder: 4 Dage. For hele Aaret 2 Uger Ferie. Lønregulering eller Fornyelse som i København. Den 22. November forlængedes Overenskomsten 1 Aar til 1. Juli 1924 mod, at Lønningerne efter 1. Februar 1923 reguleres med 1 pCt. pr. Procent Pristallet er steget eller faldet.

Samme Afdeling. Strandvej Gasværk: Overenskomst oprettet angaaende Lønforholdet paa Beholderstationen ved Klampenborg. Ugeløn Kr. 68,87. 12 Dages Sommerferie. Afløsere paa Hverdage Kr. 15,97, paa Søndage Kr. 16,53 pr. Dag for 9 Timers Vagt. Afløsere under Ferie Kr. 20.76 a Kr. 21.48 pr. Vagt a 12 Timer. Afløserne erholder 70 Øre pr. Dag i Kørepenge. Regulering eller Fornyelse som paa Gasværket. Traadt i Kraft 1. Juli. Den 22. November forlængedes Overenskomsten for 1 Aar til 1. Juli 1924 paa de ovenfor nævnte Betingelser.

Samme Afdeling. Strandvej Gasværk. Overenskomst oprettet angaaende Timeløn og Akkordpriser for Hovedrørledningsarbejder m. m. 6 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Naar der arbejdes paa Gasværket betales Gasværkets Timeløn. Naar der arbejdes i Distriktet: Rørlæggere Kr. 14,42 pr. Dag, Stemmere og Arbejdere efter 1 Aars Tjeneste Kr. 13,84 pr. Dag. Almindelige Arbejdere og Hjælpere Kr. 12,88 pr. Dag. Nattevagter Kr. 12,88 pr. Vagt. Detailleret Akkordpriskurant. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Sommerferie som paa Gasværket. Regulering eller Fornyelse som paa Københavns Gasværker. Traadt i Kraft 1. Juli. Den 22. November forlængedes Overenskomsten for 1 Aar til 1. Juli 1924 paa de ovenfor nævnte Betingelser.

Samme Afdeling. Søllerød Sogneraad. Overenskomst oprettet for Gasværket. 15 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Retorthusarbejdere Kr. 83,79 pr. Uge. 171 Øre pr. Time, Pladsarb. 165 Øre. I Maskinstuen Arb. med Fridag hver 2. Søndag Kr. 83,79 pr. Uge, med Fridag hver Søndag Kr. 82,08 pr. Uge. Overarb. 50 pCt. Tillæg. Søndagsafløsere i Retorthuse 25 pCt. Tillæg. Arb. erholder efter 3 Maaneders Arbejde 3 Dage Sommerferie, efter 6 Maaneder 6 Dage, efter 9 Maaneder 9 Dage og efter 1 Aars Arbejde 12 Dage Ferie i Forbindelse med 2 Søndage. Efter 1 Aars Arbejde erholder Arbejderne i Sygdomstilfælde halv Løn i 6 Maaneder, derudover kvart Løn. Arbejderne skal være Medl. af en anerkendt Sygekasse og Lægeattest skal forevises. Efter April 1923 reguleres Dyrtidstillægget i Henhold til

Pristallet. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til 1. Oktober 1923.

Samme Afdeling. Hørsholm Gas- og Vandværk. Overenskomst oprettet. 12 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Retorthusarb. Kr. 81,08 pr. Uge, 171 Øre pr. Time. Pladsarb. 163 Øre pr. Time, Vandværksarb. Kr. 81,08 pr. Uge, Chaufføren og Montøren Kr. 81,08 pr. Uge. 171 Øre pr. Time. Søndagsafløserne i Retorthuset Kr. 14,40 pr. Vagt. Overarb. 50 pCt. Tillæg, Lygtetændere 216 Øre pr. Lygte pr. Maaned. Efter 1 Aars Arbejde erholder Arbejderen 12 Søgnedages Sommerferie. Efter 1 Aars Arb. erholder Arbejderen i Sygdomstilfælde halv Løn i 6 Maaneder, derefter kvart Løn i 3 Mdr. Arb. skal være Medlem af en enerkendt Sygekasse og Lægeattest skal forevises. Efter 1. April 1923 reguleres Lønninger og Dyrtidstillæg med 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til 1. Oktober 1923.

Samme Afdeling. Glostrup Sogneraad angaaende **Glostrup Gasværk.** Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn Kr. 78,20. Overarb. 50 pCt. Tillæg. Faste Arbejdere erholder 14 Dage Ferie. I Sygdomstilfælde erholder Arb. halv Løn i indtil 6 Maaneder, derefter kvart Løn i indtil de næste 6 Maaneder. Regulering pr. 1. April 1923 med 2 Øre pr. 3 Point Pristallet er steget eller faldet. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til en 1. Oktober.

Samme Afdeling. Glostrup Sogneraad angaaende **Taastrup Gasværk:** Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn Kr. 78,20. Overarb. 50 pCt. Tillæg. Faste Arbejdere erholder 14 Dage Ferie. I Sygdomstilfælde erholder Arb. halv Løn i indtil 6 Maaneder, derefter kvart Løn i indtil de næste 6 Maaneder. Regulering pr. 1. April 1923 med 2 Øre pr. 3 Point Pristallet er steget eller faldet. Traadt i Kraft 1. Oktober og gælder til en 1. Oktober.

Kuskene, Kbhvn. Københavns Kommunes Kørselsafdeling angaaende Bræddevognskørsel. Overenskomst oprettet. 225 Mand. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn Kr. 61,92 + 9,72 for 6 faste Overarbejdstimer a 129 Øre pr. Time = Kr. 71,74. Overarb. 2 Timer a 172 Øre, derefter 196 Øre. Søn- og Helligdage 196 Øre; paa Helligdage mellem 2 Søndage dog først fra Kl. 10 Formiddag. Overenskomsten af 10. April 1919 med senere Ændringer og Tilføjelser herunder Forligsmandens Mæglingsforslag af 4. April 1922 gældende imellem Kuskenes Fællesforbund og de københavnske Vognmandsforeninger er gældende for de ved Kørselsafdelingen beskæftigede Bræddevognskuske med hosstaaende Ændringer. Traadt i Kraft den 12. Oktober. Den 9. Oktober forlængedes Overenskomsten for 1 Aar til 16. April 1924 paa Betingelse af Bestemmelserne i Forligsmandens Forslag af 4. April 1922.

Chaufførerne. Gentofte Kommune. Overenskomsten fornyet mod 15 pCt. Reduktion (?) Mand. Ugeløn Kr. 74,16. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Overarb. 1. Time 193 Øre, 2. Time 206 Øre, 3. Time 232 Øre. 4. og følgende Overtimer 308 Øre. Da Spørgsmaalet om Overarbejdsbetalingens Størrelse først bragtes i Orden den 15. November fandt Efterbetaling Sted.

Brændselsafbærerne. A/S Christiansholms Fabrikker: Overenskomst oprettet. 30 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 133 Øre. Faste Arbejdere har Ret til 1 Uges Sommerferie. Sygepenge og Ulykkesforsikring i Henhold til Fabriksreglementet af 1. Januar 1909. Dagpenge er i Ulykkestilfælde 3 Kr. pr. Dag. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regler for Forlængelse af Overenskomsten og Regulering. Oprettet 16. Maj og gælder til en 1. April.

Nysted. Købmændene: Overenskomsten af 24. September 1920 forlænget den 13. Oktober til at gælde til 1. April 1924. 30 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn indtil 1. Februar 1923: Faste Arbejdere: 110 Øre, Savskærere 113 Øre, Løsarbejdere 115 Øre. Efter 1. Februar 1923: Faste Arb.: 108 Øre, Savskærere 111 Øre, og Løsarb. 113 Øre. Overarb.: 2 Timer a 30 pCt. Tillæg, Losning og Aflæsning af Mursten og Drænrør 74 Øre pr. 1000 Stk. pr. Mand. Alle Trælastpriser forhøjedes med 5 pCt. Regler for Regulering og Forlængelse af Overenskomsten. Traadt i Kraft 14. Oktober.

Aarhus K. Aarhus Vognmandsforening: Overenskomsten af 22. Juni 1922 forlænget (22. Juni og 30. September) 1 Aar til at gælde til 1. April 1924. 241 Mand. Arbejdstid 8 Timer + ¾ Time Staldtjeneste pr. Dag. Ugeløn Kr. 57,64 (52,16 + 5,48), Dagløn Kr. 10,15. Flyttearbejdere 194 Øre pr. Time. Overarb. 1. Time 25 pCt. (135 Øre), 2. Time 33⅓ (144 Øre), derefter til Kl. 9 Aften samt Søndag til Kl. 12 Middag 50 pCt. (163 Øre), efter Kl. 9 Aften og Kl. 12 Søndag Middag 100 pCt. (218 Øre), Helligdage 50 pCt. Kuske, der har været fastansatte paa Ugeløn i 12 Uger i Maanederne Februar, Marts, April, Maj erholder 3 Dages Sommerferie med fuld Løn. Særlige Betalingsregler fastsatte for Stads-, Kaper- og Ligvognskørsel samt Kørsel udenfor Byen og paa Landet. Ulykkesforsikret for en Dagpenge af 3 Kr. pr. Dag fra 1. Dags Tilskadekomst. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering, som den er fastsat mellem Hovedorganisationerne. Dagrenovationskuske Kr. 63,98 pr. Uge. Natrenovationskuske Kr. 61,34. 41 Mand. Overarb. 1. Time 156 Øre, 2. Time 167 Øre til Dagrenovationskuskene og Overarb. 1. Time 150 Øre, 2. Time 160 Øre og 3. Time 180 Øre til Natrenovationskuskene, Natrenovationskuskene betales med 125 Øre for Hentning af Vognene.

Abonnement paa „Arbejdsmændenes Fagblad"

kan tegnes hos Afdelingskassererne, paa alle Postkontorer hele Landet over eller ved skriftlig Anmeldelse direkte til Hovedkontoret, H. C. Andersensgade 14 St., København K.

Prisen er 1 Kr. pr. Kvartal frit tilsendt.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding), København K.

Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hovedkontor: H. C. Andersensgade 14, St., Kbhvn. K. Telefon 2140.

Fortegnelse over samtlige Afdelingers Adresser.

KØBENHAVN OG OMEGN:

Belysningsarbejdernes Fagforening for København og Omegn. Kontor Vesselsgade 24, 1., N. Telf. Nora 141. Form. H. F. Augustinusen, prvt. Telf. Str. 1423 x. Kasserer Ch. Christensen, Jagtvej 102, 3. L.

Brænderiarbejdernes Afdl. Form. J. C. Andersen, Estlandsgade 12 A, 3. B. Kass. Victor Gerløv, Baldersgade 73, 1. L.

Brændselsafbærernes Afdl. Form. Julius Andersen, Peder Hvidtfeldtsstræde 12, 3., K. Telf. Vester 2831 x. Kasserer A. Angelsø, Heimdalsgade 11, 2., L.

Brødkuskenes Afdl. Form. H. Jensen, Horsensgade 16, 3. Ø. Tlf. Øbro 3316 v. Kasserer N. P. Petersen, Struenseg. 51, St.

Budenes Organisation: G. Madsen, Dannebrogsgade 36, St. Kasserer: Jul. Sindt, Eskildsgade 38, 2. Kontor Dannebrogsgade 36, St. Telf. Central 14,721.

Chaufførernes Afdl. Form. Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, St., K. Telf. Central 14033. Kasserer V. Petersen, Adr. Kontoret.

Fabrikarbejdernes Afdl. Form. Martin Svendsen. Kontor, Blaagaardsgade 4 A, N. Telf. 3404. Kasserer O. Wessberg, sammesteds.

Film- & Forlystelsesfunktionærernes Forbund: Form. Th. Lindberg Pharsen, Telf. V. 1326 v, Skydebanegade 7, 1., B. Kass. Poul Brandt, Ægirsgade 46 A, 4., L.

Frederiksberg komm. Arbejdsmænds Org. Form. G. Hansen, Peter Bangsvej 52, 3. t. h. Telf. Godthaab 3448 y. Kass. N. P. Jensen, Nyelandsvej 59, 3., F.

Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund: Form. Johannes Nielsen, Nørre Søgade 29, 1., K. Telf. 9961. Kasserer S. M. Michaelsen, Trepkasg. 3, 4. Ø.

Havnearbejdernes Fællesforbund. Formand: Martin Darup, Kontor Dr. Tværgade 40. K. Telf. Palæ 282. Privat Egilsgade 48, 4. Telf. Sundby 2507 y. Kasserer: Th. Nielsen, Dr. Tværgade 40. K. Privat Borgergade 69 K.

Hotelfunktionærernes Afdl. Form. Lauritz Heiberg, Dannebrogsgade 14, 3., B. Telf. Vester 6859. Kasserer M. Ferslev, Bustrupsgade 9, 4., V. Telf. Vester 1309 v.

Hærens og Flaadens Afdl. Kontor: Lyneborggade 20, 3., S. Telf. Sundby 4103 x. Form. A. Jensen, Prinsessegade 73 B, 3., C. Kass. H. Rasmussen, Adr.: Kontoret.

Isoleringsarbejdernes Afdl. Formand og Kasserer Arthur Nielsen, Thorsgade 14, 4. Tlf. Taga 39 y.

Jord- og Betonarbejdernes Afdl. Form. Niels Rasmussen, Kontor Kapelvej 55, N. Telf. 3496. Kass. J. H. Hoppe, sammesteds.

Jærnbanearbejdernes Afdl. B. Form. H. Petersen, Solitudevej 10, 4. N. Telf. Nora 2784 y. Kasserer: P. Jensen, Tycho Brahesalle 34, 1. S.

Jærnbanearbejdernes Afdl. M. Form. H. P. Hansen, Victoriagade 30. Kass. V. Knudsen, D. S. B. Tjenesteboliger F. 4. V.

Jærnbanearbejdernes Afdl. T. Form. A. J. Vestergaard, Nrd. Fasanvej 95, 2. t. v. F. Kasserer: P. M. Christensen, N. Fasanvej 21, 1. t. v. F.

Kastrup: Afdelingens Kontor: Kastruplundsgade 11. Telf. Kastrup 18. Form. Rich. Ludwig, privat Bopæl: Alderdomsvej 12, Kastrup. Kass. Johannes Schach, Havnevej 4. 1., Kastrup.

Kuskenes Fællesforbund. Form. A. Christensen, Larslejstræde 1, K. Telf. 5640. Kass. Chr. Andersen, Dannebrogsgade 18,1., V.

Københavns Banegaardes priv. Arbejderes Afdl. Form. N. P. Andersen, Oehlenschlægersgade 35, 5., B. Telf. Vester 6890 v. Kasserer: Jens Hansen, Stormgade 19, B.

Lager- og Pakhusarbejdernes Afdl. Form. Robert Nielsen, St. Hansgade 4, St., N. Telf. C. 10,147. Kass. Johs. Jacobsen, Guldbergsgade 16, 2. N.

Marmor- og Granitslibernes Fagforening. Form. N. Pehrson, Ll. Marstrandsvej 6, 4., Ø. Kasserer: F. Andersen, Hejmdalsgade 13, 1., L.

Mælkeriarbejdernes Afdl. Form. Kr. Højlund, Godthaabsvej 56, F. Telf. Godthaab 132 y. Kass. M. Rasmussen, Holger Danskesvej 84, 2., F.

Oliemøllernes Afdl. Form. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y., prvt. Telf. Str. 340 x. Kasserer C. Jensen, Tyrolsgade 13, 3., S.

Post- og Toldvæsenets Ekstraarbejdere. Form. A. Christiansen, Østergaards Allè 1, Valby. Tlf. Valby 1011. Kass. Chr. Svendsen, Revalsgade 6 B, 2. B.

Remissearb. Fællesafdl. Form. O. F. V. Heintze, Valdemarsgade 46, B. Telf. Vester 126 y. Kass. C. Rasmussen, Danmarksgade 13, V. — Københavns Afdelings Formand: O. F. V. Heintze. Kasserer C. Jakobsen, Danmarksgade 8, 1., V.

Renovationsarb. Afdl. Form. A. Th. Henriksen, Holmblads Boulevard 1, 1. Kass. Chr. Jensen, Jægersborggade 16, 2.

Sandlossernes Fagforening. Form. H. Eriksen, Saxogade 27 A, 4. Kass. H. L. Andersen, Aarhusgade 48, 1., Ø.

Støberi- og Maskinarbejdsmændenes Afdl. Form. C. Brun, Admiralgade 22, 1., K. Telf. 5170. Kass. C. Madsen, Overgaden o. V. 54, 1., C.

Sukkerhusarbejdernes Fagforening. L. Petersen, Gunløgsgade 60, 2., B. Telf. Sundby 2536 x. Kasserer V. Nikolajsen, Burmeistergade 3, 1.

Tagpaparbejdernes Afdl. Form. N. P. Larsen, Ndr. Fasanvej 114, 2, F. Telf. Vester 5747 u. Kasserer C. Villumsen, Flensborggade 2, 1. B.

Toldbodarbejdernes Fagforening. Form. C. O. Rød, Fischersgade 21, 1., S. Kass. Th. Sundstrøm, Visbygade 8, St., Ø.

Trælager- og Pladsarb. Afdl. Form. Rasmus Steen, Rødovre pr. Valby. Tlf. Rødovre 110.

Vagtfunktionærernes Afdl. Form. H. P. Lauritzen, Nygade 6, St., Valby. Kass. L. J. Valdemar, Rørholmsgade 18, Kld., K.

Øl- og Mineralvandsarb. Afdl. Form. L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, 1.

JYLLAND OG FYN:

Aabenraa. Hans Henrichsen, Vestergade 14.

Aalborg A. Jens Olsen, Valdemarsgade 4. Telf. 3361.

Aalborg C. Jens Pedersen, Nygade 11, Vejgaard, Aalb.

Aalborg F. Jens Tranholm, Østergade 33, Vejgaard, Aalborg. Tlf. 1518.

Aalborg H. Søren Jacobsen, Christiansgade 3, 2.

Aalborg K. H. K. Andersen, Løkkegade 5. Telf. 2380.

Aalbæk. Jørgen Højbjerg, Napstjert pr. Jerup.

Aalestrup. Jacob Uldbjerg, Aalestrup.

Aarhus A. Johannes Kortsen, Kristiansgade 27. Tlf. 2073. (Privat: Sølystgade 38).

Aarhus C. Aksel Jensen, Sølystgade 45.

Aarhus F. Chr. Christensen, Falstersgade 47, 2.

Aarhus H. Anders Mikkelsen, Bylowsgade 7, 1.

Aarhus J. Hans Larsen, de Mezasvej 3, 3.

Aarhus J. B. A. Kjeldsen, Tangen 8.

Aarhus Komm. Bernt Jensen, Falstersgade 31, 1.

Aarhus K. J. Ilsøe, Godthaabsgade 8. Tlf. 3278.

Aarhus M. Th. Christiansen, Holbergsgade 16, St.

Aarhus O. M. Nielsen, Læssøgade 47, 1.

Aarhus St. P. Thorendahl, Vestergade 25 A, 2. S. o. G.

Aars. Kr. Larsen, Tingvejen, Aars.

Agerbæk. Louis Hansen, Tofterup St.
Agersted. Paptækker Laurits Jensen, Agersted.
Agger. Peter Vinge, Agger pr. Vestervig, Jyll.
Alheden: Fr. Jensen, Skræ pr. Kjellerup.
Aidt. Joh. O. Kjær, Vejerslev pr. Thorsø.
Ansager. Martin P. Marcussen, Ansager St.
Arden. Jens P. Jensen, Arden pr. Arden St.
Assens, Fyn. Laurits Petersen, Ramsherred 47. Telf. 148.
Assens, Jyll. Karl Jensen, Assens pr. Mariager.
Auning. Søren Chr. Sørensen, Auning pr. Auning.
Baistrup. A. Nielsen, Baistrup pr. Tinglev.
Beder-Malling. Andreas Petersen, Malling.
Bjerringbro. Th. Carlsen, Bjerringbro.
Blaahøj. Mads Madsen, Blaahøj pr. Blaahøj St.
Bogense: Chr. Kristiansen, Odense Landevej.
Brabrand. V. Loft, Brabrand.
Brahetrolleborg Skovarbejdere. Skovarbejder Rasmus Sølyst, Mellemhaverne pr. Haagerup.
Bramminge. Jacob Sørensen, Bramminge.
Brande. Chr. Olesen, Nørregade. Telf. 162.
Brovst: Chr. P. Christensen, Brovst St.
Bryrup. Chr. J. Christensen, Bryrup St.
Brædstrup. Hans Peter Nielsen, Søgade 25, Brædstrup.
Brønderslev. Laurits Larsen, Vestergaardsvej 30.
Brørup. Th. Thomsen, Folding pr. Brørup.
Bylderup. Theodor Hansen, Jejsing.
Bække. Anders Andersen, Bække.
Bælum. S. P. Larsen, Bælum St.
Daugaard. Anton Therkelsen, Daugaard.
Durup. Kr. Pedersen, Glynge pr. Durup.
Dybvad. Thomas Sørensen, Dybvad.
Ebeltoft. O. Olsen, Nedergade.
Ejsing. Jørgen Chr. Nielsen, Geddal, Ejsing pr. Vinderup.
Egernsund. Aug. Hilmer, Egernsund.
Esbjerg. J. H. Ravn, Danmarksgade 45. Telf. 108. Kontortid 9—12 og 3—7.
Faaborg. Erik Pedersen, Sandegyde 67.
Faarup. Otto Pedersen, Faarup St.
Faistrup. Karl Hedegaard, Faistrup pr. Mundelstrup.
Ferring. Kr. Krarup, Ferring pr. Bonnet.
Fredericia A. N. Andreasen, Fyensgade 74, 2.
Fredericia F. Johannes Petersen, Fynsgade 76.
Fredericia H. Martin Andersen, Prinsensgade 22.
Fredericia K. J. P. Stephansen, Vejlevej. Telf. 936.
Frederikshavn A. J. C. M. Vesterskov, Tuxensgade 6
Frederikshavn H. Chr. Jensen, Svendehjemmet.
Fussingø. Chr. Verner, Svinding pr. Randers.
Galten. P. Andersen, Galten.
Give. Niels Nielsen, Søndergade, Give.
Gjern. S. P. Jensen, Hotel »Gjern«, Gjern St.
Gjøl-Øland. Marinus Jacobsen, Gjøl pr. Gjøl.
Gjørding. Andreas Nissen, Gjørding By, Gjørding St.
Glamsbjerg. Anton Jørgensen, Køng pr. Glambjerg.
Glatved. Anton Andersen, Balle.
Glejbjerg. Jens F. Nielsen, Terpling pr. Glejbjerg.
Graasten. Johs. Koch, Nalmadebro, Graasten.
Grenaa. Rasmus Jensen, Grønland, Grenaa.
Grindsted. Thule Friis, Frederiksberg, Grindsted.
Grønbjerg. N. P. Sørensen, Vesterled, Filskov.
Haderslev. Carl Hansen, Moldrupvej 27.
Hadsten. Jens Sørensen, Vinterslev, Hadsten.
Hadsund. Kristian Jensen, Frederiksberg, Hadsund. Telf. 173.
Hammel. P. S. Dyhr, Hammel.
Hammershøj. Ole Jensen, Hammershøj pr. Viborg.
Hampen. Anders Rasmussen, Arritskov pr. Hampen
Handsted-Lundum. Ejnar Falk, Egebjerg pr. Horsens.
Harboøre. Peder Andersen, Harboøre.
Harlev. Jens Røgen, Fremlev pr. Harlev.
Hasle, Jyll. H. M. Mathiasen, Hasle pr. Aarhus
Haslund-Ølst. Jens Nielsen, Ølst pr. Randers.
Hee. Jens Lauridsen, Hee, Jylland.
Herning. Jens Jensen, Bethaniagade 20. Telf. 462.
Hinnerup. Martin Pedersen, Hinnerup.
Hirtshals. Niels Godsk, Hirtshals pr. Hjørring.
Hjallerup. Anton Christensen, Paghsgade.
Hjerm. Johan Christensen Hjerm.
Hjørring. L. P. Larsen, Strømgade 4. Telf. 751
Hobro. Martin Mikkelsen, Horsø, Hobro.
Holstebro A. Chr. Strømvig, Nørregade 33.
Holstebro K. Niels Dalgaard, Lægaardsvej, Holstebro.
Holstebro St. Aksel Petersen, Sønderlandsgade 1.
Holsted. Hans P. Jensen, Holsted St.
Hornslet. J. Laursen, Hornslet Mark, **Hornslet.**
Horsens A. Jens Jensen, Sommerlystgade 8. Tlf. 495
Horsens H. Niels Anton Iversen, **Søndergade 43.**
Horsens K. Ludvig Jørgensen, Spedalsø 15.
Houlbjerg. Niels Bengtsen, Houlbjerg pr. Lauerberg.
Hovedgaard. Christian Christensen, Hovedgaard St.
Husby. Rasmus J. Hansen, Tybrind pr. Eiby St.
Hvornum. Andreas Hansen, Hvornum pr. Hobro.
Højslev. Jens Larsen, Søby pr. Højslev.
Ikast. Niels Chr. Jensen, Ikast, Ikast, St.
Jelling. J. Munck Petersen, Jelling, Jylland.
Juelsminde. Anton Nielsen, Teglværket, **Juelsminde.**
Karup. Chr. Grove Jensen, Karup.
Kerteminde. Chr. Mogensen, **Søndergade 56.**
Kjellerup. Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding A. Frants Thomsen, Stejlbjergvej 30, Kolding. Telf. 305.
Kolding H. S. P. Sørensen, Schørringsvej 12, 1., Kolding.
Kolind. S. P. Sørensen, Kolind.
Kongerslev. Karl Nielsen, Kongerslev, Jyll.
Kristiansfeld. Morten Riis.
Kvissel. Peter Sørensen, Nr. Broens Hus, Kvissel St.
Langaa. Jens Martin Jensen, Gl. Langaa pr. Langaa St.
Laurberg. Valdemar Gabriel, Laurberg.
Laven. Jens Jensen, Alling pr. Laven St.
Lem. N. Jensen Nørgaard, Gyldendal, Lihme pr. Skive.
Lemvig. Jens Dalgaard, Rødvang, Vangevej, Lemvig.
Lunderskov. Hans Jørgen Jensen, Storegade, Lunderskov.
Lysbro. Jesper Jensen, Lysbro pr. Silkeborg.
Løgstør. Karl Grønning, Vægtergade.
Løkken. Hans Eskildsen, Løkken.
Løsning. Anton Andersen, Rimmerslund Mk. pr. Hedensted.
Mariager. Chr. Mikkelsen, Vestergade.
Middelfart. H. C. Schou, Odensevej 62.
Moselund. Karl Jensen, Julianehede, Engesvang.
Mou. Martin Svendsen, Mou.
Mønsted. Anton Kristensen, De jydske Kalkværker pr. Sparkær.
Mørke. Kjeld Jacobsen, Mørke Mark pr. Mørke St.
Nibe. F. Fagersen, Tyvdalsgade, Nibe.
Nyborg. C. Larsen, Vestervoldgade 6. Telf. 486.
Nykøbing, Jyll. A. J. C. Christensen, Refshammer pr. Nykøbing.
Nykøbing, Jyll. F. N. P. Christoffersen, Nørregade 40.
Nørre Aaby. Jens Hansen Jensen, Nr. Aaby St. Telf. 133.
Nørre Sundby A. Niels Villadsen, Ryesgade 3. Telf. 1582. Kontortid: 12—1 og 6½—7½.
Nørre Sundby H. Th. Jensen, Vestergade 1, Nørre Sundby.
Odder. Anders M. Sørensen, Nørregade 23.
Odder Skovarb. Søren Rasmussen, Fillerup pr. Odder.
Odense A. Carl Larsen, Ramsherred 15. Telf. 3813.
Odense C. Jacob Hansen, Vesterbro 99.
Odense F. C. Mathiesen, Frederiksgade 46, 1. Telf. 3158.
Odense G. P. Rasmussen, Enighedsvej 2, Odense.
Odense H. Anders Jensen, Slotsvej 4.
Odense Komm. K. Jakobsen, Viktoriagade 32, 1.
Odense K. P. Jensen, Jens Bentsensgade 10, 1.
Odense L. P. Th. Thomsen, Kanalvej 40, Odense.
Odense M. Chr. Jensen, Kanslergade 5, 1. Sal.
Odense S. P. F. A. Petersen, Vesterbro 112, 3 Sal tv.
Odense St. A. Larsen, Hannerupgaardsvej 51, 1. Telf. 3379.
Onsild. C. Nørgaard, Kongsvaddalen pr. Onsild.
Ormslev. Erik Pedersen, Ormslev By pr. Ormslev St.
Oue. Chr. Pedersen, Oue pr. Hobro.

Over Jerstal. Niels Glimberg, Alkjær pr. Over Jerstal.
Pandrup. C. M. Pedersen, Bleggrav pr. Kaas St.
Pindstrup. Harry Nielsen, Ringsø pr. Pindstrup.
Randers A. S. Simonsen, Viborgvej 18, St. Telf. 2296.
Randers F. Jens Chr. Sørensen, Fjordgade 9, 1.
Randers J. S. A. Nielsen, Nørrebrogade 70.
Randers K. P. C. Nielsen, Kirkegade 16. Telf. 1571.
Randers M. Chr. Jensen, Nordostvej 10. Randers.
Ribe. Jørgen Johansen, Præstegade 390, Ribe.
Ringe. Johs. Hansen, Villavej.
Ringkøbing L. Chr. Lauridsen, Nørregade 15.
Rudkøbing. Jens Johansen, Bellevue, Rudkøbing.
Ry. Magnus Voltmann, Gl. Ry pr. Ry St.
Ryomgaard. Møller Jørgensen, Margretelund, Ryomgaard
Rødding, Nørrejylland. Søren Kr. Kristiansen, Rødding Hede pr. Skive.
Rødding, Sønderjylland. P. M. Skou, Rødding, Sdr. Jylland.
Rønbjerg. Rs. Carlsen, Hvide Mose, Vinderup.
Seest. Chr. Davidsen, Seest pr. Kolding.
Silkeborg A. Carl Jensen, Valdemarsgade 33.
Silkeborg St. Mads Madsen, Skolegade 40.
Sindal. Vald. Rasmussen, Nørregade 65.
Skaade. Kr. Nielsen, Langballe pr. Maarslet.
Skagen. N. P. Christensen, Vesterby, Skagen.
Skanderborg. Høier Maltesen, Banegaardsvej 10.
Skarehage. Kristian Sørensen, Ejerslev, Nykøbing M.
Skelund. Anders Laursen, Ellensminde pr. Skelund St.
Skive A. Johannes Mortensen, Thinggade 20. Tlf. 107.
Skive K. Th. Thomsen, Kirkegade 7.
Skjern. Chr. Skaarup, Østergade 46.
Skjød. Jens Olesen, Sønderskov pr. Hammel.
Skovarbejderne. Magnus Stobberup, Dagnæs pr. Horsens.
Skærbæk. Chr. Mærsk, Skærbæk.
Skørping. Laurits Nielsen, Otruphuse pr. Skørping.
Sparkær. Niels Chr. Jeppesen, Sparkær St.
Stenderup. S. Sørensen, Stenderup.
Stenstrup. Jens P. Andersen, Slæbæk pr. Kirkeby.
Stenvad. C. M. Jokumsen, Ørbæk pr. Ramten.
Stevn. Karl M. Christensen, Ringelvig pr. Hadsund
Stevnstrup. Peder Olesen, Stevnstrup.
Stilling. Chr. Madsen, Stilling St.
Stoholm, Peder J. Pedersen, Stoholm.
Struer. N. P. Iversen, Vestergade 57
Støvring. Laurids Larsen, Støvring.
Svendborg. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33. Tlf. 457.
Svendstrup. P. Qvist, Svendstrup.
Svindinge. Johs. Madsen, Svindinge pr. Øxendrup.
Sæby. A. C. Nielsen, Søndergade 15, Sæby.
Søby-Sall. J. Chr. Thomsen, Tulstrup pr. Sall St.
Sønderborg. J. Philipsen, Fagforeningshuset, Bjerggade 7.
Sdr. Felding. Niels Kjergaard. Sdr. Felding.
Sønder Omme. Martin Jensen, Stakroge St.
Sdr. Stenderup. Sofus M. Due, Sdr. Stenderup, Varmark.
Taars. Chr. Risberg, Taars St.
Tange. Jens Vestermark, Ans pr. Ansby.
Tarm. N. Chr. Jensen, Tarm.
Tavlov. Karl Vilhelmsen, Sdr. Vilstrup pr. Eltang.
Thisted. Chr. Iversen, Kastet 25.
Thorsager. Alfred Bendiksen, Thorsager pr. Thorsager St.
Thorsø. Jens Jensen, Gammellund pr. Sall.
Tilst. Nikolaj Lajer, True Mark pr. Mundelstrup.
Tinglev. Michael Christensen, Villa »Daheim«, Grønnevej Tinglev.
Tinning. Arent Madsen, Foldby Hede pr. Hinnerup.
Tistrup. Aksel Hammelsvang, Tistrup.
Toustrup. Albert Nielsen, Toustrup pr. Toustrup St.
Tranbjerg. G. Møller, Sleth pr. Tranbjerg.
Troldhede. Carl Bevensee, Troldhede.
Trustrup. Søren Christensen, Trustrup.
Tylstrup. Julius Petersen, Toften, Tylstrup.
Tønder. R. Hansen, Mellemgade 7.
Tørring. Peter Christensen, Staugaards Mark pr. Tørring.
Udbyneder. Kr. Sørensen, Havndal St.
Uggelhuse. Chr. Christensen, Floes Skov pr. Uggelhuse.
Ulstrup. Marius Sørensen.
Vamdrup. L. Blom, Tværgade.
Varde. Rasmus Hansen, Hjertingvej 11, Varde.
Vejen. J. Chr. Bach, Rolighedsvej 15.
Vejle A. Mads Madsen, Gl. Havn 20.
Vejle F. Jens Nielsen, Gl. Havn 36. Telf. 1585.
Vejle K. Chr. Dahl Hansen, Ribevej 16, 1.
Vejle M. Aksel Nielsen, Koldingvej 40.
Viborg. P. Mathiasen, Nørregade 4
Viby, Jyll. Jens Olsen, Vestergaardsvej, Viby, Jyll.
Vigerslev. Marius Eriksen, Komigen pr. Langesø.
Vildbjerg. Søren Kjærgaard, Vildbjerg.
Vinderup. Marius Nielsen, Havevej.
Vojens. Jørgen Hesselberg, Jegerup ved Vojens.
Voldby. Niels A. Nielsen, Voldby pr. Hammel.
Voldum. Kristian Hansen, Aarslev, Randers.
Volstrup. Jens Hansen, Skovgaarsd Mølle Hus pr Hørby.
Vraa. Niels Chr. Nielsen, Mejerigade 4, Vraa St.
Værum-Ørum. Kr. Lykke, Værum pr. Randers.
Ølgod. S. Axelsen, Ølgod St.
Ørnhøj. Chr. Cedergren Beck, Grønbjerg.
Ørting. Jens Joh. Jensen, Ørting Mose pr. Odder.
Øster Vraa. Niels Kristensen, Skovs Vej, Baader pr. Frederikshavn.

SJÆLLAND OG ØERNE:

Aakirkeby. Harald Køhlert, Aaker pr. Aakirkeby.
Allinge-Sandvig. S. Wahlstrøm, Strandvejen, Allinge, Bornholm.
Asnæs. L. P. Jørgensen, Tolsager pr. Asnæs.
Ballerup. Aug. Christensen, Andelsboligforen., Ballerup.
Birkerød. Oluf Andersen, Bakkevej.
Bloustrød. Carl Hansen, Allerød pr. Lillerød St.
Bornh. Skovarb. Hans Westh, Nydamshus pr. Aakirkeby.
Borup. Carl Jacobsen, Nørre Dalby, Borup St.
Esrom. N. P. Nielsen, Tumlinghus pr. Esrom.
Faxe. Chr. Johannsen, Rønnedevej.
Faxe Ladeplads. Ole Olsen Høgsholt, Faxe Ladeplads.
Fensmark. Carl G. Clausen, Fensmark Forsamlingshus pr. Olstrup St.
Fredensborg. Julius Hansen, Grønholt, Fredensborg.
Frederikssund. Hans St. Larsen, Lundevej, Frederikssund.
Frederiksværk. P. Larsen, Parallelvej. Telf. 166.
Gadevang. Jens Jensen, Gadevang, Hillerød St.
Glostrup. P. Chr. Jørgensen, Godsbanevej 11, Glostrup.
Glumsø. Anders Petersen, Glumsø Præstemark, Glumsø.
Grænge. Niels Chr. Hansen, Grænge pr. Grænge St.
Græsted. Martin Henriksen, Græsted.
Gudhjem. Hans Jensen, Gudhjem, Bornholm.
Gørlev. Peder Pedersen, Rye pr. Gørlev.
Gørslev. P. Johansen, Gørslev Nyvang, Østervang St.
Haarlev. Niels P. Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Hasle, Bornholm. Jenus Espesen, Degnekrogen, Clemens pr. Hasle, Bornholm.
Haslev. Vald. Jørgensen, Kirkepladsen, Haslev.
Havdrup. Vilh. Christiansen, Havdrup Telf. 113.
Hedehusene. Lars Petersen, Fabriksvej, Hedehusene.
Helsingør A. Chr. Thelin, Andelsboligforeningens Hus Nr. 3, Gurrevej, Helsingør.
Helsingør F. C. C. Petersen, Lille Lundegade 7, St.
Helsingør S. L. P. Poulsen, Sudergade 13.
Herfølge. Julius Larsen, Svansbjerg pr. Herfølge. Telf. Herf. 65.
Herlufmagle. Frede Larsen, Gelsted pr. Herlufmagle.
Hillerød. H. P. Jensen, Østergade 2. Tlf. 312.
Holbæk. Carl V. Jensen, Holbæk.

Holeby. Lars Chr. Jensen, Erindlev pr. Rødby.
Hvalsø. Niels Larsen, Nr. Hvalsø pr. Hvalsø.
Hørsholm. Thorvald Andersen, Dronningevej 20, 2. Telf. 283.
Hørve. Jens Zachariasen, Hørve Lillevang pr. Hørve.
Ivigtut. Jørgen Willumsen, Kryolitarbejder, Ivigtut, Grønland. (Adr. Gl. Torv 22).
Jyderup. P. Andersen, Teglværksvej, Jyderup St.
Jydstrup. Hans Fr. Petersen, Jydstrup pr. Ringsted.
Kallundborg. Rasmus Laursen, Baggraven 3, 2. Telf. 512.
Karise. Jens Kristensen, Karise Overdrev, Karise St.
Knabstrup. Jørgen Marcussen, Knabstrup Teglværk, Knabstrup.
Kongsted. Jens Rasmussen, Rønnede Kro pr. Rønnede.
Korsør. Alfred Sørensen, Baggade 18. Telf. 411.
Køge A. Chr. Møller, Adrs. Johs. Mortensen, Strandvejen, Sdr. Køge.
Køge G. P. Madsen, Søvang pr. Køge.
Køge K. Chr. Christiansen, Vestergade 19.
Langebæk. Peter Chr. Skov, Kallehave pr. Kallehave St.
Lyderslev. Stockholm Petersen, Lyderslev pr. Store-hedinge.
Lyngby. Hans J. Sonberg, Jernbanevej 5.
Lynge. Nicolai Larsen, Lynge By pr. Lynge St.
Maarum. Aug. Svendsen, Ejlstrup pr. Helsinge.
Maribo. Johs. Petersen, Nørre Søgade 5.
Møen. H. P. Larsen, Udby pr. Stege. Telf. 164.
Mørdrup. P. Schack, Kongevej 28, Helsingør.
Nexø. Jens Hansen, Nyboder.
Nivaa. Jørgen Jørgensen, Sletten, Humlebæk.
Nykøbing F. Thorvald Rasmussen, Lollandsgade 6.
Nykøbing Sj. Fr. Petersen, Algade 74. Nykøbing Sj.
Nysted. H. C. Madsen, Østergade 7.
Næstved. Frands Petersen, Amtmandsgade 9. Tlf. 880. (Privat 813.).
Nørre Alslev. Johannes Rasmussen, Eskildstrup.
Odsherred. Viggo Larsen, Glostrup Overdrev pr. Nykøbing Sj.
Ousted. Niels Nielsen, Gulbæk, Ny Ousted pr. Lejre.
Præstø. Ole Chr. Petersen, Grønnegade 151.
Refsnæs. N. P. Offersen, Aagerup, Kallundborg.
Ringsted. Vilh. Andersen, Søndergade. Telf. 421.
Roskilde. Axel Petersen, Støden 5. Telf. 813.
Ruds-Vedby. Oluf Lorentzen, Vedby Skov, Ruds-Vedby
Rødby. Emanuel Hansen, Rødby Havn, Rødby.
Rødvig. Jens C. Nielsen, Havnlev Mark pr. Rødvig.
Rønne. Helfred Nielsen, Ny Østergade 40.
Samsø. Jens Albrechtsen, Thorup Mark pr. Tranebjerg.
Siersley Jakob Jakobsen, Ringe pr. St. Hedinge.
Skelskør. Anders Jensen, Ahlgade.
Skibby. Magnus Madsen, Østby pr Skibby.
Skævinge. Holger Jensen, Borup pr. Skævinge. Telf. Skævinge 85.
Slagelse A. Vilh. Brodersen, Bredegade 44.
Slagelse F. Vilh. Christiansen, Volden 4. Telf. 424.
Sorø. A. P. Christiansen, Søndergade 18. Telf. 309.
Stenlille. J. P. Johansen, Stenlille, Stenlille St.
Storehedinge. P. Rasmussen, Rengegade 109.
Strøby. Kristen Pedersen, Strøby pr. Strøby. Tlf. Holtug 65.
Stubbekøbing. H. Bille, Lindevej.
Svaneke. Karl Jørgensen, Hullebakken, Svaneke.
Svinninge. Hans V. Christiansen, Svinninge.
Søllerød. Alfred Larsen, Engvej pr. Vedbæk.
Taarnborg. Carl Rasmussen, Halseby pr. Korsør.
Taastrup. Laurits Christensen, Strøhusene pr. Taastrup.
Thoreby. S. Hansen, Thoreby pr. Flintinge.
Thorkildstrup. Ejnar Jensen, Thorkildstrup Mark pr. Roskilde.
Tureby. Ejnar Nielsen, Høstentorp pr. Tureby.
Tikøb. Vilh. Larsen, Borsholm Overdrev pr. Hellebæk.
Tingsted. Fr. Rasmussen, Thingsted St.
Tølløse. Jens P. Hansen, Trekronervej, Tølløse St.
Vejby-Tibirke. Laurits Petersen, Vejby pr. Helsinge.
Vemmelev. Georg Jørgensen, Forlev Mark, Forlev St.
Vemmetofte. N. P. Pedersen, St. Spjellerup pr. Karise.
Viby. Christian Hansen, Gl. Viby, Viby St., Sjælland.
Viskinge. Chr. Petersen, Viskinge Mark pr. Værslev St.
Villingebæk. William Olsen, Villingebæk, Dronningemølle.
Vordingborg. Chr. Larsen, Mathiesensvej pr. Masnedsund. Telf. 466.
Væggerløse. N. L. Nielsen, Højet pr. Væggerløse.
Værløse. Julius Andersen, Bringe pr. Ballerup.

HOVEDBESTYRELSESMEDLEMMER & SEKRETÆRER.

Valgt af den samlede Kongres.

Formand: M. C. Lyngsie, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Hovedkasserer Johs. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Kbh. K. Telf. 2140.
Sekretær Chr. Sørensen, H. C. Andersensgade 14, Tlf 2140.
Forretningsfører Hans Nielsen, Løkkegade 27, Aalborg. Telf. 1515.
Forretningsfører Axel Olsen, N. Fasanvej 251, L. Tlf. Taga 1137 x.
Forretningsfører Valdemar Petersen, Ivar Hvidtfeldsgade 8, 1. Aarhus. Tlf. 1948.

København og Omegn:

Forretningsfører Sophus Mortensen, Kontor: H. C. Andersensgade 14, 1., K., Telf. 2140 (privat Nora 3212). Th. Pedersen, H. C. Andersensgade 10, K., Telf. C. 14033. Niels Rasmussen, Kapelvej 55, N. Telf. 3496. C. Brun, Admiralgade 22, 1. Tlf. 5170. Sofus Larsen, Aarhusgade 80, 4., Ø. Telf. Øbro 1054 y. (privat Telf. Str. 340 x.) — **Man bedes erindre, at Postdistriktets Bogstav altid skal vedføjes paa Breve.**

Jylland og Fyen:

Forretningsfører Carl Drejer, Nyelandsvej 37, 2., Kbh. F. Telf. 11,240. J. H. Ravn, Danmarksgade 45, Telf. 108, Esbjerg. Marius Sørensen, Ulstrup. Chr. Mikkelsen, Dronningholmsvej 33, Tlf. 361, Svendborg. Johs. Kortsen, Kristiansgade 27, Aarhus. Telf. 2073. Aarhus. Hans Henrichsen, Vestergade 14, Aabenraa.

Sjælland og Øerne:

Forretningsfører Jens Larsen, Kildemarksvej 14, Telf. 209, Næstved. Viceforretningsfører H. P. Jensen, Østergade 2, Telf. 312, Hillerød, Vilh. Brodersen, Bredegade 44, Slagelse. Andr. Nielsen, Paradisgade 10, Rønne, Bornholm. Axel Petersen, Støden 5, Telf. 813, Roskilde.

Sekretærer:

Georg Hansen, Niels P. Hansen, Otto Jespersen, Peter Johansen, N. C. Christensen og L. P. Olsen, H. C. Andersensgade 14, St. Telf. 2140.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark.

Formand Johannes Nielsen, Næstformand J. P. Johannessen, Regnskabsfører Chr. Pedersen, Nørre Søgade 29, København K. Telf. 9961.

Samtlige Afdelinger er tillige Afdeling af »Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark«. Der er i alle disse Afdelinger oprettet Arbejdsanvisningskontorer med Kontrol og Udbetaling af Understøttelse til Kassens arbejdsløse Medlemmer.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 21 14. Februar 1923 27. Aarg.

Det svundne Aar.

Vort Forbund i 1922.

—o—

III.

I de to foregaaende Artikler har vi gjort Rede for Aarets Lønbevægelse og skal nu omtale nogle andre Sider af Forbundets Virksomhed.

Den 6. August traadte vor Kongres sammen i Idrætshuset paa Københavns Stadion, og denne Kongres var vor Jubilæumskongres, idet det jo i Fjor var 25 Aar siden, at Dansk Arbejdsmands Forbund konstitueredes ved Sammenslutning af de tre da bestaaende Landsdelsforbund.

Vor Kongres fik da ogsaa et festligt Forløb, der svarede til den festlige Anledning. Fra alle Sider, saavel fra de fremmødte Delegerede som fra Repræsentanterne for de uden- og indenlandske Organisationer, der var vore Gæster, bragtes der Hilsener og Lykønskninger, og det udtaltes i Brev fra Formanden for Arbejdsmændenes Internationale James O'Grady i England og mundtlig fra den internationale Sekretær, R. Stenhuis, saavel som fra Formanden for det svenske, det norske og det tyske Forbund, at Dansk Arbejdsmands Forbund var en Mønsterorganisation for Organisationer for ikke faglærte Arbejdere i alle Lande.

Ligesom vort Forbund selv blev fejret, saaledes fejrede vi ogsaa de Mænd, der i de svundne 25 Aar uafbrudt havde siddet paa førende Pladser. Det drejede sig kun om tre, først og fremmest den Mand, der altid havde staaet forrest i Rækkerne, den Mand, der uden Forklejnelse for hans Medarbejdere kan kaldes Dansk Arbejdsmands Forbunds Skaber, — vor Formand og Fører gennem 25 Aar: *Lyngsie.*

Dernæst gjaldt det vor gamle Næstformand, Jens Larsen, der i de 25 Aar har haft Sæde i Hovedbestyrelsen, dels som Hovedbestyrelsesmedlem, som Viceforretningsfører og som Forretningsfører for det sjællandske Forbund, og som i de senere Aar gentagne Gange har været konstitueret paa Formandspladsen.

Endelig gjaldt det Formanden for Forbundets Revisionskomité, Emil Jørgensen, der uafbrudt har beklædt denne Plads i de svundne Aar.

De tre Jubilarer fik hver for sig overrakt en Adresse, hvori Forbundsledelsen tolkede Forbundets Tak for deres Arbejde, samt en Gave, der var tilvejebragt dels ved en Bevilling af Forbundskassen og dels ved personligt Bidrag fra samtlige de tilstedeværende Repræsentanter, saaledes at det tydeligt blev tilkendegivet Jubilarerne. at det baade var Organisationen som saadan og hver enkelt Tilstedeværende der var sig bevidst, hvad man skyldte dem. Ikke saaledes at forstaa, at der ved Gaven var gjort fjerneste Forsøg paa at yde et Vederlag for det Arbejde, der var præsteret, — i Adressen til Lyngsie sagdes det f. Eks. udtrykkeligt, at man var klar paa, at Arbejdsmændene aldrig kan betale ham det, han har gavnet os — men saaledes at forstaa, at man ønskede at give vore gamle Forkæmpere et synligt Bevis paa, at vi er os vor Gæld til dem bevidst.

Paa Kongressen, hvor Diskussionen om Beretningen tog kortere Tid end den ellers plejer at tage, drøftedes især Spørgsmaalene om en Reorganisation af vort Forbund og om Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Med Hensyn til det første var der Forslag om Reorganisation baade paa langs og paa tværs, baade ved at inddele Forbundet i Distrikter og ved at dele det op i Branchegrupper med selvstændige Bestyrelser for resp.

Distrikterne eller Branchegrupperne. Intet af disse Forslag blev dog vedtaget, men derimod vedtoges det at dele Forretningsførernes Arbejde branchevis i Stedet for som hidtil landsdelsvis, og i Henhold hertil har Hovedbestyrelsen siden delt Arbejdet imellem Forretningsførerne saaledes, at det samles i 3 store Branchegrupper: Den egentlige Industri, Jord- og Bygningsarbejde samt kommunalt Arbejde og Arbejde ved Handel og Transport m. v. Arbejdet mellem Forretningsførerne er saa delt saaledes, at den første Gruppe (Industrien) betjenes af Forretningsførerne Sophus Mortensen og Hans Nielsen, den anden Gruppe af Jens Larsen og Axel Olsen, og den tredie Gruppe af Drejer og Vald. Pedersen, en Deling, der svarer til den, der allerede var indført paa Hovedkontoret for Sekretærernes Vedkommende.

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal — Stillingen til De samvirkende Fagforbund — da vedtoges det, som bekendt, at udmelde Dansk Arbejdsmands Forbund af de Samvirkende, og i Henhold hertil har Forbundsledelsen fremsendt Udmeldelsen, der udløber pr. 1. Oktober d. A.

Om de Ændringer, der er sket i Forholdene indenfor De samvirkende Fagforbund skulde foranledige, at denne Beslutning ændres, kan man jo ikke paa nærværende Tidspunkt spaa noget om.

Iøvrigt skete der ikke paa Kongresse nogen Vedtagelse, som forrykker Forholdene indenfor vort Forbund, og da Kongresdeltagerne efter 12 Dages Samvær rejste Hjem, var det sikkert en almindelig Følelse, at den Kongres, der var afholdt, var vort Forbund og dets Jubilæum værdig, og at det Arbejde, som var udført, var et Arbejde, som de Delegerede kunde være bekendt.

Af Ting udover Lønbevægelsen, men alligevel af mere almen Interesse, skal vi nævne Striden med Kommunalt Arbejderforbund, der gentagne Gange har været omtalt dels i Dagspressen og dels i Fagbladet, og som er foranlediget ved, at Kommunalarbejder-Forbundet paa Trods af de Forudsætninger, under hvilke det er optaget i De samvirkende Fagforbund, har etableret sig som Landsforbund og søgt at kapre Medlemmer i vore Afdelinger i Provinserne, og som nu har udviklet sig derhen at Kommunalbestyrelsen i Silkeborg er skredet ind overfor de Folk, som har svigtet deres Kammeratskabspligt, og foreløbig har opsagt 3 af dem. Hvorledes denne Sag videre vil udvikle sig, maa Tiden jo vise.

Landarbejderforbundet har opsagt den hidtil gældende Overenskomst om Grænseforhold og Samarbejdet mellem vore Organisationer, og de hidtil førte Forhandlinger har ikke tilvejebragt nogen ny Ordning.

Selvfølgelig har Forbundet i Aaret 1922 som i alle de foregaaende Aar haft et overordentlig stort Arbejde med at bistaa Afdelingerne i en hel Masse Sager, der ikke falder ind under den almindelig Lønbevægelse. Stridigheder om Forstaaelsen af vore 400 Overenskomster, Hjælp til Indkasseringen af Medlemmernes Tilgodehavende hos Arbejdsgivere, der ikke har villet betale saavel som Assistance i de Tilfælde, hvor Arbejdsgiverne har anklaget vore Afdelinger for Brud paa Overenskomster eller andre paastaaede Ulovligheder.

De Hundreder af Mæglings- og Forhandlingsmøder, der i den Anledning har været afholdt dels i København og dels rundt om paa de mange forskellige Pladser kender de paagældende Afdelinger imidlertid selv, og naar Sagerne, der har været fremme eller de faldne Afgørelser har været af principiel Betydning, er de jo altid blevet omtalt i Fagbladet.

Sluttelig skal vi kun anføre, at der fra Forbundets Hovedkontor i Aarets Løb er udsendt 8997 Breve og 59 Cirkulærer, og at Forbundet, som det jo paahviler at vedligeholde vore internationale Forbindelser, har været repræsenteret ved det tyske og det norske Arbejdsmands Forbunds samt det tyske Transportarbejderforbunds Kongresser, og ved en international Transportarbejder-Konference i Wien.

Vi har gennem disse Par Artikler søgt, saa sammentrængt og overskueligt som muligt, at give et Billede af vort Forbunds Virksomhed i det svundne Aar, og vi kan slutte, som vi begyndte: Aaret vil blive staaende i vort Forbunds Historie som Jubilæumsaaret og som de store skæbnebestemmende Beslutningers Aar.

Vort Jubilæum er fejret paa en værdig Maade, og hvad end det endelige Resultat af de Beslutninger, der blev fattet paa vor Kongres vil blive, saa kan det jo allerede nu ses,

at de har været af overordentlig stor Betydning for det faglige Liv i Danmark.

De Ændringer, der paa Arbejdsmændenes Forslag er sket i De samvirkende Fagforbunds Love, er af ikke ringe Betydning, og vor Forbliven eller ikke Forbliven i Centralorganisationen vil være af endnu større Betydning for alt fagligt Liv i dette Land.

Vort Forbunds Virksomhed har, som det altid tidligere har været Tilfældet, og som det ogsaa vil blive Tilfældet i Fremtiden, sat Spor.

Chr.

50 Aar.

Sekretær *Georg Hansen.*

Georg Hansen er født i København d. 19. Februar 1873 og fejrer saaledes paa Mandag sin 50-aarige Fødselsdag.

Hans Løbebane er lig de fleste af vore øvrige Tillidsmænds; begyndte som Bydreng og Mælkedreng, kom siden til Søs og fartede Jorden rundt, indtil han i 1895 kom hjem for at aftjene sin Værnepligt.

Efter udstaaet Militærtjeneste tog han fat som Arbejdsmand paa forskellige Pladser og havnede sluttelig hos Jord- og Betonarbejderne, hvor han først kom i Priskurantudvalget og senere blev Sekretær. Den 1. Oktober 1908 ansattes han af den samlede Hovedbestyrelse som Sekretær i Dansk Arbejdsmands Forbund. Georg Hansens Flid, hans grundige Kendskab, særlig til Jord-, Murarbejde og kommunale Forhold, har været til uvurderlig Nytte for Forbundet og dets Medlemmer, ligesom hans Elskværdighed og glimrende Kammeratskabsfølelse kun har skaffet ham Venner.

Til Lykke med Dagen Georg!

Vor Organisationsform.

I.

I et tidligere Nummer af Fagbladet har Brumvig fra Odense gjort omhyggeligt Rede for et Forslag til Reorganisation af vort Forbund ved at inddele dette i Distrikter, der i Virkeligheden skulde være smaa, selvstyrende Forbund.

Fra Tid til anden har der været saadanne Reorganisationsforslag fremme dels paa Fagmøder rundt om i Landet og dels paa vore Kongresser.

Man har foreslaaet, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Forretningsførere skulde være bosiddende i de Landsdele, for hvilke de var valgt, at der skulde oprettes et særligt jydsk Kontor i Aarhus, og at der skulde være 3 Hovedkontorer, et for København, et for Sjælland og et for Jylland, og paa visse Fagmøder i forskellige Egne har disse Forslag endda været yderligere udpenslede.

Paa de sidste 3 Kongresser har vi saa staaet overfor Krav om Reorganisation paa en anden Maade, nemlig en branchevis Reorganisation, og da det forekommer mig, at en Del af disse Reorganisationsforslag og den Maade, hvorpaa de er fremsat, viser at Forslagsstillerne — deres gode Hensigter ufortalt — i for ringe Grad har Forstaaelsen af vor Organisationsform, dens Opbygning og historiske Udvikling, har jeg ment det betimeligt i et Par Artikler at forsøge paa, saa godt, som jeg nu evner det, at give et Billede heraf og ganske kort behandle de fremsatte Reorganisationsforslags Forhold hertil samt endelig give smaa Rids af Organisationsformerne i vore udenlandske Broderorganisationer.

Lad mig da først minde om, at Dansk Arbejdsmands Forbund blev til ved en Sammenslutning af 3 Forbund, der hver for sig paa deres respek-

tive Kongresser vedtog Sammenslutningen, men ved Vedtagelsen sikrede sig en vis Selvstændighed, hvad der fik sit Udtryk dels i § 1 i vore Love, der stadig siger, at Dansk Arbejdsmands Forbund bestaar af 3 selvstændige Forbund og dels fik sit Udtryk i, at det blev forbeholdt hver af disse Forbund selv at vælge deres Hovedbestyrelse ogderes Forretningsførere, og ogsaa denne Bestemmelse blev fæstnet i vore Love, hvor man endnu vil finde den i § 17.

Den Udvikling, som Forbundet undergik i Aarene efter Sammenslutningen, førte med sig at det var nødvendigt at skabe flere Organer for Forbundsvirksomheden, og de blev ogsaa skabt, men uden at det her skitserede retslige Grundlag blev forrykket.

Oprindelig havde det været saadan, at Forretningsførerne for de 3 Forbund havde delt det samlede Forbunds Forretninger imellem sig paa den Maade, at Lyngsie var Forbundets Formand samtidig med, at han var københavnsk Forretningsfører, at Frederik Hansen var Hovedkasserer og sjællandsk Forretningsfører, og at Chr. Jensen var Redaktør og jydsk-fynsk Forretningsfører. Da det blev umuligt med denne Arbejdsordning at overkomme Forbundsarbejdet, gik man til at vælge en Formand og en Hovedkasserer, der ikke skulle være rejsende Forretningsfører og at oprette et Hovedkontor og et Hovedkassererkontor i København. Man kom herved ind paa, at der foruden den Hovedbestyrelse, der valgtes af de 3 Forbund, var 2 Hovedbestyrelsesmedlemmer, der valgtes af den samlede Kongres (altsaa alle tre Forbunds Repræsentanter under Et), og dette er senere udviklet saaledes, at der nu er ialt 6 Hovedbestyrelsesmedlemmer, der vælges paa denne Maade, hvad der ogsaa er Tilfældet med Forbundets Sekretærer.

Bestemmelsen herom føjedes ind i Lovene, uden at der rørtes ved Grundlaget for Sammenslutningen, som jeg foran har peget paa, og da man saa skulde give Regler for, hvad der var de nye Organers Arbejdsomraade saa gjorde man ogsaa det, og i § 28 blev det fastsat, at hele Ekspeditionen og Korrespondancen foregaar paa det for hele Landet fælles Hovedkontor, der forestaaes af Formanden o. s. v. Paa samme Maade er der i § 21 givet Regler for Kassererkontorets Virksomhed. Den Kæde af Lovbestemmelser, som vi her har peget paa, udgjorde sammen med de i Loven fastsatte Regler for Forretningsudvalgets, Hovedbestyrelsens, Delegeretmødernes, Kongressernes og de enkelte Afdelingers Myndighedsomraade, Strukturen i vort Forbunds Opbygning, og det forekommer mig, at hvis man vil føje nye Organer ind i Forbundsmaskineriet, saa maa man først undersøge, om disse Organer ikke kommer i Strid med noget, der allerede findes, og hvis de gør det, saa maa man give Anvisning paa, paa hvilken Maade, de derved opstaaede Vanskeligheder fjernes. Det er det, at vore Reformatorer indenfor Dansk Arbejdsmands Forbund, efter min Opfattelse, i høj Grad har forsømt.

For at tage Brumvig's Forslag først, saa gaar det ud paa at konstituere en Række Distrikter med selvstændige Distriktsbestyrelser og endog ogsaa forsynede med økonomisk Selvstændighed i Forhold til det samlede Forbund. Men hvorledes disse nye Tanker skal bringes i Overensstemmelse med vor Forbunds nugældende Love, hvorledes hele dette Distrikts-Maskineri med alt, hvad dertil hører, skulde bringes til at virke uden at støde an fra allerførste Begyndelse imod alt det, der er gældende Lov i vort Forbund, det siger Brumvig ikke et Ord om.

Han stiller ikke Forslag om, at den eller de Paragrafer i vort Forbunds Love skal udgaa, eller at den eller de Paragrafer skal ændres, eller paa hvilken Maade de skal ændres, — og man kan da ikke lade Lovene, der fastsætter en bestemt Organisation af Forbundet og en bestemt Arbejdsordning, blive staaende urørte, naar man vil have en hel anden Organisation og en hel anden Arbejdsordning. Det selv samme gælder, forekommer det mig, med det branchevise Reorganisationsforslag, som nu har været til Debat paa Kongresserne i 1919 og 1922. Ogsaa her mødte man med Forslag om, at der i Stedet for de landsdelsvalgte Forretningsførere og Hovedbestyrelsesmedlemmer skulde vælges branchevalgte Forretningsførere og Hovedbestyrelsesmedlemmer, men man gav end ikke fjerneste Anvisning paa, hvordan de Valgforsamlinger, som skulde vælge disse Folk, skulde konstitueres paa vore Kongresser. Paa Kongresserne er det jo saadan, at de allerfleste Afdelinger er samlede Afdelinger, og at de Repræsentanter, de sender repræsenterer flere, ja i nogle Tilfælde mange Brancher. Kongressen er overhovedet ikke valgt med Branchehensyn for Øje. Man maatte da, hvis der overhovedet skulde være Mulighed

for Gennemførelse af Reorganisationsforslagene møde med Anvisning paa, hvorledes Kongressens Sammensætning kunde ændres, møde med Forslag om, hvilke Lovændringer der i saa Henseende skulde indføres.

Der var paa sidste Kongres 2 Afdelinger, nemlig Havnearbejderne i København og Aarhus, der er de eneste, der mig bekendt har haft Øjnene aabne for disse praktiske Vanskeligheder, og de havde tænkt sig at klare dem ved at foreslaa, at Kongressen skulde vælge et Udvalg, der skulde fungere som en Slags Over-Kongres, ordne alt vedrørende Valgene og ogsaa blive siddende efter Kongressens Afslutning og ændre Lovene, som de maatte ændres, for at den nye Ordning overhovedet kunde komme til at fungere.

Jeg tvivler stærkt om, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Kongres nogensinde vil aflevere en saa omfattende Myndighed i et Udvalgs Hænder.

Paa et andet Omraade er begge Reorganisationsforslagene ligesaa mangelfulde. Som før bemærket, er det i Lovene fastsat, at hele Korrespondancen foregaar paa det for hele Landet fælles Hovedkontor, der forestaaes af Formanden, men nu ønsker Brumvig og hans Tilhængere, at en Del af Korrespondancen flyttes ud i Distriktskontorer, og Branche-Reorganisationsmændene vil have, at Forretningsførerne i Forbindelse med en Sekretær skal lede hver enkelt Branches Sager og følgelig ogsaa Korrespondancen, men ingen af de 2 Parter har gjort fjerneste Forsøg paa at udrede, hvorledes Hovedkontorets Stilling saa skulde være, hvilken Del af Korrespondancen der skulde indgaa til Hovedkontoret, og hvilken Del der skulde indgaa til Distrikts- eller Branchekontorerne, — ja, de har end ikke stillet Forslag om at ophæve den omtalte Paragraf. Og saadan er der en Række af Forhold, som man i sin Reorganisationsiver ganske har set bort fra.

Jeg ved ikke, om man har tænkt sig, at nu kunde en Kongres jo vedtage Hovedtrækkene, hvadenten disse gik i Retning af branchevis eller distriktsvis Reorganisation, og saa kunde man senere indarbejde dette i Lovene, skyde det ud, der ikke passede og indsætte det nye, der var nødvendigt. Men hvis det er det, man har tænkt sig, saa maa man jo have set bort fra, at Forbundet skal arbejde hver eneste Dag og ogsaa Dagen efter, at Kongressen er afsluttet.

Den eneste Udvej, der synes mig at staa disse Reorganisationsmænd aaben, vilde være den, at en Kongres vedtog de omtalte Hovedtræk, og at der saa, indtil næste Kongres, udarbejdedes nye Love, men heraf vilde jo følge, at den Kongres der vedtog „Hovedtrækkene", vilde blive nødt til at vælge Hovedbestyrelse og behandle Love paa den gammeldags Maner, og det vilde atter føre med sig, at man i hele den kommende Kongresperiode kom til at arbejde paa gammeldags Maner, og saa risikerede minsandten Reorganisationsfolkene, at den kommende Kongres væltede de Hovedtræk over Ende, som de med megen Møje og Besvær havde faaet vedtaget, bare fordi de ikke havde faaet vedtaget tilsvarende Love.

Saa er der endda Spørgsmaalet om Kongressens Kompetance til at foretage en saadan Reorganisation, men herom og om et Par andre Ting i en følgende Artikel.

Chr. Sørensen.

Tak.

For al udvist Opmærksomhed ved mit Jubilæum den 31. Januar bringes herved min hjerteligste Tak.

Chr. Madsen.

Landsomfattende Konflikt med Entreprenørfirmaet Erik Bruun.

I vort Fagblad Nr. 8 af 26. Juli f. A. redegjorde vi for vort overenskomstmæssige Forhold med Entreprenørernes Fællesudvalg, der jo som bekendt bestaar af en Række Entreprenørforeninger ude i Provinserne og Københavns Entreprenørforening, og vi meddelte, at der paa et Møde den 15. Maj 1922 var oprettet en Overenskomst for en Række Byer; en Overenskomst, i hvilken der er fastsat Arbejdstid, Timeløn, Overarbejdsbetaling etc. samt Tillægsbetaling for Arbejde ved Jernbeton.

Det hed saaledes i den omhandlede Overenskomst:

Arbejde ved Jernbeton betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg pr. Time af 13 Øre.

Til Jernbeton henregnes alt Beton, der er forstærket med Jernindlæg, dog med følgende Undtagelser:

1) Betonkonstruktioner, i hvilke der kun indgaar Jernbjælker og andre Profiljern eller andre enkelte Stykker Jern. (løse.)
a) Konstruktioner, der ikke støbes, men fremstilles ved Udkastning.

Pudsearbejde og Aflæsningsarbejde henregnes ikke til Arbejde ved Jernbeton.

Endvidere blev der i den samme Overenskomst fastsat følgende Tillæg for:

Arbejde ved Tjæring, Asfaltering o. l. betales, for saa vidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg pr- Time af 17 Øre.

Nedbrydning af hele Bygninger og større Dele af saadanne, Dampskorstene, Teglovne og lignende Ovne samt Ophugning af Beton betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg pr. Time af 13 Øre.

og vi sluttede vor Artikel med at opfordre vore Medlemmer til i hvert Fald at kræve af Entreprenørerne, at de mindst skulde betale efter den omhandlede Overenskomst, selv om den muligvis ikke gjaldt i den By, hvor der tilfældig var kommen en Entreprenør og have faaet noget Arbejde.

I Frederikssund havde Entreprenørfirmaet Erik Bruun en Del Jernbetonarbejde, og i Henhold til vor Opfordring krævede vor Frederikssund Afdeling naturligvis, at Entreprenørfirmaet skulde betale det omhandlede Jernbetonarbejde med et Tillæg af 13 Øre pr. Time. Firmaets ledende Ingeniør Andreasen holdt et Stykke Tid vore Medlemmer hen med Snak om, at nu skulde han „konferere med Firmaets Chef", men en skønne Dag tabte vore Medlemmer naturligvis Taalmodigheden, nu vilde de have ren Besked, og saa kom Beskeden, at Overenskomsten ikke gjaldt for Frederikssund, og saa vilde Erik Bruun heller ikke betale de 13 Øre, og rent juridisk set havde Entreprenørfirmaet maaske Ret, men paa den anden Side kunde vi naturligvis ikke acceptere, at Erik Bruun skulde have udført sit Arbejde billigere end hans Kolleger i de Byer, som Overenskomsten med Entreprenørforeningen omfattede og efter at have fremsendt 1. og 2. Strejkevarsel, blrv Arbejdet standset.

Da selve den lokale Standsning imidlertid ikke synes at genere Firmaet i nogen særlig Grad, vedtog Forbundsledelsen at fremsende et mere omfattende Vaesel overfor Entreprenørfirmaet, og dette omfattende Varsel gik ud paa, **at for saa vidt der ikke til Torsdag d. 25. Januar ved normal Arbejdstids Ophør var truffet en for os og vore vedrørende Medlemmer tilfredsstillende Ordning af Løn- og Arbejdsforholdene paa Entreprenørfirmaet Erik Bruuns Arbejdspladser, vilde Blokaden blive udvidet til at omfatte alt nuværende og senere fremkommende Arbejde for dette Firma,** og da et Møde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af dette omfattende Varsel ikke tilvejebragte Enighed, idet Firmaet med Støtte af saavel Entreprenørforeningen som af Arbejdsgiverforeningen fastholdt sit tidligere indtagne Standpunkt ikke at ville betale de 13 Øre for Arbejde ved Jernbeton, **er Firmaets Arbejde overalt i Danmark blokeret, og vi opfordrer hermed vore Afdelinger til, hvis de skulde sidde inde med Oplysninger om, hvor Erik Bruun har Arbejde i Entreprise, da at meddele Hovedkontoret dette, saaledes at vi kan undersøge Forholdet og eventuelt opfordre vore Afdelinger til at deltage i den almindelige Blokade overfor den stædige Entreprenør.**

En interessant Retsafgørelse af Spørgsmaalet om Havnearbejdernes Pligt til at arbejde sammen med Søfolk.

Grundet paa den lave Valuta er det som bekendt i den senere Tid ofte sket, at tyske Skibe under Losning og Ladning selv kræver at udføre det indenbords Arbejde med Skibets Besætning, og naar Havnearbejdernes Protest herimod ikke altid har frugtet, saa skyldes det i de allerfleste Tilfælde, at de forskellige Akkordsatser ikke i Overenskomsterne er fastsat som en „samlet Takst" for saavel Arbejdet ombord som i Land, men derimod er adskilte med een Takst for Bordarbejdet og een for Landarbejdet.

I den Overenskomst, som er gældende mellem Havnearbejderne i Aalborg og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne er Betalingen for Losning af Korn imidlertid fastsat som en „samlet Takst", og da derfor et tysk Motorskib, „Seewolff", ved Losning i Aalborg Havn ønskede at anvende Be-

sætningen til det indenbords Arbejde, protesterede Havnearbejderne og nægtede at paabegynde Arbejdet i Land, med mindre de enten ogsaa fik Bordarbejdet eller ogsaa til Arbejderne i Land alene fik udbetalt den i Overenskomsten fastsatte samlede Betaling, ganske uanset hvem der udførte Bordarbejdet.

Dette Krav, i Forbindelse med Afdelingens Krav om, at Winchmanden skulde tages fra Land, kaldte Arbejdsgiverne for Brud baade paa Septemberforliget og den bestaaende Overenskomst og krævede ved en Klage til Den faste Voldgiftsret, ikke alene Afdelingen kendt pligtig at tilbagebetale et Par Beløb, der var deponeret, men ogsaa idømt en klækkelig Bod. Den faste Voldgiftsret afsagde imidlertid en saalydende Kendelse:

Dansk Arbejdsgiverforening har for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne fremsat Klage mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dettes Underafdeling, Havnearbejdernes Fagforening i Aalborgs Vegne, hvilken Klage i det væsentlige gaar ud paa følgende:

Den 20. November 1922 ankom det tyske M/S »Seewolff«, der havde tysk Besætning, til Aalborg, hvor det først skulde udlosse et Parti Rug til AqS Aalborg Ny Dampmølle. I den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg gældende Overenskomst af 1. Juli 1920 er Prisen for Losning af Korn fra et Skib som det heromhandlede pr. 1000 kg sat til et samlet Beløb af 1 Kr. 60 Øre for Arbejdet »til Land og Søs«, hvorved er underforstaaet, at hele Lossearbejdet udføres af et Hold paa 8 Mand, nemlig 3 i Land og 5 ombord, foruden Winchmanden, om hvem det i en særlig Bestemmelse hedder, at han lønnes »i Lighed med Akkorden«.

Imidlertid ønskede »Seewolff«s Kaptajn, for at spare Losseudgifter, at lade hele Lossearbejdet ombord udføre af Skibets Besætning, og Ladningsmodtageren stillede sig derefter paa det Standpunkt, at det maatte være Havnearbejdernes Pligt at deltage i denne Losning med 3 Mand i Land til en Betaling af $^3/_8$ af 1 Kr. 60 Øre, hvad Fagforeningens Formand nægtede at gaa ind paa.

Under disse Omstændigheder dirigeredes Skibet hen til A/S Havnemøllen, der skulde have et andet ombordværende Parti Korn, og hvor Losning kunde foregaa ved Hjælp af en Korn-Elevator. Her besørgede Skibets Mandskab selv Lempningen af Lasten til Elevator, og da Fagforeningens Formand forbød den autoriserede Vejers Assistent, der er Medlem af Fagforeningen, at foretage Vejningen, maatte denne udføres af Modtageren selv. Ikke desto mindre foranledigede Fagforeningsformanden senere under Henvisning til, at hele Sagen dermed kunde gaa i Orden, Havnemøllens Direktør til at udbetale Vejerassistenten Betaling for den Vejning, som denne saaledes ikke havde udført.

Efter at Havnemøllens Parti i Løbet af 2 Dage var udlosset, gik Skibet tilbage til Dampmøllen, og for at undgaa yderligere Tidsspilde gik Kaptajnen nu ind paa at lade Havnearbejderne udføre ogsaa det indenbords Arbejde med Undtagelse af Pasningen af Spillet. Fagforeningen krævede imidlertid baade Antagelse af Spilmand (Winchmand) fra Land og Betaling for den Lempning af Korn til Havnemøllens Elevator, som netop ikke var besørget af Fagforeningens Folk, og først efter at man under alt Forbehold var gaaet ind paa at tage Winchmand fra Land og havde deponeret Lempnings-Betalingen, 54 Kr. 45 Øre, fandt Losningen Sted.

Idet Klagerne gør gældende, at Havnearbejderne i Aalborg ved denne Arbejdsstandsning og hele øvrige Fremgangsmaade har gjort sig skyldig i grove Brud saavel paa Septemberforligets Punkt 4, som paa den gældende faglige Overenskomst og de vedgtagne Regler for Behandling af faglig Strid, og at Forbundet har gjort sig medansvarligt ved under de senere stedfundne Forhandlinger at billige Havnearebjdernes Adfærd, har de paastaaet de Indklagede paa Forbundets og Fagforeningens Vegne paalagt en klækkelig Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet.

Hvad først angaar Spørgsmaalet om Berettigelsen af det af Ladningsmodtageren rejste Krav om, at Havnearbejderne mod pro rata Betaling skal udføre Losningen sammen med Skibets Besætning — hvilket Krav de Indklagede anser for at være i Strid med Overenskomstens Ord og Mening, idet de særlig henviser til, at det Arbejdstempo, der anvendes af den maanedslønnede Skibsbesætning, ikke kan ventes at svare til det Tempo, der er forudsat ved Akkordtakstens Fastsættelse, og derfor kan betyde en væsentlig Forringelse af Akkorden — da maa dette Spørgsmaal om fornødent finde sin Afgørelse ved faglig Voldgift. Givet er det imidlertid, at d a dette Krav i hvert Fald ikke har nogen klar og utvivlsom Hjemmel i Overenskomsten, og d a det fra de Indklagedes Side uimodsagt er anført, at h e l e Lossearbejdet ved Korn fra Dampskibe i de sidst forløbne 10 a 15 Aar altid er udført af Havnearbejderne, kan Arbejdernes Vægring ved at efterkomme dette Krav ikke uden videre betragtes som en ulovlig Arbejdsstandsning. Anderledes vilde Sagen have stillet sig, hvis man fra Arbejdsgivernes Side havde tilbudt tillige at deponere et passende Beløb til eventuel Skadesløsholdelse og derhos straks havde tilbudt Forhandling, eventuelt Mægling og Voldgift om Spørgsmaalet.

Hertil kommer, at Arbejderne i nærværende Tilfælde endvidere maa antages i Overenskomstens almindelige Bestemmelser Punkt 5 at have haft Hjemmel til at vægre sig ved at udføre Lossearbejdet, naar dette skulde udføres uden Winchmand fra Land.

Derimod findes Fagforeningen at have været ganske uberettiget til at forlange Betaling for det Lempnings- og Vejer-Arbejde ved Havnemøllen, som dens Medlemmer ikke har udført.

Hvad iøvrigt Vejerassistenten angaar, synes det lidet rimeligt, at denne, der efter det Oplyste skal være forsyet med en vis offentlig Autorisation (være »edsvoren«), skulde være beføjet til at nægte at udføre Vejningen, fordi Udlosning sker ved Skibets Besæt-

ning, men Spørgsmaalene om hans nærmere Stilling og Lønning i Hehold til Overenskomsten maa om fornødent ligeledes finde deres Løsning gennem faglig Mægling og Voldgift.

Idet Retten saaledes, som det fremgaar af det Anførte, mener, at der er begaaet Fejl fra begge Sider, finder den ikke Anledning til at paalægge nogen Bod og vil paalægge Parterne at bære Sagens Omkostninger med Halvdelen hver.

KENDELSE.

Det af A/S Aalborg Ny Dampmølle deponerede Beløb, 54 Kr. 45 Øre, bør tilbageleveres til Selskabet.

Det ovenomtalte af A/S Havnemøllen til Vejerassistenten betalte Beløb bør tilbagebetales af Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg.

Iøvrigt bør de Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne med 150 Kr. og Dansk Arbejdsgiverforening paa Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne's Vegne med 150 Kr.

hvoraf det fremgaar, at Arbejdsgiverne ikke ensidigt kan bestemme, hvad der skal betales for Arbejdets delvise Udførelse i saadanne Tilfælde, hvor Overenskomsten ikke skelner mellem Arbejdet i Land og Arbejdet om Bord, men derimod fastsætter en samlet Betaling for hele Arbejdets Udførelse, og da baade Forbundet og Arbejdsgiverforeningen er enige om, at man ikke kan benytte en faglig Voldgiftsret til at fastsætte Akkordpriser, saa maa Følgen blive, at man i saadanne Tilfælde, hvor Havnearbejderne kun delvis skal udføre Arbejdet maa forhandle sig til Rette om Betalingen og her har vi jo altid hævdet, og forøvrigt ogsaa i enkelte Tilfælde faaet gennemført, at Arbejderne i Land, naar Søfolkene udfører Arbejdet ombord, skal have en forholdsvis større Betaling pr Mand, end saafremt Bordarbejdet ogsaa udføres af Havnearbejderne, idet man maa betragte det som givet — hvilket jo forøvrigt ogsaa siges i Rettens Kendelse — at Arbejdstempoet og dermed ogsaa Gennemsnitsfortjenesten nedsættes ved, at Søfolkene ikke er interesseret i Akkorden.

Naar Havnearbejdernes Vægring ved at paabegynde Arbejdet, med mindre Winchmanden antoges fra Land, af Retten er kendt lovlig i nærværende Tilfælde, saa er Grunden den, at der i Aalborg-Overenskomsten staar, „at Parterne er pligtig at forlange og søge gennemført, at Winchmanden antages fra Land, *uanset hvem der skal betale denne*", en Ordlyd, som desværre ikke findes i andre Havne-Overenskomster.

Arbejdsgiverforeningen havde slaaet denne paastaaede Arbejdsvægring i Aalborg meget stærkt op, og det maa derfor være en bitter Pille for Arbejdsgiverne at sluge, ikke alene at faa underkendt deres Hovedanklage, men ogsaa at komme til at betale en Del af Sagsomkostningerne, og at Havnearbejderne maatte tilbagebetale de deponerede Beløb kan ikks forbavse, da man naturligvis ikke kan kræve Betaling for Arbejde, som man absolut intet har haft med at gøre eller har haft overenskomstmæssigt Krav paa at udføre.

N. P. N.

Kredsmøde.

Søndag den 28. Jan. afholdte 14. Agitationskreds Kredsmøde i Skive.

Dagsordenen omfattede bl. a. *D. A. F's. Stilling til D. s. F., Arbejdsforholdene i Kredsen* og *Landarbejdernes Indflydelse paa de stedlige Arbejdslønninger*. Kredsens Formand *Th. Thomsen,* Skive, aabnede Mødet og bød Velkommen og Marius Sørensen Ulstrup valgtes til Dirigent. Den fyldige Dagsorden havde samlet samtlige Kredsens Repræsentanter, hvoraf en stor Part med megen Interesse og Forstaaelse deltog i Diskussionen.

Forretningsfører *Aksel Olsen,* der paa Kredsens Anmodning var kommen til Stede holdt et instruktivt Foredrag om De sam. Fagforbund og D. A. F's. skiftende Stilling til samme.

Fra Kredsrepræsentanternes Side kom man ind paa en indgaaende Omtale af de nuværende vanskelige Arbejdsforhold ved Tørve og Skovarbejdet, hvor Lønnen var gaaet uforholdsmæssig stærkt ned og paa en Omtale af Forholdene ved Rødding og Faarup Teglværker, hvor Forbundet for det sidste Teglværks vedkommende havde etableret Blokade saavel af Værket som af dets Produkter.

Marius Sørensen, Ulstrup, omtalte Landarbejderforbundets Agitationsmetoder og kom herunder ind paa en indgaaende Omtale af dette Forbunds Agitationsmøde i Viborg, hvor det ikke lagde Skjul paa, at det var af stor Betydning for det, at skaffe sig nyt Land udover dets oprindelige Organisationsfelt ved at søge at

skaffe sig Indflydelse paa Arbejdsforholdene ved Amts- og Kommunearbejder m. m.

Først hen paa Aftenen sluttede det udmærkede Møde, og den livlige Tankeudvikling om de betydningsfulde Emner, der var under Diskussion baader godt for Nytten af denne inden for vort Forbund nye Art af Sammenkomster.

A. O.

De hollandske Havnearbejderes Arbejdsvilkaar.

(8-Timers Arbejdsdagen).

I vort Fagblads sidste Nummer omtalte vi de hollandske Rederiforeningers Forsøg paa at faa gennemført dels en betydelig Lønreduktion og dels, men ikke mindst, en Forlængelse af Arbejdstiden, og særlig om det sidste Spørgsmaal, „Arbejdstidens Forlængelse", har der været forhandlet i nogle Uger, under hvilke Forhandlinger det er lykkedes vore hollandske Kammerater, i hvert Tilfælde foreløbig, at tilbageslaa Angrebet paa 8-Timersdagen.

Som det vil erindres, gik Arbejdsgivernes Krav ud paa en 9 Timers Arbejdsdag for Havne- og Lager- og Pakhusarbejdere og en 10 Timers Arbejdsdag for de ved maskinelle Lossegrejer beskæftigede Arbejdere, men dette Arbejdsgivernes Krav er fuldstændigt slaaet til Jorden, idet der d. 22.Januar d.A.er underskrevet en Overenskomst, der ganske vist kun er gældende et halvt Aar, men hvori 48-Timers-Ugen er garanteret, idet der arbejdes $8^1/_2$ Time i Ugens første 5 Dage og $4^1/_2$ à 5 Timer om Lørdagen, med mindre det drejer sig om et Skib, der skal sejle samme eller følgende Dag, i hvilket Tilfælde der da kan kræves Overarbejde udført imod en Betaling af 50% Tillæg.

Den daglige Arbejdstid deles i 2 Skifter, et paa 4 og et paa $4^1/_2$ Time. For 4-Timers Skiftet betales der 2,70 Gylden à $2,82^1/_2$ Gylden i henholdsvis Rotterdam og Amsterdam, og for $4^1/_2$-Times Skiftet henholdsvis 3,15 Gylden og $3,17^1/_2$ Gylden. De faste Arbejderes Løn for en fuld Arbejdsuge à 48 Timer er fastsat til $29^1/_2$ Gylden.

Angaaende Spørgsmaalet om en almindelig Revidering af Akkordsatserne fortsættes Forhandlingerne herom, men det, som der i Holland er opnaaet for Arbejdstidens Vedkommende, kan jo kun glæde de danske Arbejdere, saa meget mere som vi ikke behøver at nære nogen Tvivl om, at vore Arbejdsgivere med Argusøjne vaager over ethvert Tilfælde, hvor det i Udlandet lykkes at angribe 8-Timersdagen, for at bruge saadanne Tilfælde under kommende, hjemlige Forhandlinger.

N. P. H.

Fra Udlandet.

Det internationale Arbejdsbureaus Pressemeddelelser industrielle og Arbejdsspørgsmaal i Sovjet Rusland.

Det er en vanskelig Sag at faa fuldstændige Oplysninger om Tilstandene i Sovjet Rusland, og i Betragtning af den Udvikling af Forbindelsen med dette Land, hvis Vigtighed nylig er blevet understreget af Lausanne Konferencen, knytter der sig en betydelig Interesse til alt, hvad man kan faa at vide angaaende Ruslands industrielle og Arbejdsforhold. Mange Lande ligger for Tiden i Underhandling med Sovjet Rusland og forsøger at knytte kommercielle Forbindelser og den Rapport over russisk industriel Organisation, som i 1922 blev udgivet af det International Arbejds Bureau har overalt vakt stor Interesse. Det Internationale Arbejds Bureau har nu udgivet en Bibliografi over Arbejds- og industrielle Spørgsmaal i Sovjet Rusland, som vil være af stor Betydning for alle dem, der beskæftiger sig med dette Emne.

Heftet, som er paa 174 Sider, er delt i to Dele, hvoraf den første handler om Bøger og Broschurer vedrørende Rusland, udgivet i Rusland eller i andre Lande, medens den anden Del giver en Liste over de mest betydende Tidsskrifter.

Hvad der gør Brochuren særlig interessant og almennyttig er, at ikke blot de russiske Navne paa de omtalte Værker er anførte, men der gives paa Fransk et kort Uddrag af Indholdet af de vigtigste.

Alene Antallet af perfidiske Publikationer fra det russiske Kommunist Parti beløber sig til omkring 600. Bibliografien omtaler naturligvis kun de vigtigste Publikationer for Eksempel de, de udgives af Regeringens og Fagforeningernes Centralorganisationer.

Bibliografien over Arbejds- og industrielle Spørgsmaal i Sovjet Rusland vil være til stor Nytte for alle dem, der er interesserede i de nuværende økonomiske, politiske og sociale Tilstande i Rusland.

De vigtigste industrielle Stater.

Fredstraktaten foreskriver, at af de 12 Regeringsrepræsentanter i det Internationale Arbejds Bureaus Overstyrelse skal de 8 udnævnes blandt de Stat-Medlemmer, der er af størst industriel Betydning. Spørgsmaalet om, hvilke er de 8 Stater af størst industriel Betydning, blev først diskuteret i 1919 af Organisationskommissionen indenfor den Internationale Arbejdskonference i Wasington. Da imidlertid visse Stater protesterede mod nogle af de Kriterier, den benyttede for at naa til en Beslutning, bestemte Folkeforbundets

Raad sig til at overdrage en særlig Kommission det Hverv at foretage en omhyggelig Undersøgelse af den nøjagtige Betydning af Ordene »industriel Betydning«. Kommissionens Rapport er lige blevet offentliggjort i et af de sidste Numre af det Internationale Arbejds Bureaus »Official Bulletin«. Et interessant Memorandum af M. Gini, Professor i Statistik ved Universitetet i Padua, er trykt som Tillæg. M. Gini sad i Kommissionen som Repræsentant for Nationernes Forbunds Sekretariat. Hans Memorandum omhandler de tekniske Spørgsmaal vedrørende Beregning af Indexnumre svarende til de forskellige Landes Karakteristik. Selve Kommissionens Rapport paapeger, at de foreslaaede Løsninger og de Beregninger som mulig kunde udføres er ganske relative, og henviser til de Vanskeligheder, der opstaar ved Klassificeringen, som har foraarsaget saa megen berettiget Kappestrid. Ingen af de foreslaaede statistiske Fremgangsmaader kan siges at frembyde matematisk nøjagtige Resultater og efter at have taget under Overvejelse et stort Antal sindrige Forslag, anbefalede Kommissionen, at de Kriterier, der var blevet fastslaaet af Organisationskommissionen ved den første Internationale Arbejdskonference skulde finde Anvendelse med visse Modificeringer.

Organisationskommissionen havde ialt anvendt 7 Kriterier: Samlede industrielle Befolkning, Forholdet mellem den industrielle Befolkning og den samlede Befolkning, samlede Hestekraft (Dampkraft og Vandkraft), Hestekraft pr. Hoved indenfor Befolkningen, samlede Længde af Jernbaner, Længde af Jernbaner pr. 1000 Kvadrat-Kilometer Land, og Handelsflaadens Udvikling.

De Slutninger dragne af Kommissionen blev forelagt Nationernes Forbunds Raad, og de to Rapporter afgivne af Viscount Ishii, den japanske Repræsentant, er ogsaa offentliggjort i samme Nummer af det Internationale Arbejdsbureaus »Official Bulletin«. I Henhold til Viscount Ishiis Rapport, som blev antaget af Nationernes Forbunds Raad, er de følgende 8 Medlemmer berettigede til at sende Repræsentanter til det Internationale Arbejds Bureaus Overstyrelse som Stater af størst industriel Betydning: Belgien, Frankrig, Indien, Italien, Japan, Kanada, Storbritanien og Tyskland.

Siden sidst.

Fredericia K. Bil-Ejerne: Overenskomst oprettet. Lastbil-Chauffører: Kr. 65,00 pr. Uge. Droske-Chauffører: 20 pCt. af Kørselsindtægten til Kl. 11 Aften, 30 pCt. af Kørselsindtægten fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen. Kørsel paa Fridage 10 Kr. ekstra eller 35 pCt. af Kørselsindtægten. Lastbil-Chauffører erholder for Overarbejde: 2 Timer a 50 pCt.; derefter til Kl. 6 Morgen 100 pCt. Tillæg. Traadt i Kraft 1. August og gælder til en 1. Juli.

Randers J. Bjellerup Teglværk: Teglværksejerne nægtede at betale et Tillæg af 13 Øre pr. Time for Nedbrydningsarbejde. Sagen indbragtes for Kalk- og Teglværksforeningen af 1893, der paalagde Teglværket at betale det krævede Tillæg i Henhold til Overenskomsten. Teglværket vægrede sig fremdeles ved at betale for Nedrivning af Træværket. En fornyet Henvendelse til Kalk- og Teglværksforeningen medførte, at Arbejderne fik udbetalt et Tillæg af 13 Øre pr. Time for alt Nedbrydningsarbejdet.

Hobro. Bies Bryggeri angaaende Is- og Begningsarbejdet. Overenskomst oprettet. Timelønnen er den i Havnen gældende + 25 pCt. = 140 Øre. Naar Fiskestøvler skal benyttes: 155 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde til Kl. 7 Aften 50 pCt. Tillæg, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde: 100 pCt. Tillæg. Traadt i Kraft 1. December. Udløbstiden ikke fastsat.

Samme Afdeling. Hobro Kommunes Udvalg for Gader og Veje: Overenskomst oprettet. Timelønnen er den i Havnen gældende + 25 pCt. = 140 Øre. Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde: 75 pCt. Tillæg. Traadt i Kraft 1. December. Udløbstiden ikke fastsat.

Hvalsø, Tølløse og Jyderup. De danske Statsbaner: Afdelingerne fremsatte Ønske om, at Ekstraarbejderne i Kolonne 75 i Hvalsø, 46 i Tølløse og 53 og 54 i Jyderup fik Lønudbetaling ugevis i Stedet for som hidtil hver 14. Dag. Efter gentagne Henvendelser til Statsbanerne, indgik de paa at udbetale Lønnen ugevis til de nævnte Kolonners Arbejdere.

Isoleringsarbejderne F/m »Ikas«. Firmaet nægtede at udbetale Ventepenge for 22 Timer Arbejderne ikke havde kunnet arbejde foranlediget ved Materialemangel samt nægtede at betale en Rør-Isolering i Henhold til Bestemmelsen i Priskurantens § 3.

Paa et Mæglingsmøde den 23. November opnaaedes Enighed om: 1) at Arbejderne faar udbetalt Kr. 26,55 for Ventetiden og 2) at det udførte Arbejde skal betales som af Arbejderne krævet.

Støberi- og Maskinfabrikarbejdsm. A/S Burmeister & Wain: Aktieselskabet flyttede Støberierne fra Christianshavn til Teglholmen og inddrog samtidig en Ekstrafortjeneste Arbejderne hidtil havde haft i Henhold til en gældende Bonusordning. Afdelingen krævede som Følge deraf en Lønforhøjelse til samtlige de Støberiarbejdere, hvis Fortjeneste var forringet. Efter resultatløse Mæglings- og (Timands) Udvalgsmøder afgaves Strejkevarsel, mod hvis Lovlighed Arbejdsgiverforeningen protesterede, hvorefter der paa et Møde den 28. November opnaaedes Enighed, idet Aktieselskabet indgik paa, at samtlige timelønnede Støberiarbejdere fik en Lønforhøjelse af 3 Øre pr. Time.

Sukkerhusarbejderne. A/S De danske Sukkerfabrikker, Raffinaderiet i Lyngby: Fabrikken satte 2 af dens egne Arbejdere til at tjære Køleværker, men vilde kun betale den almindelige Timeløn for Arbejdet og en efter dens Skøn passende Dusør. Afdelingen krævede Arbejdet betalt i Henhold til Overenskomstens § 1, 2. Stk: og § 5. (efter Tagpaparbejder Overenskomst eller Forhandling om Prisen for Arbejdet). Fabriken udbetalte de 2 Arbejdere, der havde udført Arbejdet, hver 20 Kr. i Dusør, men modsatte sig Forhandling om Spørgsmaalet. Paa et den 24. November afholdt Mæglingsmøde ordnedes Sagen ved, at A/S De danske Sukkerfabrikker indgik paa, udover det allerede betalte, at udbetalte 40 Kr. ekstra til hver af de 2 Mænd.

Skarrehage. A/S Molèrindustri: Overenskomst oprettet December 1922. 25 Mand. Timeløn 102 Øre. Brænderne Kr. 65,00 pr. Uge. Specificeret Priskurant, hvorefter

Arbejderne kan tjene 150—180 Øre pr. Time. Iøvrigt gælder Bestemmelserne i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893. Gælder til 1. Februar 1924.

Samme Afdeling. Ejerslev Molèrbrud: Overenskomst oprettet 8. December 1922, 12 Mand. Timeløn 102 Øre. Akkordpriskurant, hvorefter en Arbejder kan tjene 225 Øre pr. Time. Iøvrigt gælder Bestemmelserne i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893. Gælder til 1. Februar 1924.

Hedehusene. A/S Hedehusene Skærvefabrik: Afdelingen klagede over, at Fabrikken ikke vilde indiøre Akkord for Læsning af Grus ved Hjælp af Maskiner. Paa Mæglingsmødet den 22 December opnaaedes Enighed om, at Fabriken udover Timelønnen betaler et nærmere fastsat Tillæg pr. Læs som læsses med Maskine.

Tagpaparbejderne. Vesterbros Stentagpapfabrik: Fabrikanten gav den 17. Oktober Ordre til en Arbejder, der arbejdede paa Fabrikken, at han næste Dags Morgen Kl. 8 skulde møde paa en Bygning i Taarnby for at paabegynde Tagdækningsarbejde. Da den normale Arbejdstid paa Fabrikken begyndte Kl. 7 Morgen, og da Arbejdet skulde udføres i Akkord i Henhold til en gældende Priskurant, krævede Arbejderen 1 Times Løn for Tiden fra Kl. 7—8 Morgen, men Fabrikken nægtede at betale den. Da Enighed ikke kunde opnaas ved Mægling gik Sagen til Voldgift, hvis Opmand kendte for Ret, at Arbejderen havde berettiget Krav paa at faa udbetalt den krævede Times Løn.

Nørre Sundby A. Dansk Andels Cementfabrik: Afdelingen klagede over 1) at Fabrikken, der en Dag havde antaget Folk i Arbejde Kl. 1 Eftm. og forlangt, at disse skulde arbejde den paafølgende Nat, hvad de ogsaa gjorde, nægtede at betale Over- og Natarbejdstillæg i Henhold til Overenskomsten. 2) at Fabrikken nægtede at udbetale 4 Timers Løn i Henhold til Overenskomsten til nogle Kridtgravere, som efter Tur mødte til Arbejde, men blev sendt hjem igen, fordi Murværket i en af Ovnene var faldet sammen, og der var Raamaterialer nok. 3) at Fabrikken i Juni—Juli Maaned havde indført 2 Holds Drift med Arbejdstid fra Kl. 2 Eftm. til Kl. 7 Morgen i Stedet for at anvende alle Dagtimerne til Arbejdstid. Paa et Fællesmøde den 6. November indgik Fabrikken paa »i de foreliggende Tilfælde at imødekomme Kravene om »Over- og Natarbejdsbetaling« og »4 Timers Løn«, medens Spørgsmaalet om »Arbejdstidens Lægning i 2 Holds Drift« henvistes til Afgørelse af en Voldgift, hvis Opmand kendte for Ret, at de af Cementfabrikken anførte Grunde for at lægge Arbejdstiden fra Kl. 2 Efterm. til Kl. 7 Morgen havde været tilstrækkelig, uanset at forudgaaende Forhandling ikke havde fundet Sted.

Mou. Høstemark Skovdistrikt: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Timelønnen reduceres fra 90 til 75 Øre. Akkordpriserne reduceret 6—7 pCt., Arbejdstid: 8 Timer. Overarbejde: 2 Timer a 25 pCt., derefter 33 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarbejde til Kl. 12 25 pCt. derefter 33 pCt. Tillæg. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt iKraft 1. December og gælder til 1. Maj 1923.
Traadt i Kraft 1. December og gælder til 1. Maj 1923.

Ry. De private Skovejere i Gl. Ry: Overenskomst oprettet. 25 Mand. Akkordpriserne reduceret 10—16 pCt. Traadt i Kraft 1. December og gælder til 1. November 1923.

Glatved. Katholm Skovdistrikt. Skovejeren (Godsejer Collet), der før 1. Juli 1923 var Medlem af Arbejdsgiverforenigen for Land- og Skovbrug nedsatte fra 1. Juli 1922 Lønnen til at være 4 Kr. pr. Dag + 25 pCt. i Værktøjsgodtgørelse pr. Dag samt lempeligere Lejeforhold. Afdelingen krævede Landsoverenskomsten overholdt. Efter nogen Korrespondance indgik Skovejeren paa at overholde Landsoverenskomsten indtil 1. Maj 1923.

Hadsten. Lyngaa Mergelleje: Et af Afdelingens Medlemmer havde under Arbejdet paadraget sig en Muskelsprængning, der medførte 12 Dages Sygdom. Da Arbejderne i Henhold til Overenskomsten mod at betale en Præmie af 18 Øre pr. Sygedag fra 1. Dags Tilskadekomst, var forsikret for en Dagpenge af 6 Kr. pr. Dag, krævede Afdelingen, at Firmaet skulde betale Manden Dagpengehjælp, hvilket Entreprenøren vægrede sig ved at betale. Efter nogen Korrespondance med Entreprenøren og efter Henvendelse til Arbejder-Forsikringsraadet, fik Manden Forsikringsbeløbet udbetalt.

Frederiksberg komm. Arbejdsm. og Jord- og Betonarbejdere, Kbhvn. Frederiksberg tekniske Forvaltning. Overenskomst oprettet. 200 Mand. Timeløn for Gartnere 171 Øre, for Arbejdsmænd 151 Øre, (Ugeløn for fastansatte henholdsvis Kr. 82,08 og Kr. 72,48). Arbejdstid 8 Timer, dog i December og Januar 7 Timer, Overarb. 2 Timer a 30 pCt., 3. Time 50 pCt., derefter 100 pCt., Søn- og Helligdage til Kl. 12, 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. I Overenskomsten er fastsat en Række Tillæg pr. Time eller pr. Dag for forskelligt Arbejde. Tillægenes Størrelse varierer fra 8 til 45 Øre pr. Time og fra 64 til 170 Øre pr Dag. For Arbejde i skiftende Hold betales de Timer, der ligger mellem Normalarbejdstidens Ophør og Begyndelse for de første 6 med 50 pCt. Tillæg og af længere Varighed med 25 pCt. Tillæg. Saafremt Arbejdet i skiftende Hold udføres i Akkord, betales Tillæg efter særlig Overenskomst. Regler for Behandling af faglig Strid. Bestemmelserne med Hensyn til Løn under Sygdom og Ferie forbliver uforandret. Regler for August-Regulering eller Forlængelse af Overenskomsten. Afsluttet 22. December og gælder til 1. April 1923.

Den 24. August 1922 var Parterne enedes om, at den ovennævnte Overenskomst fornyedes 1 Aar — til 1. April 1924 — paa Grundlag af, at Lønningerne Februar 1923 reguleres opad eller nedad med 1 pCt. pr. Procent Pristallet siden Februar 1922 er steget eller faldet (August-Regulering 1922 bortfaldt.)

Hørsholm. Entreprenørfirmaet Petri & Haugsted: Firmaet, der beskæftigede Arbejdere ved Støbning af Jernbetonbrønde (Telefonbrønde), vilde for dette Arbejde kun betale den gældende Timeløn — 138 Øre — medens Arbejderne i Henhold til Bestemmelser i den lokale Overenskomst krævede 15 pCt. Tillæg til Timelønnen. Paa et Møde i Entreprenørforeningen 11. December indgik Firmaet paa at betale det krævede 15 pCt.s Tillæg. Afgørelsen maa dog ikke danne Præcedens for fremtidige Afgørelser om lignende Forhold.

Herning. Murermester M. P. Madsen: Mesteren, der havde 2 Svende beskæftiget i A k k o r d med Opførelse af et Hus, aflønnede Arbejdsmanden, der pas-

sede Svendene, med almindelig Timeløn, uagtet Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre fastsætter, at hvor Svendene har Akkord paa Arbejdet, har Arbejdsmændene, forsaavidt ingen anden Bestemmelse er taget, ogsaa Akkord. Da Arbejdet var fuldført krævede Arbejdsmanden derfor udbetalt et Overskud paa Kr. 70,85 og senere for Pudsearbejdet Kr. 10,24. Ialt Kr. 81,09. Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen 17. Januar gik Sagen i Orden mod, at Murermesteren betalte Kr. 70,85 til fuld Afvikling i Akkordoverskud til Manden.

Fredericia A. De danske Statsbaner: Nogle Arbejdere havde aflæsset friske olieimprægnerede Planker og krævede herfor betalt Smudstillæg, hvilket Overbanemesteren nægtede at udbetale, da der i Overenskomsten kun er anført »Tømmer og Sveller«. Efter at Kravet var fremsat overfor 2. Banedistrikt, fik Arbejderne Smudstillægget udbetalt.

Vraa. De danske Statsbaner: 15 Ekstraarbejdere havde i Tiden fra 19. Juli til 1. Oktober været beskæftiget ved et nyt Sporanlæg ved Vraa Station. Sporets Længde er 570 Meter. De krævede derfor Akkordafsavnstillæg for 560 Timer pr. Mand. Efter nogen Korrespondance med 2. Banedistrikt, indgik Statsbanerne paa at betale Akkordafsavnstillæg for 420 Timer pr. Mand, idet der hævdedes fra Statsbanernes Side, at Resten af Tiden var anvendt til Løftning og Justering af Sporanlægget, og at Arbejderne ikke har Krav paa Akkordafsavnstillæg for disse Arbejder.

Svendborg Murermester P Nielsen, Otterup: Murermesteren aflønnede efter Aftale med en Arbejdsmand, der var beskæftiget med Opførelsen af en Gaard i Otterup, denne med 90 Øre i Timen og intet Procenttillæg for Overarbejde. Afdelingen klagede, da Mesteren er Medlem af Landhaandværksmestrenes Organisation, over dette Forhold og krævede, at Mesteren skulde aflønne Manden i Henhold til den gældende Overenskomst. Paa Mæglingsmøde den 16. December konstateredes det, at der forelaa Fejl saavel fra Mesterens som fra Arbejdsmandens Side, hvorfor Sagen ordnedes ved, at Murermesteren betalte 250 Kr. til Afdelingen.

Sindal. De danske Statsbaner. 8 Ekstraarbejdere havde 1921 været beskæftiget tilsammen 1957 Timer med Nyanlægsarbejder ved Sønderskov Station. De krævede den 8. November 1922. Akkordafsavnstillæg for Arbejdet. Efter at Forbundet havde henvendt sig desangaaende til 2 Banedistrikt, fik Arbejderne udbetalt Kr. 553,84, idet Statsbanerne hævdede, at Arbejderne ikke har Krav paa Tillæg for Arbejdet med Løftning og Justering af det ny Sporanlæg.

Abonnement paa „Arbejdsmændenes Fagblad"

kan tegnes hos Afdelingskassererne, paa alle Postkontorer hele Landet over eller ved skriftlig Anmeldelse direkte til Hovedkontoret, H. C. Andersensgade 14 St., København K.

Prisen er 1 Kr. pr. Kvartal frit tilsendt.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Forenings-Emblemer
Emaille eller prægede smukkest og billigst hos
DAFAMETA
Helgesensgade 9, København Ø.

Petersen & Sørensen

Aktieselskabet
Frederiksholms Tegl- og Kalkværker
Vesterbrogade 12. Telf. Central 282
Mursten — Tagsten — Drænrør — Molersten

LANDMÆND,
der har bestemt sig for at rejse til Canada, faar hvert Spørgsmaal besvaret om Arbejdsforholdene og Vilkaar for at erholde gratis Land i Canada gennem Canadian Pacifik-Selskabets Konsulent Hr. M. B. Sørensen, Raadhusplads 47, København.

Nordisk Brandforsikring
Grønningen 25. Telefon 5100.

Til gensidig Fordel og Støtte anbef. det d'Hrr. Medlemmer **udelukkende** at anvende
D.D.P.A. Petroleum

Spis
„Trifolium"
Ost.
Uovertruffen i Kvalitet.
Faas hos enhver velassorteret Handlende.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 22 | 28. Februar | 1923 | 27. Aarg.

Vor Organisationsform.

II.

Som jeg bemærkede i Slutningen af min første Artikel om dette Emne, kan der virkelig opstaa Tvivl om Kongressernes Kompetance til at vedtage Ændringer i vor Organisationsform af saa omfattende og indgribende Art som dem, der har været Tale om dels i Forslaget fra Mindretallet i Reorganisationsudvalget fra 1916, hvis Forslag blev behandlet i 1919 og 1922 og dels i det Brumvig'ske Forslag. Man maa jo nemlig erindre, at da Sammenslutningen mellem de tre tidligere ganske selvstændige Arbejdsmandsforbund fandat Sted, blev denne Sammenslutning kun vedtaget paa visse bestemte Betingelser og under visse bestemte Forudsætninger.

Den første og den vigtigste af disse var den, at de tre Forbund hver for sig vilde beholde Ret og Adgang til at vælge deres Hovedbestyrelse og deres Forretningsførere. Denne Ret er udtrykkeligt fastslaaet i § 17 i vore Love, hvor det hedder, at af Hovedbestyrelsen vælger »*de tre Forbund*« 5 Mand hver, hvoraf den ene som Forretningsfører.

Det staar her udtrykkeligt, at det er de tre Forbund som saadan og hver for sig, der vælger deres Part af Hovedbestyrelsen. Skulde en samlet Kongres vedtage en anden Valgmaade, er det i høj Grad tvivlsomt, om denne Beslutning kunde staa ved Magt, dersom et af de tre Forbund paa deres Separatkongres vedtog ikke at ville respektere den. Det vil vistnok være nødvendigt, hvis man for Alvor tænker paa saa gennemgribende Ændringer i vor Organisationsform, hvor de tre Forbunds paa Forhaand betingede og stadig opretholdte Ret til selvstændig at vælge deres Hovedbestyrelse afskaffedes, at faa Beslutning herom vedtaget paa hver enkelt af de tre Forbunds Separatkongresser. Disse Separatkongresser er jo nemlig en fast Institution i Forbundet, der har staaet urørt fra 1897 til Dato, og man kan vist ikke ganske se bort fra dem og den Myndighed, de paa deres respektive Forbunds Vegne har.

Nu vil man maaske sige til mig, saadan som jeg har hørt det før, at jeg kun fremsætter Betænkeligheder og optaarner Vanskeligheder for Reorganisationsforsøg, fordi det for mig kun gælder om at forhindre Ændringer i den fra Fædrene nedarvede Ordning, — og noget er der naturligvis herom. Jeg kan nemlig ikke nægte, at det staar for mig, som om de danske Arbejdsmænd er de ikke-faglærte Arbejdere, der baade organisationsmæssigt og lønmæssigt set staar højest her i Europa. Som Medlem af den internationale Grov- og Fabriksarbejder-Föderations Bestyrelse har jeg haft Lejlighed til at se paa Organisationsformer og Organisationsresultater hos Arbejdsmænd i andre Lande, og jeg har faaet det Indtryk, at intet Steds er Arbejdsmændenes Organisation saa indflydelsesrig og saa manøvredygtig som her i Danmark, og intet Steds er Arbejdsmændenes Lønninger, som Helhed taget, kommet til at ligge saa nær ved de tekniske Fags (Haandværkernes) Lønninger som her.

Lad være, at Æren for dette Resultat i første Række kan tilskrives, at vi i Spidsen for vor Organisation igennem alle de 25 Aar, der er gaaet, har haft og har en Mand med ganske sjeldne organisatoriske Evner, en Mand, der har forstaaet at erhverve sig stor personlig Indflydelse, som han har udnyttet til Gavn for sin Organisation, en Mand, som bedre end de fleste andre, har forstaaet at dreje sig i en snæver Vending og en Mand, som ofte har forbløffet ved sin Evne til at se og beregne paa langt Sigt. Hvad vort Forbunds Formand, Lyngsie,

paa den Maade har gavnet den danske Arbejdsmandsstand kan ikke let vurderes for højt. Lad ogsaa være, at den danske Arbejders sunde Sans og jævnt afstemte Gemyt, der lige vanskeligt lader sig agitere op til himmelstormende Begejstring og drive til Fortvivlelse og Desperation har sin store Part af Æren, — jeg tror dog, at ogsaa den Maade, hvorpaa vor Organisation er bygget op og holdt sammen, betyder en hel Del med Hensyn til det Niveau, som de danske Arbejdsmænd og deres Forbund staar paa, baade økonomisk og organisatorisk. Derfor er det, at jeg i hvert Fald ikke paa Forhaand er særligt begejstret for organisationsreformatoriske Forsøg. Men jeg vil dog hævde, at det, jeg i forrige Artikel og i denne har sagt om de Ting, de Lovbestemmelser og de Forhold, som der *maa* tages Hensyn til, og som det forekommer mig, at vore Reformatorer i meget høj Grad har set bort fra, er Realiteter, og ikke er noget, der kan karakteriseres, som kunstigt udspekulerede Vanskeligheder og Forhindringer,

Det kunde maaske i denne Forbindelse have nogen Interesse at se paa, hvad det i Virkeligheden er for Motiver, der har fremkaldt Ønskerne om Reorganisation. Vi kender i saa Henseende den Motivering, som Branche-Reorganisationens Mænd har givet, og som i Korthed sagt gaar ud paa, at det drejer sig om at faa branchekendte Mænd sat i Spidsen for de forskellige Brancher for paa den Maade at faa Brancheinteresserne, — Branchernes Lønninteresser og andre Særinteresser — plejet paa bedste Maade. Jeg tror ikke, at dette med de branchekendte Mænd har slet saa stor Betydning, som man vil tillægge det. I Lønforhandlingerne er det jo altid saadan, at der først har været forhandlet paa Pladsen mellem den lokale Fagforening og de paagældende Arbejdsgivere (hvor det gælder lokale Sager), og den lokale Fagforening har faaet alle de særlige Forhold og alle de særlige Stridspunkter, der ligger dem og Arbejdsgiverne imellem, gennemdiskuteret. Det er altsaa ikke Kendskab til disse Forhold, Afdelingen skal have tilført fra Forbundet. Det er noget ganske andet, — det er Forhandlingsevne, Forhandlingsdygtighed, Smidighed og Evne til at faa givet den Vogn, der er kørt i Staa, et Skub, saa den kommer igang igen, Evnen til af de modstaaende Parters Udtalelser at udfinde, hvor den Vej er, ad hvilken man kan naa en Ordning, som man kan være tjent med. Det er det, det særligt drejer sig om, at Forbundets Mænd er i Besiddelse af, — jeg tror i hvert Fald, at det betyder langt langt mere end Branchekendskabet.

Drejer det sig om Landsoverenskomst-Forhold, hvor der skal forhandles indgaaende om Forhold, der vedrører hele Landet, saa har vi haft vore Delegeretmøder samlede, hvor Repræsentanter for alle de interesserede Afdelinger har været til Stede og har drøftet Tingene. Disse Repræsentanter har jo hver for sig Kendskab til den paagældende Branches Sager og Forhold og ud fra dette Kendskab har de efter indgaaende Diskussion formet de Krav og de Ønsker, som de har ment skal bæres frem overfor Arbejdsgiverne. De har saa valgt et Forhandlingsudvalg af deres egen Midte — altsaa branchekendte Folk, Sagkundskabens Indehavere —. Dette Udvalg gaar til Forhandling med den modstaaende Arbejdsgiverorganisation og med dem gaar der Repræsentanter for Forbundsledelsen, og atter her hævder jeg, at det, Forbundsledelsens Repræsentanter skal tilføre Forhandslingsudvalget, er ikke i første Række Branchekendskab, og hvad dertil hører, — det bringer de af Delegeretmødet valgte Udvalgsmedlemmer med sig — nej, det er netop, som jeg sagde før, Forhandlingsevne, Smidighed og Evne til at finde en Løsning der, hvor dette ellers kan synes vanskeligt.

Fra det andet Hold af Reformatorer, dem, der som Brumvig vil have Forbundet delt i selvstyrende Distriktsforbund, lyder Motiveringen, at en Distriktsledelse altid vil være i Stand til at følge Arbejdsforholdene paa nærmere Hold og lettere end en Hovedbestyrelse for hele Landet er i Stand til at handle hurtigt.

Heller ikke den Motivering tror jeg paa. Arbejdsgiverne er samlede i landsomfattende Organisationer, og disse Organisationer beskæftiger langt det største Tal af Dansk Arbejdsmands Forbunds Medlemmer. Det vilde praktisk talt være umuligt for en Distriktsledelse paa Fyen, paa Lolland eller i Jylland at opnaa noget som helst ved at handle hurtigt paa Pladsen.

Indenfor Industrien er det paa Forhaand aldeles umuligt, thi Industrien kan grumme let

klare sig overfor en lokalt begrænset Konflikt bl. a. ved at flytte Arbejdet til andre Steder i Landet, og det forekommer mig ogsaa yderst usandsynligt, at Haandværksmestrenes Organisationer ikke skulde være i Stand til at modsætte sig et lokalt Pres, der opstod ved en »hurtig Handling« fra et eller andet Distriktforbunds Side.

I det Store og Hele vil det sikkert være umuligt for et saadant Distriktforbund at naa nogetsomhelst paa Pladsen. Alt af Betydning skulde alligevel ind til samlet Forhandling i Hovedforbundet, og hvor blev saa Grundlaget for Brumvigs Motivering af?

Jeg er da ogsaa tilbøjelig til at tro, at det, der i Virkeligheden ligger bag Reorganisationsønskerne, er noget ganske andet, nemlig de enkelte Afdelingers Følelse af, at de ikke bliver tilstrækkeligt godt betjent. Den Følelse er menneskelig, den Følelse kender vi allesammen, og den søger man saa at faa afhjulpen ved at stille Forslag, i det ene Tilfælde gaaende ud paa en branchemæssig Ordning, fordi man saa tror, at Branchen bliver bedre betjent, i det andet Tilfælde om en distriktsmæssig Deling, fordi man saa tror, at Pladsen (Distriktet) bliver bedre betjent. Ved Siden heraf er der vistnok ogsaa et ligesaa menneskeligt Ønske om at faa ligesom en nærmere eller mere personlig Forbindelse med Hovedledelsens enkelte Mænd og Forbundets enkelte Funktionærer.

Man vil gerne kunde tage fat i »sin egen« Forretningsfører og »sin egen Sekretær«. Jeg tror ikke, at en saadan nærmere personlig Forbindelse, i hvert Fald ikke hvis den etableres paa de to Maader, vi hidtil har beskæftiget os med, vil vise Virkninger, der svarer til de nærede Ønsker.

Derimod tror jeg, at saavel den gennemførte Branchedeling (Forbundets Deling paa langs) og den gennemførte Distriktsdeling (Forbundets Deling paa tværs) rummer betydelig Fare for vor Organisation, og hermed skal jeg beskæftige mig i næste Nummer.

Chr. Sørensen.

Til Afdelingsformændene

Vi gør indtrængende de ærede Afdelingsformænd opmærksomme paa, at de ved Meddelelse til Kontoret om nye tiltrædende Bestyrelsesmedlemmer samtidig maa meddele, hvem der er afgaaede.

Arbejdsløshedskortene skal være i Orden.

Formanden for Arbejdsløshedskassen meddeler:

Vi har fra Arbejdsdirektoratet modtaget en Skrivelse, som vi nedenfor anfører, og hvori det paalægges os at give vore Afdelinger Meddelelse om, at Bestemmelsen i Lov af 22. December 1921 angaaende Brugen af Arbejdsløshedskortene nøje skal overholdes.

Idet vi gør vore Afdelinger bekendt med denne Skrivelse, henviser vi til vor tidligere udsendte Rundskrivelse angaaende disse Kort, og vi maa meget indskærpe Afdelingerne nøje at paase, at der første Gang, et Medlem melder sig arbejdsløs, udstedes ham et Arbejdsløshedskort, paa hvilket skal angives Medlemmets Navn, Bopæl og Arbejdsbranche samt Datoen for Arbejdsløshedens Indtræden, foruden at Kortet skal have et Løbenummer, og der skal udstedes nyt Kort hver Gang, et Medlem har været i Arbejde, selv om det kun er af ganske kort Varighed.

Arbejdsløshedskortet skal forevises hver Dag, et Medlem møder til Kontrol, og er altsaa en Betingelse for, at Medlemmet kan blive kontrolleret ledig.

„Paa Foranledning af Indenrigsministeriet anmoder man Kontorerne om hvert indenfor sit Omraade at undersøge, hvorvidt de med Kontoret samarbejdende Arbejdsløshedskasse-Afdelinger anvender det ved Lov af 22. December 1921 § 6 paabudte Arbejdsløshedskort; saafremt enkelte Afdelinger ikke, eller ikke i fuld Udstrækning, anvender disse, forventer man derom Indberetning fra Kontorerne.

Det tilføjes, at der samtidig hermed er givet Arbejdsløshedskassernes Hovedledelser Underretning til videre Meddelelse til de enkelte Afdelinger, saaledes at disse kan forventes at være forberedt paa Arbejdsanvisningskontorernes Henvendelse".

Johannes Nielsen.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Februar=Reguleringen.

Ved Forliget af 4. April 1922, der for vort Forbunds Vedkommende i Hovedsagen tiltraadtes ved Overenskomsten af 24. s. M., fastsattes det jo, at der skulde finde en Augustregulering Sted med 1 pCt.s Nedgang i Lønningerne for hver Procent, Pristallet var dalet. I samme Forlig indeholdtes der imidlertid en Bestemmelse om, at dersom Overenskomsterne forinden 1. August blev fornyet for et Aar — altsaa til 1924 — saa skulde Augustreguleringen bortfalde, og i Stedet for skulde der, naar Pristallet i Februar 1923 kom til at foreligge, finde en Regulering Sted, Procent for Procent, i Henhold til, hvad Pristallet i Februar 1923 var lavere end i Februar 1922.

Ved Urafstemning vedtog vore Medlemmer jo, at vort Forbunds Overenskomster i August f. A. skulde fornyes i Henhold til denne Bestemmelse, og derved slap vore Medlemmer fri for at tage den Nedgang paa 6 pCt., som Pristallet i August viste.

Nu skulde vi altsaa pr. Februar i Aar tage Nedgangen i Henhold til Pristallet fra Februar f. A., og som vore Læsere ved, er det sidste Pristal 198, medens det i Februar i Fjor var 212. Der foreligger altsaa en Nedgang paa 6,6 pCt., og vore Medlemmer har altsaa foreløbig ved Fornyelsen i Fjor tjent de Penge, som de 6 pCt.s Nedgang i det halve Aar vilde have betydet.

Da det nye Pristal var konstateret, krævede Arbejdsgiverforeningen Ret til at nedsætte samtlige Lønninger med 6,6 pCt., og da Arbejderorganisationerne svarede, at der i Forliget kun var Tale om hele Procenter og ikke om Brøker af Procenterne, sagde Arbejdsgiverforeningen, at saa maatte de i saa Tilfælde have Ret til 7 pCt., da 6,6 pCt. var mere end 6½, og hvis der kun skulde regnes med hele Procenter, maatte Brøker over ½ blive til en Hel.

Dette Standpunkt kunde hverken vi eller andre Arbejderorganisationer tiltræde, og De samvirkende Fagforbund protesterede saa paa samtlige Organisationers Vegne. Resultatet heraf blev, at Arbejdsgiverforeningen krævede Spørgsmaalet afgjort af Den faste Voldgiftsret, der imidlertid kom til det Resultat, at vi og de andre Arbejderorganisationer havde Ret, og at Arbejdsgiverne kun kunde faa Lov til at reducere Lønningerne med 6pCt. — ikke en Tøddel mere.

Naar nu de 6 pCt.s Lønnedsættelse skal foretages, bliver jo Spørgsmaalet, hvorledes man skal gaa frem overfor de Brøker, der kan fremkomme paa de enkelte Timelønninger.

Her er det imidlertid klart, at naar vi først er sluppet for Brøkerne paa selve Procenttallet, saa kan vi ikke ogsaa bagefter slippe for Brøkerne paa Timelønningerne, saa meget mindre som der imellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer er Praksis for, at ved procentvise Op- og Nedsættelser bliver Brøkerne paa Timelønninger at behandle paa den Maade, at Brøker over ½ forhøjes til en Hel, medens Brøker under ½ kan bortkastes.

Dette blev ogsaa udtrykkelig betonet i Proceduren for Den faste Voldgiftsret.

Følgen heraf bliver altsaa, at naar vi skal udregne Reduktionen f. Eks. paa den almindelige Timeløn paa 112 Øre, saa vil vi se, at 6 pCt. giver 6,72 Øre. Dette Tal maa altsaa rundes opad til 7 Øre, saaledes at denne Timelønssats herefter bliver 105 Øre.

Af en Timeløn paa 108 Øre vil 6 pCt. blive 6,48 Øre, altsaa omtrent 6½ Øre, men her kan vi kræve Brøken kastet bort, saaledes at der kun bliver Tale om 6 Øres Fradrag og Lønsatsen 108 Øre bliver altsaa fremtidig 102 Øre.

Indenfor Jern- og Metalindustrien, hvor vi for det første har en hel Række forskellige Lønninger, og hvor vi dernæst i Henhold til Forliget af 4. April har faaet Sikkerhed for, at Afdraget først skal bringes til Virkning paa Tillægene og sidst paa Grundlønnen, der altsaa, saa længe der overhovedet er Tillæg at tage af, skal forblive uforandret, har det været nødvendigt at udregne en Tabel, der viser, hvordan hver enkelt Lønnedsættelse efter Reduktionen kommer til at se ud.

Dette er sket imellem Jernindustriens Sammenslutnings og vore Kontorer, og denne Tabel er udsendt til samtlige, vore interesserede Afdelinger.

Ved Siden af den foran omtalte pricipielle og for alle Fag betydningsfulde Retssag om Procentfradraget havde vi Arbejdsmænd et særligt Stridsspørgsmaal med Arbejdsgiverne, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt der maatte ske Fradrag paa en Række Tillægsbetalinger, som ikke har egentlig lønmæssig Karakter.

De Tillægsbetalinger, der her er Tale om,

er de, der blev behandlet og afgjort af Nævnet i Juni 1922, og som vi refererede i Fagbladet Nummer 6 1922, nemlig:

Kendelse Nr. 3. vedrørende Overenskomsten med Isoleringsfabrikanterne.

Her hedder det i første Stk.:

»Kostpenge forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.«

Kendelse Nr. 6 vedrørende Vagtfunktionærerne ved A/S Burmeister & Wain.

Her hedder det i Stk. 2:

»Det Vagtfunktionærerne tilkommende Nytaarsgratiale, der fter det oplyste hovedsagelig maa betragtes som Beklædningsgodtgørelse, nedsættes med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.«

Kendelse Nr. 19 vedrørende Overenskomsten med Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing Falster.

Her hedder det under Punkt4:

a) Tærepenge for Chaufførere forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.

b) Beklædningsgodtgørelse for Chaufførere nedsættes fra og med indeværende Kvartal med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.«

Kendelse Nr. 20 vedrørende Kuske, Chaufførere og Lagerarb. i København.

Her heddet det i Stk. 2.

»Ved Opmandsafgørelse fastsættes, at

a) Tærepenge for Kuske og Chaufførere forbliver uforandrede som før Overenskomsten af 4. April 1922.

b) Tillægget til Kuske for almindelig Staldtjeneste om Søndagen forbliver uforandret, 4 Kr.

c) Uniformsgodtgørelse for Kuske og Chaufførere nedsættes fra og med indeværende Kvartal med 10 pCt. under Hensyn til Beløbets nuværende Størrelse og det almindelige Prisfald.

d) Tillægene til Kuske for Læsning og Aflæsning af Kul, Koks, Mørtel m. v., der i Overenskomsten er betegnede som Vederlag for at undvære Hjælp til dette Arbejde, findes ikke at kunne henregnes til »Lønningen« i egentlig Forstand. Satserne skønnes dog nu at kunne reduceres, og denne Reduktion fastsættes til 15 pCt.

e) De til Lagerarbejde i forskellige Brancher ydede Tillæg findes som Regel i overvejende Grad at have Karakter af Lønning og reduceres derfor i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922, Pkt. 1, med 15 pCt., forsaavidt det ikke i Overenskomsten er angivet, at Tillæget ydes af særlige Grunde (for smudsigt Arbejde eller lign.) I saa Tilfælde forbliver de uforandrede.«

Her har Den faste Voldgiftsret kendt for Ret, at de Tillæg, som Nævnet ikke har erklæret for at være af lønmæssig Art, ikke kan reduceres.

Det vil altsaa sige, at dette gælder for Kostpenge, Tærepenge, Uniforms- og Beklædningsgodtgørelse, Tillæg til Kuske for Staldtjeneste om Søndagen, Smudstillæg og visse Ting, som de københavnske Kuske har for at undvære Arbejdshjælp.

For de *Skovarbejderes* Vedkommende, som er beskæftiget hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug, er der jo en særlig Ordning, idet det i Overenskomsten af 27. April 1922 hedder, at der skal fradrages en halv Procent for hver Point, Pristallet er lavere end Pristallet i August 1922. Da Pristallet siden August kun er dalet med 1 Point, havde Skovbrugets Arbejdsgivere kun Krav paa en halv Procents Reduktion, og ved en Forhandling imellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen er der opnaaet Enighed om, *at dette Fradrag ikke finder Sted.*

Den halve Procent opspares til den førstkommende Lønregulering i op- eller nedadgaaende Retning saadan, at dersom der til næste Regulering atter skal reduceres med en halv Procent, saa vil den blive forhøjet til en hel Procent, skal der f. Eks. finde 1½ pCt. Forhøjelse Sted, vil Forhøjelsen følgelig kun blive 1 pCt. Der er herved opnaaet det, at samtlige disse vore Medlemmer foreløbig slet ingen Reduktion faar, og at de ved en eventuel senere Regulering ikke kommer til at aflevere noget ekstra, fordi de har været fri for Nedsættelse i den forløbne Tid.

Saaledes er altsaa denne Lønregulering forløbet!

Arbejdsgiverne havde tænkt sig Muligheden af at opnaa betydeligt mere, end det Forliget af 4. April gav dem Ret til. De vilde først helst have 7 pCt., men ihvert Fald da 6,6 pCt.s

Lønnedsættelse, men ved Rettens Hjælp fik vore Organisationer bremset dem, saa de kun fik 6 pCt. De havde dernæst tænkt sig at faa Lov til at reducere ikke blot de egentlige Lønninger, men ogsaa den foran omtalte Række af Tillægsbetalinger, der slet ikke har lønmæssig Karakter, og ogsaa her fik vi Den faste Voldgiftsret til at hjælpe os, saaledes at de heller ikke fik dette Ønske opfyldt.

Endelig har vi ved Forhandlinger med Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere opnaaet, at Skovarbejderne, der sandelig ogsaa er saa lavt lønnede, som vi synes, der overhovedet kan være Tale om, hverken nu faar nogen Nedsættelse og heller ikke senere kommer til at betale, fordi de midlertidigt slipper herfor.

Under de foreliggende Forhold var der ikke mere at naa. Selve den i Forliget fastsatte almindelige Lønreduktion kunde vi jo desværre ikke opponere imod. Men atter har vor Organisation vist, at den ikke blot er rede til, men ogsaa forstaar at benytte enhver foreliggende Mulighed for at gøre de uundgaaelige Reduktioner saa smaa som paa nogen Maade muligt og skærme vore Medlemmer mod Arbejdsgivernes hensynsløse Reduktionslyster i størst mulige Grad.

Chr.

„Den røde Streg".

Den faste Voldgiftsret afsiger Dommen, men Arbejdsgiverforeningen vil ikke rette sig efter denne.

Det er ikke en Nat-Pinkertons Røverhistorie, der skal skrives, — men ret og slet om en »rød Streg« — der hvad angaar Farven ligesaa godt kunde have været blaa eller sort eller hvilken som helst Kulør, blot den stod i Modsætningsforhold til det Korts Farve, paa hvilken den var slaaet, og hvor den angav, at alt hvad der laa indenfor denne røde Streg paa et Kort over Aarhus By, der skulde Jordarbejdet betales med et forlods Tillæg af 3 Meter Dybdepunktstillæg eller 53 Øre.

Sagens Forhistorie er iøvrigt følgende:

Den 28. Maj 1919 enedes Aarhus Entreprenørforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus om Forlængelse af en tidligere Overenskomst paa visse Vilkaar. Bl. a. aftalte man, at Løsningsprisen ved Udgravningsarbejder paa tidligere afgravede Arealer skulde beregnes »efter Tyngdepunktsdybden fra det nuværende Terræn plus et Tillæg af 3 Meter«. Man afsatte paa et Kort en Kurve — »den røde Streg« — inden for hvilken Arealet skulde betragtes som afgravet, saaledes at der for Arbejder inden for den skulde betales et Tillæg til Priskurantens Grundpris for Løsning, hvilket Tillæg opgjordes til 53 Øre pr. m^3. Iøvrigt skulde der til alle Akkordlønninger betales et Dyrtidstillæg paa 65 pCt. Hertil kom i Efteraaret 1919 et nyt Tillæg, saaledes at det samlede Dyrtidstillæg blev 98 pCt.

Ifølge Augustreguleringen 1920 skulde Lønningerne have et Tillæg af 13 Øre pr. Time. Men enedes om at omregne dette Tillæg til Procenter, og det samlede Dyrtidstillæg for det her omhandlede Arbejde vilde herefter blive 114,8 pCt. Da man imidlertid havde fundet Ordningen med den røde Streg mindre praktisk, enedes man om, at det inden for den røde Streg betalte Tillæg fremtidig skulde betales overalt, men at Dyrtidsprocenten til Gengæld skulde nedsættes til 110.

Ifølge Overenskomst mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund af 25. April 1921 skulde Tillægget fra August 1920 bortfalde. Der opstod Uenighed om, hvorledes denne Nedsættelse skulde gennemføres indenfor Entreprenørfaget i Aarhus. Uenigheden afgjordes af et i Henhold til Overenskomsten af 25. April nedsat Nævn, der fastslog, at Fradraget skulde beregnes paa samme Maade, som Parterne enedes om at anvende ved Beregningen af Tillægget, saaledes at det Procenttillæg, hvortil de 13 Øre blev omsat, nu skulde bortfalde.

Det meste Arbejde, der har været udført siden Foraaret 1921, har været Arbejde indenfor den røde Streg, og for dette Arbejdes Vedkommende har Arbejdsgiverne omsat 13 Øres-Fradraget til et Fradrag af 12 i Dyrtidsprocenten, idet denne altsaa efter Overenskomsten af 25. April 1921 reduceredes fra 110 til 98. I et Par Tilfælde er der udført Arbejde udenfor den røde Streg, og dette er da blevet betalt paa samme Maade. Nu hævdede Arbejdsgiverne imidlertid, at de ikke er pligtige at betale saa meget udenfor den røde Streg, idet Bortfaldet af 13 Øres-Tillægget maatte bevirke, at man kom tilbage til den Ordning, man havde øfr Augustreguleringen 1920. Herimod

protesterer Forbundet og Afdelingen, idet vi gjorde gældende, at den røde Streg maatte betragtes som endelig bortfalden.

Den faste Voldgiftsret afgjorde Sagen ved følgende

KENDELSE.

Jor- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus kan kræve, at det under Sagen omhandlede 13 Øres-Fradrag for hele Arbejdsomraadet omskrives til en Reduktion af Dyrtidsprocenten med 16,8.

»Fremsætter Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus *ikke uden grundet* Ophold efter denne Kendelses Afsigelse Krav om en saadan Omskrivning, er Aarhus Entreprenørforening berettiget til at gennemføre 13 Øres-Fradraget i Form af en Tilbagevenden til Lønningerne før Augustreguleringen 1920.«

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Kendelsen som blev afsagt den 18. December kom Forbundet i Hænde den 20. December, og samme Dag afgik Kendelsen til vor Aarhus Afdeling med Meddelelse om, nu at overveje om den paa de i Kendelsen fastsatte Betingelser ønskede den »røde Streg« slettet for stedse.

Efter at Sagen havde været behandlet i vor Afdelings Bestyrelse tilskrev Afdelingsformanden Aarhus Entreprenørforening en Skrivelse den 2. Januar, i hvilken han krævede Fagforeningens Ret til at faa den røde Streg helt slettet paa de i Kendelsen fastsatte Betingelserser og da der kunde være Tale om en Efterregning, et Møde afholdt til nærmere Drøftelse af denne Side af Sagen.

Mødet blev saa afholdt den 6. Jan., men her erklærede Aarhus Entreprenørforening, at Fagforeningens Tilbud var kommen for sent og at den røde Streg skulde genindsættes.

Denne Stilling som Entreprenørforeningen i Aarhus indtog kunde naturligvis hverken vor Afdeling eller Forbundet godkende, og vi krævede saa igen et Møde afholdt mellem Hovedorganisationerne, men heller ikke her naaede man til Enighed — men for at gøre endnu et Forsøg paa at faa Sagen afgjort i Mindelighed, henvistes Parterne til endnu en Gang ved en lokal Forhandling at naa til Enighed.

Forsøget blev ogsaa foretaget, men Entreprenørerne i Aarhus, hvis Formand er en Hr. Halverskov fastholdt med en Stædighed, der var en bedre Sag værdig, at hvis Fagforeningen ikke vilde indgaa paa at tilbagebetale de 4,8 pCt. fra 1. April 1921, fastholdt de deres tidligere indtagne Standpunkt: »at Fagforeningen var kommen forsent med sit Tilbud.«

Der var saa ikke andet for Forbundet at gøre end at indklage Aarhus Entreprenørforening paany for den faste Voldgiftsret og det er sket og vore Paastande gaar nu ud paa:

For det første, at Aarhus Entreprenørforening kendes pligtig til at godkende Aarhus Jord- og Betonarbejder Afdelings Skrivelse af 2. Januar, som rettidig modtaget.

For det andet, at Afregning først kan finde Sted fra 18. December f. Aar subsidiært fra den Dato i November, hvor Entreprenørerne rejste Sagen om den røde Streg.

Det skal nu blive interessant at se, hvad den faste Voldgiftsret siger til de halvorskovske Slangebevægelser fra Aarhus for at faa den røde Streg genindsat, men herom nærmere, naar Sagen bliver endelig afgjort.

Frisag.

Arbejdsgiverforeningen vil blande Dansk Arbejdsmandsforbund ind i en Tømreraffære i Vejen.

Et Entreprenørfirma Christensen & Pedersen havde faaet overdraget et Arbejde ved et Filteranlæg og Vandtaarn i Vejen.

Paa Arbejdspladsen var der beskæftiget dels Tømrere og Murere og 6 Arbejdsmænd.

En Tømrersvend, ved Navn Pedersen, havde hidtil været Firmaets Formand paa Pladsen, han antog den fornødne Arbejdskraft, betalte Ugeløn og ledede iøvrigt Arbejdet. Men saa en skønne Dag kommer Firmaet Christensen og Pedersen i Tanker om, at nu vil de have en anden Mand til at lede dette Arbejde, en Karetmager, som hidtil havde staaet i Karetmagerforbundet, men som ganske sikkert var slettet, han kunde i hvert Fald ikke fremvise nogen Fagforeningsbog, og han ønskede sig nu tilmeldt Tømrerforbundets Afdeling i Vejen, men da han ikke var Tømrersvend, og da hans Kvalifikationer som Tømrersvend vistnok var af en tvivlsom Beskaffenhed, nægtede Tømrernes Fagforening at optage ham, lige-

som de iøvrigt nægtede at arbejde sammen med ham i Akkord, og Tømrerne nedlagde saa Arbejdet, hvilket bevirkede, at Arbejdsmændene, der skulde foretage Betonstøbninger i de Flager, som Tømrerforbundets Medlemmer skulde opstille, ogsaa maatte standse, og straks foer naturligvis Entreprenørfirmaet i Harnisk, de krævede ikke alene Tømrerne indklaget for Den faste Voldgiftsret, men ogsaa Murerne, og naturligvis ikke mindst Arbejdsmændene.

Under Proceduren i Den faste Voldgiftsret kunde Forbundet imidlertid paavise, at der ikke fra vore Medlemmers Side var foretaget nogen ulovlig Arbejdsstandsning, idet den tidligere Formand, Tømrer Niels Petersen, Dagen før Karetmageren kom og skulde spille Formand, paa Grund af manglende Arbejde, foreløbig havde afskediget 4 af vore Medlemmer, og at de øvrige maatte ophøre som Følge af Tømrernes Standsning og Materialemangel.

Entreprenøren krævede under Proceduren en vældig Erstatning, ogsaa af Arbejdsmændene, men hverken han eller Arbejdsgiverforeningen fik Fornøjelse af deres Angreb paa Arbejdsmændene, for Retten frifandt pure Arbejdsmændene for noget Medansvar for det, Tømrerne havde foretaget, og Dansk Tømrerforbund slap forsaavidt ogsaa billigt fra Historien, som de kun blev idømt en Bod paa 300 Kr. samt Sagens Omkostninger.

Det var altsaa for Entreprenøren og Arbejdsgiverforeningnn „viel Geschrei und wenig Wolle".

G. H.

Statsbanerne og Februar-Reguleringen.

—o—

Som bekendt har Forbundet jo sluttet den Overenskomst med de danske Statsbaner, at de for Ekstraarbejdernes Vedkommende betaler den samme Løn som de private Arbejdsgivere i Bygningsbranchen, navnlig Murermestrene og Entreprenørerne; og naar Lønnen er gaaet op, er Statsbanerne fulgt med, og det samme er sket, naar Lønnen er gaaet ned.

Forbundet har derfor fra Statsbanerne i Anledning af Februar-Reguleringen modtaget en saalydende Skrivelse, som vi herved bringer til vore Medlemmers Kundskab:

»I Henhold til den nu stedfundne Februarregulering har De danske Statsbaner udsendt følgende Ordre til sine Distrikter:

»I Forbindelse med Telegram herfra af G. D. vedrørende den Reduktion i Ekstraarbejdernes Lønninger, som i Henhold til den med 1 Bilag i Afskrift hoslagte Overenskomst af 24. April 1922 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund skal finde Sted fra og med den 9. d. M. skal man herved tjenstlig meddele, at den ved Skrivelse herfra af 1. Maj f. A., Nr. L 19.., fastsatte Lønning for Ekstraarbejdere ved Statsbanerne fra og med den 9. d. M. vil være at nedsætte med 6 %.

Reduktionen vil for de uden for København beskæftigede Ekstraarbejderes Vedkommende være at foretage saaledes, at den nugældende Timebetaling af 1 Kr. 12 Øre nedsættes til 1 Kr. 05 Øre, der fremkommer saaledes:

Timeløn	» Kr.	75 Øre
Dyrtidstillæg	» —	20 —
Tillæg til Timelønnen.	» —	10 —
Ialt..	1 Kr.	05 Øre

For de i København og Omegn beskæftigede Ekstraarbejdere vil Nedsættelsen være at foretage saaledes, at den nugældende Timebetaling af 1 Kr. 46 Øre nedsættes til 1 Kr. 37 Øre, der fremkommer saaledes:

Timeløn	1 Kr.	05 Øre
Tillæg til Timelønnen.	» —	02 —
Akkordafsavnstillæg ..	» —	30 —
Ialt ..	1 Kr.	37 Øre

Akkordpriserne ved Brændselsafbæring nedsættes som følger:

»Fra samme Tidspunkt vil Akkordprlserne for Brændselsaflæsning være at nedsætte paa tilsvarende Maade, saaledes at den ved foranførte Skrivelse af 1. Maj f. A. fastsatte Betaling for Aflæsning af Kul, Briketter og Koks fra og med den 9. d. M. ændres saaledes, at det midlertidige Dyrtidstillæg 10 % nedsættes til 3,5 %.

Betalingen udgør herefter pr. Ton:

Til Ekstraarbejdere i *København*:

Kul	71,5 Ørə	+ 3,5 % lig	74 Øre
Briketter	78 —	+ 3,5 % -	81 —
Koks	99 —	+ 3,5 % -	102 —

Til Ekstraarbejdere i Byerne *Helsingør, Korsør, Kalundborg, Masnedsund, Gjedser,*

Nyborg, Fredericia, Aarhus, Randers, Aalborg, Frederikshavn og Esbjerg:

Kul	64,3 Øre	+ 3,5 %	lig	67 Øre
Briketter	70,2 —	+ 3,5 %	-	73 —
Koks	89,1 —	+ 3,5 %	-	92 —

Til Ekstraarbejdere *paa øvrige Pladser*:

Kul	57,2 Øre	+ 3,5 %	lig	59 Øre
Briketter	62,4 —	+ 3,5 %	-	65 —
Koks	79,2 —	+ 3,5 %	-	82 —

Det i ommeldte Skrivelse fastsatte særlige Tillæg for Trilning i indtil 15 m Afstand fra Kant af Vogn vil med Gyldighed fra samme Dato være at ændre til:

For Trilning med Kul og Briketter 16 Øre pr. Ton
- — af Koks ..... 20 — —

For Trilning udover 15 m indtil 25 m betales der yderligere et Tillæg af 12 Øre pr. Ton.

For saa vidt Aflæsning af Brændselsmateriale m. v. maatte være givet de ved Statsbanerne fast ansatte Remisearbejdere eller med disse ligestillede Arbejdere i Akkord, vil der være at foretage en tilsvarende Afkortning.

Alle andre Akkordprirer vil være at nedsætte med 6 %.

Under Hvnsyn til, at der mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer hersker Tvivl om, hvorvidt Lønnen ud over de omhandlede 6 % bør nedsættes med 0,6 %, vil der over for de paagældende Arbejdere være at tage Forbehold om en saadan yderligere Nedsættelse fra den 9. d. M. at regne.«

Hvad den sidste Bemærkning angaar, om Fradraget skal være 6 % eller 6,6 %, da er dette Spørgsmaal jo afgjort af den faste Voldgiftsret; Fradraget bliver kun 6 %.

Betaling for Over-, Nat-, Søndags- og Helligdagsarbejde bliver ikke reducerede.

Det hedder saaledes i Generaldirektoratets Skrivelse:

»De nugældende Regler angaaende Betaling for Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde bliver for samtlige ovenomhandlede Arbejderes Vedkommende uforandrede.«

G. H.

Konflikten i Entreprenørfaget.

I vort Fagblad Nr. 21 redegjorde vi for den landsomfattende Konflikt, som var ved at trække op, Entreprenørfirmaet Erik Bruun, der jo som bekendt med vældig Støtte fra Entreprenørforeningen havde nægtet at betale de 13 Øres Tillæg for Jernbetonarbejde.

Vi refererede ligeledes, at der havde været Møde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af det udvidede Strejkevarsel, og at Arbejdsgiverforeningen tilsyneladende stillede sig paa Siden af Entreprenørforeningen i Kravet om, at Konflikterne i Entreprenørfaget ikke kunde løses uden i Forbindelse med Entreprenørforeningens Krav om at faa en Landsoverenskomst oprettet.

Men Arbejdsgiverforeningens Tilslutning til Entreprenørforeningens Krav om Landsoverenskomst har ogsaa kun været tilsyneladende, for en skønne Dag modtog vort Forbunds Formand en Forespørgsel fra Arbejdsgiverforeningen, i hvilken man ønskede oplyst, om Dansk Arbejdsmandsforbund var villig til at tage et nyt Forhandlingsmøde om Sagen, naar Entreprenørforeningens Krav om at faa en Landsoverenskomst foreløbig blev lagt til Side.

Da Forbundet selvfølgelig ikke havde nogen Interesse i at opretholde en Konflikt alene for Konfliktens Skyld, blev der aftalt et Møde, og efter en længere Diskussion enedes man om at løse Konflikten hos Erik Bruun paa følgende Maade:

Paa et Dags Dato afholdt Møde i Entreprenørforeningen mellem Representanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen angaaende de iværksatte Avbejdsstandsninger paa samtlige Ingeniør Bruuns Arbejdspladser, enedes man om følgende:

Samtlige Blokader hæves under Forudsætning af, at der ved Forhandling mellem Parterne paa Ingeniør Bruuns Arbejdsplads i Gerløv opnaas Enighed om Løsningen af det mellem dem opstaaede Stridsspørgsmaal.

København, den 14. Februar 1923.

For Dansk Arbejdsmandsforbund:
(sign.) *Lyngsie.*

For Entreprenørforeningen:
(sign.) *K. Schøller* (sign.) *Laurits Petersen.*

og da en Forhandling mellem Parterne tilvejebragte den ønskede Enighed, idet Entreprenørfirmaet Erik Bruun indgik paa fremtidig

at betale 13 Øres Tillæg for Jernbetonarbejde og til Afregning for det allerede udførte Arbejde betalte et Beløb paa 200 Kr., sluttedes Sagen.

Ved samme Møde behandledes ogsaa en Sag ovre fra Struer, hvor Entreprenørfirmaet Højgaard & Schultz havde nægtet at betale 13 Øres Tillæg for Nedbrydningsarbejde, ogsaa her var der erklæret Strejke, og om Sagen har der været forhandlet i Arbejdsgiverforeningen og med De danske Statsbaner, for hvem Firmaet udførte Arbejdet, uden at det dog lykkedes at opnaa Enighed. Denne Sag sluttede paa følgende Maade:

Paa et Dags Dato afholdt Møde i Entreprenørforpningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og Entreprenørforeningen, vedtoges til Afslutning af Konflikten hos A/S Højgaard & Schultz følgende:

Under Forudsætning af, at Statsbanerne overtager Rensning, Sortering, Transport og Læsning af de ved Nedbrydningen af en Bro ved Struer fremkomne Materialer, samt at

Firmaet Højgaard & Schultz udreder den resterende Betaling for det allerede udførte Nedbrydningsarbejde, hæves Konflikten og Arbejdet genoptages snarest muligt, senest Mandag Morgen den 19. Februar d. A.

København, den 14. Februar 1923.

For Dansk Arbejdsmandsforbund:
(sign.) *Lyngsie.*

For Entreprenørforeningen:
(sign.) *K. Schøller.* (sign.) *Lauritz Petersen.*

For A/S Højgaard & Schultz:
(sign.) *K. Højgaard.*

og hermed er de løbende Konflikter med Entreprenørforeningen altsaa ude af Verden.

Siden sidst.

Aarhus A. A/S Joseph Levin & Co. Filialen i Aarhus: Uagtet der mellem Afdelingen og Firmaet eksisterede en mundtlig Aftale om, at Arbejderne, udover den almindelige i Byen gældende Timeløn, skulde have et Tillæg af 10 Øre pr. Time, inddrog Firmaet den 16. September Tillægget, efter at det i Forvejen havde indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen. Afdelingen protesterede mod Firmaets egenmægtige Optræden og saavel 1. som 2. Strejkevarsel blev afsendt. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen 13. Januar 1923 enedes man om: at Overenskomsten med Foreningen af Arbejdsgivere i Jern-, Metal- og Kludebranchen ogsaa bliver gældende for A/S Joseph Levin & Co.s Filial i Aarhus dog med nogle Ændringer. Arbejdet i Havnen skal betales efter de i Havnen gældende Takster. Firmaet skal betale 10 Øre Tillæg i Timen, indtil der ved Lokal Forhandling opnaaedes Enighed om Akkordpriser og disse skulde være tilendebragte indenfor en Periode af 4 Uger. Firmaet skal tilbagebetale det afdragne 10 Øres Tillæg.

Glatved. Katholm Kalkbrud: Firmaet nedsatte Betalingen for Hestepasning og Hakkelseskæring til 3 Kr. pr. Uge, uagtet den overenskomstmæssige Betaling er 5 Kr. pr. Uge. Paa et Møde 18. Januar indgik Firmaet paa at betale i Henhold til Overenskomsten og efterbetale det tilbageholdte Beløb.

Helsingør S. Helsingør Skibsværft: Værftet nægtede at udbetale Akkordoverskud til 4 Mand, der havde været beskæftiget som Hjælpearbejdere for 2 Maskinarbejdere, der i Akkord udborede Sternrør paa S/S Olaf, og uagtet Arbejderne hævdede, at de tidligere havde faaet Akkordoverskud udbetalt for samme Art Arbejde. Paa et Mæglingsmøde 8. Januar opnaaedes ikke Enighed, men Forb. Repræsentant (Mæglingsmand) forbeholdt sig Ret til at forfølge Sagen videre. Ved senere Lokalforhandling er Sagen gaaet i Orden og Arbejderne har faaet deres tilgodehavende Overskud udbetalt.

Sukkerhusarb. A/S Københavns Sukkerraffinaderi i Valby: Overenskomst med tilsluttet specificeret Priskurant oprettet. 60 Mand. Timeløn i Dagdrift 123¼ Øre, i Døgndrift 131¾ Øre. Arbejdstid 8 Timer i 7 Døgns Drift indtil 160 Timer i 3 Uger. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt.; derefter 100 pCt. Tillæg. Søn- og Helligdagsarb. (ikke i 7 Døgns Drift) 2 Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. For Arbejde i Ovne, Kedler, Træk, Fyr, lukkede Maischer og lukkede Beholdere under Driften, Køleværker og Brønden betales 50 pCt. Tillæg, forsaavidt ikke anden Aftale træffes. Efter 4 Ugers Arbejde erholder Arbejderne under Sygdom 3 Kr. pr. Dag i indtil 26 Uger. De skal være Medlemmer af en anerkendt Sygekasse. Under Ulykkestilfælde 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger efter Ulykkestilfældets Indtræffen. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Regulering Februar 1923 med 1 pCt. pr. Procent, Pristallet er steget eller faldet siden Februar 1922. Afsluttet 2. Januar og gælder til 1. Februar 1924 eller en senere Februar.

Storehedinge. F/m. Scheitel & Co., Dansk Flinteksport: Firmaet havde forandret Transportbaandet, hvorved Fortjenesten for Frapilning af Kugleflint var forringet. Paa et Møde 27. December opnaaedes Enighed om, at de i Overenskomsten fastsatte Priser for »Frapilning af blandet Kugleflint fra Transportbaandet betales pr. Td. Kr. 1,25« og for »Frapilning af sekunda Kugleflint fra Transportbaandet betales pr Td. Kr. 0,75« paa Grund af Transportbaandets Forandring fastsattes til »Frapilning af blandet og sekunda Kugleflint fra Transportbaandet betales med Kr. 1,05 pr. Td. Vedrører 5 a 7 Mand.

Fabrikarb., Kbhvn. Elementkulfabrikken i Vangede: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Ugeløn Kr. 70,00. Arbejdstid 48 Timer ugentl. Overarb.: 1. Time 25 pCt., den næste 33⅓ pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt Tillæg. Arbejdes i 2 Holds Drift, erhol-

der Arbejderne i 2. Hold 25 pCt. Tillæg i første Uge; arbejdes i 3 Holds Drift, erholder Arbejderne i de 2 Hold samme Tillæg. Arbejdere antagne før Januar erholder 6 Dage Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Under Sygdom eller Tilskadekomst erholder Arbejderne de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Medlemmer af Sygekasse. Tillidosmandssystemet, 8 Dages gensidig Opsigelsesfrist. Traadt i Kraft 1. December og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel dog tidligst til Udløb 1. Juli 1923.

Odense C. Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense: Overenskomst oprettet. Ugeløn Kr. 60,54. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 2 Timer a 30 pCt., derefter til Kl. 9 50 pCt. efter Kl. 9 Aften samt Helligdagsarbejde 75 pCt. Tillæg. For Søndagskørsel betales for hele Dagen Kr. 20,00, fra Kl. 12 Middag Kr. 15,00. For Landture, forsaavidt de ikke er tilendebragt inden Kl. 1½ Eftm. betales Kr. 1,70 ekstra pr. Dag. Under Ulykkestilfælde, som varer mere end 3 Dage, erholder Chaufføren 3 Kr. pr. Dag i 13 Uger. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. 1 Uges gensidig Opsigelsesfrist. August-Regulering eller Forlængelse af Overenskomsten i Henhold til Forliget af 4. April 1922. Afsluttet den 31. Juli 1922 og gælder til en 1. Maj.

Mælkeriarbejderne, Kbhvn., har afsluttet 3 enslydende Overenskomster med **Andelsselskabet Trifoliums Mælkeforsyning, A/S Det danske Mælkekompagni** og **Mælkeriet Enigheden,** ca 700 Mand. Arbejdstiden for Hjemmearbejderne og Transportkuske er 8 Timer. Ugelønnen er: Mejerister og Hjemmearbejdere Kr. 76,72. Hjemmearbejdere mellem 18 og 20 Aar; det første Aar Kr. 62,22, det andet Aar Kr. 64,22. Staldpersonalet Kr. 79,72. Transportkuske: Hjemmearb. Løn + 6 Kr. = Kr. 83,82. Overarbejde 4 Timer 50 pCt., derudover 100 pCt. Tillæg, Fridag hver 7. eller 8. Dag. 7 Dages sammenhængende Ferie med Løn. Gratis Arbejdstøj.

Faste Kuske ved Detailsalg og Reserve- og Kontrolkuske ved Detailsalg, naar disse kører, erholder i Avance 8 pCt. af Salg af Mælk og Fløde og 8 Øre pr. kg Smør. — Regler for Beregning af Avancen fastsat. — I Tiden 1. Juli—31. August incl. er de garanteret Hjemmearb. Løn + 10 pCt. = Kr. 84,39.

Reserve- og Kontrolkuske er, naar de kører, garanteret samme Minimalløn som Kuske ved Detailsalg. Naar de ikke kører: Ugeløn Kr. 38,94 + 6 pCt. af Vognenes Gennemsnitssalg af Mælk og Fløde.

Kuske ved Detailsalg har 26 Fridage aarlig eller, hvis de arbejder paa Fridagen 100 pCt. a 200 pCt. Tillæg. Flaskegodtgørelse og Arbejdstøj.

Kuske ved en gros Kørsel og Reservekuske ved en gros Kørsel har en Ugeløn af henholdsvis Kr. 57,72 og Kr. 61,22 samt i Avance 1½ pCt. af Salg af Mælk og Fløde og ½ Øre pr. kg Smør. De er garanteret Hjemmearb. Løn + 6 Kr. = Kr. 82.72. Medhjælpere over 18 Aar ved en gros Vogne Kr. 62,22 pr. Uge. Fridag hver 7. Dag eller, hvis de arbejder paa Fridagen 50 pCt. a100 pCt. Tillæg. 7 Dages sammenhængende Ferie med Løn. Flaskegodtgørelse og Arbejdstøj. Arbejderne er ulykkesforsikrede i Henhold til Loven og gældende fra første Dag Ulykkestilfældet indtræffer, 8 Dages gensidig Opsigelsesfrist. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Indtil Februar 1924 reguleres procentvis i Forhold til Pristallets Forandring. Traadt i Kraft 1. September og løber uopsigelig paa de Vilkaar D. A. F. fra 1. August 1922 har fornyet sine Overenskomster med Arbejdsgiverforeningen.

Odense C. Apoteker de Neergaard: Overenskomst oprettet. Løn pr. Maaned Kr. 200,00 + fri Station. Chaufføren skal have 2 Søndage fri pr. Maaned eller, hvis han skal arbejde, 10 Kr. pr. Fridag. 1 Maaneds gensidig Opsigelsesfrist, Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 6. Januar og gælder til 1. Januar 1924. Vedrører 1 Mand.

Lager- og Pakhusarb., Kbhvn. A/S Illum: Overenskomst oprettet. 14 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn fra 18 til 21 Aars Alder Kr. 54,30 over 21 Aar Kr. 58. Overarb. 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt., derefter samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Efter 1 Aars Arbejde erholder Arb. 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Ulykkesforsikr. ogsaa for de første 13 Ugers Tilskadekomst for en Dagpenge af mindst 3 Kr. Efter 3 Maaneders Anciennitet erholder Arb. i Sygdomstilfælde 3 Kr. pr. Dag i indtil 6 Uger. Arbejderne skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse. Beklædningsgenstande som hidtil. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Tillidsmandssystemet blev indført. Traadt i Kraft 16. December og gælder til 1. Maj 1922.

Budene, Kbhvn. A/S Illum: Overenskomst oprettet for Medlemmer over 18 Aar. 4 Mand. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn: fra 18—21 Aars Alder. Kr. 47,73, fra 21—24 Aar. Kr. 51,98, over 24 Aar Kr. 54,53. Overarb.: 1 Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., 3. Time 50 pCt. derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Arb. erholder i Sygdomstilfælde mindst 3 Kr. pr. Dag i de første 3 Uger, de skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse. Ulykkesforsikret i Henhold til Loven. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Tillidsmandssystemet indførtes. Traadt i Kraft 16. December og gælder til 1. Maj 1923.

Budene, Kbhvn., A/S Illum: Overenskomst oprettet for Medlemmer af Afdelingen mellem 14 og 18 Aar. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn: fra 14—15 Aar. Kr. 17,00, fra 15—16 Aar. Kr. 21,00, fra 16—17 Aar Kr. 25,00 og fra 17—18 Aar. Kr. 33,00. Erholdes fuld Uniform fragaar 2 Kr. pr. Uge. De første 3 Timers Overarbejde betales med 50 Øre pr. Time, herudover 110 Øre pr. Time. Under Sygdom erholder Budene i de første 3 Uger: fra 14—16 Aar Kr. 1,50 pr. Dag og fra 16—18 Aars Alderen Kr. 2,00 pr. Dag. De skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse. Ulykkesforsikring i Henhold til Loven. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 1. December og gælder til 1. Maj 1923.

Budene, Kbhvn. F/m Nielsen & Lindvad: Uagtet der efter Forliget af 4. April var opnaaet Enighed om, at Ugelønnen reduceredes fra Kr. 56,16 til Kr. 50,00 (12 pCt.) for 8 Timer daglig Arbejde, krævede Firmaet, der ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, fra 8. September 9 Timers Arbejde daglig for samme Ugeløn, idet det henviste til, at Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen betalte en Ugeløn af Kr. 47,73 til Bude af samme Alder, endvidere krævedes Tillæget for

den første Overtime nedsat fra 50 pCt. til 25 pCt. Paa et Møde 7. December opnaaedes Enighed om: at Ugelønnen for 8 Timer daglig Arbejde (48 Timer ugentlig) er Kr. 47,73, at Betalingen for den første daglige Overtime er 125 Øre (Arb. har som Regel 3 Overtimer ugentlig). Som Ækvivalent for gratis Cykel, (der tages med om Aftenen) og lidt Uniform er Arbejderne pligtige til at møde ½ Time før om Morgenen uden Vederlag. (Aarsag: Det var lykkedes Arbejdsgiverne at skaffe sig et uorganiseret Bud for en Ugeløn af 40 Kr.)

Brændselsafbærerne, Kbhvn. Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn angaaende Kullempning til Det kgl. Teater: Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 28. November opnaaedes Enighed om, at der for Lempning af Kul leverede af Det danske Kulkompagni til Det kgl. Teater betales 195 Øre pr. Ton til 5 Mand. Eventuel Tilrigning med Sliske betales med Kr. 6,80 til Deling mellem de 5 Mand. Overarb. betales efter Havnens Overenskomst. Varighed, Udløbstid og Regulering i Henhold til Overenskomsten af 8. Maj 1922 mellem Afdelingen og Arbejdsgiverforeningen ved Kbhvns Havn.

Odense C. Nord- og Vestfynske Bilruter: Overenskomst oprettet. 5 Mand. Arbejdstid 8 Timer ved Bilruterne dog 9 Timer daglig. Ugeløn Kr. 64,54. Overarbejde: 2 Timer a 30 pCt., derefter til Kr. 9 50 pCt. og derefter samt Søn- og Helligdage 75 pCt. Tillæg. For Søndagsarbejde ved Transportbilerne betales for de første 8 Timer 15 Kr., derefter 15 pCt. Tillæg, 2 maanedlige Fridage, 1 Uge gensidig Opsigelsesfrist. Under Ulykkestilfælde, der medfører udover 3 Dages Sygdom erholder Chaufføren 3 Kr. pr. Dag i Dagpenge i de første 13 Uger. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 23. December og gælder til en 1. Maj.

Aalborg H. Arbejdsgiverforeningen ved Aalborg og Nørre Sundby Havne: Ved Lokalforhandling er opnaaet Enighed om, at Losning af Kartofler i Sække betales i Damper under 1000 Tons: for Sække indtil 75 kg 1,65 Øre pr. Sæk pr. Mand pr. Hold a 7 Mand, for Sække under 50 kg 1,65 Øre pr. Sæk pr. Mand pr. Hold a 6 Mand. Hvis Sækkene vejes 1 Mand mere pr. Hold.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 12 Kr.
Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 8 Kr.
Den mindste er paa 55 Sider. Pris 5 Kr.
Kassebøger: 3 Kr. pr. Stk.
Forhandlingsprotokoller: 3 Kr. pr. Stk.
Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. pr. Stk.
Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.
Medlemsbøger med Hylstre: 75 Øre pr. Stk.
Medlemsbøger uden Hylstre: 50 Øre pr. Stk.
Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format, samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelmuldt ekspederet, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret.

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer.

En indtrængende Henstilling til Afdelingsformændene.

Naar der ude omkring i Afdelingerne skiftes Bestyrelsesmedlemmer, og de ærede Afdelingsformænd sender Meddelelse herom til Hovedkontoret, er det en *absolut* Nødvendighed, at de opgiver os Navn og *tydelig* Postadresse, baade paa de Repræsentanter, der udtræder af Bestyrelsen, og paa de nyvalgte.

Meddelelsen skal f. Eks. se saaledes ud:

Afgaaet er:
P. Olsen, Hedeskov pr. Tinglev.
Ny tilkommende:
Hans Nielsen, Tinglev.

Saafremt man ikke overholder denne Regel, er Ekspeditionen ikke i Stand til at omflytte Bladet til den nye eller de nye Repræsentanter.

Vi anmoder indtrængende at have dette i Erindring.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 23 | 14. Marts | 1923 | 27. Aarg.

Formerne paa Krigsstien.

En mærkelig Manøvre.

Vore Læsere husker sikkert endnu allesammen Lønkampen fra sidste Foraar. De husker, hvordan Stillingen den Gang var overfor Arbejdsgivernes Reduktionskrav og deres Forsøg paa at fravriste os 8 Timers-Dagen.

De husker endvidere, hvorledes de forskellige Arbejderorganisationer den Gang stillede sig, og der er sikkert ikke en eneste, der har glemt, at det var Dansk Arbejdsmandsforbund, der var førende i Kampen, — det var vort Forbund og vor Forbundsledelse, der stærkest og mest afgjort vendte sig imod de gridske Arbejdsgivere, — det var i Virkeligheden os, der oparbejdede den Modstand, som den samlede Arbejderklasse ydede. Den Uoverensstemmelse mellem De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg og vort Forbund, som blev en Følge heraf, kan vi ogsaa allesammen huske.

Det var som bekendt ikke alle Forbund, der stillede sig saadan, — der var enkelte, som var parat til at tage allerede Forligsmandens første Forslag af 3. Februar med alle de Uhyrligheder, som det indeholdt, og af hvilke det lykkedes os at faa de værste pillede ud, inden Forliget af 4. April kom til at foreligge.

Imellem de forligssyge Forbund var bl. a. — Formerforbundet.

Det er ganske givet, at det indenfor Jern- og Metalindustrien, den store og betydningsfulde Industri, der beskæftiger saa mange Arbejdere, hvis Arbejdsgivere er de bedst organiserede, og i de fleste Tilfælde ogsaa er de mest kamplystne, er Arbejdsmændenes Organisation, der Gang paa Gang har været førende med Hensyn til en kraftig Modstand overfor Arbejdsgivernes urimelige Krav i Almindelighed og de ufaglærte Arbejderes Interesser i Særdeleshed. Arbejdsmændene indenfor denne Industri vilde vist ikke have været særlig godt tjent med at faa deres Løninteresser varetaget af Haandværkernes Organisationer, — f. Eks. af Formerforbundet i sidste Foraar.

Det ser da noget mærkeligt ud, at netop Formerforbundet nu vil til at omdanne sig til et Industriforbund efter de nyeste Mønstre og vil have, at alle Støberiarbejdsmændene skal søge ind under Formernes beskyttende Vinger.

Det er ikke destomindre Tilfældet. Vi er kommen i Besiddelse af et Udkast til Love for »Dansk Former- og Støberiarbejder-Forbund«, der indeholder Ændringer og Tilføjelser til Formerforbundets nugældende Love, hvorefter dette Forbund fra 1. April ikke længere skal være et Formerforbund, men et Forbund, hvor ogsaa Støberiarbejdsmændene skulde være Medlemmer.

Dette Udkast er udsendt til Urafstemning i Formerforbundets Afdelinger, og hvis det ved denne Afstemning bliver vedtaget, saa vil det altsaa sige, at Formerforbundet har erklæret sig selv for at være ogsaa Støberiarbejdsmændenes rette Hjemsted, og saa er det, efter hvad der er meddelt os, Hensigten, at man vilde tage fat paa Agitationen for at faa Støberiarbejdsmændene ind i denne omskabte Organisations Rammer, saadan at man tager de enkelte Arbejdssteder Plads for Plads og naturlig-

vis begynder der, hvor man mener, Arbejdsmændene er mest tilbøjelige til at forlade deres egen Organisation for at komme i det fine Formerselskab.

Vi anmoder Ledelserne for vore Afdelinger rundt omkring i Landet om at have deres Opmærksomhed henvendt herpaa og om at yde vore Medlemmer Hjælp og Bistand overalt, hvor Formerne maatte begynde Kampagnen for at tvinge Arbejdsmændene ud af Arbejdsmændenes og ind i Formernes Organisation. Ligeledes beder vi om øjeblikkelig at faa Indberetning fra hver enkelt Plads, hvor Fænomenet viser sig.

— — —

Ja, vi skal ikke knytte ret mange Kommentarer til denne mærkelige Manøvre fra Formerforbundets Side.

Arbejdsmændene ved bedst selv, hvad deres egen Organisation har været værd for dem i Kampen overfor Arbejdsgiverne, og naar det gjaldt om at hævde deres Stilling overfor Haandværkerne indenfor Industrien og deres Organisationer.

Det staar nu til Arbejdsmændene selv, om de vil opretholde denne deres selvbyggede, prøvede Organisation, eller om de vil forlade den og opgive deres Organisations Selvstændighed for at blive et betydningsløst Tilhæng til Haandværkernes Organisation.

Tvinge Arbejdsmændene mod deres Vilje, kan Formerne nemlig ikke.

Haandværkerorganisationer, der ellers er gode nok, men som for at udfylde deres Medlemskasser omdanner sig til Industriforbund og begynder at optage Arbejdsmænd, er jo et ikke ukendt Fænomen; men vi synes, at dette Tilfælde dog er noget for sig, og vi skal holde vore Læsere a jour med, hvorledes Sagen udvikler sig.

Vor Organisationsform.

III. (Sidste Artikel).

Jeg sluttede Artiklen i sidste Numer af Fagbladet med at sige, at det forekom mig, at saavel branchevis som distriktsvis Reorganisation af vort Forbund, i hvert Fald saaledes, som disse to Ting forelaa henholdsvis fra det tidligere Reorganisationsudvalgs Mindretal og fra Brumvig, Odense, rummer betydelige Farer for vor Organisation.

Dersom man for det første indrømmer, at de danske Arbejdsmænd baade organisatorisk og lønmæssigt set er de ikke-faglærte Arbejdere i Europa, der staar bedst, og dersom man dernæst indrømmer, at netop den samlede her i Landet saa godt som ubrudte Arbejdsmandsorganisation er en betydende Aarsag til denne gode Stilling, saa maa man frygte enhver Sprængning af Arbejdsmandsorganisationen, og saa maa enhver Ændring i vor Organisationsform, der i sig selv indeholder en Fare for Sprængning, ogsaa være farlig for Organisationen.

Nu ved jeg vel, at baade Branchereorganisations-Folkene og Brumvig med Styrke vil hævde, at den af dem ønskede Reorganisation under ingen Omstændigheder indeholder Fare for Splittelse eller Sprængning af Forbundet, men der er dog visse Erfaringer at pege paa i saa Henseende, og disse Erfaringer taler et andet Sprog.

Arbejdsmændene baade i *Sverige* og *Norge* har i Virkeligheden bygget deres Organisation op efter dansk Mønster, men allerede for en Del Aar siden, — i Sverige kan det vistnok dateres fra Storkonflikten i 1909 — rejste der sig i disse Lande Krav om at faa branchekendte Folk til at røgte Branchernes Sager og at faa Samarbejde imellem samme Branche Landet over.

Da vort paa Kongressen i 1916 nedsatte Reorganisationsudvalg rettede Forespørgsler til de to skandinaviske Broderorganisationer, fortalte disse saa om de Forsøg, der i saa Henseende var gjort, og under Diskussionen paa vor Kongres i 1919, uddybede det svenske Forbunds Hovedkasserer, *Andreas Bengtson*, og det norske Forbunds nuværende Formand, *Ødegaard*, yderligere Emnet, og det Billede, der saa kom frem, var følgende:

I *Sverige* havde de forskellige Afdelinger in-

denfor samme Branche faaet dannet saakaldte »Samorganisationer«, der omfattede hele Landet.

I Spidsen for hver af disse Samorganisationer stod der en Styrelse, der dog i og for sig ikke var repræsenteret i Hovedbestyrelsen.

Forbundets faste Funktionærer, der var Medlemmer af Hovedbestyrelsen, havde saa delt Arbejdet imellem sig branchevis, saadan at de under Forhandlinger stadig beskæftiger sig med samme Brancher og stadig deltog i de af de forskellige Samorganisationer etablerede Branchemøder vedrørende den samme Branche.

Derved fremstod der et særligt Tillidsforhold imellem den enkelte Forbundsfunktionær og den eller de Brancher, han almindeligt beskæftigede sig med, — de betragtede ham som »deres egen« Mand, og da der saa blev Uoverensstemmelse mellem Hovedbestyrelsen og nogle af Brancherne, saa gik de Tid efter anden ud.

Kommunalarbejderne dannede med Ombudsmand (Forretningsfører) *Nordgren* i Spidsen et svensk Kommunalarbejder-Forbund, der trak alle de svenske Kommunalarbejdsmænd ud af vort Broderforbund.

Jernbanearbejdernes Samorganisation, der havde Sæde i Krylbo, etablerede sig som et »Vej- og Vandbygningsarbejder-Forbund«, — i Virkeligheden et Jord- og Betonarbejderforbund, der tog saa godt som alle de Medlemmer, det svenske Grov- og Fabrikarbejderforbund havde beskæftiget ved Jernbanearbejde, Vejarbejde og Havneanlæg og andet Vandbygningsarbejde og de Arbejdsmænd, der overhovedet var vant til at arbejde for de store Entreprenørfirmaer. Af »Grovarbejdere« staar nu i Virkeligheden kun Murarbejdsmændene i Stockholm og nogle af de større Byer og Grundgraverne i Stockholm indenfor vort nævnte Broderforbund.

Mælkekuske og andre Handelskuske sluttede sig sammen med Lager- og Pakhusarbejdere og senere igen med den vaagnende Handels- og Kontorarbejder-Bevægelse og dannede et »Handelsarbetare och varuutkörare«-Forbund. Transportarbejderne havde jo allerede forlængst deres egen Organisation.

Det var Frugten af Branchedelingen i Sverige.

Paa Kongressen i 1919 hævdede de norske Repræsentanter, at saadanne Følger havde man ikke af den Branchedeling, man nu ogsaa forsøgte oppe i *Norge*. Ogsaa her var det iøvrigt saadan, at de forskellige Branchegrupper vel havde »Gruppestyrer«, men at disse Gruppestyrer egentlig ikke havde særlige Repræsentanter i Hovedbestyrelsen, medens ogsaa her de faste Tillidsmænd dog knyttedes til bestemte Grupper eller Brancher.

Det varede imidlertid ikke ret mange Maaneder, efter at vore norske Gæster var kommet hjem til Klippelandet, førend de norske Kommunal-Arbejdere med norsk Arbejdsmands Forbunds tidligere Næstformand, *Gunnar Sethil*, i Spidsen traadte ud og dannede Norsk Kommunalarbejder-Forbund. Ligesom i Sverige var Jordarbejderne imellem de første, der derefter ogsaa vilde lave et Kongerige for sig selv, og Norsk Arbejdsmands Forbund har nu i lang Tid maatte kæmpe imod disse Folks Udtrædelseslyster, — deroppe kaldes de »Anlægsarbejderne« — og atter her var det den Tillidsmand, som særlig var knyttet til dem, for Resten den ene af vore Gæster fra Kongressen i 1919, *Alfred M. Nielsen*, der skulde være Høvding for det nye Forbund, hvis det blev dannet. Kampen er vist ikke kæmpet til Ende endnu.

Det forekommer mig at disse Erfaringer er af den Art, at Sporene skræmmer.

Naar en saadan Branche indenfor Forbundets Rammer har faaet sin egen faste Form med sin egen Styrelse, der efter vor Reorganisationskomite's Mindretals Forslag oven i Købet skulde udgøre en særlig Branchebestyrelse indenfor Hovedbestyrelsen og have »sin egen« særlige Forretningsfører og »sin egen« Sekretær, saa ligger Fristelsen til at forsøge en samlet Udtrædelse den Dag, da Brancherne af en eller anden Aarsag bliver uenige med Forbundsledelsen, lige for Haanden. De har jo Rammerne i Orden. Der er Samarbejde mellem »Branchens Afdelinger«, — de har Hovedbestyrelse, Forretningsførere og Sekretærer staaende parat.

Det Hele synes saa lige til. Og nu var der vel ikke noget at sige hertil, dersom de paagældende saa selv vilde høste større Fordele deraf, eller dersom det kunde tænkes, at den tilbabeblevne Del af Forbundet vilde vinde f. Eks. ved, at der blev en større Ensartethed indenfor Rækkerne.

Men Erfaringen viser, *at ingen af Delene op-*

naaes, thi jeg maa endnu engang pege paa, at ikke i nogetsomhelst andet Land har Arbejdsmændene — de ikke-faglærte Arbejdere — organisatorisk eller lønmæssigt en Stilling, der er bedre end her i Danmark, — ja, det er tvivlsomt, om den noget Steds er saa god.

Det eneste Sted, hvor den ikke faglærte Arbejder synes at være kommen op paa Siden af os eller deromkring, synes mig at være *England*, og der er det netop ogsaa saadan, at i den store Sammenslutning: »National Federation og General Workers«, er alle Arbejdsmænd af alle Brancher samlet under Et. Den tæller derfor ogsaa over 1 Million Medlemmer.

Den samme Fare for Splittelse, forekommer mig, at ligge i det Brumvig'ske Forslag.

Det, Brumvig vil have, er et Forbund, der er delt i selvstyrende Distrikter, hvor ikke blot Forretningsfører og Sekretær er knyttet til Distriktet, og sammen med en Distriktbestyrel e leder dette, men hvor Selvstændigheden er dreven ud i den Grad, at hver Distrikt for sig indkræver sit Kontingent, lønner sine Funktionærer og opsparer sit Strejkefond, — altsaa fuldstændig økonomisk Selvstændighed, — og hvor det hedder, at baade almindelig Strejke og Sympatistrejker kan dikteres af Distriktsbestyrelsen og kun skal godkendes af Dansk Arbejdsmands Forbund, dersom der ønskes Understøttelse fra den samlede Organisation, og hvor endelig de enkelte Distrikter selv laver deres Love, der altsaa kan blive vidt forskellige.

Det *er* jo i Virkeligheden et ganske selvstændigt — ganske selvstændigt — Forbund for det enkelte Distrikt, der her skulde konstitueres. Det forekommer mig, at vi herhjemme selv har nok af den Slags Forsøg. Vi har det lollandske Forbund og Forbundet for Gentofte-Lyngby, der hver især Gang paa Gang har dokumenteret deres Magtesløshed.

Der er saa vist ikke noget, der frister til at gaa den Vej.

Da der nu paa Kongressen blev sagt noget om, at Organisationsformen i *det tyske Forbund* var af samme Art som i Brumvig's Forslag, og da jeg allerede har omtalt Organisationen i Sverige, Norge og England, vil jeg ikke undlade, inden jeg slutter at gøre opmærksom paa, at denne Paastand ikke er rigtig, — det tyske Forbunds Organisation er en ganske anden.

Vel har man Distrikter (Gau) med en Distriktsbestyrelse (Gauvorstand) og en Distriktsforretningsfører (Gauleiter) i Spidsen, men der er rigtignok ikke Tale om, at disse Distrikter i nogen Grad har den Selvstændighed, som Brumvig tænkte sig at forlene de danske Distrikter med. Alt Kontingent indsendes direkte fra de tyske Afdelinger til Forbundets Hovedkasserer. Enhver Sanktion til Strejke skal søges hos og gives af Forbundets Hovedbestyrelse. Distriktsbestyrelsen kan anbefale en Sanktionsbegæring, men kan ikke bevilge den, og Distriktets faste Funktionærer lønnes direkte af Forbundets Hovedkasse.

Afdelingerne kan henvende sig til Distriktsledelsen, naar det gælder om at faa Hjælp til Mæglings- og Forhandlingsmøder i rent lokale Sager, eller naar det gælder om at faa Talere til Agitationsmøder, Stiftelsesfester o. l., men al Korrespondance vedrørende Landsoverenskomster eller vedrørende Spørgsmaal af principiel Natur maa ind til Hovedkontoret, og Hovedbestyrelsen har i alle Tilfælde den afgørende Myndighed med Hensyn til Sanktioners Givelse o. l. ogsaa i de Sager, hvorom der iøvrigt kan korresponderes med Distriktskontorerne.

Forholdet er altsaa det samme, som hvis vi her i Landet tænkte os vore 6 Forretningsførere siddende i hvert sit Distrikt, ophævede vore Agitationskredse og gav Distriktsbestyrelsen de Opgaver at røgte, som Agitationskredsenes Bestyrelse hidtil har røgtet, lavede Distriktskontorer, der kunde korrespondere direkte om smaa lokale Ting, medens vi stadig korresponderede fra Hovedkontoret om alle Ting vedrørende vore Landsoverenskomster og andre principielle Ting, og at Forretningsførerne deltog i Mæglingsmøder og Forhandlinger i Landsoverenskomst-Sager indenfor deres Distrikt efter Besked fra Hovedkontoret, og i Møder af lokal Natur i Henhold til Aftaler mellem Distriktskontoret og Afdelingerne.

Saa har det tyske Forbund, ligesom vi her i Danmark, delt Arbejdet paa Hovedkontoret branchevis. Branche-Sekretærerne har — ogsaa ligesom her i Danmark — Adgang til at deltage i Ledelsens Møder, medens deres Sager behandles, men de er heller ikke i Tyskland Medlemmer af Hovedbestyrelse.

Man kan altsaa ikke fra Brumvig's Side anføre den tyske Ordning som Forbillede for det,

han ønsker gennemført, for det er noget ganske andet.

— — —

Jeg vil gerne slutte disse Artikler med paany at pege paa *for det første,* at de Reorganisationsforslag, der hidtil har været fremme, og som har vakt et vist Røre indenfor Forbundet i Virkeligheden aldrig har været gennemarbejdede, idet Forslagsstillerne ikke har gjort Rede for, hvordan de tænkte, nye Former skulde passe ind i vort Forbunds Arbejdsordning og *for det andet,* at jeg ikke tror, at en Reorganisation er paakrævet, — andre Lande med anden Organisationsform kan vist lære mere af os end vi af dem.

Chr. Sørensen.

En smuk Taktik.

De tyske Arbejdsgiveres Kampmetode. Er det samme Tilfældet hos os?

De store Arbejdsgiversammenslutninger er bleven en mægtig Faktor i det moderne Samfund. Her hjemme har vi jo set, hvorledes Dansk Arbejdsgiverforening nu i Aarevis har voldt en idelig Uro i dansk Erhvervsliv og to Aar i Træk etableret Storlockouter paa et Par Maaneders Varighed hver.

At Arbejdsgiverforeningerne imidlertid ogsaa kan udfolde en uofficiel, en underjordisk Virksomhed, for at svække Arbejderne, er ikke noget nyt. Men den er ifølge Sagens Natur overmaade vanskelig at paavise, fordi det hele holdes indenfor en snæver Kreds af Personer, som nok skal vide at holde Tand for Tunge.

Fra Tyskland foreligger imidlertid nu et frisk Tilfælde, hvor det er gaaet d'Hrr. galt, idet et dybt fortroligt Dokument er faldet i urette Hænder. Det drejer sig om en Instruktionsskrivelse fra det tyske Arbejdsgiverforbund, altsaa Hr. Langkjærs Broderorganisation, som er havnet hos det tyske Tekstilarbejderforbund og nu findes aftrykt i Forbundets Medlemsblad for 16. ds.

For at Læserne kan faa Indblik i, hvad det her drejer sig om, aftrykker vi en ordret Oversættelse af dette fortrolige Arbejdsgiverdokument. Til Oplysning tjener, at de »frie Fagforbund« er Tysklands egentlige Fagorganisationer, sammensluttet i en Broderorganisation til vort »Samvirkende Fagforbund«. De »kristelige Fagforeninger« er i høj Grad under Indflydelse af den katolske Gejstlighed, de Hirsch-Dunckerske Organisationer er de blegsottige Rester af en vis »liberal« Arbejderbevægelse, og de andre »svage Forbund«, der hentydes til, er mere eller mindre lokale Sammenslutninger, som Regel med syndikalistisk eller kommunistisk Tilsnit.

Den fortrolige Skrivelse er saalydende:

Den tyske Arbejdsgiverforening
for Industri, Haandv., Land. og
Skovbr., Trafik og Handel.

Berlin, 21. Jan. 1923.

FORTROLIG!

Til d'Hrr. Forretningsførere i
Schlesiens Arbejdsgiverforen.s
Underafdelinger.

Rigsøkonomiraadet har besluttet at henvise Loven om Arbejdstidsspørgsmaalet til det socialpolitiske Udvalg, for at der kan opnaas Enighed derom. Hvor der er Repræsentanter i Rigsøkonomiraadet fra det Kristelige Fagforbund, maa man lokalt søge at øve Indflydelse paa disse efter de af os anviste Retningslinjer, saaledes at de ikke gaar sammen med de saakaldte Frie Fagforbund.

Det Dem tilsendte Materiale kontra 8 Timersdagen, anmodes De om saa vidt muligt at tilbagesende med næste Post.

De af os overfor Dem i Rundskrivelse Nr. 16/23 anviste Retningslinjer overfor De frie Fagforbund bliver stadig ikke efterkommet i tilstrækkelig Grad. I alle Tilfælde maa man udvide Modsætningsforholdet mellem Faglærte og Ikke-Faglærte, dette søges tilvejebragt igennem Lønpolitiken, som ogsaa med Eftertryk maa hævdes overfor Mæglingsudvalgene. Vi peger endnu en Gang paa, at det er nødvendigt at opdrage Delatorer (Angivere) af paalidelige Folk i Arbejdernes og Funktionærernes Rækker. Dette opnaas ved Gaver og Gratialer af forskellig Art, derved bliver de ubevidst deprimeret, og giver os de ønskede Oplysninger. Efter de indgaaede Beretninger kan en Propaganda overfor Medlemmerne af De frie Fagforbund, mod at betale det store Kontingent, føres med bedre Resultat. For Tiden er De frie Fagforbund i Besiddelse af

en ikke ubetydelig Kampfond, som tillader dem at føre lokale Kampe i længere Tid. En Forringelse i Fagforbundenes Finanser er ene og alene i Stand til at fremskaffe Muligheder for, at vi atter kan komme til at aflønne Arbejderne paa samme Maade som tidligere. Hvor Konjunkturen ikke er særlig gunstig, og finansielle Tab maa dækkes gennem Beskyttelsesforbund, maa Strejkerne søges udvidet det mest mulige, dette tømmer nemlig Forbundenes Kasser og betyder en Standsning af disse idelige Lønbevægelser; thi kun en godt funderet Organisation kan være farlig for os.

Derfor skal det forsøges at splitte disse og ved Delatorer (Angivere) at afholde Medlemmerne fra at betale forhøjet Kontingent.

Hvor der er flere Organisationer i samme Virksomhed, skal den bedst finansielt funderede bekæmpes; thi den Organisation, som kun betaler smaa Kontingenter, kan aldrig blive ubehagelig for os. Disse Organisationer skal det gennem en tredje Person anbefales Arbejderne at tiltræde.

Hvor det er muligt for Arbejdsgiverne at gøre deres Indflydelse gældende, skal Bedriftsraadene sammensættes af Medlemmer af De svage Forbund, herunder de kristelige og de Hirsch-Duncherske Organisationer. Ved en snild Taktik lader det sig ogsaa gøre at faa Indflydelse paa enkelte Bestyrelsesmedlemmer af De frie Fagforeninger, saaledes at disse selv er imod højere Kontingenter. Dette virker ganske udmærket i forskellige Byer, uden at Flertallet af Arbejderne tænker paa, hvad Følgen bliver.

Det er enhver Arbejdsgivers Pligt ved enhver Lejlighed at bringe denne Taktik i Anvendelse.

Vi udbeder os maanedlige Beretninger over de ved disse Metoder opnaaede Resultater, samt over enhver Forandring i Arbejderorganisationerne.

Materiale mod 8 Timersdagen maa stadig samles, saaledes at vi har rigeligt ved Haanden.

Det paa Generalforsamlingen i München vedtagne Kontingent af 900 Mk. kvartaarlig pr. Arbejder skal forudbetales senest den 30. Januar til Dr. Brünner, Berlin W. 9, Postdamer Strasse 4.

(sign.) Dr. *v. Karger.*

Mange Kommentarer behøves ikke til dette Dokument. Det taler tilvisse for sig selv og viser, hvad umætteligt Profitbegær, parret med den største menneskelige Snedighed og Skurkagtighed kan drive det til.

Det stakkels arbejdende tyske Folk knuges for Tiden af Tusinde Plager. Sulten er tilhuse i hvert eneste Arbejderhjem, og Millioner lever under saa frygtelige Forhold, at selve Slægtens Fremtid af den Grund er truet.

Og saa nøjes denne Sammenslutning af højagtede og dekorerede Storindustrielle endda ikke med den officielle Modstand mod højst fornødne Lønkrav, men ad de mest uhumske underjordiske Veje, søger man at udmarve Arbejdernes eneste Værge i den daglige Kamp, de faglige Organisationer. Ved Spioneri og ved betalte Agenter vil man forgifte Arbejdernes indbyrdes Samkvem, undergrave Arbejderbevægelsen, selve den Bygning, uden hvilken disse Millioner af flittige og hæderlige *Landsmænd* overhovedet ikke vil være i Stand til at opretholde deres og deres Hjems lidet misundelsesværdige Tilværelse.

Men denne Afsløring har Interesse ogsaa udenfor Tysklands Grænser. Den maa holdes i Erindring overalt, hvor der gøres Forsøg paa at bryde Arbejdernes Sammenhold.

Paa den smudsigste Maade udsaaes der Mistænkeliggørelse, og man ser med hvilken djævelsk Kynisme d'Hrr. Storkapitalister særlig retter Bestræbelserne mod at forhindre en nødvendig Kontingentindbetaling til Fagforeningerne vel vidende, at den Dag Organisationernes økonomiske Kraft er brudt, er Foden paa Nakken af hele det arbejdende Folk.

Abonnement paa „Arbejdsmændenes Fagblad"

kan tegnes hos Afdelingskassererne, paa alle Postkontorer hele Landet over eller ved skriftlig Anmeldelse direkte til Hovedkontoret, H. C. Andersensgade 14 St., København K.

Prisen er 1 Kr. pr. Kvartal frit tilsendt.

2- og 3-Holds Drift ved Havnene.

Som det vil erindres, indeholdt Forliget mellem Hovedorganisationerne af 4. April 1922 en Bestemmelse, angaaende Forhandling vedrørende Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift, og paa Grundlag af denne Bestemmelse krævede »Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark« et Møde afholdt med det Formaal for Øje at faa indført Skiftehold. —

Under det Møde, som derefter fandt Sted den 29. Juni f. A., hævdede vore Repræsentanter, at Bestemmelsen i 4. April-Forliget ikke var tænkt sig at skulle omfatte hverken Havnearbejdere eller Lager- og Pakhusarbejdere, og da Havnesammenslutningen ikke vilde acceptere dette vort Standpunkt, blev der rettet en Forespørgsel desangaaende til Formanden for det ved 4. April-Forliget nedsatte Nævn — Kontorchef Dalhoff — og han svarede, at Havnesammenslutningens Krav ikke paa Forhaand kunde afvises, og at Nævnet var villig til, naar der havde været Forhandling mellem Parterne, og denne ikke førte til noget Resultat, da at optage Sagen til Behandling og Kendelse.

I Henhold til denne Nævnets Udtalelse blev der atter optaget Forhandlinger, hvor vore Repræsentanter dels stillede nogle Forslag, der i alt væsentligt gik ud paa, at Arbejde i 2- og 3-Holds Drift skulde betales med de hidtil gældende Overarbejdsprocenter, og hvor bl. a. de københavnske Havnearbejdere, i Henhold til en Bestemmelse i en mellem dem og Havnesammenslutningen den 4. Maj f. A. afsluttet Overenskomst, protesterede imod, at Spørgsmaalet for deres Vedkommende overhovedet kunde indbringes for Nævnet hvilken Protest senere har været forelagt Nævnet, der har udtalt, at Spørgsmaalet maa afhænge af Forstaaelsen af Overenskomsten mellem Arbejdsgiverne og Havnearbejdernes Fællesforbund, og at dette Spørgsmaal derfor maa afgøres efter de almindelig Regler for Afgørelse af Uoverensstemmelser om Forstaaelse af den gældende Overenskomst.

Endvidere henstillede Nævnet samtidig, at Spørgsmaalet om 2- og 3-Holds Drift i Provinshavnene midlertidigt toges tilbage, indtil der forelaa en Afgørelse med Hensyn til, om Nævnet overhovedet kom til at behandle Sagen for Københavns Havns Vedkommende, og forespurgte, om Arbejdsgiverforeningen ønskede Spørgsmaalet om 2- og 3-Holds Drift for Korntørrerierne med flere Virksomheder optaget til Behandling som en selvstændig Sag.

Paa dette sidste Spørgsmaal svarede Arbejdsgiverforeningen, at de ganske uafhængig af Havnene ønskede en Afgørelse af Vilkaarene for Arbejde i 2- og 3-Holds Drift i Korntørrerier, Foderblandingsfabriker, i Maltgørerier, hos Frøfirmaer og lignende, og henstillede til Nævnet, at Afgørelsen blev den samme, som var gældende for Industriens Vedkommende, overfor hvilken Henstilling vi protesterede, idet vi som vor Opfattelse gjorde gældende, at Arbejdsgivernes Krav ikke var en Følge af Ønsket om en mere intensiv Udnyttelse af Tiden, saa meget som et Ønske om at slippe for den hidtil ydede Overtidsbetaling.

Nævnet afholdt derefter Møde og afsagde den 2. Marts d. A. en saalydende Kendelse:

KENDELSE

af det i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922 nedsatte Nævn til Fastsættelse af Vilkaarene for Etablering af Arbejde i 2- og 3-Holds Drift vedrørende Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund for Arbejde i Korntørrerier, Foderblandingsfabriker og Frørenserier.

I. **Korntørrerier og Foderblandingsfabriker.**

De nugældende Regler forbliver uforandrede, idet det dog henstilles, at Spørgsmaalet optages til Forhandling mellem Organisationerne i de enkelte Tilfælde, hvor Sagen har særlig Interesse.

II. **Frørenserier.**

Nedenstaaende Bestemmelser fastsættes vedrørende Arbejde i 2- og 3-Holds Drift. Samtidig ophæves de i visse af Overenskomsterne indeholdte Bestemmelser om Betaling for Arbejde i skiftende Hold.

»Naar skiftende Hold etableres, gives der Arbejderne et Tillæg pr. Time:

Fra Kl. 6 Aften til Kl. 11 Aften af 15 Øre pr. Time.

Fra Kl. 11 Aften til Kl. 6 Morgen af 25 Øre pr. Time.

Kvindelige Arbejdere faar ¾ af de foran anførte Tillæg.

Tillægene for Skiftearbejde er undergivet Bestemmelser om Lønningernes Regulering efter Pristallet uden Opsigelse af Overenskomsten, dog ikke i 1923.

Der er almindelig Adgang til at træffe Særaftaler under Hensyn til særlige Forhold, herunder Arbejdstidens Lægning, ved 2- og 3-Skift. Dersom Arbejdstiden paa et Hold som Følge af Skiftordningen bliver mindre end 8 Timer pr. Døgn, har Arbejderne Ret til den normale Timeløn for den manglende Tid.

Naar en Arbejder paa Arbejdsgiverens Foranledning uden egen Skyld hindres i at fortsætte Arbejdet paa Skifthold udover 12 Døgn erholder han, forsaavidt Arbejdet ikke strækker sig udover 2 Døgn, i Stedet for ovennævnte Tillæg det sædvanlige Overarbejdstillæg, over 2 Døgn og indtil 12 Døgn det dobbelte af oven-

staaende almindelige Tillæg. Denne Bestemmelse gælder dog ikke for en Arbejder, der efter forudgaaende Arbejde i 2- eller 3-Hold af mindst 4 Døgns Varighed for et Tidsrum af ikke over 3 Uger har været beskæftiget ved Dagarbejde.

Ved Etablering af Arbejde i skiftende Hold skal der gives mindst 3 Gange 24 Timers Varsel. Dersom Arbejde i Skift fordres udført inden dette Varsels Udløb, betales der for Tiden indtil Varslets Udløb efter Reglerne for Overarbejde for den Tid, der falder udenfor den sædvanlige Arbejdstid.

Anm. Det er fra Arbejdernes Side en Forudsætning for at indgaa paa Arbejde i skiftende Hold, som medfører Skifte mellem Arbejdere i samme Akkord, at der tages fornødent Hensyn til Arbejderne ved Afslutningen af saadanne Akkorder, saavelsom at der for Arbejde, der udføres i Akkord efter faste Prislister, naar der arbejdes i skiftende Hold, ikke derved sker Forandringer i de Forhold, under hvilke tilsvarende Arbejde ellers udføres, til Tab for Arbejderne, uden at det derved lidte økonomiske Tab samtidig godtgøres dem, jfr. September Forligets § 4.

Eventuelle Uoverensstemmelser herom afgøres i Henhold til Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.«

København, den 2. Marts 1923.

P. N. V.

(sign.) **J. Dalhoff.**

Af hvilken Kendelse det fremgaar, at der kun for Arbejde i Frørenserier er givet Regler for 2- og 3-Holds Drift.

Som det vil bemærkes, er der i Kendelsen anvendt Udtrykket: *Frørenserier,* og i Anledning heraf har Arbejdsgiverforeningen krævet dette Udtryk fortolket saaledes, at det skulde dække alt Arbejde indenfor Frøfirmaernes Virksomheder, og har tilskrevet Nævnet et Brev, hvori det bl. a. hedder:

». . . . af Kendelsen bemærker vi, at Virksomheder indenfor Frøbranchen, for hvilke der fastsættes ændrede Regler for Arbejde med skiftende Hold, betegnes »Frørenserier«, en Terminologi, der ikke findes anvendt i nogen af de i denne Sag udvekslede Skrivelser, hvor de paagældende Virksomheder har været betegnet som «Frøfirmaer«.

Vi tillader os at forudsætte, at den af Nævnet anvendte Betegnelse tilsigter at dække Virksomhederne som Helhed, saaledes at der ikke af den Omstændighed, at Betegnelsen »Frørenserier« er anvendt, kan drages den Slutning, at Skiftearbejde kun paa de anførte Vilkaar vil kunne etableres i den Del af Virksomhederne, som beskæftiger sig med Frøets Rensning, idet Forholdet er det, at Skiftarbejde er ligesaa paakrævet og anvendeligt i andre Dele af Frøfirmaernes Virksomhed.

Under Henvisning hertil tillader vi os at anmode det ærede Nævn om at fremkomme med en Tilkendegivelse af, at Betegnelsen »Frørenserier« dækker Frøfirmaerne som Helhed, og vi paapeger i denne Forbindelse, at der ej heller under selve den mundtlige Forhandling i Nævnet af Parterne har været draget Skelnelinjer som her anført . . . . .«

Da vi for vort Vedkommende naturligvis er interesseret i, at 2- og 3-Holds Drift til nedsat Betaling kun bringes i Anvendelse i ringest muligt Omfang, har vi overfor Nævnet protesteret imod Arbejdsgiverforeningens Fortolkningsforsøg, idet vi i en Skrivelse bl. a. har udtalt:

». . . . at den afsagte Kendelse skal forstaas efter sin Ordlyd, og saaledes kun omfatte »Frørenserier«, og ikke det hos Frøfirmaer udenfor Renseriet forefaldende almindelige Lager- og Pakhusarbejde (Ekspeditionsarbejde), og vi mener at have været berettiget hertil.

Naar det i Arbejdsgiverforeningens Skrivelse hævdes, at Udtrykket: »Frørenserier« ikke findes anvendt i nogen af de i Sagen udvekslede Skrivelser, saa maa denne Paastand bero paa en Misforstaaelse; thi i det Forslag, som Arbejdernes Repræsentanter under Sagens Behandling i Arbejdsgiverforeningen stillede — et Forslag, som efter hvad Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter oplyste under Sagens Behandling for Nævnet, er blevet tilstillet Nævnet — staar udtrykkeligt »Frøtørrerier« (Afskrift af Forslaget vdlægges), og i Havnesammenslutningens Oversigt, som ogsaa er tilstillet Nævnet, staar »Korntørringsanlæg«, »Foderblandingsfabriker« m. v., hvoraf det turde fremgaa, at der ved hele Sagens Behandling kun har været tænkt paa Virksomheder eller saadanne Dele af Virksomheder, hvor der anvendes Maskiner, og under Behandlingen for Nævnet, hvor der fra Arbejdernes Side gjordes gældende, at Kravet kun var et Forsøg paa at faa Overarbejde udført billigere, hævdedes det meget stærkt fra Arbejdsgivernes Side, at Kravet hovedsageligt var begrundet i »**fuld Udnyttelse af de dyre maskinelle Installationer, som kun daarligt kunde forrentes o. s. v. ved kun at blive benyttet indenfor den ordinære Arbejdstid,**« og dette i Forbindelse med Arbejdsgivernes Paaberaabelse af, at Frøet, naar det kom ind fra Producenterne, krævede en øjeblikkelig Behandling, mener vi har været Bevæggrunden til, at der i Kendelsen kun er taget Sigte paa Frørenseriet, medens den øvrige Del af Arbejdet paa Virksomheden, Afvejning, Magasinering, Udlevering o. s. v., der intetsomhelst har med maskinel Bearbejdelse at gøre, rettelig er holdt udenfor Bestemmelsen om 2- og 3-Holds Drift i Lighed med alt andet Arbejde paa Pakhuse og Lagre.

Vi skal derfor tillade os at henstille, at den afsagte Kendelse fortolkes i Overensstemmelse med, vor ovenfor anførte Opfattelse, og altsaa ikke ændres til at omfatte alt almindeligt Arbejde hos Frøfirmaer.«

Og forhaabentlig tager Nævnet Hensyn til denne vor Udtalelse, skønt man intet skal forsværge; thi Nævnets Afgørelser er jo i høj Grad uberegnelige og mange Gange ikke let at forstaa, hvilket bl. a. vil ses af, at der, i Henhold til Kendelsen kan indføres 2- og 3-Holds Drift i Frørenserier, medens Arbejdet i Korntørrerier er holdt ganske udenfor. *N. P. H.*

Fra Udlandet.

Meddelelse fra
International Grov- och Fabrikarbetera-Føderation.
Sekretær R. Stenhuis.

Lockouterne i Sverige.
Kampen indenfor Papirindustrien.

Vi har anmodet Sekretæren for det svenske Broderforbund (for ikke faglærte Fabrikarbejdere i Sverige) om at tilstille os en Beretning over de store Lockouter i Sverige. Sekretæren for »Svenska Grov- och Fabriksarbetareförbundet« sendte os saa følgende Skrivelse:

»I Besvarelse af Eders Skrivelse af 19. Januar kan vi meddele Eder, at der her i Landet i det hele er varslet 4 store Lockouter, der skulde træde i Kraft den 29. Januar og 1. Februar, saafremt der ikke til den Tid var opnaaet Enighed. Disse Lockouter vil komme til at omfatte Arbejdere indenfor følgende Industrier: Jernværker, Cellulose, Savværker og Byggematerialer

Arbejdsgiverne fordrer overalt Lønnedsættelser fra 5 til 12 pC.

Jernværker.

Arbejderne ved disse Værker tilhører Metalarbejderforbundet. Ogsaa indenfor Maskinindustrien er Forholdene meget kritiske, idet der er udbrudt en Del Strejker.

Celluloseindustrien.

Arbejdsgiverne indenfor Celluloseindustrien har i Begyndelsen af dette Aar foretaget Lønnedsættelser og paa Grund af disse er der nu udbrudt Strejker i ca. 40 Fabriker. Antallet af strejkende Arbejdere andrager over 7000, og med Undtagelse af 2 Fabriker med 394 Arbejdere, som er organiseret hos os og ligeledes deltager i Kampen, tilhører Arbejderne indenfor denne Industri Papirindustriarbejderforbundet.

Byggematerialer.

(Teglværker, Cementfabriker og Kalkbrud.)

Størstedelen af Arbejderne indenfor denne Industri tilhører vort Forbund, og saafremt Lockouterne kommer til at træde i Kraft, vil 3576 Medlemmer af vort Forbund blive ramt deraf.

Statens Forligsinstitution har indledet Forhandlinger for at tilvejebringe en Forstaaelse mellem Parterne og for at faa afsluttet nye Overenskomster. Om disse Bestræbelser vil give noget Resultat, kan vi imidlertid ikke sige noget bestemt om.

Hvis de varslede Lockouter træder i Kraft, vil de ganske sikkert komme til at omfatte mellem 50 og 60,000 Arbejdere.

Nedenstaaende Meddelelse er et Uddrag af en Skrivelse fra en norsk Korrespondent til »Nieuwe Rotterdamsche Courant«:

»Den 29. Januar er 37,000 Arbejdere indenfor Celluloseindustrien og Jernværkerne bleven lockoutet, og den 1. Februar traadte Lockouten indenfor Savværksindustrien i Kraft. Antallet af de lockoutede Arbejdere andrager 25,000. Dertil kommer endvidere, at 20,000 Skovarbejdere i Nordsverige er indviklet i en Lønkamp, saaledes at Arbejdskonflikten antagelig allerede omfatter 80,000 Arbejdere.

Kampen indenfor **Celluloseindustrien** er en Lønkamp. Statens Forligsinstitution stillede et Forslag paa Basis af Status quo, og Arbejdsgiverne havde erklæret sig villige til at tage dette Forslag under Overvejelse, — Arbejderne fordrede imidlertid en Lønforhøjelse paa 4 a 5 pCt.« Arbejdsgiverne erklærede saa, at der ikke kunde være Tale om nogen Lønforhøjelse, Forhandlingerne blev afbrudte, og Lockouten traadte i Kraft. Saaledes forklarer Arbejdsgiverne Sagens Forløb. Formanden for Arbejderstanden forklarer imidlertid, at der — førend Lockouten blev varslet — allerede var udbrudt Konflikter mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne i Jernværkerne og indenfor Celluloseindustrien. I nogle Virksomheder havde Arbejderne allerede nedlagt Arbejdet, ikke fordi de havde fordret Lønforhøjelse, men fordi Arbejdsgiverne fra 1. Januar 1923 havde villet nedsætte Lønnen med 16⅔ pCt. at Gennemsnitslønnen for 1922. Allerede den 27. Januar 1923 var Lockouten uundgaaelig, — den var for Størsteparten af Fabrikerne allerede traadt i Kraft. Lockouten omfattede allerede den 27. Januar 65 Fabriker med ca. 12,000 Arbejdere, medens hele Lockouten nu omfatter 85 Fabriker med ca. 17,000 Arbejdere.

Da Lønreguleringen indenfor Celluloseindustrien i Aaret 1922 kom i Stand, var Forretningslivet i Almindelighed noget trykket. Arbejdsløsheden indenfor denne Industrigren var stor, og Stat og Kommune maatte kæmpe haardt for at overvinde de store Vanskeligheder for at mildne Arbejdernes daarlige Kaar.

»Kogerne« — en Kategorie Arbejdere indenfor Celluloseindustrien tjente i Aaret:

1914	1920	1922
1.503 Kr.	3.846 Kr.	2.155 Kr.

Medens Lønnen i Aaret 1920 var 161.2 pCt. højere end i Aaret 1914, androg Pristallet paa Livsfornøhederne (Levnedsmidler, Lys og Brændsel, Husleje) i Aaret 1920 272, d. v. s. 172 pCt. højere end i Aaret 1914. Som Følge af den Lønnedsættelse, som fandt Sted i Aaret 1922, er Lønnen nu, i Forhold til det nuværende Pristal, daarligere end i 1914. Arbejdsgiverne havde imidlertid erklæret, at de paa Grund af Konjunkturtilbagegangen og i Forbindelse med Nedgangen i Priserne paa Livsfornødenheder umuligt kunde opfylde Arbejdernes Krav.

Forhandlingerne mellem Arbejdernes Repræsentanter og Arbejdsgiverne indenfor Savværksindustrien blev ogsaa afbrudt, fordi Arbejdernes Repræsentanter tilbageviste Arbejdsgivernes Krav med Hensyn til Ydelse af Ekstraarbejde og Feriens Længde, efter at en foreløbig Lønregulering havde fundet Sted paa Basis af Status quo.

Direktør von Sydow forklarede, at med denne Konflikt havde den svenske Arbejdsgiverforening intet at gøre Tilsyneladende er Cellulosefabrikerne delsvis finansielt interesseret i Skovbrugs-Konflikten. Det er derfor meget forstaaeligt, at Cellulosearbejderne har forbundet den Sag, for hvilken de kæmper, med den Sag, Skovarbejderne kæmper for. Skovarbejderne største Ærgrelse er, at de er bleven tvungen til at underskrive en Overenskomst, hvis Rækkevidde de ikke al-

tid forstaar. Dertil kommer endvidere, at der vil blive paalagt Arbejderne Pengebøder, saafremt det ikke lykkes dem indenfor den fastsatte Tid at faa Arbejdet genoptaget. Derved bliver Levevilkaarene for de smaa Bønder, der udfører Arbejde for Virksomheder, der beskæftiger sig med Skovbrug, i mange Tilfælde forringet, hvad der giver Anledning til stor Utilfredshed.

Lockouten indenfor Savværksindustrien omfatter nu 130—140 Virksomheder med 25,000 Arbejdere. Ikke alene Arbjderne i Savværkerne, men ogsaa Arbejdere, der er beskæftiget paa Pakkassefabriker o. s. v. falder ind under Lockouten. Siden 1. Februar har samtlige Virksomheder i Medelpad, der er Midtpunktet for de vigtigste europæiske Trædistrikter, ligget stille. I dette Distrikt er 3000 organiserede Arbejdere fast besluttet paa at fortsætte Kampen. De vil ikke opgive Kampen, saalænge Arbejdsgiverne vægrer sig ved at forhandle med Repræsentanter for de organiserede Skovarbejdere. I Anledning af Lockouten i Jern-, Cellulose- og Savværksindustrien har Arbejdsløshedsudvalget fattet følgende Beslutning. De Arbejdsløse, som før Konfliktens Udbrud var fast ansatte i en af de Virksomheder, der deltog i Lockouten, kan ikke oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse, ligesom de heller ikke kan beskæftiges ved Statens og Kommunens Arbejder. **NB.** Vi har anmodet Sekretæren for Forbundet i Sverige om at tilstille os en udførlig Beretning angaaende Lockouten.

Konflikten i Træindustrien er sluttet den 13. Februar, idet begge Parter har vedtaget Forligsinstitutionens Forslag.

Siden sidst.

Langaa. Cementstøber Friis: Overenskomst med tilsluttet Priskurant oprettet. 3 Mand. Timeløn 112 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde: 1. Time 25 pCt., 2. Time 33 pCt., 3. Time 50 pCt. Tillæg. Natarbejde fra Kl. 8 Aften til Kl. 7 Morgen 100 pCt. Tillæg. Regulering af Timelønnen Februar 1923 med 1 pCt. pr. Procent Pristallet paa Grundlag af Statistisk Departements Udregning er steget eller faldet. Akkordpriserne, der blev reduceret 5 pCt., skal reguleres August 1923 med 1 pCt. pr. Procent Pristallet stiger eller falder. Traadt i Kraft 7. Februar og gælder til 1. Februar 1924

Faaborg. Fyns Fløde Eksport Comp. Overenskomst oprettet. 15 Mand. Timeløn 106 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derudover samt Søn- og Helligdage 100 pCt. Tillæg. Arbejderne er ulykkesforsikrede til en Dagpenge af 3 Kr. pr. Dag fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer. Regulering i Henhold til Overenskomsten af 4. April 1922. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 20. Januar og udløber i Henhold til nærmere Overenskomst mellem Hovedorganisationerne.

Støberi- og Maskinfabrikarbm., Kbhvn. Fords Motor Company: Overenskomst oprettet. 125 Mand. Arbejdstid 44 Timer ugentlig. Overarbejde (gælder ikke paa Lørdage) 1. og 2. Time 30 pCt., 3. Time 50 pCt., 4. Time og indtil normal Arbejdstids Begyndelse 100 pCt. Tillæg. Paa Lørdage fra Kl. 12 til 4 Efterm. 25 pCt., derefter for de første 4 Klokketimer 50 pCt., og derudover 100 pCt. Søn- og Helligdage til Kl. 4 50 pCt., derefter 100 pCt. Tillæg. Begyndelseslønnen er 18,75 pr. Dag stigende dels efter Arbejdets Art, dels efter Anciennitet til Kr. 22,50 (efter 2 Maaneders Arbejde) eller Kr. 24,00, 24,50 og 25,50 pr. Dag efter 5 Maaneders Beskæftigelse. I 2 og 3 Holds Drift betales Arbejderne i 2. Daghold og Natholdet med 25 pCt. Tillæg. Traadt i Kraft 18. Oktober 1922 og gælder til 1. Januar 1924.

Strøby. F/m F. L. Schmith & Co. Priskuranten af 5. Maj 1922 fornyet den 22. Februar. Varigheden og øvrige Betingelser i Overensstemmelse med den mellem Arbejdsgiverforeningen og D. A. F. gældende Overenskomst.

Middelfart. A/S Nordiske Kabel- og Traadfabrikker: Aktieselskabet betalte, i Henhold til en Lokaloverenskomst af 21 November 1914, Akkordarbejdere i 2 og 3 Holds Drift med 5 pCt. Tillæg af Timelønnen for Tiden mellem Kl. 6 Aften og 6 Morgen. Da Nævnskendelsen angaaende Betaling i 2 og 3 Holds Drift var afsagt, krævede Arbejderne i Henhold dertil 10 pCt. Tillæg af Timelønnen, hvilket Akts. nægtede. Paa et Mæglingsmøde 6. Februar enedes man om, at de hidtil bestaaende Regler for Arbejde i 2 og 3 Holds Drift vedbliver at være gældende med den Ændring, at Arbejder i Gløderi, Forzinkeri og Fortinneri, der hidtil kun har haft et Nattillæg af 5 pCt. faar dette forhøjet til 10 pCt. Nævnskendelsens Bestemmelser faar saaledes ikke Gyldighed paa Kabelfabrikken i Middelfart.

Sukkerhusarbejderne, Kbhvn. Sukkerraffinaderiet »Phønix«. For Losning af Sukker fra M/S Chile, krævede Arbejderne en højere Betaling end den overenskomstmæssige, dels fordi Sækkene vejer fra 103,4 kg til 113 kg pr. Stk. (Den almindelige Vægt er 101 kg), og dels fordi Sækkene var tykkere og saaledes fyldte mere i Stablerne.

Paa et Mæglingsmøde den 22. Januar opnaaedes Enighed om: at der betaltes efter den udvejede Vægt, samt at der ydedes et Ekstra-Vederlag til de i Akkordpriskuranten fastsatte Priser af 1½ Øre pr. Ton pr. Mand for Sække i lav Stablehøjde (indtil 7 Sækkes Højde) og 2¼ Øre pr. Ton pr. Mand for Sække i Stabler over 7 Sække.

Isoleringsarbejderne, Kbhvn. F/m »Ikos«. Firmaet nedsatte efter Lønordningen i April 1922. Betalingen for »Arbejder som udføres efter andre Metoder end de i Priskuranten omhandlede« fra 206 Øre til 169 Øre pr. Time. Afdelingen protesterede og krævede 175 Øre pr. Time. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 6. Februar opnaaedes Enighed om, at der skal betales 172 Øre pr. Time for de omhandlede Arbejder.

Vejle A. og F. Vejle Byraads Skovudvalg: Overenskomst oprettet. 10 Mand. Timeløn 132 Øre. Akkordpriserne for Skovarbejde er ca. 50 pCt. højere end i Overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug fastsatte Priser. Arbejdstid 8 Timer. Regler for Behandling af faglig Strid. Tilbagevirkende Kraft fra Skovningens Begyndelse 1922—23. Udløbstid samtidig med Overenskomsten mellem Kommunen og Vejle A.

Pindstrup. Entreprenørerne Hansen & Krogh, Lille Brøndum: Entreprenørerne, der havde Oprensningsarbjdet af Ryom Aa, betalte en Akkordpris af 55 Øre pr. Kubikmeter, hvorved Akkordfortjenesten androg 5

Kr. pr. Dag. Arbejderne krævede 65 Øre pr. Kubikmeter. Dette nægtede Entreprenøren at betale, men tilbød at betale en Timeløn af 80 Øre. Efter en kortere Arbejdsstandsning, som Entreprenøren selv iværksatte oprettedes en Overenskomst den 29. Januar. 15 Mand. Timeløn 96 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Skruebrækkerne skal fjernes. De Strejkende genantages straks og Entreprenøren skal beskæftige 15 Mand af Afdelingens Medlemmer indtil Tørvesæsonen begynder. Gælder til Tørvesæsonens Begyndelse.

Fredericia A. Dansk Engelsk Benzin- og Petroleumskompagni: Overenskomst oprettet. Ugeløn Kr. 68,16. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 1. Time 25 pCt., 2. Time 33⅓ pCt., derefter og til Kl. 8 Aften 50 pCt., derudover og til normal Arbejdstids Begyndelse 100 pCt. Tillæg. Arbejdere antagne senest 1. Januar, erholder 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Ulykkesforsikret i Henhold til Loven, men gældende fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer. Fuld Løn i 3 Uger under Sygdom. 1 Uges gensidig Opsigelsesfrist. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Traadt i Kraft 31. Januar og gælder til 1. Juli 1924.

Holbæk. Handelsstandens Arbejdsgiverforening: Paa et Møde i Holbæk den 13. Februar opnaaedes Enighed om Tillæg til Overenskomsten af 13. Juli 1922 angaaende »Betaling for Stilladser«. Harpning af Kul, Koks, Cinders og Briketter samt Losning af Klid i Sække.

Vejle A. Det forenede Dampskibsselskab: I Anledning af Uoverensstemmelse om Betalingen for Losning af D. F. D. S.s Baade i Vejle afholdtes Møde den 2. Februar. Enighed opnaaedes om, at Losning af Partier paa 35 Tons eller derover af enkelte Varer udføres i Akkord jvfr. Overenskomsten. Partier paa under 35 Tons losses paa Timeløn. Losning af D. F. D. S.s Københavnerdampere udføres dog som hidtil paa Timeløn.

Esbjerg. Foreningen af Arbejdsgivere i Esbjerg: Ved en Forhandling i Esbjerg den 7. Februar indgik Arbejdsgiverne paa at betale Losning af Træ m. m. efter Overenskomsten mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og Aarhus H.

Odense M. Murermester A. Nielsen: Mesteren sagde til Arbejdsmændene den 27. Oktober om Aftenen, at de ikke skulde komme de følgende Dage. Da Rejsningsarbejdet udførtes i disse Dage, og Arbejderne ikke var anvist andet Arbejde, krævede de i Henhold til Overenskomsten Spadserepenge, dels for 114 Timer af den Grund samt og dels for 11 Timers Standsning, fordi Elevatoren benyttedes til andet Arbejde. Da Enighed ikke opnaaedes ved Forhandling henvistes Sagen til Afgørelse af en faglig Voldgift, hvis Opmand kendte for Ret, at det i de Dage (27. Oktober til 2. November) havde været Frostvejr, der umuliggjorde at indvendigt Pudsearbejde kunde udføres, havde Mesteren ingen Pligt til at beskæftige Arbejdsmændene ved andet Arbejde eller betale dem Spadserepenge.

Kalundborg. Murermester N. Th. Christiansen: Til Pasning af en Mørtelblandemaskine anvendte Mesteren 6 Mand. Den ene Mand tilberedte Mørtelen, indkastede den i Maskinen, samt igangsatte og standsede Maskinen De 5 andre Arbejdsmænd havde trillet Materiale til Maskinen i alt 158 Timer. Mesteren havde udbetalt det overenskomstmæssige Tillæg til den ene Mand, men mente sig ikke forpligtet til at betale Tillæg til de 5 Mand, der havde transporteret Materialer. Sagen henvistes til Afgørelse af en faglig Voldgift, hvis Opmand kendte for Ret, at Mesteren i Henhold til Ordlyden — »passede Mørtelblandemaskinen« — i Overenskomstbestemmelsen, kun har Pligt til at betale Tillægget til den Mand, der passer Maskinen, men derimod ikke til de Arbejdere, der transporterer Materialerne til Maskinen.

Struer. Entreprenørfirmaet Højgaard & Schultz samt De danske Statsbaner: Saavel Firmaet som Statsbanerne nægtede at betale det i Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne fastsatte 13 Øres Tillæg pr. Time for Nedbrydning af Højdebroen over Struer Havn. Efter en Forhandling indgik Statsbanerne paa at betale Tillægget for Nedbrydningsarbejdet, men derimod ikke for Læsning og Transport af Cementblokkene. Efter at de lovmæssige Strejkevarsler var afgivne overfor Entreprenørfirmaet, standsedes Arbejdet den 27. December. Herefter indgik Statsbanerne paa til deres Arbejdere at betale Tillægget ogsaa for Transport og Læsning. Paa et Møde i Entreprenørforeningen den 14. Februar vedtoges det at afslutte Konflikten, idet Entreprenørfirmaet udreder den resterende Betaling for Nedbrydningsarbejdet og Statsbanerne overtog Rensning, Sortering, Transport og Læsning af de nedbrudte Materialer. Arbejdet genoptages senest den 19. Februar.

Kolding. Entreprenør Kr. Petersen, Aarhus: Entreprenøren, der havde et Arbejde ved Domhusbroen i Kolding i Entreprise, nægtede at betale 13 Øre Tillæg pr. Time for Støbning af Jernbeton, idet han hævdede, at det var Grovbeton. Arbjderne nedlagde derefter Arbejdet. En faglig Voldgift til Afgørelse af Stridsspørgsmaalet nedsattes. Forlig opnaaedes. Afdelingen udtaler sin Beklagelse over den stedfundne Arbejdsstandsning, der erkendes at være ulovlig samt betaler Omkostningerne. Entreprenøren betaler 30 Kr. som Godtgørelse for det Arbejde, der har været Uenighed om.

Jernbanearb. M. De danske Statsbaner: Den 7. December 1922 fandt en Forhandling Sted angaaende Lønforholdet for Portnere, Bude og Nattevagter. Den 6. Februar har Statsbanerne meddelt Afdelingen, at Lønforholdet ordnes paa følgende Maade:

Portnere lønnes med 106 Øre pr. Time + Statns Dyrtids? og Konjunkturtillæg for Tiden 594 Kr. aarlig. Arbejdstid 72 Timer ugentlig, dog saaledes, at Arbejdstiden udover 60 Timer ugentlig betales med 50 pCt. Tillæg af Timelønnen. Samlet Ugeløn Kr. 94,10. Bude lønnes med 126 Øre pr. + det sædvanlige Dyrtidstillæg (Procenttillæg). Arbejdstid 54 Timer ugentlig. Samlet Ugeløn Kr. 86,94 Nattevagter lønnes med 126 Øre pr. Time. Arbjdstiden er: 2 Uger a 84 Timers Vagttjeneste, den 3. Uge arbejder de 31½ Time i Værksteder. For disse 31½ Time erholder de sædvanligt Dyrtidstillæg. Den gennemsnitlige Ugeløn er Kr. 90,00. Lønningerne er underkastet Regulering i Henhold til Dyrtiden m. m.

Odense A. Ubberup Kommune: Overenskomst oprettet. For Slagning af 5 cm Skærver betales Kr. 6,50 pr. m³ For Flækning af Sten over 35 cm betales 2 Kr. ekstra pr. m³. Kommunen leverer og vedligeholder Værktøjet.

Fra Hovedkassererkontoret.

Til Foreningskassererne i Provinserne.

Eders Opmærksomhed henledes paa, at der fra **Hovedkassererkontoret** kan faas:

Medlemsprotokoller, som haves paa Lager i 3 forskellige Størrelser.

Den største er paa 200 Sider med Plads paa hver Side til at anføre 9 Medlemmer. Pris 12 Kr.
Den næststørste er paa 129 Sider. Pris 8 Kr.
Den mindste er paa 55 Sider. Pris 5 Kr.
Kassebøger: 3 Kr. pr. Stk.
Forhandlingsprotokoller: 3 Kr. pr. Stk.
Kupon-Indmeldelsesbøger: 1 Kr. pr. Stk.
Stempler med Farvepude til Afstempling i Protokoller og **Medlemsbøger:** Pris 3 Kr. pr. Sæt.
Medlemsbøger med Hylstre: 75 Øre pr. Stk.
Medlemsbøger uden Hylstre: 50 Øre pr. Stk.
Hylstre uden Bøger: 25 Øre pr. Stk.

Endvidere sælges Fagmærker (Sølvnaale med Forbundets Symbol og smaa Rosetter til en Pris af 75 Øre pr. Stk. Disse Ting haves paa Lager og sendes omgaaende.

Endelig kan Afdelinger gennem Kassererkontoret bestille Skrivepapir, Kvart- og Oktav-Format, samt Konvolutter paatrykt Forbundets Symbol og Afdelingens Navn, men da Afdelingerne jævnlig klager over, at disse Ting bliver mangelmuldt ekspederet, gør vi udtrykkelig opmærksom paa, at vi ikke har disse Ting paa Lager, men at vi straks lader Ordren gaa videre til vor Bogtrykker, der saa sender disse Ting direkte til Afdelingerne pr. Postopkrævning.

Da en Del Afdelingskasserere til Stadighed anvender Postanvisningskuponerne som Bestillingssedler, gør vi opmærksom paa, at dette er uheldigt, da Kuponerne jo skal gemmes som Indtægtsbilag. Vi henstiller derfor, at man altid skriver sine Bestillinger paa et særligt Stykke Papir, der kan lægges med i Konvolutten og skriv altid direkte til Hovedkassererkontoret.

Johs. Sørensen,
Hovedkasserer.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

Nordisk Brandforsikring
Grønningen 25. Telefon 5100.

LANDMÆND,
der har bestemt sig for at rejse til Canada, faar hvert Spørgsmaal besvaret om Arbejdsforholdene og Vilkaar for at erholde gratis Land i Canada gennem Canadian Pacifik-Selskabets Konsulent Hr. M. B. Sørensen, Raadhusplads 47, København.

Aktieselskabet
Frederiksholms Tegl- og Kalkværker
Vesterbrogade 12. Telf. Central 282
Mursten — Tagsten — Drænrør — Molersten

Petersen & Sørensen

Jac. Brochorst's Bureau
Brolæggerstræde 11 - Telefon 12257

Til gensidig Fordel og Støtte anbef. det d'Hrr. Medlemmer **udelukkende** at anvende
D.D.P.A. Petroleum

Spis
„Trifolium" Ost.
Uovertruffen i Kvalitet.
Faas hos enhver velassorteret Handlende.

Arbejdsmændenes Fagblad

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af Dansk Arbejdsmands Forbund

Nr. 24 | 28. Marts | 1923 | 27. Aarg.

Skal vi blive i De samvirkende Fagforbund?

Spørgsmaalet forelægges en ekstraordinær Kongres.

Vort Forbunds samlede Hovedbestyrelse har vedtaget at indkalde en ekstraordinær Kongres til Drøftelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt Dansk Arbejdsmands Forbund eventuelt skal tage sin Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund tilbage, eller om denne Udmeldelse skal fastholdes og vort Forbund følgelig fra 1. Oktober d. A. ndtræde af Samvirksomheden og Organisationsfællesskabet med de andre Fagforbund, der er tilsluttede Landsorganisationen.

Naar Hovedbestyrelsen har ment det nødvendigt at indkalde vort Forbunds højeste Myndighed, Kongressen, for at lade den tage Stilling til dette Spørgsmaal, saa skyldes det naturligvis, at der, siden Kongressen sidst beskæftigede sig med Sagen, er kommet til at foreligge Forhold, som i hvert Fald et Flertal indenfor Hovedbestyrelsen mener er af den Beskaffenhed, at de har tilvejebragt Grundlag for vor Forbliven.

Jeg ved ikke, hvor liden eller hvor megen Vægt, mine Venner og Kammerater ude i de enkelte Fagforeninger tillægger mit Ord i denne Sag, men jeg ved, at det er min personlige, inderlige Overbevisning, at Dansk Arbejdsmands Forbund bør forblive staaende i Centralorganisationen — i de danske Fagorganisationers Samvirksomhed — at det ligefrem er vor Pligt overfor den danske Fagbevægelse at gøre dette.

Derfor har jeg ogsaa opfattet det som min Pligt at sige dette til Venner og Kammerater Landet over, sige det paa en saa klar og tydelig Maade, at det ikke kan misforstaas, og paa en saadan Maade, at jeg naturligvis personlig hæfter for mit Ord.

Paa vor sidst afholdte Kongres, hvor Spørgsmaalet om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund forelaa, og hvor denne Udmeldelse efter en lang og varm Diskussion blev vedtaget, kom efter Afstemningen adskillige Kammerater til mig og sagde, at naar deres Stilling havde været den, at de havde stemt for Udmeldelse, saa skyldtes det, at de var sendt ind til Kongressen med bunden Mandat i Henhold til Beslutninger, der forinden Kongressens Afholdelse var truffen hjemme i deres Afdelinger.

Den store Arbejdskamp sidste Foraar og det Gny, der stod af den og af vor — Arbejdsmændenes — Særstilling havde vakt en Modvilje mod De samvirkende Forbund, og denne Modvilje havde givet sig Udslag dels i de mange Forslag om Udmeldelse, der var stillet til Kongressen, og dels i, at der rundt omkring i Afdelingerne var vedtaget Beslutning om, at deres Repræsentanter paa Kongressen skulde stemme for Udmeldelse.

Nu sagde, som sagt, nogle af disse mine gode Venner og Kammerater til mig, at det ikke var sikkert, at Afstemningen var kommet til at se ud, som den gjorde, hvis disse Forhaandsbeslutninger ikke var truffen, thi den Side eller de Sider af Sagen, som under Debatten var bleven fremdraget af dem, der vilde blive staaende i De samvirkende Fagforbund, havde man hjemme slet ikke haft Blik for.

Man havde hovedsagelig hæftet sig ved det Modsætningsforhold, der under Foraarets Lønkampagne var skabt mellem vort Forbunds Ledelse og Ledelsen for De samvirkende Fagforbund, og da man overalt havde været enig med Dansk Arbejdsmands Forbunds Ledelse i dens Vurdering af Situationen og Forholdene, og da man mente, at Kampens Forløb og Resultat havde bevist, at Arbejdsmændene havde Ret, saa havde man sagt: »Vi vil ikke mere have Ledelsen for De samvirkende Fagforbund til at slutte Overenskomster for os eller præge vore Lønforhandlinger, og den eneste Maade, hvorpaa vi kan slippe fri herfor, er ved, at vi melder os ud, — følgelig skal vi meldes ud!«

Naar nu et Flertal i Hovedbestyrelsen paa Kongressen havde stillet Forslag om, at vi, i Stedet for at udmelde os, skulde søge at faa De samvirkende Fagforbunds Love ændret, saadan at Fagforbundene ikke fremtidig kunde binde vor Organisation til Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold, saa var det en Side af Sagen, man ikke havde tænkt over, da man hjemme i Afdelingerne traf sine Forhaandsbeslutninger, og mere end een god Ven sagde til mig: »Ja, kan I virkelig faa gennemført de Krav, som I her har foreslaaet at stille til De samvirkende Fagforbund, saa ligger der jo et helt andet Forhold, og saa kan vi da tale om Sagen igen.«

Dette er, mener jeg, hvad der er sket.

Paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling den 9. og 10. Oktober f. A. mødte Fagforbundenes Forretningsudvalg med Forslag til Ændringer i De samvirkende Fagforbunds Love, som navnlig, naar de læstes sammen med den Betænkning, der ledsagede dem, klart og tydeligt slog fast, at for Fremtiden havde Generalforsamlingen i De samvirkende Fagforbund Myndighed til at slutte Overenskomster om alt mellem Himmel og Jord, saa snart det drejede sig om

»Spørgsmaal af vital Interesse for Arbejderne, som under visse Forhold maatte vise sig egnede til fælles Afgørelse.«

De samvirkende Fagforbunds Ledelse mente i og for sig, at de gamle Love gav dem Bemyndigelsen, eller kunde fortolkes saadan, men overfor vor Bestridelse heraf var det, at man nu vilde have slaaet det uigendriveligt fast.

Vi opponerede herimod. Vi hævdede, at De samvirkende Fagforbunds Indsats i Lønkampagnen i Foraaret 1922 ikke havde været af den Art, at man kunde overlade Arbejdernes Løninteresser i De samvirkende Fagforbunds Hænder, og vi foreslog derfor, at de foran citerede Linjer skulde udgaa af Loven, og at der i Stedet for skulde staa:

»Generalforsamlingen kan *ikke* slutte Overenskomster, der angaar Løn- og Arbejdsforhold, paa de tilsluttede Organisationers Vegne eller mod deres Vilje, og Forretningsudvalget kan *ikke* deltage i Forhandlinger om saadanne Overenskomster, uden at det paagældende Fag er repræsenteret.«

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg modarbejdede af al Kraft dette Forslag, men ikke destomindre blev det vedtaget med 287 Stemmer mod 235. Hermed var det jo slaaet fast saa tydeligt, som det overhovedet var muligt, at **De samvirkende Fagforbund for Fremtidnn ikke kan binde Fagene ved Lønoverenskomster og ikke kan forhandle om saadanne Overenskomster, uden at vor Organisation deltager i Forhandlingerne.**

Ogsaa en anden Ændring lykkedes det at gennemføre. I Spørgsmaalet om, hvorledes Afstemninger skulde foregaa vedrørende Forhold, der har Forbindelse med Lønsager, krævede vi en større Indflydelse, der bedre svarede til vort Medlemstal, end vi hidtil havde haft. Ogsaa dette vort Krav lykkedes det os at gennemføre, idet den paagældende Paragraf fik følgende Formulering:

»Alle Afstemninger vedrørende Lønsager foregaar ved Organisationernes Navneopraab, saaledes at hvert Forbunds Hovedbestyrelse afgiver Stemmer i Henhold til Organisationernes Medlemstal . . . .«

Herved er der naaet *baade* at kun Fagforbundenes egne Repræsentanter har Stemmeret i Lønsager, derimod ikke Repræsentanter for de forskellige Fællesorganisationer — *og* at vi stemmer med hele vort Forbunds Medlemstal, saaledes at vi f. Eks. nu kan stemme med 81,000 Stemmer, medens Stukkatørerne stemmer med 111 Stemmer, i Modsætning til, hvad det hidtil har været, hvor Arbejdsmændene under lige Vilkaar kunde møde med 81 Stemmer, medens Stukkatørerne kunde lade en Hovedbestyrelse paa 7 Mand troppe op og stemme.

Med andre Ord, *vi havde helt og fuldt naaet at sikre vor forholdsmæssige Indflydelse paa enhver som helst Afstemning, der vedrører Lønsager i langt større Udstrækning og paa mere betryggende Maade, end det hidtil har været Tilfældet.*

Efter at dette var gennemført, var det, at vor Hovedbestyrelse mente, at Forholdet for os indenfor De samvirkende Fagforbund var forandret i den Grad, at en ny Kongres maatte tage Beslutning om, hvorvidt vor Udmeldelse skulde fastholdes eller tages tilbage, og herefter er det, at jeg personlig ønsker at sige til alle Forbundsfællerne: »Det Forhold, som i Foraaret 1922 skabte Striden mellem De samvirkende Fagforbunds Ledelse og Dansk Arbejdsmands Forbund, kan efter disse Vedtagelser ikke mere komtil at foreligge. Naar det er Tilfældet, saa bør vi vel erindre, at ogsaa vi — ogsaa Arbejdsmændene — er en Del af den danske Arbejderklasse, at vor Organisation er en Del af den samlede danske Fagorganisation, og at ligesom vi fordømmer enhver Splittelsestendens indenfor vore egne Rækker, saadan bør vi ogsaa lade være med — naar der ikke er skellig Grund dertil, og det er der ikke mere — selv at bryde Samarbejdet indenfor vor faglige Centralorganisation.«

— -- —

Vor Hovedbestyrelse har, som sagt, vedtaget at indkalde Kongressen, og naar denne Artikel kommer Fagbladets Læsere i Hænde, er Indkaldelsescirkulæret ogsaa kommen Afdelingernes Bestyrelser i Hænde, Generalforsamlinger er vel en Mængde Steder allerede indkaldt og vil blive indkaldt i alle andre Afdelinger i den nærmeste Tid.

Og saa er det, jeg gerne vil have Lov at sige:

»Bind ikke paany Repræsentanterne til at stemme for Udmeldelse«. Lad dem møde paa Kongressen med ubundne Mandater til fri og saglig Drøftelse af Spørgsmaalet:

»*Skal de danske Arbejdsmænd bryde vort faglige Sammenhold eller skal de ikke?*«

Jeg mener, vi skal ikke bryde Sammenholdet, — vi skal derfor ikke gaa ud, men

blive i De samvirkende Fagforbund.

Christian Sørensen.

Til Afdelingsformændene.

Paa given Foranledning bringer vi Forbundets gentagne Anmodning i Erindring, om kun at skrive om en Sag paa hvert Stykke Papir, da Sagerne ellers let vil blive forsinkede, og i enkelte Tilfælde helt kan glide ud.

Husk! For at fremme Ekspeditionen kun en Sag paa hvert Stykke Papir.

Formerne og Arbejdsmændene.

Et Par faktiske Oplysninger.

I Tilslutning til Artiklen i sidste Nummer af Fagbladet om Formernes Forsøg paa at tvinge Støberiarbejdsmændene ind i deres Organisation, vil jeg gerne have Lov til at gøre et Par rent personlige Bemærkninger:

Grænsestridigheder mellem Formerforbundet og Dansk Arbejdsmands Forbund er jo ikke noget nyt. Det har vi kendt gennem en Række Aar. Vi vil huske Historien fra Nykøbing Mors, hvor Arbejdsmændene etablerede Strejke, fordi Formernes Organisation ikke kunde enes med en antagen Tysker Trowsky, og hvor det førte til, at vi af en faglig Voldgiftsret blev dømt, fordi det konstateredes, at der hos Arbejdsmændene var »en fælles Vilje« til at nægte Samarbejde med den Mand, der var kommen i Miskredit hos Formerne. Man vil endvidere huske, at Formerforbundet kort Tid derefter optog bemeldte Trowsky som Medlem.

Allerup-Historien fra Odense er sikkert heller ikke glemt.

Disse gentagne Stridigheder førte i 1916—17 til, at der blev optaget Forhandlinger mellem Formerforbundet og Dansk Arbejdsmands Forbund under De samvirkende Fagforbunds Medvirkning, og disse Forhandlinger, i hvilke jeg personlig tog virksom Del, førte efter forskellige Manøvrer frem og tilbage til, at Formanden for De samvirkende Fagforbund, Herr Carl F. Madsen, stillede følgende:

Forslag til Regler for Samarbejde mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Formerforbund om Arbejde, der er flydende mellem de to Organisationers Medlemmer.

Da de stadig tilbagevende Stridigheder mellem Formere og Arbejdsmænd kun kan virke skadelige for en Forbedring i Arbejdernes Løn- og Arbejdsvilkaar, er undertegnede Udvalg enig om, at der bør tilstræbes et bedre Samarbejde mellem Arbejderne og deres Organisationer, for at de i Fællesskab kan optræde mod Arbejdsgiverne, naar dette er fornødent.

For at naa dette Maal vil følgende være at iagttage:

1) I alle Tilfælde, hvor det er nødvendigt, skal begge Organisationers Medlemmer optræde i Fællesskab, alt dog under Hensyn til vedkommende Organisations Love.
2) Priser, der er fastsat af begge Parter i Fællesskab — eller en af dem i Fællesskab truffen Aftale — skal respekteres af begge Parter.
3) Naar der paa en Arbejdsplads agtes gennemført en Forbedring i Løn- og Arbejdsforhold, skal den Part (Medlemmer, Tillidsmanden eller Organisationen), som tager Initiativet i saa god Tid som muligt give den anden Part Meddelelse herom.
4) Under Forhandlinger, der har Udsigt til at ende med Konflikt, holder den forhandlende Part stadig den anden Part underrettet om Stillingen.
5) Under en Strid med Arbejdsgiveren om Betaling for Arbejde eller Arbejdets Udførelse, maa den anden Parts Medlemmer ikke udføre dette, før Sagen er ordnet paa tilfredsstillende Maade af den Part, der har rejst Spørgsmaalet, eller før Enighed derom er opnaaet mellem begge Parter.
6) I Tilfælde af Strejke eller Lockout, der kun omfatter en af Parterne, holder den arbejdende Part sig strengt passiv med Hensyn til Arbejdets Udførelse og hvad dermed staar i Forbindelse, indtil den Part, der har rejst Sagen, meddeler den anden, at ordnede Forhold atter er tilvejebragt.
7) Under Forhold, hvor det for Sagens heldige Udfald skønnes nødvendigt at iværksætte Sympatistrejke bør Organisationernes Hovedbestyrelser være enige herom, og lovligt Varsel maa gives, forinden Sympatistrejken iværksættes.
8) Ved Uoverensstemmelser, som opstaar paa Arbejdspladser mellem Arbejdsmænd og Formere, skal saadanne Forhold afgøres af et Udvalg, der bestaar af to Repræsentanter for Dansk Arbejdsmands Forbund og to for Dansk Formerforbund, og med en udenforstaaende, men kendt Partifælle som Formand, der, saafremt Enighed ikke kan opnaas, har den afgørende Myndighed.

København, den 21. April 1917.

Carl F. Madsen.

Under de Forhandlinger, der sluttede med dette Resultat, var Formerforbundets Forhandlingsrepræsentanter meget uvillige til i det Hele taget at gaa med til Oprettelse af en Overenskomst om Samarbejde mellem Forbundene.

Forretningsfører Arnold Nielsen udtalte et Par Gange ganske bestemt, at det, Formerne vilde have, ikke var »Regler for Samarbejde« men Regler for, hvordan Forholdene skulde være i »Formerfaget«, og han lagde ikke

Skjul paa, at til Formerfaget medregnede han Maskinformning, Brædtformning og en hel Del Kærnemageri, og paa dette Omraade maatte det, efter hans Anskuelse, være Formerne, der bestemte, hvordan Forholdene skulde være, — Arbejdsmændene havde bare at lystre Parole.

Heri kunde de samvirkende Fagforbund *ikke* følge Formerne.

De samvirkende Fagforbund erkendte, at det var Arbejdsmændene, der havde organiseret de paagældende Arbejdere og højnet Priserne for Arbejdet, og man kunde saa ikke, fordi Formerne nu i Modsætning til tidligere mente, at det var Arbejde, Formere ogsaa kunde befatte sig med, uden videre sparke til Side den Organisation, der havde gjort Arbejdet baade med Hensyn til at organisere Folkene og til at skaffe menneskelige Priser frem.

Derfor blev Forhandlingernes Resultat de foran citerede Regler for Samarbejde, — og baade Formerforbundet og Dansk Arbejdsmands Forbund tiltraadte disse Regler.

Herpaa har Forholdet mellem Formere og Arbejdsmænd hvilet i de 6 Aar, der er gaaet siden da.

Nu mener Forbundet aabenbart, at Tiden er inde til at give Arbejdsmændene det Spark, som de ikke den Gang fik Lejlighed til.

Samarbejde mangler de jo ikke. Samarbejde med Arbejdsmændenes Organisation kan de faa i saa stor Udstrækning, de bare selv vil, og Regler for, hvordan Samarbejdet skal etableres, har vi jo i det Forslag, som De samvirkende Fagforbunds Formand har stillet, og som baade Formerforbundet og Dansk Arbejdsmands Forbund har tiltraadt.

Men det er altsaa ikke nok for Formerne. Den Overenskomst, som disse fra begge Sider tiltraadte Regler er, skal nu sparkes over Ende, — Formernes Tilsagn til os om Samarbejde, som det indeholdes i denne Overenskomst, skal nu brydes, og i Stedet for skal der etableres et helt nyt Forhold:

Støberiarbejdsmanden skal presses ind som Medlem i Formernes Organisation, — naar Formeren fløjter skal Arbejdsmanden springe.

Det turde dog være tvivlsomt, om Formerne faar Glæde af dette Forsøg. Det turde være tvivlsomt, om De samvirkende Fagforbund, hvis Formand sikkert endnu husker Forhandlingerne i 1916—17 og det Forslag, han selv den Gang stillede og fik gennemført, vil lyse Velsignelse over det Brud paa organisatorisk Samarbejde og given Tilsagn, som Formernes Forsøg paa at tvinge Støberiarbejdsmændene bort fra Arbejdsmændenes gamle Organisation, faktisk er.

Det turde derimod *ikke* være tvivlsomt, at Arbejdsmændene vil forsvare sig med alle til Raadighed staaende Midler mod Overfaldet paa deres gamle Organisation.

Og een Ting er i hvert Fald sikkert, jeg personlig føler det som et Slag i Ansigtet, naar jeg tænker paa det Arbejde, jeg i 1917 var med til at gøre, og som jeg troede skulde føre til et godt, kammeratligt Forhold mellem Formere og Arbejdsmænd.

Hvorledes Herr Arnold Nielsen tænker og føler, naar han ser tilbage paa, hvad der skete den Gang, ved jeg ikke, — men jeg tror saa godt om ham, at han i hvert Fald skammer sig, naar han er alene med sig selv.

Christian Sørensen.

Saa snakker de Ræve for de Gæs.

Herr Redaktør!

I sidste Fagblad ser jeg, at Formerne nu er kommen til at holde saa meget af Støberiarbejdsmændene, at de for alt i Verden vil have dem ind som Medlemmer i Formerforbundet.

Jeg vil dog gerne advare mine gamle Arbejdskammerater paa Støberierne imod at lytte til Formernes Frieri. Jeg har nemlig følt, hvad der kan komme ud af det.

Jeg har været Maskinformer, og det var jeg i mange Aar, og jeg havde ogsaa været det den Dag i Dag, hvis jeg ikke var bleven Former. Men det blev jeg altsaa. Det vil sige, jeg blev naturligvis ikke saadan rigtig faglært Former, men jeg blev Medlem af Formerforbundet sammen med mine andre Kammerater, der stod ved Formemaskinerne, fordi Formerne gik og tudede os Ørerne fulde om, at bare vi flyttede vore Bøger over til dem, saa vilde vi faa meget mere for vort Arbejde, end vi før havde faaet, og saa

var det jo ogsaa meget finere at være Former end at være Arbejdsmand.

Vi snakkede med hinanden om det, og Enden paa det Hele blev da ogsaa, at vi meldte os over. Vi havde nogle Spektakler med vor gamle Fagforening, der syntes, det var forkert, at vi løb fra Kammeraterne, men det brød vi os ikke om, for vi havde jo faaet Løfte om, at vi skulde faa højere Løn, og vi syntes ogsaa om, at det var finere at være Former end at være Arbejdsmand.

Jeg fik en ny Medlemsbog, hvori det stod, at jeg var Medlem af Formerforbundet, og jeg fik min gamle Dørplade lavet om, saadan at der kom til at staa »Maskinformer« i Stedet for Arbejdsmand, og jeg mente selv, at jeg var godt hjulpen.

Men jeg fik noget andet at vide.

Formerne havde paa en eller anden Maade faaet aftalt med Fabrikanterne eller med Fabrikanternes Forening, at naar der skulde afskediges Folk, saa skulde det først være dem, som ikke havde staaet i Lære, der kom ud af Lemmen, og naar der skulde antages nye Folk, saa skulde det først være rigtige, faglærte Formere, der skulde tages i Arbejde.

Paa den Maade kom jeg paa Gaden og flere Kammerater med mig, — nu bliver den Maskine, jeg i mange Aar har staaet ved, passet af en rigtig Former, og det bliver mange andre Formemaskiner.

Formerne har faaet Plads til nogle af dem, som ikke kunde klare sig som Haandformere, og de har faaet gjort mig og mange andre Arbejdsmænd arbejdsløse og brødløse, — det er det jeg og mange andre har haft ud af at blive Medlemmer af Formerforbundet.

Nu har Formerne vistnok faaet de fleste Maskinformere og Brædtformere og nogle af Kærnemagerne ind i deres Foreninger, og nu har de paa en Del Steder faaet pustet Arbejdsmændene ud og faaet sat Formere ind. Nu vil de, efter hvad jeg kan forstaa, have alle andre Støberiarbejdsmænd ind i Formerforbundet, og det vil vel sagtens sige, at nu skal det gaa lige saadan med Resten af Kærnemager-Pladserne og derefter med Renser-Pladserne, kort sagt med alle de Pladser, hvor en Arbejdsmand kunde tjene lidt mere end den almindelige Timeløn.

Alt det skal Formerne have, og Arbejdsmændene kan nøjes med Skidtet, hvis de er heldige, for ellers kan de blive arbejdsløse. Hvordan det vil gaa med Arbejdsmændenes Lønninger, naar det bliver Formerne, der skal forhandle om dem og ikke Arbejdsmændene selv, det vil jeg slet ikke snakke om, det er der andre, der ved bedre Besked om, men jeg vil have Lov til at sige til de Kammerater, der endnu arbejder paa Støberierne, hvorfra jeg er sparket ud, saadan at jeg nu maa søge mit Brød ved hvad som helst:

Hør ikke efter Formernes Lokketoner. Tag ikke imod Invitationen til det fine Selskab.

Lad ikke Formerne blive dem, der kommanderer de Fagforeninger, som I er Medlemmer af.

Bliv derfor ikke Medlemmer af Formerforbundet.

For saa sætter I Ræven til at vogte Gæs.

P. Hansen,
forhenværende Maskinformer.

Reorganisation.

Under Overskriften: Vor Organisattonsform, har Chr. Sørensen her i Fagbladet fremsat sine Synspunkter m. H. t. Ændring i vor nuværende Organisationsform, og tager herunder Afstand fra de to hidtil kendte mere omfattende Reorganisationsforslag nemlig det saakaldte *Brumvigske Forslag*, der gaar ud paa en fuldstændig distriktsvis Opdeling af Forbundet med stærkt udtalt Suverænitet for det enkelte Distrikt, og det saakaldte branchemæssige Reorganisationsforslag, hvis Hensigt er at dele *Forbundsarbejdet* efter branchemæssige Linier og give Brancherne en rimelig Repræsentation i Forbundsledelsen.

Forslagene har været fremme til Behandling — det ene endog to Gange — paa vor Kongres, og jeg skulde paa nuværende Tidspunkt ikke have rørt ved denne Sag, hvis den ikke nu var kommet frem; men da dette er sket, og da jeg mener, at en stor Del af de Indvendinger, som Chr. Sørensen har fremsat overfor det ene af Forslagene ikke bør staa uimodsagt, tillader ogsaa jeg mig at give mit Besyv med i Laget.

Da jeg er Tilhænger af den branchemæs-

sige Deling af Forbundsarbejdet, er jeg selvsagt Modstander af Distriktsdelingen, der kun er en yderligere Deling efter geografiske Linier end den, der hidtil har været gældende og C. S. har ganske min Sympati naar han, som Tilfældet har været, skærer dette Forslag ned. Underlig er det blot, at dette Forslag, født som det blev i Døigsmaal og fælt aflivet uden at have været til Behandling paa Kongressen, stadig kan spøge. Det kunde næsten se ud, som om en eller anden Lurifax, der er Modstander af branchemæssig Reorganisation, og i vor nuværende Organisationsform ser det eneste saliggørende, ud fra den Betragtning, at med Ondt skal Ondt fordrives, ser sin Regning i ved Tid og Lejlighed at kalde Spøgelset frem. Men forhaabentlig har C. S. nu forsvarlig lagt Laaget paa Kisten, saa vi ikke oftere faar Gespenset at se.

Men nu det andet Forslag!

Inden jeg gaar over til Imødegaaelse af C. S.s Indvendinger skal jeg først i store Træk gøre Rede for de Betragtninger, der for mit vedkommende ligger Grund for Ønsket om en branchemæssig Deling af Forbundsarbejdet i Modsætning til den geografiske Deling.

Dels gennem Afdelingerne og dels paa anden Maade strømmer der — ofte indenfor et kort Tidsrum — et mægtigt og mangeartet Arbejdsstof ind til Bearbejdelse af Forbundsfunktionærer og Ledelse, og hyppigt knytter der sig yderst vigtige Interesser til disse Sager. At Betingelsen for at opnaa et godt Resultat ved Behandlingen af alle disse Opgaver i højere Grad er til Stede naar samme Art af Opgaver stadig lægges i de samme Hænder, frem for Behandlingen af blandede Opgaver, skulde synes hævet over enhver Tvivl. Det er indlysende allerede derved, at Resultatet af et Arbejde altid staar i et vist relativt Forhold til det Kendskab, man har til sit Stof og den Færdighed, hvormed man kan beherske det; er Arbejdsstoffet mangeartet og Kendskabet til det derfor relativt mindre end hvis det er enklere, da bliver Bearbejdelsen ogsaa vanskeligere og Resultatet vil komme til at svare hertil. — Deler man derimod Arbejdsstoffet saaledes, at alt ensartet Stof kommer under Bearbejdelse af samme Hænder, da bliver Arbejdet lettere, og Resultatet som Følge heraf bedre.

Denne Teori kan ikke omstødes; den er gennemført i alle større Virksomheder af hvad Art nævnes kan, og de bedste tekniske og administrative Frembringelser skyldes netop Arbejdets Specialisering.

For imidlertid at faa et nogenlunde Overblik over Formaalstjenligheden ved at praktisere denne Teori i Forbundsarbejdet er det paa sin Plads at se lidt paa, hvordan Udviklingen i et Fag, der er i Fremskridt foregaar:

Enhver faglig Sammenslutning indebærer i sig selv visse Muligheder for en frugtbar Udnyttelse af den fælles Vilje til Gavn for Fagets Udøvere. Dette giver sig Udtryk i Fremsættelse af Krav overfor den modstaaende Part og Tid efter anden gennemføres disse Krav helt eller delvis og fremtræder saa som Bestemmelser og Paragraffer i Overenskomster og Prislister. Men Sammenslutningen indebærer ogsaa Muligheder for Udnyttelsen af forskellige i Faget forekommende forudsete som uforudsete faglig-specifike Forhold for hvilke det ikke altid er mulig forud at fastsætte Priser eller træffe gavnlig regulerende Foranstaltninger gennem Fagets Overenskomst. Inden Overenskomst om disse Forhold endelig opnaas presser Faget paa, saa paa en Arbejdsplads saa paa en anden, og det lykkes Tid efter anden at slaa igennem saaledes, at der opstaar Kotumer og Sædvaner, der faar almen Gyldighed indenfor den Virksomhed, hvor de er opstaaede og det er nu Fagets Opgave ikke alene at haandhæve, hvad der saaledes er opnaaet, men ogsaa at søge det Opnaaede skaffet saa vid Udbredelse indenfor Faget som muligt, for sluttelig at faa det overenskomstmæssig fastsat. — Saaledes foregaar Udviklingen i Faget og dens Retning maa Ledelsen til enhver Tid nøje overvaage og paavirke, og dens heldige Gang betinges saa godt som altid af udpræget Fag- og Sagkundskab hos denne.

Men paa samme Maade, som Udviklingen for at fremme Medlemmernes økonomiske Interesser foregaar indenfor den enkelte Forening, hvor man i Overenskomster og Prislister søger fastslaaet de efterhaanden opnaaede Resultater, og hvor man i saa vid

Udstrækning som mulig søger forplantet til alle Foreningens Arbejdspladser, hvad man efterhaanden i Form af Kotume og Sædvaner har opnaaet af Fordele paa et eller flere Arbejdssteder, paa samme Maade bør Udviklingen af vort Forbund taget som Helhed foregaa: hvad den enkelte Afdeling har opnaaet, bør gennem Forbundet, som Centralorgan for Landets faglig organiserede Arbejdsmænd, søges overført paa det størst mulige Antal Afdelinger af samme Branche. Men her er, akkurat som i den enkelte Afdeling, Betingelserne for et heldigt Resultat afhængigt af saavel Fag- som Sagkundskab hos de Folk indenfor Forbundet, hvis Opgave det er at overvaage Forbundets Udvikling i denne Retning.

Jeg mener, at den her skitserede Opgave maa anerkendes som værende af saa vigtig Beskaffenhed for Forbundet, at den rationelt bør realiseres, og er denne Opfattelse rigtig, kan der ikke herske nogen Tvivl om Formaalstjenligheden af Specialiseringen af Forbundsarbejdet saavel m. H. t. Funktionærer som Ledelse, og det er derfor jeg er Tilhænger af branchemæssig Reorganisation.

Men der er altsaa Tvivl om Formaalstjenligheden tilligemed, at der m. H. t. Sagens praktiske Realisation her i Bladet er rejst en Mængde Indvendinger af C. S.

Men herom i en senere Artikel.

Axel Olsen.

2- og 3-Holds-Drift ved Havnene.

(Korntørrerier med fl. Brancher).

I sidste Nr. af Fagbladet omtalte vi den af 2- og 3-Holdsdriftnævnet afsagte Kendelse og det Forsøg, som Arbejdsgiverforeningen gjorde paa, at faa Udtrykket »Frørenserier« til at omfatte alt Arbejde hos Frøfirmaer. Nævnet har nu givet en Fortolkning af den den 2. ds. afsagte Kendelse og har her i høj Grad taget Hensyn til vor Protest overfor Arbejdsgiverforeningens Fortolkningskunster, idet Parterne har modtaget en saalydende Skrivelse:

I Besvarelse af den ærede Arbejdsgiverforenings Anmodning i Skrivelse af 7. ds. (Journal Nr, 589/1922) vedrørende den under 2. ds. afsagte Kendelse angaaende Skiftarbejde i Korntørrerier m. v., skal jeg meddele, at Betegnelsen »Frørenserier« i Stedet for »Frøfirmaer« er anvendt, for at de ændrede Regler for Betaling m. v. for Skiftarbejde ikke skal komme til at gælde for Virksomheder i Frøbranchen, som overhovedet ikke beskæftiger sig med Rensning af Frø. Derimod er der ikke tænkt paa at sondre mellem de forskellige Arter af Arbejde hos Frøfirmaer, der har Maskinanlæg til Rensning af Frø, idet der med Hensyn til de ændrede Regler er tænkt paa Arbejdet som Helhed hos saadanne Firmaer i den Tid, Frørensningen og dermed i Forbindelse staaende Arbejde er i Gang.

Det bemærkes, at en Genpart af nærværende Skrivelse er tilstillet De samvirkende Fagforbund.

(sign.) *J. Dalhoff.*

af hvilken det fremgaar, at Skiftarbejde kun kan indføres hos saadanne Frøfirmaer, der har Maskinanlæg til Rensning af Frø, og at Skiftarbejde kun kan etableres i den Tid, selve Frørensningen finder Sted.

N. P. H.

Afdelinger,

der kunde ønske at faa tilsendt Prøvenumre af sidste Kvartal af Fagbladet til Uddeling blandt Medlemmerne, kan herom tilskrive os, og de vil da omgaaende blive tilstillet.

Vi erindrer om, at Betingelserne for Tegning af Abonnement er de samme som i forrige Kvartal, og vi anmoder om at agitere for, at Bladet kommer ud til saa mange som muligt.

Husk ved Telegrammer til Forbundets Hovedkontor at benytte Telegramadressen:

Arbejdsmændene, København.

Ansvarhavende Redaktør: *Th. Pedersen.*
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen Kolding), København K.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

27. AARGANG.

INDHOLDSFORTEGNELSE.

De anførte Tal er Sidetallet.

Adresser.

Adressefortegnelse over Afdelingerne .. .. 9 — 117 — 177 — 237

Anmeldelser.

Fagliteratur.. 201

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden i April 1922.. 33
— i Maj — 59
— i Juni — 93
— i Juli — 125
— i September og Oktober 1922 200
Landarbejderne i Danmark 46

Arbejdsløshedskassen.

Arbejdsløshedskassens 6. Delegeretmøde.. .. .. 145 — 157 169
Arbejdsløshedskortene skal være i Orden 255
Bonderegeringens Overfald paa de Arbejdsløse 73
Fornyet Henvendelse til Indenrigsminister Kragh 196
Kragh svinger igen Sultepisken 112

Arbejdslønnen.

Arbejdslønnen i Industrien .. .. 79 — 224

Arbejdstiden.

Forhandlingerne om Arbejdstiden 44

De samvirkende Fagforbund.

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling .. .. 181 — 193
Mellemregnskab mellem D. s. F. og D. A. F. 161

Faglige.

I. Situationsartikler.

Skal vi blive i De samvirkende Fagforbund 277
Til vore Kongresdelegerede 85

II. Faglige.

Afgjorte Sager med Entreprenørerne 198
Blokaden af Nordvestfynsk Bilrutekompagni aflyst 220
»Den røde Strega« 258
En Strid om Kilometerpengene.. 199
Entreprenørerne, vor overenskomstmæssige Forhold med 91

Februar-Reguleringen .. 256
Frisag .. 259
Landsoverenskomst med Foreningen af danske Læderfabrikanter .. 4
Nordvestfynsk Bilrutekompagni blokeret .. 206
Overenskomstforholdene for Skovarbejderne .. 30
Overenskomst med Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne .. 18
Overenskomst med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker .. 40
Overenskomst med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 .. 26
Samtlige Overenskomster fornyes .. 103
Skal vore Overenskomster forlænges .. 62
Staten og dens Skovarbejdere .. 25
Statsbanerne og Februar-Reguleringen .. 260
Statsbanerne opsiger Akkordafsavns-Overenskomster til 1. Oktober .. 49
Til Murarbejdsmændene .. 56

III. Særlige.

Brugsforeningerne og Arbejdsgiverforeningen .. 44
De nordiske Arbejdsgivermøder .. 44
Forligsmændenes Beretning om Lock-outen .. 53
Formerne og Arbejdsmændene .. 280
Hykleri .. 31
Konflikten mellem vor Garveriafdeling og Garversvendene .. 124
Mundtlig eller skriftlig Overenskomst .. 55
Murermestrene under Centralforeningen i Jylland og Østifterne, til vore Medlemmer, der er beskæftiget hos .. 56

Jubilæer og Personalier.

50 Aar .. 150
50 Aar .. 248
Nye Medlemmer af vor Hovedbestyrelse .. 171
Sjældent Jubilæum .. 231
Sølvbryllup .. 219

Kongresser og Delegeretmøder.

Arbejdsmændene vil ikke gaa med til at danne Industriforbund .. 54
Dansk Arbejdsmands-Forbunds 14. Kongres .. 97 — 109 — 121 — 133
Indbydelse til D. A. F.s Kongres .. 1
Kredsmøde .. 248

Lock-outer og Strejker.

Arbejdsstandsninger i 1921 .. 129
Konflikten i Entreprenørfaget .. 261
Landsomfattende Konflikt med Entreprenørfirmaet Erik Bruhn .. 245
Oversigt — Konflikter i 1920—'21 .. 162

Lønbevægelser i 1922—23.

Siden sidst .. 20 — 34 — 47 — 107 — 115 — 138 — 153 — 189 — 202 — 213 — 234 — 250 262 — 284

Nævnskendelser.

Forligets Efterslet .. 62
Nævnskendelse om To- og Treholdsdrift .. 207
2- og 3-Holds Drift ved Havnene .. 271 — 284

Prisniveauet.

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande .. 167
Prisniveauet .. 70 — 126
Prisniveauet stiger .. 28

Udlandet.

I. Konferencer og Kongresser.

Den tyske faglige Landsorganisations Kongres .. 76
Samling af de amerikanske Arbejdere .. 32
Tysk Fabriksarbejderforbunds 14. Kongres .. 94
Tysk Fagforenings Kongres .. 33

II. Lønbevægelser.

Arbejdsforholdene i England .. 32
Arbejdsmarkedet i Holland.. 51
De engelske Havnearbejdere . 58
Jernbanestrejke i Chicago .. 32
Kommunalarbejderlønnen i Berlin .. 46

III. Særlige.

Arbejderbevægelsen i Argentina . 106
Arbejdskampen i Japan .. 106
Arbejdsløsheden i England .. 46
Arbejdsløsheden i Rusland .. 144
Arbejdsløsheden i Schweiz .. 95
Arbejdsmarkedet i Norge .. 69
Arbejdstiden i Bjergværkerne .. 46
Czekoslovakiet .. 32
De belgiske Fagforbund.. 95
De engelske Fagforbunds Tilbagegang .. 105
De hollandske Havnearbejderes Arbejdsvilkaar .. 249
De norske Voldgiftsdomme .. 32
De internationale Fagforbund .. 84
De kinesiske Løntrykkere Strejker .. 58
Den internationale Grov- og Fabriksarbejder-Føderation . 150
Den nationale Sammenslutning af ikke-faglærte Arbejdere i England . 7 — 16
Den tyske Arbejders Livsvilkaar.. 42 — 51
De svenske Fagforbund 1921 . 58
De tyske Fagforbunds Medlemstal .. 132
De ungarnske Fagforbund .. 96
De vigtigste industrielle Stater .. 249
De østrigske Fagforbund .. 95
Det internationale Arbejdsbureau. 59
Det norske Arbejdsmarked .. 44 — 53
Enhedsfronten i Frankrig .. 105
En Industridomstol i U. S. A. .. 106
Fagforbundene i Kanada. .. 106
Forholdene i Kina .. 233
Fra Østrig .. 132
Industrielle og Arbejdsspørgsmaal i Sovjet Rusland .. 249
International Grov- ock Fabrikarbetare Føderation, Meddelelser fra .. 175 — 192 — 273
Leveomkomstningerne i England. 46
Overtidsarbejde i den tyske Industri . 144

Russiske Forhold .. 96
Strejkerne i Amerika .. 83
Svensk Grov- og Fabriksarbejderforbund .. 132
8-Timersdagen i Udlandet .. 231
8-Timersdagen i Tyskland .. 46
8-Timersdagen ophævet i Schweiz .. 83
10-Timers Arbejdsdagen i Holland .. 33

Voldgiftsret og Domme.

Arbejdsgiverforeningen dømt .. 104
Den faste Voldgiftsret .. 187
En interessant Dom .. 188
En interessant Retsafgørelse af Spørgsmaalet om Havnearbejdernes Pligt til at arbejde sammen med Søfolk .. 246
En salomonisk Dom .. 13
En Voldgiftsdom .. 197
En Voldgiftskendelse i Entreprenørfaget .. 212
Frivillig Arbejdskraft .. 2
Glostrup Kommune .. 50
To Voldgiftsdomme .. 172
Voldgiftskendelse i Margarineindustrien .. 164

Vort Blad.

Arbejdsmændenes Fagblad .. 3
Inbinding af Fagbladet .. 6

Blandede Artikler.

Arbejderhøjskolerne .. 125
10 Bud for den altid misfornøjede .. 136
Byen over, til alle Arbejdere .. 23
Det københavnske Kommunalarbejder-Forbund og Arbejdernes faglige Organisationer .. 184
Det svundne Aar .. 217 — 229 — 241
En Opfordring .. 174
En smuk Taktik .. 569
Et Arbejderforetagende .. 86
Et Fremstød vi er med i .. 137
25 Aar .. 100
Fra Hovedkassererkontoret .. 48 — 60 — 84 — 107 — 204 — 216
Formerne paa Krigsstien .. 265
Fortidens og Nutidens revolutionære Klasser .. 222
Glædelig Jul — godt Nytaar .. 205
Ikke Raad .. 24
Invaliderentens første Halvaar .. 56 — 71
Kommunal Arbejderforbund paa Medlemsfiskeri .. 148
Lediggang eller Dygtiggørelse .. 151
Myndighed .. 123
Naar der skiftes Bestyrelsesmedlemmer .. 36 — 48 — 60 — 216
Reorganisation .. 282
Sommer .. 29
To Artikler .. 183
Vore hjemlige Kapitalist-Patrioter .. 43
Vor Organisationsform .. 220 — 243 — 253 — 266